Pau. Sō. ſup. IIII. ſen. Jo. ca.

¶ Fratris Pauli Soncinatis
Diuinum Epitoma in Quartum
ſententiarum Joannis
Capreoli.
*

¶ Additis pluribus diſtinctionibus:
quas idem frater Paul. morte
preuētus perficere nequi-
nit: per fratrem Iſi-
dorum de Iſo-
lanis.

Pau. Sō. ſup. IIII. ſen. Jo. ca.

¶ Fratris Pauli Soncinatis
Diuinum Epitoma in Quartum
ſententiarum Joannis
Capreoli.

*

¶ Additis pluribus diſtinctionibus:
quas idem frater Paul. morte
preuētus perficere nequi-
nit: per fratrem Iſi-
dorum de Iſo-
lanis.

Sancti doctoris ſapientie celeſtis

amatoribus: frater Iſidorus Meleñ. ſpiritum intelligentie a patre luminum deſcendentem.

Optatiſſimum Pauli Soncinatis Epitoma magna ex parte iam perlectum: haud vereor: clariſſimi patres geſtientes iterum: atqꝫ iterum lectitare totis animi votis poptatis. Ingenuum nempe: preclarū nimis: celeſte: & Thomiſtici pro more dogmatis Angelicū exiſtit. Enimuero anteaq̄ voluminis Quarti pelagus aſcendere. Deo ꝓpitio: vos contingat: animaduertite imperfectū nimis illud me cōperiſſe: lacerum enim erat: poſthabitiſqꝫ diſtinctionib⁹ nonnullis: opus auctor Paulus ꝓſequutus eſt. Addere me oportuit. vij. xj. xij. xiij. xvj. ac reliquas vſqꝫ ad. xxvj. itidem. xxx. xlij. xliij. xlv. xlvj. xlvij. & xlviij. diſtinctiones. Alie quedam dimidie erant: veluti aſtericus titulus nominis mei toto annuit volumine. Si ego defeci: operis altitudo ipſa perficiet. Valete patres ampliſſimi. Angelici luminis eterno ſole ſemper illuſtres. Quorum ſplendoribus fidei veritas orthodoxe: clarius illuceſcit: ac circunfuſa vndiqꝫ vulgarium intuitum animorum prorſus exuperat.

¶Speculationes altiſſime: diſputantium de ſacramentis: imperij militantis eccleſie: deqꝫ hominis felicitate. Singula hic Angelico perluſtrata lumine: ingenium expetunt.

Index Queſtionū Libri Quarti.

¶Diſt. j. q̄ones.

¶Prima. An in ſacramētis noue legis ſit aliq̄ virt⁹ cātiua gr̄e.
2 Utrum ſacramenta noue legis conferrent gratiam.
3 Utrū ſacr̄a veterꝫ legis: poſſint poſt paſſionē Chriſti ſine pctō mortali obſeruari.
¶Diſtin. ij. iij. & iiij. queſtio vnica.
Utrū baptiſm⁹ imprimat aliquē characterem in anima.
¶Diſt. v. & vj. queſtio vnica.
Utrū paruuli infideliū ſint initis parentibus baptizandi.
¶Diſtin. vij. queſtiones.
1 Utrū baptiſmus et ꝯfirmatio a ficto ſuſcepta: recedēte fictione ſortiatur ſuum effectum.
2 Utrū ſacerdos ſimplex ēt ſi nō ſit ep̄s poſſit confirmare.
¶Diſt. viij. & ix. queſtio vnica.
Utrū forma ſacramēti euchariſtie ſit conueniens.
¶Diſtinctio. x. queſtiones.
1 Utrū Corpus Chriſti ſit in euchariſtia realiter.
2 Utrum Chriſtus ſit in euchariſtia totaliter.
3 Utrum Corpus Chriſti localr̄ moueatur ad motum hoſtie.
4 Utrū corpus Chriſti in hoſtia poſſit videri oculo creato.
¶Diſtin. xj. queſtio vnica.
Utrū poſt cōſecrationē hoſtie remaneat ibi ſubſtātia panis.
¶Diſtinctio. xij. queſtio vnica.
Utrū accidentia ſeparata a ſb̄a panis cōuerſi in corp⁹ Chriſti poſſint imutare ſbſtātialr̄ aliquid extrinſecum.
¶Diſtinctio. xiij. queſtio vnica.
Utrū corpi vl̄ ſāguini a duob⁹ cōſecrato: poſſit aliq̄d admiſceri.
¶Diſtinctio. xiiij. queſtiones.
1 Utrum ſacramentum penitentie poſſit tollere culpā: manente reatu.
2 Utrum poſt penitentiam reſurgat homo in equali virtute.
¶Diſtin. xv. queſtio vnica.
Utrū homo poſſit deo ſatiſfacere pro peccato.
¶Diſtin. xvj. queſtiones.
1 Utrū peccatū veniale poſſit remitti ſine mortali.
2 Utrum penitentia habeat partes.
¶Diſtin. xvij. queſtiones.
1 Utrum vere contritus et penitēs prius debeat eligere penā inferni vel omnino non eſſe: q̄ peccare.
2 Utrum cōfeſſio facta ab eo qui non eſt ꝯtritus nec penitēs aliquid valeat.
¶Diſtin. xviij. queſtio vnica.
Utrū confeſſio non integra poſſit aliquid valere ad ſalutem.
¶Diſtin. xix. queſtio vnica.
Utrū quilibet ſacerdos poſſit vti claue quam habet in quēlibet hominem.
¶Diſtin. xx. queſtio vnica.
Utrum per indulgentias poſſit aliquid remitti de pena ſatiſfactoria.
¶Diſtin. xxj. queſtiones.
1 Utrum peccatum veniale poſſit expiari quo ad culpā per penam purgatorij.
2 Utrum in quolibet caſu teneat ſacerdos celare peccata: que ſub ſigillo cōfeſſionis nouit.
¶Diſtin. xxij. queſtiones.
1 Utrum penitentia interior ſit res ſacramenti penitentie.
2 Utrum peccata per penitentiā dimiſſa in aliquo caſu redeant in eo qui recidiuat.
¶Diſtin. xxiij. queſtio vnica.
Utrum extrema vnctio ſit ſacramentum.
¶Diſtin. xxiiij. queſtio vnica.
Utrum ordo ſit ſacramentum.
¶Diſtin. xxv. queſtio vnica.
Utrum epiſcopatus ſit ordo.
¶Diſtin. xxvj. et quatuor ſequentium. queſtio vnica.
Utrū mrīmoniū ſit ſacramentū.
¶Diſt. xxx. & duarū ſequentium. queſtio vnica.
Utrū matrimonium beate Marie virginis habuerit aliqua bona

excuſantia.
¶Diſtin.xxxiij.ꝛ nouē ſequentiū. queſtio vnica.
Utrū votū continentie annexū ſacris ordinibꝰ īpediat: ne ordinatꝰ poſſit habere ſimul duas vxores.
¶Diſtin.xlij.queſtiones.
1 Utruꝫ corruptū vel annihilatū: poſſit per dei potentiā idē numero reparari.
2 Utrū reſurrectio mortuorū erit in eodem inſtanti.
¶Diſtin.xliiij.queſtiones.
1 Utrū in reſurrectione aīa reſumet idē corpus numero: quod prius habuit.
2 Utrū corpa ſanctoꝝ poſt reſurrectionē erūt impaſſibilia.
3 Utrū corpus glorioſuꝫ ꝑ dotem ſubtilitatis poſſit eſſe in eodeꝫ loco ſimul cum alio corpore.
4 Utrū anima ſeparata poſſit pati ab igne corporeo.
¶Diſtin.xlv.queſtio vnica.
Utrū ſancti q̄ ſunt in patria cognoſcant orationes noſtras.
¶Diſtin.xlvj.ꝛ duarū ſequentiū. queſtio vnica.
Utrū Chriſtus in generali vltimo iudicio iudicās ſm formā humanā: ſit oſtenſurus reprobis formam diuinam.
¶Diſtin.xlix.queſtiones.
1 Utrū felicitas eterna: ſit aliq̄s actus intellectus.
2 Utrū btitudo vltima hoīs ꝯſiſtat eſſentialr̄ in actu ītellc̄us.
3 Utrū oēs hoīes appetāt beatitudinem.
4 Utrū intellc̄us creatus ex ſolis naturalibꝰ poſſit ꝑtingere ad videndū deū per eſſentiam.
5 Utrū eſſentia diuina ab intellc̄tu creato per aliquā ſilitudinem videatur.
6 Utrum videns deum videant oīa in eo: que Deus videt: vel que poſſunt in ipſo videri.
¶Diſtin.l.et vltime.queſtiones.
1 Utrū anima a corpe ſepata aliquid cognoſcat vel intelligat.
2 Utrum anima hominis ſeparata: poſſit corpora mouere localiter.

¶Finis indicis quarti Libri ſententiarum.

¶Clariſſimi ſacre theologie Doc. fratris Pauli Sōcinatis vite regularis ordinis p̄dicatoꝝ: diuinū Epitoma ī Quartū librū ſnīarū Joan. Capreoli: eiuſdē profeſſionis.

¶Diſtinctio.j.

In diſtinctiōe prima: querit̄ primo. An in ſacramētis noue legis: ſit aliqua virtꝰ cauſatiua grē?

Utrū ſacr̄i diffinitio ſit bona.

Pro rn̄ſione: ſit p̄ma ꝯcl̄o. Hec diffō ſacr̄i eſt bona ꝛ ꝯuenit ſacr̄is noue legis: ſacramētuꝫ ē inuiſibilis grē viſibilis for̄a: vt eiꝰ imaginē gerat ꝛ cā exiſtat. Hāc pōit.s.D.4.ſen. diſ.1.q.1.ar.1.q.3.ꝓbat̄. Iſta diffō explicat oīa q̄ ſunt de rōne taliū ſacr̄oꝝ .ſ. efficientiā ſctītatis: ꝛ modū ſctificationis hoī naturalē: ꝛ modū cōpetentē homini quantū ad cognitionem. ergo eſt conueniens.

Durā. hic.q.3. Utrum mr̄imonio conueniat diffō ſacramenti.

¶Cōtra arguit Duran. Ille tres cōditiōes nō cōueniūt mr̄imonio qđ eſt ſacramentum noue legis. ḡ diffō nō eſt ꝯueniēs. an̄s ꝓbat̄. In matrimonio ſunt tm̄ verba exprimētia ꝯſenſuꝫ. ḡ nō ſunt illa tria.

¶Rn̄deo. negat̄ an̄s. Ad ꝓbationem ſimiliter.

¶Ad cuiꝰ notitiā dicā p̄o ꝙ de eēntia mr̄imonij nō ſunt v̄ba. ſꝫ ꝯiunctio viri ꝛ mulieris: ad illđ vnū: vt dicit.s.D.4.ſen.di.27.q.1. ar.1.

¶Dico ſcđo ꝙ mr̄imoniū hꝫ actꝰ ſenſui ſbos loco materialis elēnti ꝛ ſignificato grē ex diuina īſtōne: vt dicit vbi.s̄.q.2.ar.1.ad.2.ꝛ.4.ꝛ 5.et ar.3.ad.1.

¶Dico tertio. ꝙ mr̄imoniū rep̄ſentat gratiā ex ſilitudīe: q2 ꝯformat paſſioni chriſti quātū ad charitatē vbi ſupra.ar.1.ad tertium.

¶Dico q̄rto: ꝙ ī mr̄imonio cōfert̄ grā ex ſctificatiōe: vbi.s̄.ar.3.ar.2.

Utrum ordini i cōueniat diffō ſacr̄i.

¶Scđo. Ordo eſt ſacr̄m: ſꝫ ī ordīe nō eſt ſctificatio materie: maxie in quatuor minoribus. ergo.

¶Rn̄deo. negat̄ minor.4. ſen.diſ. 24.q.1.ar.1.q.3. q2 ordo ē ſctificatio hoī exhibita cū aliq̄ ſigno viſibili. Uerū eſt tn̄ ꝙ ſctificatio dr̄ ſe hr̄e ad materiā in hoc ſacr̄o q̄̄ ī alijs: q̄re in alijs m̄a p̄o ſctificat̄: in iſto aūt nō: vt di cit̄ vbi.s̄.q.5.

Concl̄o.ij.

Sacr̄a noue legis ꝯſiſtūt in rebꝰ ꝛ v̄bis. Hāc ꝓbat.s.D.4.ſen.di.1.q.1.ar.3. Effectꝰ aſſimilat̄ ſue cauſe prime q̄tū pōt: ſed ꝓria cā hoꝝ ſacr̄oꝝ fuit paſſio xp̄i ꝯſtātis ex v̄bo ꝛ carne. ḡ ꝛ ip̄a ex rebꝰ et verbis ꝯſtant. Eandē ꝓbat tertia parte.q.60.ar.4.5.ꝛ.6.

Durā. hic.q.5. Utrum oē ſacrꝫ ꝯſiſtat ex v̄bis.

¶Cōtra arguit Durā.p̄o. mr̄imonij p̄t eē ſine v̄bis. ꝛ ē ſacr̄m. ḡ nō oē ſacrꝫ cōſtat ex verbis. maior pꝫ In his q̄ ꝑ nutus aut lr̄as exprimūt mutuum conſenſum.

¶Rn̄deo. ꝙ ꝯcl̄o ītelligit̄ ſic.ſ. ꝙ in oī ſacr̄o ſunt v̄ba vl̄ aliđ loco v̄borū ſignificās ꝯſenſuꝫ: hmōi ſūt nutus vl̄ lr̄e: qn̄ ēt puella tacet ꝑ verecūdia: tūc v̄ba parentū habent̄ ac ſi eēnt puelle.4.ſen.di.27.q.1.ar.2.q.2.ad ſecundū et tertium.

¶Scđo. In mr̄imonio ꝛ pnīa ſūt tm̄ v̄ba. ḡ nō res. an̄s pꝫ: q2 pnīa ꝯſtat tm̄ ī verbis ꝯfitētis ꝛ abſoluētis: mr̄imoniū aūt tm̄ in verbis exprimentibus conſenſum.

Quid noīe rei ītelligatur ī ſacr̄is.

¶Rn̄deo. negat̄ an̄s. q2 res dicūt̄ q̄cūq3 alij actꝰ ꝯcurrētes p̄ter v̄ba ī dictis ſacr̄is.4.ſen.di.14.q.1.ar.1.q.1.ad.1. imo neceſſariū ē vbi ſūt verba eē aliud p̄ter verba.ſ. ip̄am ꝓlatione v̄boꝝ q̄ diſtinguit̄ a v̄bo ſicut actio a ſuo termīo ꝯcurrūt ēt in mr̄imonio ſenſatiōes ꝛ ꝑceptiones verborū: in ipſis ēt v̄bis vna pars eſt for̄alis reſpectu alterius.

Cōcl̄o.iij.

Sacr̄a noue legis ſūt cā

gr̃e nõn ſolũ per modũ cãe ſine q̃ nõ.imo ꝑ modũ cãe ꝑ quã.4.ſen. diſ.1.q.1.ar.4.q.1.vb' ſic arguit. Oẽ inſtr̃z ꝯtigit ſaltẽ diſpoſitiue ad effectũ p̃ncipalis agẽtis.ſed ſacr̃a ſũt inſtr̃a dei ꝯferẽtĩa gr̃az ergo ⁊c.

¶ Eandẽ ponit.3.pte.q.62.ar.1.⁊ de veritate.q.27.ar.4.

¶ Sciendũ aũt ꝙ in his duob' locis nõ dicit ſacr̃m ꝯcurrere diſpoſitiue:ſʒ tm̃ effectiue.qđ declarãs Petrus de palude dicit ꝙ ſacr̃a ꝯtigũt ad gratiã ſacr̃alẽ effectiue: ad gratiaʒ vero gratũ faciẽtẽ ſolum diſpoſitiue.

Durã. h.q.4. Utrum añ ſuſceptioneʒ ſacr̃i et gr̃e req̃rat diſpoſitio

¶ Cõtra arguit Durã.p̃º.ĩ ſanctificatis ĩ vtero:⁊ ĩ adultis q̃ iuſtificanť ante ſuſceptionẽ baptiſmi:⁊ ĩ illis q̃ ꝯterũť añ ꝯfeſſionẽ: ẽ gr̃a ſʒ ĩ iſtis nulla p̃fuit diſpõ ad gr̃az ergo nõ eſt nec̃ia talis diſpoſitio.

¶ Rñdeo.negať minoꝛ a.s. D.12. q.112.ar.3.q2 nulla foꝛ̃a p̃t eẽ niſi in mã̃ diſpoſita.Idẽ ꝺclarat diffuſe in q̃õnib⁹ de veri.q.24.ar.16.⁊ Petrus de palude.q.1.p̃ntis.diſt. nãlis.n.nõ ſufficiũt ad ĩmediataʒ ſuſceptionẽ gr̃e:q̃ eſt foꝛ̃a deifica.

¶ Scđo.Nullũ agẽs agit niſi per cõtactuʒ.ſʒ illi inter quos ꝯtrahiť mr̃imoniũ nõ ſemꝑ ſe ꝯtingũt. ſicť cũ q̃s ĩ Hiſpania ꝯtrahit ꝑ nuntios cũ aliq̃ exñte ĩ Italia.g ꝑ tale matrimoniũ nihil cauſať ĩ eis.

¶ Rñdeo.dico duo.p̃º ꝙ hoc argumẽtũ eſt Pet.de palude qđ ip̃e ſoluit negãdo minoꝛẽ:q2 ĩ mr̃imõio qđ iter abſentes ꝯtrahiť audiunť nũcij vel lr̃e leguntť ⁊ ſic ibi aliq̃s contactus ſenſuum inuenitur

Duplex ꝯtact⁹.

¶ Dico ſcđo.de mente.s.D.ꝙ duplex eſt ꝯtact⁹.vnus coꝛpalis.ali⁹ ſpũalis ĩ cauſis aũt iſtr̃alib⁹ reſpectu effectuũ ſpũaliũ ſufficit ꝯtact⁹ ſpũalis ꝑ fidẽ ⁊ votũ aut ꝓpoſitũ 3.ꝑ.q.48.ar.6.⁊.q.56.ar.1. ad .3. ⁊ ſic ſacr̃a aliq̃n diſponũt ad gr̃az ꝑ ſolũ ꝯtactũ ſpũalẽ.hm̃õi ãt ꝯtactus ẽ ĩ ꝯhẽtib⁹ ꝑ nũcios aut lr̃as

¶ Tertio.Ille q̃ ẽ ꝯtrit⁹ anteq̃ cõfiteať/hʒ gr̃aʒ.g q̃n recipit ſacr̃m pnie ñ cauſať ĩ eo diſpõ ad gr̃az/q̃ p̃ceſſit:nec eſt dđm ꝙ diſponat ad augmẽtũ gr̃e:q2 foꝛ̃a p̃t intẽdi dato nihil cauſeť in ſubõ.ergo.

¶ Rñdeo Ad añs.ꝙ talis non hʒ gr̃az niſi ex ꝯtactu v̈tuali ad ſacr̃z qđ hʒ ĩ ꝓpoſito.4.ſen.diſ.17.q.3. arti .1.queſtiuncula.1.

¶ Dico ſcđo ꝙ abſolutio ſequens ꝯtritionẽ intẽdit gr̃az in ꝯtritiõe collatã.Ad ĩpꝛobationẽ negatur añs:in foꝛ̃is q̃ pꝛerequirũt ĩ ſubõ aliquã diſpoſitionẽ:q2 nõ p̃nt augeri niſi aucta foꝛma.

¶ Quarto.In ſacr̃is ĩpꝛimẽtibus characterẽ non cauſať aliq̃ diſpõ p̃ter characterẽ.g ĩ nõ ĩpꝛimẽtib⁹ characterẽ nõ cauſať aliq̃ diſpõ.

¶ Si dicať ꝙ character excludit nec̃itatẽ diſpõnis ſolũ reſpctũ gr̃e ſacr̃alis:ñ ãt reſpcũ gr̃e abſolute.

¶ Cõtra: q2 oẽs gratie ſũt eiuſdẽ ſpeciei.g ſi excludit reſpectu vni⁹ etiam reſpectu alterius.

¶ Rñdeo.ꝙ rñſio data eſt bona: Ad ĩpꝛobationẽ dico ꝙ lʒ gr̃a gratũ faciẽs ĩ oĩbus ſit eiuſdẽ ſpẽi: tñ in ſingulis ſacr̃is dať q̃daʒ ſpãlis gr̃a:q̃ dr̃ gr̃a ſacr̃alis ad quã directe ſacr̃z oꝛdinať.⁊ he gr̃e ſacr̃ales ſpẽ diſtigũť:vt dr̃ p̃nti diſ.q. 3.ar.4.q.5.Et iõ cũ in ſacr̃is ĩpꝛimẽtib⁹ characterẽ ꝯferať aliq̃s habitus diſtinct⁹ ſpẽ ab habitib⁹ collatis ĩ aliĳs ſacr̃is:nimirũ ſi ꝑ q̃dã ſacr̃a cauſeť diſpõ:q̃ dr̃ oꝛnat⁹: in aliĳs v̈o cãeť diſpõ q̃ ñ ſolũ oꝛnat⁹ ſʒ ẽt character dicať.Iſtã rõnẽ ponit.s.d.4.ſen.D.4.q.1.ar.4.q.2.

Multiplex diſpõ ad gratiã.

¶ Ex his pʒ ꝙ multiplex ẽ diſpõ ad gratiã.Aliq̃ eſt act⁹ ſcđs puta cũ q̃s diſponiť ex motu liberi arbitrĳ.Aliq̃ eſt actus p̃mus q̃ dr̃ character.Aliqua eſt tm̃ oꝛnatus.

Scot⁹ h.q.5.

¶ Cõtra eãdẽ arguit Sco.p̃º.nulla creatura põt agere ẽt inſtr̃alr̃ ad terminũ creatiõis.ſʒ illa diſpõ eſt terminus creatõis. g ſacramẽtum nullo mõ agit ad eam.minoꝛ ꝓbatur.Illa foꝛma eſt ſuꝑnãlis. ergo eſt terminus creationis.

Duplex foꝛ̃a ſupernãl' ſimplr̃ ꝑ ſilr̃.

¶ Rñdeo.de mẽte Pet.de palude ⁊ nego maioꝛẽ.Ad ꝓbationẽ dico ꝙ duplex eſt foꝛ̃a ſuꝑnãlis.Una ẽ ſimplr̃ ſuꝑnãlis.i.q̃ nec ĩ ſe nec in

ſuo ſilr̃ põt ab ente creato ꝓduci. ⁊ ſic negať añs.q2 act⁹ liberi arbitrĳ q̃ ẽ nobilioꝛ diſpõne ad gratiã cãta a ſacr̃o:⁊ q̃ ẽt eſt diſpõ ad gratiã eſt ab ente creato. Alia ẽ foꝛ̃a ſuꝑnãlis nõ ſimplr̃.i.q̃ lʒ ipſa nõ ſit ab ente creato p̃ncipalr̃:tñ aliq̃d ei ſilr̃ ẽ ab ente creato.⁊ ſic cõcediť añs.ſʒ negať ꝯña: nã liberũ arbitriũ põt ex ſua virtute diſponere ſe ad gratiã perfectius ea diſpoſitione que dať in ſacramẽto.

Utrum diſpoſitio ad gratiaʒ cauſeť ĩ inſtãti.

¶ Scđo ſequiť ꝙ illa diſpõ fieret ĩ inſtãti.hoc ẽ falſuʒ. g.ꝯña ꝓbať. vltima diſpõ ad foꝛmã ⁊ foꝛma ſilr̃ inducunť.ſʒ illa diſpõ eſt vltia ad gr̃am ⁊ gr̃a ĩtroduciť ĩ iſtãti.g falſitas ꝯñtis ꝓbať. ſacramẽtũ non põt habere actionẽ naturalẽ.

¶ Si dicať ꝙ vltia ſyllaba cauſat eã in v̈tute pꝛecedẽtiũ in inſtãti.

¶ Cõtra tũ q2 vltima ſyllaba non ꝓfertur in inſtãti.tũ q2 vltimũ nõ cauſat in v̈tute pꝛecedẽtiũ niſi q̃ñ p̃cedẽtia dereliquerũt aliquã diſpõnẽ pꝛimã.p̃cedẽtes aũt ſyllabe nullã diſpõnẽ reliquerũt.

¶ Rñdeo.ꝙ illa diſpõ cãť ĩ iſtãti. Ad ꝓbationẽ negať añs.Nã oꝛ̃o ĩ vltio iſtãti ꝓlatõis ſue cãt ꝑfectã ſui ſigationẽ in aĩa.ſiue ĩ illo iſtãti remaneat aliq̃ pars diuiſibilis ſoni:ſiue aliq̃d indiuiſibile ſe hñs ad totũ ſonũ ſicut mutatũ eẽ.Silr̃ ĩ illo inſtãti dať virt⁹ oꝛ̃oni ⁊ actio reſpectu effect⁹ ad quẽ inſtrumẽtaliter attingit. Idẽ eſt ĩ ſacramẽtis:vt ponit.s.D.4.ſen.di.8.q.2. ar.3.ad ſextũ ⁊ ſeptimũ. Oꝛ̃o igiť cauſat in iſtãti cõpletã ſui ſignificationẽ:p̃ſuppoſita ꝓlatione pꝛecedẽtiũ ſyllabarũ.ſicut etiã ſol illuminat in inſtãti ⁊ ſenſibile cauſat aliquid in ſenſu in inſtanti.

¶ Dico ſcđo : rñſionẽ ibi datã eſſe bonã.Ad p̃mã ei⁹ impꝛobationẽ dr ꝙ lʒ ſyllaba ꝓferať in tꝑe:tñ in vltimo inſtãti ꝓlatiõis ſue eſt ei⁹ cõpleta ſignificatio.ſilr̃ in ſacramẽtis in vltimo inſtãti pꝛolatiõis cauſať diſpoſitio ad gratiã ⁊ gr̃a.

¶ Ad ſecũdã negať minoꝛ: nã p̃cedẽtes ſyllabe reliq̃rũt particulares ſigatiões:q̃ ſe habẽt ad totalẽ ſigationẽ toti⁹ oꝛ̃onis ſicť diſpões.

¶ Tertio.In ꝯſecratiõe euchariſtie nõ cauſať aliq̃ diſpõ.g. nõ cãť in oĩbus ſacr̃is. Añs ꝓbať.ſ. v̈ba ꝯſecratiõis cauſant diſpõnẽ p̃uiã trãſſubſtãtiatõi:aut illa diſpõ eſt ĩ pane ſubiectiue:aut ĩ coꝛꝑe xp̃i. nõ in coꝛpus chꝛiſti:q2 iã nõ eſſet diſpõ.nõ in pane:q2 tũc eẽt panis ⁊ coꝛp⁹ chꝛiſti ſimul eſſet em̃ panis:q2 poniť ſbm diſpõnis . Eſſet etiã coꝛpus xp̃i:q2 cũ illa diſpõ ſit neceſſitas ad coꝛpus chꝛiſti:⁊ vltima diſpõ q̃ eſt neceſſitas ſit ſimul cũ foꝛma inducenda.g q̃ñ eſt illa diſpoſitio:eſt ⁊ coꝛpus chꝛiſti.

¶ Itẽ verba ꝯſecratiõis nõ pꝛius agũt q̃ tãgãt paſſum:ſm phm.3. phy.ſed nõ tãgũt ſpẽs panis ẽt in vltio inſtãti ꝓlatiõis:q2 multiplicatio ſoni ĩ aere nõ fit niſi ĩ tꝑe.g ĩ vltimo inſtãti ꝓlatiõis nondũ eſt delatus ſonus ad ſpecies panis.

¶ Rñdeo. Pꝛimo ꝙ argumẽtũ nõ eſt ꝯtra ꝯclõnẽ.dicim⁹.n. ꝙ ſacr̃a cãnt diſpõnẽ ad gr̃az in ſuſcipiẽte ipʒ ſacr̃z.Scđo ad arg.negať añs nã v̈ba ꝯſecratiõis attigũt aliquã diſpõnẽ p̃uiã trãſſbatiõi nõ oꝛdie tꝑis/ſʒ nãe:q̃ diſpõ nõ ẽ aliq̃d poſitiuũ:ſʒ negatio . Attingũt.n.ad hoc ꝙ ſuba panis nõ ſit ſub ſpeciebus panis.i.ꝙ ſpẽs pri⁹ infoꝛmãtes ſbaʒ panis aut vini nõ ampli⁹ infoꝛmẽt:nec eis inhereãt:nõ aũt ad hoc ꝙ faciãt accidẽtia ꝑ ſe ſubſiſtere:nec ad hoc ꝙ coꝛp⁹ xp̃i ſit ſub p̃dictis accidẽtib⁹.⁊ ſic dʒ intelligi:q̃ñ.s.D.dicit.4.ſen.diſt.1. q.1.ar.4.q.1.ad.6.ꝙ verba ꝯſecratiõis attingũt trãſſubatiõnẽ quãtũ ad receſſum a termino a quo. Ad ꝓbationẽ negať maioꝛ:ſed illa diſpoſitio eſt in ſpeciebus.

¶ Ad ſecũdã negať minoꝛ:q2 ĩ vltimo inſtãti ſonus v̈boꝝ tãgit ſpẽs panis aut vini aliquo tactu ſaltẽ virtuali vel intẽtionali:q̃ põt eẽ in iſtãti:lʒ realis multiplicatio ſoni fit ĩ tꝑe. ¶ Uel dđm ꝙ ꝑ cõpletã xꝛ̃a

ſationē intelligit ꝙ ſonus vel ali quid ei equipollēs attingit ſacr̄m vel materiā ⁊ nō ante. Dico tn̄ ꝙ ſacramēta nō imprimētia chara- cterē nō cauſant in ficto ea ſuſci- piēte aliquā diſpoſitionē remanē tem poſt ſumptionem ſacramēti.

Aureo.

¶ Cōtra hāc r̄nſionē arguit Aur. ꝙ ſi ſacr̄a agūt ad dēſitionē panis neceſſario agūt ad trāſitū i corpꝰ xp̄i. Primo eadē actione recedit a termino a quo: ⁊ accedit ad termi nū ad quē: ſꝫ terminꝰ a q̄ ē panis: terminꝰ ad quē eſt corpꝰ xp̄i. ḡ.

Utrum ſi ſacr̄a agūt ad deſitio- nē pāis neceſſa rio agāt ad trāſi tū i cor- pus xp̄i.

R̄ndeo. Primo negat maior. de veritate. q. 23. ar. 1. vbi dicit ꝙ alia eſt mutatio qua abījcit terminꝰ a quo: ⁊ qua iducit terminꝰ ad quē.

Dico ſcd̄o ꝙ ea actiōe qua rece- dit a termino a q̄ nō opꝫ iduci ter minū ad quē: niſi diſpoſitiue. ſic eſt in ꝓpoſito. nā ꝯcedit ꝙ motus verborū cōſecrationis agit diſpo ſitiue ad exiſtentiā corporis xp̄i.

¶ Scd̄o. ſi v̄ba ꝯſecrationis agūt ad deſitionē panis: ḡ ſunt annihi latiua. hoc eſt falſꝫ. ergo. pꝫ ꝯn̄a. q2 panis ſic deſinit eſſe: ꝙ eiꝰ ma- teria ⁊ forma deſinunt eſſe.

R̄ndeo. negat ꝯn̄a. q2 nō dicimꝰ ꝙ agāt ad deſitionē panis ſimpl'r ſꝫ ad qd̄ deſinat eē ſub ſpēbꝰ ſacr̄a libꝰ ⁊ deſinat eſſe iformatio earū ad ſbām panis. hoc. n. nō excedit actiuitatē creature: cū p agēs nāle poſſit tolli talis informatio: vt cū calido fit non calidum.

Scd̄o dico ꝙ lꝫ panis quātū ad formā ⁊ māꝫ deſinat eē: nō tn̄ ānihi lat. primū ptꝫ. Prīo erat ⁊ poſtea nō eſt. ḡ deſinit eē. ſcd̄m ptꝫ. q2 eſt ꝯuerſus i corpꝰ xp̄i. ḡ nō eſt anni- hilatus. 3. pte. q. 75. ar. 3. ad. 1. ⁊. 3.

Dico tertio ꝙ v̄ba ſacr̄alia agūt ēt ad deſitionē forme ſubſtātialis panis: nō aūt ad deſitionē māe.

¶ Tertio arguit: ſuppoſito ꝙ in trāſſubatiōe ſunt duo ſigna. Pri- mū ē nō entitas panis. Scd̄ꝫ ē en titas corpis xp̄i. tūc ſic. Illa actio v̄boꝝ nō ē ſbīue i pͦ ſigno: q2 tūc panis nō eſt. nec i ſcd̄o: q2 p te illa actio nō attingit terminū ad quē: nec eſt ſine ſubiecto. ergo non eſt.

R̄ndeo. cōceſſo ſuppoſito: dr̄ illa actio duo ipoꝛtat. Primū ē forma q̄ ꝑ talē actionē abījcit. Scd̄ꝫ ē ha bitudo de gn̄e actōis. q̄tū ad ſcd̄ꝫ eſt ſbīue in agēte. ſ. in verbis ſacr̄a libꝰ: quātū ad p̄mū nl'libi ē q2 for- ma q̄ abījcit i inſtāti in eo iſtāti q̄ abījcit nō eſt. ⁊ iō nec ē in aliq̄ nec ꝑ ſe ſubſiſtit: ſicut corruptio lucis in aere ⁊ ipſa lux corrupta eſt nō ens. 4. ſen. di. 8. q. 2. ar. 3. ad. 2.

¶ Scd̄o loco arguit: ꝙ nō opꝫ po nere virtutē iherētē ſacr̄is: ꝑ quā cauſet diſpō ad grāꝫ. Nālis opa- tio ſacr̄i puta ablutio q̄ facit aq̄ i baptiſmo eſt ita ſufficiēs diſpō ad grāꝫ: ſicut illa quā tu ponis. ḡ vir tus iſta nō eſt neceſſaria. ḡ p̄terea n̄ oꝫ pōere characterē nec ꝯnatū aliquē qui ſit diſpō. Aſ̄s ꝓbat. Si character eſſet magis diſpō ex nā rei q̄ opatio nālis: ſequit ꝙ hn̄s ſūmā gratiā hēret ſūmū characte rē: q2 hn̄s aliquā formā i ſūmo/ hꝫ ēt eiꝰ diſpōnē i ſūmo. hoc eſt falſū. nā xp̄s nullū characterē habuit: ⁊ tn̄ habuit gratiam in ſummo.

Utrum oporte- at pone re v̄tutē inherē- tē ſacra mentis

R̄ndeo. Negat aſ̄s. eſt. n. icōue niēs ꝙ aliquid ſit diſpō ad gratiā qd̄ pōt eſſe ſubiectiue i lapide: cu- iuſmodi eſt ablutio aq̄. Ad proba tionē negat ꝯn̄a. Ubi ſciēdū ꝙ du plex eſt diſpō. Una eſt ꝯuertibilis cū forma ad quā diſponit ſic. ſ. ꝙ for̄a nō pōt hr̄i ſine ea nec ecōtra: ⁊ in his hn̄s formā i ſummo hꝫ di ſpoſitionē i ſūmo. hmōi diſpō nō eſt character: reſpectu gr̄e: ſed eſt diſpō nō cōuertibilis: q2 ſine cha- ractere gr̄a hr̄i pōt: vt fuit in xp̄o. 3. parte. q. 63. arti. 5. Itē character nō diſponit ꝓprie ad gratiā: ſed ad actus ſpūales. vbi. ṡ. arti. 4. ad. 1. Itē characterē nō habebāt antiq̄ p̄res lꝫ haberēt grāꝫ. 4. ſen. di. 4. q. 1. ar. 4. q. 1. Itē pōt in aliquo eē gr̄a anteq̄ character: vt pꝫ i adul to cōtrito ⁊ nōdū baptizato: q2 lꝫ character ſit diſpō dicēs eſſe poſi- tiuū neceſſariū ad gr̄aꝫ: nō tn̄ ex-

Duplex diſpō cō uertibil cū for̄a ⁊ nō cō- uertibi lis.

cludit eē priuatiuū: puta remotio nē fictionis ⁊ impedimēti aut pec cati mortalis: immo ſtat cū illo.

¶ Ex quo ptꝫ ꝙ character non eſt adeq̄ta diſpō ad gr̄am: q2 adeq̄ta diſpō req̄rit duo. ſ. eſſe poſitiuū ne ceſſariū ad formā: ⁊ remotionē oīs ipedimēti: vt dr̄ a. s. D. 4. ſen. diſ.

In q̄ eſt ſubiecti ue virtꝰ ſacr̄oꝝ.

4. q. 3. ar. 2. q. 2. Et ſi queraē i quo eſt ſubiectiue illa virtꝰ collata ver bis ſacr̄alibꝰ: dr̄ ꝙ eſt vno mō i vo cibꝰ ⁊ ſonis. ſ. imediate: ⁊ mediate eſt i ſubiecto in q̄ eſt vox ⁊ ſonus.

Cōclo. iiij.

In ſacr̄is no ue legis eſt aliqua virtꝰ cauſatiua gr̄e. 4. ſen. diſt. 1. q. 1. ar. 4. q. 2. ꝓbat ſic. Sa- cramēta noue legis agūt inſtr̄ali ter reſpectu gratie. ergo habēt ali quā virtutem actiuam.

Durā. ṡ. q. 4.

¶ Cōtra arguit Dur. 1. Nulla vir tus ſpūalis pōt eſſe ſubiectiue in corꝑe. ſꝫ ſacr̄a ſunt res corporee. ḡ in eis nō eſt virtus ſpiritualis.

¶ R̄ndeo. virtutē ſpūalē eē in cor pore cōtingit dupl'r. Uno mō intē tional'r ⁊ ſm̄ eſſe fluēs: ⁊ ſic negat maior. hoc aūt mō virtꝰ ſacr̄oꝝ: q̄ eſt ſpūalis ꝑ eſſentiā eſt in ſacr̄is. 4. ſentē. vbi. ṡ. ad. 4. et. q. 4. Alio mō ſm̄ eſſe ꝑmanēs: ⁊ ſic ꝯceditur maior: ſed nō eſt cōtra cōcluſionē.

¶ Scd̄o. Qua rōne eſſet virtus in verbis: eadē rōne eſſet i miniſtro. hoc eſt falſum: q2 ſequit quālibet eſſe imperfectā cum nūq̄ ſint plu res virtutes ad vnū effectum: nec q2 nulla eſt ſufficiens.

R̄ndeo. ꝙ illa virtꝰ eſt in oībus cōplete: i ſingulis aūt icōplete. 4. ſen. di. 1. q. 1. ar. 4. q. 2. ad. 5. Nam oē agēs agit ꝑ vnicū inſtr̄ꝫ: tūc vir tus inſtr̄alis cōpleta ſm̄ eſſe eſt in illo ſimplex: ⁊ nō cōpoſita ex parti bus diuerſaꝝ rōnū. ſꝫ vbi ꝯcurrūt diuerſa iſtr̄a opꝫ totalē virtutē cō poni ex partibꝰ diuerſarū rōnū et ex multis virtutibꝰ incōpletis: ſic aūt eſt in ſacramentis.

¶ Tertio. Nullū inſtr̄ꝫ agit in ali quā materiā niſi exercēdo i cā ſua nālē operationē. ſed ſacr̄a cū ſint corꝑa nō poſſunt naturaliter age re in anima. ergo nihil cauſant ēt inſtrumentaliter in anima.

R̄ndeo. Negat maior: ſꝫ ſufficit ꝙ agat circa idē ſuppoſitū. ſic eſt in ꝓpoſito. Aqua. n. agit natural'r ⁊ ſupernāliter circa hominē: ⁊ in virtute ꝓpria ⁊ in virtute dei: nō tn̄ opꝫ ꝙ virtute ꝓpria agat circa illam partē circa quā agit virtute dei: ſed circa animam. s. D. de ve- ri. q. 27. arti. 4. ad. 11.

¶ Quarto arguit. ꝙ nullū inſtr̄m recipiat virtutē aliquā a p̄ncipali agēte. Oē inſtr̄m vel eſt cōiunctū ſicut calor nālis dr̄ inſtr̄m aīe ve- getatiue: aut eſt ſeparatū: ſicut do labra dr̄ inſtr̄m artificis. ſed nul- lū iſtoꝝ recipit aliquā virtutē. ḡ. maior nota. minor ꝓbat. Inſtr̄m ſeparatū recipit tm̄ motū localē: ſꝫ ꝑ motū localē nulla virtꝰ acq̄ri- tur. Itē de cōiuncto ꝓbatur ſic: ſi iſtr̄m cōiūctū recipit aliquā virtu tē. ḡ ⁊ illa aliā. ⁊ ſic in infinitū.

R̄ndeo. Negat minor ꝓ vtraq̄ parte. nā ph̄s. 8. phy. ⁊ Cō. cō. 10. ⁊ 3. de aīa. cō. 65. dicūt ꝙ qn̄ vna ꝑs aque mouet ⁊ illa aliā: ſecūdū mo uēs hꝫ a primo nō ſolū motū loca lē ſed ēt virtutē mouēdi. per motū ēt localē acq̄rit aliq̄ forma. ſ. ipſuꝫ vbi: ⁊ qn̄q̄ ipetꝰ ſicut cū graue de ſcēdit: ꝯtinue velocitat motū ſuū. Et dato ꝙ nulla for̄a acq̄rat ꝑ mo tū localē: pōt tn̄ cū eo acq̄ri. Et ſic virtꝰ acq̄rit iſtr̄o ſeꝑato ꝑ quēdā influxū artis in manū ⁊ in inſtr̄ꝫ: qui influxus nō eſt ꝓprie mutatio phyca. de potētia dei. q. 5. ar. 8.

Dico ſcd̄o ꝙ agēs p̄mariū iſluit in ſcd̄ariū ſiue ſit ꝯiūctū ſiue ſepa ratū. nā agētia nālia inferiora p̄- ter ꝓpias v̄tutes nāles accipiūt virtutē actiuā inſtr̄alē in corpore celeſti. 1. par. q. 115. art. 3. ad. 2. Itē magnes influit v̄tutē motiuā fer ro: vt dicit Cōmē. 7. phy. cō. 10. Et aīal vel plāta iſluit ſemini ſuā vir tutē. de poten. q. 3. ar. 9. ⁊. 11. ad. 5. Et ſenſibilia imprimūt medio in- tētiones formarū ſuaꝝ: quarū vir

tute mediū mouet ſenſum:vt pa=
tet.7.phyſi. cōmen.12.
¶Dico tertio ꝙ inſtrm̄ coniunctū
accipit a ꝑncipali agēte.puta ca=
loꝛ nālis ab aīa recipit nō aliquā
qualitatē diſtinctā ab ipſo eſſen=
tialiter.ſed hoc ꝙ eſt eſſe diſtinctū
ab alijs caloꝛibus ſpecifice.
¶Uel dicēdū ꝙ accipit aliquā q̄li
tatē:q̄ qualitas eſt caloꝛi aīalis ſu
peraddita:ſicut caloꝛ celeſtis īclu
ſus in ſemine ꝯcurrēs ad gnātio=
nē animalis.nec ſequiť ꝓceſſus ī
infinitū q꞉ illa virtus cōtinet vir=
tute totā ſpeciē aīe vel aīalis:non
aūt ipſe caloꝛ elemētaris. Qđ aūt
in ſacris ſit virtꝰ:pꝫ ex auctoꝛita=
tibus q̄s Gratianus adducit.1.q.
1.c.ꝯtrahe.Et Jo.3.niſi q̄s renatꝰ
fuerit ex aqua ⁊c.nā ly ex:nō dicit
tantū habitudinē cauſe ſine qua
niſi valde abuſiue.

Caloꝛ aīaľ recipit aliquā q̄litatē ſuperadditā.

¶Cōtra eandē arguit Scotꝰ:aut
illa virtus eſt ibi diuiſibiliter:aut
indiuiſibiliter.non primū:q꞉ eſſet
extēſa:qđ repugnat foꝛme ſpūali.
nō ſcđm:q꞉ eſſet tota in toto ⁊ to=
ta in qualibet parte:quod ꝯuenit
tantū anime intellectiue.

Scotꝰ ħ q.5.

¶Rn̄deo.Qđ eſt ibi indiuiſibiľr.
Ad impꝛobationē dico ꝙ lꝫ inter
foꝛmas ꝑficiētes mat̄m ꝑ modū en
tis cōpleti ſola aīa ſit tota ī quali
bet parte:tn̄ mľte foꝛme ſe hn̄tes
ꝑ modū entis incōpleti ⁊ intētio=
nis fluētis ꝑnt illo mō ꝑficere ſub
iectū coꝛpoꝛeū. Iſta aūt virtꝰ du=
rat tm̄ per inſtās tp̄is cōtinui.ſ.ꝑ
vltimū inſtās ī quo terminať pla
tio verboꝛū.Hec aūt virtus data
fuit rebꝰ ſacr̄alibꝰ incohatiue qn̄
deus inſtituit ſacr̄a.cōplectiue ve
ro quādo applicantur ad vſum.

De duratione ꝟtutis ſacr̄aľ.

¶Scđo.Inſtr̄m artificiale nō eſt
actiuū.ergo nec ſacr̄a agūt tanq̄
inſtr̄a.Anš ꝓbať.nā ſerra non hꝫ
niſi quātitatē/⁊ figurā/⁊ motū:ſꝫ
nullū iſtoꝝ ē actiuū.Aliter mathe
matica nō abſtraheret a motu.
¶Rn̄deo.Negať anš. Ad ꝓbatio
nē negať maioꝛ:vt ſupꝛa dcm̄ eſt:
q꞉ dū mouetur ab artifice hꝫ in ſe
virtutē ⁊ foꝛmā artis intētionalis
ter.negať etiā minoꝛ : q꞉ lꝫ foꝛma
⁊ figura nō ſint actiue pꝛimo et ꝑ
ſe reſpectu naturaliū tranſmuta=
tionū:tn̄ non omnino per accidēs
ſe habent ad illas.1.parte.q.78.
ar.3.ad.3.⁊ phš.4.celi cō.vltimo.
⁊ ibi Albertus.Ad pꝛobationem
dicte minoꝛis negať ꝯn̄a:q꞉ lꝫ ta=
lia ꝑ ſe faciāt ad motū nō tn̄ ꝑmo:
ſꝫ ſolū ex adiūctiōe qualitatū acti
uaꝝ. Clarū eſt.n.ꝙ velocius mo=
uet coꝛpus acutū q̄ꝫ obtuſum.
¶Cōtra eādē arguit Aureo.que=
rendo quō ſit iſta virtus ⁊ q̄d cau
ſet in ſacr̄o matrimonij: cū rn̄deť
ꝙ eſt ſubiectiue in verbis vel ī ali=
quo ſigno equipollēte ꝟbis quale
cunq̄ ſit illud:⁊ hoc ſi tale matri=
moniū ſit ſacramentū noue legis
q꞉ alias nō opꝫ.Cauſat aūt in cō=
trahētibꝰ diſpōnē ad gr̄am ⁊ obli
gationē mutuā q̄ eſt quid reſpe=
ctiuū ⁊ ꝑtātē vtēdi coꝛꝑe cōiugis:
q̄ nō eſt ſolū reſpectꝰ.aut ſi ſit ille
pōt ꝯſequi aliquē motū.⁊ iō reſpe
ctu illius poteſt poni virtus acti=
ua.de quo alias dicetur.

Aureo.

¶Demū arguit Scotus ꝯtra q̄dā
exēpla:q̄ ponit.s.D.in declaratio
ne ꝯcluſiōis:cuiꝰ argumētū nō po
no.tū q꞉ nō ſemꝑ ponimꝰ exēpla
ꝙ ita ſit.tū q꞉ aſſumit Scotus ma
nifeſte falſa:quoꝝ potiſſimū eſt ꝙ
īpoſitio vocū nō pōt eis dare aliq̄
foꝛmā abſolutā:qđ negať loquen
do de foꝛmis hn̄tibꝰ eē ītētionale.
Uox.n.hꝫ virtutē excitādi audiē=
tē.vt reducat ſe de actu pꝛimo in
actū ſecūdū.ſ.ex ꝯceptu quē hꝫ in
actualē ꝯſiderationē ⁊ hꝫ vīꝫ cāti=
uā mediate vľ immediate alicuiꝰ
ꝯceptꝰ ſiue ſint rei quā ſignificat.
Aliter vnus homo non poſſet dici
doctoꝛ alterius.

Scotꝰ vbi.š.

Impoſitio dat foꝛmaꝫ abſolutā vocibus.

Queſtio.ij.

Queritur ſecundo. Utrū ſa=
cramenta veteris legis cō
ferrent gratiam?

Pro deciſione queſtiōis hec
eſt pꝛima concluſio. Sa

cramēta veterꝫ legis nō ꝯferebāt
gr̄aꝫ ex aliqua ꝟtute eis inherēte
Hāc ꝓbat.s.D.3.ꝑte.q.62.ar. 6.
Sacr̄a veteris legis nō agebāt in
virtute paſſionis xp̄i:que nondū
erat ergo non cauſabant gratiā ꝑ
virtutem eis inherentem.
¶Scđm tn̄ ꝙ in circūciſione ꝯfe
rebať gr̄a lꝫ nō ex virtute ſibi in=
herēte:ſꝫ ex pacto diuino:vn̄ erat
cā ſine q̄ nō.In alijs aūt ſacr̄is nō
ꝯferebať equaľr gr̄a:lꝫ deuota eo
ruꝫ ſuſceptio eſſet meritoꝛia acce
dentibus cum charitate.

Quō circunciſio conferebat gr̄aꝫ

¶Coꝛrelariuꝫ.Sacr̄a noue legis
ſunt dignioꝛa veteribꝰ.ꝓbať.Iſta
hn̄t virtutē ſibi inherēte:vt pꝫ in
ꝓcedēti q̄ōe:illa aūt nō habebāt.
ergo ſunt dignioꝛa hec illis.
¶Cōtra arguit Aure.Illa inſtr̄a
ſunt eq̄lis nobilitatis:q̄ ſūt eque
vtilia.ſꝫ ſacr̄a noua ⁊ vetera:ſaltē
circunciſio.ſunt inſtr̄a ad gr̄am ⁊
eque vtilia.ğ.Maioꝛ pꝫ.minoꝛ ꝓ
bať:ex oībꝰ ſacr̄is ſequiť idē effe=
ctus.ſ.gratia ꝑ te lꝫ alio ⁊ alio mo
do.ergo ſunt eque vtilia.pꝫ ꝯn̄a.
q꞉ vtilitas ſumiť penes effectū et
nō penes modum agendi.

Aureo.

¶Rn̄deo.Negať minoꝛ. Ubi ſciē
dū:vt dicit.s.D.ꝑma ꝑte.q.5.art.
6.ad.2.ꝙ nihil diciť vtile niſi du=
cat in alteꝝ:⁊ ꝯn̄r ſit cā aliq̄ľr effe
ctiua vel diſpoſitiua illiꝰ ad qđ du
cit cū aūt ſacr̄a veteris legis nihil
efficiāt ad gr̄am:iō nō ducūt vti=
lia:q꞉ tn̄ in veteri lege ex pacto di
uino nō dabať gr̄a niſi circūcide=
reť.ſumptio circūciſionis erat vti
lis:nō āt ipſa circūciſio. Ad ꝓbō=
nē minoꝛis negať ꝯn̄a:q꞉ nihil dꝛ
vtile eo ꝙ ad ip̄m ſequať aliđ niſi
habeat ſuꝑ ip̄m aliquā cāſitatem
Admiſſo ēt ꝙ antiqua ſacr̄a cōfe=
rāt gratiā.adhuc noua ſūt eis no
bilioꝛa:q꞉ in aliq̄bus iſtoꝛum con
fertur character.qui in nullo eoꝝ
conferebať.

Sa.ve.le. quō ſint vtilia.

Cōclo.ij. In circūciſione
conferebať gr̄a
licet non virtute circūſionis.Hāc
ꝓbat tertia ꝑte.q.71.ar.4. Illud
ſacramētū in quo deletur peccatū
oꝛiginale:⁊ dant effectus gr̄e poſi
tiui.ſ.facere dignū vita eterna:et
pꝛiuatiui.ſ.culpe ⁊ etiā reatus:cō
fert gratiā ſaltē tanq̄ cā ſine qua
nō.ſed circūciſio erat hmōi. ergo.
¶Cōtra ꝓbationē arguit Scotꝰ
ꝙ deus pōt delere culpā oꝛigina=
lē ſine gratie infuſione.Unūqđ q̄
remoueť a ſbto per oē qđ ſibi re=
pugnat:ſꝫ culpe repugnat nō ſo=
lū gr̄a/ſꝫ ēt rectitudo nālis:ğ ꝑ re
ctitudinē naturalē remoueť cul=
pa. Tūc vltra:ſꝫ deꝰ pōt cauſare ī
aliquo rectitudinē nālē ſine gr̄a:
vt patuit in Adā:ergo in tali erat
remota culpa ſine gratia.

Scotꝰ ħ q.6.

Utrum deꝰ poſſit dlere culpam oꝛiginaleꝫ ſine gr̄e īfuſione.

¶Rn̄deo.⁊ dico duo. Pꝛimo ꝙ na
tura humana abſolute ꝯſiderata
pōt eſſe ſine gratia ⁊ ſine culpa: ſi
cut foꝛte fuit Adam quē aliqui di
cūt fuiſſe creatū in puris natura=
libus:⁊ ſic inter ſtatū gratie ⁊ ſta=
tum culpe mediat ſtatus natura
lis rectitudinis.de veri.q.28.arti
culo.2.ad.4.
¶Dico ſcđo ꝙ poſt culpā gratia ⁊
culpa ſunt oppoſita īmediata.cū
aūt cōtrarioꝝ immediatoꝝ ſi vnū
abijciť aliud adueniat:idcirco nō
pōt poſt peccatū ab aliquo remo=
ueri culpa niſi gratia infundatur
4.ſen.di.17.q.1.ar.3.q.1.ad.2.
¶Cōtra hanc rn̄ſionē arguit ſic.
Rectitudo nālis eſt eiuſdē rōnis
ante culpā ⁊ poſt.ſed ante culpaꝫ
deus potuit eā cauſare in aliquo
ſine gratia:ergo ⁊ poſt.tenet ꝯn̄a.
q꞉ foꝛme eiuſdē rōnis habēt ean=
dem reparabilitatē.
¶Rn̄deo.ꝑꝰ negať ꝯn̄a. Ad ꝓba=
tionē negať aſſumptū.nā vita eſt
eiuſdē rōis ante moꝛtē ⁊ poſt:⁊ tn̄
pōt ante moꝛtē naturaľr cāri : nō
autē poſt.vt dꝛ.8.meta.Foꝛma.n.
aliquā ꝑtibilitatē hꝫ ex eo ꝙ ſuuꝫ
oppoſitū vľ ꝑuatio ꝓceſſit in eodē
ſbto:maxime qn̄ talis ꝑuatio non
ſolū dicit ꝑuationē/ſꝫ ēt inhabili
tatē ſubiecti ad talē foꝛmā: tūc.n.
foꝛma nō pōt reparari niſi ſbꝫ pꝛi
na habiliteť.Sic eſt ī pꝓpoſito.Nā

Tex.xv.

elˀpa dicit negationē rectitudinis
nālis in aīa:⁊ cū hoc tria indiſpo
nētia animā ad ipſam.ſ.auerſionē
a deo:offenſaꝫ dei:⁊ reatū pene:ni
ſi illa remoueant̄ vniri nō poteſt.

Culpa dicit q̄tuor.

¶Scđo.oēꝫ formā abſolutā quā
deus pōt in hoīe creare:pōt ēt re
parare nō cāndo aliā p̄ter ipſam:
q: culpa nō facit hominē icapacē
illiꝰ cuius ante fuit capax.ſed pōt
creare in hoīe rectitudinē natura
lē q̄ eſt forma abſoluta ſine grā.ꝰ
¶Rn̄deo.pᵒ negat̄ maior. Ad ꝓ
bationē dico ꝙ lꝫ culpa nō faciat
naturā oīno incapacē: facit tn̄ ꝙ
nō ſit capax imediate illiꝰ cuiꝰ an̄
fuit capax īmediate:⁊ ſic poſt cul
pā nō eſt capax rectitudinis nālis
immediate ſed ſolū mediate grā.

Que in capacitas ex culpa oriatur

FDico ſcđo ꝙ rectitudo nālis tri
plr accipit̄.Uno modo dicit p̄ciſe
aliq̄d abſolutū in aīa ante pecca=
tū Ade.Scđo p̄ter illud abſolutū
dicit ēt negationē oīs culpe. Ter
tio p̄ter hec duo dicit ēt negatio=
neꝫ oīs ſequele peccati: ſiue illud
ſit macula ſiue reatus ſiue offen=
ſa dei ⁊ hmōi.primo modo poteſt
poſt culpā a deo reparari ſine in=
fuſione gratie.⁊ de hac probat ar
gumentum Scoti nō autē ſecun=
do ⁊ tertio modo.

Tria dicit nālis rectitudo.

¶Aureolus arguit cōtra q̄đā di
ctū.s.D.p̄nti di.q.2.ar.4.q.2. ſcꝫ
ꝙ eſt dr̄ia inter baptiſmū ⁊ circū=
ciſionē:q: baptiſmus prius delet
culpam ꝙ̄ obligationē ad penā:
circūciſio autem econtra.

Aureo. Utrum baptiſmꝰ ⁊ circūciſio dr̄ant i deletōe culpe.

¶Contra.obligatio ad penaꝫ eſt
ꝓpter culpā:vt ꝓpter cauſam ꝓ
priā:ergo nō prius remouet̄ obli=
gatio ꝙ̄ culpa:ſicut medicꝰ prius
remouet cauſaꝫ morbi ꝙ̄ morbū.
¶Rn̄deo.ꝙ ille ordo eſt ordo ra=
tionis vel figurationis volūtarie
a deo inſtitute.Tunc ad argumē
tū negatur ꝯn̄a.q: cauſalitas me=
dici reſpectu morbi:⁊ dei reſpectu
culpe eſt realis:iđ prius delet cul
pā ꝙ̄ tollat reatū.cālitas circūci=
ſiōis eſt tm̄ ſignificatiua ⁊ nō effe
ctiua.nō eſt aūt incōueniēs ꝙ ali
q̄d prius ſignificet effectū ꝙ̄ cāꝫ.
¶Durādus arguit ꝙ peccatuꝫ ⁊ Duran. hic.q.2.
grā nō opponant̄ priuatiue ſꝫ de
meritorie:q:.ſ.ex peccato q̄s mere
tur p̄uari grā.nec.s.D.dt ꝙ pec=
catū ſit formalr̄ priuatio grē:lꝫ in
cludat talem priuationē.
¶Sciendū aūt ꝙ lꝫ.s.D.aliquā=
do videatur dicere ꝙ in circūciſio
ne conferebat̄ gratia ex virtute ei
inherēte:tn̄ oppoſitū determinat
tertia pte vbi ſupra:dicēs ꝙ ꝯfere
batur grā ſolum ex diuina virtu=
te ꝯcomitante. Un̄ nō dicit ꝙ per
eam daret̄ gratia:ſꝫ ꝙ in ea daba
tur:q:.ſ.erat ſignū ⁊ non efficiens
niſi ſicut cā ſine qua non.

Queſtio.iij.

Queritur tertio vtrū ſacramē=
ta veterꝫ legis poſſint poſt
paſſionē xp̄i ſine pctō mortali ob
ſeruari.

Cōclo.j. Sacramenti ve
teris legis ⁊ ceri
monie legales ceſſauerūt q̄ ad viꝫ
obligādi ⁊ q̄ ad vtilitatē in aduē=
tu xp̄i.Hanc ꝓbat.s.D. p̄nti diſt.
q.2.ar.5.q.2. auctoritate apl̄i ad
hebreos.7.⁊ ad Gal.3.⁊.4.

Cōclo.ij. Sacr̄a legalia
nō p̄nt nūc ob=
ſeruari ſine peccato mortali.Hāc
ꝓbat vbi ſupra.qō.3. auctoritate
Auguſtini ⁊ Hieronymi ⁊ prima
ſcđe.q.103.ar.4.
¶Cōtra vtrāq; arguit Sco.ꝙ in Scotus diſt.3.q.4.
dei paſſionē xp̄i vſq; ad aſcenſio=
nem tenebant̄ circūcidi ſicut ⁊ an
te.Primo vnuſquiſq; tenet̄ ad ob
ſeruandū legē:cuiꝰ reuocatio nō=
dum eſt ꝓmulgata:ſed ꝓ illo tpe
nō erat ꝓmulgata reuocatio vete
ris legis:cū apl̄i nōdū p̄dicaſſent
baptiſmum ergo ⁊c.

Utrum iudei vſq; ad aſcēſionē tenerentur circūcidi.

¶Rn̄deo primo:ꝙ lex vetus reuo
cata fuit in chriſti paſſione:qn̄ di
xit.cōſumatū eſt:vt dicit.s.D.pri
ma ſcđe.q.103.art.3.Et Hierony=
mus ⁊ Auguſtinꝰ:⁊ ſic nō obliga
uit poſtea quempiaꝫ ex vi prece=
pti ſicut ante.

FDicō ſcđo ꝙ lꝫ iudei poſt chriſti
paſſionē nō obligaret̄ ad legalia
ex vi precepti:obligabant̄ tamen
ex quadā cōſcientia erronea:qua
credebant circūciſionē adhuc ob
ligatoriā.cōſciētia auteꝫ erronea
ligat:vt dicit.s.Doc. prima ſcđe
q.19.arti.quinto.
FDico tertio quantū pōt elici vbi
ſupra.ar.6.ꝙ illi iudei qui igno=
rabant inuoluntarie tempus ceſ
ſationis legaliū ⁊ obligatiōis ba
ptiſmi:excuſabant̄ a peccato ob=
ſeruando legalia.non aūt illi qui
voluntarie ignorabant.
FDico quarto ꝙ an̄ publicatio=
nē euāgelij nō tenebāt̄ ad baptiſ
mū:q: lex nō obligat niſi qn̄ eſt ꝓ
mulgata:vt dicit.s. D.prima ſe=
cunde.q.90.ar.4.
¶Ad argumentū negat̄ maior.ſi
itelligit̄ de obligatōe q̄ eſt ex vi p̄
cepti. de qua obligatiōe itelligit̄
cōcluſio. Si vero loq̄mur de obli
gatione q̄ eſt ex ꝯſcia erronea: ꝯce
dit̄ totū: ſꝫ nō eſt cōtra nos.
¶Sꝫ ꝯtra. lex nō hꝫ viꝫ obligādi
an̄ ꝓmulgatōeꝫ:ꝰ nō ꝑdit viꝫ obli
gādi an̄ꝙ̄ ꝓmulget̄ r̄uocatio eiꝰ.
¶Rn̄deo negat̄ ꝯn̄a.q: ⁊ ꝯſtitu=
tio legꝫ:⁊ ꝓml̄gatio req̄rit̄ ad hoc
ꝙ liget.ſola aūt reuocatio ſufficit
ad hoc ꝙ n̄ liget.tenet̄ tn̄ ſubditꝰ
eā ſeruare donec ꝯſtet đ reuocatōe
lꝫ nō ex vi p̄cepti ſꝫ ex ꝯſciētia.
¶Scđo.Nunq̄ relictꝰ ē hō ſine
certo remedio ad q̄đ obligabat̄
ſꝫ ꝓ illo tpe nō habebāt aliud re
medium niſi circūciſionē.ergo.
¶Rn̄deo.negat̄ minor.q: certuꝫ
remediū eo tpe erat fides parētū
a qua ſola erat tota vtilitas circū
ciſionis.3.pte.q.70.ar.4.ad ſcđꝫ
⁊ hec fides ꝓderat puulis:eo tpe
cuꝫ exteriori ꝓteſtatiōe quā facie
bant ſe circūcidendo.⁊ lꝫ illa ꝓte
ſtatio eſſet falſa:q: iam ceſſauerat
circūciſio:ꝓderat tn̄ q: i hoc exiſti
mabāt ſe obedire deo:vt pꝫ i ſiti
3.ſen.diſ.24.q.1.ar.pᵒ.q.3.ad.4.
¶Sꝫ contra fides eoꝝ erat falſa:
q: exiſtimabāt Chriſtū nō veniſſe
ergo non proderat eis.
¶Rn̄deo.negat̄ an̄s.nā fides eo=
rum erat ꝙ xp̄s aliq̄n veniret vel
ante:vel tunc:vel poſt.Illa auteꝫ
exiſtimatio falſa:q̄ credebāt xp̄m
nōdū veniſſe:nō ꝓcedebat ex hitu
fidei theologice.2.q.1.ar.3.ad.3.

Conclo.ij. Sacr̄a lega
lia non p̄nt
nūc obſeruari ſine peccato morta
li.Hanc ꝓbat p̄nti diſt. q. 2.ar.5.
q.3.auc̄tate.Hieronymi et Augu.
¶Cōtra arguit Sco.Paulus ob= Scotus vbi.ſ.
ſuauit legalia poſt diuulgationē
euāgelij ⁊ nō peccauit: vt pꝫ.ꝰ ēt
nūc hoc lꝫ facere.ꝯn̄a pꝫ.an̄s etiā
pꝫ Actuū.21.qn̄ purificatꝰ ſꝫ legē
aſcēdit i tēpluꝫ.Iſtud aūt fuit pᵒ
āno Nerōis q̄ regnare cepit āno
20.poſt paſſionē xp̄i.ivigiti āt an
nis erat diuulgatū euāgeliū:ꝰ⁊c.
¶Rn̄deo.vt habet̄ ex glo.actuuꝫ Duplex publicatio euāgelij.
21.ꝙ duplex fuit euāgelij publica
tio.Pria q̄dē impfecta qua.ſ. per
apl̄os vel alios p̄dicati ſunt arti=
culi fidei.⁊ de iſta ꝯcedit̄ an̄s. ſed
negat̄ ꝯn̄a.Alia fuit pfecta qua.ſ.
nō ſoluꝫ p̄dicata ſunt ſupradicta:
ſꝫ ēt inutilitas legaliuꝫ:⁊ ꝙ erant
mortifera:⁊ ſic negatur an̄s.⁊ hec
pfecta publicatio nōdum erat fa=
cta qn̄ Paulus ſeruauit legalia.

Cōclo.iij. Baptiſmus
non erat de
p̄cepto ante paſſionē xp̄i.Hanc ꝓ
bat ſic.4.ſen.di.2.q.1.ar.4. q.3.
Ante paſſionem xp̄i ſacr̄a legalia
obligabāt:ꝰ nō baptiſmꝰ. tꝫ ꝯn̄a.
q: obligatio vnius tollit obliga=
tionem alterius.
¶Cōtra arguit Scotus:ꝙ ſi ante Scotus vbi.ſ.
paſſionē baptiſmꝰ fuit đ ꝯſilio:ꝙ
circūciſio nō fuerit ſub precepto.
Prio ꝯſiliū de vno facit aliud non
eē neceſſariū:ꝰ ſi baptiſmꝰ fuit de
cōſilio:circūciſio nō fuit necāria.
¶Rn̄deo.ꝯcedit̄ an̄s de illis p̄ce=
ptis que ſunt de oppoſitis actibꝰ
ſicut ſi eſt ꝯſiliū de virginitate nō
eſt p̄ceptū de mr̄imonio. ſꝫ tūc ne
gatur ꝯn̄a.q: baptiſmꝰ ⁊ circūci=
ſio nō ſunt oppoſita.ſꝫ negat̄ an̄s

de ꝓceptis ſe habētibꝰ:vt ꝑfectū ⁊ imꝑfectū nā ꝯſilia de ꝑfecta charitate habēda nō tollit ꝓceptum de qualicūq; charitate habēda, ſic eſt etiam in propoſito.

¶Scđo. Si ante xp̄i paſſionē aliquis pater ante octauū diē baptizaſſet filiū:ille filius ſi tunc fuiſſz mortuus:fuiſſet ſaluus:ergo non erat neceſſaria circunciſio.

¶Rñdeo. negat ꝯña. q2 nō dicimꝰ circūciſionē tūc fuiſſe neceſſariā: quaſi ꝙ ſine ea non poſſet deleri peccatū originale. ſed q2 eā nō obſeruare erat peccatum mortale.⁊ ideo lʒ in illo caſu pater ꝓuidiſſet filio de remedio efficaci. nō tamē ipē obſeruaſſet ꝓceptū:⁊ iō peccaſſet mortalr̄ niſi circūcidiſſet puerū ʒ octauo die ſi ſuꝑuiueret:vt pʒ in ſimili tertia parte.q.68. articulo primo.ad tertium.

Ɛōcl'o.iiij. Sacramēta noue legis ꝯferūt gratiā alterius rōnis ꝙ ſit gratia donoꝝ ⁊ virtutū. Hanc ꝓbat.3.pte.q.62.ar.2.⁊.4.⁊ ſen.diſt. pͥma.q.1.ar.4.q.5. Primo ſic. Illa ſunt diſticta quoꝝ vnū pōt eē altero nō exn̄te ſʒ in ſctificatis in vtero eſt gratia gratū facies ⁊ virtutes ⁊ dona. nō aūt gr̄a ſacr̄alis. ꝫ.

¶Scđa rō. Uirtutes ⁊ dona ſunt cōnexa:nō aūt gratie ſacramentales:ꝫ ſunt diſtincte. ꝯña pʒ. Sʒ ꝓ notitia vtriuſq; ꝑtis añtis eſt notandū ꝙ gratia gratū faciēs naturaliter efficit virtutes ⁊ dona tāꝙ eoꝝ cā totalis:et iō nō pōt in aliq̄ eſſe gratia ſine virtutibꝰ. Ip̄a aūt gratia nō eſt totale ꝓductiuū gratiaꝝ ſacramētaliū:ſʒ ad hoc ꝯcurrūt effectiue ſacr̄a. ⁊ q2 ſacr̄a non ſunt ꝯnexa:iō a gratia gratū faciēte nō ſimul ꝓducunt oēs gratie ſacramētales. ſʒ vna i baptiſmo ⁊ alia in penitētia:et ſic de alijs.

¶Correlariū. Gratie ſacramentales nō ſūt eiuſdē ſpēi ꝓbat. q2 ſeq̄t ꝙ oēm gratiā ſacramētalē quā infundit p̄nia infunderet baptiſmꝰ: ⁊ ſic de alijs:⁊ ſic equaleret ꝯtrito ſuſcipe matrimoniū ſicut p̄niam.

¶Tertia rō. Sacramēta ordināt ad ſpāles actꝰ diſtictos ab actibꝰ virtutū ⁊ donorū:ꝫ īfundūt ſpāle principiū taliū actuū. ſed illud pͥncipiū eſt gratia:ergo ⁊c.

¶Contra arguūt qdā quos recitat Petrus de palude quinq; medijs:quoꝝ oīm iſta eſt vis:ꝑ idem ꝑficit potētia et remouet īꝑfectio eius. ſed virtutes ꝑficiūt potētias aīe:ꝫ remouēt eoꝝ iꝑfectiões: tūc vltra. Sacr̄a nō dāt niſi ad remouēdas iꝑfectões potē.iaꝝ:ꝫ nō cōferūt gratiā diſtictā a virtutibus.

¶Rñdeo pͦ.ꝙ gratia nō imediate ꝑficit potētias aīe:ſʒ efficit ꝓxia ꝑficiētia ⁊ tollentia defectū potentiaꝝ et ꝓxia elicitiua actuū. hmōi aūt ſunt ꝟtutes ⁊ gr̄e ſacramētales:iō preter gratiā iſta reqͥrūtur.

¶Dico ſcđo ꝙ cū ex actibꝰ cognoſcant eoꝝ principia, iō ad cognoſcendū diſtinctionē virtutū ⁊ gr̄arū ſacramētaliū opʒ videre ad q̄s actus. he et ille ordinantur.

¶Sciendū igit ꝙ in eo in quo eſt gratia ſunt etiā virtutes:⁊ ex ꝯn̄ti p̄nt eē eoꝝ actꝰ:puta fortitudis tēperātie et hmōi ad quos virtutes ordinant. Sacramēta ꝟo ad alios effectꝰ ordinant. Baptiſmꝰ quidē ad ſpūalē generationē. ordo ad exercendos actus publicos in vita xp̄iana matrimoniū ad hoc ꝙ vnuſq̄ſq; ſciat ſuū vas poſſidere:⁊ ſic ꝺ alijs:vt dicit.s.D.tertia pte.q.65 ar.pͦ.ordināt et ſacr̄a ad tollēdū alios defectꝰ ꝙ illi q̄ tollunt ꝑ virtutes. qꝺ pʒ. Nā in eo q̄ hʒ gratiā ⁊ ꝟtutes ēt itēſe pōt ſtare veniale pctm̄:⁊ hoc tollit ꝑ ſacramētū penitētie. Pōt erubeſcētia cōfitendi noīs xp̄i:⁊ hoc tollit ꝑ ꝯfirmationē ⁊ ſic ꝺ alijs. Ad argumētū igit negat vltima ꝯña. q2 ſacramēta ordinant ad alios actus ꝙ virtutes ⁊ ad tollendū alios defectus.

¶Dico tertio ꝙ in aliq̄ nō pōt eſſe gr̄a ſacr̄alis in q̄ nō eſt gr̄a nec virtutes. ſicut pʒ de illo q̄ nec attritꝰ nec ꝯtritꝰ:lʒ tñ nō ficte baptizat.

Quid ſit gr̄a ſacramentalis.

¶Sʒ dubiū ē qđ ſit gr̄a ſacr̄alis? Capolus dicit ꝙ nō eſt aliud niſi character vel ornatꝰ:nec aliā ponere opʒ ꝓter characterē ⁊ ornatū ꝑ modū actꝰ primi vel habitꝰ qcquid ſit de actibus ſecundis.

¶Diſt.iiij.

Circa q̄rtā diſt. q̄rit Utrū baptiſmꝰ imprimat aliquē characterē in animā?

Pro rñſiōe qōnis hic ē

Pͥa ꝯcl'o. Aliqua ſacr̄a noue legꝫ imprimunt characterē. Hāc probat.s.D.p̄n̄ti diſt.q.1.art.1. ſic ſacramēta noue legis homo deputatur ad ſpiritualē militiaʒ:ergo dʒ aliquo charactere inſigniri.

Ɛōcl'o.ij. Licʒ character ꝯnotet reſpcm̄: tñ ſig̃t formā abſolutā. primā partē ꝓbat vbi.ſ̄. character eſt ſignū diſtinctiuū ⁊ ꝯfiguratiuū.ꝫ dt reſpectū ad ſignificatū:⁊ ad ea a q̄bus diſtinguit:⁊ q̄bꝰ ꝯfigurat. ſecūda ps ꝓbat vbi.ſ̄. Nulla rel'o nouiter aduenit ſine nouitate alicuius abſoluti:ꝫ non aduenit reſpectus quē cōnotat character ſine nouitate abſoluti.

¶Scđo. Nulla rel'o pōt fundari i rel'one:ergo reſpectꝰ quē cōnotat character nō fundat in reſpectu: ſed i abſoluto. ſed nō fundat imediate in forma ſb̄ali:q2 tales formas nō dant ſacr̄a:ꝫ in forma abſoluta accn̄tali quā importat character. añs ꝓbat. ſi rel'o realis fundat i rel'one erit ꝓceſſꝰ in īfinitū.

¶Cōtra pͥmā ꝑtē ꝯcl'onis arguit

Scotus Sco. In diffōne characteris ponitur reſpectus.ſ. ſignū:ergo nō eſt forma abſoluta.

Utrum character ſit for̄a abſoluta.

¶Rñdeo. negat ꝯña. q2 in deſcriptiōe entis abſoluti ꝯnotātꝫ reſpectū pōt poni reſpectꝰ:vt pʒ ꝺ oibꝰ relatiuis ſc̄m dici:vt dicit.s.D. de veri.q.21.ar.6. nā talia p̄nt diffiniri:ergo ad abſolutū qꝺ ſignificāt ⁊ q̄ ad reſpectū quē cōnotāt. nam in diffōne potētie actiue ponit pͥncipiū:cū tñ ipſa ſit ens abſolutuʒ. ita eſt in ꝓpoſito. vt dicit.s.Doc. tertia pte.q.63.ar.2.

¶Scđo. Oīa illa ꝑ q̄ ponit character p̄nt ſaluari: dato ꝙ character ſit reſpectꝰ:ꝫ fruſtra ponitur ꝙ ſit forma abſoluta.

¶Rñ. negat añs. q2 character ponit vt ſit pͥncipiū actiuū vl' paſſiuū rel'o āt ñ ē pͥncipiū alicuiꝰ actiōis.

¶Tertio arguit cōtra pͥmā rōnē ſcđe ꝑtis ꝯcl'onis. Reſpectꝰ extrinſeci nō neceſſario ꝯſequunt fundamentū poſito termino:ꝫ tales reſpectus p̄nt de nouo aduenire ſine nouitate alicuiꝰ abſoluti.

¶Cōfirmat. Agētis ad paſſuʒ eſt reſpectꝰ:ſed pōt aliq̄d agere dato ꝙ agēs vel paſſuʒ nihil abſolutū acquirant ante ipſam actionē.ꝫ.

¶Rñdeo. Primo vt intelligat argumentū. Sciendū ꝙ Scotꝰ ꝑ reſpectus itrinſecos intelligit illos qui neceſſario ꝯſequūt fundamētuʒ poſito termino:ſicut ſilr̄itudo neceſſario ſequit albedinē poſito alio corꝑe albo i rerū nā. Reſpectꝰ aūt extrinſecos appellat eos q̄ nō cōſequunt fundamētū poſito termino:ſicut poſita potētia actiua alicuius agētis ⁊ poſito paſſibili in rerū nā nō ꝯſequit aliq̄s reſpectꝰ neceſſario illā potētiā actiuā niſi agēs agat in paſſuʒ. ſilr̄ eſt de vbi:⁊ qñ ⁊ habitu.

Scotus qđ appellet reſpectus intrinſecos ⁊ extrinſecos

¶Dico ſcđo hāc eē mentē.s.D. ꝙ nunq; aduenit nouꝰ reſpectꝰ ſine nouitate circa aliqꝺ abſolutū:qꝺ ſit vl' inherēs vt albedo:q̄titas:⁊ hmōi vel extrinſecū:vt locꝰ vl' habitus vel tempus:⁊ hmōi.

Mens s.D. de aduētu reſpcūs

¶Ad argumētū igit negat ꝯña. nam vbi nunq; cauſat de nouo in aliquo corꝑe: niſi q2 reqͥrit nouū locū extrinſece. In oībus.n.hmōi cōcurrit aliqua nouitas abſoluti qꝺ vel nouiter incipit aut deſinit vel nouiter applicat ei cui nō prius applicabat. vl' ceſſat applicari cui ꝑus applicabat ſaltē terminꝰ abſolutꝰ fūdamēto abſol'to ⁊ e ꝯ vt eli

cit̃ a.s.D.l.ſ.diſt.1.q.1.ar.5.ad.5.
¶Ad cõfirmationẽ.negat̃ ɔña.q꞉
non cõtingeret actio ſine nonita
te alicuius abſoluti circa agẽs vl̃
paſſuʒ:puta loci vel habit⁹ vel re
motionis impedimenti.
¶Quarto.arguit ꝯ ſcd̃am rõneʒ:
ꝓ ſcd̃a parte ɔcl̃onis. ſimilitudo
fundat̃ ſuꝑ proportione:⁊ rel̃o ſi=
gni põt fundari ſuꝑ paternitate:
⁊relatio obligatiõis religioſi quã
hʒ ad religionẽ ꝑꝑ votũ:non fun=
datur in aliquo abſoluto:ergo ali
qñ relatio fundat rel̃onẽ:⁊relatio
nõ ſemꝑ fundat̃ in abſoluto. ɔña
ptʒ.p̃ma ꝑs añtis ꝓbat̃. nã dicit
Proportionalitas qd. — Euclides.5.Geometrie.ꝙ propor
tionabilitas eſt ſil̃itudo ꝓportio
num.Scd̃a ꝑs ꝓbat̃.ſi aliqs vide
ret p̃rnitatẽ ipſa eẽt ſignũ actus
gñatiõis.Tertiã nõ aliter ꝓbat.
¶Rñdeo.Relatio eſt duplex. que
dam realis.alia rõnis.rel̃o rõnis
fundari põt imediate ſuꝑ rel̃one
reali:vt dicit.s.D.de potẽtia.q.7.
Diſtinctiones de rel̃one: magnifaciende. — ar.11.Relatio realis eſt duplex.q̃=
dã nõ eſt de p̃dicamento ad aliq̃d
vt ſunt ſex p̃ncipia:⁊ hec fundat̃ i
relatiõe reali alterius generis.ſ.
p̃dicamẽti ad aliq̃d: vt dicit.s.D.
in quodã tractatu de rel̃onibus.
Rel̃o aũt realis de predicamento
ad aliquid cuiuſmodi eſt reſpect⁹
quem cõnotat character non põt
ſuper relatione fundari.
¶Ad p̃mã ꝓbationẽ añtis: negat̃
ɔña.q꞉ ſimilitudo ꝓportionũ eſt
reſpectus rationis.
¶Ad ſcd̃am dicit̃ ꝙ p̃rnitas non
eẽt ſignũ:niſi rõne fundamenti ⁊
termini:ſicut ẽt non põt videri ex
ſe ſʒ ex fundamẽto ⁊ termino.
¶Ad tertiã negat̃ aſſumptũ:q꞉ re
latio obligatiõis forte fundat̃ ſuꝑ
aliq̃ abſoluto p̃nti vel preterito.ſ.
ſuꝑ ɔſenſu volũtatis ad ſeruiẽdũ
deo.vel forte eſt reſpect⁹ rõnis:lʒ
ꝑ eã dicat̃ qs realr̃ obligat⁹:ſicut
⁊ deus dr̃ realiter dñs: lʒ rel̃o do=
minij eius ad creaturã ſit rõnis.
¶Dico ſcd̃o:ꝙ character nõ dicit̃
cõnotare obligationẽ ſed cõſignꝑ
rationẽ que attẽdit̃ in hoc ꝙ cha
racter eſt quedã ꝑticipatio ſacer=
dotij xp̃i:vt dicit.s. D.tertia par=
te.q.63.ar.3.⁊.5.
Vt̃ ſit ꝓceſſus in infinitum: ſi vna relatio fundetur in alia. — ¶Quinto. Cõtra ꝓbõnem añtis
illius ſecũde rõnis arguit. vnum
accñs fundat̃ in alio:⁊ tñ non eſt
ꝓceſſus in infinitũ:q꞉ deuenit̃ ad
vnũ.ſ.ad quãtitatẽ que in alio nõ
fundat̃.ergo ſi vna rel̃o fundat̃ in
alia:nõ erit ꝓceſſus in infinitum.
¶Rñdeo.Negat̃ ſil̃itudo: q꞉ vnũ
accñs nõ eſt ꝓprie ſc̃dm alteri⁹:ſed
ſolum rõne ſubiecti cui vnũ ime=
diatius inheret q̃ʒ aliud.Accidẽs
aũt qd̃ fundat rel̃onẽ non fundat
eã rõne ſubiecti ſed ſc̃m ſe. ⁊ iõ ſi
cõtingit vni rel̃oni fundare aliaʒ
pari rõni cõueniret oĩbus.

Cõcl̃o.iij.

Illud abſolu
tum ꝙ ſignifi
cat character eſt potentia. Hanc
ꝓbat ſic:vbi.s.Quicunqȝ deputa
tur ad recipiendũ vel tradenduʒ
dñica miſteria accipit potentiam
ſpiritualẽ actiuã vel paſſiuã per
quã diſtinguit̃ a nõ hñtibus ⁊ cõ
figurat̃ hñtibus:ſed recipiẽs cha
racterẽ eſt hmõi:ergo.
Scotus hic diſt.6.q.11. — ¶Contra arguit Sco.Nihil põt
agere aut pati baptizatus ꝙ non
poſſit ẽt nõ baptizat⁹:ḡ in baptiſ
mo non datur aliqua potẽtia acti
ua vel paſſiua.
Act⁹ ab aliq̃ põt eſſe dupl̃r. — ¶Rñdeo.P̃rio ꝙ dupl̃r põt ab ali
quo eẽ aliqs actus.vno mõ ſim=
pl̃r:alio mõ ex officio.ſunt aũt q̃=
dã ſacr̃a in qb⁹ dat̃ principiũ re=
ſpectu alicui⁹ actiõis ſimpl̃r.ſicut
ſacerdoti dat̃ p̃ncipiũ cõficiendi:
ita ꝙ non ſacerdos nullo mõ põt
cõficere.in alijs q̃buſdã dat̃ prin=
cipiũ ex officio ſicut ſacerdoti dat̃
p̃ncipiũ baptizandi ex officio.Vñ
nõ ſacerdos põt quidẽ baptizare
ſed non ex officio:vt dicit.s.Do.3.
parte.q.7.arti.5.ad ſcd̃m.
¶Scd̃o negat̃ añs.q꞉ ñ baptizat⁹
nullũ effectũ põt recipere ab ali=
quo ſacr̃o:vñ lʒ criſmaretur nihil
efficeret in eo illud ſacr̃ʒ:lʒ aliũde
poſſet recipe effectũ ſacr̃i.ſ.grãm
puta

puta a deo:vt dicit.s.D.tertia p=
te.q.73.arti.6.
¶Itẽ nõ baptizatus nõ põt cõfi=
cere aut ordines conferre:q꞉ ordo
epiſcopalis ⁊ſacerdotalis neceſſa
rio p̃ſupponũt baptiſmũ.
¶Secundo.Poteſtas iudiciaria
nihil ponit reale in iudice: ſʒ ſolũ
reſpectũ rõnis.ḡ ⁊ poteſtas quaʒ
hʒ ſacerdos qui eſt miniſter.
¶Rñdeo.Negat̃ ɔña.q꞉ ille q̃ dat
alicui poteſtatẽ iudiciariã põt de
iudice facere nõ iudicẽ:nõ aũt de
ſacerdote põt fieri nõ ſacerdos.
¶Sciendũ ꝓ maiori doctrina ꝙ
miniſter euchariſtie aliquid ſpiri
tuale facit:cũ eis dixerit xp̃s. hoc
facite i meã cõmemorationẽ. ſil̃r
miſter pnie cũ dixit dñs apl̃is: q̃c
q̃d ſolueritis ſuꝑ terrã ⁊c. Miſter
ãt baptiſmi nihil facit i aĩa bapti
zati.⁊ lʒ dicat ego te baptizo: ñ tñ
mentit̃:q꞉ ibi accipit̃ baptizare ꝓ
exterius abluere:ſʒ effectũ baptiſ
mi.ſ. gr̃am ⁊ characterem cauſat
ſolus xp̃s ⁊ ſacramentũ.
Aureo. — ¶Cõtra eãdẽ arguit Aureo. Nã
ſi ſacerdoti datur quedã potẽtia
reſpectu euchariſtie.⁊ reſpcũ eiuſ
dem eſt ẽt quedã virtus in verbis
ſacramẽtalib⁹.Querit̃ quare vir=
tus que eſt in v̄bis ceſſat poſt eo=
rum prolationẽ. virtus aũt exñs
in ſacerdote nõ ceſſat.
¶Rñdeo ꝙ hoc eſt. q꞉ virt⁹ exñs
i verbis nõ eſt niſi ad vnũ effectũ
ſ.ad vnã nũero cõſecrationẽ.⁊ iõ
habito tali effectu ceſſat. virtus
aũt ⁊ character miniſtri ẽ ad plu
res effectus: vt dicit.s.Do.in ſil̃i
p̃nti di.q.2.ar.3.ad.8.⁊.9.
¶Scd̃o. Querit an ille due virtu
tes ſint eiuſdẽ rationis.
¶Rñdeo ꝙ non vt dictũ fuit diſt.
1.q.1.Preter hec arguit trib⁹ me=
dijs que nõ recito:q꞉ puerilia ſũt
⁊ nulli⁹ apparẽtie.Quia.s.D. de
clarãdo ɔcl̃onẽ ſuã dicit : ꝙ ſicut
aĩa eſt p̃ncipiũ viuẽdi: ⁊ poſt ſunt
p̃ncipia vitaliũ oꝑationũ: ita gr̃a
eſt principiũ vite ſpiritualis:⁊cha
racter qui dat̃ in ſacr̃is eſt princi
piũ ſpũalis oꝑationis.
Duran. hic.q.2. — ¶Cõtra hoc arguit Durã.ſic.Re
moto p̃ncipio vite nõ remanet p̃n
cipiũ oꝑationis: ſicut remota aĩa
nõ manẽt potẽtie:ſed remota gr̃a
remanet character:ergo illa ſil̃i=
tudo eſt nulla.
¶Rñdeo.Negat̃ añs.qñ p̃ncipiũ
oꝑandi nõ hʒ neceſſariã cõnexio=
nem cũ p̃ncipio vite: cuiuſmodi ẽ
character ⁊ virtutes reſpectu gra
tie que p̃nt remanere ſine gratia
ſed informes.
¶Contra ɔcl̃onẽ vero arguit ſic.
Nũm⁹ ſortit̃ rõnẽ p̃cij ꝑ ſolã rel̃o
nẽ rõnis hũane ſic inſtituentis.
Relationes iuris ſũt entia rõis. — ¶Rñdeo.Vt dicit Petr⁹ de palu
de.negat̃ ɔña.q꞉ inſtitutio huma
na nõ eſt cã rerũ nãliũ:⁊ iõ nihil
põt addere vel detrahere nature
rerũ ꝙ ſit forma realis.Vñ ⁊ oĩa d̃
quibus iura loquunt̃ ſunt entia
rõnis.ſicut dñium:ſeruit⁹:obliga
tio:hereditas ⁊ hmõi.ſed dei ordi
natio:⁊ inſtõ ſunt cãe rerũ:⁊ iõ nõ
eſt ſil̃e de vtraqȝ inſtõne.

Cõcl̃o.iiij.

Character ẽ
ſbiectiue in
potẽtia aĩe ⁊ nõ in eſſentia. Hanc
ꝓbat ſic.s.D.3.ꝑ.q.63.ar.4.Cha
racter eſt p̃ncipiũ oꝑationis:ḡ nõ
eſt ſubiectiue in eo qd̃ ordinat̃ ad
eẽ:ſed in eo qd̃ ordinat̃ ad agere.
ſed eſſentia ordinat̃ ad eẽ ⁊ poten
tia ad agere:ergo.
¶Scd̃o ſic:ſicut ſe hʒ gr̃a ad eẽn=
tiã:ita character ad potẽtias:ſed
gr̃a eſt in eſſentia aĩe:ergo.maior
nota.q꞉ ſicut eſſentia aĩe eſt prin=
cipiũ vite nãlis:ita gratia vite ſpi
ritualis:⁊ ſicut character eſt prin
cipiũ agendi:ita ⁊ potentia. mi=
nor probat̃.prima perfectio eſt in
primo perfectibili: ſed gratia eſt
p̃ria ꝑfectio ſpũalis.⁊ eẽntia aĩe
primũ perfectibile.ergo.
Scotus diſt.4.q.9. — ¶Cõtra arguit Sco.p̃o.Diſpõ ad
formã ⁊ forma ſunt in eodẽ ſb̃to.
Sed character per te eſt diſpõ ad
gr̃am:q̃ eſt in eẽntia: ḡ character
eſt in eſſentia aĩe.
¶Rñdeo.Dico primo ꝙ aliqñ.di=

ſpoſitio ad formā eſt in ſƀo poſteriori ſm nām ſƀo forme ad quam diſponit: nam dolor ſenſualitatis ⁊ act⁹ liberi arbitrij diſponūt ad gratiam: ⁊ tñ eorꝝ ſƀm eſt poſteri⁹ ſƀo gratie. ¶ Scðo negatur maior de diſpōne remota: character aūt proxime diſponit ad actus diuini cultus: ſed remote ad grām: qꝛ cōueniens eſt ꝙ exequētib⁹ diuinū cultū detꝰ grā vt digne exequanť.

Duran. ſtbi.ſ. ¶ Contra hoc arguit Durandus Id per qð digne adminiſtrať aliquid eſt diſpō cōueniēs ad hoc ꝙ detur ei poteſtas adminiſtrandi: ſicut prudētia eſt diſpō ad hoc ꝙ alicui detur regnū: ſed grā per te eſt per quā digne adminiſtrātur ſacrã: ⁊ character eſt ptās adminiſtrādi: ẜ grā ē diſpō ad characterem ⁊ nō ecōtra.

Utrum character ſit diſpoſitio ad grām.

¶ Rñdeo. Negať maior. nā habitus ē q̄ bñ agim⁹. ⁊ pōa nālis ē q̄ agim⁹ nō tñ habitus eſt diſpō ad hoc ꝙ alicui detur potētia nālis puta intellectus ⁊ voluntas.

Scotus ybi.ſ. ¶ Scotus contra minorē ſcðe rōnis. Prius pōt eſſe ſuſceptiuū poſterioris: ſed potētia aīe eſt prior grā: ẜ pōt eſſe ſuſceptiua gratie.

¶ Rñdeo. Negať maior de eo qð eſt prius origine vel nā: niſi etiaꝫ ſit prius īmediatiōe: in quo ſenſu cōceſſa maiore negať minor: quia eque īmediate ineſt eēntie anime gratia ſicut intellectus: lꝫ non ita inſeparabile. ⁊ hec cōiunctio per grām eſt prima cōiunctio quā hꝫ creatura rōnalis ad deum.

Cōclō. v. Character eſt ſubiectiue ī intellectu. Hanc probat tertia pte. q.63.ar.4.ad.3. Id qð ordinaťad proteſtationē ineſt in intellectu: ſicut ⁊ fides: ſed character ordinať ad cultū diuinū qui eſt proteſtatio fidei: ergo.

¶ Contra arguit Durādus. Character nō perficit hoīem quātum ad cognoſcere vel appetere: ergo nō eſt in intellectu: nec in volūtate: ſed in potētia exequutiua pucta in lingua ſacerdotis.

¶ Rñdeo. Ut dicit Petr⁹ de paludē: negať ɔñā. ſufficit. n. ꝙ hō per intelťm applicet ſe ad ɔferēdū vel ſuſcipiendū ſacrꝫ: ad qð ēt reqriť intētio: que eſt actus intellectus ſicut dirigētis: vñ in primo principio hmōi intētionis ⁊ applicationis dꝫ eſſe character: ſicut ēt potētia medicatiua eſt in intellectu lꝫ exerceať manibus.

Cōclō. vj. Sol⁹ baptiſmus ⁊ confirmatio ⁊ ordo imprimūt characterem. Hanc ſic pbat.3.parte.q.63.ar.6. ⁊ pñti di.q.1.art.4.qſt.2. tñ p iſta tria mancipať hō ad aliqð ſacrm exercēdū actiue vel paſſiue ẜ tñ in iſtis imprimiť character. Quod aūt in aliquo ſacro detur character mētionē facť Aug. vt hr̄ in decretis.23.q.4.ca. diſplicet. ⁊ lib.2. ɔ Parmenianū. vt habetur 1.q.1.ca. ꝙ qdā. ⁊ Damaſce. lib.4.

¶ Cōtra arguit Scot⁹. p°. Nō eſt ponēdus character vt ſit diſpō ad grām: qꝛ exñs ſine pctō eſt ſumme ad eam diſpoſitus.

¶ Reſpondeo. Primo negať ɔña: qꝛ poniť vt principiū actiuum vel paſſiuū: lꝫ. n. deus nō alligauerit potentiā ſuam ſacramētis: tamē ſm ordinē ſapientie ſue inſtituit non dare gratiam niſi diſpoſitio ad eam per aliquem actū primuꝫ vel ſecūdum. Unde ⁊ ille qui eſt ficte baptizatus: talis quando penitet accipit gratiā per penitētiā tanq̄ꝫ remouens prohibens: ⁊ per characterē tanq̄ꝫ per cāꝫ per ſe diſponentē ad gratiā. Negať etiam añs cum pbatione ſua.

¶ Dico ſcðo ppter ea q̄ longo ſermone interſeruit Scotus ī dicto argumēto ꝙ lꝫ nō ponatur in aīa aliqð ſignū memoratiuū charitatis: poniť tñ character q̄ eſt ſignū fidei diſtinguēs fidelē ab infideli qꝛ null⁹ ſcit ſe hr̄e characterē: ſcit aūt ſe hr̄e fidē. hāc rōnē pōnit. s. D. pñti di.q.1.ar.2. qſtiū.2.ad.4.

¶ Dico tertio ꝙ character remanebit in aīa ſeparata tanq̄ꝫ ſignū ſpiritualis ptātis acq̄ſitū in via: vt dicit. s. D. vbi. ſ. ar.1.q.4.ad.2. Et ð ipō charactere habebūt ſacerdotes ī patria quoddā gaudiū accñtale ſup alios nō ſacerdotes: nec habētes aliq̄d ſupeminenter continens characterē ſacerdotalē qð dico pp beatā Uirginē: q̄ hꝫ aliq̄d eminēti⁹ charactere ſacerdotali: vt dicť Albert⁹ ī mariali: ⁊ ſilr̄ xp̄s: vt dicit. s. D. 3. pte. q.65.ar.5.

¶ Scðo. Nemini dat deus aliqð dū actualr̄ peccat: ſꝫ accedēs ficte ad baptiſmū actualiter peccat: ẜ non datur ei character.

¶ Rñdeo. Negať maior. nam Balaam actualr̄ peccāti: pctō idolatrie data ē prophetia: ⁊ potiſſime non eſt inconueniens/ dona que ſubiectiue pertinēt ad ītellectum dare actualr̄ peccāti: qꝛ pctm̄ mortale directe ɔtradicit grē que ē in eſſentia aīe: ⁊ charitati q̄ eſt in volūtate nō aūt oīa peccata ɔtrariātur fidei aut characteri aut pphetie: q̄ ſunt in ītelťu: iſte aūt character eſt indelebilis nō ꝙ deus nō poſſit eū delere: ſed qꝛ de potētia dei ordinaria deleri non poteſt.

¶ Diſtin. v. ⁊ vj.

CIrca.5. ⁊ .6. diſti. queritur. Utruꝫ paruuli infideliū ſint īuitis parētib⁹ baptizādi?

Conclō. j. Paruuli īfideliū nō ſunt īuitis parentib⁹ baptizādi. Hanc pbat. s. D. 3. p. q.68.ar.10. ⁊ ſcða ſecūde. q.10.ar.12. multꝭ rōnib⁹: quaꝝ pma talis eſt. Nullus pōt in his q̄ ſunt iuris diuini aut nālis: ſed baptizari ē de iure dīno: ⁊ ꝙ puuli ſƀ ſūt parētib⁹ ē de iure nāli: ẜ null⁹ hꝫ

Petrus de palude. hic. ɔtum ad iſta dñium ſuper eos.

¶ Cōtra arguit Petr⁹ de palude: pr̄ nō ē pmittēdus ꝙ doceat filiuꝫ malos mores: ẜ nec ꝙ relinquat eum ſine baptiſmo.

¶ Rñdeo. Negať ɔña. qꝛ doctrina morū eſt de iure gentiū: doctrina autē fidei que ſit in baptiſmo eſt iuris diuini.

¶ Dico ſcðo ꝙ añ vſuꝫ rōnis pr̄ nō pōt eū docere malos mores: iō ſicut añ vſum rōnis nō eſt auferēd⁹ pater vt pſeruet a malis morib⁹: ita neqꝫ vt baptizetur.

¶ Alias rōnes adducit. s. D. p cōcluſiōe: ɔ q̄s arguit idē Petr⁹ debiliſſime q̄pp eius inſtātis omitto.

¶ Contra eandē ɔcluſionē arguit Scot⁹ dist. 4. q.9. Sco. Priceps hꝫ mai⁹ius dñij ſup puulos infideliū q̄ꝫ ipſi parētes: ẜ pōt eos īuitis parētib⁹ ordinare.

¶ Rñdeo. Cōcediť añs loquēdo ð illis q̄ ptinēt ad ius humanū vľ ciuile. ſꝫ negať ɔña: qꝛ illud eſt iuris diuini. ſi vero añs ītelligiť de his q̄ ſūt iurꝭ nālis aut diuini: negať: ⁊ iō nō pñt baptizari īuitis parētibus: niſi cum eorꝝ īiuria: nec ptās pncipis ſe extēdit ad hoc ꝙ cogat ſubditos: q̄ nunq̄ꝫ fidem ſuſceperūt/ eā ſuſcipe: vt dicit. s. D. ſcða. ſecūde. q.10.ar.1. Et tolerare ritus iudeorū pōt eccľia: vt dicit vbi. ſ. arti.11. ⁊ lꝫ baptizare eos īuitis parētibus eſſet meli⁹ ipſis pueris: eſſet tñ pctm̄ illi: q̄ hoc faceret: nō ſunt aūt faciēda mala: vt veniant bona: ⁊ lꝫ Siſibet⁹ hoc fecerit: tñ reprehēditur di.45.ca. de iudeis. Eccľia pōt tolerare ritus iudeorꝫ.

Durandus di. 4. q.6. ¶ Cōtra eādē arguit Durādus. Paruuli illorꝝ īfideliū q̄ ſunt ſubditi chriſtianis pñt īuitꝭ parētib⁹ vēdi ⁊ ab eis auferri: ẜ ab illo qui eos emeret poſſunt īuitis parētibus batizari.

¶ Rñdeo. Prio negať añs: qꝛ ius nāle vult ꝙ quādiu nō hñt vſum rōnis ſint ſub cura parētum.

¶ Dico ſcðo ꝙ ſi ī aliquo cāu ſine pіudicio: paruuli poſſent totalr̄ ſubtrahi cure parētū tunc de talibus vr̄ dicēduꝫ ſicut de illis q̄ parētib⁹ ſūt orbati: qꝛ ille q̄ eorꝝ curā iuſte ſuſcipit ſuccedit loco parētū ⁊ ſm eius diſpoſitionē diuinā ſūt circa eos agenda. Paruuli infideliuꝫ oīo ſubtracti a parētib⁹: pñt eis inuitis baptizari.

Conclō. ij. Oēs paruuli baptizati

equalē effectū ſuſcipiūt in baptiſ
mo ex ipſo baptiſmo. Hanc ꝓbat
3.p.q.69.ar.8.⁊ pn̄ti di.q.2.ar.3.
q̄ſtiū.3. Oēs pūuli q̄ baptizāt ſūt
eq̄l'r diſpoſiti ad recipiēdū effectū
baptiſmi:⁊ eq̄l'r ſe hn̄t ad paſſionē
chriſti: ergo equalē ſuſcipiūt effectū.

Scotꝰ vbi ſ. q.7.

¶ Cōtra arguit Sco.pͦ. Deus diſpoſuit dare vni maiorē gloriaʒ q̄ꝫ
alteri: ergo pōt ei dare maiorē grāʒ.
¶ Scđo. Chriſtus potuit offerre
paſſionē ſuaʒ ſpāl'r pro vno q̄ꝫ ꝓ
alio: ergo pōt vni dare maiorem
gratiam q̄ꝫ alijs.

Utrum ex vi baptiſmi aliq̄ par nuli recipiant maiorē gratiā.

¶ Rn̄deo. Pͦo ꝙ iſta duo argu-
mēta nō ſunt ꝯtra ꝯcl'onē: ſed po
tius eam declarāt: nō.n. dicimus
nos quin deus poſſit hoc facere:
ſed ꝙ non ſit ex vi baptiſmi.
¶ Dico ſcđo ꝙ lʒ deꝰ ſtatuerit vni
dare maiorē gl'iaʒ q̄ꝫ alteri: nō tū
oibꝰ: imo ſunt aliq̄ equales i gl'ia
vt dicit.s.D. pͥma p.q.108.ar. 8.
¶ Dico tertio ꝙ illis q̄bꝰ diſpoſuit
dare gl'iaʒ ſolū ex grā baptiſmali
dat eq̄lē gl'iaʒ ⁊ gratiā: q̄bꝰ āt glo
riā non ſolū ex gratia baptiſmali:
ſʒ ēt ex meritis: tūc illis q̄bꝰ vult
dare maiorē gl'iaʒ dat eq̄lē gratiā
i baptiſmo: ſʒ poſtea magꝭ auget
grā vniꝰ q̄ꝫ alteriꝰ ꝑꝑ maiorē cona
tū vniꝰ q̄ꝫ alteriꝰ ad augmētū grē.

Cōcl'o. iij. Recipiēs ſciē
ter baptiſmū
a malis miniſtris ab eccl'ia dei p̄-
ciſis ꝑ hereſiʒ: vel ſciſma vel excōi
cationē ex caſum neceſſitatis pec-
cat. Hāc ꝓbat.4.ſen. di.5.q.2.ar.
2.q̄ſti.5. ſic talis participaret cum
eis in peccato: ergo peccaret.

Scotꝰ hic diſ. 5.q.2.

¶ Contra intēdit arguere Scotꝰ
ꝓbās ꝙ lʒ baptizari in caſu neceſ
ſitatis ab heretico ⁊ excōicato. qđ
ꝯcedit. cū cōtineat in nr̄a ꝯcl'one.
vn̄ ēt adultꝰ ſi nō hʒ aliū a q̄ bapti
zet niſi hēticū dʒ ab eo baptizari.

Utrum baptiſmus in voto ſufficeret hn̄ti cōmoditatem tn̄

¶ Si dicat ꝙ i tali caſu ſufficeret
ipſi adulto hr̄e baptiſmū in voto.
¶ Rn̄deo ꝙ nō. q̄ꝛ p̄ceptū dei eſt đ
baptiſmo ſuſcipiēdo.

Cōcl'o. iiij. Malꝰ mini-
ſter bapti-
zās cū ſolēnitate q̄ſi miniſter ec-
cl'ie peccat mortal'r: nō aūt in caſu
neceſſitatis ſi ſine ſolēnitate: ⁊ nō
vt miniſter baptizet. Primā partē
ꝓbat vbi. ſ. q̄ſtiū. 4.⁊ 3.pte.q.64.
ar.6. Exiſtēs in pctō mortali pec-
cat mortal'r exhibēdo ſe miniſtrū
eccleſie: ergo. Scđaʒ partē ꝓbat. ba-
ptizare in caſu neceſſitatis licituʒ
eſt laico: ergo ⁊ malo miniſtro.

Hereticī baptizātis.

¶ Cōtra ſcđam ptē arguit Durā.
pͦ. Id qđ nō pōt facere niſi mini
ſter: nō pōt facere niſi vt miniſter
ſed nullus pōt dare ſacr̄a niſi ſit
miniſter: q̄ꝛ miniſter ē de neceſſi
tate ſacr̄i: ſicut mā ⁊ forma: ergo nul
lus pōt dare ſacr̄a niſi vt miniſter
cuiꝰ oppoſitū inuit ſcđa pars con
ſequentis.
¶ Rn̄deo. Pͦo negat maior. nul-
lus.n. pōt baptizare niſi ſit colora
tus: nō tn̄ baptizat vt coloratus.
¶ Dico ſcđo ꝙ aliquis đr miniſter
dupl'r. Uno mō abſolute: alio mō
miniſter ſctificatꝰ: ⁊ iſte ē miniſter
ſolēnis. Qn̄ igit aliq̄s baptizat ſo
lēniter reqrit miniſtruʒ ſctificatū:
lʒ ergo nullꝰ poſſit baptizare niſi ſit
miniſter: pōt tn̄ baptizare i neceſ-
ſitate ⁊ ſine ſolēnitate: lʒ nō ſit mi
niſter ſanctificatus.

Durandus h. diſti. 5. q.2.

¶ Scđo. Arguit ꝙ nullus caſus
neceſſitatis eū excuſat. Caſus eui
tabilis nō excuſat a peccato: ſʒ ha
bere peccatū eſt caſus euitabilis:
ergo. maior pʒ. minor ꝓbat. ſi ali-
cui nō cōtrito de pctō mortali icū-
bat baptizare in ptāte eiꝰ eſt ha-
bere diſplicentiā de peccato: ergo.

Miniſter ſanctificatus: đr ſolēnis miſter.

¶ Rn̄deo. Qđ nō ſolū pctm̄ morta
le ipedit aliquē ne poſſit ſolēniter
baptizare q̄n peccet: ſʒ ēt ſi ſit ex-
cōicatꝰ: lʒ ſi ſit cathecuminꝰ nō ba
ptizatꝰ: q̄ꝛ talis nec p̄t ſe baptiza-
re: nec ſe abſoluere: ⁊ ſic neceſſitat
in ſuo impedimēto remanere.

Mortale impedit ne q̄s ſolēniter licite baptizet.

¶ Di. vij.

Circa p̄cedētes et ſe-
ptimā diſti. querit.
Utrū baptiſmꝰ ⁊ cō
firmatio a ficto ſu-

ſcepta recedente fictione ſortiat
ſuum effectum?

Ff Iſi. melen.

Cōcluſio. j. Fictio im-
pedit effe-
ctum baptiſmi et confirmatiōis.
Hanc ꝓbat. s.D.3.p.q.69.ar.9.
Fictio ipedit ſuſceptionem gra-
tie. ergo effectum baptiſmi et confir
mationis. ꝯſequētia patet. antece
dens ꝓbat. Nulli idiſpoſito iſun
dit grā: ſʒ ois fictꝰ ē idiſpoſitꝰ: ergo.
Eandeʒ ꝓbat pn̄ti di.q.3.arti.2.

Concl'o. ij. Recedēte fi
ctiōe baptiſ
mus vel ꝯfirmatio ſuū vltimū ſor
titur effectū. Hāc ꝓbat. s.D.i.4.
di.4.q.3.ar.2. in ſolutiōe.3.q. ſic.
Poſita cā imediate diſpōnēte ad
grāʒ ⁊ nō impedita: ponit effectꝰ.
ſʒ character q̄ recipit in baptiſmo
a quocūq̄ꝫ: eſt cā imediate diſpo-
nens ad grām: que impediebat ꝑ
fictionē: ergo. Eandē ponit tertia
parte.q.69.arti.10.

Durā. h. di. 4. q.6. tex. 36.

¶ Cōtra arguit Durā. effectꝰ in
actu reqrit cāʒ in actu.2.phy. ſed
baptiſmus nō eſt actu i eo ⁊ quo
recedit fictio: ergo.
¶ Rn̄deo. Negat minor. q̄ꝛ eſt ibi
baptiſmꝰ quo ad reʒ ⁊ ſacr̄ʒ. ſ. cha
racter. Et ſic ſe hʒ ſic̄ dicit Petrꝰ
de palude in.4. di.4. ſicut virtus
formatiua. que ēt n̄ exn̄te gn̄ante
ſortit ſuū effectū: Idē. s. Tho. de
potentia. q.3.ar.11. aſſimilat vir-
tuti mouenti ſagittam.
¶ Scđo. Diſpō neceſſitatꝭ ad for-
maʒ nō pōt ſtare cū oppoſito for-
me. ſed character pōt ſtare cū op-
poſito gratie: ergo non eſt diſpoſi
tio neceſſitatis ad gratiam.
¶ Rn̄deo. Duplex eſt neceſſitas
ſimpl'r: ⁊ ex ſuppōne: ſicut diapha
neitas ē diſpō nec̄itatis ad luceʒ:
ſuppoſito nō ipediēte. negat ergo
maior de neceſſitate ex ſuppōne.
¶ Dico quoq̄ꝫ ꝙ duplex eſt diſpō
neceſſitatis: vna q̄ icludit oē poſi-
tiuū ⁊ excludit oē priuatiuū reqſi
tuʒ ad itroductionē forme: alia q̄
includit quidē oē poſitiuū: ſʒ non
excludit omne priuatiuū: q̄n̄o ne-

Diſpoſitio neceſſitatis duplex.

gatur maior.
¶ Tertio arguit. Characterē di-
ſpoſitio ad agendū ſimpl'r ⁊ non
ad bene. Gratia aūt ad bene agē
dum: ergo character nō eſt diſpo
ſitio ad gratiam.
¶ Rn̄deo Character eſt ꝺm ſe di-
ſpoſitio ad agendū ſimpl'r: ſed ad
bene vl' male ſʒ quādā ꝯgruētiā:
vt habes a.s.T. in.3.p.q.63.arti.
4. ad pͥmū. ⁊ in.4. di.4.q.1.ad.5.
¶ Scito ꝙ triplex ē diſpō ad gra
tiā per modū actꝰ ſecūdi: vt actꝰ
liberi arbitrij: ⁊ per moduʒ actus
primi ⁊ habitꝰ vt ornatus i mul
tis ſacramētis: ⁊ per modū potē-
tie vt character: ⁊ talis ꝺm ſe eſt
indiſpō ad bene vel male agēdū.

Tripl'x diſpoſitio ad gratiā.

¶ Quarto. Sine charactere dat
gratia: vt in baptiſmo flaminis:
⁊ cuʒ eo nō ſemꝑ datur: vt i ficte
accedentibus: ergo.
¶ Rn̄deo. Ex dictis. s. Tho. in.7.
diſt. huiꝰ.q.1.ar.pͦ. i ſolutiōe ſcđe
queſtiūcule: ꝙ quedā ē diſpō ad
grām: nō q̄ꝛ nō pōt eē ſine grā: ſʒ
q̄ꝛ ſine ea nō pōt bene opari ea q̄
ſunt cultus diuini. ⁊ ſic ē neceſſa
ria ſequela grē ad characterē: nō
q̄deʒ abſoluta aut ex cā efficiēte:
ſed ex ſuppōne finis characteris.
Quia ſine grā non p̄t talis finis
congrue haberi.

Queſtio. ij.

Queritur ſcđo circa eandeʒ
diſt. Utrum ſacerdos ſim-
plex ēt ſi nō ſit ep̄s: poſſit confir-
mare?

Pro queſtione ſit pͥma ꝯcl'o.
Solꝰ ep̄s p̄t ꝓpria pote
ſtate ⁊ auc̄tate ꝯfirmare. Hāc pōit
s. Tho.7. diſt.4.q.3.ar.pͦ. q̄ſti.2.
itē.3.pte.q.72.ar.11. Huiꝰ rō eſt:
vltima cōſumatio baptiſmi ⁊ vlti
mū in actibꝰ hierarchicis eccleſie
reſeruatur ep̄is: ſed cōfirmatio et
ordinatio ſunt huiuſmodi: ergo.

Concl'o. ij. Simplex ſa
cerdos ⁊ nō
ep̄s: poteſt ex commiſſione ſoliꝰ
pape ꝯfirmare. Hāc ponit vbi ſu

pra in ſolutione.3.q.item.3. p .q. 72.ar.11.ad primum. Huius ratio eſt.quicunqȝ habet plenitudinem poteſtatis ſacr̃alis tam ſuper corpus verum ꝙ̄ ſuper corp⁹ chriſti myſticum.poteſt cõmittere hn̄ti poteſtatem ſacramentalem ſuper corpus chriſti verũ:promotionem ſacramentalem ſuper corpus chriſti myſticuȝ:ſed papa habet plenarie vtrãqȝ poteſtatem:⁊ ſacerdos ſimplex hȝ poteſtatem ſacramẽtalẽ ſuper corpus chriſti verum.Confirmare autez eſt promouere ad perfectionem concernentẽ ſolũ corp⁹ chriſti myſticũ: ergo papa põt cõmittere ſimpilci ſacerdoti collationẽ cõfirmatõis.

Durandus di. 7.q.4.

¶Cõtra ſcõaȝ ↄclõne arguit Durãdus multiplr̃.p°.De itegritate cuiuſlȝ ſacri ſũt mã ⁊ forma ⁊ miniſter:ſȝ papa nõ põt mutare aliq̃d circa formã,vel mãm ſacrorũ: ergo ſi ſacerdos ſimplex nõ eſt miniſter hui⁹ſacri.eã papa mutare nõ põt:ergo ex cõmiſſione pape ſacerdos ſimplex non põt cõfirmare.

¶Rñdeo.Petrus in pñti diſt.q. 4.dicit ꝙ nõ ẽ mutare miniſtrũ: q: cũ ſacerdos fiat epũs:⁊ miniſter hui⁹ ſacramenti ſit ſacerdos epũs: non videtur alius character.

¶Sciendũ ꝙ qui eſt ſup̱ totaȝ eccleſiã papa:nõ põt q̃dem mutare mãm ſacrorũ:ſed eius cõſecratõeȝ poſſet forte mutare vel omittere: q: ſic chriſtus inſtituit ꝙ oleũ vel chriſma ſit mã:eo mõ q̃ fuerit per eccleſiã determinatuȝ.Silr̃ ergo ſi cõſecratio epĩ non ſit ſacr̃m ſed ſacramẽtale:videt̃ ꝙ papa poſſit circa illud diſpenſare:vt.ſ. miniſter cõſerẽs illa ſacramẽta q̃bus aliquis preficit̃ corpori chriſti myſtico ſic fit a xp̃o determiat⁹.ſ.ꝙ ſit ſacerdos ſ̃ȝ ꝙ eccl̃ie placuerit ipȝ ↄſecrare.ſȝ q: gñalr̃ ſtatuit: ꝙ nõ epũs hoc nõ faciat:iõ qui cõtra hoc agit nihil facit:vñ papa forte poteſt hoc facere ꝙ ſimplices ſacerdotes epiſcopũ cõſecrarẽt.Et iſto modo ſaluari põt:qđ eccleſia romana facit:de qua p̃ſupponendũ eſt:ꝙ nõ errat.hec Petrus.

Durã; vbi.ſ.

¶Sed contra arguit Durandus. Hec opinio nõ ſolum vr̃ falſa:ſed fidei ⁊ eccl̃ie valde periculoſa: q̃. añs p̱bat̃.p̃mo ꝙ ſit falſa. p̱bat. Qđ p̱tinet ad poteſtatẽ excellẽtie nulli eſt cõmiſſuȝ a deo: ſȝ ordinare de oleo vel criſmate bñdicto vł nõ bñdicto:⁊ pariter de miniſtro p̱tinet ad poteſtatẽ excellẽtie xp̃i: ergo maior eſt vera ſ̃m oẽs doctores:ꝙ ſit periculoſa p̱bat̃ q: pari rõne poſſet dici de reliquis ſacr̃is vñ ꝙ hec ſint periculoſa quilibet perpendere poteſt.

Utrum ſimplices ſacerdotes poſſent ex commiſſiõe pape ordinar̃ epũȝ

¶Cõtra illud dictũ.ſimplices ſacerdotes ex cõmiſſione pape poſſent ordinare epũm.arguit. Abſqȝ cõtradictiõe minor a maiori bñdicitur vt dr̃ ad hebreos:ſed epũs eſt maior ſacerdote ſimplici igit̃.

¶Rñdeo.Negat̃ añs.Ad primaȝ probationem negatur minor.

Ptãs excellẽtie cõſiſtit i q̃tuor.

¶Sciendũ ꝙ ptãs excellentie in quatuor cõſiſtit. Prĩo q: merituȝ ⁊ virt⁹ paſſionis ei⁹ op̱at̃ i ſacr̃is. Scđo ꝙ in noĩe hñtis talẽ ptãteȝ ſacr̃a ſctĩficent̃. Tertio ꝙ potuit ea inſtituere. Quarto ꝙ poſſit cõferre effectũ ſacr̃i ſine exteriori ſacramẽto.3.p̱te.q.64.ar.3.⁊.4.

Eſt pape ordinare de q̃buſdã actib⁹ ſine quibus nõ hẽtur cõpletũ ſacr̃m.

¶Ex q̃b⁹ apparet ꝙ ordinare aliq̃d p̱tine necio ad ſacr̃m.nõ q̃deȝ p̃ncipalr̃:ſed ſecũdarie potiſſime ex cõmiſſione xp̃i:nõ p̱tinet ad poteſtatẽ excellẽtie:ſȝ miniſterialẽ:ñ cuiuſcũqȝ:ſȝ pape tm̃ hñtis plenitudinẽ ptãtis miſterialis:i eccl̃ia. Hoc.n.nõ eſt inſtituere ſacr̃a quo ad eẽntialia.ſȝ ordinare de q̃buſdaȝ actib⁹ ſine q̃b⁹ nõ hẽtur cõpletum ſacr̃m.3.p̱te.q.72.ar.3.ad.3.

¶Sed ↄtra dicit.s.Tho.3.p̱te. q. 64.ar.2.ad p̃mũ.ꝙ illa q̃ agũt̃ p̱ hoĩes inſtituta in ſacr̃is nõ ſũt de neceſſitate ſed de ſolennitate.

¶Rñdeo.Loquit̃ de inſtitutis p̱ hoĩes ñ hñtes plenitudinẽ ptãtis hierarchice i eccl̃ia:cuiuſmõi ſũt inferiores papa:ſed nõ intẽdit includere papã.4.ſen.diſt.40.q.1.

ar.4.itẽ.25.diſt.q.1.ar.1.

¶Ex quib⁹ p̱tȝ ꝙ papa põt inſtituere circa materiã ſacrorũ aliquã determinationẽ aut circũſtantiã: ita neceſſariã ſacr̃o ꝙ ei⁹ omiſſio ab iferiori papa reddit ſacr̃m nullũ.Scđo ꝙ papa p̱p̱ plenitudineȝ poteſtatis aliquã ↄditionẽ miniſtri ſacrorũ neceſſariã ſacr̃o collato ab inferiorib⁹ papa põt facere nõ neceſſariã:ſicut de miniſtro ordinis ⁊ ↄfirmatõis.Tertio oẽ tale a papa iſtitutũ p̃t a papa reuocari.

Romane ec.fides periclitari p̃t:deficere minime.

¶Ad ſecũdã p̱bationẽ negat̃ ↄñã: q: nõ eſt ſil̃e de baptiſmo ⁊ eucharĩſtia.Tũ q: romana eccleſia cui⁹ fides periclitari põt:nõ deficere: nunqȝ tale aliq̃d neceſſariũ in eis inſtituit:Tũ q: ↄfirmatio nõ eſt ſacr̃m neceſſitatis ſicut baptiſmus.

¶Ad aliud patet rñſio ex dictis.

¶Itẽ arguit.Ea que cõſecrationẽ reſpiciũt:nõ cõſecrato cõmitti nõ poſſunt:extra de cõſecra.ec. vel altaris.cap.vltimo. Sed talia ſunt ſacramenta que reſpiciũt corpus chriſti myſticum:ergo.

¶Rñdeo. Illa decretalis loquit̃ de epõ:qui ea que ſunt ↄſecratõis nõ epõ nõ põt cõmittere: imo nec tonſurã cõferre:papa vero poteſt 4.ſenten.diſt.25.q.1.ar.1.ad.5.

¶Sciendum ꝙ papa cõmittens collationẽ cõfirmationis ſimplici ſacerdoti nõ proprie mutat miniſtrũ ſacramenti:q: miniſter illius ſacramẽti eſt ſub diſiũctione epiſcopi vel ſimplex ſacerdos cõmiſſarius pape.Tũ quia in tali caſu papa committens dicitur facere. Tum q: in tali caſu factum pape eſt factum chriſti. Hec aũt conſequũt̃ plenitudinẽ poteſtatis. vbi vero eſt ſimpliciter miniſter talis per papã mutari nõ põt: ſicut ſacerdos eſt miniſter conficiendi.

¶Põt etiã dici ꝙ dato ꝙ ad confirmationẽ ⁊ ad cõferendũ minores neceſſario requirat̃ character ſacerdotalis ⁊ vltra hoc poteſtas epiſcopalis tñ papa ex plenitudine poteſtatis miniſterialis,⁊ ex ordinatione xp̃i: cuius eſt vicarius poteſt tollere illã neceſſitatem:q: illa neceſſitas nõ eſt niſi reſpectu nferiorum miniſtrorũ.de potentia.q.1.ar.3.⁊.4.

¶Itẽ arguit.Aut intelligit̃ papa hr̃e plenitudinẽ ptãtis rõne cõſecratiõis aut iuriſditiõis.Nõ rõne ↄſecratõis q: q̃tũ ad iſtã :oẽs epĩ ſunt eq̃les pape.aut rõne iuriſditiõis ſic ẽ verũ:ſȝ ad illã nõ p̱tinet cõmiſſio talis:ergo papa non põt cõmittere nõ ſacerdoti collationem cõfirmationis ⁊ minorũ ordinũ.

Ceteri epĩ non equant̃ pape in plenitudine poteſtatis cõſecrationis.

¶Rñdeo.negat̃ ꝙ alij epĩ equent̃ pape quãtũ ad plenitudinẽ poteſtatis ↄſecratiõis:q: alij tenẽt̃ ad modos cõſecrãdi ad quos ipſe nõ tenetur.Itẽ in multis cõſecrationib⁹ ipſe hȝ poteſtatẽ excellentie: q: ſine illis põt res cõſecrare:ex q̃ conſecratio eſt per inſtõnẽ eccl̃ie. Ois etiã cõmiſſio ad iuriſditionẽ ſpectat.ff.de iure ⁊ iudi.l.j. Unde nõ cõſecrat⁹ epũs cõmittit epõ ordines conferre in ſua dioceſi.

¶Ultimo arguit.Proprius miniſter cõfirmationis eſt epiſcop⁹.de cõſc.diſt.5.Miniſter vero minorũ ordinũ videtur eſſe ſimplex ſacerdos.extra de ord.ab epiſcopo qui renũ.ſuo epiſcopa.ca.1.ergo.

¶Rñdeo.Cõfirmationis propri⁹ miſter eſt epũs ſub diſiũctiõe.ſ.vel ſacerdos ex cõmiſſiõe pape. Miniſter ṽo minorũ eſt ſacerdos ex cõmiſſione iuris:vt abbates lectoratus.vel ex cõmiſſione pape.vt preſbyteri cardinales:aliter non.

¶Diſt.viij.et.ix.

CIrca.8.et.9.diſtin. queritur. Utrũ forma ſacramenti eucharĩſtie ſit ↄueniẽs ſcilicet hoc eſt corp⁹ meuȝ:⁊ hic eſt calix ſanguinis mei.

Pro deciſione ponitur hec. Prima ↄcluſio. Eucharĩſtia eſt ſacr̃m. Hanc p̱bat.3.p̱te. q.73.ar.1.⁊ preſenti diſt.q.1. ar.1.

n.1. Omne ſignū ſenſibile ſanctificatiuū hominis eſt ſacramētū. eucharíſtie eſt huiuſmodi. ergo.

¶ Et ſi q̄rat quid ſit ſacramentū euchariſtie. ꝑ Reſpōdet vbi ſupra ad ſecundū ꝙ ex ſpeciebus ⁊ corpore chriſti fit vnū ſacramentum.

Aureolus.

¶ Cōtra arguit Aureolus primo. Res ſacri nō eſt ſacrm̄: puta in baptiſmo character ⁊ grā nō ſunt ſacramentuꝫ: ſed corpus xp̄i eſt res ſacramenti: vt dicit ca. vt marthe. de. celebra. miſ. ergo.

¶ Rn̄deo primo. ꝙ aliquid eſt res ſacri ꝓxime: et ſic negatur maior. hmōi autē eſt corpus xp̄i. alia eſt res ſacramēti remote. ſ. character ⁊ grā ⁊ q̄libet effectꝰ ſacramēti. et ſic ꝯcedit maior ſed negat minor.

ꝑ Dico ſecūdo. ꝙ aggregatum ex ſpeciebus ⁊ corpore xp̄i eſt ſubiectum adequatum virtutis ſacramenti euchariſtie: ⁊ vtrū ꝗ per ſe eſt ſubiectum partiale.

Euchariſtie ſacramētum accipitur tripl'r.

ꝑ Dico tertio. ꝙ euchariſtie ſacramētū accipit tripl'r. ꝓrio ꝓ ſigno ſenſibili qđ eſt ſignū ⁊ ſacramētū. ſed nō res hmōi ſunt ſole ſpecies. Scđo ꝓ illo qđ eſt res ⁊ ſacramētum. hmōi eſt corpus xp̄i primo ⁊ adequate. Tertio ꝓ aggregato ex vtriſ ꝗ: ⁊ ſic corpus xp̄i ꝑtinet ad ſacramentū euchariſtie partial'r.

Utrum ſpēs ſint mā ſacramēti euchariſtie.

¶ Scđo arguit ꝙ ſpecies nō ſint mā hmōi ſacri: illud nō eſt mā ſacramēti in quo recipit primꝰ effectus ſacramēti: ſꝫ in ſpēbꝰ recipit primꝰ effectꝰ huius ſacramēti. ſ. corpꝰ xp̄i: ḡ. minor nota. maior ꝓbat. tū q̄ꝛ diaconꝰ nō dr̄ mā ordis q̄ꝛ recipit ꝓmū effectū ordinis. tū q̄ꝛ primꝰ effectꝰ baptiſmi. ſ. character nō recipit in eiꝰ mā. ſ. i aqua.

¶ Rn̄deo. ꝙ. s. D. nō dicit materiā huiꝰ ſacramēti eſſe ſpēs ſed panē ⁊ vinū. 3. ꝑte. q. 74. ar. 1. Si tn̄ accipiamꝰ māꝫ ꝓ q̄libet ſigno ſenſibili hñte ꝯditōes mãles: puta extēſionē ſitū ⁊ hmōi: ſic ſpēs pñt large dici mā: ſūt. n. mãle ẽtitū iſenſibile in hoc ſacro ⁊ ex ꝯñti mā eiꝰ nō ex qua: ſꝫ in qua vel circa quā.

¶ Ad argumētū negat maior i illo ſacro qđ ꝯſiſtit in cōſecratione mãe cuiuſmōi eſt euchariſtia: ſecꝰ eſt in alijs ſacris que nō ꝯſiſtūt in cōſecratōe mãe ſꝫ in vſu vel applicatiōe mãe ad ſuſcipiētē ſicut ē in baptiſmo ſicut ꝓcedit ſcđa ꝓbatio maioris: ⁊ ẽt ꝓma. Nā ſacrꝫ ordis nō ꝯſiſtit i ſctificatōe alicuius mãe exterioris: ſꝫ potiꝰ i ſcificatione ꝑſone ꝑ māꝫ exteriorē: vt dicit s. D. 4. ſen. di. 24. q. 1. ar. 1. q. 5.

ꝑ Dico ſcđo ꝙ virtus inſtrumētalis huiꝰ ſacri eſt partim in forma v̄boꝝ ⁊ partiꝫ in miniſtro: nō aūt in mā loquēdo de v̄tute agēte ad primā rē huius ſacri. ſ. ad corpus chriſti: ſꝫ virtus que agit ad ſcđaꝫ rē. ſ. ad grāꝫ eſt partiꝫ in ſpēbꝰ naturalibꝰ ⁊ partim in corpore xp̄i.

¶ Tertio arguit ꝙ vſus huiꝰ ſacri ſit pars eſſentialis ipſius. Omne illud pertinet ad eſſentiā ſacri ꝙ efficit id qđ figurat per ſacramentū: ſꝫ comeſtio efficit vnionē fideliū que figurat per hoc ſacrm. ḡ.

¶ Rn̄deo. negat minor. q̄ꝛ grā ⁊ et ea que comitant non ſunt ab vſu huius ſacramēti niſi forte tāꝗ a cā ſine q̄ nō agit ⁊ hoc q̄ꝛ ipſe vſus eſt quedā ꝑfectio ſecūdaria ipſiꝰ ſacri: lꝫ nō ꝑtineat ad eſſentiā eiꝰ: vt dicit. s. D. 3. parte. q. 78. arti. 1. ad. 2. Et ipſe ſpēs ſacrales ſignificāt vltimā rē ſacri ſine vſu eiꝰ vbi ſ. q. 74. ar. 1. Et qđ dictū ē ꝙ hoc ſacrꝫ nō efficit niſi ſumat: itelligēdū eſt niſi ſumat in re vel in voto vel in figura: vt. s. Th. dicit. 3. parte. q. 8. arti. 1. ad. 3.

Cōcl'o. ij.

Euchariſtia eſt vnū ſacramentū ⁊ nō plura. Hāc ꝓbat preſenti diſt. ar. 1. q. 2. ⁊ 3. parte. q. 73. ar. 2. Oē ꝯtinēs plura ad vniꝰ totiꝰ integritatē ē vnū ꝑfectōe: ſꝫ hoc ſacrꝫ eſt hmōi. hꝫ em̄ māꝫ ⁊ formā ⁊ ordiat ad ꝑfectā refectōeꝫ ſpūalē. ḡ.

¶ Cōtra arguit Aureolus. vbi eſt ſola vnitas integritatis ille q̄ accipit vnā partē nō accipit totū: ſed accipiēs tm̄ corpus dn̄i ⁊ nō ſanguinē accipit totū ſacramētū. ḡ.

Aureolus.

¶ Rn̄deo. negat minor. q̄ꝛ lꝫ ille q̄ accipit tm̄ corpꝰ accipiat totū xp̄ꝫ q̄ eſt res vtriuſ ꝗ ſpēi: nō tn̄ ſumit cōplete hoc ſacrꝫ q̄tū ad id qđ eſt ſacrm̄ ⁊ nō res. ſ. q̄tū ad ſpēs nec quātū ad cōpletū vſum ſacri q̄ eſt cibatio ⁊ potatio vt dicit. s. D. di. 8. q. 1. art. 1. q. 2. Et ſi auctoritates ſonēt oppoſitū exponēde ſunt ad hūc ſenſum. Attn̄ ꝑꝑ reuerētiā et periculū nō dat laycis ſub vtra ꝗ ſpē: vt dicit. 3. ꝑte. q. 80. arti. 12. qđ dictū eſt ne faueat hereticis Boemorum qui dicuntur huſſite.

Sumētes tm̄ corpus xp̄i non ſumunt ſacramētum cōplete

Cōcl'o. iij.

Forma conſecrationis panis ꝯſiſtit ꝓciſe in his v̄bis. Hoc ē corpꝰ meū. hoc ꝓbat. 3. ꝑte. q. 78. ar. 2. illa eſt cōpleta ⁊ ꝓciſa forma ꝯſecratiōis panis in ſacro euchariſte: q̄ ex inſtōne xp̄i ꝑfecta exprimit illđ qđ i ſacro ⁊ ꝯfirmatiōe panis efficit ſꝫ ꝓdicta forā ē hmōi. ḡ.

Sco. d. 8. q. 2.

¶ Cōtra arguit Sco. v̄ba ſacralia debēt ex vi v̄boꝝ ſignare id qđ efficit ex vi ſacri: ſed iſta v̄ba: hoc eſt corpꝰ meū: ſine verbis ꝓcedētibꝰ ꝓlata nō ſignificāt corpꝰ xp̄i real'r ꝯtineri ſub ſpēbꝰ panis: ſed potiꝰ corpꝰ ſacerdotis ꝓferentis v̄ba. ḡ debēt premitti neceſſario alia verba vt ex eis denotet ꝙ iſta hoc eſt corpus meū ſint verba chriſti.

¶ Rn̄deo. Negat maior. ſed ſufficit ꝙ verba ꝯſecratiōis ſignificēt corpꝰ xp̄i: ibi eē ex inſtōne xp̄i ordinātis ⁊ ex itētiōe miſtri ꝓferētis.

ꝑ Dico ſecūdo ꝙ cū verba precedētia recitentur tāꝗ verba xp̄i: que dixit in vltima cena ex eoꝝ vi nō ſignificat ꝙ corpꝰ xp̄i ſit ſub ſpeciebus panis: quē ſacerdos tꝫ vel corā ſe hꝫ: ſed ſolū ſub ſpeciebus panis quē xp̄s accepit et bn̄dixit.

Cōcl'o. iiij.

Iſta ꝓpōhoc eſt corpus meū: quā profert ſacerdos in cōſecratione eſt vera. Hāc probat 3. par. q. 78. ar. 5. ſic. Oratio practice factiua alicuiꝰ effectꝰ exprimēs illud qđ efficit: eo modo quo efficit eſt vera: ſed iſta eſt hmōi. ergo.

¶ Contra arguit Sco. ſignificatū illiꝰ orōnis eſt falſuꝫ: ḡ ipſa eſt falſa. ꝯñā pꝫ. añs probat. ſignificatū orōnis inſtituit ex ſignatiōibꝰ partiū: ſꝫ ꝑtes nō ſignant corpꝰ xp̄i: ḡ maior pꝫ. minor ꝓbat. ly hoc reſtringit ex illo v̄bo eſt pñtis tꝑis ad ſupponēdū pro aliquo pñti demōſtrato: ſed tale nō eſt corpꝰ xp̄i ſed panis: ḡ. Si dicat ꝙ eſt verbū: q̄ꝛ panis ſtatiꝫ ꝯuertit i corpꝰ xp̄i.

Scotꝰ vbi. ſ.

¶ Cōtra. ergo hec vera: hic aer eſt ignis loquēdo de aere ex quo ſtatim generabitur ignis.

¶ Rn̄deo. Ut dicit. s. D. pñti diſt. q. 4. ar. 1. ad. 1. ꝙ eſt drīa inter orōnē ſpeculatiuā ⁊ practicā: q̄ꝛ ſpeculatiuꝰ ꝓſuppōit entitatē rei: practicus aūt cauſat entitatē rei: ⁊ ex ꝯñti ꝓcedit eā nāl'r: lꝫ in vltio iſtāti ꝓlationis ſint ſil' tꝑe. Iſta orō: hoc ē corpꝰ meū ē practica: iō i ipa ly hoc nō ſupponit ꝓ pane: q̄ꝛ eēt falſa cū in vltio inſtāti ꝓlationis nō ſit panis: nec ſuppōit ꝓ corꝑe xp̄i: q̄ꝛ oīno ꝓſupponeret entitatē eiꝰ: ⁊ ſic nō eēt practica. Ex quo relinquit ꝙ ſupponat confuſe: vt ſit ſenſus. hoc. i. ꝯtētū ſub his ſpēbꝰ eſt corpꝰ meū: ⁊ lꝫ nō hēat hāc ſuppoſitionē ex vi ſermonis: hꝫ tn̄ eā ex inſtōne xp̄i accomodātis hanc locutionē ꝓcticā ad talē ſuppōnē. Nō demrat: ḡ ly hoc actu ⁊ determināte ⁊ in ꝑticulari: aliq̄d qđ ꝓ illo tꝑe ſit cōtentū ſub illis ſpēbꝰ: nec aliq̄d ñ ꝯtētū: ſꝫ demrat aliq̄d cōe vtri ꝗ ꝯtinēs vtrū ꝗ i potētia ⁊ ꝯfuſe: ſicut aīal ꝯtinet ſuas ſpēs.

Drīa inter orōnē practicā et ſpeculatiuam.

¶ Ad argu. negat añs. ad ꝓbōnē negat maior. vt dt. s. Do. pñti di. q. 2. ar. 3. ad. 7. ſignatio orōnis nō cōponit ex ſignationibꝰ ꝑtiū: lꝫ ex eis reſultet tāꝗ ex diſpōnibꝰ ⁊ ex ſignatōe vltie ꝑticle i orne ad oēs ꝓcedentes: vñ ipſa ſignatio eſt q̄d ſimplex. mior ꝯcedit: q̄ꝛ vt dcm̄ eſt ly hoc ſtat ꝯfuſe: vñ nec corpꝰ xp̄i: nec panē determinate dmōſtrat.

ꝑ Ad ꝓbōnē. Rn̄deo dupl'r. pᵒ. ꝙ ꝯceſſo vt hꝫ cōis logica ꝙ ſtet pro

aliq̄ p̄nti:tñ illō nō eſt niſi p̄ns vagũ ꝛ ꝯfuſuz eo mō q̄ talia p̄nt dici p̄ntia:p̄terita vel futura: q̄ quidē p̄ntia itelligit̃ reſpcũ mēſure in q̄ cōplect̃ eſt.ſignatio toti⁹ oꝛonis.

¶ Rñdeo. Scdo ꝙ ſignatio illius v̄bi:eſt:qua copulat p̄dicatũ ſbo: ē poꝛ q̄z ſua ꝯſignatio tp̄is:q.ſ. ꝯſignat tp̄s illi⁹ copule: vñ cũ copulatio ñ cōpleat̃ circa ꝓlatōez vltīe dictōis ꝑ ꝯñs nō ꝯſignat̃ illō tp̄s. nec ly hoc ex ſe ꝯſignat aliqd p̄ns: q̄ noīa ꝛ ꝓnoīa abſtrahũt a tp̄e.

Aureolus.

¶ Cōtra eādē arguit Aureo.ꝙ ly hoc ñ ſtet ſolũ ꝓ ſba ꝯtēta ſb ſpēb⁹ ſz ēt ꝓ accñtib⁹. Illud deīrat̃ per ly hoc:ꝓ qd rñdet̃ ad iterrogatōez factā qd ē hoc:ſz ad talē iterrogatione rñdet̃ tā ſba q̄z q̄litas ꝛc. ꝫ.

¶ Rñdeo.ꝙ ly hoc demōſtrat contētũ ſub ſpecieb⁹ ex vi ſacr̄i hmōi eſt tm̄ ſba.accidētia aũt ſi cōtinentur hoc nō eſt niſi ex quadā concomitantia coꝝ ad ſbam. Ad argumentũ negat̃ minoꝛ. Sciēdũ etiā ꝙ xp̄s cōtinet̃ in ſacr̄o cōtinentia relatiua vt infra dicet̃ et continet ſacramentũ cōtinentia virtuali ꝛ quaſi cauſe efficientis.

Cōtinētia xp̄i in ſacr̄o eſt relatiua.

Concl'o.v.

Omnia iſta pertinent ad ꝯſecrationē ſanguinis.ſ.hic eſt.n. calix ſanguinis mei noui ꝛ eterni teſtamēti myſteriũ fidei qui ꝓ vobis ꝛ pro multis effundetur in remiſſionē peccatoꝝ. Hanc ponit. 3.parte.q.78.ar.3.

Durandus di. 8.q.2.

¶ Cōtra arguit Duran.1.tm̄ in illis v̄bis ꝯſiſtit forma ꝯſecrationis que ſunt expreſſiua totalis effect⁹ ſacramēti.ſz iſta verba.hic eſt calix ſanguinis mei.ſunt hmōi.ꝫ.

¶ Rñdeo.negat̃ maioꝛ.nā ſi qs dicat.ego te baptizo.ꝛ nō addat̃ in noīe p̄ris:nō eſt puer baptizat⁹:ꝛ tñ tot⁹ effect⁹ baptiſmi ſignificat̃ i p̄mis v̄bis.et a ſi̇̄li in ꝓpoſito eſt.

¶ Scdo.Coꝛp⁹ ꝯſecrat̃ ꝑ hec v̄ba hoc eſt.coꝛp⁹ meũ.lz nō addat̃ qd ꝓ vobis tradet̃:ꝫ ꝛ ſanguis ꝑ hec v̄ba ſola.hic ē calix ſanguis mei.

¶ Rñdeo.negat̃ ꝯña:q̄ conſecrationē coꝛpis xp̄s protulit ſine illa determinatiōe. V̄ba aũt ꝯſecrationis ſanguinis ꝓtulit cũ iſta determinatiōe.Cuius rō eſt:q̄ in totali effuſiōe ſanguinis fuit ꝯſumatũ myſteriũ redēptōis,nō aũt i traditiōe coꝛpis.q̄ die p̄cedēti facta eſt.

¶ Tertio.Greci ꝯficiũt ſanguinē ꝛ tñ dicunt tm̄ hec verba:vt ptz in miſſali Baſilij.hic eſt ſāguis me⁹ noui teſtamēti qui ꝓ vobis ꝛ pro mltis effundet̃ i remiſſionē pctōꝝ.

¶ Rñdeo. ſi minoꝛ eſt vera. dr ꝙ nō cōficiũt:aut ſi ꝯficiũt hoc eſt ex ſpeciali dono ſpiritusſancti.

Alij.

¶ Quarto arguũt alij. Nullũ trāſiēs eſt de eſſentia permanētis. ſz oīa verba trāſeũt ꝛ ſacramētũ remanet:ꝫ nullũ verbũ eſt de eſſentia huius ſacramenti.

¶ Rñdeo.cōceditur totũ.nec nos dicim⁹ ꝙ v̄ba ſint de eſſentia huius ſacr̄i cōſecrati ꝛ cōpleti. ſed ꝙ ſunt de eſſentia conſecrationis.

¶ Aureolus arguit ijſdē argumētis quibus ꝛ Durandus.

¶ Diſtinctio.x.

Circa.10.diſt. queritur. Utrum corpus chriſti ſit in euchariſtia realiter?

Paucula h̄ notatu digniſſima.

¶ Rñdetur affirmatiue ꝙ ſic: q̄ oppoſitum derogat perfectioni charitatis ꝛ perfecte coniunctioni capitis ad mēbra:vt dicit.s.D.3. par. q.75.ar.1.Et preſenti di.q.1.ar.1.

Durandus di. 11.q.1.

¶ Cōtra arguit Durādus ꝙ corpus xp̄i ſit in ſacramēto nō tanq̄z ꝯtētũ:ſed ſolũ per reſpectũ p̄ntie: ſicut angelus eſt preſens coꝛpori dato ꝙ nō ꝯtineat̃ a coꝛpoꝛe:ꝛ arguit ſic.Quicquid cōtinetur loco circũſcribit̃ vel diffinit̃ loco vel coꝛpoꝛe exiſtēte in loco:ſed neutrum iſtorum conuenit coꝛpori chriſti: vt eſt in ſacramento.ergo.

Utrum corpus xp̄i ſit i euchariſtia ꝑ reſpectuz p̄ntie.

¶ Rñdeo.negat̃ maioꝛ: q̄ preter illos modos eſt ali⁹.ſ.modus quo quātitas ꝯtinet ſbaz: cui inheret: vel ſbam ſuccedērē ſbe cui quātitas ihēſit:ꝛ hoc mō ſpēs ſacramēti ꝯtinēt coꝛp⁹ xp̄i.3.ꝑ.q.76.ar.5.

Aureo.

¶ Cōtra eandē arguit Aureolus ad oppoſitũ Durandi: ꝓbans ꝙ coꝛpus chriſti nō ſit ibi per ſolum reſpectũ preſentialitatis. Primo nullũ reſpectũ habet coꝛpus chriſti ad ſpēs:quē nō hr̄et ad eaſdez ſba panis.ſz ſba panis nō habuit ad eas aliquē reſpectum.ꝫ maioꝛ nota.minoꝛ ꝓbat̃.Inter accñs et ſbm nullus eſt reſpectus: ꝫ ꝯñtia pz.añs ꝓbatur.Subiectũ ꝛ accñs per ſe vniuntur.8.metaphyſice.ꝫ inter ea nō cadit aliquod mediũ.

Tex.15.

¶ Rñdeo.primo negat̃ maioꝛ. q̄ ſba panis habebat reſpectũ ad illas ſpēs per modũ ꝯtēti ꝛ ſbi: ſed ſba coꝛpoꝛis xp̄i hz reſpectum ad eas ꝑ modũ ꝯtēti:ꝛ nō ſbi ad continēs nō inherens.Itē ſba panis habebat ad eas reſpectũ vt ad rē circũſcriptiuā ꝛ diffinitiuā in loco nō aũt coꝛp⁹ xp̄i: nec iſti reſpect⁹ ꝛ illi ſunt eiuſdē ſpēi.

¶ Scdo negat̃ minoꝛ. Ad probationē negat̃ añs.ad ꝓbationē dr ꝙ inter vnita pōt conſiderari triplex mediũ. Primũ eſt ipſa vnio q̄ eſt indiuiſio vnitoꝝ in aliquo vno eſſe.Scdo mediũ cauſans vnionē Tertio mediũ ſequēs vnionē inter ſbm ꝛ accñs nō cadit. ſcdz mediũ cauſans eoꝝ vnionē:ſed cadit in ea mediũ ſequēs vnionē:puta inherētia huius ad hoc ꝛ ſubiectio illius ad hoc: vt dicit.s.D.in ſimili.3.ſen.di.2.q.2.ar.2.q.3.

Triplex mediuz iter vnita p̄t cōſiderari

¶ Scdo.Id qd eſt alicubi ꝑ ſoluz reſpectũ preſentialitatis:nō dicit̃ tale quale ē illud:cui eſt preſens ſicut angelus p̄ſens colũne ignis nō dicebat̃ ignis ſed demōſtratis ſpeciebus:verum eſt dicere hoc ē coꝛpus chriſti.ꝫ.

¶ Rñdeo.negat̃ minoꝛ.ſz bñ veꝝ eſt hoc.i.contentũ ſub ſpēbus eſt coꝛpus chriſti:ꝛ ſic exponēde ſunt oēs auctoritates ꝑ aliquas probaretur illa minoꝛ.

Utrum corpus xp̄i poſſit ſe mouere a p̄ſentia ſpēruz.

¶ Tertio.Ille q̄ eſt alicubi ꝑ ſolā preſentiā pōt ſe inde mouere:ſed coꝛpus chriſti nō pōt virtute pꝛopria mouere ſe ab illa p̄ntia quā habet ad ſpecies.ergo.

¶ Rñdeo.negat̃ maioꝛ de preſentia ſupernāli facta:ſicut etiā p̄ſentia ſpũs dānati ad ignē nō ſubeſt ſue voluntati.4.contra. gen.c.9. ſic eſt in propoſito.

¶ Quarto.Omnis reſpect⁹ eſt aliquid derelictuz in aliquo ab alio: ſed circa coꝛpus xp̄i non derelinquitur aliquid:ergo ꝛc.

¶ Rñdeo.negat̃ minoꝛ.q̄ cōparatio coꝛpoꝛis xp̄i ad ſpēs ſub quib⁹ eſt:hz aliquid ſimile.cũ illo:modo quo dicit̃ aliquid eſſe in loco et cũ illo modo quo dr ſubſtātia cōtineri a ſuis dimēſionib⁹:ꝛ ideo talis reſpectus pōt reduci ad predicamentum vbi vel habitus.

¶ Quinto.Quantitas coꝛpis xp̄i non hz talē reſpectũ ad ſpēs.ergo nec ſubſtātia coꝛpis xp̄i.tenet ꝯña q̄ vniformis eſt earuz cōnexio ad ſpecies.añs ꝓbat̃.Oīs p̄ntia q̄ztitatis ad quātitatē eſt cōtactus.ſz quantitas coꝛpoꝛis xp̄i et ſpecies non ſe tangunt.ergo.

¶ Rñdeo.negat̃ añs.ꝛ ad probationē negat̃ añs etiā de preſentia quātitatis nō habētis modũ eēndi quātitatis.hmōi eſt hic:q̄ q̄ztitas eſt ibi per modũ ſubſtantie.

Cōcl'o.ij.

Uerũ coꝛpus xp̄i ſimul eſt in celo realiter ꝛ in diuerſis altarib⁹ ſacramētaliter. Hāc ꝓbat.4.ſen. di.10.q.1.ar.1.ad.5.Iſtud nō iplicat ꝯdictionē.ꝫ eſt poſſibile deo. ꝯña ptz.añs declarat̃.lz eñ implicet vnũ coꝛp⁹ eſſe ſil' localr̄ in duobus locis:qd tñ ſit i vno loco ꝑ ſe ꝛ alibi nō localr̄ nō ꝯtradicit.coꝛpus xp̄i.eſt i celo localr̄:ſz in ſacr̄o ex vi ꝯuerſiōis ꝛ rōne illarũ dimēſionũ q̄ remāſerũt ex illo coꝛpoꝛe qd cōuerſum eſt in coꝛpus xp̄i.

Scot⁹ diſt.10. q.3.

¶ Cōtra declarationē ꝯcluſionis arguit Scotus.1.Coꝛp⁹ xp̄i remanet trāſeũte cōuerſione:ꝛ ſpēs nō ſunt formalr̄ i coꝛpe xp̄i:ꝫ neutrũ coꝛũ.eſt rō formalis ꝙ coꝛpus xp̄i

ſit in altari.an̄s pꝫ:⁊ ēt ꝯn̄a:quia vtercꝫ effectus formalis ſeparat̄ a ſua cauſa.

¶Rn̄deo.negat̄ ꝯn̄a.qꝛ lꝫ conuerſio nō ſit formalis cā̄ exiſtēdi corpus xp̄i.eſt tn̄ formalis rō ꝙ incipiat eſſe.Et lꝫ ſpēs ei nō inhereat tn̄ corp⁹ xp̄i ſuccedit ſubſtā̄tie informate per illas inſeparabil'r:et ideo ſicut ille ſpēs determinabā̄t ſb̄am panis ad talē locū:ita determinant corpus xp̄i ad locū:lꝫ non eodē modo:vt dicit.s.D.3. parte, q.76.arti.5.

¶Scd̄o.Deus pōt facere ꝙ corp⁹ xp̄i ſit ſimul ſub ſpēb⁹ remanēte ſubſtā̄tia panis:ḡ pōt facere ꝙ ſit ibi ſine cōuerſione panis in corp⁹ xp̄i.ꝯn̄a pꝫ.an̄s probat̄.non plus repugnat ſb̄am eſſe ſimul cuꝫ ſb̄a ꝙ̄ cū quā̄titate.lꝫ pōt eē ſimul cū ꝙ̄titate panis:ḡ ⁊ cum ſb̄a eius.

¶Rn̄deo. negat̄ an̄s. Ad ꝓbōnē negat̄ ꝯn̄a:qꝛ lꝫ ſimultas ſb̄e:cum ſb̄a ſit poſſi̇s:ſimpl'r tn̄: non tamē ſub iiſdem dimēſionibus. nam ſi corp⁹ xp̄i eſſet ſimul cū ſb̄a panis i ſacro hoc nō poſſet eſſe niſi ꝑ aliquā̄ mutationē factā̄ in corpe xp̄i qđ tn̄ nō opꝫ ad hoc ꝙ corpus xp̄i ſit ſimul cū dimēſionib⁹ panis:vt dicit.s.D.di.11.ar.1.q.1.

Utrum idē corpus poſſit eē ſil' in diuerſis locis

¶Tertio arguit ꝙ ſit poſſi̇e idem corpus ſimul eſſe i diuerſis locis idēꝫ corpus eſſe in duob⁹ locis nō eſt niſi ponere in eo plures reſpectus extrinſecos.ſ.diuerſa.vbi ergo plures reſpect⁹ extrinſeci pn̄t fundari in eodē.minor pꝫ.maior probat̄ p°.plures reſpectus extrinſeci pn̄t eſſe ſimul in eodē fundamēto:vtputa plures ſimilitudies ſup eadē qualitate:ergo ⁊ plures reſpect⁹ extrinſeci.Scd̄o nō eſt neceſſe mltiplicato poſteriori ꝙ multiplicet̄ pri⁹ ſꝫ vbi ſunt poſteriora ſuo fundamēto:ḡ pn̄t multiplicari ipa vbi:ſtā̄te eodē fundamēto.

¶Rn̄deo.negat̄ minor.qꝛ eſſe in duob⁹ locis dicit diuerſa vbi ⁊ preter hec circūſcriptionem locati a duob⁹ locis.Iſtud autē implicat Nam illud eſt cōprehēſum a loco cui⁹ nulla pars eſt extra.ſi igit̄ eſt in diuerſis locis:ſequit̄ ꝙ ſit cōprehenſum ⁊ nō cōprehenſum.eſt.n. cōprehēſum ab vno loco:qꝛ ꝗlibꝫ pars locati circūſcribitur a loco ⁊ nō eſt cōprehēſuꝫ:qꝛ ꝗlibet ꝑs eſt extra ipm̄ cū ꝑ.te ſit in alio loco.

¶Scd̄o negatur maior.qꝛ quelibet duo vbi ſunt ꝯtraria ⁊ ꝗlibet duo loca diſtinguunt̄ ſpecifice: vt dicit.s.D.10. ethi.ca.4.qđ incipit.Quid aūt vel quale ꝗd manifeſti⁹.vbi ſic dicit.Quā̄uis oēs linee inquantū hmōi ſint eiuſdeꝫ ſpēi:tn̄ ſm̄ ꝙ in certo ſitu ꝯſtituuntur ſunt ſpecie differētes ſꝫ diuerſitatē locoꝝ que attēdit̄ penes ordinē ad primū cōtinens. Ad ꝓbationē primā̄ maioris negat̄ an̄s: vt alias in tertio dictū eſt.negat̄ ēt ꝯn̄a:qꝛ duo reſpect⁹ intrinſeci nō hn̄t cōtrarietatē ſicut reſpect⁹ extrinſeci.Ad ſcd̄aꝫ negat̄ qn̄ poſteriora recipiunt̄ ſb̄e i priori ⁊ hn̄t incōpoſſibilitatē ſimul eēndi i eo.

¶Quarto.Ad idem duo corpora pn̄t eſſe ſimul in eodē loco:ḡ ⁊ idē corp⁹ pōt ſil' eſſe i diuerſis locis.tꝫ ꝯn̄a:qꝛ tā̄ta ē repugnā̄tia h̄ ⁊ ibi.

¶Rn̄deo.negat̄ ꝯn̄a.qꝛ ſcd̄m implicat ſimpl'r cōtradictionē vt dictū eſt.nō aūt p̄mū:ſꝫ tm̄ ſcd̄m ꝗd:vt dicit.s.D.ſup Boetio de tri.q.4. ar.4.qꝛ repugnā̄tia duoꝝ vbi in eodē ſb̄o eſt repugnā̄tia formalis qualis eſt inter cōtraria:ſed repugnantia duoꝝ in eodē loco eſt effectiua:qꝛ.ſ.vnū expellit aliud effectiue nō aūt formal'r.talē ā̄t repugnā̄tiā̄ pōt de⁹ ſuſpēdere manutenēdo illa duo quā̄ta in eodē loco.

Quō et ꝗ̄ ſit repugnā̄tia duorū corporū ad eē ſimul in eodē loco.

¶Dico ſcd̄o ꝙ qn̄ duo corꝑa ſunt in eodē loco:hn̄t duo vbi:qꝛ vnūquodcꝫ eoꝝ hꝫ ꝓpriū reſpcūꝫ ad locū.

¶Quinto.Angelus pōt ſimul eē in pluribus locis diffinitiue:ḡ idē corpus localiter.ꝯn̄a tꝫ qꝛ ſimilis eſt imitatio hic ⁊ ibi.an̄s probat̄. ſubſtā̄tia panis pōt cōuerti in angelū:ergo angelus erit ſub ſpeciebus panis ⁊ vbi nō eſt.

Si ſb̄a pāis cōuerteretur i angelū ꝗ̄mō ibi eſſet.

¶Rn̄deo.negat̄ an̄s.qꝛ qđ diffinitiue eſt alicubi ſic eſt ibi ꝙ nō alibi.3.ꝑte.q.76.ar.3. ad primū. Ad ꝓbatōeꝫ dico ꝙ dato illo caſu angelus nō eſſet ſub ſpecieb⁹ panis localiter ſed ſacramentaliter.

Queſtio.ij.

Circa eandem diſtin. decimam queritur ſecūdo.Utrū chriſtus ſit in euchariſtia totaliter.

Pro deciſione queſtiōis hec eſt Prima ꝯcluſio. Chriſtus eſt in euchariſtia ꝗ̄ ad omnē ſui ſubſtantiaꝫ.Hanc ponit.s.D. 3.parte.q.76.arti.primo.qꝛ eſt ibi materia ⁊ anima et diuinitas.

Cōcluſio.ij. Anima ē in hoc ſacro ex vi ſacramēti ſolū inquantum dat eſſe corporeū:ſꝫ vt dat eē animatū ⁊ viuēs ⁊ ſenſitiuū ⁊ intellectiuū eſt ibi ex nāli cōcomitā̄tia.Hanc ꝓbat.q.71.ar.6. ad ſecūdū.Ibi eſt ex vi ſacri tm̄ id qđ directe verba ſignificā̄t.ſꝫ cū dicitur.hoc eſt corp⁹ meū.p̄ciſe ſignificat formā̄ corporeitatis.ergo.

Sco.diſti.11.q.3.ar.2.

¶Contra arguit Sco.prio.Si hoſtia cōſecrata a xp̄o in cena fuiſſet ſeruata in triduo remā̄ſiſſet eadem res primo cōtenta.ſꝫ non remanſiſſet aīa intellectiua qꝛ erat ſeparata a corpore per mortē: ergo nec prius erat ibi.

¶Rn̄deo.negatur maior.ſi intelligat ꝙ remā̄ſiſſet oīno eadē res: id eſt omne qđ prius ibi erat. cuius ratio eſt: qꝛ tanta eſt vnitas corporis xp̄i in euchariſtia quā̄ta extra euchariſtiā̄.corpus aūt xp̄i ante mortē ⁊ poſt mortē non fuit idem ſpecifice.ſ.ꝓꝑ aliquā̄ vnitatem alicuius forme remanētis in mortuo ⁊ prius exiſtētis in viuo: ſꝫ fuit idē tripl'r. P̄rio ꝓꝑ vnitateꝫ mā̄e.Scd̄o ꝓꝑ vnitateꝫ ſuppoſiti. Tertio ꝓpter vnitatē eiuſdē etiā̄ exn̄tie.3.ꝑte.q.58.ar.quinto.

Corp⁹ xp̄i viuum et mortuū fuit idē tripl'r.

¶Scd̄o. Forma corporeitatis et aīa ꝑ te ſunt idē:ergo ſi ꝯuerſio ꝑ ſe terminat̄ ad vnū ⁊ ad reliquū.ꝫ

¶Rn̄deo.negat̄ ꝯn̄tia.⁊ rō eſt qꝛ dato ꝙ illa eſſentia non eſſet aīa. dum tn̄ eſſet forma corporeitatis adhuc fieret in ea cōuerſio:ſed ex vi ſacri.ſed ſi eſſet aīa ⁊ nō formā̄ corporeitatis n̄ fieret i ea ꝯuerſio.

¶Tertio cū dicit̄.hic eſt ſanguis terminus cōuerſionis ex vi ſacramēti nō eſt ſola forma corporeitatis:qđ nō facit ꝙ aliquid ſit ſanguis:ergo ſimiliter cum dicit̄.hoc eſt corpus meum.

¶Rn̄deo.negat̄ ꝯn̄a.Ubi ſciendum ꝙ eadeꝫ anima intellectiua dat eſſe hoī ⁊ oībus partib⁹ eius. ſanguis aūt nō eſt actu pars animalis:ſed tm̄ in potentia:vt dicit s.D.in.q.de aīa.ar. 9.⁊ p̄ria ꝑte. q.119.art.ſcd̄o.Et ſi alicubi dicat̄ ꝙ ſanguis eſt pars aīalis. intelligēdū eſt nō actu ſꝫ potētia ꝓria.

Sanguis eſt ꝑs aīal' tm̄ i potētia.

¶Contra eādē arguit Aureolus tribus mediis ⁊ Henricus duob⁹ que ſoluuntur ea ſolutione qua primum Scoti.

Aureol⁹ ⁊ Henricus.

Concl'o.ij. Tota quantitas corporis chriſti eſt in euchariſtia ex naturali concomitantia ⁊ nō ſm̄ ꝓprium modum: ſed per modum ſubſtantie.Hanc primā̄ partē ꝓbat.3.ꝑ.q.76.ar.4.Qn̄ ſunt duo real'r cōiuncta que mutuo ſe adequā̄t.vbi eſt real'r vnū ibi eſt reliquū.ſed corpus xp̄i ⁊ ei⁹ quā̄titas ſunt hmōi.ergo notanter dixi in maiori que mutuo ſe adequā̄t ꝓꝑ inſtā̄tias que pn̄t dari de aīa:⁊ de potētiis eius ⁊ de diuinitate ⁊ humanitate aſſumpta.

¶Secūdaꝫ partē ꝓbat vbi ſupra ad quartū.Quā̄titas ē ibi mō indiuiſibili ergo nō ſꝫ ꝓꝑuꝫ modū.

¶Cōtra rōnē p̄rie partis arguit Durā̄dus.Corpus xp̄i ⁊ eius loc⁹ in celo ſūt realiter ꝯiūcta:⁊ tamē ille loc⁹ nō eſt in euchariſtia.ergo maior illius rationis eſt falſa.

Durandus hic q.2.

¶Rn̄deo. Negat̄ maior qꝛ locus ⁊ locatū ſunt ab inuiceꝫ ſeparata vt dr̄.4.phyſi.nec inheret locus

tex.48.

locato:quantitas aūt inheret.
¶Secūdo. Arguit ꝯtra ꝯclonez ꝗ
buſdā medijs:quorū vis iſta ē. Id
qđ eſt diuiſibile nō pōt eſſe alicu=
bi/nō īdiuiſibili:ſed quātitas de
ſe eſt diuiſibilis.ergo.
¶Rñdeo. Primo ꝙ cū de rōne q̄n=
titatis ſit habere partibilitatē ⁊ ſi
tū in ſe:⁊ oppoſitū ei repugnet:ne
ceſſario quātitas corporis xp̄i hȝ
oīa hec in ſe ꝯſiderata:⁊ eſt maior
quantitate hoſtie conſecrate.
Dico ſcđo ꝙ ſicut aīa ſenſibilis
⁊ vegetabilis eſt in loco ꝑ accidēs
rōne q̄ntitatis ſui corporis:nec ta=
mē loco ꝯmēſurat̄:⁊ lȝ ſit ſm ſe īdi
uiſibilis:tñ mediāte corpore qđ in
format ſortit̄ diuiſibilitatē ꝑtium
quātitatiuaꝝ ꝑ accidēs:ita quanti
tas corꝑis xp̄i q̄ eſt in ſacramento
quaſi ꝑ accidēs:⁊ tm̄ cōcomitāter
non cōmēſurat̄ quantitati hoſtie:
nec ſe hȝ ad eā vt pars ad totum:
vel totum ad partem: vel vt pars
ad partem:nec habet modū quan
titatiuum.
Dico tertio vt inquit Petrus de
palude ꝙ ēt aīa intellectiua rōne
corporis quāti hȝ multiplicē diui
ſibilitatē partiū organicarū et ſic
aliquā ꝑtibilitatē ſortit̄ rōe corpo
ris qđ īformat:et aliquo mō cōpa
rat̄ diuiſibiliter ad locū corꝑis ſui
in alia parte loci hȝ potentiā viſi=
uā in alia auditiuā ⁊ ſic de alijs:⁊
plures effectus exercet in toto lo=
co q̄ȝ ī aliqua parte loci. Ad argu=
mentū negatur antecedens.

Scotꝰ hic.q.1. ¶Cōtra eādē arguit Scotus. qñ
creat̄ vel gñat̄ aliqđ corpus quan
titas hȝ ꝓpriū modū eſſendi quā
titatis:lȝ ſit ſecūdariꝰ terminꝰ il=
lius ꝓductionis.ergo ſimiliter lȝ
in ſacramēto ſit tm̄ ſecundario vl̄
per cōcomitantiaȝ hȝ propriū mo
dum eſſendi.

Utrum quantitas:corꝑis xp̄i: hēat ꝓ=priū modū eēn=di ſub ſpecie=bus.

¶Rñdeo. Primo negat̄ ꝯñtia: qꝛ
ſbā corporis xp̄i nullo mō eſt ter=
minꝰ trāſubſtātiatōis ſacramēta
lis primꝰ nec ſcđs:ſicut eſt qñ ꝓ=
ducitur aliquod quantum.
Dico ſcđo ꝙ quantitas corꝑis
xp̄i dat illi corꝑi eē quātuȝ ⁊ ſitū
nālem partiuȝ in toto qui ſitus ē
differētia quātitatis:nō āt dat ei
ſituȝ qui eſt de p̄dicamēto vbi: qꝛ
primꝰ ſitus.ſ.ordo partiū in toto
eſt ſeparabilis a quātitate:nō aūt
ſcđs.ſ.ordo partiū in loco extrin
ſece:potiſſime vbi quātitas dimē
ſiua eſt in aliquo loco per accñs ⁊
mediante ſbā ꝑ miraculū. Nō eſt
ēt naturale quātitati habere ꝯpa
ratione ad dimēſionē extrīſecā vel
locū: ſub quo nō ē ꝑ ſe: ſed ſolū ex
cōcomitantia ſubiecti: vt elicitur
preſenti diſt.q.1.articulo ſecundo
queſtiuncula.3.⁊.4.⁊ tertia parte
q.76.articulo tertio.

¶Arguit Scotus duobꝰ alijs me
dijs et Aureolꝰ quatuor: q̄ omnia
concludūt.ꝙ quātitas corꝑis xp̄i
habet ꝓpriū modū quātitatis.qđ
concedit̄ loquendo de modo ītrin
ſeco ſcȝ ordine partiū in toto:non
tamen dat ſuo ſubiecto ſcđȝ de eo
dem genere:quia talis modus in
ordine ad continens eſt ſeparabi=
lis a quantitate.

Scotꝰ; Aureolus.

Queſtio.iij.

Circa eandē diſtinctionē de
cimā.querit̄ tertio. Utrū cor
pus chriſti localiter mouea
tur ad motum hoſtie?

Cōclo. rñſiua ad queſitū.
Chriſtus ſm eſſe
qđ hȝ in eucharistia non mouet̄ ꝑ
ſe ad motū hoſtie:ſed ꝑ accidens.
Primā parte ſic ꝓbat.3.par.q.76.
arti.1.chriſtus nō eſt per ſe in loco
in eucharistia. ergo nō mouetur
per ſe localiter.
Scđaȝ ſic ꝓbat. xp̄s nunq̄ȝ ſepa
rat̄ a ſpeciebꝰ localr̄ motis. ergo
mouetur per accidens ad motum
earum.

Scotꝰ h.q.6. ¶Cōtra ſcđaȝ partē arguit Sco=
tus. Id qđ mouet̄ ꝑ accñs ad mo=
tū alteriꝰ ꝯiungit̄ ei vt actꝰ poten
tie:ſed corpus chriſti nō vnit̄ ſpe=
ciebus/vt actus potentie. ergo.
¶Rñdeo. Negat̄ maior. Sed ſuffi
cit ꝙ faciat aliquo mō vnū cuȝ eo

qđ mouet̄ per ſe:⁊ ſi nō ſit actꝰ cū
potentia vel ecōtra:tñ ſicut ſucce
dens ſbō aut potētie actus eque
inſeparabilr̄ vnit̄ actui remanēti
ſicut ſbm p̄cedens tali actui vnie=
batur.lȝ prima vnio eſſet ꝑ inhe=
rentiā.ſcđa aūt nō.ſic eſt in propo
ſito:qꝛ corpus xp̄i ſuccedit ſbē pa
nis ⁊ vnit̄ ſpēbus ita inſeparabi=
liter ſicut ipſa ſba panis:qꝛ nullo
modo virtute creata pōt ſeparari
a corꝑe xp̄i.3.par.q.76.ar.6.ad.3.

Duran. ¶Cōtra eandē arguit Durādus
p̄mo. Idē nō pōt ſimul moueri op
poſitis motibus:ſed ſi corpus xp̄i
mouet̄ ad motuȝ hoſtie: ſequit̄ ꝙ
moueat̄ ſimul oppoſitis motibꝰ
puta cū vna hoſtia eleuat̄ ſurſum
⁊ alia deponitur.ergo.
¶Rñdeo. Qđ moueri in loco fun
datur ſuꝑ eſſe in loco:⁊ ideo ſi vna
res habeat duo eſſe in loco pote=
rit habere duos motus. Dico igit̄
ad maiorem ꝙ vna res poteſt mo
ueri ſil̄ oppoſitis motibꝰ ſm duo
eſſe:non autē ſm idem eſſe: corpꝰ
autē xp̄i hȝ in duabus hoſtijs du
plex eſſe ſacramētale ſm numerū
licet vnum ſm ſpēm: qꝛ que ſunt
vnū numeralr̄ ſimul generant̄ et
corrūpunt̄:ſȝ corpꝰ xp̄i ſeorſum in
cipit ⁊ deſinit eſſe in diuerſis lo=
cis hoſtiarū ſm ꝙ diuerſis tꝑibꝰ
ꝯſecrant̄ ⁊ corrūpuntur:ergo ſunt
ibi diuerſa eſſe.
¶Secūdo. Chriſtus nō frangitur
ad fractionē hoſtie.ergo nec mo=
uetur ad motum hoſtie.
¶Rñdeo. Negat̄ ꝯña.qꝛ ad motū
localem ſufficit ꝙ deſerat̄ vnus lo
cus ⁊ alius acquiratur:ſed ad fra
ctionē hoc nō requirit̄: cū etiā in
vacuo eē poſſit:ſȝ oȝ ꝙ illđ ꝙ erat
integrū in duas ꝑtes ꝑ violentiā
diuidat̄:quaꝝ quelȝ ſit minor to=
to:fracta aūt hoſtia corpꝰ xp̄i ma
net integrū cū ſit impaſſibile.
¶Tertio. Corpus xp̄i exñs in ce=
lo nō dicit̄ moueri localiter ex eo
ꝙ incipit eſſe de nouo in ſacramē
to.ergo exñs in ſacramēto ⁊ non
deſerēs locū quē hȝ in celo nō mo
uetur localr̄ ad motū hoſtie.
¶Rñdeo. negat̄ ꝯña:qꝛ ad rōnez
motꝰ ꝓprie dici req̄rit̄ deꝑditio
termini a q̄ ⁊ acq̄ſitio termini ad
quē ⁊ illoꝝ terminoꝝ ſucceſſio ⁊ ñ
ſimultas:ita ꝙ nō ꝑñt eſſe ſimul
nō ſic aūt eſt de loco chriſti in celo
qui ſibi cōpetit rōne ꝓpriaꝝ dimē
ſionū ⁊ de loco qui ſibi cōpetit in
altari rōne dimēſionū panis: que
loca ſimul ſibi cōueniunt.ſecꝰ eſt
de diuerſis locis ſibi cōuenienti=
bus ratione tranſlationis hoſtie
de loco ad locum.
Dico ſcđo ꝙ corpus chriſti duȝ
īcipit eē in ſacramēto pōt dici mu
tatū localr̄ ꝑ accñs:accipiēdo mu
tationē vt dicit:tm̄ acq̄ſitionē ali=
cuius:non tñ ð: motū localiter.
¶Quarto angelus mouēs corpꝰ
nō mouet̄ per accidēs ad motum
eius:ḡ nec corpus xp̄i ad motum
ſpecierum.
¶Reſpondeo. Primo negat̄ cōſe=
quētia:qꝛ ꝑñtia angeli ad corpus
eſt motoris ad mobile: ſed ꝑñtia
corporis xp̄i ad ſpēs eſt ꝑñtia ſub
ſtantie ad quātitatem.
Secūdo. Negat̄ antecedens:qꝛ
angelus mouetur per accidēs ad
motum corporis aſſumpti:lȝ non
moueat̄ per accidēs ad motū cor=
porū celeſtiū: vt dicit.s.D.prima
ꝑte.q.51.ar.3.ad tertium.

Queſtio.iiij.

Circa eandem diſt. decimam:
queritur quarto. Utrum cor=
pus chriſti in eucharistia poſſit
videri.

Pro deciſione hec eſt Prima
concluſio. Nullus ocu=
lus corporalis poteſt videre cor=
pus chriſti prout eſt in huiuſmo=
di eucharistia. Hāc ſic probat ter
tia parte.qō.5.articu.7.⁊ preſenti
diſt.qō.1.arti.4.queſtiun.prima.
Corpus chriſti vt eſt in euchari=
ſtia non poteſt immutare mediū
nec potentiam viſiuam:ergo non
pōt videri.
¶Contra arguit Scotus pº. Si Scotus

nõ poteſt immutare:hoc eſſet maxi
me; qꝛ corpus xp̄i in euchariſtia
eſt inextẽſum:ſed hoc nõ obſtat:ꝗ̃
conſequentia nota cum maiori.
ꝓbat̃ minor. Angelus mouet cor
pus ⁊ ipſum alteraret ſi haberet
virtutẽ alterandi: ergo eſſe inten
ſum nõ impedit quin aliquid poſ
ſit immutare aliud.
¶Reſpondeo. Negat̃ minor. Ad
probationẽ negat̃ cõſequentia:qꝛ
nos loquimur de agẽte mere cor
porali:⁊ ipſe arguit de ãgelo. Nã
modus naturalis angeli mouen
tis corpus eſt tangere corpus ta=
ctu virtutis:qui ꝯtactus virtutis
ſufficit etiã ad hoc ꝙ aĩa moueat
corpus ſibi vnitũ. Agens aũt cor
porale nõ poteſt nãliter agere ni=
ſi tangat ſuũ proximũ ⁊ imediatũ
paſſuz tactu quãtitatiuo: vt dicit
s.D.ſcd̃o ꝯ gẽ.ca.55.⁊ ca.20.
¶Scd̃o. Corpus xp̄i in euchari=
ſtia eſt preſens minimo ſenſibili:
ergo eſt ſenſibile.
¶Rñdeo. Negatur ꝯñ.qꝛ mini=
mum ſenſibile offert̃ oculo modo
extẽſiuo:nõ aũt corpus xp̄i cũ nõ
habeat modum quãtitatiuum in
ordine ad extrinſecũ.ſicut etiã nõ
ſequit̃ aĩa rõnalis eſt pñs digito
ſenſibili:ergo ipſa eſt ſenſibilis.
¶Dico ſcd̃o ꝙ corpus chriſti ẽ pre
ſens ẽt cuilibet parti minimi ſen=
ſibilis:cũ minimũ habeat partes
cõſenſibiles:lꝫ nõ poſſit diuidi in
partes ſeorſuz ſenſibiles.
¶Tertio. Uiſio eſt forma abſolu
ta:ergo deus põt eam cauſare in
oculo ſine oĩ reſpectu extrinſeco:
ſed cõtactus ⁊ p̄ſentialitas ſũt re
ſpectus:ergo ſine his põt deus fa
cere ꝙ videat̃ corpus xp̄i.
¶Reſpondeo. Negat̃ antecedẽs.
Si intelligat cũ preciſione:qꝛ vi=
ſio importat in obliquo reſpectũ
ad potentiã viſiuam ſicut ad ſuũ
efficiens ⁊ ſubiectũ:⁊ ſimilr̃ ipor=
tat reſpectũ p̄ſentialitatis ad ob=
iectũ eidẽ debite oblatũ.ſ.ſub mo
do extenſiuo:⁊ ideo nec color nec
quãtitas:nec ſubſtãtia poteſt vi=
deri niſi habeat extenſionẽ reſpe
ctu extrinſeci medij vel organi cu
iuſmodi eſſe nõ hꝫ corpus xp̄i nec
eiꝰ color aut q̄ntitas i euchariſtia.
¶Et ſi querat̃ vtrũ ſubſtãtia ſit
ꝑceptibilis aliquo ſenſu. Dico ꝙ
ſubſtãtia accepta ſm̄ propriũ mo
dum eſſendi ſubſtãtie ⁊ abſtracta
a mõ quãtitatiuo ẽ ſola itellectu
cognoſcibilis.⁊ ſic intẽdit.s.D.3.
parte.q.76.ar.7. Sed q̇ditas ſbe
mãlis ꝑticularis accepta ſub mõ
quãtitatiuo ⁊ qualitatiuo eſt ꝑce
ptibilis ſenſu iteriori.ſ.virtute co
gitatiua:vt dicit.s.D.in tractatu
de principio indiuiduatiõis.⁊ pri
ma ꝑte.q.86.ar.1.ad ſcd̃m.
¶Sed vtrũ oculus corꝑalis poſ=
ſit miraculoſe videre corpus xp̄i.
vt eſt in ſacr̃o.s.D.relinquit ſub
dubio diſt.10.q.1.ar.4.ad p̄muz.
Sed quãtũ põt elici p̄ma ꝑte.q̃o.
12.ar.3.ad ſcd̃m. Oculus corꝑalis
glorificatꝰ videbit diuinã eẽntiã
ꝑ accidens.ita a ſimili põt dici ꝙ
oculus glorificatꝰ poſſet miracu=
loſe videre per accidẽs corpꝰ xp̄i
ſ.vidẽdo circa ſacr̃m aliqua cor=
poralia ſigna teſtificãtia exiſten=
tiam corporis xp̄i ſub ſacr̃o.

Cõclo.ij. Quilibet intel
lectus beatus
põt videre corpus xp̄i:vt eſt i eu=
chariſtia. Hanc probat ſic vbi ſu=
pra de exiſtẽtia corporis chriſti in
ſacr̃o ẽ fides viatoris:ꝗ̃ itell'ꝰ bea
tus videt ipſum actu vel habitu.
ꝯñ ptꝫ:qꝛ fidei ſuccedit viſio.
¶Cõtra arguit Scotus. Corpus Scotus
xp̄i vt eſt in euchariſtia:nõ eſt ob
iectum beatificũ nec incluſum in
obiecto beatifico vtꝫ beatificatũ ẽ
ꝗ̃ nõ videt̃ a beatis viſione beatifi
ca. ꝯñ ptꝫ. añs probat̃. Res alio=
rum ſacramentorũ nõ includunt̃
in tali obiecto:puta ꝙ gratia de=
tur paruulo baptizato:nec res ſũt
ſacramenti euchariſtie.
¶Rñdeo prĩo. Negat̃ añs ꝓ ſcd̃a
parte. ſcd̃a ſcd̃e.q.1.art.8.qꝛ obm̄
beatificum inquantũ hmõi repre
ſentat videnti ipſum corpus xp̄i
ſm̄ ꝙ

ſm̄ ꝙ eſt in euchariſtia ⁊ ſilr̃ res
aliorũ ſacramẽtorũ ſm̄ pñtem cur
ſum glorie: lꝫ dei abſoluta aliter
eſſe poſſit. Nã dato ꝙ nulla crea=
tura videret̃:ſed tm̄ diuinitas:ad
huc ille intell'ꝰ eẽt beatus ⁊ talis
viſio eẽt beatifica.
¶Scd̃o negat̃ añs. Ad ꝓbationẽ
negat̃ añs vt dictum eſt. Negat̃
etiam ꝯñtia:qꝛ res baptiſmi.ſ.gra
tia dependet aliq̃n diſpoſitiue ex
cognitione ⁊ volitione ſuſcipien=
tis:que ſunt oculta quedã reſer=
uata diuine cognitioni:nõ ſic aũt
res euchariſtie.
¶Secũdo. Angeli nõ vident i ver
bo corpꝰ xp̄i vt eſt in euchariſtia:
ergo nec hõ beatus. ꝯñ ptꝫ. añs
probatur. Angeli non viderunt
ipſum a principio ſue beatitudi=
nis:ergo nec nunc. ꝯñtia patet et
antecedens.
¶Reſpondeo. Negat̃ antecedẽs.
Ad probationẽ negat̃ antecedẽs
qꝛ oẽs angeli a principio ſue bea=
titudinis viderunt in verbo oĩa
myſteria gratie:de quibꝰ eſt prin
cipaliter fides viatorũ ⁊ de quibꝰ
angeli viatores illuminant: ſicut
ſunt articuli fidei ⁊ ſacr̃a. alia ve=
ro myſteria de q̄bus nõ eſt princi
paliter fides:ſed que ꝑtinẽt ad in
ſtitutionẽ alicuius perſone in cõi
vel particulari pñt aliqui angeli
cognoſcere non in verbo ſed in ꝓ
prio genere:⁊ de talibus illumi=
natur per ſuperiores.

Cõclo.iij. Nullus intel
lectꝰ nõ beatus põt videre nãliter corpus xp̄i
ꝓut eſt in euchariſtia. Hãc ſic pro
bat,vbi.ſ. Nãlis cognitio intell'ꝰ
creati:nõ põt eſſe de eo:de quo eſt
fides directe. Sed xp̄m eſſe in eu=
chariſtia eſt hmõi:ergo.
Scotus ¶Cõtra arguit Sco. p°. Intell'ꝰ
angelicꝰ ſe hꝫ ad oĩa itelligibilia:
vt ſunt intelligibilia i ſe:ꝗ̃ poteſt
intelligere ſbaz corꝑis xp̄i.
¶Rñdeo. Prĩo negat̃ añs:qꝛ ſi ip
ſi eẽnt:tũc q̄lꝫ talis intell'ꝰ prius
⁊ ꝑfectiꝰ intelligeret deũ q̄ ſeipm̄
⁊ ꝑfectiora in entibꝰ q̄ imꝑfectio
ra:qđ eſt falſum:vt dicit.s.Do.de
veri.q.8.ar.3.ad.2.⁊.4.
¶Dico ſcd̃o ꝙ cõceſſa ꝯclõne:hoc
non eſt ꝯ nos:qꝛ nõ negamus q̄n
ãgelꝰ poſſit nãlr̃ cognoſcere ſbaz
corꝑis xp̄i:ſꝫ dicimus ꝙ nõ põt co
gnoſcere eã ſm̄ eſſe vel modũ eẽn
di:quẽ hꝫ i euchariſtia ſiue intui=
tiue. Nã cognitio intuitiua eſt q̄
cognoſcit̃ res:vt pñs ſm̄ eſſe ſuuz
⁊ modũ eſſendi. Abſtractiua vero
eſt qua cognoſcit̃ eſſentia rei: nõ
cognita eiꝰ p̄ſentialitate ſiue eius
exiſtentia.
¶Cõtra hoc arguit ſic. Angelus
põt cognoſcere naturalẽ abſentiã
panis ſub ſpeciebus euchariſtie.
Ergo põt naturalr̃ cognoſcere p̄=
ſentiã corporis xp̄i ſub illis.
¶Reſpondeo. Negatur cõſequẽ=
tia:qꝛ exiſtentia panis ſub ſpecie
bus eſt nãlis. Exiſtentia aũt cor=
poris xp̄i non.
¶Sed qꝛ facta eſt mentio de hac
duplici notitia ſciẽdũ ẽ ꝙ Scotus
vult ꝙ cognitio intuitiua nõ ſit ꝑ
ſpeciẽ mediã:ſꝫ ꝙ ipm̄ obm̄ pñs ꝑ
ſuã realẽ exiſtentiã moueat intel
lectũ angeli. Hoc ṽo eſt falſuz : qꝛ
nullũ extrinſecũ imediate mouet
intellꝫ angelicũ:ſed cuiuſlibꝫ ſue
intellectiõis proximũ principiuz
eſt ſpecies:niſi q̄n angelus cogno
ſcit ſeipſuz vel deum naturaliter
aut beatifice.
¶Dico ſcd̃o ꝙ non oẽ obiectũ qđ
põt nãlr̃ cognoſci ab angelo ab=
ſtractiue:põt cognoſci nãlr̃ intui=
ue:vtꝫ pꝫ de futuris ꝯtingẽtibus ⁊
de cogitationibus cordis.
¶Dico tertio ꝙ species ꝯcreate in
angelo non equalr̃ poſſunt repre
ſentare ſubſtãtiã ⁊ accidẽtia per
accidens talibus ſubſtãtijs ⁊ ma
xime accidẽtia ſupnaturalia:cum
contingẽtia vel a ſola voluntate
dei aut creature depedentia:non
habeãt naturalem ordinẽ ad ſub
ſtãtias vel ad aliquam cauſaz na
turalem vniuerſi. Exiſtentia autẽ
corporis chriſti ſub ſpeciebus eſt

quid ſupnaturale: ⁊ ideo eam nõ cognoſcit angelus:imo eſt etiam dubiũ an angel⁹ nãlr cognoſcat grãm alterius angeli intuitiue.

¶ Secũdo arguit ſic. Angelus poteſt cognoſcere naturalr corpus chriſti ſm eſſe naturale:ergo ⁊ ſʒ eſſe ſupnaturale:qđ hʒ in eucharistia. añs pʒ. ꝯſequẽtia probatur primo. Tum qꝛ nãle ⁊ ſupernaturale nõ ſunt diſtincta in ſe:ſʒ ſolũ per cõparationẽ ad aliud ⁊ aliud agere:ergo qđ cognoſcit ⁊ reliquũ. Tum qꝛ qui cognoſcit naturaliter aliqđ qđ eſt maius: cognoſcit etiam minus: ſed ſupernaturale eſt aliquid imperfectius naturali puta accidẽs ſupernaturale ſub ſtantia naturali: ergo ⁊c.

¶ Rñdeo. negaᵗ añs. Ad pbõnem negaᵗ añs. Nã grã ⁊ glia diſtinguunᵗ ſpecifice ab oib⁹ effectib⁹ nãlibus:nec agẽs nãle põt producere aliquid idem ſpecie cũ gratia aut gloria.

¶ Ad ſecundã negaᵗ maior:qñ qs hʒ ſpẽm directe repreſentãteʒ aliquid qđ ẽ maius:nõ aũt id qđ eſt minus. Nã angelus hʒ ſpẽm nãliter repreſentantẽ eſſentiã alterius angeli:nõ aũt eius volitionem que eſt act⁹. Sic eſt in ppoſito, nã ſpẽs ꝯcreate ãgelis directe repreſentant ſpecies materiales ⁊ imateriales:que ſunt de pfectione naturali vniuerſi:non aũt nonos effect⁹ gratie ⁊ ſecreta ſacramentalia:que p ſolã reuelationẽ cognoſcuntur.

¶ Diſtin. xi.

Mag Paul⁹ Soncinas.

Circa diſt. xi. qritur. Utrum poſt conſecrationẽ remaneat ibi ſbã panis.

Rñdet negatiue ꝙ non remanet. 3. parte. q. 75. art. 2. ⁊ pñti diſt. q. 1. ar. 1. qſtiũc. 1. Huius rõ eſt:qꝛ ſi panis remaneret adoraret adoratione latrie qđ nõ eſt fiendũ:ergo ⁊c.

¶ Contra arguit Scotus ꝙ chriſtus nõ ſit in altari ſine nõ ſit pñs ſpeciebꝰ panis ⁊ vini ſolũ p illam cõuerſionẽ. Primo per nullã mutationẽ ſubſtantialẽ acquiriᵗ p ſe niſi ſubſtãtia. Sed illa cõuerſio ẽ mutatio ſubſtãtialis cũ termineᵗ ad ſubſtãtiã corporis chriſti:ergo per eam nõ acquiriᵗ de per ſe preſentia corporis chriſti ad ſpecieʒ: cũ ipſa nõ ſit ſubſtãtia. minor pʒ. maior probaᵗ. qꝛ mutatio hʒ vnitatẽ ex per ſe termino: ⁊ ideo ſi p ſe terminaᵗ ad ſbam ⁊ ad nõ ſbaʒ tunc nõ eſſet vna mutatio.

Scotus

¶ Rñdeo. Negatur maior. Nam ſicut gñatio ſubſtãtialis per ſe pͥmo terminaᵗ ad ſubſtãtiã ⁊ ad formaʒ ſubſtãtialẽ. Et per ſe ſecũdo terminaᵗ ad quãtitatẽ ⁊ figurã ⁊ ad alias per ſe paſſiones cõſequẽtes illaʒ formã:ita iſta ꝯuerſio pͦ ⁊ per ſe terminaᵗ ad ſubſtãtiã corporis chriſti:ſed per ſe ſecũdo terminaᵗ ad preſentiã eius:⁊ ſimilr dealbatio terminaᵗ ad albedineʒ ⁊ ad ſimilitudinem.

Terminus p ſe ꝯuerſionis duplex primus ⁊ ſecũdus.

¶ Ad probationẽ dico: ꝙ vni⁹ mutationis eſt vnic⁹ per ſe terminus prim⁹:ſed pñt eſſe duo per ſe termini vnus pm⁹ ⁊ ali⁹ ſecũdarius vt dicit. s. D. q. 9. de veri. ar. 3.

¶ Dico ſecũdo ꝙ lʒ illa pñtia nõ eſſet per ſe termin⁹ illi⁹ cõuerſionis:poſſet tñ per ſe per eã acquiri tanq̃ reſpect⁹ natura per ſe ꝯñs per ſe terminũ eius. Nam gñatio eſt acqſitiua per ſe termini formaliter cũ ſit acquiſitio eius: eſt aũt acquiſitiua effectiue eius qđ cõſequitur per ſe terminum.

¶ Secũdo arguit. Termin⁹ eiuſdem rõnis:nõ põt eẽ per ſe terminus duarũ mutationũ diſtinctarum ſm genus: ſed pñtia corporis chriſti ad ſpẽs pñs: manente ſba panis eſt eiuſdẽ rõnis cum pñtia ad eaſdẽ ſpecies deſtructa ſba panis:⁊ prius preſentia eſt ſine conuerſione:ergo ⁊ ſecũda:⁊ per ꝯñs eſt per ſe ex vi illi⁹ cõuerſionis.

¶ Rñdeo. Negatur maior. Nam

caro acqſita per gñatione eẽt eiuſdeʒ rõnis:cum carne acquiſita p mutationẽ ⁊ per creationẽ ⁊ p reſuſcitationẽ:⁊ ſimilr quãtitas acquiriᵗ p generationẽ aliquãdo p augmentationem.

¶ Dico ſcđo ꝙ corpus chriſti non poſſet fieri pñs ſubſtãtie panis trãſubſtãtiatiõe vel inceptiõe vł deſitione alicui⁹ ſubſtãtie vel ſine motu locali:⁊ qꝛ in ꝯſecratiõe nõ eſt motus localis:nec gñatio alicuius ſubſtãtie:ideo opʒ ꝙ ibi ſit cõuerſio ſiue trãſubſtãtiatio ibe.

Fr Iſi. Mlẽñ.

¶ Tertio arguit. Qđ conuertiᵗ i aliqđ pexiſtens magis acqrit conditiones eius q̃ ecõtra:pʒ in nutritiuo: ergo ex ſola ꝯuerſione panis in corpus chriſti pexiſtẽs: magis acquireret panis vt cõuerſus pñtiam corporis chriſti in celo q̃ corpus chriſti pñtiaʒ ſpeciei panis in altari.

¶ Rñdeo. Dico primo ꝙ falſuʒ ẽ añs. Ad probationẽ diciᵗ ꝙ lʒ nutrimentũ acquirat cõditiões aliti abſolutas:tñ alituʒ in inſtanti cõuerſionis forma aliti iformat materiaʒ alimẽti ⁊ acqrit vbi ⁊ ſituʒ ⁊ locum ipſius nutrimenti:aliter alitum non eſſet maius.

¶ Dico ſcđo. antecedẽs eſt verũ in cõuerſione in qua ꝯcurrit motus localis alimẽti ad ptes diuerſas aliti:⁊ vbi fit additio materie ad materiã ⁊ totũ conuertiᵗ in totũ. Non ſic aũt eſt in eucharistia.

¶ Quarto. Quia deus poſſet conuertere ſbam panis in corpus xpi vt habẽs eſſe in celo. Non eniʒ eſt hic maior cõtradictio:ſed tũc non haberet corp⁹ chriſti eſſe ſub ſpecie panis ex ipſa couerſione:ergo nec nunc.

¶ Rñdeo. Negaᵗ minor. Poſſet eniʒ tunc mouere panẽ localr cũ ſuis dimẽſionib⁹ ad locũ chriſti: ⁊ tunc ſubſtãtia corporis xpi eſſet ſub ſpẽbus panis ſacramẽtalr et in proprio loco circũſcriptiue.

¶ Dico ſcđo negãdo maiorẽ:qꝛ nõ apparet mihi quõ hoc poſſet fieri

niſi interueniẽte motu locali. Nã iſta trãſubſtãtiatio importat ſucceſſionem duarũ ſubſtãtiarũ ſub eiſdem ſpeciebus.

¶ Ultimo arguit. Si panis quantus cõuerteret in corpus xpi quãtum:ita ꝙ quãtitas in quãtitateʒ ⁊ ſubſtãtia in ſubſtãtiã:corp⁹ chriſti nõ haberet vbi circũſcriptiue: qđ fuit panis. ergo ex conuerſione ſubſtãtie in ſubſtantiã:corpus chriſti non habet vbi diffinitiue: qđ erat ſubſtãtie panis. añs patet:quia corpus chriſti eſt maius pane. cõſequẽtia probaᵗ:qꝛ ſicut ſubſtãtia ⁊ ſubſtãtia que ſubſunt quãtitati diffinitiue ſe habent ad locum:ita ſubſtãtia quãta ad ſubſtantiam quãtam circũſcriptiue.

¶ Reſpondeo. Dico primo ꝙ dato caſu argumẽti talis conuerſio eſſet impoſſibilis:vel ſaltem non eiuſdeʒ rõnis cum ea que nũc fit: que importat ſucceſſionẽ duaruʒ ſubſtãtiarũ totaliũ ⁊ perfectaruʒ ſub eiſdem accidentibus.

¶ Dico ſcđo ꝙ admiſſo caſu:negãda eſt illa ꝯſequẽtia:qꝛ nõ eſt ſimile:qđ adducit pro ſimili. Nam in tali cõuerſione nõ remanerẽt aliqua accidẽtia panis conuerſi ſub quibus ſubſtãtia corporis chriſti eidem ſuccederet ⁊ rõne quorum eſſet circũſcriptiue aut diffinitiue aut alio mõ in loco panis ꝯuerſi: ſecus eſt de cõuerſione moderna.

Concl. ii.

Subſtantia panis ⁊ vini lʒ nõ maneat in eucharistia: non tñ proprie annihilaᵗ. Hanc ponit. s. Doc. tertia parte. q. 75. ar. 4. item pñti diſt. q. 1. arti. 2. iteʒ 4. ꝯtra gen. cap. 58. ⁊ quoli. q. 11. Huius rõ eſt. Omnis annihilatio proprie terminatur ad nihil. Sed conuerſio panis vel eius mutatio non terminatur ad nihil. ergo.

¶ Contra arguit Scotus. ꝙ ſubſtantia panis annihileᵗ in trãſubſtantiatiõe. Primo ſubſtãtia panis preterijt ⁊ nihil eius manet ergo annihilaᵗ. antecedẽs probaᵗ:

Scot⁹ di. 11. qo qrta.

qꝛ totū totaliter tranſit.ſ.materia
in materiā et forma in formam.
¶Secūdo arguit. Panis p̄fuit et
modo nihil eſt nec in ſe nec ī alio:
ergo annihilat̄.añs probat̄:qꝛ tūc
corpus chriſti augeretur.
¶Si dicat̄ ꝙ nō ē annihilatio: qꝛ
terminus ad quē huiꝰ trāſitus eſt
aliquid.ſ.corpus chriſti.
¶Contra. Terminꝰ ad quē huiꝰ
trāſitus eſt nihilitas panis:ḡ ſm
ꝓpriā rationē illa deſitio eſt anni
hilatio: lꝫ cōcomitet̄ corpus xp̄i.
¶Confirmat̄. Tū qꝛ pariter cor
ruptio erit mutatio poſitiua: qꝛ
eā ꝯcomitat̄ gñatio. Tū quia cō=
comitātia corporis chriſti eſt per
accidēs. Tum qꝛ ſi panis ānihila
retur eodē modo penitꝰ ſe habe
ret vt nunc:qñ conuertit̄ in corpus
xp̄i. Tum ēt qꝛ terminꝰ illiꝰ noue
deſitiōis eſt noua negatio panis.
¶Rñdeo. Dicitur ꝙ rñſio ibidem
recitata euacuat ſufficiēter p̄mū
ꝛ ſcōm argumētū.quā virtualiter
ponit.s.Th.tertia pte.q.75.arti.3.
itē p̄ñti diſt.q.1.ar.2.ꝛ ad p̄mū.
item quinto quoli.ar.primo.

Deſitio panis ī euchariſtia ꝛ annihilatio: diſtiguūtur.

¶Ad improbationē dicit̄ ꝙ talis
deſitio diſtinguitur ſm ꝓpriā rō=
nē ab ānihilatiōe:nō q̄dē vt deſi=
tio:ſed vt talis deſitio. Nec eius
terminꝰ eſt nihilitas panis: ſed
nō panis q̄ eſt ſb̄a corpis chriſti.
¶Dicitur ēt ꝙ terminꝰ principa=
lis ānihilatiōis eſt deſitio:huius
vero lꝫ primꝰ terminꝰ ſit deſitio:
nō t̄n principalis:cū ſit quedā di=
ſpoſitio ordīata ad poſitionē cor
poris chriſti.

¶Ad primā ꝯfirmationē negatur
ꝯſequētia. Corruptio.n.ab ānihi
latiōe triplr̄ differt. Primo qꝛ mā
mā̄et. Scdo qꝛ p̄uatio. Tertio qꝛ
diſpoſitio ad diſpōnē poſitiuā.
Quare nō ſeq̄t̄ ꝙ ſit mutatio po=
ſitiua de proximo ꝛ inductiue: lꝫ
ſit poſitiua vltimate ꝛ diſpoſitiue.
Itē manet in hac cōuerſione in
accidētibꝰ manentibus aptitudo
nālis:ſed obediētialis ad iterato
informandum ſb̄am panis.

Corruptio et ānihilatio triplr̄ differunt.

¶Ad ſcdā negat̄ antecedēs. Nō
enī poſitio corporis chriſti oīno
ſe habet per accidēs ad deſitionē
ſubſtātie panis. Cū deſitio de ꝑ
ſe nunc ordinet̄ ad illā poſitionē
ꝛ ꝓpter illam itendat̄ ꝛ ad illam
diſponat.
¶Ad tertiam negat̄ añs. Nam ſi
panis ānihilaret̄: nō eēt diſpō vt
dictum eſt nunc nunc.
¶Ad quartā dicit̄ ꝙ illa noua ne
gatio eſt cōiuncta potētie obediē
tiali relicte in corpore chriſti ad
ſb̄am panis:ſic ē poſt ꝯuerſionē.
talis vero negatio nō eſt terminꝰ
annihilationis.

Durandus.

¶Contra eandem cōcluſionē ar
guit Durādus.probādo ꝙ vel ali
quid d̄ ſubſtātia panis:puta mā
in ſacramēto hoc remanet vel ſb̄a
panis veraciter ꝛ proprie annihi
latur p̄mo. Illud qḋ nō eſt magis
in alio nūc q̄ꝫ prius nō eſt magis
ꝯuerſum ī aliud nūc q̄ꝫ prius. Sꝫ
ſi panis n̄ manet poſt cōuerſionē:
nō eſt in ſacramēto:tūc plus q̄ꝫ an
te vel prius:ergo.

Opinio auctoris ſine aſſertione ꝙ panis conuertat̄ ī corpus xp̄i ſm eē p̄ñs realr̄ ī altari.

¶Rñdeo. Negat̄ maior. Conuer=
ſū.n.ſꝫ ꝙ hmōi nō manet ſm ali
quid ſui. Dico ēt ſine aſſertione ꝙ
ſubſtātia panis cōuertit̄ in corpꝰ
chriſti ſm eſſe p̄ſens realr̄ in alta=
ri:ꝛ corpus chriſti ſm eē in altari
eſt ī potētia obediētiali ad eē ſub=
ſtantiā panis.vt ſic materia ī ma=
teriā ꝛ forma in formā cōuertant̄:
nō ſm eſſe ſubſtātiale abſolutū ſꝫ
ſm illud eſſe in altari. Secundū
iſtū modū aliter manet panis in
potentia poſt conuerſionē in cor=
pore chriſti q̄ꝫ manere poſt ānihi=
lationē. Nā poſt ānihilationē fie=
ret alias de nihilo vel de corpore
chriſti ſm ſe:ꝛ nō de eſſe corporis
chriſti in altari:cū illud non eſſet.
Hec Petrus et bene.
¶Scdo arguit. Omnis terminus
actionis fit per actionē:ſed in con
uerſiōe panis in corpus xp̄i ſm te
corpus chriſti eſt terminus: ergo
per talē actionē attingitur. Sed ſi
nihil fit in ipſo:qualiter attingat̄

non eſt intelligibile.

Intellectꝰ termini cōuerſionis.

¶Rñdeo. Cōcedit̄ ꝙ corpus chri=
ſti ſm eſſe in altari ē terminꝰ huiꝰ
conuerſionis ꝛ per eam attingit̄.
Intelligat̄ vero ꝙ terminus huiꝰ
conuerſionis non ſit ſolus reſpe=
ctus aut modus:ſꝫ ſubſtātia ſub
modo eſſendi.
¶Sciēdū ꝙ.b.Tho. ſenſit: ꝙ ſb̄a
panis ꝯuerſa redire non pōt: niſi
corpus chriſti ecōuerſo vertat̄ in
ſb̄am panis. Qḋ aūt reputat hoc
impoſſe:nō ꝯtrariat̄ p̄dictis. Nam
bene eſt impoſſe ſm potentiā dei
ordinariā:non autē ſm abſolutā.
Itē lꝫ ſm ordinatā ſit impoſſe ꝙ
ſubſtantiā corporis chriſti ſꝫ eſſe
abſolutū vertatur in panē: nō ta=
men ſm eſſe ſacramentale: modo
quo dictum eſt prius.

Conclo.iij. Subſtātia panis ꝛ vi
ni conuertit̄ in corpus ꝛ ſanguinē
chriſti cōuerſione ſingulariſſima.
Hanc ponit.3.parte.q.75.arti. q̄r
to. Itē preſenti diſt.q.1.ar.3.in ſo=
lutione prime queſtiuncule. Ex q̄=
bus ꝓ prima parte ꝯcluſionis for
mat̄ talis rō. Omne qḋ incipit eē
hic:eſt hic nouiter ꝑ ꝓpriā immuta
tionē vel per mutationē alterius
terminatā ad ip̄m.ſed corpus xp̄i
incipit eſſe in altari ꝛ ſub ſacramē
to ꝛ nō per ꝓpriā mutationē alte
riꝰ terminatā ad ip̄m:ſꝫ nō ē: cuiꝰ
mutatio terminet̄ ad ip̄m niſi pa=
nis:nec ille niſi ꝑ conuerſionē.ḡ.
¶Pro ſecūda parte ꝯcluſionis pōt
ſic argui. Illa mutatio vel conuer
ſio eſt ſingulariſſima:que ſingula
riſſime differt ab oī naturali mu=
tatione.ſed conuerſio panis ī cor
pus chriſti eſt hmōi.ergo.

Scotꝰ vt recitat Durādus.

¶Contra arguit Scotus: ꝓban=
do ꝙ cōuerſio ſi eſt nihil facit niſi
diſpoſitiue ad eē corpus xp̄i in al=
tari:ꝛ ꝙ deꝰ ſine cōuerſione eq̄ fa=
cere pōt.ſuppōit aūt nōnulla: de=
inde deducit intentum.
¶Primo ſupponit ꝙ ꝑ carētiam
quātitatis eſt angelus p̄ñs omni
corpori.ſola enim quantitas facit
diſtare ꝛ eſſe abſens.idem faceret
diſtare ꝛ eſſe abſens.idem faceret
homini quanto abſolutio ab vſu
quantitatis.
¶Rñdeo.negat̄ hoc ſuppoſitum.
Ad ꝓbationē dicit̄ ꝙ lꝫ quātitas
faciat diſtare:non t̄n eſſe p̄ñtē:ſed
hoc fit ꝑ aliqḋ poſitiuū: puta per
actualē ꝯtactū virtutis. idē dr̄ de
abſolutione ab vſu quātitatis.
¶Scdo ſupponi. Quid faciat hec
conuerſio. Accidentia remanētia
faciūt corpus xp̄i ibi eſſe ſacramē=
taliter qḋ nō eſt eſſe realiter ſed ſi
cut in ſigno. Cōuerſio vero ſubſtā

De his q̄ cōuerſio ſb̄e facit in euchariſtia.

tie tria facit. Prīo facit ſpēs habe=
re imediatā habitudinē ad corpꝰ
chriſti. Secūdo facit ꝙ ex vi ſacra
mēti hic eſt corpꝰ chriſti vt eſt ſub
ſtantia.ex ꝯcomitatiua vero vt eſt
quātitas. Tertio cum corpus xp̄i
ſit ēt quātū ꝓut ē terminꝰ ꝯuerſio
nis nō ſit realiter preſens.
¶Rñdeo. Accidentia remanentia
plus faciūt: faciūt eñi formaliter
lꝫ nō effectiue ꝙ corpꝰ xp̄i ſit ī al=
tari realr̄ diffinitiue:aut ſacramē
talr̄ vel alio mō:ſicut faciebant ꝙ
ſubſtātia panis erat ibi circūſcri=
ptiue. Cōuerſio eñi p̄terita nō eſt
formalis rō eſſendi in loco: ſꝫ potiꝰ
ſe habet vt effectiua.
¶Item ad ſcōm qḋ facit cōuerſio
dicit̄ falſum eſſe ꝙ fiat conuerſio in
quantitate ex ꝯſequēti. Quia ſub=
ſtantia panis nō conuertit̄ in acci
dens. Nec ſequit̄ eſt ibi:ergo ē ſi=
cut terminus ꝯuerſionis ſicut pa=
tet de diuinitate in quā nihil pōt
conuerti et tamen eſt ibi.
¶Tertio ſupponit. Qḋ diuīa vir=
tus abſoluēs quātitatem ab vſu
quātitatis q̄ ē facere diſtare ꝛ eſſe
abſens cōpletiue ꝛ vltimate facit
hic eſſe corpus xp̄i. Cōuerſio autē
determinat abſolutionem ab vſu
quantitatis per quam eſt ibi.
¶Rñdeo. Plus dat ꝯuerſio:qꝛ dat
ibi eſſe realr̄ ꝑ hoc ꝙ facit ſuccede
re illi:quod hic erat realiter.
¶Quarto ſuppōit. Deꝰ nulla factā
ꝯuerſiōe p̄t facere iſtā abſolutiōē

ab vſu q̃ãtitatis:ſicut fecit q̃ñ in-
trauit ad diſcipłos ianuis clauſis.
¶ Rñdeo. De⁹ põt abſoluere quã
titatẽ ab vſu occupãdi locũ. Ab-
ſolutio aũt ab vſu nõ dat realẽ pñ
tiã. ſed illa ſuppoſita facit nõ eſſe
localiter vbi eſſet localiter.
¶ Quinto arguit. Deus põt face-
re effectũ qui eſt res abſoluta vel
relatio ſine cã eius i fieri ſicut ge-
neratione ſine alteratiõe: ꝫ ſi de⁹
põt in cõuerſiõe cauſare in corpe
chriſti iſtam habitudinẽ: q̃ eſt eſſe
hic realiter preſens: poterit facere
ſine conuerſione.
¶ Rñdeo primo. Nullã potentiã
põt cauſare reſpect⁹ ſine fũdamẽ-
to ſuo. Et q: corpus chriſti eſſe hic
ſacramẽtałr dicit i corpe xp̃i reſpe
ctũ fundatum ſuper ꝯuerſionẽ p̃-
ſentẽ aut preteritã: ſicut paterni-
tas ſuper generationẽ actiuam.
¶ Itẽ falſa eſt maior. Quia deus
nõ poſſet ſubſiſtẽtẽ creaturã crea
re ſine creatiõe paſſiua itermedia.
prima pte. q. 45. ar. 3. ad tertium.
Durandus. ¶ Cõtra eandẽ arguit Durãdus
ꝓbando ꝙ poſſit eſſe corp⁹ xp̃i in
altari nulla facta cõuerſione: ſed
manẽte ſubſtãtia p̃°. Si cõuerſio
requireret, aut eſſet: q: corpus xp̃i
Utrum corpus xp̃i poſſit eẽ in altari manente ſb̃a panis. non poſſet eſſe ſub illis ſpeciebus
ſimul cum alio corpe. Aut niſi ſb̃a
panis mutaret in ipm. Aut quia
nõ ſaluaret veritas verboꝝ ſacra
mentaliũ. Non eſt aũt pp primũ:
q: corpus q̃d põt eẽ ſimul cũ alie-
na quãtitate põt eẽ ſimul cũ alie-
na ſubſtãtia. ſed corp⁹ xp̃i ẽ hmõi.
ergo. Non pp ſcd̃z q: res cõuerſa
ſit magis vbi erat res in quam
cõuertitur q̃z ecõtra. Nõ propter
tertium: q: reddit vera loquutio:
dicendo hoc ideſt contentum ſub
hoc eſt corpus meum. ergo.
¶ Rñdeo. Eſſe nõ poteſt ꝙ corpus
chriſti manẽs in celo localr̃ ſit i al
tari cum ſubſtantia panis ſacra-
mentaliter. ¶ Ad primã ꝓbationẽ
negatur maior de eſſe ſimul ſacra
mentalr̃: eſt aũt vera de eſſe loca-
lr̃. minor aũt eſt vera de eſſe ſacra-
mentali: nõ aũt locali: quare nõ ſe
quitur concluſio.
¶ Ad ſcd̃m dicit ꝙ aſſumptũ eſt
verum tñ: q̃ñ cõuerſum ſm nihil
ſui remanet in loco priori ⁊ ſm ali *Facta ẽ conuerſiõe eucharistie imaginationẽ tranſcẽdũt.*
quid ſui additur ad cõuertens ſicut
in alimẽto. Non eſt ſic in hac con
uerſione. Verũ eſt ꝙ ea que fiũt in
hac conuerſione imaginationem
tranſcẽdũt ⁊ nihil eſt in naturali-
bus huic ſimile.
¶ Ad tertiã dr̃ ꝙ lz loquutio red-
dat vera: illud tamẽ eſſe nequit: q:
corpus xp̃i aut aliq̃d de nouo fie-
ri nõ põt niſi aut p illapſuz: vt ſpi
ritus creatus in corpe aſſumpto:
aut localr̃ aut per conuerſionem.
¶ Sciendũ ꝙ lz corpus xp̃i nõ ſit *Corp⁹ xp̃i ẽ in loco ſpecieruꝫ p accidẽs.*
in ſacramento tanq̃z in loco: dicit
tamen eſſe in loco ſpecierũ per ac-
cidens: veraciter tamẽ ⁊ realiter ⁊
habere habitudinẽ ad illũ locuz:
mediãte tamẽ ſacramẽto: et conſe
quẽter dum incipit eſſe ſub ſacra-
mẽto incipit eſſe vbi nõ fuit prius:
non ꝙ ſit ſubiectũ noui vbi: ſed q:
hꝫ habitudinẽ ad ſacrm̃: q̃d ẽ ſub
iectũ alterius vbi q̃z ſit vbi corpo-
ris chriſti in celo.
¶ Sciendũ etiã ꝙ lz difficile ſit vi
dere quõ p ꝯuerſionẽ panis corp⁹
chriſti incipiat eſſe in ſacramento *Temerariũ ſũt cõtra p̃dictam doctrinam loquẽtes. Aureolus.*
tamen difficilius: imo impoſſibile
eſt videre aliũ modũ. Unde de te-
meritate poti⁹ ſunt notandi qui ꝯ
predictã doctrinã. s. Tho. temera
rie loquũtur: q̃z eius poſitio teme
raria dicenda.
¶ Contra eandez arguit Aureo-
lus ꝓbando ꝙ non ſufficit dicere
ꝙ in tranſubſtãtiatione ſit ſucceſ
ſio eſſe vni⁹ ſubſtãtie poſt nõ eſſe
alterius p̃°. Non põt dari in quo
corpus xp̃i ſuccedat pani. ergo an
tecedẽs ꝓbat. Omne q̃d ſuccedit.
aut ſuccedit i eſſendo: q: ſ. nõ fuit
⁊ non eſt: vel ſuccedit in tẽpore: q:
ſcz eſt in tẽpore poſtq̃z erat in tem
pore. vel ſuccedit in loco. Sed non
eſt dare primũ: q: corp⁹ xp̃i prius
erat. Nec ſecundum quia eodem
modo lapis qui eſt in altari ſuc-

cedit ipſi. Nec tertium q: nõ eſſet
aliud trãſubſtãtiari panem in cor
pus xp̃i: q̃z eſſe corpus xp̃i: vbi fuit
panis. Similiter nec poteſt dici ꝙ
ſuccedat in ſpeciebus: vt q: prius
fuerunt in pane: ⁊ poſtea ſunt in
corpore chriſti: q: hoc non eſſet ni
ſi tranſaccidentatio, ergo.
¶ Rñdeo. Tertiũ admittitur. ſub
ſtãtia eñ corpis xp̃i imediate ſuc
cedit ſubſtãtie panis ſub eiſdẽ ac
cidẽtib⁹ ⁊ ſpecieb⁹: mediantibus
q̃b⁹ ſuccedit ſubſtãtie panis quo
ad locũ: lz ſubſtantia panis alr̃ ſe
haberet ad ſpẽs q̃z ſubſtãtia cor-
poris xp̃i modo ſe habeat: vt di-
ctum eſt. Nec ſequit ꝙ ibi ſit ſola
trãſaccidẽtatio. Tum q: nihil cõ-
uertitur in predicta accidẽtia: nec
ecõuerſo. Tũ q: per ſucceſſionem
vnius ſubſtãtie ad aliã: eſt ibi ve-
ra tranſubſtantiatio.
¶ Ad cetera Aureoli p̃fata attẽ-
te animaduerſa facillime ſoluũt.

¶ Diſtinctio. xij.

Frater Iſidor⁹ mrẽſis. CIrca di. 12. queritur
Utrũ accidentia ſe-
parata a ſubſtantia
panis cõuerſi in cor
pus chriſti poſſint
immutare ſubſtan-
tialiter aliquid extrinſecum?
Pro qõne ſit prima cõcluſio.
In ſacro eucharistie re-
manent accidẽtia panis ſine ſub-
iecto q̃d ſit ſubſtãtia: ⁊ aliq̃d acci-
dens ſine quocũq̃ ſubiecto. Hanc
ponit. s. Tho. preſenti diſt. q. 1. ar.
1. q. 3. Itẽ. 3. parte. q. 77. art. 1. ⁊. 2.
Itẽ. 4. cõtra gen. ca. 65. et. 9. quo-
lib. q. 5. Ex quibus poſſunt forma
ri rationes pro vtraq̃ parte con-
cluſionis. Pro prima quidẽ. ſi ac-
cidentia panis eſſent facta cõuer
ſione in aliqua ſubſtãtia: aut illa
eẽt ſubſtãtia panis: aut ſubſtãtia
corporis xp̃i: aut aliqua alia. Sed
nullũ horũ dici poteſt: ergo nullũ
tale accidẽs eſt ſubiectiue in aliq̃
ſubſtãtia. Pro ſcd̃a parte cõcluſio
nis arguit ſic. Oĩs qualitas extẽ-
ſa ⁊ diuiſibilis ⁊ mouẽs ſenſuz eſt
ſubiectiue in quãtitate. ſed quali
tates eucharistie ſunt hmõi. ergo.
¶ Cõtra arguit Sco. probãdo ꝙ *Scot⁹ h̃ q. 2.*
alia accñtia eque poſſunt eſſe ſine
ſubiecto ſicut quãtitas p̃°. Depẽ
dẽtia ad primũ in abſolutis eſt eſ
ſentialior q̃z ad poſteri⁹. ſed quali
tas eſt forma abſoluta: ergo eſſen *Utrum alia accidẽtia poſſint eſſe ſine ſb̃to ſic q̃titas.*
tialis dependet a ſubſtantia q̃z a
quãtitate. Sed põt eſſe ſine depẽ
dẽtia ad ſb̃am: ꝫ eſſe poterit ſine
actuali depẽdẽtia ad quantitatẽ.
¶ Rñdeo. Dico primo nõ eſſe intẽ
tionẽ. s. Th. ꝙ ſola quãtitas poſ-
ſit ſeparari per diuinã potẽtiã: cũ
poſſit deus facere qualitatez ſine
quãtitate: q̃uis velit ꝙ quãtitas
ſit habilior ad hoc ꝙ ſeparet: q: ſe
parata poſſet retinere eundẽ mo-
dũ indiuiduationis quẽ habet in
ſubiecto: non aũt alia accidentia.
quoli. 7. ar. 10. Item. 4. ꝯtra gen.
ca. 65. Uñ argumẽta Scoti nõ cõ-
cludũt cõtra ꝯcłonẽ bñ intellectã.
¶ Dico ſcd̃o ꝙ argumentũ cõclu-
dit ꝙ qualitas/diuina v̄tute/poſ
ſit eſſe ſine quãtitate: nõ aũt ꝯclu
dit ꝙ poſſit hr̃e ſuã idiuiduatõez.
¶ Itẽ arguit. Accñs relatiuũ põt
eſſe ſine quocũq̃ ſubiecto: ꝫ etiaz
q̃dcũq̃ aliud accñs. ꝯña ptz. Ma-
gis eñ vr̃ repugnare enti relati-
uo eẽ ſine ſb̃to q̃z abſoluto. añs p
bat. Non. n. repugnat ei vt accñs
q: omni accidẽti repugnaret: nec
vt relatio: q: relationi diuine tũc
repugnaret. ergo.
¶ Rñdeo. dicit primo ꝙ nulla re-
latio per aliquã potẽtiã fieri põt
ſine fundamẽto ꝓprio ⁊ termino:
cũ ab illis capiat propriã rationẽ
prima parte, q. 28. ar. 2.
¶ Dicit ſcd̃o ſuppoſito ꝙ ſepara-
retur nõ eſſet ꝓprie indiuidua.
¶ Dicitur tertio ꝙ maior nullã hꝫ
apparẽtiã apud b. Tho. Nã rela
tio ſm eſſe ex ratione ꝓprij gñ: nõ
habet ꝙ inhereãt alicui ſubiecto
nec ꝙ ſint accidẽtia. de potentia.
q. 8. ar. 2. Itẽ. q. 7. ar. 8. Itẽ. 1. par
te, q. 28. ar. 2. Item primo ſenten.

diſt.26.q.2.art.1.Et.9.quolib.q.
4.Ex quibꝰ apparet ꝙ relationi
Relatōi minꝰ repugnat eſſe ſine ſbto
minus repugnat eſſe ſine ſbto ꝗ̄
quantitati aut q̄litati. Repugnat
pugnat eſſe ſine ſbto ꝗ̄ reliquiſ accidēti bus.
em̄ ſolū q̄ꝛ accidēs non q̄ꝛ relatio.
Itē ptȝ ꝙ relatio increata ⁊ oīs re
ſpectus rationis ſunt ſine ſbto.
¶ Arguit quoqȝ. Rarefactio ⁊ con
dēſatio in ſpeciebꝰ reperit eucha
riſtia. Sed talis non hȝ ſbm: ergo
erit ibi motus cōdenſationis ſine
quocūqȝ ſubiecto. ꝯ. Aliqđ accñs
aliud a quantitate erit ibi ſine oī
ſubiecto. maioꝛ nota ad ſenſum.
minoꝛ pꝛobat. Nihil remanet in.
rarefactione de pꝛioꝛi quātitate:
tex.26. ergo. Antecedens ptȝ.5.phy. Ter
minos motus opȝ eſſe incōpoſſes.
¶ Si dicat ꝙ quātitas manet eadē
ſȝ termini mutatiōis ſunt magis
⁊ minꝰ in ipſa quātitate manēte.
¶ Cōtra ſubiectū motꝰ ⁊ terminos
motꝰ opȝ differre realr. Sed quā
titas illa ⁊ maius ⁊ minꝰ in quāti
tate nō differūt realiter. ergo.
¶ Secundo. Quelibet pars rario
ris eſt rarioꝛ: ergo maioꝛ ſm quā
titatem ꝗ̄ pꝛius: ergo quelibet eſt
quanta noua quantitate.
¶ Si dicat ꝙ nō eſt oīno noua: ſȝ
noua ſm partem tantum.
¶ Contra. Si manet aliquid pꝛio
ris quātitatis: manebit in eodem
ſubiecto. Cum accidētia non mi-
grent. Igitur ꝙ pꝛius fuit quātū
hac quantitate: non poterit eſſe
quantum noua quantitate.
¶ Rñdeo. negatur minoꝛ. Nā mo
tus cōdenſationis nō dicit aliqđ
abſolutū realr diſtinctū a quāti-
tate et qualitate. Nō em̄ eſt motꝰ
ille niſi quātitas vel qualitas pce
dens de potētia ad actū vel econ-
tra. Et quidē ſi ſit quātitas nō cō
cludit ꝙ ibi ſit aliqđ accidēs pre-
ter quantitatē ſine ſubiecto. ſi ve
ro qualitas eſt in quantitate: ⁊ ſic
Rarefa ctio ma terialr ⁊ forma liter q̄d.
idē.s. Tho. ſuper.11. meta. lec.9.
Itē ſuper tertio phy. lec.ij. Ex qui
bus ptȝ ꝙ rarefactio eſt quātitas
mālr vel qualitas: foꝛmalr ve-
ro impoꝛtat oꝛdinē ad aliquid po
tentialius ⁊ ad aliqđ actualiꝰ. Fal
ſum quoqȝ eſt ꝙ in rarefactione ⁊
cōdēſatione coꝛrūpatur totaliter
quantitas pꝛioꝛ et acquirat noua
quantitas cuius nihil pꝛefuit.
¶ Ad ꝓbationē dicitur. Termini
motus ſunt icōpoſſibiles: quo ad
ſua foꝛalia: nō aūt quo ad ſua ma
terialia: ſicut patet in alteratiōe
ſm intenſionē et remiſſionem.
¶ Ad aliud dicit ꝙ lȝ magis ⁊ mi-
nus nō varient eſſentiā foꝛe: ſuffi
cit tamen ꝙ varietur eſſe foꝛme.
¶ Ad ſcđam ꝓbationē negat vlti
ma conſequētia. Nulla em̄ quan-
titas noua acquiritur ſȝ eſſentiā:
vt dictum eſt.
¶ Ad reliquū dicit ꝙ ſubiectū ra-
reſcit ſine acq̄ſitione noue quāti-
tatis: non tamē ſine acquiſitione
noui eſſe quātitatis ⁊ noue actua
litatis. pꝛimo ſen. diſt.17. vbi agit
de intenſione charitatis. ⁊ in ſcđa
ſecūde. q.24.5. ad pꝛimum.
¶ Si dicat. Quātitas nō ſuſcipit
magis ⁊ minꝰ: vt dr in pñtis. ꝯ. capi. de q̄titate
¶ Rñdeo. Uerū eſt vt quātitas: ſȝ
vt eſt foꝛma accñtalis apta nata
dare ſbo pfectius ⁊ impfectiꝰ eē ⁊
ipſum diuerſimode actuare.
¶ Sciendū ꝙ ſi motꝰ nō ponatur
foꝛma fluēs ſed potiꝰ: fluxꝰ foꝛe:
pꝛout ponūt aliq̄: tūc dicēdū eſſet
ꝙ talis fluxus eſſet ſubiectiue in
quātitate vel qualitate fluente.
¶ Itidē arguit idē Scotus ꝙ ī eu Scotꝰ.
chariſtia quantitas non ſit ſubie
ctū alioꝛū accidentium pꝛimo ſm
Phm quarto meta. Accidēs nō ac
cidit accñti: niſi q̄ꝛ ambo accidunt
eidē ſubiecto: nihil em̄ hoc illi ma
gis ineſt ꝗ̄ illud huic. tex.14.
¶ Rñdeo. Ariſto. loquit naturali-
ter. de virtutibus. q.1. ar.3.
¶ Arguit quoqȝ. Nullȝ depēdēs
terminat depēdētiā eiuſdē rōnis.
ſed oē accidēs depēdet depēdētia
ad ſubiectū. ꝯ nullū accidēs termi
nat hanc dependentiam.
¶ Rñdeo. negat minoꝛ. q̄ꝛ quanti
tas euchariſtie nō dependet actu
ab aliq̄ ſubiecto: ſȝ ꝑ ſe ſubſiſtit.

Aureolus.
Utrum ī eucha riſtia detur acci dēti ſb- ſiſtere.
¶ Cōtra arguit Aureolus ꝙ non
det ī euchariſtia accidēti ſubſiſte-
re ⁊ modꝰ eſſendi ſubſtātie ⁊ entis
cōpleti pº. Cōtradictio eſt ꝙ genꝰ
trāſmutet in genꝰ ⁊ ſpecies ī ſpēȝ.
Hoc em̄ repugnat in pmo mō per
ſe. ſequitur em̄ eādē rem eſſe ⁊ nō
eſſe. ſed eſſentia accidētis eſt iter-
minata intrinſece ⁊ terminata ex
trinſece per ſubiectū: eſſentia vero
ſubſtantie intrinſece eſt termina
ta ⁊ perfecta: ergo cōtradictio eſt
ꝙ modus ſubſtātie detur accñti.
¶ Rñdeo. negatur minoꝛ. In hoc
enim conſiſtit natura accidentis
q̄ꝛ ei ſm naturam debetur eſſe in
alio: nec habet potentiā naturalē
ad eſſe per ſe: habet tamen poten
tiā obedientie ad hoc. Et ſic ſi de-
tur ſibi eſſe per ſe non datur ali-
quid ſue nature repugnās: ſȝ ali-
quid ſupꝛa naturā. Nec transfert
in aliud genus ſed participat mo
dū eſſendi ſuperioꝛis generis. pꝛe
ſenti diſt. q.1. ar.1. q.1. ad.1. ⁊ ad.2.
Termi nus in- trinſecꝰ cōpleti- uus ac- cidētis: non eſt ſba.
Item.3. parte. q.77. ar.1. ad.2. Ex
quibus pȝ ꝙ terminꝰ intrinſecus
vel extrinſecus cōpletiuꝰ vel inte
gratiuus accidētis nō eſt ſubſtan
tia: ſine qua accidens eſt integra
eſſentia. Non habet tamen eſſe
actu terminatū niſi per ſubſtātiā
ſibi ſubiectā quātū ad hoc quod
accidēs nō eſt qđ eſt: ſed quo ali-
quid eſt. Et ſilr q̄ꝛ in ſui diffinitio
ne includit ſubiectū vt terminum
naturalis depēdētie: que tñ pōt a
deo ſuppleri ſupꝛa naturā.
¶ Scđo arguit ꝙ quantitas non
ſit ibi ſine ſubo pluſꝗ̄ q̄litas foꝛ-
malis ratio: qua habēs partes eſt
foꝛmaliter partibile eſt ſubiecti-
ue in habēte partes foꝛmaliter. ſȝ
partibilitas eſt ea foꝛmalis ratio:
ergo erit ſubiectiue ī qualitatibꝰ
Utrum euchari ſtie q̄li- tas ita ſit ſine ſbto ſicͤ q̄titas.
illis habētibus partes. tunc vltra
aut partibilitas eſt ipſam ⁊ quā-
titas: ⁊ ſic habeo intentū: aut ali-
quid aliud impſſum a quātitate.
qđ nō. tū q̄ꝛ eſſet intelligibilis ſba
⁊ fieret ꝑtibilis a nobis ſine quāti
tate. tum q̄ꝛ caliditas quantitatis
nō eſſet foꝛmalis ſed effectiua. ꝯ.
¶ Cōfirmatur. Nā ſi quātitas hȝ
alias partes: ergo ibi erūt due di-
mēſiones ſimul: ⁊ ſicut due parti
bilitates. Multiplicato enim effe
ctu foꝛmali ideſt partibilitate: mlͭ
tiplicatur foꝛma ideſt dimēſio.
Partibilitas ſumi pȝ q̄druplr citer.
¶ Rñdeo. Partibilitas pōt ſumi
in ꝓpoſito quadruplr. Pꝛimo pꝛo
foꝛma ⁊ natura abſoluta: cui pꝛi-
mo ⁊ per ſe cōuenit diuiſio ⁊ habe
re partes ⁊ que eſt rō alijs habēdi
partes et diuiſionē. Scđo pōt ſu-
mi pꝛo potētia vel aptitudine ad
habēdū ptes et diuiſionē. Tertio
ꝓ effectu foꝛmali ꝑtibilitatis pꝛi-
mo modo dicte: quē dat ſuo ſubie
cto. ſ. eſſe partibile vel diuiſibile
in partes vnius rōnis. Quarto ꝓ
reſpectu cōſequente ſubſtātiā vel
accidens partibile. Partibilitas
itaqȝ pꝛimo modo accepta eſt ipſa
natura quantitatis. Scđo modo
eſt ſubſtātia vel qualitas ſaltē fū
damētaliter. Tertio modo eſt effe
ctus foꝛmalis quātitatis. De q̄r-
to nō eſt cura. Ad pꝛobationē in
oppoſitū negatur cōſequentia: q̄ꝛ
effectus foꝛmalis per nullam po-
tentiā pōt eſſe vel fieri ſine foꝛma
a qua fluit. Ad ſecūdā pariter ne-
gatur cōſequētia: q̄ꝛ effectus foꝛ-
malis differt a foꝛma: ſicut effectꝰ
efficientis ab efficiente.
De diffe rētia q̄drupli ci effe- ctus foꝛ malis ⁊ efficien tis.
¶ Sciendū ꝙ effectꝰ cāe efficien-
tis ⁊ foꝛmalis differūt quadruplr
Pꝛimo q̄ꝛ effectꝰ efficiētis eſt per
tranſmutationē: foꝛmalis vo per
naturalē reſultationē. Secūdo q̄ꝛ
effectus efficiētis differt ab efficiē
te ſicut eſſentia ab eſſentia. Effe-
ctus vero foꝛmalis differt a foꝛma
ſicut actꝰ eſſentie ab eſſentia. Ter
tio q̄ꝛ effectus cauſe foꝛmalis eſt
ipſum eſſe foꝛme et eius exiſtere:
ſecus vero eſt de effectu cauſe effi
ciētis: q̄ꝛ cā efficiēs dat exiſtentiā
ſuo effectui. Quarto effectus foꝛ-
malis eſt rō ꝓductiōis ſue foꝛme:
q̄ꝛ ſua foꝛma dr ꝓduci: q̄ꝛ exiſtit ⁊
eſt: vel potiꝰ dat eē exiſtere ſimplr
vel ſm quid ſuo foꝛmabili: ſecus

eſt de effectu cauſe efficientis.
¶ Ad confirmationē dicit̄ primo negādo cōſequentiā. Ad ꝓbationem dicitur ꝙ ſolū ad multiplicationē primi ⁊ ꝑ ſe partibilis multiplicantur dimēſiones: quod eſt quātitas dimenſiua poſitionē habens: nō autē ad multiplicationē partiū eorum que ſunt per accidens vel ſecundario partibilia. Cuiuſmodi ſunt ſubſtātie et octo genera accidentium.
¶ Dicit̄ ſecūdo manifeſte eſſe ꝯtra ſenſuʒ imaginationē ⁊ intellectū ꝙ quantitas nō habeat alias partes a partibus ſubſtantie. Nā ſequeret̄ ꝙ quātitas eſſet accidens omnino indiuiſibile.
¶ Dicitur tertio ꝙ nō ſemper opʒ multiplicato effectu formali multiplicari formā vel rationē illius effectꝰ: niſi qñ effectꝰ multiplicati diſtinguunt̄ ſuppoſito ⁊ ſubiecto ⁊ nullū inter ſe ordinē habent ſed eque primo ⁊ immediate ſe habēt ad formā: que eſt principiū taliū effectuū: ſic aūt nō eſt in ꝓpoſito.
¶ Sciendū ꝙ plus repugnat ſeparari qualitati ꝙ̄ quantitati ſi vtrūqꝫ retineat ſuā indiuiduationem. Et rurſum inherētia magis cōſequitur accidētia abſoluta ꝙ̄ relatiua. Quare argumenta reliq̄ Scoti ſat ſupqꝫ ſoluta remanent.

Cōclo. ij. Predicta accidētia poſſunt immutare ſubſtātialiter aliquid extrinſecū. Hanc ponit .s. Tho. 3. parte. vbi ſupra. ar. 3. et ad tertiū. Itē. 4. ſen. diſt. 12. q. 1. ar. 2. in ſolutione prime. q. Item in ſolutione ſecunde queſtiuncule. Simile ponit quarto cōtra gen. cap. 66. Huius ratio eſt. Ubicunqꝫ manet idē ⁊ ſm idē eſſe principiū actiōis: ibi poteſt eſſe actio ad eundē terminū. ſed in euchariſtia manet ideʒ ſm eſſentiā et ſm eſſe principium actionis productiue ſubſtātie qḋ erat prius: ergo ab illo pōt ꝓcedere eadeʒ actio ad eundē terminū.
¶ Contra arguit Scotus ꝓbādo ꝙ in actionibꝰ naturalibꝰ principiū immediatū actionis nō ſemꝑ ſit accidēs pͥmo. Nihil nec in virtute ꝓpria nec alterius pōt agere vltra ꝓpriā ſpeciē: ergo accidens ī virtute ſubſtātie nō immediatū principiū actionis. probatur añs. Si enim accidens coniunctū ſubſtantie eſt eius inſtrumentū ipſa ſubſtātia eſſet ſuperius accidēte: ergo naturalr̄ prius agit ꝙ̄ accidens ⁊ agit totū qḋ pōt ſi naturaliter agit: ergo ſubſtātia ī illo priori natura/in eodē tñ inſtanti tēporis in quo operatur accidēs/producit totum effectū ſibi poſſibilē idest ſubſtantiā: ergo accidens in ſecūdo inſtāti nature non ꝓducit ſbam aut ꝓducit iam productū.

Scotꝰ ꝗ. q. 3. Utrū in actōibꝰ nālibꝰ ꝑncipiū actiōis imediatū ſp̄ accidēs

¶ Rñdeo. negatur añs. Nam virtute alterius cuius eſt inſtrumētū pōt aliquid agere vltra ſpeciē propriā: ſicut ſerra agit ad formā ſcanni. preſenti diſt. q. 1. ar. 2. q. 2. ad. 2. Item. 3. parte. q. 77. ar. 3. ad 3. Ad improbationē negat̄ aſſumpta ꝯditionalis. Nā ignis ⁊ eiꝰ calor nō ſe habēt ſicut due cauſe efficientes: quarum vna ſit ſuperior et alia inferior: ſed ſe habent potius ſicut vna cauſa proprie loquendo. Subſtantia enim eſt qḋ efficit calor quo.
¶ Dicitur ſecundo ꝙ poſito ꝙ eſſent due cauſe: adhuc nō bene ꝓbat: quin poſſent ad vnū effectum ꝯcurrere: ſicut ſol ⁊ ignis generāt ignē. ſolꝰ nempe manicheus hoc poterit negare.
¶ Dicitur tertio ꝙ probatio adducta fundatur in hac falſa cōſequētia. a. priꝰ naturalr̄ agit ꝙ̄ agat. b ergo in aliquo īſtāti nature priori agit. a. in quo inſtāti nō agit. b. Huius enim oppoſitū eſt verum. Non enim cauſa ſuperior dicitur prius agere naturalr̄ ꝙ̄ agat cauſa inferior: ideo qꝛ agant in diuerſis inſtantibus nature: ſed ſolum ꝓpter hoc qꝛ actio prime nō depēdet ab actiōe ſcḋe: ſʒ potiꝰ ecōtra.
¶ Secundo arguit. Omnis potētia mere paſſiua eſt ꝯtradictionis nono metaph. Subſtātia aūt reſpectu proprie paſſionis nō eſt cōtradictionis: ergo non eſt cauſa eius ſolum vt materia vel vt potentia paſſiua: ergo eſt cā efficiens: precipue ſm te qui dicis potētias ſiue re ab anima ⁊ accidens cauſari a principijs eſſentialibus ſubſtātie vl̄ aīe: ꝫ ſba imediate efficit accñs

Tex. 17

¶ Rñdeo ſm .s. T. generans vel creans ꝓprie dicit̄ cauſa proprie paſſionis, ſubiectū vero ſatis improprie ex hoc. ſ. qꝛ propria paſſio non producitur niſi mediāte ſubiecto. tertia pte. q. 7. ar. 6. ⁊ ad ſecundū. prima ſcḋe. q. 23. ar. 4. Itē ſcḋo ſen. diſt. 14. q. prima. arti. 3. ⁊ diſt. 26. q. prima. ar. ſcḋo. Item de veri. q. 24. ar. primo. Et de potentia dei. q. 3. ar. 11. ad quintū. Hinc habes ꝙ. s. Doc. dicit ꝙ propria paſſio cauſat̄ a ꝑncipijs ſubiecti quaſi idē ſit cā ꝓductiua vtriuſqꝫ primo ſen. di. 17. q. 1. ar. 2. ad. 2.
¶ Dicitur ſecundo ꝙ maxima aſſumpta eſt falſa vt patet in materia celi. ⁊ prima mā ⁊ quātitate.
¶ Dicitur tertio ꝙ Ariſtoteles nō intendit illam maximā ſed eius cōuerſam. ſ. omnis potentia contradictionis eſt paſſiua. nō tamē mere ſicut ptʒ in voluntate.
¶ Tertio arguit. Sequeretur ꝓceſſus in infinitū in ordine generantiū in eadem ſpecie: ergo añs probatur. Nam in accidētibꝰ aut ſtabit aut nō. ſi nō: habeo intētū. ſi ſic: ergo illud accidēs imediate a ſubſtantia generabitur.
¶ Rñdeo. ſtabit. Nec ſequit̄ ꝙ immediate generet̄ a ſubiecto: ſʒ ab aliquo exteriori vt dictū eſt: vel a deo q̄ nō agit mediāte aliquo accidēte: vl̄ ab aliq̄ ſubſtātia creata corporali vel ſpūali. ⁊ quelibet illarum mediāte accidēte. ⁊ ita concludit̄ ꝙ ſolus deus eſt hmōi ꝑncipiū: qꝛ eius ſolius actio eſt ſba.

Scotus

¶ Contra eandē cōcluſionem arguit Scotus ꝙ accidēs ꝓpriū nō poſſit immutare ad formaʒ ſubſtantialē. Primo ſi immutat aut in virtute ꝓpria aut ſuba: nō in virtute ꝓpria qꝛ ſic ageret vltra ſuā ſpēʒ: nec in virtute ſubſtātie: qꝛ quero de illa virtute q̄d ſit. Nō eñ eſt aliquid abſolutum: qḋ ſit in pane: qꝛ ageret in virtute nō entis. Neqꝫ abſolutū qḋ ſit accidēs vel in ipſo accidēte: qꝛ per illud nō pōt qḋ nō poſſit ꝓpria virtute: cū in accidēte nihil ſit ipſo accidēte nobilius. Neqꝫ habitudo ad ſubſtātiā priorē: qꝛ habitudo ad non ens nō eſt aliquid reale poſitiuum. ergo.

Utrum accidēs propriū poſſit immutare ad formā ſubſtātialē

¶ Rñdeo. Agit in virtute ſubſtātie: quā informauit vt eius inſtrumētū. Cum queritur quid ſit iſta virtus ſubſtātie: dꝛ ꝙ eſt aliquid abſolutū qḋ accidens ſeparatum nūc exiſtens prius accepit in ſubſtantia: cui inheſit. Eſt auteʒ hoc duplex. Primū eſt natura accidētis plus potēs in ratiōe ſubiecti. Secūdū eſt eſſe ꝓpriū accidētis: qḋ recepit in tali ſubiecto: eſt aūt nunc idem numero.

Quid ſit virtꝰ ſubſtantie in accidēte.

¶ Dicit etiaʒ Petrus de Palude ꝙ pñt agere virtute dei ⁊ celi: qua agebat in ſubſtātia. Sʒ has duas virtutes recipit accidēs ſubiectiue ⁊ trāſitiue: ſʒ aūt talis ſuba in propoſito nō ſit in ſe: eſt tñ in ſuo effectu ⁊ per illū agit. Et effectus ꝙ̄diu retinet virtutē ſubſtātie: tā diu mouetur ab illa. Ex quibꝰ patet ꝙ triplici virtute poſſunt gñare: dei: ſubſtātie que ibi fuit: ⁊ celi.

Triplici ꝟtute gñat̄ accidēs i euchariſtia.

¶ Item arguit idē Scotus ꝙ accidens ſeparatū nō ſit principiuʒ generādi ſubſtātiā principaliter: ſicut erat panis: in quo priꝰ erat illud accidēs. Omne agēs totale vel eſt vniuocū: ⁊ ita eſt eque ꝑfectū cū ꝓducto: vel equiuocū et ita perfectius. Accidēs aūt eſt omnino imperfectius ſubſtātia. ergo.

Scotꝰ.

¶ Rñdeo. Agēs equiuocū inſtrumētale pōt eſſe imperfectiꝰ ſuo effectu: nō autē principale agens. prima diſt. huius. arti. 4. q. 1. in ſolutione tertij. ⁊ ad quartū. Itē tertia parte. q. 62. ar. 4. Item agens

inſtrumētale nō oꝫ eſſe perfecti⁹ in actū formali. ſufficit enim ꝙ ſit perfectius in virtuali actu: qḋ dicimus de accidente hic.

Conclo.iij. Predicta accidentia poſſunt corrūpi: ⁊ ex eis ſic corruptis/ pōt generari ſubſtātia. Hāc ponit tertia parte. q.77. art.4. ⁊. 5. Itē. 4. ſen. di.12. q.1. ar.2. in ſolutione.4. queſtiuncule. Itē quarto cōtra gen. ca.66. Ex quibus pōt formari talis rō: ex eo qḋ retinet oēm virtutē actiuā ⁊ paſſiuā ſbe: pōt generari omne qḋ poterat generari ex tali ſubſtātia. ſꝫ accñtia eucharistie ſunt huiuſmodi. ergo.

Scot⁹.

Contra arguit Scotus ꝓbādo ꝙ cū ex accidētibus ſeparatis generat̄ vermis: forma ſubſtātialis noua/ nō recipiat̄ ſubiectiue in dimēſionib⁹ interminatis: nec adueniat noua mā. Primū ꝓbat octo medijs: ad que non opꝫ rñdere: qꝛ bene cōcludūt ⁊ ad mentē. s. Th. tenētis ꝙ forma nouiter gñata ex illis accidētib⁹ nō recipiat̄ ſbtiue in ſolis dimēſiōib⁹ interminatis. pñti di. q.1. ar.2. q. in ſolutiōe.2. ⁊. 4. Itē. 3. parte. q.77. arti.5. ad.3. Mens quoqꝫ eius fuit ꝙ dimenſiones ſubſiſtentes in eucharistia conuertant̄ diuina virtue in materiam quantam.

Verū in gñatiōe ex ſpēb⁹ euchariſtie: adueniat noua mā.

Arguit deinde: ꝙ nō adueniat mā noua ſic. ſ. ī mā reddit: aut añ inſtans in quo generat̄ aliqḋ: aut in illo inſtāti: nō primū. Tum qꝛ cū corpore chriſti eſſꝫ ibi alia mā. Tū qꝛ illa mā eſſet ſine forma: qḋ eſt ſimplr̄ impoſſe ſm te. ſaltē nō ē poſſibile ſine nouo miraculo: ſꝫ miracula nō ſunt ponēda ſine neceſſitate: nec ſecūdū dicēdū ē. Tū qꝛ fruſtra rediret: qꝛ ſm te agens nāle: nō gñat niſi de mā quanta. Tū qꝛ ſm te nō generat: niſi cōcomitante aliqua corruptione ſbe: quam hic nō eſt aſſignare.

Rñdeo. Aduenit noua mā ī illo inſtāti. Ad iprobationē pmā: dico ꝙ nō pōim⁹ redire nouā materiā ſine quātitate: ſed nouā materiā ſub noua ꝗtitate diuinit⁹. Ad ſcḋam dꝛ ꝙ ibi iteruenit corruptio ꝗtitatis ſubſiſtentis ad modum ſubſtantie: ⁊ ſe habentis actiue ⁊ paſſiue eo modo quo panis.

Sciēdū ꝙ cū dꝛ ex ſpēb⁹ fit aliqḋ: ex dt hītudinē māe. Si. n. ly ex ſolū diceret ordinē: vt ſit ſenſus ex ſpēb⁹. i. poſt ſpēs ex ꝗ ſpēs nō trāſeunt in ſbam geniti: genitū nō ꝓprie gñaret̄. s. T. pñti diſt. q.1. ar.2. queſtiū.4.

Durandus hic. q.2. Utrum ꝗtitas euchariſtie poſſit nāli corrūpi.

Arguit quoqꝫ Durādus contra eandē ꝯclōnē. probādo ꝙ quantitas eucharistie non poſſit nāliter corrumpi. Si eñ corrūperet̄ aut actiōe contrarij corrūperet̄: qḋ nō qꝛ nō hꝫ cōtrariū: aut corruptiōe ſbi: qḋ hic nō hꝫ: aut diuiſione ſui quod nō: qꝛ haberet terminū in minus: quātitas aūt eſt de diuiſibilibus in infinitū: ergo.

Quātitas in euchariſtia ꝑt corrūpi quadrupliciter.

Rñdeo ſm Petrū. Quantitas hic pōt corrūpi quadruplr̄. Prio per cōtrariū: qḋ non hꝫ quidē: ſed qꝛ eſt ſuſceptibilis ꝯtrarioꝝ: ſicut ſba. Scḋo corrūpitur corruptiōe materie ſeu ſubiecti nō actualr̄ ſꝫ aptitudinalis. Tertio pōt dici corrūpi per diuiſionē: lꝫ. n. quātitas vt quātitas eſt ſit diuiſibilis in īfinitū: nō tñ vt nālis: ſed hꝫ minimū. Quarto pōt dici ꝙ corrūpit̄ per augmētationē. Mā nūc ſicut prius perdēs oēm qualitatē ꝑderet ⁊ ꝑdidiſſet nāle ſbm.

Diſtin.xiij.

Circa diſt.13. qrit̄ur. Utrū hoſtie ⁊ ſanguini a duob⁹ conſecrato: poſſit aliqḋ admiſceri?

Fr. Io. mīnen.

Pro qōne ſit pria concluſio. Plures ſacerdotes pñt ſimul vnā ⁊ eandē hoſtiā vel idem vinum conſecrare. Hanc ponit. s. Tho. 3. pte. q.82. ar.2. itē. 4. ſen. diſt.13. q.1. ar.2. in ſolutione.2. qō. Huius rō eſt. Celebratio in cōſecrando: per eccleſiam tolerata ⁊ a ſacris doctorib⁹ approbata: effectū cōſecrationis hꝫ: nec eſt ſine effectu: ſed hmōi ē celebratio plurium ſacerdotū in eoꝝ ordinatione: ſup eandē materiam panis ⁊ vini: ergo ⁊c.

Utrum plres ſacerdotes poſſint eandem hoſtiā conſecrare.

Durandus hic q.3.

Contra arguit Durādus ī hūc modum. Cōcluſio inquit iſta pōt itelligi duplr̄. Primo ꝙ plures ſacerdotes ſic cōſecrēt vnā hoſtiam ꝙ vnus ꝯſecret partē puta medietatē: alius aliā: hoſtia tñ integra manente. Alio mō ꝙ quilibet cōſecret totā. Primū adhuc pōt intelligi du plr̄. ſ. ꝙ quilbet ꝯſecret: nō ſignādo medietatē: vel ſignādo ſenſu vel imaginatione. Prio mō nullus ꝯfecta: qꝛ intētio ꝯſecrātis nō eſt ad determinatā materiā: neqꝫ ſcḋo mō. Tū qꝛ cōſecratio nō ē poſſibilis: niſi vna ps ſubſtātie panis poſſit ꝯuerti ſine alia parte. ſꝫ hoc non eſt poſſe: qꝛ ſubſtatia panis ſub quātitate hoſtie nō hꝫ partes. Tū qꝛ vnū numero nō pōt fieri multa niſi diuiſione quantitas. Hoc vero hic accideret quātitate manēte integra in ꝯuerſiōe ſubſtātie panis.

Si aūt detur ꝙ quilibꝫ ꝯſecret ſignādo medietatē: tunc vna ps pōt ꝯſecrari ſine alia. Eſt aūt hoc valde difficile videre. quomodo poſſit diſtincte ſignari illa medietas a ſenſu vel intellectu.

Si vero dicat̄ ꝙ qlibꝫ cōſecrat totā. Eſt duplex mod⁹ dicēdi. primus ꝙ ſic ēt ſi nō ſil̄ ꝓferant: ſed vnus poſt alium referendo tamē intētionem ſuam ad idē inſtans ꝯſecratiōis: vt dicit Inno. tertius Eſt enī cōſuetudo aliquaꝝ eccleſiarū: in ordinatione ſacerdotū: vt ſic fiat.

Sed ꝯtra eſt ꝯſuetudo aliquaꝝ eccl'iaꝝ: vt nouiter ordinati dicāt canonē ſine verbis cōſecratiōis ergo non conſecrant.

Itē illa cōſuetudo merito eſſet abolēda. Tū qꝛ raro euenire pōt ꝙ ordinati ſimul proferāt verba cōſecrationis. Tum qꝛ eo tēpore adhuc non eſt perfecta ordinatio ſacerdotis. remanet eñ īpoſitio manuum. Tū qꝛ verba cōſecrationis nō hñt effectum niſi in primo īſtāti quo prolata ſunt vel nūqꝫ. Querit̄ enī ſi poſt tēpus ꝓlatōis hēant effectū: vbi iterim manet illa virtus. Nec dꝫ dici vt quidā ꝙ īmaere: hoc enim deriſoriū eſt.

Ad id qḋ dicit̄ ꝙ Inno. hoc ꝯfirmauit vel approbauit: dicēdum ꝙ approbauit vt Doctor: non vt papa: nec ſua doctrina tenetur in oībus: nec nūc qḋ ipe dixit ſeruat romana eccleſia: ſicut nobis ꝯſtat qui ī curia romana diu ſtetim⁹ et adhuc ſumus.

Si vero dicat̄ ꝙ oēs celebrant dūmō ſimul ꝓferāt. ſed ꝯtra: pmo proferens cōſecrat: ergo ſequens nihil facit.

Rñdeo. Dicit̄ primo ꝙ. s. Tho. ſolū acceptat ſcḋm modū: iō nō eſt neceſſe rñdere argumētis pmum modū dicendi recipiētis: quāuis nec argumēta cōtra illum modū dicēdi cōcludant ſufficiēter cōtra ſcḋm membrū quāuis cōcludat ꝯtra primū ꝑꝑ rōnē ibidē tactā.

Ad primā vero ꝓbationē cōtra ſcḋm mēbrū dr̄: ꝙ minor eſt falſa. qꝛ mā hꝫ partes alias a partib⁹ quātitatis: lꝫ quātitas ſit id quo formalr̄ ſubſtātia hꝫ partes vni⁹ rōnis. Sequerent̄ enim multa in cōuenētia ſi ſubſtantia quātitati ſubiecta nullas hēret partes. Primum ꝙ eſſet tota in toto ⁊ tota ī qualꝫ parte. Scḋm ꝙ diuerſe ꝑtes quātitatis haberēt idē ſubiectū adequatum. ⁊ multa alia. prima ꝑte. q.76. ar.6. ad ſcḋm. itē in tractatu de natura materie.

Si ſba ꝗtitati na pribus careat: ſequūtur in cōuenētia.

Ad ſcḋam negat̄ añs. Pōt nāqꝫ vnū fieri multa ſine diuiſione: qñ illud vnū hꝫ multas partes ī potētia ſub diuerſis ꝑtib⁹ quātitatꝭ potiſſime per diuinam potentiā.

Ad illud qḋ dicit̄ de ſignatione medietatis: dicit̄ ꝙ nō ē difficilis talis ſignatio: puta ꝙ ſacerdos

intēdat ꝯſecrare id qđ eſt iſra: cir=
culū. Et ſi ſenſu n̄ ſignet: ſuffic̄ ꝙ
intellectu. Cecus .n. pōt ꝯſecrare:
ſimilr̄ videns hoſtias alijs ſuppo
ſitas: quas non videt.

¶ Ad ea que obijciunt̄ ꝯtra ſcđm
moduȝ dicēdi: dicit̄ primo ꝙ apo
ſtoli ꝯſecrati in die cene a chriſto:
oēs đ manu eius ꝯmunicauerūt:
ȝ nō ſecum cōſecrauerint. Cauſa
aūt fuit: vt oſtenderet̄ ꝙ inſtitu=
tio huius ſacr̄i ad ſolum chriſtuȝ
pertinet: ⁊ qꝛ tunc erāt inexperti.
Cauſa vero quare ſacerdotes oꝛ=
dinati cōcelebrāt ep̄o: eſt ſm̄ In=
nocētiū. de officio miſſe parte ter
tia cap. 24. vt oſtēdāt apoſtolos
tunc a domino hmōi ritum ſacri=
ficij dediciſſe.

Cur oꝛdinati cō celebrēt oꝛdināti.

¶ Ad id qđ obijcit de cōſuetudine
aliquarū eccleſiarū non valet: qꝛ
magis credendū eſt Innocētio ꝙ̄
ſibi. Cum vero dicit cōſuetudinē
ab Innocētio adductā eſſe abolē
dam: dicit̄ ꝙ non eſt faciendū niſi
diſpēſatiue loquēdo de ꝯſuetudi=
ne: quā romana eccl̄ia ſcit ⁊ diſſi
mulāt: ⁊ ȝ nō oēs ſimul ꝓferant:
referendū tn̄ eſt ad idem inſtans.

Conſuetudo quā romana ſuat eccle. nō ē ſine diſpēſatione abolenda.

¶ Ad id qđ dr̄: verba conſecratio=
nis nō hr̄e effectum niſi in vltimo
inſtāti ꝓlatiōis: verū eſt ſm̄ cōeȝ
curſuȝ. Nam cū p̄ncipale agens i
ſacr̄is ſit diuina virt⁹: ⁊ cōſuetudi
nes ab eccl̄ia approbate ſūt ꝯfoꝛ=
mes diuine volūtati: ſi cōſuetudo
ſit: vt oēs referāt intētioneȝ cōſe=
crandi ad vnuȝ ⁊ idem inſtās: nō
ſit cōſecratio per diuinā virtutē ⁊
ꝓlatio verbis a q̄buſdā niſi in
illo inſtanti. cū querit̄ vbi manet
illa virt⁹. rn̄det̄ miraculoſe oꝑa=
tur: ⁊ ita ſicut virt⁹ chriſti in paſ=
ſione habuit effectū i p̄deſtinatis
p̄cedētibus paſſionē chriſti ⁊ in ſe
quētib⁹. 3. pte. q. 48. ar. 6. Memi=
ni .n. dubiū eſſe dȝ eccleſiā roma=
nam talē ꝯſuetudinē nec īueniſſe
nec obſeruaſſe nec toleraſſe aut
approbaſſe: ſine ſpāli conſilio ſpi=
ritus ſancti: ið ſi nō ſit perfecta oꝛ=
dinatio ſimplr̄. eſt tn̄ ꝑfecta quo

Cōſuetudines eccleſie ſūt ꝯfoꝛmes diuine volūtati.

ad hunc actum: vnde conſecrant
tunc imperfecte oꝛdinati.

¶ Ad aliud de cōſuetudine quā di
cit nō eſſe rome: dicitur ꝙ ȝ forte
tūc nō ſit: fuit tn̄ teſte ipſo Inno=
centio: qui meli⁹ debuit noſſe mo
res eius ꝙ̄ arguens.

¶ Ad aliud negat̄ ꝯñ. Ad cuius
intellectū duo aduertēda ſunt ex
p̄allegatis locis. s. Th. Primū ꝙ
virtus inſtr̄alis pōt hr̄e effectuȝ:
anteꝙ̄ illa virt⁹ ſit ⁊ poſtꝙ̄ deſijt
eſſe: dūtn̄ copulet̄ paſſo ⁊ ꝯtingat
illud mō ſpirituali puta per fidē.
Scđm eſt ꝙ ſicut ſi deus pōt anti
cipare effectū virtutis vel retarda
re effectū virtutis paſſiōis chriſti
in hoībus vel in ſacr̄is: nō appa=
ret incōueniēs ꝙ intētio cōſecrā=
tis ⁊ cōcelebrātis ep̄o ex fide eccle
ſie procedēs ⁊ a ſpiritu ſancto re=
gulata: poſſit anticipare vel retar
dare effectū ꝯſecratiōis: potiſſime
vbi de⁹ eſt p̄ncipale agēs qđ pōt
vti virtute inſtr̄ali verboꝝ: ſicut
vult. s. Tho. 1. parte. diſ. 4. q. 1. ar.
4. in ſolutione tertie queſtiūcule.

Cōcl'o. ij.

Uino cōſecrato
poteſt alius li=
quoꝛ admiſceri. Hāc ponit. s. Th.
3. parte. q. 77. arti. 8. item. 4. ſen.
diſt. 12. q. 1. ar. 2. in ſolutione. 6. q.
Huius rō eſt. quicq̄d poterat pati
ſb̄a vini ante cōſecrationē: pōt pa
ti ſpēs remanēs poſt ꝯſecrationē.
Sed ſb̄a vini poterat miſceri alijs
liquoꝛibus: ergo hoc poſſunt ſpe=
cies remanentes.

¶ Cōtra cōcl'onē arguit Durād⁹
multiplr̄. Primo ꝯtra hoc ꝙ dicit
ꝯcl'o đ liquoꝛe addito alteri⁹ ſpēi.
Uult .n. ꝓbare primo ꝙ ſi talis li=
quoꝛ eſt equalis vel maioꝛis virtu
tis: deſinit ibi eſſe totalr̄ ſanguis
xp̄i. Scđo ꝙ ſi ſit minoꝛis virtutis
remanet ibi ſāguis ſub oī pte ſpe
cierū: ſub qua prius erat: ſed non
incipit eſſe ſub liquoꝛe admixto ⁊
coꝛrupto: qꝛ qđ inde gn̄at̄ eſt vinū
⁊ nō ſpēs vini. Primū ꝓbat: qn̄ de
ſinit eſſe ꝯſecratio: deſinit eſſe ſan
guis. Sed ſic eſt in ꝓpoſito: ģ mi=

Durandus 12. q. 1.

noꝛ ꝓbat̄: qꝛ ſacr̄m deſinit quātū
ad qualitates coloꝛis ⁊ ſapoꝛis: vt
pȝ. Hoc aūt ſufficit ēt ſi quātitas
non coꝛrūpat̄. Tum qꝛ ſpēs vini
ꝑtinet ad ſacr̄m: quaten⁹ repn̄tat
ſb̄am vini: qđ magis faciūt ſȝ q̄li
tates ꝓprias vini: ꝙ̄ ſm̄ quātita
tem cōem vino ⁊ alijs. Tum qꝛ ſa
cramētū ē ſenſibile ſignū: magis
aūt ſunt ſenſibiles qualitates ꝙ̄
quātitas: vnde eis deſinētib⁹ deſi
nit ſacr̄m. vn̄ ēt Innoc. 3. dicit vbi
ſil'itudo d̄ficeret ſacrȝ n̄ eēt. Scđȝ
ēt ꝓbat: qꝛ i hoc caſu ſpēs manēt
icoꝛrupte: cū ſint maioꝛis v̄tutis.

¶ Rn̄deo. Dico p̄⁰ ꝙ deſinētib⁹ q̄
litatib⁹ ⁊ manēte q̄litate: nō deſi=
nit ibi eē coꝛp⁹ xp̄i ⁊ ſanguis. Ne
ꝙ em̄ ſufficit deſitio qualitatum.

¶ Ad p̄mā ꝓbōnem dr̄ ꝙ illa ꝓpō
aſſumpta eſt falſa. Nā ſpēs nō ꝑ=
tinēt ad ſacr̄m ꝑ hoc ꝙ repn̄tāt rē
ꝯuerſaȝ: ſed magis ꝑ hoc ꝙ repn̄=
tant rē ꝯtētam. vn̄ hac ſil'itudine
manente: manet ſacr̄m.

¶ Ad ſcđam dr̄ ꝙ vbi ſil'itudo rei
ꝯtente deficeret: ſacrȝ nō eēt. Coꝛ
ruptis .n. q̄litatib⁹ coꝛꝑalib⁹ ⁊ ꝙ̄ti
tas coꝛrūpit̄ ⁊ alia ſb̄a ⁊ alia acci=
dētia gn̄ant̄: ſed ſi coꝛrupta ſil'itu
dine remaneret quātitas ſine ſb̄o
vt prius adhuc remaneret ſacr̄m
tertia pte. q. 76. ar. 8.

¶ Dico ſcđo ꝙ ob̄a a Durando in
aliq̄b⁹ hn̄t veritatē: in aliq̄b⁹ nō
Eſt .n. vera in liquoꝛibus additis
nō miſcibilib⁹ alteri liquoꝛi ſicut
ē oleū. Et i liquoꝛib⁹ groſiſſimis
vt i ceruiſia. In talib⁹ .n. nō fit coꝛ
ruptio ꝑ diuiſionē: ſȝ ſi fit: ꝑ actio
nē virtutis ꝯtrarie fiet. Inde eſt
qn̄ ſpēs vini ſunt maioꝛis virtutȝ
ꝙ̄ liquoꝛ appoſitus tūc coꝛrūpūt
illū ⁊c. Si aūt liquoꝛes ſint adiui
cē penetrabiles ⁊ fiat diuiſio p̄eri
ſtētis vſꝙ̄ ad minima tūc locū hȝ
opinio. b. T. diſtiguēs de ꝙ̄titate
mol'. Si .n. liq̄r ſuꝑadditus eſt eq̄=
lis vel maioꝛ: ꝑ ex̄ns coꝛrūpit̄. Si v̄o
ſit minoꝛis quātitatis adhuc coꝛ
rūpit ꝑ ex̄ns viā diuiſionis: ⁊ per
ꝯñs deſinit ibi eſſe ſanguis xp̄i.

Intelligentia opīonis s. Doct.

¶ Ad ſcđm negat̄ ꝙ ſpēs maneāt
incoꝛrupte. Ita .n. coꝛrūpit̄ ꝑticu=
la vini ꝑ appoſitionē gutte aq̄: ſic̄
aliqua ꝑticula ſpērū: ⁊ hoc intelli
gat̄ in oīb⁹ liquoꝛib⁹ dr̄ntib⁹ ſpē
natis adinuicē agere ⁊ mutuo ſe
coꝛrumpere ⁊ conuertere.

¶ Sciendū pro notitia ſol'onis re
liquoꝝ a Durādo obōꝝ ꝙ ſi gut=
ta ſanguis ꝓijciat̄ in doliū plenū
vino eiuſdē ſpēi deſineret ibi eſſe
ſanguis xp̄i fit .n. cōmixtio vſꝙ̄ ad
minima. Si tn̄ vinū eſt ita ſpiſſuȝ
ꝙ nō cōmiſcet̄ ſpēbus vſꝙ̄ ad mi=
nima ꝑ diuiſionē vl' tarde hoc fit
anteꝙ̄ hoc fiat ſiue via diuiſionis
ſiue actionis ꝯrie virtutis: tūc ma
net integre ſanguis xp̄i: ⁊ ȝ ſil'e a
ſil'i nō coꝛrūpatur ꝑ ſe: tn̄ ꝑ accn̄s
coꝛrūpit̄ ꝑ diſionē vn̄cūꝙ̄ factaȝ:
in illo vero qđ permiſcet̄ nūꝙ̄ fit
ſanguis xp̄i: qꝛ nūꝙ̄ ꝑdit māȝ ſuā
veꝝ in cōmixtione liquoꝛis facil'
ſubintratiōis: fit coꝛruptio via di=
uiſionis magis ꝙ̄ via alteratiōis
qꝛ virt⁹ diuiſa debilioꝛ eſt: fit aūt
qn̄ additū ē minoꝛis v̄tutis tertiū
coꝛp⁹ ſicut ſi vn⁹ pugill⁹ aq̄ ⁊ ali⁹
vini miſcerent̄. Hec ex Petro: ⁊ cō
coꝛditer cū. s. T. quolī. 10. ar. 3.

Qn̄o deſinat eē ſanguis xp̄i: qn̄ fit eius commixtio cuȝ liquoꝛe alio.

¶ Itē Durā. arguit ꝙ rō adducta
ꝓ ꝯcl'one non valȝ. fundat̄ .n. inq̄t
ꝯcl'o in hac rōne. Quelȝ ps mixti
ē mixta. Si ģ aliq̄s liquoꝛ miſceat̄
ſpēb⁹ vini ꝯſecrati: q̄lȝ ps totius
mixti erit mixta: ģ nō erit ſeoꝛſum
aſſignare liq̄rē appoſitū ⁊ ſpēs ꝑ
exiſtētes: ģ ꝑ totū mixtū eſt ſb̄a li
quoꝛis appoſiti: ſed ſanguis xp̄i
nō eſt in hoc ſacr̄o cū ſb̄a alterius
coꝛꝑis: ģ per talē mixtionē deſinit
ibi eſſe ſanguis chriſti.

Durā.

¶ Cōtra hāc rōnē arguit Ari. p̄⁰
de ge. diffinit mixtionē dicēs mi=
xtio eſt mixtibiliū alteratoꝝ vnio
⁊ loq̄tur de alteratione coꝛrupti=
ua. Sed liquoꝛ admixtus ſi fuerit
ſm̄ ſpeciem quo ad oīa: nullo mō
alterat: ſi vero ſit ſimilis ſm̄ ſpēm
⁊ diſſimilis ſȝ q̄litates: ſicut vinū
albū eſt ſil'e nigro: alterat q̄dē ſed
nō coꝛrūpit: ergo mixtū hoc dicet̄

qꝛ continet mixtoꝝ qualitates.

¶ Rn̄deo. Hec rō duo falſa aſſumit. Primū ꝙ mixtio nō poteſt eē ſimiliū ſm ſpēm ⁊ accn̄tia. Scd̄m ꝙ ſimilia ſm ſpēm: ſꝫ diſſimilia q̄ ad accn̄tia pn̄t ſe alterare ſꝫ non corrūpere. Hec eadē affirmat Petrus de palude ⁊ bene.

¶ Diſtictio. xiiii.

In di. 14. q̄runtur duo. Prio vtrū ſacramētū pn̄ie: poſſit tolere culpā manente reatu.

¶ Secūdo. Utrum poſt pn̄iam: reſurgat homo in equali virtute.

Quantū ad p̄mū hec ē p̄ma ꝯclo. Pn̄ia ē ſacr̄z. Hāc ſic ꝓbat. s. D. 3. pte. q. 84. ar. 1. Ubicūq̄ fit aliqua ſanctificatio ſenſibilibꝰ ſignis: ibi eſt ſacramentū. ſed hoc eſt in pn̄ia: ḡ.

Durañ. h. q. 14. Utrum ſacramētū pn̄ie debeat dici ſacramentū ꝯfeſſionis.

¶ Contra arguit Durandus. Qd̄ nō debeat dici ſacramētū pn̄ia: ſꝫ ſacr̄m confeſſionis. Omnis pn̄ia aut eſt habitꝰ vel actus interioꝛ: aut ē exterioꝛ executio ſatiſfactionis. Sed pn̄ia que eſt interioꝛ nō eſt ſacr̄m: ſed pn̄ia ad ip̄m tanq̄ diſpō ſuſcipiētis. Pn̄ia vero exterioꝛ eſt ꝯn̄s ad hoc ſacr̄m: ḡ nulla pn̄ia eſt intrinſeca huic ſacr̄o.

¶ Rn̄deo. Negat̄ maioꝛ. Nā preter ꝯtritionē que eſt pn̄ia interioꝛ ⁊ ſatiſfactionē que eſt exterioꝛ ēt erubeſcētia cōfeſſionis ⁊ ligamen ſacerdotis ad penā: ſunt quedam pene: ⁊ oīa iſta ſunt itrinſeca huic ſacr̄o: ⁊ iō bene dr̄ ſacr̄m pn̄ie.

¶ Dico ſcd̄o ꝙ ſacramentū penitētie ex p̄dictis tribꝰ integrat̄ tanq̄ ex partibꝰ: quarū vna eſt prioꝛ altera ſm nām: ⁊ q̄nq̄ etiaz tēpoꝛe. Nam illoꝝ triū actuū. ſ. contritionis cōfeſſionis ⁊ ſatiſfactionis q̄ ſunt m̄ales in pn̄ia non eſt totuz eē ſil' ſed ſuccedunt ſibi inuicem.

Eſſe ſucceſſiuū pn̄ie: integrat̄ ex tribꝰ

¶ Ex his ſequit̄ ꝙ ſacr̄m pn̄ie incipit in cōtritione ⁊ hꝫ ſuū cōplementū in ſatiſfactione.

Cōclo. ii. Penitētia ē virtus ſpecial' ab alijs diſtincta. Hāc ꝓbat quo ad primam eius partem. 3. pte. q. 85. Ex hoc ꝙ elicit actū rectū. ſ. dolorem de peccatis cōmiſſis. Quo ad ſcd̄am partē probat vbi. ſ̄. art. 2. ⁊ 4. ſen. diſt. 14. ar. 1. queſtiun. 3. Ex hoc ꝙ hꝫ ſpeciale obiectū. ſ. deteſtationē peccati ad expurgationē eius ⁊ quantū ad culpam ⁊ quantum ad reatuz: ⁊ in hoc diſtinguitur ab alijs virtutibꝰ: que lꝫ deteſtent̄ pctm̄: non tn̄ hoc mō.

Duran. Utrum pn̄ia ſit virtus.

¶ Cōtra primā partē arguit Durandus. p̄mo. Principalis actus virtutis nō p̄ſupponit actuz vitij in operāte: ſed principalis actus pn̄ie qui eſt penitere preſupponit actū vitij: ḡ. Pn̄ia nō eſt virtus.

¶ Reſpondeo. Dico primo ꝙ maioꝛ poteſt negari in virtutibus illis: que principal'r retrahūt a malo cuiuſmodi eſt penitentia. cuiꝰ p̄ncipalis actus eſt electio deteſtationis peccati.

¶ Dico ſecundo ꝙ cum gr̄a infunditur habitus pn̄ie: ſicut ⁊ alie virtutes: ſed nō pōt exire in actū niſi p̄cedente aliquo peccato.

¶ Secundo arguit. Pn̄ia non eſt ṽtus itellectualis vt de ſe pꝫ: nec theologica qꝛ non hꝫ deū pro obiecto: ſed actum humanū malum nec moꝛalis: qꝛ virtus moꝛalis nō habet pro fine proximo: nec ꝑ circūſtantia infoꝛmante aliquid excedens dictamē rōnis nālis. finis aūt ꝓximꝰ pn̄ie eſt vt homo reconciliet̄ deo: iſtud aūt nō cadit ſub dictamine rōnis nālis: ḡ pn̄ia nō eſt virtus.

Q̄lio penitētia ſit virt. moral.

¶ Rn̄deo ꝙ pn̄ia eſt virtus moꝛal'. Ad improbationē dico ꝙ lꝫ virtꝰ nō habeat ex ſe ꝓ fine ꝓximo vel ꝑ circūſtātia infoꝛmante aliquid excedēs dictamē rōnis nālis: pōt tn̄ hoc habere ex cōcurſu ⁊ iperio alicuius ṽtutis theologice cui cōiungitur: ⁊ hoc hꝫ pn̄ia a charitate ⁊ gratia.

¶ Dico etiā ꝙ lꝫ illa maioꝛ ſit ve-

ra de virtutibꝰ moꝛalibꝰ acq̄ſitis non tamen de infuſis: cuiuſmodi eſt penitentia.

¶ Tertio oīs virtus q̄ oꝛdinat ad aliū in rōne debiti eſt iuſtitia: alie em̄ ṽtutes aut nō oꝛdināt hoīem ad aliū vt tēperantia: aut ſi oꝛdināt nō tn̄ in rōne debiti: vt liberalitas. ſed pn̄ia oꝛdinat hoīem ad deū in rōne debiti: ḡ ſi eſt virtus nō eſt diſtincta a iuſtitia.

Pn̄ia ē q̄ſi pars potētialis vel ſubiectiua iuſtitie.

¶ Rn̄deo. negat̄ maioꝛ: quia preter illa req̄rit̄ eq̄litas ad iuſtitiaz que non pōt ꝓprie eſſe niſi inter eq̄les: homo aūt non eſt deo equalis. Dico tn̄ ꝙ pn̄ia eſt q̄ſi pars potentialis iuſtitie cōmuniter dicte vel pars ſubiectiua. ſicut etiā religio ⁊ pietas pertinēt ad iuſtitiaz nō tn̄ ſunt ꝓprie iuſtitia: quia nō reddūt equale deo vt dicit. s. D. 2. 2. q. 80. ar. 1. Similiter pn̄ia nō reddit tantā penam quantā hō meretur pro peccato.

¶ Iſta argumēta q̄ ſequunt̄ militant cōtra primā cōcluſionem.

Aureo.

¶ Cōtra eandē arguit Aureolus primo. Sacramentū pn̄ie pōt eſſe ſine ſatiſfactione. ergo ſatiſfactio nō eſt de eſſentia eius. ꝯn̄a patet. an̄s ꝓbat̄. tum quia tanta pōt eē cōtritio: ꝙ nulla ſatiſfactio req̄rit̄ ad delendū peccatū vel penaz vt oēs dicūt. tū quia papa pōt remittere oēm penā per indulgentias. ergo ei nō ē neceſſaria ſatiſfactio.

¶ Rn̄deo. negat̄ an̄s. Ad primam ꝓbationē dico ꝙ in tali caſu eſſet ſatiſfactio tripl'r. Primo in ꝓpoſito alioquin talis nō eēt cōtritus niſi ꝓponeret ſe ſatiſfacere. Scd̄o in ſigno: qꝛ ex quo cōfitet̄ ſubire ſe arbitrio ſacerdotis ⁊ ſignificat ſe paratum ſatiſfacere. Tertio. in ſui initio vel medio. qꝛ ſatiſfactio incipit in contritione ⁊ mediat in cōfeſſione ⁊ completur in exteriori pena. vt dicit. Do. s. 4. ſen. diſt. 16. ar. 1. queſtiun. 3.

In ſumme ꝯtrito: tripl'r dicit̄ eē ſatiſfactio.

¶ Ad ſcd̄am probationem dico ꝙ dum papa dat indulgentias: non tollit ſatiſfactionē: ſꝫ ſatiſfactionē ⁊ penas ſanctoꝝ qui ſunt in gl'ia applicat taliter abſolutꝫ: vt dicit D. s. 4. ſen. diſt. 20.

Papa cōferēs indulgētias: nō tollit ſatiſfactionem.

¶ Scd̄o i mā cuiuſlibet ſacramēti eſt virtus cauſatiua gratie: vt dicit. s. Tho. ſed in ſatiſfactione non eſt talis virtus cū ante ſatiſfactionē ſit collata gratia. ḡ ⁊c.

¶ Rn̄deo. negatur maioꝛ. nec. s. Tho. dicit illā ꝓpoſitionē vniuerſaliter: ſed tantum de ſacramētis in quibus verba miniſtri dirigūtur ad materiā ſanctificādā: qualis materia nō eſt ſatiſfactio.

¶ Tertio ꝯtritio ⁊ ſatiſfactio mētalis nō ſunt ſigna ſenſibilia. ergo non ſunt mā ſacramēti. An̄s ⁊ ꝯn̄a de ſe patent.

Penitētia quō ſit ſignū ſenſibile.

¶ Rn̄deo. dico primo. ꝙ lꝫ ꝯtritio in ſe non ſentiat̄ ab alijs: ſentitur tamen interius ab eo qui eſt cōtritus ⁊ ēt ab alijs: non quidez in ſe ſed in ſuo ſigno ⁊ effectu ⁊ ſatiſfactione. Ipſa aūt ſatiſfactio licet vt volita preciſe nō ſit ſenſibilis: tamen vt volita ⁊ ſignata ⁊ mediata eſt ſignum ſenſibile etiam materia huius ſacramenti.

Cōclo. iii. Peccatuz eſt mā ⁊ obiectū pn̄ie. Hāc ponit. s. Do. 3. p. q. 84. ar. 2. dicens ꝙ pctā cōmiſſa ſunt eius mā ꝓxima. pctā ṽo nō attendenda ſunt eius mā remota. Probat aūt ſic iſta conclo. Illa eſt mā penitentie circa quam cadit principalis eius actus. ſed dolere ⁊ deteſtari que ſunt p̄cipalis actus penitentie cadunt ſupra peccatū. ergo ⁊c.

Utrum pctm̄ ſit mā penitentie.

Aureo. Cap. 2.

¶ Cōtra arguit Aureolus. p̄mo. Oīs iuſtitia punitiua hꝫ penam quā īfert ꝓ obiecto ⁊ mā: vt pꝫ. 2. Ethy. ſꝫ pn̄ia eſt iuſtitia punitiua ſaltē cōiter accipiēdo iuſtitiā: ergo eius mā eſt pena ⁊ non pctm̄.

Pn̄ia d̄r̄nter reſpicit pctm̄ et penam.

¶ Rn̄deo. negat̄ cōſequētia. Dico em̄ p̄mo. ꝙ iuſtitia punitiua ⁊ penitentia hn̄t pro obiecto ⁊ penā ⁊ peccatū lꝫ differēter: qꝛ peccatum reſpicit tanq̄ materiā circa quaz agit pena vero vt id qd̄ agit ⁊ q̄ſi

ꝓprium effectũ. vnde peccatũ eſt id ſupra qđ cadit ꝑncipalis actus pnie. ſ. deteſtatio. Iſta habentur in ſuo ſimili a. s. D. ſcđa ſcđe. q. 61. articu. 3.

¶ Dico ſcđo. ꝙ pnia eodem actu dolet de pctõ ⁊ eligit penam: qui quidem actus habet duo obiecta ordinem inter ſe habentia vt finis: ⁊ id quod eſt ad finem vł alio quouiſmodo.

Eodem actu dolens de pctõ eligit penam. Cap. 5.

¶ Scđo ois virtus ponit mediuꝫ circa obiectũ ⁊ mãm ſuã vt dicit. 2. Ethy. ſed penitentia non ponit medium circa pctã. ſ. dictando qñ vel vbi vel qũo debeant cõmitti. ergo pctm̃ nõ eſt eius materia.

¶ Rñdeo. negat minor. Iſtud aũt medium vt dicit. s. D. 4. diſt. 14. arti. 1. q. 4. ad. 4. Non eſt ꝙ penitentia aliqua pctã recipiat ⁊ aliq̃ abijciat: ſicut ſe habet tẽperãtia circa voluptates: ſed mediũ ⁊ circũſtãtia que ponit penitẽtia ſunt q: cuilibet peccato dat ꝓportionatam penã ⁊ quando ⁊ vbi ⁊ quomodo debet. Et ſilr ipſum peccatum expellit: ⁊ in hoc diſtinguit ab alijs virtutibꝰ que nõ deſtruũt ſua obiecta.

Conclo. iiij.

Sacrꝫ penitẽtie qñ ꝙ tollit culpam ⁊ totũ reatũ qñq; tollit: remanẽte aliq̃ reatu. Hanc concluſionem ꝓbat. s. D. 3. parte q. 86. art. 4. ⁊ preſenti diſt. q. 2. ar. 1. ex hoc ꝙ deus aliquando remittit culpam ⁊ omnẽ obligationem ad penaꝫ: aliquando remittit culpam manente aliqua obligatione ad penam.

Utrum penitentia tollat totũ reatũ.

¶ Contra arguit Aureolus. ꝑmo reatus non eſt quid abſolutũ: nec eſt quid relatiuũ. ergo nõ eſt ponẽdus. ꝯña pꝫ. Prima pars antecedẽtis ꝓbatur: ſi talis obligatio eſſet in anima: ipſa eẽt imediate a deo qui obligat animã ad penaꝫ: ſꝫ nõ eſt a deo q: aĩa dicit peccatrix ex illa obligatiõe: nõ aũt peccatrix eo ꝙ immediate eſt a deo. Scđa pars añtis ꝓbat: ſi eẽt relatio aut eẽt intrinſecus aduenitẽs aut extriſecꝰ. Nõ primũ q: nõ ſtatim inſurgit poſitis extremis. pꝫ. q: manẽte aĩa ⁊ deo ſeu pena eodem mõ ſe habẽte non ꝑꝑ hoc aĩa eſt obligata ad penã: q: nõ añ peccatũ. Non ſcđm q: ois reſpectus extrinſecus adueniens eſt terminus actiõis realis vt patet de vbi ſed iſtiꝰ obligatiõis dari non põt actio realis. nõ enim eſt ab aĩa q: peccãdo habent tantũ vnã actionẽ deordinatã que facit ad illud velle priuatũ debitis circũſtãtijs ⁊ ita nõ ad iſtũ reſpectũ.

Aureo.

Utrum reatus ſit.

¶ Rñdeo. dico ꝑmo. ꝙ obligatio nõ ẽ ens abſolutũ nec aliq̃s reſpectus realis: ſꝫ eſt reſpectus rõnis.

Reatus eſt ens rõnis.

¶ Ad cuius euidentiã eſt ſciendũ vt elicit a. s. D. 2. ſenten. diſt. 42. ar. 2. ꝙ in eo qui peccat eſt triplex defectus ſiue ꝑuatio. Unus eſt defectus in operatione que eſt ꝑuata debita rectitudine. Aliꝰ eſt defectus in anima peccãtis: que eſt priuata gratia. Tertius eſt tranſgreſſio ordinis diuie iuſtitie ⁊ ineq̃litas ex actu inducta. Nam peccando abſtulit a deo honorẽ quãtum in eo fuit ⁊ plus volũtati ſue indulſit q̃ꝫ deberet. Iſte autẽ tertius defectus manet etiam alijs duobus non exiſtentibus. Nam trãſeunte actu pcti ⁊ collata gr̃a ſi dꝫ reduci equalitas opꝫ ꝙ hõ q̃ plus voluntati ſue indulſit q̃ꝫ deberet aliq̃d patiat ꝯ voluntatem ſuã. obligatio aũt ad hoc patiẽdũ dicitur reatus: ⁊ ſemper remanet quouſq; patiatur.

In peccate triplex eſt ꝑuatio.

Reatus quid.

¶ Dico ſcđo ꝙ iſte reſpectꝰ eſt extrinſecus aduenitẽs ⁊ hꝫ ꝓ cã remota actũ peccãdi. nec valet improbatio q: illa actio q̃ eſt ad velle inordinatũ ꝑ ſe prior eſt ad hũc defectũ ⁊ reatũ conſecutiue.

Reatus cã remota.

¶ Dico tertio ꝙ illa obligatio eſt a deo ⁊ a creatura. a deo quidẽ eſt ꝙ omnis tranſgrediens legẽ obligetur ad penam: ꝙ aũt iſte trãſgrediatur legẽ nõ eſt a deo: ſed a propria voluntate. Et illa iſtũ obligari ad penam eſt a deo ſicut a cauſa primaria ⁊ vniuerſali. ſed a propria voluntate ſicut a cauſa ꝓxima vt propria.

Reatus cã ẽ duplex deꝰ ⁊ creatura.

¶ Et ſi dicat. Iſte reſpectꝰ ẽ rõis: ⁊ ꝑ ꝯſequens a ſolo intellectu. ſed non ab intellectu creato q̃ forte eũ non conſiderat. ergo tantũ a deo.

¶ Dico ꝙ eſt potentialiter ⁊ aptitudinalr ⁊ exigitiue ex parte peccantis: ſꝫ ꝯpletiue eſt per intellectum: q̃ intelligit peccantẽ in ordine ad penã eo modo quo natura exigit ſumpta lege diuia vł humana vel recta ratione.

¶ Scđo arguit. trãſeũte actu peccati adhuc homo dicit peccator ſolum ex hoc ꝙ diuina voluntas ordinat eum ad penã: ⁊ eius intellectus videt hũc ordinẽ. ergo reatus eſt reſpectus rõnis ꝯñs ſoluꝫ intellectum ⁊ voluntatem de ſe.

¶ Rñdeo. negat añs. ſed dicit peccator etiam propter reſpectuꝫ inequalitatis ⁊ indignitatis: q̃ reſpectus nõ ſolũ inſurgit ex actu diuini intell's ſꝫ etiã ex actu intell's ipſiꝰ peccãtis vel ſui ꝑncipis aut ſuꝑioris cui fiẽda eſt eq̃litas. Nec tñ cõſurgit ex actu ĩtell's: ſꝫ deformitas ⁊ indignitas peccãtis que ſũt quedã negationes fundãt illũ reſpectũ ex nã rei. ſicut ẽt in eo q̃ legem ſeruat eſt reſpectus meriti ⁊ debiti ⁊ cõgrui ĩ ordine ad ꝑmiũ.

Trãſeũte pctõ qũo hõ dicatur pctõr et ĩſequẽtibus.

¶ Dico ſcđo ꝙ reatus ⁊ macula ⁊ offenſa diſtinguunt. Naꝫ macula eſt ipſa priuatio luminis gratuiti vel nãlis ex actu peccati derelicta. reatus vero eſt obligatio ad penã et differt a macula ſicut effectꝰ a ſua cã. offenſa vero eſt ineq̃litas quedã q̃ ſilr eſt cã reatus ceſſante aũt actu peccati adhuc hõ dr̃ formalr peccator nõ tñ rõne reatus ⁊ macule q̃ manet: ſed per peccatuꝫ ꝑcedens qđ manet aliquo mõ in ſuo effectu: derelicto ex parte conuerſiõis vel auerſionis. Nec opꝫ ſi iſte dicit actu peccator ꝙ ſit peccator ꝑ aliq̃d actu manẽs: q: non vniuoce dicit qs pctõr eſſe: dũ actu peccat ⁊ dũ ceſſat ab actu pcti lꝫ nõ a reatu. ⁊ iõ ꝓpter talẽ analogiã huiꝰ nois pctõr põt q̃s denoiari pctõr formalr nõ ſolũ a peccato pñte ſed ẽt a pctõ ꝑterito, dũmodo aliqualiter maneat.

Reatꝰ: macula ⁊ offenſa diſtiguitur.

Nõ vniuoce dr̃ pctõr: q̃ peccauit ⁊ peccans.

¶ Rel' q̃ argumẽta tã Scoti q̃ꝫ Aureoli dicte ꝯcludũt reatũ nõ eẽ reſpectum realem: quod gratis conceditur.

Queſtio. ij.

Queritur ſcđo vtrũ poſt penitẽtiã reſurgat homo in equali virtute?

Cõclo. j.

per penitentiã ꝟtutes reſtituũtur. hãc ſic ꝓbat. s. D. 3. ꝑte. q. 89. ar. 1. Per pniam reſtituit gratia ꝗ et virtutes conſequẽtia tenet. quia cum gratia omnes virtutes infunduntur.

Conclo. ij.

penitẽs nõ ſemꝑ reſurgit in equali gr̃a: imo qñq; in minori. Hãc ꝓbat vbi ſupra. ar. ſecũdo ⁊ tertio. Et tertio ſen. diſ. 31. ar. ex hoc ꝙ homo nõ ita ꝑparat ſe.

¶ Contra arguit Scotꝰ primo. reſurgens reſurgit in oibus bonis que ante habebat: q: per penitentiam viuificant: et ꝑter illã habet hunc actũ penitẽtie quo reſurgat ergo hꝫ plena merita: et per ꝯñs maior gloria ei debetur.

Scotꝰ.

¶ Rñdeo. dico primo ꝙ admiſſo ꝙ reſurgat in pluribꝰ meritis: nõ tamen ſequit ꝙ reſurgat ſemꝑ ad maiorẽ gloriã: q: quãdoq; merita precedentia peccatum ⁊ ſequẽtia poſt penitentiaꝫ innitunt minori charitati et gratie q̃ꝫ ante: et per ꝯñs ſunt minus gratifica. Huius aũt ratio eſt q: premiuꝫ eſſentiale ꝓprie debet habitui gratie actibꝰ vero debet premiuꝫ accidentale. Qđ non eſt ita intelligendũ quaſi ꝙ ꝑ actũ elicitũ ab habitu gratie aliquis mereatur nouum graduꝫ glorie vltra illud qđ debetur habitui elicienti. ſed eſt intelligendum ꝙ ille gradus glorie qui debebat

Utrũ reſurgẽs ĩ pluribꝰ meritis rſurgat ad maiorẽ gloriam.

actui elicito p eã ⁊ vltra hoc de-
bet ei nouus gradus glorie cor-
reſpõdens nouo gradui gr̃e quã
meret: ſi gr̃a ſit augmentabilis ⁊
nõ i termino: nullus enim meret
nonũ gradũ glorie: niſi q2 pri⁹ na
tura meret augmentũ gratie.
¶ Dico ſcd̃o q lʒ penitẽs r̃ſurgat
in oib⁹ meritis que ante habebat
⁊ p quolibʒ corr̃ndeat ei nou⁹ gra
dus glorie: nõ tñ tantus quantus
ante peccatuʒ ſibi corr̃ndebat niſi
reſurgat i equali charitate: q2 ſi re
ſurgat in minori iam eſt idiſpoſi-
tus ad recipiendũ totũ effectũ p̃ce
dentiũ meritoꝝ: vt dicit. s. D. 3. ſẽ.
di. 31. q. 1. ar. 4. ⁊ ar. 1. ad ſecundũ.
¶ Dico tertio q lʒ cuilibet opi eli
cito a gratia p̃nti correſpondeat
aliquis gradus glorie: nõ tamen
ſemp cõmenſurat preſenti gratie:
ſed vel p̃nti vel future. Nam oĩs
actus meritori⁹ noui gradus glo
rie: eſt etiã meritori⁹ noui gradus
gratie cui corr̃ndet et cõmenſurat
gradus glorie: vt dicit. s. D. p̃ma
ſcd̃e. q. 114. ar. 8. ad tertium.

Ex ſnĩa s. D. opibus corr̃ndet etiã p̃miũ eſſentiale

¶ Dico quarto q nõ fuit intentio
s. D. q opib⁹ corr̃ndeat tm̃ p̃miuʒ
accñtale ⁊ nõ eſſentiale. nam hui⁹
oppoſituʒ dicit tertia parte. q. 89.
ar. 5. ſed bene verum eſt q eis non
corr̃ndet p̃miũ eſſentiale: niſi rõne
gratie cui primo correſpondet: et
ideo ſm quantitatẽ gratie accipi
tur quantitas premiĳ eſſentialis.

Utrum gloria d̃tur gr̃e.

¶ Scd̃o arguit cõtra hãc r̃ſionẽ:
q2 ſcriptura dicit q gloria datur
opibus. nã de⁹ reddet vnicuiq ſʒ
opa ſua: vt dicit in pſal. nõ aũt di-
cit q det habitui gratie. ergo.
¶ R̃ndeo q2 lʒ ſcriptura dicat glo
riã dari ſm opera. dicit tñ alibi q
dat gr̃e: vt pʒ ad romanos tertio.
gratia dei vita eterna. ⁊ iõ princi-
palis conatus debet eẽ cuilibet vt
creſcat i charitate ⁊ gratia in qua
principalr̃ cõſiſtit obſeruatio di-
uine legis: vt dicit. s. D. p̃ma ſcd̃e
q. 116. ar. p°. ⁊ Aug. ſup pſal. 70.

Aureolus.

¶ Contra eandem arguit Aureo-
lus. Primo qui habet plura meri-
ta: eſt deo magis charus: ⁊ p cõſe-
quens habet maiorẽ gratiã ſʒ pe-
nitens habet plura merita q̃ añ.
naʒ habet oĩa que ante habebat:
quia per penitentiã viuificant et
preter hoc habet hunc actũ meri-
toriũ: quo actu penitet. ergo.
¶ R̃ndeo. negatur maior niſi cete
ra ſint paria. opʒ em̃ preter hoc q
habeat tantam vel maiorẽ gratiã
q̃ ante. Contingit enim aliquem
habentem pauca merita eſſe deo
magis charum eo qui hʒ plura:
ſicut de angelo reſpectu hoĩs: ⁊ de
aĩa chriſti reſpectu anime virgi-
nis Marie cõparãdo eas p inſtã-
ti cõceptiõis xp̃i. In illo em̃ inſtã-
ti illa aĩa erat ſũme accepta deo: ⁊
tamen habebat pauca merita: q2
non fecerat multos actus merito
rios: ſimilr̃ vnus homo eſt magis
charus deo cum quatuor meritis
tempore quo habet maiorem gra
tiã q̃ cũ quinq tempore quo ha-
bet minorẽ gr̃am. Penitens autẽ
lʒ habeat plura merita q̃ prius il
la. tamen nõ equaliter operant ſi
remiſſius ſe diſponat ad gratiaʒ.

Minoribus charẽs meritis p̃t eẽ deo gratior

¶ Scd̃o arguit. Cuilibet merito
corr̃ndet determinatus grad⁹ glo
rie: ergo ⁊ gratie: ⁊ p ↄ̃ns qui ha-
bet plura merita hʒ maiorẽ gr̃aʒ:
ſed penitẽs hʒ plura merita q̃ an
te: vt pbatũ eſt: ergo ⁊c.
¶ R̃ndeo. q lʒ p illa plura merita
mereat maiorẽ gratiã: non tamẽ
ſequit q illud augmẽtum gratie
ſtatim ei infundat. ſed in futuruʒ
qñ ad hoc erit diſpoſitus ⁊ ſic non
reſurgit in maiori gratia.

Hẽric⁹.

¶ Cõtra eãdẽ arguit Hẽric⁹ q̃lib.
5. q. 23. ⁊ maxie arguit ↄ rõnẽ. Pri-
mo: conat⁹ ad gratiã eſt ad bonuʒ
ſupnaturale vt de ſe ptʒ: ergo nõ põt
eſſe ſine gr̃a p̃ueniẽte et inclinãte
liberũ arbitriũ ad illũ conatũ: et p
ↄ̃ns ſequit q talis ante gratiã ha
beat gratiã: qd̃ eſt falſum. ergo.

Gr̃a p̃ueniẽs non eſt gratuʒ faciens

¶ R̃ndeo. negat ↄ̃ntia. q2 illa gr̃a
p̃ueniẽs. ſ. deteſtatio pc̃ti ⁊ appe-
tit⁹ iuſtitie nõ ẽ gr̃a gratũ faciẽs:
ſʒ eſt ſimplex motio q̃ de⁹ mouet

volũtatẽ ad appetitũ iuſtitie. vt
dic. s. D. p̃ria ſcd̃e. q. 112. ar. ſcd̃o.
¶ Scd̃o. Si gr̃a dat ſm conatuʒ
ſequit q iuſtificatio eẽt ex merito
nã hõ per illuʒ conatũ mereretur
gratiã. hoc ẽ falſuʒ. q2 ẽt Aug. di
cit q gratia iuſtificãs p̃cedit om
nem motũ liberi arbitriĳ: ergo ⁊c.
¶ R̃ndeo. negat ↄ̃ña. q2 illa diui
na motio voluntatis ad gratiam
nõ põt dici meritũ gr̃e: neq de cõ
gruo neq de cõdigno niſi impro
prie. Ad Auguſtinũ dico q aucto
ritas duplr̃ expõit. Primo q gr̃a
p̃cedit oẽʒ motũ liberi arbitriĳ me
ritoriũ. Scd̃o q Auguſtin⁹ nõ loq̃
tur de gratia gratũ faciẽte: ſʒ de il
la diuĩa motiõe quã appellat gra
tiã iuſtificantẽ: q2 ea primo icipit
moueri liberũ arbitriũ ad gratiã.

Duplex iterp̃tatio auctoritatis diui Augu.

Et q2 iſte dicit ſine pbatione q in
recipiẽte gr̃aʒ nõ requirit aliqua
diſpoſitio poſitiua. huius oppoſi
tum tenet. s. D. dicẽs q ẽt in par-
uulis qui baptizant reqrit talis
diſpõ: recipiũt. n. characterẽ q̃ eſt
diſpoſitio ad gratiam.
¶ Alia q̃ iſte dicit nõ ſunt ↄtra cõ-
cluſiones. ſed tm̃ valẽt ad declarã
dũ quandã opinionẽ ipſius Hẽri
ci: de qua alr̃s videbitur.

¶ Diſtinctio. xv.

IN diſtin. xv. querit.
Utrum homo poſſit
deo ſatiſfacere pro
peccato.

Concl'o. i.

Hõ nõ põt pfecte ſatiſfacere deo:
niſi in virtute meriti xp̃i. Hanc ſic
pbat. 3. parte. q. 1. arti. 2. ad ſcd̃m.
Ubi ſciẽdũ q duplex ẽ ſatiſfactio.
Una eſt perfecta: et hec eſt qñ leſo
reddit equalẽs. Alia eſt impfecta:
⁊ hec ẽ qñ ille q̃ leſus eſt acceptat
id qd̃ ſibi dat etiã ſi non ſit equa-
lens offenſe.

Duplex ſatiſfactio eq̃ualẽs ⁊ accepta pro eq̃ualẽti.

¶ Arguit ergo ſic p ↄcl'one. Ad pfe-
ctã ſatiſfactiõeʒ reqrit adeq̃tio ſa
tiſfactõis ad offẽſaʒ. ſʒ talẽ tantã
nõ põt pur⁹ hõ exhibere niſi ↄiun
cto merito paſſionis xp̃i: ergo ⁊c.

Scot⁹ hic q. p̃ma.

¶ Cõtra arguit Scotus ⁊ Aureo
lus quoꝝ argumẽta habent ideʒ
mediũ. Primo vbi eſt redditio eq̃
ualentis: ibi eſt perfecta ſatiſfa-
ctio. ſʒ purus hõ põt deo reddere
equiualens offenſe in deũ cõmiſſe
ergo ⁊c. maior ptʒ. minor pbatur.
Quãtũ malũ fuit in actu auerſio-
nis a deo: tantũ bonuʒ eſt in actu
cõuerſionis ad deũ: q2 vterq iſto-
rũ actuum hʒ idẽ obiectuʒ et elicit
ab eodẽ libero arbitrio: ergo ⁊c.
¶ R̃ndeo. negat maior ſed preter
id qd̃ ponit in illa maiori requirũ
tur etiã alia. Primum eſt: q ſicut
offendẽs fuit p̃ncipalis et totalis
cã malitie i offenſa: ita ſatiſfaciẽs
ſit principalis cã toti⁹ bonitatis q̃
eſt in ſatiſfactione: et non ille cui
ſit ſatiſfactio. Scd̃m eſt q ſatiſfa-
ciens ſatiſfaciat p aliquid totalr̃
ſuũ ⁊ qd̃ nõ ſit principalr̃ eius cui
fienda eſt ſatiſfactio: nã ſi q̃s offe-
rat regi id qd̃ principalius eſt re-
gis q̃ offerẽtis nõ p̃prie ſatiſfacit
regi. Tertiũ eſt q id qd̃ exhibʒ q̃s
in ſatiſfactione non teneat alias
exhibere propter alia debita ipſi
offenſo: dato q etiam nunq̃ offen-
diſſet. Bonum autẽ meritoriũ qd̃
homo facit p̃ncipaliter eſt a deo:
q2 actus noſter nõ eſt meritorius
neq ſatiſfactori⁹: niſi inquãtuʒ eſt
a ſpũ ſancto: ⁊ etiam tenemur oĩa
reddere deo propter alia b̃nficia
nobis collata: dato q ipſuʒ nunq̃
offendiſſemus. Predicte aũt tres
cõditiões erãt in xp̃o rõne diuini
ſuppoſiti: et ideo ſuũ meritũ fuit
eq̃ualẽs peccato Ade. negatur ẽt
minor. non em̃ tantũ bona eſt con
uerſio puri hoĩs ad deũ: ſicut ma-
la fuit auerſio. Naʒ auerſio eſt in
finita. tum q2 ab ĩfinito bono ho-
minem ſeparat. tum q2 infinitam
penam meret de condigno cõuer
ſio autẽ hominis ad deũ per gra-
tiam nõ eſt taliter infinita potiſſi
me inquantũ pendet ex libero ar-
bitrio: q2 vt ſic non eſt meritoria
vite eterne niſi de congruo: vt di-

Req̃ſita ad eq̃ualen ſatiſfa ctionẽ.

Auerſio a deo ẽ iſinita ↄuerſio ꝯo finita vt alias ar. p cedẽs.

eit.s.D.pͣma ſcḋe.q.114.ar.3.plꝯ enī reqrit ad meritū ꝗ̄ ad demeritum.nam nō tantū meret qui ſalutat regē:ſicut demeret qui ei maledicit.

Plus reqrit ad meritū ꝗ̄ ad demeritū.

¶Scḋo arguit Si īfinitas arguit ſatiſfactionē nō eē potē pure creature: ſequit ꝙ paſſio xp̄i non ꝑfecte ſatiſfecerit.hoc ē falſū.ḡ. ꝯña prima ꝓbat.q2 meritū chriſti nō fuit infinitū:alioqn deꝯ fuiſſ3 beatus acceptādo illam paſſionē ſicut eſt beatꝯ amādo ſuā eſſentiā et bonitatē:q2 eſt infinita.

Utrum meritū xp̄i fuerit infinitum.

¶Rñdeo.negat pͥa ꝯña.Meritū em̄ paſſionis chriſti fuit infinitū nō ſimplr̄ ſicut diuina bonitas:ſ3 ſm̄ quid ⁊ in genere meriti ſicut ⁊ eius gratia fuit infinita ī genere gr̄e:vt declaratū ē in.3.ſen.di.18.

¶Tertio.Meritū hoīs vt eſt a libero arbitrio eſt finitū:vt aūt eſt a ſpiritu ſancto ⁊ a gr̄a h3 quādā infinitatē:vt dicit.s.D.prima ſecūde.q.114.ergo aliqua actio puri hoīs poſſet eſſe ſatiſfactoria:vt eſt a ſpiritu ſancto:q2 vt ſic habet infinitatē ſicut ⁊ meritū xp̄i.

¶Rñdeo.negat ꝯña.q2 per meritum puri hominis cū quantacūq3 gratia nulla perſona diuina mereretur ſed purus homo.ſecꝯ autē eſt de merito chriſti.

Durandus.

¶Cōtra eādē arguit Durādꝯ ſic. Quicqd habebat xp̄s debebat deo ꝓpter accepta bñficia ſicut ⁊ nos: ḡ pariformiter nō poterat ſatiſfacere reddendo equiualens.

¶Rñdeo.ꝙ l3 humanitas chriſti non poſſet reddere equiualēs:tamen diuinū ſuppoſitū poterat. ⁊ ideo actio quā faciebat mediante natura humana habebat virtutē diuinā ⁊ poterat ſupra totā naturam humanā ⁊ ſingula eiꝯ ſuppoſita ꝗ̄ ad ſatiſfactionē de ꝯdigno ſtrictiſſime accepto.

Cōclo.ij. Nullꝯ p̄t ſatiſfacere deo de vno peccato non ſatiſfaciendo ei de alio ſed illud retinēdo. Hāc ſic probat.s.D.p̄nti diſtin.ar.3.Nullū opꝯ īſufficiēs ad amicitie reſtitutionē ē deo ſatiſfactoriū. ſed oē opꝯ factū cū retētiōe peccati mortalis ex affectu eſt hmōi.ergo.

Cōclo.iij. Nullꝯ poſt remiſſionē peccati mortalis ſibi factā ꝑ ꝯtritionē de nouo mortalr̄ peccās pōt ī ſtatu illo ſatiſfacere ꝑ pctis priꝯ ſibi dimiſſis.Hāc ꝓbat vbi ſupra: q2 nullū opꝯ factū ex̄ charitatē eſt deo ſatiſfactorium.

¶Cōtra arguit Scotꝯ.Ille ꝗ poſt peccatū mortale ꝯmiſſū facit penitētiā priꝯ ſibi iniūctā facit id qḋ ſibi iniūctū ē tanq̄3 ꝑs ſatiſfactionis:ergo vere ſatiſfacit.

Scotꝯ vbi.ſ.

¶Rñdeo.negat ꝯñīa: q2 talis actu ſatiſfaciens cū nō ſit acceptꝯ deo ꝓpter defectū charitatis:poteſt tamen dici materialr̄ ſatiſfactio:q2 apta eſt eſſe ſatiſfactio.ſi charitate informaret.Qḋ aūt nō ſatiſfecerat p3:q2 ille qui cōtinuat offenſam regis nō ſatiſfacit ei: huiuſmodi autem eſt peccator.

Utrum ſatiſfactio in mortali ſit valida.

¶Contra eandē arguūt aliꝗ. Primo ille qui accepta penitētia poſtea cadit in mortali eſt debitor tantum pene finite ſibi impoſite: ergo ſi eam exſoluit ſatiſfacit.

Aliꝗ ꝗs referꝯ petrꝯ de palude hic.q.1.

¶Rñdeo.negat ꝯñtia.q2 non eſt debitor pene finite qualitercūq3 ſoluēde:ſed in ſtatu gratie in quo ſolo eſt deo accepta: alioquin eſt debitor tante pene quantam meretur culpa ⁊ illa eſt infinita.

¶Contra.ex hoc ſequitur ꝙ ſi talis in peccato decederet ita puniretur pena infinita pro culpa aliqñ ſibi dimiſſa ſicut ꝓ culpa nūq̄3 dimiſſa:qḋ videt inconueniens.

¶Reſpondeo.ꝙ hoc nō eſt inconueniēs.nec propter hoc ſequitur ꝙ contritio ſit inutilis:q2 ipſa per ſe liberat a pena eterna per accidēs autē impeditur iſta liberatio per peccatum ſuperueniens.

¶Scḋo.ſm̄ iuſtitiam humanam ſi quis penam taxatā ⁊ acceptatam pro precedente offenſa ſibi dimiſſa exſolueret etiā poſtq̄3 denuo offendit totalr̄ liberatus eſt:ergo ſimiliter eſt ſm̄ iuſtitiā diuinam.

¶Rñdeo.negatur ꝯña. q2 offenſe cōmiſſe in hominē pōt correſpondere pena ſ3 equalitatē rei. offenſe aūt cōmiſſe in deū non: ſed ſolū ſm̄ acceptationem diuinam.

Cōclo.iiij. Opera extra charitatē ī facta nō ſunt alicuius premiꝗ etiam tēporalis proprie meritoria. Hāc ponit.s.Do.preſenti diſt.arti.3.⁊ probatur q2 peccator nō meretur amari a deo.Amor aūt eſt primū donum:ergo per cōſequens nullum aliud donum meretur.

¶Quidā arguūt licet nō proprie cōtra cōcluſionē ꝙ nullus poteſt mereri aliquid a deo de cōdigno: q2 deus quicquid dat ex ſua liberalitate dat:ergo non ſm̄ debitū.

¶Reſpondeo.vt dicit.s.Doc. prima ſecunde.q.114.arti.1. ꝙ deus nullo modo eſt nobis debitor: l3 apud eū mereamur:ſ3 bene efficit debitor ſibiipſi.Uñ etiā ſi nō redderet creature id qḋ ipſa meret ſ3 diuinā ordinationē nō faceret iniuſtitiā creature:ſ3 ſibiipſi reddēdo ſe fallacē in ꝓmiſſis:qḋ eſt impoſſibile:nec tñ tūc ꝓprie faceret ſibiipſi iniuſtū:q2 nullus iniuſtū patit volēs:niſi dicremꝯ ꝙ nō ſ3 idē attributū ſ3 ſm̄ diuerſa ſm̄ rationē:ageret ⁊ pateretur iniuſtū.

¶Diſtin.xvj.

Circa.16.diſt.queritur.Utrū peccatum veniale poſſit remitti ſine mortali?

Fr̄ Iſidorꝯ mediolanēſis.

Conclo.j. Peccatum veniale nō pōt dimitti voluntate manēte ad illud.Hanc ponit.s.Tho.in preſenti diſt.q.2. ar.1.in ſolutione prime.q.

¶Ratio eſt.Manēte cā nō poteſt tolli effectꝯ.Sed adherētia voluntatis inordinata ad aliqd erit cā venialis peccati.Ergo manēte voluntate fixa ī illo:nō p̄t ip̄3 remitti.

Cōclo.ij. Unū peccatum veniale pōt dimitti ſine alio veniali.Hāc ponit ibidē in ſolutione.2.q. Huius rō eſt.Maioris gratie ē remiſſio peccati mortalis ꝗ̄ venialis.S3 vnū peccatū veniale manēs fixū in corde:nō impedit remiſſionē peccati mortalis.Ergo multominus impedit remiſſionē alteriꝯ venialis.

Cōclo.iij. Peccatum veniale non pōt dimitti ſine mortali: vel mortali remanēte.Hāc ponit ibidē ī ſolutione.3.q.Rō eſt.Quicquid repugnat cuilibet feruori charitatis: ī pedit remiſſionē peccati venialis. Sed peccatū mortale eſt hmōi.ḡ.

¶Cōtra arguit Durādꝯ.1.In remiſſiōe venialis tm̄ īueniunt duo ꝗ fieri p̄nt ab exiſtēte ī mortali.ḡ. añs probat.In pctō mortali ſunt tria:culpa:offenſa ⁊ pena. Uñ ī remiſſione mortalis ſunt tria: reordinatio volūtatis ꝑ ꝯtritionē ꝯtra culpā.reſtō gr̄e cōtra offenſam.cōmutatio pene eterne in tpalē. in pctō aūt veniali nō eſt offenſa ſed tm̄ clp̄a ⁊ pena:reordinatio volūtatis ⁊ ſolutio pene finite: fieri poſſunt ab exiſtēte mortali.ergo.

Durandus hic q.2.

¶Rñdeo.negat añs.Ad probōnē dr̄ ꝙ in pctō veniali nō ſolū ſunt illa duo:verū ēt tertiū.ſ. aliqlis macula ⁊ offenſa nō ꝗdē vt ait.s.Th. in p̄nti di.q.2.ar.2.q̄ſtiū.pͣma ī ſolutiōe p̄mi:ꝑ ꝑuationē pl'chritudinis:q2 nō tollit gr̄a3 ꝗ ē decor:ſ3 ꝑ īpedimētū apparētie pl'chritudis exteriꝯ.Uñ nō op3 ꝙ talis macula ꝑ īfuſionē gr̄e tollat:ſ3 ꝑ actū qui gr̄e īpedimētū tollat.Sic̄ dicit.3. parte.q.87.ar.2.ad.3. Uerūtamē iſta macula nō eſt ita ꝓprie dicta: ſicut macula pcī mortalis. Et ſic d3 intelligi quod idē.s.Th.dicit prima ſecūde.q.89.ar.1.

In peccato veniali ſūt tria.

¶Sciēdū ꝙ.s.Th.oñdit ꝙ ī peccato veniali ſit aliq offenſa dei.p̄nti di.q.2.ar.1.q̄ſtiū.2.Ex qbꝯ p3 ꝙ ⁊ ſi ꝑꝑ pctm̄ veniale deꝯ nō offendat peccāti:tñ offendit pctō ſquēs

tū ipȝ deteſtaꝛ ⁊ punit tāꝙ̄ ſibi diſplicēs. Eſt ibi ꝙ nōnulla offēſa: et ꝑ ꝯñs ad ei⁹ remiſſionē reqriꝛ aliqs act⁹ ꝯtrari⁹ deo placēs in ordine ad vitā eternā. ſ. aliqs actus a charitate ⁊ grā elicitus: ſicut peccatū veniale retardat a vita eterna: ⁊ ꝯſequutionē illius impedit. De hoc. s. Th. de malo. q. 7. ar. 11.

Ad remiſſionem venialis: ſemꝑ reqriꝛ aliqs act⁹ charitatis.

¶ Dico ſcḋo ad argumētū ꝙ lȝ in pctō veniali nō ſit macula ſtricte ⁊ ꝓprie: tñ ille q̄ hȝ veniale cū mortali rōne mortalis offendit deū et de⁹ offenſus eſt illi. Iō quādiu caret grā: nō ſufficiēter pt ſe hr̄e ad dimiſſionē venialis: ⁊ ſolutionē pene. de ma. q. 7. arti. 10. ad. 6. Item 3. p. q. 87. art. 4. Itē. 2. ſen. di. 42. q. 1. art. 5. ad. 6. Itē. 4. ſen. di. 21. q. 1. in ſolutione. 3. q. Ex qb⁹ pȝ ꝙ exiſtēs in mortali nō pōt ſufficienter reordinare volūtatē: qꝛ nec ꝯtritio nec ſatiſfactio eſt extra gratiam. Reordinatio vero volūtatis eſt cōtritio: vt poſt dicetur.

¶ Scḋo. Puer cū originali ⁊ veniali preciſe decedēs nō punietur in inferno pena infinita: qꝛ veniali nō debetur. Ergo finita. Hanc vero eam hic ſoluere potuit.

Utrum veniale poſſit reperiri cum ſolo originali.

¶ Si dicaꝛ ꝙ caſus nō eſt dabilis qꝛ neceſſario pri⁹ mortaliter ꝙ̄ venialiter peccabit.

¶ Cōtra. Hoc manifeſte falſuȝ eſt in pueris: in quibus ante mortalia experimur agere venialia.

¶ Rñdeo. Caſus eſt impoſſibilis. Puer. n. añ vſuȝ rōnis ſicut a mortali excuſaꝛ: ita a veniali ⁊ multomagis. Sed poſtꝙ̄ hȝ vſum rōnis peccat mortalr̄ ſi nō facit qḋ in ſe eſt ad ꝯ̄rēdū ſuā ſalutē. Si aūt faciat: grāȝ cōſequiꝛ ꝑ quā erit immunis a pctō origīali. De malo. q. 7. ar. 10. ad. 8. Itē. 2. ſen. diſt. 42. in expōne lr̄e. Et. q. 1. ar. 5. ad. 7. Itē prima ſecūde. q. 87. ar. 5. ad. 2.

¶ Ad ꝓbōnē caſus: dr̄ ꝙ qui iudicāt pueros nō hn̄tes vſum rōnis: prius peccare venialiter ꝙ̄ mortaliter: falſe iudicāt: licet poſſint facere multa q̄ ſm ſuū gen⁹ ſunt venialia: q̄ in eis non ſunt peccata.

¶ Tertio arguit. Bona opa ī mortali facta ſunt meritoria expiationis alicui⁹ pene tēporalis. Ergo ſunt meritoria expiationis ſatiſfactorie pene debite veniali.

¶ Rñdeo. Negaꝛ ꝯñtia: qꝛ ibi eſt fallacia ꝯñtis: arguendo ab indefinita ad eius ſingularem.

¶ Pro cuius declaratione ſciēdū ꝙ bona opa facta in mortali ſunt meritoria de ꝯgruo ſi debeat dici meritū q̄ntuplicis boni vel p̄mij. Valēt. n. primo ad diſponēdū ad grāȝ. Scḋo ad aſſuefactionē bonorū operū. Tertio ad ꝯſequutionē bonoꝝ tēporaliū vel vitationē maloꝝ. Quarto minuūt penā īferni retrahēdo a pctō omiſſiōis ⁊ a maiori cōtēptu. Quinto ad dilationē vl' minutionē pene tpalis. 4. ſen. di. 15. q. 1. ar. 3. in ſolutione quarte ⁊ quinte q̄ſtionis.

Bōa facta in mortali q̄ntuplicis ſunt meritoria boni.

¶ Dicit ſcḋo ꝙ ꝑ talia opa null⁹ mereꝛ de ꝯgruo aliqḋ bonū tēporale: nec expiationē alicui⁹ pene tēporalis: q̄ ſit poſterior natura infuſiōe gratie grātū faciētis. Sic aūt eſt de pena ſatiſfactoria / debita pctō veniali.

¶ Quarto. Si veniale dimitti nequit / manēte mortali: hoc iō ē: qꝛ opa fcā ī mortali nō ſunt accepta deo. Sed hoc nihil eſt. Quia lȝ nō ſint accepta ad remunerationē vite eterne: ſunt tamē accepta ad remunerationē boni tpalis. Cuiuſmodi eſt iſta remiſſio pene. Ergo in hoc euacuatū eſt totum fundamentum tue opinionis.

¶ Rñdeo. Bona facta in mortali nō ſunt accepta deo tāꝙ̄ remunerāda vita eterna aut aliquo bono tpali: qḋ naturalr̄ p̄ſuppōit grāȝ: vt dictū eſt. Secus eſt de alijs penis debitis in hoc ſeculo: que nō ſunt purgatiue vel ſatiſfactorie: vtputa que ſunt initiū dānatiōis vel ad glīam dei vel bonoꝝ alioꝝ hominū. Ad preſeruationē. n. a talib⁹ valent opa facta in mortali.

Nulla bona facta in mortali ſunt meritoria: bōi eterni vel tēporalis ſuppōnentis grām.

¶ Sciēdū ꝙ ſi arguēs non diſtinxit inter remiſſionē culpe et pene peccati venialis decept⁹ eſt: qꝛ illa duo diſtīguunꝛ. De malo. q. 7. ar. 11. Si vō arguēs diſtinxerit: tūc falſe putauit veniale remitti quo ad culpā per diſplicentiā peccati ſine grā ⁊ dilectiōe dei ſuper oīa. Et quo ad penā remitti ꝑ exſolutionē pene finite extra grāȝ ⁊ charitatē. Nullus em̄ dolor de peccato ſine grā hȝ rōnē contritionis.

¶ Quinto arguit cōtra rōnē ꝓbātem cōcluſionē. falſa. n. eſt minor. Non em̄ mortale opponiꝛ formaliter charitati ⁊ veniale feruori. ſȝ cōſequutiue tantū: quo ad mortale. Qḋ probaꝛ. Utrūꝗ cōſiſtit formaliter in deordinatione act⁹. Ergo vtriꝗ formaliter opponiꝛ reordinatio actus. Deordinationē vero act⁹ mortalis ꝯſequiꝛ priuatio charitatis: ⁊ reordinationē charitas. Feruor aūt charitatis nec formaliter: vt ꝓbatū eſt: nec etiā cōſequutiue opponiꝛ veniali. Quod ꝓbaꝛ. Stat em̄ veniale cū feruore charitatis ſiue ſit intēſio charitatis quātū ad habitū: qꝛ per nullū veniale tolliꝛ: ſiue quātū ad actū. Sola aūt diſplicētia ſine tali actu tollit veniale. ergo.

¶ Rñdeo. Negaꝛ ꝙ feruor nō opponaꝛ veniali ꝯſequutiue. Ad ꝓbationem: dicitur ꝙ feruor charitatis q̄ delet veniale nullo modo ſtat cū eo qḋ delet: lȝ poſſit ſtare cum alijs venialibus. Talis eniȝ feruor eſt diſplicētia ⁊ cōtritio de illo veniali ⁊ non de alijs. s. Tho. in preſenti di. q. 2. ar. 1. queſtiū. 2. ad. 2. Itē ar. 2. in ſolutione ſecunde. q. Item. 3. parte. q. 87. ar. 1.

Feruor oppoſitus veniali: ñ ſtat cuȝ eo.

¶ Ex quib⁹ omnibus patet: ꝙ feruor charitatis oppōiꝛ virtualiter peccato veniali vni vel pluribus vel oībus. Et ideo ſufficit ad deletionē venialiū peccatoꝝ vni⁹ vel pluriū vel omnium. Et ꝙ arguēs male intellexit talē feruorē. Et ꝙ diſplicentia quā ipſe ponit nihil valet ad remiſſionē venialis. Itē ꝙ feruor actualis charitatis aliquādo opponitur peccato veniali virtualiter lȝ non ſemper: iō aliqñ tollit illud licet non ſemper.

¶ Sexto arguit. Quia dictū Gregorij nō iuuat dicētis. veniale obſcurat: mortale obtenebrat. Charitas. n. nō minuiꝛ. Obſcurari vō dicitur ex defectu luminis rationis naturalis.

¶ Rñdeo. Inſufficienter exponit arguēs dcm̄ Gregorij: qꝛ Gregori⁹ nō loquiꝛ de obſcuratiōe luminis nālis rōnis: ſȝ luminis gratie vel charitatis. Qḋ quidē lȝ nō minuatur ꝙ̄tū ad habitū ꝑ pctm̄ veniale: minuiꝛ tñ quātū ad actū vel feruorē. De malo. q. 7. arti. 2. ad. 6. ⁊ ad. 17. Pōt tñ intelligi diminutio charitatis quo ad habitū: nō q̄dē ꝑ ſe ſȝ per accñs. ibidē ad quartū.

Veniale minuit charitatem q̄ ad actū ⁊ ēt quo ad hītū ꝑ accñs.

¶ Ad idē arguitur ab alijs. primo qꝛ non plus pēdet remiſſio venialiū a remiſſiōe mortaliū ꝙ̄ ecōtra.

¶ Secūdo. qꝛ pena debita veniali eſt finita.

¶ Tertio. qꝛ ibi nō eſt offenſa.

¶ Quarto. qꝛ nec actu nec aptitudine tolliꝛ gratia per pctm̄ veniale. Ergo eā nō eſt neceſſe reſtitui ī ablatione venialis.

¶ Rñdeo. ad primum dr̄ ꝙ magis pendet: qꝛ oīs peccati remiſſio eſt ꝑ gratiā dei: nō ex operib⁹ hoīs.

¶ Ad ſcḋm dr̄ ꝙ lȝ pena ſit finita: nō tñ erit deo accepta ſine gratia.

¶ Ad tertiū dr̄ ꝙ ibi eſt offenſa q̄ tolliꝛ ꝑ reordinationē volūtatis: que eſſe nō poteſt ſine gratia.

¶ Ad quartū diciꝛ: ꝙ lȝ nō tollaꝛ grā: ſupponiꝛ tñ in reſtitutione.

¶ Sciēdū ꝙ p̄fate rñſiones ſunt Petri de palude tenētis ꝙ vēiale nō poſſit remitti ſine mortali ī habēte mortale: pōt tñ remitti in habēte originale tantū. Qḋ eſt ꝯtra s. Tho. prima ſecūde. q. 109. ar. 3.

Opinio s. Tho. diſſentiens a Petro de pal.

Queſtio. ij.

Circa eandē diſtinctionē queritur ſecundo. Utrum penitētia habeat partes?

Fr̄ Iſidor⁹ mediola.

Pro hac queſtione ſit prima concluſio. penitentia hȝ

ptes. Hãc ꝓbat. s. Th. pñti di. q. 1. ar. 1. i ſolone. 1. q. Itẽ. 3. p. q. 90. ar. 1. Hui⁹ rõ eſt. oẽ ſacr͡z hñs ptes ꝛ diuerſos act⁹ ſm ſpẽm loco mĩe hʒ partes. Sʒ penitẽtia eſt hmõi. g̊.

Cõclo. ij. Penitẽtia ſm ꝙ eſt virt⁹: nõ hʒ partes. Hãc ponit ꝑſenti di. vbi ſupra in ſolutione. 4. q. Itẽ. 3. parte. vbi. s. ad. 2. Hui⁹ ratio eſt. Nullus habit⁹ hʒ act⁹ humanos pro partib⁹. ſed virt⁹ penitẽtie eſt quidã habitus: partes aũt penitẽtie ſunt actus humani. ergo.

Cõclo. iij. Partes penitẽtie ſufficiẽter aſſignant̃ tres. ſ. ꝯtritio: ꝯfeſſio ſatiſfactio. Hãc ponit. 3. parte. vbi ſupra art. 2. Itẽ in ꝑſenti di. q. 1. arti. 1. in ſolone. 2. q. Huius rõ eſt. Tot ꝛ nõ plẽs ſunt ptes pnĩe: q̃t ſunt act⁹ penitẽtis reqſiti ad recõpẽſationẽ deo fiẽdã. Sʒ ad talẽ recõpẽſationẽ reqrunt̃ iſti tres act⁹ penitẽtis ꝛ nõ plures nec alij. ſ. cõtritio cõfeſſio ꝛ ſatiſfactio. ergo.

Durandus hic q. 1.

¶ Cõtra tertiam hanc cõcluſionẽ arguit Durãdus p̊. Omne ſacramẽtũ diſpẽſat̃ a miniſtris ſʒ quãlibet ſui partẽ. Sed predicta tria nõ ꝯferunt̃ ab eccƚie miniſtris. ergo nõ ſunt partes ſacramenti.

Utrum pnĩe ꝑtes ſint tres.

¶ Rñdeo. ſm. s. Th. in pñti diſ. q. 1. ar. 1. q. 2. in ſolutione primi. Maior nõ eſt vera in ſacramẽtis habẽtib⁹ ꝓ materia actũ humanũ: niſi ſm cõſumationẽ vtputa ſm abſolutionẽ aut pene iniunctionẽ. Un̄ vt ait Petr⁹ de palude. Maior hʒ locũ ſolũ in ſacr̃is: quorũ materia eſt aliud ab actu ſuſcipientis.

¶ Scd̃o arguit. ꝑdicte partes nõ ſũt ſubiectiue: q2 totũ tale ſaluat̃ in qualibet parte. Nõ aũt ſaluat̃ in ſola cõtritione: neq3 integrales q2 totũ integrale reqrit actualiter quãlibet ſui partẽ. Sacramẽtũ ãt penitẽtie actualiter dũ exhibetur nõ requirit ſatiſfactionẽ. ergo.

¶ Rñdeo. Sũt partes integrales ꝛ nõ ſubiectiue: neq3 potentiales. Ad improbationẽ d2: ꝙ totũ integrale permanẽs reqrit oẽs partes ſimul: nõ aũt ſucceſſiuũ. Penitentia autẽ eſt totũ ſucceſſiuũ. vbi. s. q. 3. ad. 3. ꝛ. ad. 2.

¶ Tertio. Preter materiã ꝛ formã nõ eſt dare ptes in ſacr̃is ꝓprie dictas. Sʒ ꝯtritio et ſatiſfactio neq3 ſunt materia neq3 forma. ergo.

Partes mãles ꝛ forales pnĩe.

¶ Rñdeo. Cõfeſſio eſt ſicut materia ꝓpinqua: cõtritio vero q2 ꝑeit confeſſionẽ poteſt dici materia remota. ꝛ ſicut abſolutio eſt forma: ita ſatiſfactio in abſolutione iniũcta eſt pars formalis ꝑficiẽs abſolutionẽ. Nõ. n. eſt abſolutio ꝑfecta a culpa ꝛ a totali pena niſi ſatiſfactione completa.

¶ Dici etiã põt: ꝙ ſatiſfactio ſe tenet ex parte materie: q2 ꝑcedit abſolutionem quo ad cõceptũ ꝛ propoſitũ vel intentũ: incipiens in cõtritionis dolore. Licet quo ad eſſe exercitum ꝛ eius exequutionẽ ſequatur abſolutionẽ. Conſona eſt hec reſpõſio dictis. s. Tho. in. 4. diſt. 22. q. 2. ar. 2. in ſolutione prime ꝛ ſecunde queſtionis.

¶ Quarto arguit ſpecialr̃ de cõtritione. Quicq̃d eſt de integritate ſacr̃i: opʒ ꝙ ſit aliquid ſenſibile extrinſecus adhibitũ. Sed cõtritio nõ eſt quid ſenſibile. ergo.

Contritio vt ẽ pars ſacramẽti: ẽ ſenſibilis.

¶ Rñdeo. Negat̃ maior. Sufficit enim ꝙ ſit ſenſibile in ſe vel in ſuo ſigno vel effectu ꝓximo aut ſenſu interiori organico. 4. ſen. di. 22. q. 2. ar. 1. queſtiũ. 2. ad. 3. Itẽ diſt. 17. q. 2. ar. 1. q. 2. ad. 1. Ideo contritio ꝓut eſt pars ſacramẽti: ẽ aliqualr̃ ſenſibilis ꝛ nõ ſolũ intelligibilis.

¶ Quinto arguit. Deficiẽte ſatiſfactione: prius ſacramẽtũ fuit verũ ſacr̃m. Ergo ſatiſfactio non eſt pars ſacr̃i ꝓprie. ſed tm̃ large accipiẽdo partẽ pro omni eo: quod requiritur ad debitã cõfeſſionẽ ſiue antecedẽtis ſiue cõſequentis.

¶ Rñdeo. ꝙ illud fuit quidẽ verũ ſacr̃m: ſed non cõpletũ vltimo cõplemẽto. Ad id qd̃ d2 ꝙ ſunt partes large accipiẽdo partẽ: falſum eſt. Quia tũc non deberet dici ſa-

cramentũ pnĩe: ſed cõfeſſionis vel abſolutionis. Ex quo nec penitentia interior nec exterior eſt de ei⁹ eſſentia: ꝛ tũc ſacramẽtũ penitentie nõ eſt in lege: ſed tm̃ ſacr̃m confeſſionis ꝛ abſolutiõis. Quod differt ſpecie nihil hñs eẽntiale tale q̃le ſacr̃m pnĩe habuit in lege nature vel moyſi: qd̃ vr̃ abſurdũ.

Utrum penitentia eẽt i lege veteri ſacramentum.

¶ Sanctus aũt Tho. in. 4. diſt. 8. q. 1. ar. 2. in ſolutiõe p̃me. q. ꝙ penitentia vt eſt ſacr͡z: nõ erat in lege veteri: hoc vero nõ intendebat. s. Th. ſʒ ſolũ ꝙ nõ fuit illo modo ſacramẽtũ: quo nũc in lege noua eſt ſacramẽtũ p̃ma. p. diſ. 4. q. 1. ar. 2. q. 3. ad. 2. Itẽ diſt. 26. q. 2. art. 2.

Alij.

¶ Cõtra eandẽ arguũt alij. Tum q2 exiſtẽte magna cõtritione ſine ſatiſfactione eſt perfectũ ſacr͡z penitẽtie. Ergo nõ ẽ pars eẽntialis.

¶ Tum: q2 ſequeret̃: ꝙ in cõfitẽte ſine cõtritiõe: nihil cauſaret̃ ex cõfeſſione: qd̃ eſt falſum.

¶ Rñdeo. ꝙ ibi eſt ſatiſfactio in ꝓpoſito: q̃ ſola ſufficere põt ad aſſequendũ perfectũ effectũ. ſacr̃i.

¶ Ad aliud d2: ꝙ ſacr̃m põt conſiderari ſm ſuam primaʒ perfectionem ſine qua nõ manet eſſentia ꝛ iſto modo partes ei⁹ ſunt abſolutio cõfeſſio ꝛ aliq̃lis diſplicẽtia de pctis: ſiue ſit ꝯtritio: ſiue attritio: ſiue q̃liſcũq3 alius dolor vel deteſtatio peccatoꝝ. Et vna harũ partiũ deficiẽte nihil eſt ſacramentũ. Alio mõ põt cõſiderari quãtũ ad ſcd̃am perfectionẽ ſuã: qua. ſ. cõtinet ſacr̃m: ꝛ rẽ: ꝛ id qd̃ eſt res ꝛ ſacramentũ: ꝛ hãc ſcd̃am perfectionẽ non hʒ ſine contritione: nec eſt niſi ſit cõtritio eſt g̃ illud ſacr̃m informe: ex quo in eo aliquid relinq̃tur qd̃ eſt ſacr̃m ꝛ res ſacr̃i. ſ. ornatus. Non tñ recipit gratiã. Sacramenti aũt penitẽtie formati: pars eſt contritio.

Sacr̃m põt cõſiderari ſm ſuã p̃mã ꝑfectiõeʒ ꝛ ſcd̃am

Cõclo. iiij. Predicte ꝑtes dñr partes penitentia integrales: nõ autẽ ꝓprie ſubiue vel potentiales. Hãc ponit pñti diſt. q. 1. ar. 1. in ſolutione. 3. q. Itẽ. 3. parte. q. 90. arti. 3. Huius ratio eſt. Ille partes de quib⁹ ſimul ſumptis totũ predicatur in ſingulari numero ꝛ nõ in plurali: ꝛ quaꝝ nulli totũ adeſt cõplete ſm totã eſſentie rationẽ: ſunt partes itegrales: nõ aũt ſubiectiue vel potẽtiales. Sed cõtritio cõfeſſio ꝛ ſatiſfactio ſunt hmõi partes reſpectu penitẽtie. ergo.

Diſtinctio. xvij.

Circa diſtinctionem decimamſeptimam queritur vtrũ vere ꝯtritus ꝛ penitens: plus debeat eligere penã inferni: vel omnino nõ eſſe: q̃3 peccare?

Fr̃ Iſidorus mediolanẽſis.

Pro hac q̃one ſit p̃ma cõclo. Cõtritus tenetur in generali velle pati magis quãcũq3 penã q̃3 peccare: nõ tñ tenet̃ i ſpeciali deſcẽdere ad penam inferni vel aliã. Hanc ponit. s. Th. in. 2. quolib. q. 9. Itẽ pñti diſt. q. 2. ar. 3. q. 1. ad. 4. Huius rõ eſt pro prima parte ꝯcluſionis. Quicũq3 diligit deũ plus q̃3 ſeipſum magis eligit quodcũq3 detrimẽtũ boni ꝓprij q̃3 detrimentũ boni diuini. Sed culpa mortalis eſt detrimentũ boni diuini ꝛ iiuſtitia vel offenſa: pena ꝟo nõ eſt niſi detrimẽtũ boni proprij: ergo q̃libet talis ꝑeligit oẽm penã q̃3 diuinã offenſam dei. Quilibet aũt cõtritus diligit deũ ſup oĩa: ergo. Pro ſecũda parte arguitur: q2 deſcẽdere in talib⁹ ꝛ ad ſingula: eſt inducere hominẽ in tẽtationẽ ꝛ prebere occaſionẽ peccãdi quod nemo facere debet: ergo.

Durã. h. q. 5. Utrũ ꝓ vitãdo malo cl'pe debeat q̃s eligere oĩno nõ eſſe.

¶ Contra arguit Durãdus ꝓbãdo ꝙ pro vitando malo culpe nullus dʒ eligere penam inferni vel oĩno non eſſe primo. Nullũ malũ pene eſt neceſſariũ ad vitãdũ culpã: niſi ſit materia virtutis oppoſite: ſicut patet in fortitudine cui⁹ mã eſt ſufferẽtia triſtiũ. ſed pena inferni: nõ eſt mã alicui⁹ ꝟtutis: ſilr̃ pura nõ entitas cũ non eſſe. et.

virtutē ⁊ ſbm deſtruat ꝟtutis:ꝗ.
¶Rñdeo. Negatur minor. Nam
pena inferni preſcindēdo in ea ra
tionē culpe:in caſu poſſibili de po
tētia dei abſoluta:poteſt eſſe mā
alicuius virtutis. Poſſet em̄ deus
reuelare alicui viatori p̄ſcito ſuā
dānationē : ⁊ cauſare in eo firmū
aſſenſum de hoc. Quo facto talis
tenēref cōformare voluntatē ſuā
diuine voluntati: nō quidē volen
do p ſe ⁊ abſolute ſuā dānationē:
ſed volendo obſeruari ordinē iu-
ſtitie circa ſe. de veri.q.23.arti.8.
ad.2.item.1.2.q.119.arti.10. ad.2.
itē in primo ſen.diſt.vltima.q.vl-
ti.ar.vltimo.ad ſecundum.
¶Ex quib⁹ patet ꝙ facta tali reue
latione ille cui fieret:non tenereſ
velle culpam ſuam nec finalē im-
penitentiā : nec abſolute penam
perpetuā inferni:nec per ſe dāna
tionem ſuam:ſed ordinem diuine
iuſtitie.⁊ ſic illa pena vt preſcin-
dit a culpa:eſt materia virtutis:⁊
electio illius in eo caſu eſſet neceſ
ſaria ad vitandum peccatū.
¶Secundo arguit. Cōcluſio ſup
ponit falſum:ergo.añs probatur.
Supponit enim vnū eſſe eligēdū
pro altero vitando:et querit quid
pro quo:⁊ tñ neutrū eſt pro altero
eligendū : ergo.añs declaraſ quo
ad primā partē. Nā ſupponit ꝙ
ſit licitū eligere malū pene ꝓpter
vitandū malum culpe. Secunda
pars antecedētis probaſ. Nunꝗ̄
lꝫ eligere penā pp vitandā culpā
niſi qꝛ pena eſt promotiua virtu-
tis oppoſite puta affligere corp⁹
ieiunijs ꝓpter promotionē boni
tēperātie:⁊ repreſſionem vitij:ſed
pena inferni vel oīno nō eſſe non
ꝓmouet ad aliquā virtutē : ergo.
¶Si dicaſ ꝙ pena inferni eſt ma
teria virtutis.
¶Contra. Primo qꝛ hoc nō eſt ad
propoſitū. Nō em̄ querimus vtrū
iuſte dānatus teneaſ potius vel-
le ſuam penā ꝗ̄ ſuā culpā mane-
re impunitā:ſed querimus vtruꝫ
cōtritus qui illam penā nō mere-
tur:teneatur potius illam eligere
ꝗ̄ tentationi ſuccumbere.
¶Scdō. Quia ēt falſuꝫ eſt. Dāna
tus em̄ ad mortē tpalē ſine p̄iudi-
cio iuſtitie:pōt velle ꝙ pena mor-
tis ſibi miſericorditer relaxetur.
¶Si autē ponaſ caſus:ꝙ neceſſe
ſit culpā vel penā incurrere: dico
ꝙ eſt impoſſibilis ⁊ incōpoſſibilis
qꝛ cū null⁹ peccet niſi volēs ſi no-
lēs peccare incurrat iſtas penas:
q̄s ſol⁹ de⁹ infligit:idē eſt ac ſi di-
cat de⁹:ſi nō peccaueris ponā te ī
inferno:⁊ cōſequēter ille peccabit
⁊ nō peccabit:qꝛ obediet deo.
¶Rñdeo. Negaſ antecedens. Ad
ꝓbationē negaſ ſecūda pars an-
tecedētis. Ad probationē dicif ꝙ
maior eſt falſa. Nā ad hoc ꝙ aliq̄
pena licite eligaſ vel volūtarie tol
lereſ:nō opꝫ ꝙ per eā promoueaſ
bonū alicui⁹ virtutis:ſꝫ ſufficit ꝙ
ſine ea haberi aliquod bonū non
poſſit. Falſa etiā ē minor: qꝛ lꝫ pe
na īferni ſm p̄ſentē curſuꝫ ⁊ ordi-
nē reb⁹ inditū:nō ꝓmoueat bonū
alicuius virtutis:ſecus tñ eſt ī ca
ſu poſſibili vt ſupradictum eſt.
¶Rñſio ꝗꝫ ibidē data bona eſt.
¶Ad primā improbationeꝫ dicif
ꝙ lꝫ alia ſit queſtio de cōtrito qui
eſt in via:⁊ de dānato qui eſt in in
ferno : tñ ambe in hoc cōueniunt
ꝙ vterqꝫ eorū poti⁹ debet eligere
penam inferni aut quācūqꝫ aliaꝫ
penā ꝗ̄ peccare mortaliter : ſi oc-
curreret articulus.
¶Ad ſecūdā improbationē dicif:
ꝙ lꝫ dānatus ſi vigeret rōne:poſ-
ſet ſine peccato optare illā penaꝫ
ſibi remitti a deo miſericorditer:
volūtate antecedēte:nō tñ volūta
te conſequente : vel ſi voluntate
conditionata : nō tñ abſoluta : ex
quo cōſtat ſibi de iuſtitia ⁊ immu
tabilitate diuine volūtatis circa
eius perpetuā punitionem.
¶Ad caſum dicitur primo ꝙ nul
lus caſus de p̄ſenti apparet dari
poſſibilis in quo vitans culpā in
currat penam inferni. Poſſibilis
eſt autē caſus ⁊ forte ſepe contin-

git de facto ꝙ aliqs oīo reſpuen-
do penam inferni:peccat morta-
liter. Et ſi illam voluntarie ſuſti-
neret:vitaret nouū pctm̄ mortale
ex q̄ ſeqꝉ:ꝙ nec illa poſitio ē īpoſſi
bilis:nec includēs cōtradictoria.
quomō omittēs peccare timore penarū infernaliū peccet.
¶Sciendū ꝙ nō quicūqꝫ omittit
peccare timore penaꝝ īfernaliū:
peccat in hoc:ſed ſolum qñ ſoluꝫ
omittit ꝓpter hoc vel principalr
omittit illius pene timore:quam
fugit ſicut ſummū malū. Et ī ſuo
proprio bono nāli conſtituit vlti-
mum finē. tertio ſen.diſt.34.q.2.
arti.2.in ſolōne p̄me.q. iteꝫ ſcda
ſcde.q.19.arti.6.

Conclō.ij. Quilibet cō
trit⁹ magis
dolet ⁊ maiorē diſplicentiā hꝫ de
peccato inquātuꝫ eſt offenſa dei:
ꝗ̄ de eodem:vt nociuum ſibi ipſi.
Hanc ponit.s.Tho.p̄nti diſti.q.
2.ar.3.queſtiūcula p̄ma ad p̄mū.
Huius rō eſt. Quilibet cōtrit⁹ ma
iorem diſplicentiā hꝫ de eo qd̄ pe
ius eſt ⁊ plus hꝫ de ratione mali
tie.ſꝫ peccatū pl⁹ hꝫ de rōne ma-
litie inquātū eſt offenſiuū dei ꝗ̄
ꝓut eſt nociuum ſuo ſbto:ergo.
Durandus hic q.7. Utrum culpa ⁊ pēa nociua rō ne culpe: ſint idem.
¶Contra arguit Durādus ꝙ di
ſtinctio ibi facta nō valet dicens.
Culpa ⁊ pena nociua rōne culpe:
ſunt idem:ergo.male ibi ponitur
diſtinctio. Et per cōſequēs culpa
nō eſt magis odiēda ꝗ̄ pena.añs
probaſ. Ira offenſa ſunt in deo
nō ſm affectuꝫ:ſed ſm effectū in-
quātum infert penam ⁊ ſeparat.
ergo offenſa dei non eſt niſi pena
inflicta vel infligenda peccatori.
Et ſic ī idē coīcidit culpa cū pēa.
¶Rñdeo. Negatur añs. Ad pro-
bationē dicif ꝙ lꝫ ira ⁊ offenſa nō
dicātur in deo ſm affectuꝫ: tñ cū
dicūtur de deo ponunt ī deo ali-
quem actuꝫ iuſte ⁊ tranquille vo
luntatis ⁊ non pure metaphorice
dicūtur:ſine aliqua rei veritate ⁊
ꝓprietate. p̄mo cōtra gen.cap.91.
item de veri.q.28.ar.2.item p̄ma
ſcde.q.113.arti.2. Ex q̄bus patet
ꝙ offenſa ſi pure metaphoricē di-
citur de deo: nec eſt ſolus effect⁹
dei poſitiu⁹ vel priuatiu⁹ in pec-
catore:ſed vltra hoc in deo ponit
aliquem actum voluntatis.
¶Dico ſecundo ꝙ poſito ſed non
conceſſo antecedēte:ideſt ꝙ pena
⁊ culpa diſtiguerētur ſola ratiōe
nō eēt vanū q̄rere ſub q̄ rōne/de-
beat peccatū magis diſplicere vꝉ
vt eſt offenſiuū dei vel vt nociuū
peccatori. Qd̄ oſtēdit.s.Tho.in
quodā ſimili.prima ſecūde.q.36.
arti.primo. Inde eſt ꝙ peccatū vt
offenſa dei hꝫ potiſſimime rōneꝫ
mali:nocumētū aūt poti⁹ hꝫ rōnē
boni amiſſi. Quare cōtrit⁹ pl⁹ dꝫ
dolere de pctō iquātū eſt offenſa
dei ꝗ̄ de eodē vt eſt nocumentū
proprij ſubiecti.
Cōtrit⁹ plus dꝫ dolere d̄ peccō ꝗ̄ d̄ pena.

Conclō.iij. Fortis for
titudīe po
litica plus debet fugere peccatū
oppoſitū fortitudini ꝗ̄ mortē cor
poralem. Et ſm rectam rōneꝫ ex-
ponit ſe morti ⁊ eligit morteꝫ pp
bonum cōmune: cuius eſt pars.
Hanc ponit.s.Tho.prima parte
q.60.ar.5. Similia ponit prima
ſcde.q.109.arti.3. Iteꝫ tertio ſen.
diſti.29.q.1.arti.3.⁊ arti.5.ad.3.
Iteꝫ.22.q.26.arti.3. Item.q.123.
arti.5. Huius rō eſt. Omnis incli-
natio rōnis:cōformis inclinatio-
ni nature nō corrupte necvitiate:
ē laudabilis ⁊ virtuoſa vel ad vir
tutem pertinēs. Sed electio qua
fortis politicus eligit mortem cor
poralē pro conſeruatiōe reipubli
ce ⁊ plus fugit dānuꝫ reipublice
ꝗ̄ dānū vite ꝓprie corpalis ē cō-
formis inclinationi nāe itegre:ꝗ.
Durandus hic q.6.
¶Contra arguit Durandus pro
bando:ꝙ loquēdo de fortitudine
pure morali de qua tractauerūt
phi ignorantes aliam vitam:nō
liceat forti eligere mortē ꝓ defen
ſione reipublice vel in quocunqꝫ
alio caſu. primo. Electio qua eligi
tur maximū maluꝫ pro aliquo bo
no ad cuius boni cōſeruationem
obeſt:nō eſt virtuoſa. Sed electio
mortis que eſt maximū malū ſm
Utrum ſeclusa immortalitate aīe: debeat eli-

nis ex= ponere ſe mor= ti: ꝓ de= fenſiõe reipu= blice.

non credentes aliam vitam nocet ad conſeruationẽ reipublice: ergo prima nota de ſe. Nã talis electio eſſet fatua. minor ꝓbat. Belli eñ ſuſcepti ꝓ republica finis eſt ꝯſeruatio ciuiũ ⁊ victoria. Mors autẽ vnius magis ĩpedit victoriã: ergo.

¶ Confirmat: q2 ſic ẽ de vno ciue et de oibus ſimul: ſed nihil eſt di= ctũ: ꝙ omnes ciues ſimul debeãt eligere mortẽ ꝓ defenſione reipu blice: q2 eſſet eoꝝ mors/totalis de ſtructio reipublice.

¶ Rñdeo. Negat minor. Peccatũ eñ maius eſt malũ ꝙ̃ mors: licet mors ſit maxime malũ inter pena lia: vt ait phs tertio ethicoꝝ capi. 16. Ex quo pz ſm phm ꝙ maius eſt bonũ: bonũ virtutis: ꝙ̃ diutur nitas vite corpal. s: ⁊ mai⁹ malũ ẽ pctm̃ ꝙ̃ ꝑuatio vite per mortem.

Maius ẽ bonũ virtutꝭ ꝙ̃ diu= turni= tas vite

¶ Ad ꝓbationem minoris dicit ꝙ mors vnius ciuis põt aliter ꝓdeſ ſe ꝙ̃ ad victoriã habẽdã etiam ſz phos: ſicut ptz ex multis exẽplis tũ apud romanos tũ apð diuias literas. Falſum ẽt ẽ ꝙ mors vni⁹ magis ĩpediat victoriã. In ſua eñ cauſa antecedẽte vel ꝯſequẽte: põt eſſe cauſa victorie.

¶ Itẽ dicit ꝙ argumentũ nihil cõ cludit niſi ꝙ fortis non dz eligere mori in bello abſolute et in ſe. Po teſt tamen eligere mortẽ laudabi liter ⁊ ꝟtuoſe in ſua cã ex ſuppõne ⁊ ꝑ alios: mõ quo ſupradictũ eſt.

¶ Ad ꝯfirmationẽ negat illa ſili= tudo. Mors eñ Eleazari iterficiẽ= tis elephantez ꝓfuit populo dei: ꝑmi. Macha. 6. nõ aũt ꝓfuiſſet ſi totus exercitus periſſet.

¶ Secundo arguit ſm. b. Aug. de trinitate. Ois recte eligẽs efficit: qñ illud aſſequit qð recte eligit. Sed qui aſſequit mortez non cre= dens vel nõ ſperãs aliam vitam: nõ efficit melior: q2 nõ ens ſz opi= nionẽ phoꝝ gentiliũ. Ergo talis mors nõ recte ⁊ ꝑ ꝯñs nec virtuo= ſe eligitur.

¶ Rñdeo. Dico ꝑmo negando mi norẽ: nã efficit melior ꝑ adeptio= nẽ añtis: vel ꝯcomitãtis vel conſe quẽtis mortez. Et hoc in ſe vel in republica cuius ipſe eſt pars.

¶ Dico ſcðo ꝙ mors põt dupl'r cõ ſiderari. Uno mõ ꝓut eſt in facto eſſe: alio mõ ꝓut eſt in fieri. Primo modo ſz opinionẽ Gẽtiliũ nõ ſtat cum actu virtutis: ſed ſcðo modo ſtat: q2 moriẽs exercet actũ forti= tudinis agẽdo ⁊ patiẽdo. s. Th. in ſuo ſimili ſcða ſcðe. q. 124. arti. 4. ad quartũ. Itẽ. 3. par. q. 50. arti. 6.

¶ Arguẽs ẽt aſſumit falſum. ſ. ꝙ gẽtiles phi ſenſerit ꝙ fortis poſt moriens efficiat non ens. De hoc interius. Patet ẽ ꝙ ciuis ſperans ꝓbabiliter ꝙ mors ſua gignat bo nũ reipublice: laudabil'r exponit ſe morti. ꝓpter qð Philoſoph⁹ vo cat optimum. Di. 43. q. 2.

¶ Ultimo arguit. Dictum phi. 9. Ethi. dicẽtis ꝙ ꝓ amicis oportet multa pati et mori ſi oporteat: nõ prodeſt: q2 conſtat ꝙ nullus dz di ligere amicũ plus ꝙ̃ ſeipſum: et ꝑ conſequẽs nec ꝓ amico mori aut pro ſuis rebus temporalibus con ſeruandis: ⁊ ſic nec ꝓ cõiate. Cap. 8.

¶ Reſpondeo. Arguẽs ſubuertit mentem et verba Ariſt. Nam ipẽ negat hanc ꝯſequẽtiã. Aliquis ex ponit ſe morti ꝓpter amicũ: ergo magis diligit amicũ ꝙ̃ ſe. Immo oppoſituz ſequit: vt ptz ex dictis. Habet eñ ea mors aliquid appe= tibilitatis. Nam. 3. Ethi. ca. 9. mor tem in bello ſuſceptam ꝓ republi ca vocat frequẽter bonã mortez et optimum periculum.

Mors ꝓ rep. vocat ab Ari. optimũ ꝑiculũ.

¶ Dicit ſcðo ꝙ nullus virtuoſe ex ponit ſe periculo mortis pro ꝯſer= uatiõe ſuoꝝ tẽporaliũ: pro quãto ſunt pure tẽporalia ⁊ pure ꝓpria: ſed ꝓ quãto habẽt aliqđ ſpiritua= litatis vel cõitatis: puta ſi ſint ne ceſſaria ad actũ virtutis ad quem tenet ex precepto vel alio mõ. vel ſi talia bona ſint collegij vel cõita tis: cui tenet ꝓuidere: tũc virtuo= ſe ꝓ taliũ ꝯſeruatione põt ſe expo nere periculo mortis. Nec ſequi= tur ꝙ pl⁹ diligat talia bona ꝙ̃ ſe ipm: ſed ꝙ plus diligit bonũ virtu tis ꝙ̃ vitam corporalem.

Null⁹ virtuoſe eligit mortẽ: ꝓ bõis pure tẽporali= bus.

¶ Quãuis aũt Pet. de palude in aliquibus ſentiat oppoſitũ. Hẽri cus tñ ſentit cum predictis. 12. qlibz q. 13.

Queſtio. ii.

Fr' Iſt. medio= lanẽſis.

Utrũ ꝯfeſſio facta ab illo: qui nõ eſt cõtritus neq penitens aliquid valeat.

Pro qõne ſit ꝑma ꝯcluſio. Cõ feſſio facta ſine cõtritio ne nõ valet ꝓ tpe: quo fit ad remiſ ſionem peccati quo ad culpam vl' penam.

Cõclo. ii. Talis cõfeſſio recedẽte fictio= ne incipit eſſe fructifera ꝯfitẽti.

Cõclo. iii. Taliter cõfeſ ſus nõ tenet iterare cõfeſſionẽ prius factã: ſed ſolũ ꝯfiteri ſuã fictionẽ. Has tres ponit. s. Th. pñti diſt. q. 3. ar. 4. in ſolutione prime queſtiuncule.

¶ Pro ꝑma ꝯcluſione arguit ſic. Peccatum non remittit niſi adſit gratia. Sed cõfeſſus incõtrit⁹ ca= ret gratia. ergo non conſequit re= miſſionem pro tunc.

¶ Pro ſecunda cõcluſione argui= tur. Nõ minoris efficacie eſt ſacra mentum penitentie ꝙ̃ baptiſmi. Sed fictus ſuſcipiens ſacramẽtũ baptiſmi: recedente fictione: cõſe quitur vltimũ effectũ baptiſmi ⁊ rem ſacramenti. ergo.

¶ Pro tertia ꝯcluſione arguitur Sicut eſt de baptiſmo: ſic vr ẽẽ de ſacrõ pñie. Sed fictus recipiẽs ſa cramentũ baptiſmi: non tenetur iterato baptizari. ergo.

¶ Cõtra ſcðaz concluſionem ar= guit Durãdus. Suppones ꝙ ali quis põt dici nõ cõtritus ſiue nõ penitẽs dupl'r. Uno mõ q2 dolet ð peccatis: ſed nõ ſufficienter. Alio mõ q2 nõ dolet de peccatis nec ꝓ tunc abſtinere ꝓponit. Primo modo confeſſio facta a non ꝯtrito valet: q2 credibile eſt: ꝙ deus ſup pleat reſiduum virtute clauium. Secundo autez modo non valet.

Duran. hic. q. 13

¶ Tũ primo q2 nihil imprimitur ꝑ ſacrm. Ornatus eñ fictio eſt.

¶ Tũ ſcðo: q2 nõ manet niſi cum grã. Ergo nõ imprimitur niſi per confeſſionẽ ⁊ abſolutionẽ: qð non eſt in propoſito.

¶ Tertio: q2 ſi põt eſſe ſine gratia: ad ipſum nõ ſequeretur gratia re cedente fictione.

¶ Quarto. Talis ipenitẽs aut cõ= fitet ſuã fictionẽ aut nõ: ſi ſic nõ dz abſolui a miniſtro: q2 ſcit eũ nõ ab ſolui a deo ſm Dyo. de ec. hierar. ⁊ ſi abſoluit nihil ꝯſequit: q2 ſine ꝑncipali cã nihil agit inſtrm. Si ſm ꝙ fictio illa eſt ſpãle pctm̃ ⁊ cõ tẽptus ſacri: ⁊ ita ꝯfeſſio nõ eſt in tegra ſed reiteranda.

Non dz abſolui q. a deo neſcitur abſolu= tus.

¶ Reſpõdeo. Ad primũ negat: ꝙ ornatus ſit pura fictio. Cum eniz oia ſacramẽta gratie in hoc cõue= niant ꝙ gratiã conferunt nõ effe= ctiue ſed diſpoſitiue probabile ẽ: ꝙ que non imprimũt characterez imprimãt cõſimilẽ diſpoſitionem que dicitur ornatus.

Probabilitas ornat⁹.

¶ Ad ſcðm dicit ꝙ talis ornatus cum nõ habeat cõtrariũ indelebi lis eſt ſicut ⁊ character.

¶ Uel dicendũ melius: ꝙ ſicut vir tus in ſacramẽto manet quouſq diſpõnẽ cãuerit: qua cãta eſſe de= ſinit. ſic diſpõ cãta: q̃ nõ eſt chara cter ſed ornatus: tm̃ durat vſq ad infuſionẽ grẽ incluſiue: qua habi ta deſinit eſſe ſicut diſpoſitio ha= bitualis non manet.

Ornat⁹ mãetitã tũ: vſq ad infu ſionem gratie.

¶ Ad tertiũ dr: ꝙ lz ornatus poſ= ſit ſtare cũ priuatione gratie. Eſt tñ diſpoſitio ad gratiã.

¶ Ad quartũ dr ꝙ oportet diſtin= guere de multiplici fictione: q2 ta lis poſſet eſſe fictio in qua dicta Durãdi locũ haberent: puta cum ꝯfitẽs nõ intẽdit recipe ſacrz ſz de ridere ecclĩaz: vel cũ intẽdit reci= pere ſacrz ſz nõ rẽ ſacri. ẽ aũt mul tiplex alia fictio in q̃ locũ hñt dcã s. Thome vt bñ dicit Petrus.

¶ Cõtra ꝯcluſiones arguit Godo fredus ꝑmo. Si ṽe ſunt cõcluſio= nes: verificant rõne diſpõnis im=

Godo= fredus 5. quol. q. 12.

ꝑreſſe.ſed hoc non eſt.ergo.minoꝛ ꝓbatur:qꝛ illa diſpoſitio aut pōt manere cū peccato aut nō.ſi non: ergo nulla talis facta eſt i ficte cō fitēte cum remāſerint pctā.ſi ſic: tunc habēs ex vna abſolutione ta lē diſpōnē ſi iterauerit peccatum: non teneṫ illud cōfiteri:qꝛ hꝫ effe ctum abſolutionis ad quē debet ſequi gratia ⁊ peccatoꝝ remiſſio.

¶Rñdeo. Imprimiṫ diſpō in ſa cramēto rite collato. Cōferṫ autē rite abſolutio:ſi ſit auctoꝛitas ⁊ no titia de peccatis ex parte cōferen tis ⁊ miniſtratio mãe:q̄ ſunt pec cata ex parte recipiētis vt fiat ta lis rō. Omne ſacrꝫ habēs debitū miniſtrū ⁊ debitā foꝛmā ⁊ mām ⁊ debitū recipiens aliquid operaṫ. Sed ſic eſt i caſu nr̄o qꝛ ſacerdos eſt debitus miniſter ⁊ vtitur debi ta foꝛma. Itē eſt ibi debita mate ria.ſ.peccata ⁊ recipiens abſolu tionē ab hoīe.ſ.pctōꝛ: qlꝫ ſit fictꝰ ⁊ nō recipiat abſolutionē a deo:qꝛ nō infunditur ei gratia:recipit tñ abſolutionē hūanā ab hoīe. Sic in baptiſmo nō obſtāte fictiōe im primiṫ character ⁊ non gr̄a: ſicut in nālibus ignis calefaciēs aquā lꝫ nō imprimat foꝛmā ſubſtātialē ignis imprimit tñ diſpoſitionem q̄ caloꝛ. ¶Negaṫ ergo minoꝛ. Ad ꝓbationem dꝛ:ꝙ illa diſpō manet cū peccato quouſq; hēat effectum ſuum in virtute ſacr̄i collati. ¶Ad improbationē. Negaṫ ꝯña.

¶Ad ꝓbationē dꝛ:ꝙ illa diſpō nō agit niſi in virtute abſolōnis. Iō ſolū habet virtutem ad illa pecca ta:que fuerūt materia abſolutio nis illius numeralis:que nō ſe ex tendit ad futura.

¶Scdo arguit. Ea cōfeſſio caret parte eſſentiali ſacr̄i pnie:q̄ eſt cō tritio.ergo nō eſt ſacramentum.

¶Rñdeo: Sufficit ꝙ erit ⁊ tūc erit perfecte ſacr̄m. Nā licet ſit conue niens oꝛdo inter partes pnie vt.ſ. contritio precedat:non tamen eſt neceſſarius:ſed ſufficit vt contri tio ſequaṫ. Et pōt ſic foꝛmari rō.

Non minus pōt cōfeſſio preterita ꝙ futura:imo magis. Sed contri tio cum propoſito future cōfeſſio nis delet peccatū. Ergo ēt ꝯtritio virtute cōfeſſionis p̄terite ſufficit ad delendum peccatū totalr̄: ita ꝙ nulla obligatio eſt nec quo ad deū nec quo ad eccleſiam.

¶Tertio. talis fictꝰ fingēdo com mittit nouū pctm̄. Ergo eius ꝯfeſ ſio non eſt integra: ⁊ ſic non tol lit obligationem precepti.

¶Rñdeo. negaṫ añs. Quia peni tere de peccatis eſt tm̄ noua cōdi tio peccati nō trahēs ad aliud ge nus peccati. Unde nō eſt neceſſa riū eā ꝯfiteri:lꝫ ꝯgruū pariter di cēdū eſt ꝙ nō ē nouū pctm̄ accede re ad ꝯfeſſionē indigne: vt ſoluat obligationem:ſed noua conditio, vt dcm̄ eſt. Hec Bernardus.

¶Sciendū ꝙ id qđ dꝛ ꝙ fictio pe nitētie in nullo caſu ſit nouū pec catū ſed tm̄ cōditio: eſt falſum. vt ait in ſuo ſimili.s.Tho.3.ꝑ.q.80. ar.4. Nā ficte accedēs ad cōfeſſio nē poſitiue ⁊ ſcienter fictus:talis cōmittit mēdacium facti ⁊ ſacrile giū ⁊ violationē ſacr̄i:⁊ ſic nouiter peccat noua ſpecie peccati. (*Ficte accedēs ſ ctiōe poſitiua ad cōfeſſionem nouum cōmittit pctm̄.*)

¶Sciēdū eſt ꝙ ꝯfiteri cū peniten tia interioꝛi:nō eſt preceptū eccle ſie:⁊ ſilr̄ cōfiteri fictionē interioꝛē ſicut ⁊ alia peccata coꝛdis lꝫ non ſit preceptum eccleſie: eſt tamen preceptū dei. Idē dico de acceſſu cū fictione ad ſacr̄m baptiſmi vel penitētie. hypocriſis enim a deo prohibetur.

¶Sciendū quoq; ſi cōfitens non habeat aliquā diſplicētiā de pec catis:in hoc caſu non eſt materia integra vel ſufficiēs ſacr̄i. Si aūt habet aliquā diſplicentiā ēt nō at tingentē ad rationē contritionis vel attritionis:vltimatā ꝑfectio nē dabit contritio. Si vero omni no nulla adſit diſplicētia: tūc nul la contritio ſequēs perficiet ſacra mentum:qđ nullum fuit. (*Confeſſio nil agit ⁊ eo q̄ nullā hꝫ diſpli centiaꝫ de pec catis.*)

¶Diſtin.xviij.

Circa

(*Fr̄ Iſi. medio lanēſis.*) Circa diſt.18.queriṫ. Utrū ꝯfeſſio nō inte gra poſſit aliq̄d va lere?

Pro q̄one ſit p̄ ma concl̄o Cōfeſſio ſic dꝫ eē integra vt hō cō fiteaṫ vni oīa pctā:q̄ hꝫ i memoꝛia Hāc ponit.s.T.p̄cedēti di.q.3.ar. 4.in ſolu.2.q. Huiꝰ rō eſt. Nō mi noꝛ moꝛbi ſpūalis detectio eſt ne ceſſaria i medicina ſpūali ꝙ moꝛ bi coꝛpoꝛalis i medicina coꝛpoꝛa li. Sꝫ in medicina coꝛpoꝛali: optꝫ detegere vni ⁊ eidē medico oēm moꝛbū coꝛpoꝛalē memoꝛie occur rentē.ergo conſimiliter in medici na ſpirituali.

¶Cōtra ꝯcl̄onem arguit Duran dus. Cōfitēs pōt manifeſtare ptē pctōꝝ vni ſacerdoti ſigno: alteri ſcripto.ergo ꝓbaṫ ꝯña. Quia ſicut cōfeſſio hꝫ determinatū miniſtrū ita videṫ habere determinatā ma teriā:que eſt illud per qđ peccata manifeſtentur. (*Duran. i p̄cedē ti diſ.q. 15.*)

¶Rñdeo.negaṫ ꝯña. Ad probatio nem diciṫ ꝙ nō eſt ſimile de pluri ficatione mãe.⁊ miniſtroꝝ. Quia ſicut ꝑ cōtritionē coꝛdis ſit deo ne ceſſario integra cōfeſſio:ſic confeſ ſio oꝛis debꝫ fieri alicui miniſtro. Sed ſignū non eſt tantum vnum quidam eñ ſunt muti.⁊c.

¶Cōtra rōnē arguit. Hec rō non probat eſſe neceſſariū:ſed tm̄ ꝙ ſit cōgruū.ergo. Ratio inefficax.añs ꝓbatur. Si.n.hoc eſt neceſſarium aut eſt rōne grauitatis:quam hꝫ vnū pctm̄ ex alio:vel rōne medici ne. Nō primū:qꝛ ille circunſtātie nō mutāt ſpēm. Nō ſm̄: qꝛ aut lo q̄mur de medicina expulſiua moꝛ bi vel p̄ſeruatiua. Nō ꝓꝑ medici nā expulſiuā:qꝛ eadē ē reſpcū oīs peccati.ſ.gr̄a. Neq; ꝓpter p̄ſerua tiuam: qꝛ nō eſt de ratione pnie: non recidiuatio.

¶Rñdeo.ſm̄ Petrū.s.Th.ratio eſt ꝓbabilr̄ tantū pſuadēs.⁊ ꝙ lo quiṫ de medicina p̄ſeruatiua. Nā teneṫ q̄s taliter confiteri:vt poſſit adhiberi remediū ꝯ recidiuum.

¶Mihi aūt videṫ ꝙ rō.s.T. aliis fulciaṫ rōnibꝰ:vt puta ꝙ cōfeſſio: que fit homini dꝫ coꝛreſpondere cōtritioni:que fit deo:⁊ neceſſario eſt confiteri: qñ nouū ꝯſtituit pec catum. Oīa vero peccata ſunt cō fitēda:vt ſufficiēs remediū p̄ſteṫ: qꝛ vnū aggrauaṫ ex alio:non ſolū cōtrario:ſꝫ ēt diſperato. Tū qꝛ ex vtroq; ꝯſtituiṫ maius onus ⁊ ma ioꝛ culpa extēſiue:⁊ ex confeſſione integra magis ſciṫ grauitas ſin guloꝝ. Tū qꝛ prioꝛa aggrauāt ſe quētia:iquātū relinquūt maioꝛē ꝯtēptū.⁊ econuerſo ſequentia ag grauāt prioꝛa inquātū idiſponūt ad penitentiam. (*Plures rōes ꝓ bantes ꝙ vni oīa pec cata ꝯfi tēda ſṫ.*)

Cōcl̄o.ij.

Nō eſt neceſſa riū:ꝙ ꝯfitēs ſꝑ abſoluaṫ ab oībꝰ peccatis cōfeſſis ꝑ vnū ⁊ eundē:imo pōt ꝑ vnū ab ſolui ab aliq̄bꝰ ⁊ nō ab aliis:ſed re mitti ad alium q̄ abſoluat a reli q̄s. Hāc ponit.s.T.vbi.ſ̄. in ſolu tiōe quarti argumēti. Huiꝰ rō eſt. Deficiēte cā ꝓpꝛia alicuiꝰ effectꝰ: tolliṫ effectꝰ. Sꝫ cā quare dimidia ta ꝯfeſſio nō valet eſt:qꝛ illa dimi diatio tollit notitiā q̄ntitatis pec cati:q̄ neceſſaria ē ſacerdoti ⁊ ipe ditꝰ eiꝰ curationē. Dimidiatio ꝓ curationis nō tollit talē notitiam nec impedit curam.ergo.

¶Cōtra arguit Durā.lꝫ eccleſia ſeruet modū poſitū in concluſio ne:tñ ſequunṫ ex eo multa incōue niētia. Primū ꝙ ꝯfeſſio facta infe rioꝛi integra nō hēat integrā abſo lutionē. Scdm ꝙ cōfeſſio facta ſu perioꝛi:tm̄ de reſeruatis:nō ē inte gra. Tertiū ꝙ id:qđ q̄s rite cōfeſ ſus ē iferioꝛi:iterato teneṫ cōfiteri ſupioꝛi. Quartū qꝛ diuerſe erunt abſolutiones de diuerſis peccatꝭ. Que oīa videnṫ incōueniētia.ꝫ. (*Duran vbi.ſ̄.*)

¶Rñdeo. Eccl̄ia rōnabilr̄ illđ ob ſeruat ⁊ p̄cipue qꝛ romana:iō ſup ponēdū eſt ꝙ poſſit ita fieri. Nā ꝑ ꝯtritionē:oīa remiſſa ſunt crimia. Iō qđ remanet ſe tenet ex pte ec cleſie ⁊ poteſt dimidiari:nec vllū (*Ingens veneratio erga obſeruationes ro. eccl.*)

Abſolutꝰ itaqꝫ a reſeruatis a ſuperiori: p̄ſuppōit oīa crīa fuiſſe cōfeſſum iferiori.

ſequitur inconueniēs.
¶ Ad p̄mū aūt: dr ꝙ non opꝫ tali cōfeſſioni correſpōdere aliquā abſolutionē adequatam: ſed duas.
¶ Ad ſcdm dicit ꝙ illa cōfeſſio eſt integra in virtute: pro quāto confitēs illū caſum eſt paratus ɔfiteri oīa: ſi ſupior vellet audire. Rurſus qꝛ illa dimidiata ɔfeſſio valet in virtute ītegre cōfeſſionis: pus facte inferiori.
¶ Ad tertiū dicit: ꝙ ꝑ ſe nullus tenet bis idē ɔfiteri: ꝑ accñs tñ poterit teneri: ſicut in caſu.

Bis idē cōfiteri tenetur aliqñ ꝑ accñs.

¶ Ad quartū dr: ꝙ nō eſt inconueniēs diuerſa illa abſolutio. Pōt ēt ɔfitēs aliter abſolui ꝙ̄ per dimidiationē abſolutionis: puta ꝙ ſuperior remittat eum abſoluendū ab oībus per inferiorē.
¶ Scdo arguit. Abſurdū videt ꝙ aliqs teneat ɔfiteri de aliquo peccato: ſacerdoti q̄ nō pōt eū abſoluere. Ergo pōt quis dimidiare licite cōfeſſionem.
¶ Rñdeo. ꝙ poterit eū abſoluere tpe debito. ſ. facta remiſſione per ſuperiorē. ¶ Uñ appet mihi ꝙ ſecurior modus ē in caſu: vbi iferior nō pōt de oībꝰ abſoluere: nec ſuperior vult oīa audire: vel ab oībus abſoluere. tūc iferior p̄io audiat oīa pctā. ſcdo ſine abſolutione remittat ad ſupiorē vt ɔfiteat ei caſum retentū. tertio ſupior audito illo remittat ad inferiorē ab ſoluēdū: vnica abſolutiōe ab oībꝰ pctis ſicut oīa eidē ɔfeſſꝰ fuit. Et ſic oīa p̄dicta icōueniētia ceſſarēt.

Aduertāt ꝙ̄ diligētiſſime ɔfeſſores.

¶ Diſtin. xix.

Fr Jſi. mediolanēſis.

Circa di. 19. q̄rit. vtꝝ q̄libet ſacerdos poſſit vti claue: quā hꝫ in quēlibet hoīem.

Pro q̄ōne hec eſt p̄ma cōcluſio. In eccleſia ſūt ⁊ debuerūt eſſe claues. Hanc ponit. s. Th. 4. ſen. diſt. 18. q. 1. arti. 1. in ſolutione p̄me queſtiūcule. Huius ratio eſt Quicūqꝫ hꝫ ptātē remouēdi obſtaculū claudēs oſtiū regni celoꝝ: hꝫ clauē metaphorice dictā. Sꝫ miniſtri ecclie ſacerdotes hñt hmōi poteſtatē. ḡ hñt clauem.
¶ Cōfirmat ꝑ illō qđ dr Pet. Mathe. 16. Tibi dabo claues regni celorum.

Cōclo. ij. eſt. Ptās eccleſie eſt

ptās ligādi atqꝫ ſoluēdi: q̄ iudex ecclīaſticꝰ dignos recipe: idignos excludere dꝫ a regno celoꝝ. Hanc ponit. s. T. in ſolu. 2. q. Huiꝰ rō ē cuiuſlibet ptātis recte aſſignatur diffinitio ꝑ actū ⁊ obiectū actus ⁊ modū ꝓpriū agēdi. Sꝫ diffinitio clauis aſſignat illo mō. ḡ.
¶ Quia. b. T. vbi. s. ad p̄mū inter cetera dt ꝙ character ⁊ ptās ɔficiēdi ⁊ ptās clauiū ē vnū ⁊ idē ꝑ eēntiā: ſꝫ differt rōe: iō Sco. arguit ꝓbādo ꝙ nō ſunt idē character ſacerdotalis ⁊ claues ecclie. P̄rio qꝛ ptās ɔficiēdi p̄t eē in aliq̄ ſine ptāte clauiū, vt i aplis q̄ ptātē ɔficiendi receperūt i cena dñi: ptātē vero clauiū poſt reſurrectionē. ḡ.

Scotus ḡ. qō. 1. ar. 3.

Utrum ſit idem character ſacerdotalis ⁊ clauis eccleſie.

¶ Rñdeo. negat añs. Ad ꝓbōnē dr: ꝙ eadē fuit ptās data aplis. p̄mo i ordine ad actū p̄mā. ſ. ɔficiendi. ſcdo i ordine ad actū ꝫ. ſ. ſoluēdi ⁊ ligādi. xps em̄ ſic diſpoſuerat aplos alr coagere poſſe vnico charactere añ reſurrectionē: ⁊ alr pꝰ: ſic eodē iſtrō p̄t faber vti ad diuerſa. ¶ Ad hūc ſenſum itelligo. s. T. 4. di. 24. q. 2. ar. 3. in ſolu. ſcdi.
¶ Scdo arguit character ē purꝰ reſpectus. Relatio aūt nō pōt eſſe eadē ad plures terminos. ergo id qđ eſt relatio ad cōſecrationē: nō eſt idē cū ptāte ad abſolutionem.
¶ Rñdeo. maior ⁊ minor ſunt falſe. Nā character eſt abſolutū cuꝫ reſpectu. Filiatio vero q̄ ē relatio realis eſt ad patrē ⁊ matrē.
¶ Ultio arguit: ꝙ ſint due claues ſimplr ꝫ eēntiā: ō pōa dei abſoluta ſepabiles. Qꝛ alicui pōt ɔmitti auc̄itas cognoſcēdi cāꝫ ſine auctoritate iudicādi ⁊ eɔ. ſi qua eēt voluntas nō obliquabilis, ergo.

Utrum claues eccleſie ſint due abſolute ſeparabiles.

¶ Rñdeo. Probat tm̄ ꝙ deus poſſit dare ptātem vni quo ad vnum actū: non dando quo ad aliū. ɔceditur aūt ꝙ ptās ſacerdotalis eſt vna ⁊ eadē quo ad eſſentiā ſuā abſolutā: implicans diuerſos reſpectus, ad diuerſos actus, ⁊ effectus ad quos ordinat. diſt. 18. q. 1. ar. 1.

Conclo. iij. Sacerdos nō pōt vti

claue ſue ptātis. i quēlibet hoīeꝫ. Hāc ponit. s. Th. di. 19. q. 1. arti. 3. in ſolutiōe p̄me queſtiūcule. et ad primū. Huius rō eſt. Nullus hñs diſtinctā ⁊ reſtrictā ptātem in militāte ecclia pōt vti tali ptāte idiſtincte in quēlibet illius eccleſie. Sed multi ſacerdotes hñtes claues ſunt hmōi. ḡ ꝓbatio medie: qꝛ Petro pre alijs data eſt ⁊ ſingulariter poteſtas iuriſdictionis.

Durandus.

¶ Cōtra arguit Durandus ꝙ circūſcribendo oēm ordinationē eccleſie: q̄libet ſacerdos poſſit quēlibet abſoluere ɔcurrētibꝰ ad ſacrꝫ neceſſarijs: verūeſt ſacramentuꝫ. Sꝫ circūſcribēdo a ſacramēto penitētie oēꝫ ordinationē eccleſie: q̄libet ſacerdos eſt debitꝰ miniſter: ⁊ cōfeſſio peccatorū eſt debita materia: forma aūt debita abſolutio. ergo maior patet: minor clara eſt quantū ad materiā ⁊ formā ſacri: De miniſtro autem probatur.

Utrum circunſcripta ordinatiōe ecclie: q̄libet ſacerdos poſſit quēlibꝫ abſoluere.

¶ Primo. qꝛ ſacerdos eſt iudex voluntarie aſſumptus a deo inter ſe ⁊ hoīes. Sed pctōr pōt volūtarie aſſumere quēlibet ſacerdotē: quē deus prius aſſumpſit ad hoc: circūſcripta oi ordinatione eccleſie. ergo maior declarat: qꝛ ſacerdote ſciente pctm̄ penitentis: nullū eſt iudiciū ſacerdotis niſi pctōr volūtarie ſe ſubijciat. ergo.
¶ Scdo: qꝛ papa a quo circūſcribitur ius humanū: pōt hoc facere.
¶ Tertio: qꝛ i extrema neceſſitate: iō hoc q̄libet ſacerdos pōt facere. Nulla em̄ neceſſitas pōt mutare miniſtrum ſacramenti.
¶ Quarto. qꝛ ɔſuetudo dat iuriſdictionē. Sꝫ tūc fuiſſet ɔſuetudo. ḡ.
¶ Rñdeo. dico p̄mo ſupponēdo q̄dā ex Petro de palude. p̄mo. Nullus pōt eligere iudicē: quo ad ea i quibꝰ alteri iaꝫ ſbtus eſt. Scdo ex ordinatiōe chriſti: oīs aīa chriſtiana peccās mortalr Petro ſubdita eſt vñ ſine Petro abſolui non pōt. Tertio voluit chriſtus vnuꝫ vicariū ⁊ vnū caput ecclie eē: a quo ceteri tenerēt q̄cquid haberent.

Ordinatiōe xp̄i oīs peccās: petro ſubijcitur.

¶ Ad p̄mū ḡ dr ꝙ lꝫ ſacrꝫ ſit nullū pctōre nolēte: nō tñ valet ecōuerſo id eſt pctōre volente ſit aliq̄d rōne dicta. ¶ Ad ſcdꝫ dicēdū: ꝙ pape cōmiſſa ē oīm cura: iō nulli ſubeſt: et peccās p̄t ex oībꝰ quē voluerit eligere. ¶ Ad tertiū dr: ꝙ in extrema neceſſitate iure diuino ⁊ iuris auctoritate p̄t eligere ſacerdotē. Nā auctoritas collata Petro itelligit qñ pōt hr̄e arbitriū. Petri vel ſui vicarij. ¶ Ad quartū dr: ꝙ ɔſuetudo nō p̄iudicat iuri diuino. Uñ bñ dr de penitētia ca. 2. Nulla ɔſuetudie itroduci p̄t: vt q̄s ſine licētia ꝓprij ſacerdotis ſibi valeat eligere ɔfeſſorē. s. Th. 4. ſen. diſt. 20. q. 1. ar. 1. q. 2. ad primum.

Jure diuino: in extrēa neceſſitate: p̄t eligere confeſſorem.

¶ Sciēdū ꝙ. b. Th. vr dicere: ꝙ q̄libet ſacerdos ꝑ ordiationē eccleſie hꝫ ptātē limitatā vbi. s. in ſolu. 2. q. Sꝫ nō intēdit ſolū ſic qđ nō ēt ex ordiatiōe xp̄i. diſt. 19. q. 1. ar. 3. q. 1. ad primū. Jtē di. 24. q. 3. ar. 2. q. 3. ad p̄mū. Eſt ḡ illa ordiatio nō ſolū eccleſie ſed etiā Chriſti.

Cōclo. iiij. Sacerdos p̄t abſoluere

⁊ ligare penitētē ꝫm ꝓpriū arbitrium diuino inſtinctu regulatū: aliter nō. Hāc ponit. s. T. diſt. 18. q. 1. ar. 3. in ſolutione. 4. q. Huius ratio eſt. Nullū inſtrumētū hꝫ efficacē actū: niſi ꝫm ꝙ mouet a p̄ncipali agēte. Sed ſacerdos ligando atqꝫ ſoluēdo ſe hꝫ vt inſtrumētum reſpectu dei. ergo.
¶ Cōtra arguit Scotus vbi ſupra ꝓbando: ꝙ ſacerdos non habeat poteſtatē arbitrādi. Primo qꝛ nulli cōmittit ptās arbitrādi i aliqua cauſa: cuiꝰ arbitriū nunqꝫ erit re‑

Scotꝰ vbi. s.

Utꝝ ſacerdos hēat poteſtateꝫ arbitrādi.

ctū pp quācūqꝫ diligentiā poſſibilem adhiberi ab ipſo ſꝫ tm̄ a caſu vel per miraculū ſpeciale. Sed ſacerdos ſic nō pōt ꝑtingere ad illō̄ indiuiſibile pene debite pctōꝛi.ꝫ.

¶ Rn̄deo. talis pene non eſt arbiter ſacerdos: ſꝫ pene q̄ in hoc ſeculo expedit penitēti ſꝫm iudiciū eccleſie: ⁊ quantuꝫ ad hoc nō a caſu ⁊ ſine miraculo pōt eſſe rectuꝫ iudicium ſacerdotis.

¶ Itē arguit. ſi ſacerdos īponat pniaꝫ aliquātulū maiorem: teneť. Ergo ſi fuerit mioꝛ illa vť ſufficeť.

¶ Rn̄deo. penitēs maioꝛē condigno penā in hoc ſeculo ſi pōt qn̄ īponiť teneť īplere. ſꝫ ī alio ſeculo nō exigiť: ꝙ totā exoluat. Neqꝫ ſi minoꝛ īponiť exigiť ꝙ maioꝛeꝫ in hoc ſclō exoluat ſꝫ ī futuro. di. 20. q. 1. ar. 2. ī ſol. 2. q. ⁊ ad. 2. ⁊. ad. 3.

Pro cōfeſſoꝛibus no tatu dignum.

¶ Ex qb⁹ pꝫ ꝙ ad rectū iudiciū cōfeſſoꝛis nō exigiť: ꝙ ſemꝑ īponat penā ꝯdignā penitēti: ſꝫ ſufficit ꝙ īponat ꝗtū expedit ei ꝓ nūc cōſideratꝫ regulis patrū ⁊ diſpōne penitētis. Cui⁹ oppoſitū arguēs putabat. fundās ſe ī hoc ꝑalogiſmo fallacie ꝯn̄tis. Sacerdos nō p̄t recte arbitrari q̄ ad hoc. ꝫ nullo mō.

¶ Diſtinctio. xx.

Fr Iſi. medio lanēſis

Irca diſt. vigeſimā Queriť vtrum per indulgentias poſſit aliqd̄ remitti de pena ſatiſfactoꝛia?

Pro qōne ſit p̄ma concluſio. Indulgētie q̄s ꝯcedit eccleſia aliqd̄ valēt tam in foꝛo ecclīe q̄ꝫ in iudicio. Hāc ꝓbat. s. Th. preſenti diſt. q. 1. art. 3. q. 1. Huius rō eſt p̄ma: qꝛ hoc eſt ꝓuilegiū petro conceſſum: vt qō ille remitteret ī terris remitteref ī celis. ergo valent in vtroqꝫ foꝛo.

Conclō. ij. Hmōi indulgentie valoꝛē hn̄t pp merita chꝛiſti ⁊ alioꝛum ſanctoꝛum. Hanc ponit ſtatim vbi. ſ. Huius rō eſt. Quicūqꝫ pōt alicui penitēti diſtribuere ſatiſfactiōes Chꝛiſti ⁊ ſanctoꝝ pōt dare illi indulgētias. ſed p̄mū pōt prelatus eccleſie. ergo et ſcd̄m.

Durandus hic q. 3.

¶ Cōtra arguit Durādus de merito chꝛiſti n̄ dubitās qn̄ ꝑtineat ad theſauꝝ ecclīe: ⁊ ſufficit ꝓ toto mūdo. p̄me Io. 1. Ipſe eſt ꝓpitiatio ꝓ pctis nr̄is: ⁊ nō ſolū ꝓ nr̄is ſꝫ ēt totius mūdi. De merito vero paſſionis ſanctoꝝ ponit ī dubiū.

Utrum meritū paſſionis ſanctoꝝ ꝑtineat ad theſaurum ecclīe.

¶ Tū qꝛ intētio merētis eſt necīa ad hoc ꝙ meritū ſuuꝫ redūdet in alterū. Sꝫ de hac intētione nulla habetur hiſtoꝛia. ergo.

¶ Tum qꝛ ille paſſiones ⁊ illa merita ſunt plene remunerata.

¶ Ad p̄mū diciť: ꝙ ſancti intendunt explicite vel implicite. Naꝫ ſanctus quilibet cōfoꝛmať capiti chꝛiſto: cuius merita illata ſūt in eccleſia: ⁊ quotidie īferunť ab exiſtentibus in gratia. Hinc eſt illō̄ Pauli. 2. ad coꝛ. 1. Adimpleo ea q̄ deſunt paſſioni chꝛiſti ⁊ toti⁹ ecclīe: cui⁹ caput ē xp̄s adīpleo ideſt addo mēſurā. Et ſic expōit gloſa. Hoc idē ſequiť ex charitate faciēte merita ſinguloꝛuꝫ communia.

¶ Ad ſcdꝫ dť: ꝙ paſſiōes ⁊ pene vt ſūt meritoꝛie ſufficiēter ſūt remunerate: nō aūt vt ſūt ſatiſfactoꝛie. Hoc pꝫ ī eo q̄ ſatiſfacit ꝓ alio oꝛatiōe: q̄ tn̄ ī ſinu eius conuertitur.

Alij qꝫ argumēta recitat petr⁹ hic q. 4.

¶ Cōtra eandē arguūt alij dicentes ꝙ dubiū eſt de merito chꝛiſti: de pena damni ꝙ eā non ſoluerit qꝛ eam non ſuſtinuit. ergo.

¶ Scdō: qꝛ pena ſenſus ꝑpeſſa a xp̄o neqꝫ intēſiue neqꝫ extēſiue tāta fuit quāta ē pena ſenſus externa q̄ ē ī īferno. Nec tāt⁹ doloꝛ quātus eſt doloꝛ debitus oīb⁹ pctis confeſſis ⁊ confitendis ergo.

Utrum chꝛiſt⁹ ſoluerit penam dāni.

¶ Rn̄deo. Ad hec duo negant conſequētie: qꝛ ad hoc ꝙ aliqua pena ſit ſufficiēter ſatiſfactoꝛia pꝛo alio non requiriť ꝙ ſit tanta intenſiue vel extenſiue in duratione: quanta eſt pena quam talis meretur in alio ſeculo: ſed ſufficit ꝙ eque vel plus ſit accepta deo: q̄ꝫ culpa fuit diſplicēs. 3. parte. q. 48. ar. 2.

¶ Item reſpōdet Petrus ꝙ paſſio chꝛiſti inquātū meritoꝛia ⁊ inquātū ſatiſfactoꝛia fuit infinita ratione ſuppoſiti.

¶ Tertio arguūt. Pertinet ad poteſtatē excellētie dare effectum ſacramenti ſine ſacro. Ergo purus hō nō pōt dimittere penā: q̄ eſt effectus ſacri: per indulgentias.

¶ Rndeo. ꝑ indulgētias nō dimittiť pena ſed ſoluiť de bonis cōib⁹ eccleſie. preſenti diſt. q. 1. ar. 3. queſtiuncula. 1. ad tertium.

¶ Sꝫ Petrus rn̄det ꝙ duplex eſt effect⁹ ſacri. Prim⁹ qui eſt remiſſio culpe ⁊ collatio gratie. Scd̄s q̄ eſt remiſſio vel diminutio pene. pri⁹ hr̄i neqt ſine ſacro: ſed ſcd̄s.

¶ Utrū vero ad ſuſcipiēdas īdulgētias ſit neceſſaria ꝯfeſſio ⁊ abſolutio. s. Tho. vť tenere ꝙ ſic pn̄ti di. vbi. ſ. Itē ar. 2. eiuſdē. q. in ſolu. p̄me. q. Sꝫ. s. Th. loquiť de indulgētijs quas papa cōiter concedit ī ſuis reſcriptꝫ. Uť em̄ mihi cū Durādo ꝙ papa poſſet ſi vellet cōcedere indulgētias vere ꝯtritis et valerent eis ante actualē cōfeſſionem ad ſatiſfactionem.

Papa p̄t cōcedere indulgentias cōtritis et nō ꝯfeſſis.

Aureo.

¶ Cōtra arguit Aureolus ꝓbando ꝙ papa etiā auctoꝛitatiue pōt quas voluerit penas relaxare: pꝛimo. Hoc mō vtunť reſcripta apl̄ica. De oīpotētis dei mīa ⁊ auctoꝛitate apl̄oꝝ Petri et Pauli.

Utꝝ papa auctoꝛitatiue poſſit quas voluerit penas rlaxare.

¶ Rn̄deo. negať an̄s. Ad ꝓbationē cū diciť de oīpotētꝫ dei mīa: dico ſicut a mīa dei nō ſeparať iuſtitia: ita nec miniſter ei⁹ pōt vtrāqꝫ ſeparare. pn̄ti. diſ. q. 1. ar. 3. in ſolutione. 2. q.

¶ Ad hoc ꝙ addit auc̄te apl̄oꝝ: n̄ valet: qꝛ papa neqt relaxare pctā ſine q̄cūqꝫ ſatiſfactiōe: ſꝫ ē ea aucītas vt theſaurū ecclīe poſſit diſpēſare fidelibus ī recōpēſatione. 4. ſen. di. 18. q. 1. ar. 3. q. 4.

¶ Scdō. papa p̄t oē vinculū ſoluere ſuꝑ terrā: ſꝫ obligatio ad penā ē vinculū. ergo autētice pōt illud papa ſoluere.

¶ Rn̄deo. maioꝛē falſa ad intellꝫ arguētis. ſolus. n. xp̄s hꝫ ꝑtātē excellētie: ideo papa nō pōt peccata dimittere ſine ſatiſfactione.

¶ Tertio arguit cui ꝯmittiť mai⁹ cōmittiť min⁹. ſꝫ mai⁹ ē abſoluere a culpa q̄ꝫ a pena: ⁊ cōmiſſuꝫ ē capiti eccleſie ab omni culpa ſine exceptione abſoluere. ergo.

¶ Rn̄deo. argumētuꝫ nō ꝯcludit. qꝛ ſeqreť ꝙ oīs ſacerdos poſſit remittere oē pctm̄: q̄ ad reatū q̄ pōt remittere q̄ ad culpā. qō ē falſuꝫ.

¶ Dico ſcdō ad minoꝛē ꝙ mai⁹ eſt abſoluere a cl̄pa ſeoꝛſuꝫ: q̄ꝫ a pēa: abſoluere aūt a tota pena ⁊ a culpa maius eſt ſimul q̄ꝫ abſoluere a culpa ſolū vel a culpa ⁊ ab aliqua ꝑte pene. Ideo nō ſequiť ꝙ cui cōmittiť abſolutio a culpa: cōmittatur abſolutio a culpa ⁊ a pena tota vel parte pene.

¶ Dico tertio ꝙ maioꝛ ſemꝑ non decet: qꝛ abſolutio a pena aliqn̄ ē impeditiua maioꝛis boni: nunq̄ꝫ autē culpa. pꝛima ſcde. q. 87. ar. ſexto. ad tertium.

¶ Quarto arguit. Claues extendunt ſe ad penā ⁊ culpā: ergo ſaltim pꝛīceps eccleſie poterit miniſtrando ſacr̄m penitentie totā penam relaxare.

¶ Reſpondeo. Claues extendunt ſe ad culpaꝫ: media ſatiſfactione: ſicut etiā in baptiſmo fit ſatiſfactio per merita chꝛiſti.

¶ Itē dato ꝙ papa mediāte ſacro poſſit oēꝫ penā remittere: hoc nō eſt niſi per cōpletū ſacr̄m. Non ē aūt cōpletū vltima cōpletiōe: niſi quelibet ꝑs ſacri ſit cōpleta. ſ. cōfeſſio: contritio et ſatiſfactio.

¶ Diſtinctio. xxj.

Frater Iſidoꝛ⁹ mlēnſis.

Irca. diſt. 21. queritur p°. Utrum peccatum veniale poſſit expiari quo ad culpam per penam purgatoꝛij?

Pro qſtione ſit Pꝛima ꝯclō. Culpa venialis ī eo q̄ cū

gratia decedit. remittit̃ poſt hanc vitam in purgatorio. Hanc ponit s. Tho. in pñti diſt. q. prima. arti. tertio. q. prima. Itē de malo. q. 7. ar. 11. ⁊ ad nonuz. Huiꝰ rō eſt. Ad remiſſionē venialis ſufficit actus charitatis deteſtātis veniale peccatum propter deū. ſed talis actꝰ poteſt eſſe in purgatorio. ergo.

¶ Sciendū ꝙ videt̃ eſſe contradictio in dictis. s. Tho. Naz in ſcripto dicit ꝙ pōt eſſe actus meritorius in purgatorio reſpectu p̃mij accñtalis. id de malo vero negat omne meritum in purgatorio.

Utrū in purgatorio poſſit eſſe actꝰ meritorius.

¶ Rñdeo. Meritū duplr̃ ab eodē accipit̃. Large pro quacūq; diſpoſitiōe ad donuz gr̃e vel glorie vel dignitate ad remotionē impedimenti gr̃e vel glorie. Et ſtricte pro ꝓfectu vel augmēto ſpūalis boni eterni p̃ſertiz glorie p̃ᵒ mō loquebat̃ i ſcriptis. ſcdo mō in d̃ malo.

Meritū duplex.

¶ Aut intēdit dicere ꝙ poſt hanc vitā nō eſt ſtatꝰ merēdi ſicut nūc: nec vniuoce dr̃ meritū hic ⁊ ibi.

Quidā quos recitat petrus h̃ q. p̃ma.

¶ Contra arguūt quidā ꝙ veniale ſolum remittat̃ in aīa. Quia decedēs id gr̃a aut recolit de veniali aut nō. Si recolit actu ⁊ penitet: culpa dimittit̃. Si nō penitet: peccat mortalr̃: q: eligit a gloria retardari. ſi vero non recolit: aut ſic eſt diſpoſitꝰ. ꝙ ſi recoleret/peniteret: ⁊ tunc dimittit̃: aut nō peniteret. et ſic mortaliter peccat.

¶ Rñdeo. Argumētū aſſumit ſex falſa. Primū q: ſupponit ꝙ moriens cū charitate ⁊ venialibꝰ ſemper vigilet: aut ſit in ſtatu vtendi ratione. Scdm falſum eſt ꝙ quicunq; in articulo mortis recolēs de veniali ⁊ nō actualr̃ de ipſo penitens peccet mortalr̃. Non eniz tenetur homo plus expiare peccatum q̃ȝ vitare. Unde ſi ſine mortali pōt homo nō vitare veniale: ita ſine mortali pōt nō penitere de veniali. Tertiū falſum eſt ꝙ ſola habitualis diſpoſitio cōſtituat ac diluat peccatū. Quartū ē ꝙ q̇cunq; nō penitet de veniali in mortis articulo: eoipſo velit retardari a gloria. Quintū ꝙ in omni caſu retardari volens a gloria peccet mortaliter: qualicūq; modo velit illā retardationez vel in ſua cā: vel in ſuo antecedēte explicite vel implicite: vere vel interp̄tatiue. Sextū ꝙ q̄cunq; pnīa doleat pctm̄ veniale: quātūcūq; debil' vel remiſſa ſit.

Cōclo. ij. Peccatum veniale in inferno nullo modo p̄t expiari q̇ ad penam. Hanc ponit. s. Tho. de malo. q. 7. ar. 10. Item pñti di. q. prima. ar. ſcdo. in ſolutione. 3. q. Huius ratio eſt. Omne peccatū irremiſſibile quo ad culpā ꝑ ſe vł ꝑ accidēs: eternalr̃ puniet̃. Sȝ venialia dānatoꝝ ſūt irremiſſibilia. g̊.

Quidā q̇s recitat Petrꝰ hic q. p̃ma.

¶ Cōtra arguūt q̇dā, volēs malū ſimplr̃ pōt velle bonū ſ̃ȝ q̇d. ſicut adherēs bono fini ꝑ charitatē p̄t peccare venialr̃. ſicut inherēs firmiter malo fini p̄t ſ̃ȝ q̇d velle bonū: ⁊ ſic penitere de veniali.

¶ Rñdeo. ꝙ adherens malo pōt velle bonuz: niſi ſit tali adheſioni oppoſitū: ſicut eſt in dānatis. Nā q: dānati adherēt peruerſo fini vltimate: oīa alia refert actu ⁊ habitu ad malum finē: ideoq; oīs eius volitio nō mere nālis eſt peccatū mortale ac per hoc īdiſpoſitio ad pniam et peccati remiſſionem.

¶ Item arguunt. Multi in morte euolāt ⁊ habēt multa venialia: q: ſepties in die cadit iuſtus: ergo erant ante dimiſſa quo ad penam ergo veniale pōt dimitti / quo ad penam: non dimiſſa culpa.

¶ Rñdeo. Cōtradictio ē ꝙ aliq̇s ſit i culpa ⁊ nō ſit dignꝰ pena. Perfectoꝝ aūt venialia ⁊ alioꝝ cū vſu rōnis exeuntiū de hac vita cū charitate remittūt̃ ꝯmuniter ī hac vita. de malo. q. 7. ar. 11. Probabile enim eſt ꝙ in charitate videns ſe mori mouetur motu charitatis in deuz vt in deteſtationē peccatorū etiaz venialiū: qđ ſufficit ad eoꝝ deletionē. Quibꝰ vero aufert̃ vſus rōnis remittūt̃ peccata poſt hanc vitā.

Scotꝰ h̃ q. 1.

¶ Cōtra eādē arguit Scotus: ꝓbādo ꝙ nec per ſe nec ꝑ accidens pctō veniali debeat̃ pena eterna. Omnino iniuſtū eſt penā eternā infligere pro illo: cui ſ̃m ſe debet̃ pena t̃palis. ſed peccatū veniale eſt hmōi. g̊. maior ꝓbat̃. Quia deꝰ ſemper punit citra condignū.

Utrum pctō veniali ꝑ ſe debeatur pēa eterna.

¶ Si dicat̃ ꝙ hoc eſt q: ꝯiungitur mortali. Hoc nō facit illud in infinitū exire illud genus culpe: ergo nō iuſte correſpondet ſibi pena in infinitum excedens.

¶ Rñdeo. Dico p̃ᵒ ꝙ argumēta ꝓbātia ꝙ per ſe peccato veniali nō debeat̃ pena eterna: nō militāt cōtra beatū: ideo nō ſunt recitata. ſȝ cōtra Herueū quolib. 5. q. 33. Falſum tñ vnū ibidē dicit Scotus ꝙ peccatum mortale non relinquat poſt ſe niſi reatū vel debitū pene. Relinquit enim maculā et corruptionē boni nature ⁊ offenſam.

¶ Dico ſcdo ꝙ hoc argumentū facit. b. Th. de malo. q. 7. ar. 10. ⁊ eſt ſeptimū. Soluit vero ꝙ deus veniale punit citra ꝯdignum q̃ȝuis grauius q̃ȝ homo puniret. Itē in rñſione ad quintū: dicit ꝙ eternitas pene debet̃ veniali ratione indelebilitatis: q̄ ꝓuenit ex adiūcto. Itē. 1. 2. q. 87. arti. 5. ad. 2. ⁊. 3. dicit ꝙ veniali cōpetit eternitas pene: nō ꝓpter quātitatē culpe: ſed propter irremiſſibilitatem.

Sufficit actꝰ charitatis ad delēdū venialia in purgatorio.

¶ Sciēdū cum. b. Tho. videatur ſentire ꝙ in purgatorio nō eſt cōtritio nec ſatiſfactio nec meritum vniuoce vt hic: ꝙ ad deletionē venialis ī purgatorio ſufficit actus charitatis in deum deteſtatiuus peccatorū venialium in hac vita cōmiſſoꝝ: ſiue talis actus dicatur proprie ⁊ vniuoce cōtritio ſiue nō ſiue ſit meritorius ſiue non.

Queſtio. ij.

Frater Iſidorꝰ mlēſis.

Utrū in quolibet caſu teneatur ſacerdos celare peccata: que ſub ſigillo cōfeſſionis nouit?

Pro queſtione ſit. Prima cōcluſio. Sacerdos debet celare peccata ſibi cōfeſſa. Hāc ponit. s. Tho. preſenti di. q. 3. ar. 1. q. 1. Huius ratio eſt. Quicūq; miniſter ſacramēti agit exterius directe cōtra ea que ſignificant̃ interius in ſacramēto: peccat. Sȝ reuelans peccata que per ſolā cōfeſſionē nouit: eſt huiuſmodi. ergo. minor declarat̃: qm̄ deꝰ peccatū tegit eiꝰ: qui ſe ei ſubijcit per ꝯfeſſionē.

Durā. h̃. q. 4.

¶ Cōtra rationē arguit Durandus qm̄ maior vera nō eſt niſi in effectu principali ſacr̃i. In ꝯfeſſione vero principalis effectꝰ eſt remiſſio peccatoꝝ ſignificata ꝑ verba. ego abſoluo te. Celare v̄o peccata nō eſt effectꝰ ſacr̃i: ſȝ obligatio miniſtri de qua querit̃ vnde veniat: ergo ratio inſufficiens.

Tectio peccati ē remiſſio.

¶ Rñdeo. Remiſſio peccati eſt eiꝰ tectio ⁊ occultatio. ⁊ ſic tectio peccati eſt effectus huius ſacr̃i: vt pȝ per gloſaz ſuꝑ p̃mo verſu pſal. 31. ¶ Ad hoc facit qđ legitur ꝓuerbiorū decimo. Uniuerſa delicta operit charitas. ⁊ Iacobi. 5. Charitas operit multitudinē peccatoꝝ. Cū ergo effectus huius ſacramēti ſit infuſio charitatis: ⁊ effectus charitatis ſit occultatio peccatorum: conſequens eſt ꝙ occultatio peccatorū ſit effectus huius ſacramēti mediatus vel immediatus.

¶ Scdo arguit querēdo quālr̃ intelligat̃ ꝙ chriſtus celat peccata cōfitentium. Non pro preſenti intelligitur ſeculo: q: xp̄s equaliter celat confeſſa ⁊ nō confeſſa. Non etiā pro futuro: q: nullus vnq̃ȝ dixit ꝙ ſacramēta ſignificēt illud qđ in futuro ſeculo agitur: ergo male aſſignatur effectꝰ huius ſacramenti celatio peccatorum.

Tectio pcti eſt in pñti ⁊ i futuro ſcl'o.

¶ Rñdeo. ꝙ vtroq; modo intelligitur. In preſenti em̄ ſeculo chriſtus per deletionē macule ac reatus pene. In futuro: q: nullus videbit ea ad cōfuſionē confitentis s. Tho. 4. ſen. di. 43. q. 1. ar. 5. q. 2. in ſolutione tertij argumenti.

¶ Dicit̃ etiā ꝙ falſuz eſt nullū doctorē dixiſſe ſacr̃a ſignificare ea q̄

erunt in futuro ſeculo.4. ſen.diſ. 1.q.1.ar.1.q.1.ad.4.Itē.3.parte.q. 60.ar.3.Tū qꝛ ſacramētū eucha‑riſtie ſignificat fruitionē beatifi‑cam.3.parte.q.73.ar.4. Tū qꝛ ſa‑cramētum matrimonij ſignificat vnionē xp̄i ⁊ eccleſie non ſolū per gratiā:ſꝫ etiā per gloriā: vt cōiter dicunt doctores ſuper.4.di.26.

Sacr̄a ſignāt ea que erūt in futuro ſeculo.

Cōcl'o.ij. Sacerdos de‑bet celare non ſolū pctā ꝯfitētis:ſꝫ verūēt alia i cō‑feſſione ſibi dicta:per que pctā ꝯfi‑tētis poſſent dep̄hēdi. Hāc ponit. s.Th.vbi ſupra in ſolutione ſecū‑de.q.Huius rō eſt.Sacerdos tene‑tur celare oīa dicta ꝯfitētis: q̄ ali‑quo mō p̄mo vel ſcd̄o: directe vel indirecte ad ſigillū ꝯfeſſionis ꝑti‑nent:cū hmōi ſigillū non ſit aliud ꝙ̄ debitū celādi ꝯfeſſionē.ſꝫ ad ta‑le ſigillū ꝑtinet nō ſolū peccata cō‑feſſa ſed etiā multa alia.ergo.

Sigillū cōfeſſionis q̄d.

❡Contra pōt argui.Sequeretur ex cōcluſione ꝙ tertia perſona cū qua cōfitet̄ ſe peccaſſe cōfitēs ca‑deret ſub ſigillo.ſed hoc eſt falſuꝫ ergo minor ꝓbatur. Tū qꝛ tertia ꝑſona non eſt circūſtātia pcti. Tū qꝛ ſicut hora tp̄s ⁊ locꝰ nō cadūt ſb̄ ſigillo:ḡ nec a ſimili cadit ꝑſona. Tū qꝛ eſſet i p̄iudiciū obſeruātie diuine:qꝛ tūc nō poſſet corrigi ter‑tia ꝑſona accuſata in cōfeſſione.

Ut reci‑tat Pe‑trus hic q.2.

❡R̄ndeo. Peccata cōfitentis ca‑dūt ſub ſigillo p̄mo ⁊ directe et ex oibus cauſis in ordine ad ipſum. perſona vero ex neceſſitate quidē cadit lꝫ nō primo ſꝫ ex cōſequenti indirecte ⁊ implicite ⁊ ex aliquibꝰ cauſis.Eſt enim directe materia ſacramenti penitentie.

Q̄ūo ꝑ‑ſona cū qua peccauit cō‑fitēs ca‑dat ſub ſigillo confeſ.

❡Ad primā ergo ꝓbationē dicit̄ ꝙ perſona cadit ſub ſigillo ex ꝯn̄ti peccata vero ⁊ circūſtātie directe.
❡Ad ſecūdā negatur ſimilitudo.
❡Ad tertiā dr̄ ꝙ habita licētia a ꝯfeſſore pōt fieri correctio : nō ha‑bita:nō tenet̄ ꝯfeſſor corrigere in p̄n̄ti di.q.3.ar.1.q.1.in ſolōne.1.
❡Confirmat vero Petrus dicta de celatione tertie perſone.tū qꝛ tenet̄ celare omne dictū quo cōfi‑tens prodi pōt ⁊ mala ſuſpitio ge‑nerari.tum qꝛ hoc retraheret ho‑mines a confeſſione.
❡Sciēdū ꝙ ſacerdos etiā pecca‑ta de quibꝰ cōfitēs nō eſt cōtritus tenet̄ celare.p̄n̄ti diſ. q.3.ar.1.q.1. ad.1.Cauere ēt dꝫ q̄ūo referat au‑dita in ꝯfeſſiōe qꝛ ex relatione pec‑catoꝝ tm̄ cognitoꝝ via ꝯfeſſionis orit̄ aliquod incōueniēs ſemper.

Monitū cōfeſſoribus app̄ime neceſſarium.

Cōcl'o.iij. Sacerdos ꝓ‑pter nullum preceptū eccleſie vel prelati debet reuelare confeſſionē. Hanc ponit s.Th.vbi ſupra in ſolutione ſecū‑di prime.q.Huius rō eſt.Cōtra ea q̄ ſunt de iure diuino nō pōt coge‑re humana iuſſio: nec ad oppoſi‑tū licētiare.ſed celatio cōfeſſionis eſt de iure diuino.ergo.
❡Contra rōnē arguit̄.tū qꝛ papa pōt diſpēſare ne faciat penitētiā iniūctā:⁊ ꝙ ſacerdos nō teneat̄ ce‑lebrare:qd̄ tm̄ ſeq̄t̄ ex nr̄ā ſacerdo‑tij.Tum qꝛ celatio pcti nullo mō pertinet ad ſacr̄m:neqꝫ eīm ꝑtinet ad formā vel materiā.ergo.
❡R̄ndeo.rō eſt bona. Ad primaꝫ improbationē dicit̄ ꝙ in pena ta‑xata in iudicio dei papa non pōt diſpēſare ne ſoluat̄:lꝫ poſſit diſpē‑ſare vn̄ ſoluit̄:ſꝫ in taxata ab hoie ſic ē qui dedit ⁊ ſuperior. Illa aūt pena ſequit̄ naturā confeſſionis: mediāte p̄cepto hoīs iniungētis. Unde ēt papa diſpēſat cū ordina‑to vt cōtrahat mr̄imoniū: qꝛ caſti‑tas ordini annectit̄ ex ſtatuto hu‑mano.Itē celebrare non ſequitur naturā ſacerdotij ſꝫ poſſe celebra‑re:quod papa auferre nequit.

De diſpenſatiōe pene iniūcte a cōfeſſore.

Papa diſpenſat cum ordiato vt contrahat.

❡Ad aliud dr̄ ꝙ celatio eſt de nr̄ā ſacr̄i.Tū qꝛ eſt pars formalis ne‑gatiua:qꝛ celatio ſignat eādē cela‑tionē in ordine ad deū. Tū qꝛ eſt ꝑfectū ſignū abolitionis reatus. Tum qꝛ eſt ꝓpria paſſio ꝯſequēs ſacramentū.Hec Petrus.

Celatio ē de nr̄ā cōfeſſionis.

❡Sciendū cū dr̄ ꝙ celatio eſt de eſſentia ſacr̄i intelligēdū eſt:qꝛ cō‑ſequit̄ ſicut dicit̄ ꝙ ferri ſurſuꝫ eſt

de natura leuis.Cum aūt dicit ꝙ preceptum de celatione conſequi‑tur ſacramentū:nō legi in.s. Th. Et ſi dicat intelligat̄ de cōſequen‑tia logica : ſicut al's ſequit̄ ad ho‑minem:non autem de cōſequen‑tia phyſica vel metaphyſica: qua totum ſequitur ad partem ⁊ acci‑dens ad ſubiectum.

Q̄ūo intelligat̄ ꝙ celatio ꝯſeq̄tur ſacramentum.

Concl'o.iiij. Sacerdos de volun‑tate confitentis pōt reuelare pec‑catū ſibi confeſſum.Hāc ponit.s. Tho.vbi ſupra.ar.2.Huius ratio eſt.Ceſſante cauſa ceſſat effectus ſed cōfitēs dans licētiā ſacerdoti reuelandi ſuā ꝯfeſſionē tollit cau‑ſam celationis:ergo ⁊ effectū.
❡Contra arguit Durādus. Licē‑tia nō dat notitiā eius qd̄ per ꝯfeſ‑ſionē cognoſcitur:ergo propter li‑centiam non licet reuelare.

Durandus hic q.4.

❡R̄ndeo. Negatur ān̄s. Quia co‑gnoſcit licentia habita: vt homo. ¶Si dicat̄ papa nō pōt licentiare ergo nec iſte.negat̄ ꝯn̄a:qꝛ hoc nō eſt in fauorē pape:ſꝫ ꝯfitētis:ſicut vir pōt licētiare vt voueat caſtita‑tē vxor ſua:quod nō poteſt papa.
❡Scd̄o.Quia talis licentia eſſet via ad reuelationē confeſſionū et ſuſpitionē criminū:ergo nō ſuffi‑cit.ſed opꝫ ꝙ penitens dicat ſacer‑doti idē peccatū extra cōfeſſionē.
❡R̄ndeo.Negat̄ ān̄s:qꝛ nō tenet̄ quis eā dare.⁊ ſm̄ iura Teſtis nō debet torqueri cōtra dn̄m:ſed pro domino.In caſu aūt quo cōfeſſor imponeret falſum ꝯfitēti: iminet ei ꝓbatio ꝙ in ꝯfeſſione audierit.
❡Ad idē arguit̄ ab alijs.tū qꝛ iu‑dex nō p̄t iudicare de eo qd̄ occul‑te nouit.tū qꝛ celatio ē d̄ iure nr̄āe.
❡R̄ndeo. Ad primū negat̄ ſimili‑tudo.hꝫ eīm poſt licētiā illud ſecre‑tū : vt hō: nō aūt vt hō iudex fuit. ¶Ad ſcd̄m dicēdū:ꝙ lex nr̄āe eſt vt illud celet:quādiu illud hꝫ vt deꝰ.
❡Sciēdū ꝙ he due ꝓpōnes ſin‑gulares ego ſcio hoc ⁊ ego neſcio hoc lꝫ dicte a ſacerdote videantur ꝯtradictorie:non tm̄ ſunt:qꝛ ibi eſt multiplicitas ꝑꝑ illud verbū ſcio qꝛ pōt importare qn̄qꝫ notitiā ne‑ceſſarie veritatis quādoqꝫ contin‑gētis.Sil'r qn̄qꝫ notitiam hoīs vt hō:qn̄qꝫ notitiā hoīs vt dei vica‑riꝰ eſt.Talis aūt equiuocatio im‑pedit cōtradictionē propoſitionū vocaliū apud dicentē : lꝫ cōtradi‑cant apud audientem.

❡Diſtin.xxij.

Circa diſt.22.querit̄ primo. Utrū penitē‑tia interior ſit res ſa‑cramēti penitētie?

Frater Iſidorꝰ M'eñ.

Pro q̄ōne ſit p̄ma concluſio.In ſacramēto penitētie ſacr̄a‑le ſignū eſt exterior pn̄ia:ita ꝙ ſa‑cramētū ⁊ nō res ſacr̄i.Hanc po‑nit.s.Tho.p̄n̄ti diſt.q.2.arti.1.in ſolōne p̄me q̄ſtiūcule.Huiꝰ rō eſt. In ſacr̄ali ſanctificatione:qua hō per actū propriū cooperat̄ exterio‑ri ſanctificāti.ſacr̄ale ſignū nō ē aliqua mr̄ā exteriꝰ homini appoſi‑ta:ſed actus humani tā recipien‑tis ꝙ̄ cōferētis ſacr̄m.ſed penitē‑tie ſacramētū eſt hmōi.ergo.

Cōcluſio.ij. In ſacra‑mento pe‑nitētie res ꝓxima:que ſe hꝫ ſicut res ⁊ ſacramentū:eſt ipſa penitē‑tia interior.Hāc ponit.s.Th.vbi ſ.in ſolutione ſecunde queſtiūcu‑le.itē ibidem in ſolutione primi. Huius rō eſt.illud eſt res ꝓxima ſacramēti penitētie:qd̄ ſignificat̄ ⁊ efficit̄ per ſacramētū exteriꝰ ꝓxi‑me ⁊ nō vltimate. Sed penitētia interior eſt huiuſmodi:ergo.

Concl'o.iij. In ſacr̄o pn̄ie vlti‑mata res:que ſic eſt res:ꝙ non ſa‑cramētū:eſt remiſſio peccatorū ꝑ gratiā.Hāc ponit.s. Tho. vbi.ſ. in ſolōne tertie q̄ōnis.Huiꝰ rō eſt Curatio illius morbi eſt res in ſa‑cramēto:ad qd̄ curādū eſt inſtitu‑tum.Sed pn̄ia eſt inſtituta ad cu‑randū morbū actualis peccati : ḡ remiſſio eius eſt res huius ſacr̄i.

Petrus diſti.4. q.1.

¶Contra duas vltimas ↄclõnes
arguit Petrus de palu. probãdo
q̄ p̄ter penitẽtiã interiorẽ ⁊ pecca
ti remiſſionẽ ſit ponẽda tertia res
huius ſacr̄i:que dicit̃ ornatus:de
quo cum.s.Tho.nõ fecerit men=
tionẽ videt̃ imperfecte loquutus.

Utrum in pnia ſit ponẽdus ornatus.

¶Sciendũ vero q̄ de hoc ornatu
quẽ ponũt Petrus ⁊ Bernardus
de gãnaco ⁊ quidã : nõ multũ ex=
preſſe loquit̃.s.Th.quo ad ſacra=
mentũ pnie:quãtũ perpẽdere po=
tui in dictis eius.Põt tñ dici q̄ in
ↄtute⁊ ſentẽtialiter ⁊implicite cõ
cedit talẽ ornatũ vel aliquã diſpo
ſitionẽ ad gratiã:que ſe habeat p̄
modũ actus primi ⁊ nõ ſit motus
liberi arbitrij tãtũ:qꝛ ẽ ipſuȝ im
mediatus effect⁹ ſacramẽtoꝝ no=
ue legis eſt gratia ſacramẽtalis:
que eſt diſpõ ad gratiã gratũ fa=
cientẽ.de veri.q.27.ar.7.item ar.
5.ad.12.iteȝ ar.4.ad.3.itẽ.4.ſen.
di.1.q.1.arti.4.in ſolõ.1.q̄ſtiũ.

⸿Si itaq̈ tale quid vocet̃ ornat⁹
cõcedenda ſunt dicta Petri ⁊ ne=
gãda dicta Durãdi. Pro p̄dictis
facit qđ dicit.s.Tho.4.ſen.diſt.
17.q.1.arti.3.queſtiũ.2.ad.3.item
tertia parte.q.62.ar.2.

¶Sciẽdũ ſecundo q̄ remiſſio pec
catorũ ⁊ ſanatio et renouatio:põt
ſumi tripliciter.Primo pro actua
li iuſtificatiõe ⁊ ſanatione:⁊ ſic eſt
ſaltẽ ſecunda res ſacramẽti peni=
tentie.Scđo pro iuſtitia ⁊ ſanita=
te ⁊ gratia:⁊ ſic eſt tertia ⁊ vltima
ta res hui⁹ ſacr̄i.Tertio pro prin
cipio actiuo vel paſſiuo interiori
diſponẽte ad illa.Et ſic penitẽtia
interior cum aliquo abſoluto vir=
tute ſacr̄i cauſato eſt p̄ma res hu
ius ſacramẽti.Et põt dici ſanatio
peccati:⁊ ſi nõ formal̃r:ſaltiȝ cau=
ſaliter.Illud aũt additũ penitẽtie
interiori:⁊ per ſacr̄m cauſatũ põt
dici ornat⁹.et p̄ma res ſacramẽti
pnie tanq̈ res ſignificata ⁊ cauſa
ta ab eo etiã ſ̃m eſſentiã ſuã. Ad
hunc ſenſuȝ intelligo.s.Tho.4.
ſen.di.17.q.2.ar.5.in ſolõne p̄nie
queſtiũ.itẽ.3.parte.q.86.ar.6.

Remiſſio peccatoruȝ tripliciter accipi põt.

¶Sciẽdũ tertio q̄ hunc ornatum
recipit tã ↄtrit⁹ q̈ attritus q̈ etiã
fictus:dũmodo tñ fictio non eua=
cuet eſſentiam ſacramẽti.

⸿Et hec ſat ſint: quo ad mentem
s.Tho.⁊ argumẽta Petri.

¶Cõtra ſcđaȝ ↄclõnẽ arguit Du
randus.Illud qđ eſt res et ſacr̄m
ſimul ſupponit illud qđ eſt ſacr̄m
tñ:tã q̈ cauſam inſtrumẽtalẽ vel
cauſam ſine qua nõ. Sed peniten
tia interior cõmuniter precedit:er
go nõ eſt res ⁊ ſacramentum.

Durandus.

¶Rñdeo.Penitẽtia pro eodẽ tp̃e
quo p̄cedit abſolutionẽ nõ eſt res
⁊ ſacramẽtũ in actu ſed in potẽtia
tñ:ideo ipſa p̄ſupponit quidẽ ſa=
cramẽtũ tñ nõ quidẽ actu : ſed in
ꝑpoſito ⁊ deſiderio.Et pro tali tẽ
pore eſt quidẽ actu effectus ⁊ res
ſacr̄i:ſȝ nõ eſt q̄d actu ſignatũ.Eſt
aũt actu ſignũ alicuius effect⁹ fu
turi.3.parte.q.84.ar.5.in ſolõ.2.

¶Si dicat̃ q̄ cã ⁊ effectus in actu
ſunt ſimul:ſed ſacr̄m nõ eſt actu:
ergo penitẽtia nõ erit effect⁹ ſacra
mẽti ante ſacramentũ.

¶Rñdeo.Qđ eſt in ꝑpoſito ſacra
mentũ.Quia vero deus eſt princi
pale agẽs effectuũ ſacramẽtaliũ:
põt ſine ſacramẽto actu producere
re effectum ſacramenti.

¶Cõtra.Si ſic:ergo ens ĩtellectũ
et volitũ ſiue deſideratũ tñ agit.
hoc eſt falſum.qꝛ ſequeret̃ q̄ intel
lectio ſiue volitio ageret:ergo.

¶Rñdeo. Intellectio vel deſide=
riũ ſacr̄i põt tripl̃r ↄſiderari. p̄mo
in ſe.ſcđo mõ ex p̄te ſui ſubiecti.
tertio mõ ex parte obiecti. Talis
efficacia competit ſacr̄o in deſide
rio tertio mõ:ſicut finis anteq̈ ha
beat eſſe reale mouet efficiẽtẽ,put
hȝ eſſe deſideratũ.Credo tñ q̄ ta=
lis efficacia nõ vniuoce attribuit̃
ſacramẽto:cũ dicitur agere ⁊ actu
ſuſceptum ⁊ in propoſito vel voto
habitum ſed analogice.

Deſiderium ſacramenti p̄t tripl̃r cõſiderari.

¶Scđo arguit.Ornat⁹ nõ eſt po=
tentia:qꝛ per eũ nõ ꝑducit̃ nouus
actus:neq̈ eſt habit⁹:qꝛ per eum
nõ nos habem⁹ ad actũ bene vel

male:g̃ nõ eſt p̄ma res hui⁹ ſacr̄i.

¶Rñdeo.Neutrũ eſt:ſed diſpoſi=
tio ad patiẽdũ vel recipiẽdũ gra=
tiã dei:⁊ eſt diſpõ neceſſaria ⁊ ne=
ceſſitãs nõ ſimpl̃r:ſed ſub ↄditiõe
ſuppoſito q̄ in ſuſcipiẽte ſacr̄ȝ nõ
ſit contritio. Neceſſitat aũt qꝛ ex
dei volũtate necc̃e eſt gr̄aȝ ĩfundi

Ornat⁹ pnie q̄d et q̃uo neceſſitat.

¶Tertio arguit.Ille ornat⁹ aut
manet amiſſa gr̄a vel nõ. Si ma=
net ergo eſt ĩdelebilis ⁊ multipli
catur ſ̃m numeꝝ receptõis ſacr̄i.
Si nõ manet.tunc eſſet fruſtra:qꝛ
nõ ponit̃ niſi ꝑꝑ ornatũ anime vł
operationem:ergo.

¶Rñdeo.Amiſſa gr̄a non manet
ornatus:qꝛ nõ eſt habit⁹ de diffici
li mobilis.Nec ẽt manet cuȝ gr̄a:
qꝛ eſt diſpõ ad receptionẽ gratie.
Manet autem donec introducat̃
gratia.

¶Sciendũ ꝟo ſ̃m.s.Th. q̄ orna
tus non ſolum eſt diſpõ ad ſuſce=
ptionẽ gratie:ſed ẽt effectiue ope
ratur ad ſanationem.

¶Sciẽdũ ẽt q̄ lȝ ſine ornatu poſ=
ſit induci gr̄a gratũ faciẽs ſi adſit
ↄtritio:nõ tñ eſt gr̄a ſacr̄alis inte
gra:nec ita ĩtẽſa gr̄a gratũ faciẽs
ſicut cũ iſto ornatu:nec ita p̄fecta
remiſſio peccati: quo ad culpaȝ ⁊
reatũ ⁊ peccati reliq̄as.Itẽ aduer
te q̄ ornat⁹ vni⁹ ſacr̄i puta pnie:
nõ ẽ eiuſdẽ ſp̃ei cũ ornatu alteri⁹
ſicut ⁊ gratie ſacramentales ſunt
ſpecifice diſtincte.

Ornat⁹ ſacr̄orũ non eſt eiuſdeȝ ſpeciei.

¶Quarto.Cõtra eandẽ ſcđaȝ cõ=
cluſionẽ arguũt q̄dã.res ſacr̄oruȝ
ſunt de iure diuino:pnĩa aũt inte
rior de iure n̄ãe:qꝛ actus virtutis
ergo nõ eſt res ſacr̄i pnie.

Quidã. Fraterij. Iſido. Wleñ.

¶Rñdeo.Pnĩa interior eſt peni=
tere ad expiationẽ peccati vt vi=
tet̃ gehẽna ⁊ hẽat̃ gr̄a:⁊ hoc de iu
re diuino eſt:vnde negat̃ ſecunda
pars antecedentis.

Queſtio.ij.

Queritur ſecũdo.Utrũ pec=
cata per penitentiã dimiſ=
ſa in aliquo caſu redeant in eo q̄
recidiuat.

Pro qõne ſit prima cõcluſio.
Nullũ peccatũ p̄ pniam
ſemel dimiſſuȝ:vnq̈ redit ĩ ſe idẽ
numero:quo ad idẽtitatẽ actus.

Cõclo.ij. Nullũ peccatũ
p̄ penitẽtiã ſe=
mel dimiſſum redit idẽ numero:q̄
ad idẽtitatẽ culpe vel macule.

Cõclo.iij. Nullũ pecca
tũ ſemel per
penitẽtiã dimiſſum redit idẽ nu=
mero quo ad idẽtitatẽ reatus.

Cõclo.iiij. Peccatũ per
penitentiaȝ
dimiſſum poteſt redire non in ſe:
ſed in ſuo effectu.

¶Has quattuor cõcluſiones po=
nit.s.Tho.preſenti diſt. q.1.ar.1.

⸿Pro p̄ma ↄclõne rõ eſt.Actus li
beri arbitrij poſt ſui deſitionem ⁊
ceſſionẽ in nihilũ:nõ p̄t redire vir
tute creata idẽ numero: ſed ſi pec
catũ dimiſſuȝ rediret idẽ nũero q̄
ad actũ:hoc fieri nõ poſſet niſi p̄ il
lũ modũ impoſſibilẽ:ergo non re
dit quo ad idẽtitatẽ actus.

⸿Scđe ↄclõnis rõ eſt.Opus dei
nõ põt irritari p̄ op⁹ hoĩs:ſȝ ſi pec
catũ dimiſſuȝ rediret q̄ ad macu=
lã op⁹ dei irritaret̃ p̄ op⁹ hoĩs : g̃.

⸿Tertie ↄclõnis rõ eſt:ſicut ſcđe.

⸿Quarte ↄclõnis rõ eſt.Illđ pec=
catũ đr redire ĩ ſuo effectu: p̄ cui⁹
remiſſionẽ aliq̄d relinquit̃ in pec
catis ſequẽtib⁹.Sȝ p̄ pctm̃ dimiſ
ſuȝ p̄ pniaȝ aliq̄d relinquit̃ in pec
catis poſt remiſſionẽ ſeq̄ntib⁹: g̃.

¶Cõtra p̄mã ↄclõnẽ arguit Pe=
trus.Sub'a act⁹ peccati eſt a deo:
ſȝ de⁹ idẽ nũero corruptũ ſiue ma
nẽs ſiue trãſiẽs põt reparare : g̃ idẽ
pctm̃ redit quo ad idẽtitatẽ act⁹:
nõ aũt vt pctm̃. Quod ſi homine
coagente deus illũ actum repara
ret:eſſent duo peccata.

Petrus de palu de hic. q.1.

¶Rñdeo.Negat̃ minor de traſeũ
te.Succeſſiua.n. p̄ nullã potẽtiã
reparari pñt.s.Tho.4.q̄li.q.5.Di=
cta vero Petri verificata de p̄ma=
nẽtib⁹/ꝟa ſunt:rediret.n.idẽ act⁹
⁊ hoĩe cooꝑante eſſent duo pctã.

¶Cõtra ſcđaȝ ⁊ tertiã ↄclõnes ar

Scot⁹.

gnit Scot⁹ ꝓbādo ꝙ pctm̄ dimiſ=
ſuꝫ pōt redire idē numero quo ad
reatū eūdē q̄ eſt obligatio ad pe=
nā. Deus pōt obligare iſtū ꝓ.b.
inſtāti tꝑis futuri ad eādē penaꝫ
quā ꝑ.a.iſtāti tꝑis ꝑteriti. Et iſte
pōt obligari ad eādē.ꝛ ꝑ ꝯn̄s hr̄e
eūdē reatū. an̄s ꝓbat̄. qꝛ volūtas
mea pōt nō ordinare hūc ad penā
ſi nō offendat: veluti ſeru⁹ manu
miſſus ꝑꝑ igratitudinē: pene iteꝝ
ſeruitio iuſte ſubijcit̄.12.q.2.eps:
ḡ ꝛ diuina volūtas hoc iuſte pōt.

¶ Cōfirmat̄. Actus diuin⁹ nō de=
pēdet a peccato recidiuātis: ergo
de⁹ ēt de potētia abſoluta pōt re=
ducere obligatōeꝫ iſti⁹ ad eādē pe
nā quā ꝑus: ꝛ ſic idē pctm̄ redire.

¶ Rn̄deo. Argumēta bn̄ ꝓbāt re=
parationē eiuſdē obligatiōis nu=
meralis: ſꝫ illa obligatio nō eſſet
ꝓprie reat⁹ nec hērēt rōnē reat⁹.
Nō.n. quecūqꝫ obligatio ad penā
eſt ꝓprie reat⁹, ſed illa ſolū: que eſt
ꝓprie effectus peccati. Talis aūt
obligatio eſſet effectus ſolius dei.
1.2.q.86.arti.1.ad.3. Item.2.ſen.
diſt.42.ar.2.ad.4.

Nō oīs obligatio ad penā dicit̄ reatus.

¶ Ex qb⁹ ptꝫ: ꝙ ꝑ ſoli⁹ dei actio=
nē peccatū dimiſſuꝫ nō pōt redire
quo ad eūdē reatū. Obligatio.n.
alia a ſolo deo cauſata: nō hꝫ pro=
prie rationē reatus.

¶ Ad confirmationē dicitur: ꝙ lꝫ
actus diuin⁹ nō depēdeat: reatus
tn̄ ſic depēdet ꝙ non pōt fieri nec
eſſe: niſi cauſet̄ partialiter a pctō:
peccatū aūt ꝑteritū per nullā po=
tentiā reparari poteſt.

¶ Cōtra eaſdeꝫ argui pōt: ꝙ non
plene diſtinguit de reatu. Eſt em̄
duplex dāni ꝛ ſenſus. quo ad pe=
nā dāni ꝑ peccatū ſequēs redeūt
oīa peccata prius dimiſſa: qꝛ eque
priuat̄ gratia ꝛ glīa. Et ſic loquit̄
Jacobus in canonica. Qui offen=
derit in vno fact⁹ eſt oīm reus. lo=
quēdo vero de pena ſenſus: nō re
deunt dimiſſa peccata niſi ſm̄ qd̄
qꝛ hō eſt debitor aliquāte maioris
pene propter ingratitudinē.

¶ Rn̄deo. Probat̄ ꝙ redeat equa=
lis reat⁹ pene: nō āt idē numero.

¶ Argumētū i pede.q.eſt. Ponat̄
ꝙ q̄s poſt verā ꝯtritionē de pecca
tis cadat in nouū pctm̄ ꝛ moriat̄
ſtatiꝫ. Cōſtat ꝙ ad infernū deſcē=
det: ergo de peccatis q̄ erāt ſibi di
miſſa puniet̄: cū nō ſit ſibi tota pe
na remiſſa: ḡ ſilr̄ eꝫ reatū incurrit.

¶ Rn̄deo. Pro pena cuius eſt de=
bitor puniet̄ i inferno tꝑalr̄. Nec
ꝑꝑ hoc ſequit̄: ꝙ ſit in inferno re=
dēptio: qꝛ pena que ſoluit̄ nō redi
mit̄. Nec ē incōueniēs ꝙ quātum
ad aliquid accidētale pena iferni
minuat̄ vſqꝫ ad diē iudicij ſicut ēt
auget̄. Hec eſt rn̄ſio.s.T.hic.q.1.
arti.1.ad quintum.

¶ Cōtra hanc rn̄ſionē arguit Pe
trus multiplr̄: argui ēt pt qꝛ.s.T.
alibi oppm̄ dixit.ſ.q̄nta ꝓdecia diſ.
hui⁹.q.1.ar.3.q̄ſti.2.ꝛ ad.4. Item
di.21.di.hui⁹.q.1.ar.2.i ſolone ter
tie q̄ſti. Jō vr̄ ꝑꝑ ꝑdicta dicenduꝫ
ꝙ nullus reatus in inferno poſſit
expiari ſiue peccatū remiſſuꝫ fue
rit veniale ſiue fuerit mortale.

Utrum aliquis reat⁹ in inferno poſſit expiari.

¶ Ad pmā v̄o rn̄ſionē dꝛ ꝙ.b.T.
forſan illā dedit inaduertēter: aut
tanqꝫ recitās dcā alioꝝ: aut ꝙ in
tēdebat ꝙ nō puniret̄ eternalr̄ ex
reditu pmi reat⁹: ſꝫ virtute reat⁹
ſequentis vltimū pctm̄.

¶ Cū vero ait ꝙ pena inferni an̄
iudiciū pōt minui. Debet intelli=
gi nō qꝛ tollat̄ culpa vl̄ reat⁹ pene
ſed qꝛ dānati de multis actu non
cogitāt cauſantib⁹ dolorē: ſi actu
de eis cogitarent.

Utrum pena inferni poſſit minui an̄ diem iudicij.

¶ Multis ēt alijs modis pt rn̄de=
ri ꝑ reuerentia.s. Doctoris. Naꝫ
ꝛ.b. Auguſtin⁹ mlt̄a retractauit.

¶ Si q̄rat̄: qūo ḡ ſuſtinebit̄ ꝙ pec
cata dimiſſa nō redeāt: ſi pctm̄ in
hoc ſclo ſemel dimiſſū quo ad cul
pā ꝛ penā eternā: poſtea in recidi
uāte eternalr̄ in inferno puniat̄.

¶ Rn̄deo ꝙ ille q̄dē puniet̄ eter=
nalr̄: nō tn̄ tā acerbe ac ſi peccata
precedētia nō fuiſſent dimiſſa: nec
puniet̄ pro primo reatu nec ꝑ ſe=
cūdo directe ꝛ ꝑ ſe eternalr̄: ſed ꝑ
accn̄s ex adiūctione tertij reatus:

q̄ cātur ex vltio pctō mortali. Un̄
reddit culpa ꝛ reatus niſi i ſuo ef=
fectu occaſiōali: inquātū reat⁹ ſe=
quētis pcti eſt grauior occaſiōe ꝑ=
cedentium dimiſſorum.

¶ Diſtin.xxiij.

Fr̄ Jſidorus medio=lanēſis

Circa diſt.23. querit̄.
Utrum extrema vn=
ctio ſit ſacramentū?

Pro q̄one ſit pri
ma cōclu=
ſio. extrema vnctio
non eſt merū et purū ſacramenta
le: ſed ſacr̄m. Hāc ponit.s.Tho. ꝑ
ſenti di.q.1.ar.1.i ſolutiōe pme q̄=
ſtiū. Huius rō eſt. Attingēs ad ef=
fectū pncipalr̄ intentū i admini=
ſtratiōe ſacramētoꝝ: ē ſacr̄m. Sed
extrema vnctio eſt hmōi. ḡ minor
ꝓbat̄ ex dicto.b. Jacobi. Si in pec
catis fuerint: dimittētur ei.

Petrus de palude.

¶ Cōtra rōnē arguit Pet. de palu
de. Rō ē dubia. ḡ. an̄s ꝓbat̄. Nam
effectus ſacri eſt character vel or=
natus: quē attingit etiā fictus. Ef
fect⁹ aūt extreme vnctiōis: eſt gra
tia gratū faciens: quā non attin=
git fictus. ergo.

¶ Rn̄deo. Dico pmo ꝙ ſenſus eſt:
ꝙ attingit ad effectuꝫ pncipalr̄ in
tētū: nō effectiue tanqꝫ perficiens
ſꝫ ſolū tanqꝫ diſponēs diſpōne im
mediata ad ꝑfectionē vltimate in
tentā: quā diſpōneꝫ efficit iſtr̄alr̄
ꝛ non tanqꝫ agens principale.

¶ Dicit̄ ſcdo ꝙ gratie ſacramēta=
les diſtincte a gr̄a gratū faciente:
ſunt vno mō diſpōnes ad eandeꝫ
gratiā: ꝛ alio mō ſunt eius effect⁹.
Diſpōnes quidē inquātū eis poſi
tis ſublato gratie obice: ponit̄ gra
tia: ſicut vltima diſpō māe infert
formā principalr̄ intentā. Sūt ve
ro effectus gratie: quantū ad eſſe
formatū: aut quantū ad aliquā ꝑ=
fectionem ſecundam.

Cōclo.ij. Effect⁹ hui⁹ ſa=
cramēti pncipa
lis ē remiſſio pctōꝝ: q̄ ad reliq̄as
pcti: ꝛ ex ꝯn̄ti ēt quātū ad culpaꝫ:
ſi eā inueniat. Hāc ponit.s. Tho.
vbi.ſ.ar.2. in ſolone pme q̄ſtiun.

¶ Huius pma rō eſt. Jlle eſt effe=
ctus pncipalis ſacramēti: q̄ dire=
cte ꝛ principalr̄ ſignificat̄ ꝑ ſacra
mētū. Sꝫ hoc ſacrꝫ pncipalr̄ ꝛ di=
recte ſignificat medicationē infir
mitatis ex peccato relicte. ergo.

¶ Scda rō eſt. Oē ſacr̄m ꝯferens
gratiā nō ponēti obicē: tollit cul=
pam ſi eā inueniat. Sed extrema
vnctio eſt hmōi. ergo.

¶ Cōtra arguit Durād⁹ ꝓbādo
ꝙ effect⁹ hui⁹ ſacri nō ſit robora
tio nāe ꝯtra debilitatē ex pctō re
lictā. Prio ſequeret̄ ꝙ tale ſacr̄m
ēt ſanis eēt exhibēdū q̄ egēt exhi
laratiōe mētis ꝛ i qb⁹ repit̄ talis
debilitas ꝑ quā patiūt̄ difficulta
tē ad opa gr̄e. Hoc ē icōueniēs. ḡ.

Durandus hic q.1.

¶ Rn̄deo. Dico p° ꝙ.s.Th. nō po
nit ꝙ exhilaratio mētis ſit effect⁹
hui⁹ ſacri: ſꝫ robur mētis ꝯtra ꝑ=
dictā debilitateꝫ: ꝛ habilitatio ad
act⁹ gr̄e ꝛ glīe ꝯtra ihabilitatē ꝛ
ineptitudinē ad tales actus reli=
ctam ex peccato vt declaratū eſt.

Exhilaratio nō eſt effectus extreme vnctionis: ſed robur mētis ꝛ habilitatō ad act⁹ gr̄e ꝛ glīe.

¶ Dico ſcdo ꝙ lꝫ ꝑdicta debilitas
repiat̄ in ſanis: nō tn̄ ſeq̄tur ꝙ pa
riter eis ſit exhibēdū ſacr̄m hoc.
Tū qꝛ ſacra ſcriptura ꝑcipit illud
tm̄ dari infirmis. Tū qꝛ in hoc ſa
cramēto iſirmitas ſpūalr̄ dꝫ ſigna
ri ꝑ ifirmitatē corꝑalē: ꝛ ſpūalis
curatio ꝑ corꝑalē. ꝑn̄ti di.q.2.ar
ti.2.i ſolone prie q̄ſtiū. Et ad pri=
mū. Tū qꝛ ſanis nō iminet d̄ ꝓpī
quo ſtat⁹ exercendi act⁹ glīe ſicut
iſirmis. ibidē i ſol.2.q.ꝛ ad ſcdꝫ.

¶ Jtē arguit. Difficultas ad oꝑa
gr̄e ē nālis. Effect⁹ āt hui⁹ ſacri ē
indulgētia aliq̄ pctōꝝ: vt patet ex
forma eius. Ergo illa difficultas
nō eſt effectus huius ſacramenti.

¶ Rn̄deo. negat̄ ꝙ illa difficultas
ſit nālis: ſed ē effect⁹ pcti ꝑ ſe. iha
bilitas.n. nālis ad act⁹ glīe: dr̄ ne
gatiue: q̄ vero ē ex pctō, cōtrarie. q̄
tollit̄ ꝑ hoc ſacr̄m.s.Th.di.47.q̄
ar.1.i ſolone pme q̄ſtiū. ex qb⁹ ſeq
tur ꝙ pctm̄ nō ſolum inhabilitat
creaturam rōnalē ad act⁹ glorie:
ſed etiam creaturas inanimatas.

Inhabilitas ad act⁹ glīe duplex negatiue et ꝯtrarie.

¶ Inhabilitat quoqꝫ ad actus virtutū ⁊ gratie. pͥma ſcđe. q. 85. ar. 1. ⁊. 3. Item de malo. qō. 2. arti. 11.

¶ Petit̃ ꝙ per illā orationē indulgeat tibi dn̄s: indulgeri peccatū quo ad reliquias ab ip̄o relictas.

De effectu extreme vnctionis.

¶ Sciēdū ꝙ. s. Tho. nūꝙ dicit: vt legit ꝙ exhilaratio ſit effect⁹ hui⁹ ſacr̄i: ſed bn̄ dicit hic. q. 1. ar. 2. queſtiū. 3. ad tertiū. ꝙ in hoc ſacr̄o res ⁊ ſacr̄m nō ē character: ⁊ q̄dā interior deuotio: q̄ eſt ſpūalis vnctio. Si itaqꝫ talis deuotio/vocet̃ exhilaratio: nō cōtēdo. Puto tn̄ ꝙ illa deuotio nō ſit actualis. ſꝫ magꝭ habitualis: ⁊ poti⁹ act⁹ pͥm⁹ ꝑ modū forme: ꝙ actus ſcđs ꝑ modū operationis. Et forte pōt vocari ornat⁹ ⁊ diſpoſitio ad grāz vel deliberatio q̄dā ad futurā gloriā. ſicut dicit. s. Tho. di. 2. hui⁹. q. 1. ar. 2. i ſolutione queſtiū. pͥme. Remiſſio aūt peccatorū de q̄ fit mētio i forma hui⁹ ſacr̄i eſt vltimus illius effectus.

Quib⁹ amentibus nō ſit danda extrema vnctio.

¶ Sciēdum quoqꝫ: ꝙ cum dicit. s. Tho. ꝙ hoc ſacr̄z nō dꝫ dari furioſis ⁊ amētib⁹: intelligit̃ de illis q̄ nec tunc nec ante habuerūt actualē deuotionē ⁊ deſideriū percipiēdi hoc ſacramentum.

¶ Huius itaqꝫ effectus pͥncipalis nō eſt fortificatio ꝯtra tētationeꝫ: nec remiſſio venialiū: quo ad culpā vel ad penā: ſꝫ ꝑparatio ad gloriā aie ⁊ corporis ꝑ ſublationē reliquiaꝝ peccati. Ex quo ſequit̃ ꝙ iſta vnctio poti⁹ aſſimilat̃ vnctioni dedicatiue ꝙ pugilatiue: quo ad finem ad quem ordinatur.

Extrema vnctio ē ꝑparatio aie ⁊ corpis ad gloriā.

Conclo. iij.

Mā. prima hui⁹ ſacr̄i ē oleū ꝑ ep̄m cōſecratū. Hāc ponit ibidē. ar. 3. i ſolutiōe. 2. q̄ſtiū. Hui⁹ rō ē. Oīs efficacia ſacr̄oꝝ a chriſto deſcēdit: ⁊ iō ſacr̄a illa: quibus ille vſus eſt: hn̄t efficaciā ex ſuo vſu ſicut tactu ſue carnis vim gn̄atiuā ꝯtulit aq̄s. Sꝫ hoc ſacr̄o nō ē vſus nec aliqua corporali vnctione. Et ideo in oībus vnctionibus requiritur ſanctificatio materie.

Duran.

¶ Cōtra rōnem arguit Durādus. Hec rō nō valet ꝓꝑ duo. Pͥo qꝛ ſequeret̃: ꝙ nō oporteret ſctificare: māꝫ i alijs ſacr̄is: q̇nimo ſi ſctificatur/ſit iiuria pͥme ſctificationi: q̄ſi inſufficiēti hoc aūt eſt falſum. ⁊ ſecundo qꝛ aſſumit falſum .ſ. ꝙ xp̄s nō fuerit vſus vnctionibus. ſicut patet Jo. 12. et Luce. 7. vnguento vngebat. Et Jo. 19.

dus in 4. diſt. 7.

Utrum chriſtus fuerit vſus vnctione.

¶ Si dicat̃ ꝙ xp̄s non fuerit vſus per modū ſacramētalis. nō obſtat qꝛ a ſacramētis xp̄s nihil accepit ⁊ ſuo tactu dedit virtutē oībus venientibus in vſum ſacramētorū.

¶ Ad pͥmū negat̃ ſeq̄lla. Quia nō fit iniuria niſi idē gen⁹ ſctificationis repetat̃. Si aūtē aliud ⁊ aliud repetat̃: ⁊ ad aliud ordinatū non fit iiuria. Sicut. n. i nālib⁹ ſūt plura accn̄tia diuerſoꝝ generū: ſic nihil ꝓhibet i ſupnaturalib⁹ eē plures ſctificationes diuerſoꝝ generū. 1. q. huius di. ar. 3. q. 2. Itē diſt. 7. q. 1. ar. 2. q. 3.

¶ Ad ſcđm dr̄: ꝙ rn̄ſio ibidē data eſt vera. Fuit. n. vſus vnctiōib⁹ ſꝫ nō ꝑ modū ſacr̄i. Ad iprobationē dr̄: ꝙ fundat̃ in ꝯn̄a nullius apparētie ⁊ exiſtētie. ſ. xp̄i ꝯtact⁹ dedit virtutē aliquib⁹ materieb⁹ ſacramētalib⁹. Ergo dedit virtutē oībus veniētib⁹ i vſum ſacr̄oꝝ. Nō eñ quilibet ꝯtactus xp̄i ꝯtulit virtutē rebus: ſed ſolū ille quo inſtituebat materiā ſacramenti.

Conclo. iiij.

Forā huius ſacramēti eſt orō depc̄atiua ⁊ nō idicatiua. Hāc ponit ibidē ar. 4. i ſolutione ſecunde queſtiuncule.

Petr⁹ paludē. hic. q. 1.

¶ Cōtra quoddā dcm̄. b. Thome videlꝫ ꝙ nullus effect⁹ ſequit̃ ex hoc ſacramēto cōcurrētibus oīb⁹ q̄ ſunt de eēntia ſacramēti: arguit Petrus. Gratia nō minoris virtutis eſt ꝙ natura: ſꝫ ꝯcurrētib⁹ oībus cauſis nālibus ipoſ̃e eſt nō ſequi effectum. ergo et hic.

¶ Rn̄deo. s. Th. i tēdebat n̄ ꝙ ſeq̄t̃ aliq̄s effect⁹: ſꝫ ꝙ itegratio effect⁹ hui⁹ ſacr̄i q̄ icludit ſanationē mentis et corporis: non ſemper ponitur poſito ꝑfecto ſacr̄o ⁊ remota oī fictione ex ꝑte ſuſcipiētis vt pꝫ pn̄ti di. q. 1. ar. 2. in ſolutione ſcđe q̄ſtiūcule. Itē ar. 4. q. 3. ad. 3. Ex q̄bus patet ꝙ hoc ſacr̄z ſemꝑ inducit ſuū effectū pͥncipalē niſi ſit defectus ex parte recipiētis: ſecūdarium vero nō ſemꝑ. Defectus eſt multiplex: indiſpoſitio recipiētis puta ſi ſit puer: ſanus: fingens ſe infirmū: carens omni deuotione actuali: preſenti ⁊ preterita.

Defect⁹ multiplex recipiētis extremā vnctionem.

¶ Scđo. A patrib⁹ decretū fuit ꝙ officium Ambroſianū in ſua dioceſi teneret̃: Gregorianū vͦo ꝑ orbē. Nec aliq̄d eſt reprobatū d̄ his q̄ Ambroſius docuit in cultu religionis chriſtiane. Sed. b. Ambroſius vſus eſt ſaltē tēpore ſuo v̄bis indicatiui modi in exhibēdo hoc ſacramēto. Ergo oratio deprecatiua nō eſt forma huius ſacramēti. minor declaratur. quia dicebat. Ungo oculos tuos ⁊c.

Inſtitutio patruꝫ circa offm̄. Ambroſianuꝫ.

¶ Rn̄deo. Dico vt. s. T. 1. q. huius diſt. ar. 4. q. 2. ad tertiū. ꝙ illa v̄ba indicatiua non ſunt forma huius ſacramenti ſed ſunt q̄dā diſpō ad formā iquātū intētio miniſtri determinat̃ ad actū illū ꝑ illa verba Hec ille. Unde quelibet eccleſia vtit̃ verbis deprecatiuis: ⁊ nulla ſolis indicatiuis.

¶ Diſti. xxiiij.

Fr Iſi. mediolanēſis.

Circa diſti. 24. q̄rit̃. vtruꝫ ordo ſit ſacramentum.

Pro q̄ōne ſit pͥma cōcluſio. Ordo eccl̃iaſticus in quo datur ſpūalis ptās eſt vere ſacramentū. Hanc ꝯcl̃onem quo ad tres ſui ꝑtes: ponit. s. T. pn̄ti di. q. 1. ar. 1.

¶ Prima rō pro pͥma ꝑte: ꝙ ordo ſit ⁊ debeat eē in eccl̃ia eſt. Stat⁹ eccl̃ie eſt medius inter ſtatū nature ⁊ glorie. Sed in nā inuenit̃ ordo: quo quedā alijs ſupiora ſunt ⁊ ſil̃r in gloria: vt pꝫ in angelis. ergo in eccleſia debet eſſe ordo.

¶ Rō ſcđe partis cōcluſionis ꝙ in ordine det̃ ſpiritualis ptās: poſita ibidē in ſolutiōe ſcđe queſt. eſt a diffinitione ad diffinitū. Magr̄ eñ ſic diffinit ordinē. Ordo eſt ſignaculū quoddā eccleſie: per q̄ð confertur ſpiritualis poteſtas.

Diffinitio ordinis.

¶ Rō ꝓ tertia ꝑte ꝯcluſiōis: ꝙ ordo ſit ſacr̄z poſita ibidē in ſol̃one 3. q. eſt. Sacr̄z nihil aliud ē ꝙ q̄dā ſanctificatio hoīs exhibita cū aliquo ſigno viſibili. Sꝫ ordo eſt huiuſmodi. ergo ſacr̄m.

¶ Cōtra arguit Scotus ꝓbando ꝙ ordo nō ſit ptās ſpiritualis ad aliquē actum in eccleſiaſtica hierarchia. primo ſequit̃. n. ꝙ epātus ſit ordo cōdiſtinctus: qꝛ hꝫ condiſtinctā ptātē ad actū cōferēdi ſacros ordines ⁊ confirmandi.

Scotus h. q. 1.

¶ Rn̄deo. ꝯn̄s illatū nō ē incōueniēs: vt videbit̃ i ſequēti q̄ōne.

¶ Scđo ſeq̄tur: ꝙ ſub ſacerdote nō ſit aliq̄s ordo q̄ð eſt cōtra oēs. ergo. probat̃ ſeq̄lla. Nā laycus tē ptās facere q̄ð faciunt diacon⁹ ⁊ ſubdianus: licet nō cōgrue ſimpliciter tamen efficit.

¶ Rn̄deo. Dico pͥo q̄ð ceteri ordinati habēt ptātem ſpūalē ⁊ recipiunt character in ſua ordinatione. pn̄ti di. q. 1. ar. 2. in ſolutiōe ſecunde queſtiun.

¶ Ad improbationem dicit̃ ꝙ potius cōfirmat ꝙ infirmet propoſitū: qꝛ act⁹ licitus ⁊ actus illicitus lꝫ q̄nqꝫ ſint eiuſdem ſpeciei in eſſe nature differūt tn̄ ſpecie vel genere in eſſe moris vel iuris. Secūdo itaqꝫ mō layc⁹ nō pōt facere actū eiuſdē ſpeciei: cū eo quē facere poteſt diaconus. Itē quicquid ſit de actu exteriori: tn̄ character ordinis aliquē actum interiorē habet cui ſimilē non pōt habere nō ordinatus: puta ſignare: diſtinguere ⁊ ꝯfigurare. 4. di. hui⁹. q. 1. ar. 1.

¶ Dico ſecundo ꝙ character ordinis aliq̄s eſt ptās ad faciendū aliquid: q̄ð ſine illo nō poſſꝫ fieri nec licite nec illicite ſicut character ſacerdotij vl̃ exorciſte. Aliquis vero

eſt ptãs ad faciẽdũ aliquid: qđ ſine illo fieri põt ſed nõ licite: ſicut character diaconatus ⁊ ſubdiaconatus. Aliq̃s vero eſt ptãs ad faciendũ aliq̃d qđ ſine illo fieri põt ẽt licite: ſed non ex officio: ſicut eſt character trium ordinũ minoꝛuz. 7. diſt. 4. ar. 1. q. 3.

Utrum character ſex ordinuz extẽdat ſe ad actus iteriores.

¶ Dico tertio nõ eẽ manifeſtũ nec a doctorib⁹ determinatũ. Utrum character ſex ordinum extẽdat ſe ad aliquẽ actũ interiorẽ ad quem nõ ſe extẽderent carẽtes tali ordine. Forte vero actus ſuperiorũ ordinũ aliquẽ effectũ habent nobis ignotũ in corpore chriſti myſtico poſitiuũ vel priuatiuũ: diſponẽtẽ populũ ad ſacramẽtorũ dignã ſuſceptionẽ: quẽ effectũ nõ hz actus exercitus per laycũ. Exorciſta autẽ indubitãter hz. Un̄ puto ꝙ nullus laycus p̄t exercere licite actũ exorciſte: qđ ſi preſumeret nihil faceret ⁊ mortaliter peccaret.

Layc⁹ exercẽs officiuz exorciſte peccat mortaliter.

¶ Tertio arguit. ſequeret̃ ꝙ ſacerdotiuz eſſet duo ordines: qꝛ hz duplicẽ ptãtez. ſ. cõficiendi quã acceperũt apoſtoli ante reſurrectionẽ ⁊ abſoluẽdi: quã acceperant poſt. Hoc eſt incõueniẽs, ergo illa diffinitio incõpetens.

Ptãs ſacerdotij ẽ vnica ꝑ eſſẽtiã ⁊ multiplex reſpectiue.

¶ Rñdeo, negat̃ ꝯña. Ad ꝓbationeẽ dr̃ ꝙ ptãs eſt vnica ꝑ eſſentiã habẽs reſpect⁹ ad diuerſos actus Dataq; fuit apoſtolis p̃mo ad primarium vſum: poſt reſurrectionẽ vero quo ad ſecundarium. de his ſupra dictum eſt. Ad quorum dilucidationem valebunt dicenda ad obiecta contra ſecundam concluſionem.

Cõcl'o. ij. eſt. Lz ſint plures ordines: oẽs tñ ſunt vnũ totale ꝑfectũ ſacramentũ ⁊ nõ plura totalia ꝑfecta: nec plures ordines totales ⁊ ꝑfecti: ſz vnus totalis ⁊ perfectus ordo. Primã partẽ huius cõcluſionis ponit. s. Th. preſenti diſt. q. 2. articu. primo i ſolutione prime queſtionis. Secũdam partem ponit ibidem ad ſcđm. Hui⁹ rõ eſt. Totũ poteſtatiuũ nõ predicatur pluraliter: cũ ſua totalitate de ptib⁹ ſuis collectiue: ſumptꝫ ſz ſolũ ſingulr̃: ſz hoc qđ dico ſacrꝫ ordinis vl' ordo eſt q̃dđã totũ poteſtatiuũ reſpcũ ſeptẽ ordinũ. Ergo nõ predicat̃ cũ ſua totalitate đ illis pluralr̃ ſz ſinglr̃: vt poſſit dici: ꝙ illa ſeptẽ ſunt vnũ totale ſacramentũ ꝑfectũ ordinis: ⁊ nõ plura totalia perfecta ſacr̃a vel ordines perfecti totales.

Durã. hic, q. 2.

¶ Cõtra. arguit Durã. ꝓbãdo ꝙ ordo in gñali accept⁹ nõ diuidat̃ in ſpãles ordines ſicut in ſacr̃a ſz ſicut i ſacr̃a ⁊ ſacr̃alia: ita ꝙ ſolũ ſacerdotiuz eſt ordo. p̃°. Qñ plures actiões ordinant̃ ad vnũ ſpũalem effectũ ⁊ vna tm̃ illũ attingit cetere diſponũt: ibi eſt vnũ tm̃ ſacr̃m ſ. attingẽs cetera ſacr̃alia. ſ. diſponentia: ſed in ſacr̃o ordinis eſt ſic actione ſacerdotis tm̃ attingẽte. ergo maior patet de cathecilmo ⁊ exorciſmo reſpectu abſolutionis.

Utrum ordo in gñali diuidatur in ordines ſpãles.

¶ Rñdeo. Petrus dicit ꝙ maior eſt vera qñ plures actiones ordinant̃ ſic ad vnũ effectũ cõez ꝙ nõ hñt ꝓpriũ ſicut in exemplificatis: Hic vero: actiones hñt ꝓpriũ effectũ ex opere opato. Quia vero ꝓprij effectus ſunt ꝓꝑ aliquid vnũ: Ideo oẽs actiones ſimul faciunt vnũ ꝑfectũ ſacr̃m: ſed q̃libet illaꝝ imperfectum.

¶ Dicit̃ quoq; ꝙ maior eſt vera de actionib⁹ ordinatis ab eccl'ia: non aũt a Chriſto: p̃cipue de diuerſis actionib⁹ ſuꝑ diuerſa ſuppoſita ⁊ cũ diuerſis formis ad cõferendaꝫ ſpãlez gr̃am vel effectũ gratie.

¶ Scđo arguit. ptãs ordinis. eſt actiua ad dandũ vel ꝯficiẽdũ ſacramẽta: ſicut baptiſmi ẽ paſſiua ad ſuſcipiẽdũ. Sz nl'la talis ẽ ſub ſacerdotio. ergo neq; ſub eo eſt ordo.

¶ Rñdeo. maior eſt iſufficiẽs. addendũ. n. eſt vel ad p̃parẽdũ ⁊ miniſtrãdũ ad ꝯficere vl' ꝯferre. Nec valet ſimilitudo ſicut vna eſt potẽtia paſſiua ita vna actiua: qꝛ plura exigunt̃ ad agẽdũ q̃ ad patiendum.

duz. Sufficit aũt ad ſil'itudinẽ factã de baptiſmo ⁊ ordine: ꝙ ſicut in baptiſmo ꝯfert̃ potẽtia paſſiua ad ſuſcipiẽdũ ſacr̃a: ſic i ordine cõfert̃ aliq̃ potẽtia actiua ad exercẽdũ aliquã actionẽ mediate vl' immediate ordinatã ad euchariſtiã: in p̃nti di. q. 2. ar. 1. in ſolu. 2. q.

Quattuor minores: ſunt ex inſtõne chriſti.

¶ Sciẽdũ eſt ꝙ ordo oſtiarioꝝ: lectoꝝ ⁊ acolitoꝝ nõ ſolũ eſt ex inſtitutione eccl'ie: ſz ẽt diuina. s. Th. vbi ſupra. in ſolu. ſcđi argumenti.

Quõ ſit intelligenduz ꝙ plenitudo ordinis ſit in ſacerdotio.

¶ Sciendũ ſcđo: cũ dicit. s. Tho. ꝙ tota plẽitudo hui⁹ ſacr̃i: ẽ i ſolo ſacerdotio ⁊ in alijs eſt q̃dã ꝑticipatio: nõ loq̃t̃ de ꝑticipatiõe ſacr̃i q̃ ad nomẽ ⁊ rõnẽ: ſz q̃ ad ptãtẽ: qꝛ illa ꝑfecte ẽ i ſacerdotio ſz ꝑticipatiue i alijs. Eodẽ ar. 1. q. 1. ad. 3. Si aũt itelligat̃ de ꝑticipatiõe ſꝫ nomen ⁊ rõnem: itellige nõ qꝛ nullo mõ ꝑticipet̃ aut in alijs nõ ſaluet̃ ſz qꝛ nõ ita perfecte ⁊ cõplete.

Alij q̃s refert. Petrus q. 24. arti. 3.

¶ Cõtra eandẽ ꝯcluſionẽ arguũt alij. Si oẽs ordines ſunt vnum ſacramẽtũ ꝑfectũ. ergo aut q̃libꝫ ordo equalr̃ ꝑtinet ad ſacr̃m eẽntialr̃: aut i vno tm̃ ꝯſiſtit rõ ſacr̃i. ſ. ſacerdotio. Sz p̃mũ nullus dicit. Scđꝫ aũt ſi ꝯcedat̃ habet̃ intẽtũ: erit. n. vnũ ſacrꝫ: ⁊ reliq̃ ordĩes ſacr̃alia.

¶ Rñdeo. ſunt vnũ ſacr̃m ꝓꝑ ordinẽ ad vnũ: ⁊ cuilibet ꝯuenit rõ ſacramẽti eẽntialr̃: lz nõ eq̃lr̃. Sicut rõ vite ꝯuenit eẽntialr̃ vegetatiuo ſenſitiuo ⁊ itellectiuo: nõ tñ eq̃lr̃: qꝛ ſolo itellectiuo totalr̃ ⁊ ꝑfecte. põt aũt dici ꝙ ſeptẽ ordines ſunt ſeptẽ ſacr̃a malr̃ ſz vnũ ſacr̃m formalr̃ ⁊ ꝑfectiue ꝓꝑ ordinẽ ad vnũ finẽ: q̃ eſt euchariſtie ſacr̃m.

¶ Itẽ arguũt. Illud ſolũ eſt ſacrꝫ qđ attingit ad effectũ p̃ncipalr̃ itẽtum: qđ vero diſponit eſt ſacr̃ale. vt dixit. s. T. di. 23. q. 1. ſz ſolum ſacerdotiũ attigit ad effectũ p̃ncipale. ergo erit tm̃ ſacr̃m ⁊ reliq̃ ſacr̃alia.

Finis ordinuz duplex.

¶ Rñdeo. finis p̃ncipalr̃ intẽtus eſt duplex. ꝓpri⁹: q̃ in ſacr̃is ẽ gr̃a ſacr̃alis: ⁊ deputatio ad aliq̃d. Ad ꝓpriũ finẽ oẽs attingũt ordines: ꝯ cõis q̃ ẽ celebratio miſſe: quã lz ſolũ attigat ſacerdotiũ: tñ ad illaꝫ oẽs alij ordines ordinat̃ ⁊ opant̃.

¶ Diſtĩctio. xxv.

Circa diſt. vigeſimaꝫ quintã ⁊ finẽ p̃cedẽtis q̃ritur, vtrũ ep̃atus ſit ordo.

Fr̃ Iſũ mediolanẽſis.

Pro queſtione ſit pria cõcluſio. Epiſcopalis ptãs: quo ad aliquaꝫ eſt ſuperior ptãte ſacerdotis nõ ep̃i. Hanc ponit. s. Th. 24. diſt. hui⁹. q. 3. ar. 2. in ſol. 1. q. Ex q̃bus duplex rõ põt formari pro duplici parte ꝯcluſionis. Pro prima quidẽ. ſ. ꝙ ptãs ep̃alis non ſit ſuperior ptãte ſimplicis ſacerdotis ſic. Ptãs ſacerdotalis põt exire in actũ ſuũ p̃ncipalem: nõ ſuppoſito aliquo actu ptãtis ep̃alis. ergo q̃ ad hoc ptãs ſacerdotalis nõ ẽ iferior ep̃ali. Quo ad ſcđam ꝑtẽ. ſ. ꝙ ep̃al' ſit ſuꝑior ep̃ali: q̃ ad actũ ſcđariũ: ſic ptãs q̃ nõ põt exire in actũ ſuũ ſcđariũ niſi p̃ſuppoſita ordinatõe vel actiõe alteri⁹ ptãtis eſt ea inferior q̃ ad hoc. Sz ptãs ſacerdotal' eo mõ ſe hz ad ptãtẽ ep̃alẽ. ergo.

Utrum ptãs ſacerdotalis ⁊ ep̃l' ſint idẽ.

¶ Cõtra hãc ꝯcl'onẽ. ſũt multa dicta. b. Hiero. q̃ vr̃ velle ꝙ ſacerdotalis ⁊ ep̃alis ptãs ſũt penit⁹ idẽ. ſz eccl'ia ꝓꝑ ꝑiculũ ſciſmatꝫ ſtatuit vt vn⁹ ſacerdos ſit ſuꝑ alios ⁊ ep̃s dicat̃: cui aliq̃s bñdictiones ⁊ ꝯſecratiões reſeruauit: vt hr̃ i decretꝫ 93. di. c. legim⁹ i Eſaia. Sz qꝛ dicta opinio: nõ eſt plus cõtra. s. Th. q̃ cõtra alios doctores ⁊ rõnes eius ſufficiẽter ſoluit: Durãdus: ⁊ Petrus dicta Hiero. cõuenienter exponũt: ideo eas nõ recito de p̃nti.

Cõcl'o. ij. Ep̃atus eſt ordo accipiendo ordinẽ large ꝓut ordo dr̃ tam de ſacr̃o q̃ de officio nõ ſacr̃o: nõ aũt ꝓprie ⁊ ſtricte: ꝓut ordo eſt ſacr̃m. Hãc ponit. s. Th. vbi ſupra, in ſolu. ſcđe. q. ⁊ ad ſcđm.

¶ Ratio pro p̃ma ꝑte ꝯcl'onis eſt. Omne offm̃ hñs ptãtẽ exercẽdi ſacras actiões ⁊ ꝯferẽdi aliq̃ ſacr̃a:

quã nõ hñt carẽtes tali offõ: eſt or
do cõiter dict⁹: ſ3 epat⁹ ẽ hmõi. ergo.
¶ Pro ſcða pte: rõ eſt. Ordo ipor=
tat ptãtẽ ordinatã ad eucharistie
ſacr̃m: Sz talẽ ptãtẽ nõ importat
epatus ſupiorẽ ſacerdotio. ergo nõ ẽ
ordo qui ſit vere ⁊ ꝓprie vl' ſtricte
loquẽdo ſacr̃m.

Duran. dis. 24. qõ. 6.

¶ Cõtra rõnẽ pro ſcða pte arguit
Durãdus pmo. cũ.n. dr̃ i maiori:
ꝙ ſacr̃z: iportat habitudinẽ ad eu
charistiã: aut itelligit in ꝯſecrãdo
tm̃ ⁊ ſic ſequit ꝙ minores ordines
nõ ſint ſacra: q2 nullã hñt ptãtez:
aut intelligit in ꝯſecrãdo ⁊ diſpo=
nẽdo ad ꝯſecrationẽ ſeu cõſecrati
ſuſceptionẽ: ſequit ꝙ ordo epalis
ſit magis ordo ꝙ̃ minores ordines
q2 ei⁹ ptãs eſt ꝓpinquior ⁊ nobilior
ad ſacr̃z. ordinat.n. miniſtros ad
eius cõſecrationẽ vl' ꝯfectionẽ. ergo.
¶ Rñdeo. illa diffinitio bona ẽ: et
intelligi dz ſub diſiunctione vel i
ꝯſecrãdo eucharistiã vl' i miniſtrã
do ꝯſecrãti vel celebrãti actualr̃.
¶ Ad iprobationẽ negat ſequela.
¶ Ad ꝓbationẽ negatur ꝙ habi=
tudo illa ſit ꝓpinquior ⁊ nobilior
cuius rõ eſt: ordines.n. minorum
ſunt ad miniſtrandũ actualr̃ ꝯſe=
crãti: nõ ãt ptãs epalis. Itẽ ptãs
minoꝝ eſt ad ordinãdũ populũ ⁊
diſponẽdũ vt actu ſuſcipiat eucha
ristiã. ptãs epalis ordinat ad cor=
pus myſticũ cõfirmandũ vel cõſe
crandũ vel bñdicẽdũ vel regẽdũ.
Nec valet hec ꝯña: epatus cõfert
ordinẽ. ergo ẽ ordo: ſicut nec iſta.
Sacerdotiũ cõficit eucharistiam.
ergo eſt eucharistia.
¶ Scðo arguit. ſũmũ ſacerdotiũ
⁊ ſimplex ꝯſtituũt vnũ perfectũ ⁊
cõpletũ ordinẽ ſacerdotij ergo epat⁹
eſt ordo. ꝯña nota. Añs ꝓbat ſicut
ſe hñt cõſecratio panis ⁊ vini ita
⁊ illi duo ordines: ſ3 tal' ꝯſecratio
hz illa duo tãꝙ̃ ptes itegrales eu
charistie. ergo ẽt ꝯſecratio epi ⁊ ſacer
dotis ꝯſtituunt vnũ pfectũ ſacr̃z.
¶ Rñdeo. negat ꝯña. Ad ꝓbatio=
nem negat ſilitudo: q2 cõſecratio
panis ⁊ vini ordinant ad vnum ⁊
eũdẽ finẽ: ſacerdotiũ vero ⁊ epatus
ad diuerſos: ſacerdotiũ ad corp⁹
xp̃i verũ epat⁹ ad corp⁹ xp̃i miſticũ.
¶ Sciẽdũ ꝙ petr⁹ hic in duobus
diſſentit a. b. T. pᵒ. q2 ponit ptãtẽ
epalẽ non differre a charactere ſa
cerdotali: niſi ſicut forãz itẽſam a
ſeipſa remiſſa. Hoc.n. ẽ ꝯ. s. Th. vt
pz ex dictis ei⁹ allegatis ꝓ ꝯclõne
ſcða eſt ẽt ꝯ vitatẽ: q2 nõ poſſe in
actũ vel effectũ alteri⁹ ſpẽi ꝙ̃ pri⁹
poſſet. Scðo q2 põit epatũ eẽ ſacr̃z
nõ tñ diſtinctũ a ſacerdotio. Nec
obſtat ꝙ ep̃s dr̃ ſũmus ſacerdos:
q2 hoc ñ dr̃ ex hoc ꝙ hẽat ſupi⁹ aut
pfecti⁹ ſacr̃z ꝙ̃ ſimplex ſacerdos:
ſ3 iõ q2 hz ſupiorẽ ptãtẽ nõ ſolũ iu
riſdictõis: ſ3 ordinis ⁊ ꝯſecratõis.

Discors ẽ Petr⁹ de pa. a s. T. in duob⁹.

¶ Tertio arguit. epi pñt diſpẽſar̃
cõfirmationẽ ⁊ ordinẽ ſacrũ: q nõ
poſſunt ſacerdotes ſimplices. er=
go epatus eſt ordo.
¶ Rñdeo. ꝯcedit ꝙ ſit ordo ſ3 non
talis ordo q eſt ſacr̃m: q2 nõ põt eẽ
ſacr̃z ſupi⁹ nec iferi⁹ nec eq̃le. ſicut
papat⁹ nõ eſt ſacr̃m: ⁊ tñ hz ptãtẽ
ſingularẽ tã i ſacr̃alib⁹ ꝙ̃ i ſacr̃is
diſpẽſandis pre ceteris ep̃is.
¶ Cõtra eandẽ arguũt alij. Ordo
acoliti ẽ ſacr̃z q dz portare cãdela
brũ. ergo mirabile vr̃ ſi ep̃s a q depẽ
det tot⁹ ordo eccl'iaſtic⁹ ñ ſit ſacr̃z.

Alij.

¶ Rñdeo. negat ꝯña. q2 ordo eccle
ſiaſticus plus depẽdet a papatu
ꝙ̃ ab epatu: nec tñ nouã ꝯſecratio
nem ſibi tribuit. Vñ ẽt ep̃s in pa=
pã electus nõ aliter cõſecratur.

Ep̃s in papam electus nõ cõſecrat: ſed coronat.

¶ Scðo arguũt. epat⁹ ẽ a deo in=
ſtitut⁹ ⁊ cũ ſigno viſibili ꝯſecratio
nis dat: ⁊ ex ope opato grãz ꝯfert
cũ illa ep̃s plus idigeat. ergo eſt ſacr̃z
ꝓbatur ꝯña: q2 ibi ſunt oĩa: q req̃=
runt ad eſſentiã ſacr̃i.
¶ Rñdeo. negat ꝯña. ad ꝓbationẽ
negat ꝙ ibi ſint oĩa. Lz.n. ibi ꝯfe=
ratur grã ex ope opato: non hz tñ
vere ⁊ ꝓpe rõnẽ alicui⁹ ſacr̃i: q2. ſ.
nõ hz ꝯplete pfectã rõnẽ alicuius
ſpẽi ſacr̃i. Et de ceteris qdẽ pz: de
ordine vero ꝓbat: q2 nõ ordinatur
ad eucharistie ſacr̃m ſ3 ad corpus
xp̃i miſticũ. eſt ergo offm̃ vl' ptãs ſup=

ueniẽs ſacr̃o ordinis ⁊ ei⁹ chara=
cteri ⁊ cõplemẽtũ ei⁹ quo ad actũ
ſcðariũ ſacerdotij ⁊ pfectio accidẽ
talis p accñs ꝯñs characterẽ ſa=
cerdotij. Si qs ãt ꝯtẽdat epatũ eẽ
vere ſacr̃m. hoc erit equoce vel ana
logice ⁊ nõ vniuoce cũ alijs ſacr̃is

Epat⁹ vniuoce: nõ ẽ ſacr̃z cũ alijs.

¶ Qð ãt ñ oporteat oẽz ꝯſecratio
nẽ i q ꝯfert grã ex ope opato eẽ vere
⁊ ꝓpe ſacr̃z teſtat. s. Th. 2. di. hui⁹
q. 1. ar. 2. ad nonũ. Itez. 3. p. q. 65.
ar. 3. Itẽ q̃rto di. 38. q. 1. ar. 5. ad ſe=
cũdũ. Nõ itaꝗ erit ſacr̃m q2 nõ or
dinat ad curationẽ morbi pcti.
¶ Si q̃rat quõ ꝯſecratio virginuz
⁊ regũ ꝯferat grãz ex ope opato cũ
nõ ſit iſtituta xp̃o ſ3 ab eccleſia.

Utrum cõſecratio virginuz ⁊ r̃gũ ꝯferat gratiam.

¶ Rñdet ꝙ eccl'ia illã inſtituit cõ
ſilio ⁊ iſtictu ſpũſſancti: ꝯfert autẽ
a ſitib⁹ grã nõ tãꝙ̃ a cã i q exiſtat
aliq virt⁹: ſicut faciũt ſacr̃a ſ3 tãꝙ̃
a cã ſine qua nõ. Veꝝ tñ ꝯſecratio
epalis ab ipſo xp̃o iſtituta credit.

Aureo.

¶ Cõtra ꝯclões ambas ſimul ar
guit Aureolus ꝓbãs ꝙ epat⁹ a ſa
cerdotio nõ ſit ordo diſtict⁹. Prio
ſi eẽt ordo diſtinct⁹ aut eẽt ſupior
aut inferior: aut eq̃lis. Nõ ſupior
q2 nõ hz actũ ſuperiorẽ vt diſtin=
guit ꝯtra ſacerdotiũ. Cõficere.n.
ẽ act⁹ melior ⁊ dignior ꝙ̃ ordiare.
Nõ iferior cũ pſupponat ſacerdo
tiũ. Nõ equalis. Tũ q2 conficere ⁊
ordinare nõ ſunt equales. Tũ q2 i
ordine hierarchico nõ pñt eẽ duo
equalia. ergo nõ eſt ordo diſtinctus.
¶ Rñdeo ẽ iferior ⁊ ſupior diuerſi
mode. Inferior qdẽ epat⁹ vt pſci=
dit a ſacerdotio: eo. ẽ ptãte ordis
ſupior vero ptãte iuriſdictionis ife
rior quo ad eucharistiã: ſupior q
ad corp⁹ chriſti myſticũ. iferior ẽt
eſt: q2 nõ hz rationẽ characteris.
¶ Ad ꝓbõnem ꝙ nõ ſit inferior dr̃
ꝙ ſacr̃z iferi⁹ prius ſumit ꝙ̃ ſupi⁹
de neceſſitate pcepti: ſ3 nõ ẽ ſic de
ordie: q nõ eſt ſacr̃z: vt ẽ epat⁹. Ac
cipit.n. qs pri⁹ ſacerdotiũ digni⁹
ꝙ̃ magiſteriũ i theologia idigni⁹.
¶ Preſuppõit ãt epatus ſacerdo
tiũ ſic ptãs ligãdi ptãtẽ ꝯficiẽdi
12. di. hui⁹. q. 1. ar. 1. q. 2. ad pmuz.
Tũ ẽt q2 ep̃s pfecte rep̃ſentat xp̃z.
q fuit ſacerdos ⁊ ep̃s. 4. hui⁹ diſt.
24. q. 3. ar. 2. q. 1. ad tertiuz. Et pp
hoc ep̃s ſpecialr̃ ſponſus eccleſie
dicitur ſicut chriſtus.
¶ Scðo. gradus epalis ⁊ ſacerdo
tiũ non ſunt diſticte ptãtes. ergo idẽ
ordo. añs ꝓbat. Sacerdos aucto
ritate pape pt ſacerdotẽ inſtitue
re. ergo nõ drñt ptãs epalis ⁊ ſacer=
dotij: niſi ſicut ptãs ipedita ⁊ non
ipedita: q tñ ẽ eadẽ. ergo. Añs ꝓbat.
Q2 oĩs virtutis actiua nõ ipedita
poteſt tranſfundere ſeipſam.

Ep̃s dr̃ ſpãliter ſpõſus eccl'e.

¶ Confirmat. Papa ſacerdoti / oĩ
alio circũſcripto / põt cõmittere or
dines: ceteris ãt poſitis ſine ſacer
dotio ñ. Et ſic reductio illi⁹ ptãtis
ad vſuz dr̃ ãpliatio ptãtis: ⁊ p ꝯñs
erũt idẽ ordo epat⁹ ⁊ ſacerdotiũ.
¶ Rñdeo. negat añs. Ad ꝓbõnez
negat añs. Ad ꝓbationez dicit ꝙ
illa ꝓpoſitio oĩs forma ⁊c. eſt fal=
ſa vt pz de itellectu agẽte: de volũ
tate: de aĩa rõnali: de angelo. ⁊ p̃=
ſertiz ẽ falſa de virtutib⁹ iſtr̃alib⁹
ſacr̃alib⁹. Nõ diacon⁹ pt diaconũ
facere ⁊c. diſt. 25. q. 1. ar. 1.
¶ Qð vero dr̃ de ipedimẽto chara=
cteris ſacerdotalis nõ appet. Nõ
eniz ꝓhibitio dei vel eccl'ie hoc ef
ficit: q2 ſciſmatici ⁊ heretici rite or
dinati ordinãt nõ obſtãte ꝓhibi
tione dei ⁊ eccl'ie. diſt. 25. q. 1. ar. 2.
Forma ẽt verboꝝ cõſecratiõis epi
oſtẽdit: ꝙ aliq ibi ptãs cõcedat et
nõ ſit ibi remotio impedimenti.

Heretici rite ordinati ordinant.

¶ Ad cõfirmationẽ dicit ꝙ falſuz
⁊ erroneũ ẽ ⁊ ꝯ determinationez
eccl'ie: ꝙ papa poſſit ꝯmittere col=
lationẽ maioꝝ ordinũ ſacerdoti ñ
ep̃o. s. T. di. 25. hui⁹. q. ar. 1. ad ter
tiũ. Preterea dicũt iura ꝙ ea q ſũt
ordis ⁊ ꝯſecratiõis ñ pt papa ꝯmit
tere niſi ep̃is. Itẽ petr⁹ de palude
multa ad hoc ꝓpoſitum dicit.

Papa ñ põt cõmittere collationez maioꝝ ordinũ ſacerdoti nõ ep̃o.

Diſt. xxvj.

IN dis. 26. ⁊ quatuor
ſequẽtib⁹ queritur
vtrum matrimoniũ
ſit ſacramentum?

Magr̃ paul⁹.

¶Ad hanc queſtionem reſpõdet
tribus concluſionibus.

Cõcl'o. j. Mr̃imoniũ eſt
ſacramẽtũ vere
et ꝓprie. Hãc ſic ꝓbat. 4. ſen. diſt.
26. q. 2. ar. 1. oẽ qđ eſt in remediũ
contra pctm̃ ⁊ confert gratiã ad
virtutẽ ex ope opato eſt ſacr̃m cũ
iſta ſit diffõ ſacr̃i: ſ3 mr̃imoniũ eſt
hmõi: ꝯfert. n. grãm vt ſciat vnuſ-
qſq3 vas ſuũ poſſidere: nec h3 ex
nã actꝰ ꝙ grã ꝯferat ſ3 ex diuiã i-
ſtitutiõe. nõ. n. pt reddi rõ nãlis q̃
re deus dederit illis v̄bis ꝙ confe
rãt grã ex ope opato plus q̃3 oro
ni diuine. ergo eſt ſacramentum.
¶Cõfirmat. extra de hereticis. c.
ad abolendũ. ⁊ apl's ad epheſeos.
5. dicit ꝙ matrimoniũ eſt magnũ
ſacramentũ in chriſto: ⁊ in eccl'ia.

Durandus hic q. 3.

¶Cõtra arguit Durãdus ꝙ mr̃i
moniũ nõ dicat vniuoce ſacr̃m cũ
alijs. Primo qꝛ q̃ exterius ſunt in
alijs ſacr̃is nõ ſignificãt nãl'r rem
contentã in ſacr̃o: ſ3 tm̃ ex diuina
inſtõne. aqua eñ que adhibet in
baptiſmo nõ ſignificat nãlr dele-
tionẽ pcti: ſed ſignũ exteriꝰ in mr̃i
monio. ſ. ipſa verba ſignificãt nã-
liter rẽ ꝯtentã que eſt res ⁊ ſacr̃m
ſimul. ſ. obligatiõ viri ⁊ mulieris.

Utrum mr̃imoniũ dicat vniuoce ſacramentum.

¶Rñdeo. Dico pᵒ ꝙ ſil'r poſſet ar
gui de oi ſacr̃o. qꝛ oẽ ſacr̃m h3 ali-
qđ ꝓpriũ p qđ ab alijs diſtinguit.
¶Dico ſcđo ꝙ ꝓpria rõ ſacramẽti
eſt eẽ ſignũ ⁊ cãz rei ſacre: iſta aũt
ratio eq̃ cõuenit mr̃imonio ⁊ alijs
ſacr̃is: ⁊ iõ vniuoce dicunt ſacr̃a l3
vnũ ſit digniꝰ alio: ſicut ẽt hõ ⁊ aſi
nꝰ vniuoce dicunt aĩalia: l3 hõ ſit
perfectiꝰ aĩal. Matrimoniũ autẽ
non eſt ita pfectũ ſacramẽtũ ſicut
alia: qꝛ minꝰ pfecte cauſat gratiã.
¶Dico tertio ꝙ ea q̃ exteriꝰ ſũt in
matrimonio. ſ. cõiũctio viri ⁊ femi
ne nõ ſignificant naturaľr coniũ-
ctionẽ chriſti ⁊ eccl'ie: nec verba ex
primẽtia ꝯſenſuz ſignificãt natu-
raľr obligationẽ viri ⁊ femine: in-
quãtũ illa obligatio eſt ſacra ⁊ a-
ctu ſacrãs: l3 naturaľr ſignificent
eam vt eſt quedã res: ſed ꝙ eã ſi-
gnificent vt eſt actu ſacrãs eſt ſolũ
ex diuina inſtitutione.
¶Dico quarto ꝙ res exteriꝰ appa-
rẽs in matrimonio eſt ſacr̃m tm̃:
obligatio aũt viri ⁊ femine eſt res
⁊ ſacr̃m. gratia aũt eſt res ꝯtenta
in hoc ſacramẽto ⁊ vltimus effectꝰ
eius. ſed coniunctio chriſti ⁊ eccle
ſie eſt res ſignificata licet non cõ-
tenta.
¶Dico q̃nto ꝙ l3 materiaľr ſubie
ctum ſiue opus operatũ qđ exte-
riꝰ apponit i hoc ſacramẽto eſt in
alijs ſint diuerſarũ rõnum: conue
niũt tñ vniuoce i vna rõne cõi: qꝛ
omnia talia ſunt inuiſibilis gra-
tie viſibilis forma.
¶Scđo. Nullũ ſacramẽtũ deicit
hoiem a pfectiori ſtatu cũ cõferat
gratiã: ſed matrimoniũ deicit ho
minem a pfectiori ſtatu. ſ. a ſtatu
virginitatis aut continentie.
¶Rñdeo. negat maior. ſ3 ſufficit
ꝙ ꝯferat gratiã ex ope opato. hoc
aũt facit matrimoniũ et non ipſa
cõtinẽtia q̃ ꝯfert gratiã tm̃ ex ope
re operantis.
¶Dico ſcđo ꝙ ꝯceſſa maiori nega
ret minor. qꝛ l3 actus matrimonij
deiciat a ſtatu pfectiori: nõ tñ ipm
matrimoniũ deicit: vt p3 in beata
Uirgine: cuius pfectio nõ eſt imi-
nuta per matrimonium.
¶Tertio. Nullũ ſacr̃3 põt eẽ ſine
baptiſmo: cũ iſtud ſit ianua ſacra-
mentoꝝ: ſ3 matrimoniũ põt eẽ ſi-
ne baptiſmo: vt p3 in ĩfidelibꝰ: er-
go non eſt ſacramentum.

Matrimoniũ ĩfideliũ non eſt ſacr̃m.

¶Rñdeo ꝙ l3 matrimoniũ vt ẽ in
officiũ poſſit eẽ ſine baptiſmo: nõ
tñ matrimoniũ vt ẽ ſacramẽtũ. vñ
mr̃imoniũ ĩfideliũ nõ eſt ſacramẽ
tũ: ſ3 ſi baptizẽt erit poſtea ſacr̃3.
¶Cõtra. In oi ſacr̃o opꝰ eſt nouo
facto: cũ ꝯſiſtat in ope opato: ſ3 in
tali mr̃imonio nihil ẽ de nouo fa-
ctũ poſtq̃3 ſunt baptizati: ergo ⁊c.
¶Rñdeo. negat minor. qꝛ op3 ꝙ
tales habeãt nouũ ꝯſenſuz vł no
uam approbationẽ antiqui cõſen
ſus ⁊ nouã expreſſionẽ ꝯſenſus p
verba vel aliq̃đ equipollens ver-

bis alioq̃n baptiſmꝰ non faceret
mr̃imoniũ antiquũ eſſe de nouo
ſacramentum noue legis.
¶Quarto. Omne ſacr̃3 h3 formã
diſtictã a mã: ſ3 matrimoniũ hoc
non h3: qꝛ verba viri nõ ſunt ma-
gis for̃a aut mã q̃3 v̄ba feie: g ⁊c.
¶Rñdeo. negat minor. qꝛ vt di-
cit Petrꝰ verba exprimẽtia ꝯſen-
ſuz ſũt loco for̃e: ⁊ corpa ꝯiugũ ſũt
loco mãe. vel vt dicit. s. D. di. 26.
q. 2. ar. pᵒ. ad pmũ. actꝰ ipſoꝝ ꝯiu
gũ ſũt loco forme ⁊ mãe: qđ dupl'r
põt intelligi. Primo ꝙ verba il-
lius ꝯiugũ qui pꝛio ꝓfert ꝯſenſuz
ſuũ ſunt loco mãe: verba illius q̃
vltimo profert ſunt forma: qꝛ com
plent matrimoniũ: ſicut ẽt vltima
ſyllaba ꝯplet ſignificatũ termini:
⁊ vltia vnitas eſt forma numeri.
Secundo intelligit ſic ꝙ ꝯſenſus
interior aliq̃ mõ expſſus ⁊ ſenſibil'
factꝰ ſe h3 loco mãe: ſ3 verba per
que exprimit ſunt loco forme.

Que ſit mã et q̃ for̃a matrimõij.

¶Quinto. Omne ſacramẽtũ exce
pto baptiſmo qꝛ ẽ neceſſitatis di-
ſpẽſat p miniſtros eccl'e tm̃: ſ3 ma
trimoniũ nõ diſpẽſat p miniſtros
eccl'ie. benedictio. n. nubentiũ nõ
eſt de neceſſitate. ergo ⁊c.
¶Rñdeo. negat maior. de illo qđ
nõ h3 ꝓ mã ⁊ forma aliud ab actu
ſuſcipiẽtis ſacramẽtũ. ſic eſt i ma
trimonio vt dictum eſt.

Cõcl'o. ij. Matrimoniũ
confert gratiã
Hanc ꝓbat vbi. s. ar. 3. qꝛ cõferre
grãz ꝯuẽit oibꝰ ſacr̃is noue legis.

Durandus vbi ſupra.

¶Cõtra arguit Durãdꝰ. qꝛ huiꝰ
oppoſitũ tenent Gofredus ⁊ Ho-
ſtiẽſis in ſũma ⁊ Bernardus i ap
paratu. nõ iſta rõne: qꝛ nõ l3 dare
pecuniã ꝓ eo in quo cõfert gratia
alioquin eſſet ſimonia: ſ3 licet da
re pecuniã ꝓ mr̃imonio: ergo ⁊c.
¶Rñdeo. ꝙ auctoritates illoꝝ do
ctorũ nõ recipiunt in theologia.
¶Ad rõnem dr̃ ꝙ l3 ſit licitũ dare
pecuniã ꝓ mr̃imonio inq̃3tũ eſt i
offm̃: nõ tñ vt ẽ ſacramẽtũ: vt di-
xit. s. D. 4. ſen. di. 25. q. 3. ar. ſcđo.
¶Scđo. Magr̃ dicit in. 4. diſ. 2.
ꝙ aliq̃ ſacr̃a ꝯferũt gratiam: ⁊ ali
qua ſunt in remediũ: vt ꝯiugium.
¶Rñdeo. nõ fuit itẽtio Magr̃i ꝙ
ꝯiugiũ nõ ꝯferat grã: ſ3 voluit di
cere ꝙ pncipaľr ordiatũ eſt i reme
diũ: l3 ꝯñr gratiã ꝯferat ſic ⁊ alia.

Cõcl'o. iij. Matrimoniũ
q̃3tum ad id
qđ eſt res ⁊ ſacr̃m eẽntiaľr eſt q̃dã
rel'o. Hanc ſic ꝓbat di. 27. arti. pᵒ.
Mr̃imoniũ eſt ꝯiunctio q̃ ꝯiuges
ꝯiungunt ad gñationẽ ꝓlis ⁊ ad
vnã vitã domeſticã: g eſt rel'o. S3
qꝛ iſta rel'o eſt diuerſa numero in
ipſis ꝯiugibꝰ: iõ appellant his no
minibꝰ vxor ⁊ maritꝰ: qꝛ nõ ẽ vna
ex pte mãe oi ad vnã numero ge-
nerationẽ ordinẽt noiaľr hoc no-
mine matrimonium.

Petrus hic.

¶Cõtra arguit Petrꝰ. Ois diſpõ
eſt de gñe q̃litatis ⁊ in pma eiꝰ ſpẽ
ſ3: mr̃imoniũ eſt diſpõ a grã ſic
⁊ alia ſacr̃a: g eſt q̃litas ⁊ nõ rel'o.
¶Rñdeo. Dico pᵒ ꝙ p mr̃imoniũ
dat q̃dã ptãs ꝯiugibꝰ ad actꝰ mr̃i
monij: ptãs aũt dicit rẽ abſolutã:
cũ ſit pncipiũ actꝰ: ſup hac v̄o po-
teſtate ſũdat dicta cõiũctio. ſuffi-
cit aũt ad mr̃imõiũ ꝙ cãet tale ab
ſolutum quale eſt illa poteſtas.
¶Dico ſcđo ꝙ nõ op3 oẽ3 diſpõnẽ
eẽ de gñe q̃litatis. nã rel'o ꝓpinq-
tatis ẽ diſpõ ad hoc ꝙ agẽs agat
in paſſuz ⁊ ſil'r figura ẽ diſpõ cul-
tello ad agẽdũ: ⁊ tñ nõ eſt de ſcđa
ſed de quarta ſpecie qualitatis.

Utrum mr̃imoniũ ſit q̃litas.

¶Scđo arguit ꝙ talis diſpõ ſiue
ſit abſoluta ſiue relatiua ſit in cor
pore. vbi eſt id ad qđ diſponitur
ibi eſt diſpõ. ſ3 matrimoniũ diſpo
nit ad reprimẽdas ꝯcupiſcentias
que ſunt i carne: ergo talis diſpõ
eſt in corpore ſiue in carne.
¶Rñdeo. negat maior. ſ3 ſufficit
ꝙ talis diſpõ ſit in anima: qꝛ etiã
diſponit ad gratiã a qua fluit ali
quis effectus i corpe ⁊ in potẽtijs
corpori affixis deinde eſt ꝯcupiſci
bilis: ⁊ ſic p3 ꝙ poſſet ẽt negari mi
nor ſi loquamur de imediatiõe: qꝛ
matrimoniũ imediate diſpõit ad
gratiã. Qđ autẽ iſte nexus ſit in

aīa:ptꝫ qꝛ eſt nexus ſpūalis: cum
cāetur ex ꝯſenſu ꝯiugū:qui ē ſub=
iectiue in voluntate. Forme autē
ſpiritualis habēs eſſe firmū nō pōt
eſſe in re corporali. Poſſet ēt forte
dici ꝙ ſunt duo nexus: quoꝝ vnꝰ
eſt māalis ⁊ eſt ī toto cōpoſito ſub
iectiue. aliꝰ eſt ſpūalis ⁊ eſt in aīa.
vterqꝫ autem eſt relō realis.

¶ Diſtictio .xxx.

Frater Iſidorꝰ mlīenſis.

Circa. diſt. 30. queri=
tur. Utrum matri=
monium beate vir=
ginis Marie habue
rit aliqua bona ex=
cuſantia illud.

Pro qſtione ſit Prima ꝯclō.
Mrīmoniuꝫ dꝫ hrē aliq̄
bona excuſantia illud. Hāc ꝓbat
s. Th. di. 31. q. pria. ar. Huiꝰ rō eſt
Nullus ſapiēs dꝫ iacturā aliquā
ſuſtinere nſi ꝑ aliqua recōpēſatio
ne alicuiꝰ equalis vel melioris bo
ni. vnde electio illiꝰ ordinetꝛ ⁊ ho=
neſtetꝛ. Sꝫ in ꝯiunctiōe maris ⁊ fe
mine iactura accidit. Tum ꝑꝑ ve
hementiā delectationis in qua rō
abſorbetꝛ. Tuꝫ etiā ꝑꝑ tribulatio
nem carnis quā ſuſtinēt ex ſolici=
tudine tēporaliū: ergo dꝫ habere
aliqua bona excuſantia. Sunt au
tem ea: fides: ꝓles: ⁊ ſacramētū.

Scotꝰ h

¶ Cōtra rōnē arguit Sco. pᵒ. In
ſtatu īnocētie fuiſſēt illa bōa nec
excuſaſſent tunc actū carnalē: qꝛ
ibi nō fuiſſet aliqꝺ dānū rationis
ergo nec nunc excuſant.

¶ Rñdeo. negatꝛ ꝯñā. qꝛ lꝫ tūc nō
eguiſſet excuſatiōe: tñ ꝑ ſtatu iſto
indiget. Unde bona que nūc ma=
trimoniū excuſant. tūc ꝑfeciſſent
ſicut pro illo ſtatu grā nō deleret
pctā: ſꝫ gratuꝫ faceret deo. Nunc
aūt hꝫ triplicē actū. ſ. delere pctā:
ſanare nām ⁊ gratū facere deo.

¶ Sciēdū ꝙ ſtatu īnocētie duran
te qcūqꝫ actꝰ carnalis fuiſſet actꝰ
matrimonij nō ſolū māltr quo ad
ſbāꝫ: imo q̄ ad oēs virtutis circū=
ſtātias: nec poterat altr eē. Nūc āt
nō oīs actꝰ carnalꝭ ēt īter ꝯiuges ē

Triplex actꝰ gratie.

actꝰ mrimōij formalr: nec actꝰ ꝟtutꝭ
¶ Sciēduꝫ quoqꝫ ꝙ cōcluſio ītelli
gitꝛ de matrimonio conſumato et
ꝑfecto vltia ꝑfectōe. q̄le ñ fuit mrī
monium. b. Marie ⁊. s. Joſeph.

¶ Itē arguit. Stāte illa rōne nō
liceret dormire niſi ꝑꝑ aliqd me=
liꝰ cū tūc ſit rōnis iactura maior
intenſiue ⁊ extenſiue ꝙ in coitu.

¶ Si dicatꝛ ꝙ bonū ibi excuſans
eſt cōfortatio organoꝝ ſine q̄bus
nō eſt ītelligere. Uel nō eſſe iactu
ram qꝛ vigorantꝛ inſtr̄a cognitōis.

¶ Contra. Priuare ſe ꝑpetuo vſu
rōnis ꝑꝑ aliquē actuꝫ virtutis eſt
mortale: quia ille vſus eſt melior.
Priuare aūt ſe momētanee nō eſt
peccatū: ſicut martyres elegerūt
tormēta q̄ ſunt ꝑuatiua talis vſus
ſicut et voluptates. ergo.

¶ Rñdeo. Admiſſa illa rñſione dr̄
ad replicā: ꝙ lꝫ priuatio vſus ra=
tionis momētanea nō ſit peccatū
eſt tñ pena: ideo īdiget aliqua re=
cōpēſatōe que dr̄ excuſatio: vnde
martyres elegerūt ꝑꝑ meliꝰ. ꝑñti
di. q. 2. ar. pᵒ. ⁊ ad primū. Idem re
ſpondet Petrus de Palude.

Priuatio vſus rōis momentanea īdiget recōpēſatōe

¶ Cōtra cōcluſionē arguit Aureo
lus. Nullus actꝰ virtutis indiget
aliquo excuſante. ſed actꝰ matri=
monij eſt actus virtutis. ergo.

Aureolus.

¶ Rñdeo. negatꝛ maior. accipiēdo
excuſationē ꝑ recōpenſatione.

¶ Uñ ſciēdū ꝙ actus pōt cōſide=
rari duplr. Primo māliter. ſ. quo
ad ſbām actus: ⁊ ſic cū ſit indif=
ferēs ad actū bonū ⁊ malū īdiget
excuſatōe extrīſeca. ſ. circūſtātijs
faciētibꝰ eū eſſe actū matrimonij
formalr. Scdō pōt cōſiderari for=
malr ꝑut. ſ. cōꝑhendit actꝰ ⁊ oēs
circūſtātias virtutis: ⁊ hoc mō idi
get. i. exigit ꝑtes ſicut dicimꝰ ꝙ to
tū indiget ꝑtibus. Et hoc modo
actus matrimonij indiget excuſa
tione intrīſeca. i. debitis circūſtā=
tijs. eget ergo excuſatiōe. i. recōpē
ſatione damni vel pene: non au=
tem excuſatione a culpa que inſit
ſꝫ que ineſſet ſi dictis circūſtātijs
careret.

Cōclō. ij.

Per ꝑdicta bo
na actꝰ matri=
monij excuſatꝛ a peccato ⁊ nō ſine
illis. Hanc probat. s. Tho. diſt. 31.
q. 2. ar. 1. ⁊. 2. ⁊ ad. 2.

¶ Huius rō prime partis eſt. Illa
que actū reddunt bonū: bonitate
virtutis ⁊ bonitate ſacri excuſant
actū a peccato. Sed hoc faciūt bo
na matrimonij: qñ concurrunt in
actum matrimonij. ergo.

¶ Secūde partis ratio eſt. Actus
humanus cadens ſuper indebitā
materiā: vel nō relatus ad debitū
finē: nec veſtiꝰ debitis circūſtan=
tijs eſt peccatū. ſed actꝰ mrīmonij
carēs ꝑdictis bonis eſt hmōi. g.

¶ Cōtra quoddā ſequēs ex cōclu
ſione qꝺ eſt ꝙ cognoſcere vxorem
ad vitandū fornicationem non in
vxore ſed in ſe peccet. arguūt Du=
rādus ⁊ alij quidā pᵒ. plus tenetꝛ
quis ſibi qꝫ alteri: ſed indiſtincte
ꝑpter vitandā fornicationē in cō
iugē petēs debitū nō peccat: ergo
multominus ꝑpter vitādā in ſe.

Durandus et alij qdā

Utrum cognoſcēs vxorē ad vitandaꝫ fornicationē in ſe peccet.

¶ Rñdeo. Quando vir ſiue in ſe ſi
ue in vxore aliter prohibere pōt
fornicationē qꝫ per actum abſor=
bentē rationē: peccat vtens. ſiue=
ro alr non pōt: non peccat ſiue vt
prohibeat in ſe: ſiue vt prohibeat
in vxore. Hec petrus.

Nō peccāt ꝯiuges vtētes actu mrīmonij vt fugiāt fornicationem.

¶ Item arguit. Nulla paſſio eſt
peccatū niſi deordinet hominem.
ſed cognoſcere vxorē propter vitā
dā fornicationē nō deordinat ho=
minē: qꝛ ipſa eſt ordinata ꝑ rōnē
ad hoc ne peccatū incurrat. ergo.

¶ Rñdeo. negatꝛ minor. Ad proba
tionē dicitꝛ ꝙ nō eſt recte ordina=
ta: qꝛ finem poterat eque habere
nō perdendo vſum rationis: vnde
peccat ſaltim venialiter.

¶ Ultimo arguit. Quādo princi=
palis finis nō eſt poſſibilis: puta
proles in ſene: licitū eſt ratione ſe
cundarij: puta vitande fornicatio
nis cōtrahere: ergo propter eūdē
ſecundariū finem: licet petere de=
bitū: nō aūt propter ſanitatē que
nō eſt finis ſacramēti huius: ſicut

neqꝫ ꝑpter ipſam licet baptizari
etiā ſi aliter haberi nō poſſit.

¶ Rñdeo. propter finē ſecūdariū
licet cōuenire qñ principalis non
ſperatꝛ nec ſecundarius meliꝰ ha=
beri nō pōt. Nā ſi aliter poſſet ha
beri ſine detrimēto rationis ⁊ cō=
uenitꝛ cū detrimēto rationis: vtpo
te cū voluptate: culpa eſt.

Conclō. iij.

Btā Ma=
ria nō ob=
ſtāte voto ꝟginitatis ꝑ ea emiſſo
ꝯtraxit verū mrīmoniū. Hāc pōit.
s. Th. di. 30. q. 2. ar. 1. in ſolutione
1. queſtiuncule. Itē. 3. parte. q. 28.
ar. 4. ⁊ ad. 1. Ex quibꝰ hec eſt rō ꝓ
1. parte cōclōnis. Uirginitas bea=
te virginis fuit optima ⁊ deo acce
ptiſſima: ſed laudabilior eſt virgi
nitas que eſt cū voto qꝫ ſine. ergo.
Quod aūt erat prohibitū pro tūc:
noluit vouere ſimpliciter ſed ſub
cōditione: dubitans an deberet.

¶ Secūde partis ratio eſt. Ubi eſt
forma mrīmonij ex qua matrimo
niū ſpeciē ſortitꝛ ⁊ finis: ibi eſt verū
mrīmoniuꝫ. Sed in matrimonio
beate Uirginis fuit talis forma:
que eſt indiuiſibilis cōiūctio ani=
morū per quā vnus ꝯiugū indiui
ſibiliter alteri fidē ſeruare tenetꝛ:
itē finis que eſt proles non quidē
generāda. ibi ſed educanda. ergo.

¶ Contra id qꝺ dictū eſt ꝙ beata
Uirgo vouit virginitatē ſub cōdi
tione. arguit Sco. ꝓbās ꝙ voue=
rit ſimplr pᵒ. Per nullā cōditionē
que in oī voto abſoluto ꝯtinetꝛ: fit
votū ſub conditione. ſed. b. Uirgo
vouit ſi deo placeret: q̄ ꝯditio ī eſt
voto ordinato ꝯtinetꝛ: g ꝑꝑ illā cō
ditionē votū ñ dꝫ dici ſub ꝯditōe.

Sco. di. 30. q. 2.

¶ Rñdeo. Cū tali ꝯditiōe intelle=
cta habitualr ⁊ nō actualr nec ex
preſſa vocalr ſtat votū abſolutū.
Si aūt ſit actu intellecta: volita ⁊
expꝛſſa: votū nō eſt abſolutū ⁊ tale
fuit votū. b. Uirginis añ eiꝰ deſpō
ſationē: excepta vocali expꝛſſione.

¶ Secūdo. Sancti conuincūt. b.
Uirginem cū firmo propoſito vo=
uiſſe: qꝛ dixit: Uirū non cognoſco:

Joſeph ꝛ beata Uirgo: abſolute vouerũt virginitatem.

ergo votũ ei⁹ nõ fuit ſub cõditiõe.

¶Rñdeo. Ante deſpõſationẽ pri⁹ b. Uirgo vouit cõditionalr ꝛ mẽtaliter. Poſt deſponſationem vero vna cũ Joſeph ante aduẽtum Gabrielis vouit abſolute. Ideo argumẽtũ nõ cõcludit. Hec ſolutio habet ex dictis b. Aug. vt habere potes a Magiſtro diſt. 30. cap. 2.

¶Tertio arguit. Uotũ ſimplr de virginitate ſeruanda non dirimit matrimoniũ cõtrahẽdũ: ergo non eſt dicendũ ab his ꝙ pp hoc votũ b. Uirginis fuerit conditionatũ. Añs ꝓbat. qꝛ ſtant ſimul illa duo. Cũ in matrimonio ſint tãtũ duo: mutua datio corporũ: et carnalis copula implicite ſi petatur.

¶Rñdeo. Negat añs. Et ſilr cõditio interpoſita de virginitate ſeruãda in cõtractu matrimonij facit matrimoniũ eſſe nullũ. Ideo ſi b. Uirgo tale votũ emiſiſſet nõ cõtraxiſſet verũ matrimoniũ cũ Joſeph vel illud attẽtãdo peccaſſet. s. Tho. preſenti diſtin. q. 2. arti. 1. queſtiũcula ſecunda ad primum.

¶Sciendũ ꝙ qui vouit abſolute ꝛ ſimpliciter virginitatẽ ſi poſtea cõtrahat dãdo corpus ſuũ ſub cõditiõe ſi petatur peccat: ſicut nec monialis ꝓfeſſa põt cõtrahere cũ illa cõditione quãtũcunqꝫ ſit certificata, ꝙ cõiunx nunqꝫ petat ab ea carnalẽ copulã: qꝛ nõ ſolũ ei dãnabile eſt dare vſuꝫ corporis: immo dare poteſtatẽ corporis ſui.

¶Ultimo arguit exemplo ſic. Si quis cõtraxiſſet ſponſalia cũ iuramento ꝛ poſt vouiſſet virginitatẽ ꝯſulendũ ei eſſet vt cõtraheret de facto: deinde ante copulã volaret ad ordinẽ: ergo pariter lꝫ ꝯtrahere: ſi ſciret cõiugẽ nunqꝫ petiturũ.

Uouẽs ꝟginitateꝫ poſt ſponſalia iuramẽto firmata: ſi contrahat: peccat.

¶Rñdeo. Cõſiliũ illud eſſet malũ ꝛ peruerſum: excuſaretur aũt ille a peccato periurij ſi religionẽ ingrederet. Cõtrahẽdo vero abuteret ſacramẽto ꝛ cõmitteret fictionem ꝛ mendacium facti.

Cõclo. iiij. Illud matrimonium fuit licitũ: nec indiguit aliqua excuſatione ſicut reliqua. Hanc probat. 30. diſt. hui⁹. q. 2. ar. 1. in ſolutione. 2. q̃ſtiũcule. Itẽ. 3. pte. q. 29. ar. 1. ad. 3. ⁋Hui⁹ ꝯcluſionis prime partis rõ eſt. Id qd̃ hꝫ multiplicẽ ꝯueniẽtie rõnẽ ꝛ nihil cõtra rectã rõnẽ: licitũ eſt. Sed matrimoniũ. b. Uirginis fuit huiuſmodi: ergo. ⁋Secũde partis rõ eſt. Ceſſante cã ceſſat effectus cauſe adequat⁹. Sed cã quare matrimoniũ requirit aliqua bona excuſantia ipſuꝫ: nõ fuit in mrimonio. b. Marie: cũ neuter coniugũ aliquã iacturã ex illo matrimonio reportauerit: ſed poti⁹ magnũ bonũ: ꝗ nõ oportuit ꝙ haberet aliqua bona excuſantia ꝛ recõpenſantia dãnum.

Di. xxxiij. ꝛ. ix. ſe.

Magr̃ Paul⁹.

AN diſt. 33. ꝛ. 9. ſequẽtes. Queritur vtruꝫ votum continentie annexũ ordinib⁹ ſacris impediat ne ordinatus poſſit hr̃e ſimul duas vxores?

Pro 1. q. hec eſt prima cõclo. Licet habere duas vxores ſilr ſit aliq̃ mõ ꝯtra legẽ nãe: tñ talis pluralitas qñqꝫ fuit licita ex dei diſpẽſatiõe. ⁋Primã ptẽ hui⁹ ꝯclonis ponit. s. D. 4. ſen. diſt. 33. q. 1. ar. 2. dicẽs ꝙ principalis finis matrimonij eſt ꝓcreatio filioꝝ vt dr. 8. eth. Secũdari⁹ vero finis eſt cõicatio operũ q̃ ſunt neceſſaria i vita hũana. Terti⁹ finis eſt ſignificatio ꝯiũctiõis chriſti ꝛ eccleſie. Primũ finem nec totalr tollit nec impedit pluralitas vxoꝝ: qꝛ vnus vir ſufficit ad plures fecundãdas. Scðm ſo finẽ multũ impedit: qꝛ nõ facile põt eẽ pax in familia vbi plures vxores vni viro iungãtur. Tertium vero finẽ totaliter impedit: qꝛ xp̃s eſt vn⁹: ꝛ ecclia eſt vna. Eſt ergo pluralitas vxorũ aliquo mõ ꝯtra legẽ nature qꝛ eſt cõtra ſecũdarios fines mrimonij. ⁋Secũdã partẽ ꝯcluſionis probat vbi ſu-

triplex finis mrimonij.

pra: eo ꝙ de facto deus diſpẽſauit vt patet de Abraã ꝛ multis alijs.

¶Cõtra declarationẽ pme partis arguit Durãdus. 1. Id qd̃ eſt ꝑ accidẽs nõ cadit ſub arte: ſed ꝙ pluralitas vxoꝝ impediat pacẽ/eſt ꝑ accidẽs. nõ em̃ turbant pacẽ eo ꝙ ſint plures: ſꝫ qꝛ ſunt rixoſe: ergo hoc nõ dꝫ accipi pro ratione ꝛ probatione cõcluſionis.

Durandus hic diſt. 32. q. 1.

¶Cõfirmat: qꝛ cõmunicatio operũ q̃ ſunt neceſſaria ad vitã preter ꝓcreationẽ ꝛ educationẽ liberoꝝ ꝯuenit: ſꝫ mrimonio tãtũ per accidẽs: ergo eius impedimẽtũ nõ eſt ſufficiẽs ratio: ꝙ pluralitas vxoꝝ ſit cõtra legẽ nature. ꝯſequẽtia pꝫ antecedẽs probat. qꝛ Augu. dicit ſuper geñ. ꝙ excepta educatione: omnia alia opera melius fiũt per virum qꝫ per mulierem.

¶Reſpõdeo ꝙ lꝫ pluralitas vxorum per accidens turbet pacem: tamẽ vt in pluribus eam turbat: ars aũt ꝛ lex nõ ſolum conſiderat ea que ſunt per ſe: ſed etiã ea que vt in pluribus eueniunt.

⁋Ad ꝯfirmationẽ. negatur antecedens. nam eius oppoſituꝫ dicit Phus. 8. ethi. *cap. 10.* ꝛ aliter experientia docet. dictũ vero Auguſtini intelligenduꝫ eſt pro ſtatu innocentie anteqꝫ adam peccaret.

¶Secũdo arguit ꝙ ẽt ſine diuina diſpenſatione liceat habere duas vxores. Primo Abraã ꝛ Jacob habuerũt plures vxores: non tamen fuit cũ eis a deo diſpẽſatũ: cũ nullibi habeatur in ſcriptura: ergo.

Utrũ liceat habere plures vxores ſine diſpẽſatiõe dei.

¶Reſpõdeo. Negatur minor. nã deus per internã inſpirationẽ diſpenſauit cũ eis: ꝛ poſtea per exẽplũ iſtoꝝ deriuata eſt diſpẽſatio ad alios p̃res veteris teſtamenti.

¶Cõtra. Nõ ſolũ fidelib⁹ ſꝫ ẽt infidelib⁹ inotuit ꝙ p̃dicti habebãt plures vxores: ergo nõ peccabãt infideles imitando eos in hoc.

¶Reſpondeo. Negat ꝯſequẽtia: qꝛ ſic innotuit fidelib⁹ ꝙ etiã eis innoteſcebat eis licere: nõ ſic aũt infidelibus. Et ideo lex naturalis quaſi in omnib⁹ infidelibus erat quãtũ ad hoc obfuſcata: ſicut ꝛ circa multa alia grauiora: vt dicit. s. Doc. vbi ſupra arti. 3.

⁋Ex p̃dictis pꝫ ꝙ null⁹ vnqꝫ licite accepit duas vxores ſeu pp alteri⁹ eoꝝ ſterilitatẽ: ſiue cũ ei⁹ ꝯſenſu: niſi deus cũ eo diſpenſauerit.

¶Tertio viro lꝫ emittere votum caſtitatis de cõſenſu mulieris. ergo ꝛ habere aliã vxorẽ de eius cõſenſu. tenet cõſequẽtia: qꝛ ꝑ emiſſionẽ voti in totũ p̄iudicat vxori. per acceptionẽ ſo ſecũde vxoris p̄iudicat ei tm̃ in parte: qꝛ adhuc põt ei reddere debitũ: ergo ꝛc.

¶Rñdeo. Negat ꝯña. et rõ eſt: qꝛ de ratiõe matrimonij eſt ꝙ vterqꝫ cõiugũ det alteri poteſtatẽ ſuper totũ corpus ſuũ: ꝛ ideo nõ poteſt hanc poteſtatẽ alteri dare ſine licentia eius qui eſt auctor nature matrimonij. Quãdo aũt quis vouet caſtitatẽ de licentia alterius: non per hoc accipit aliquis poteſtatem ſuper corpus eius ad act⁹ carnales: ꝛ ideo non eſt ſimile.

¶Quarto ſicut eſt cõtra legẽ nature ſuperinducere aliã vxorẽ: ita ꝛ eijcere caſtã: ſꝫ abraã ſine diſpẽſatione voluit eijcere Agar caſtã: ergo ꝛ ei licuit ſine diſpenſatione aliam accipere vxorem.

¶Rñdeo. Negat minor. dictũ. n. eſt abrae: eijce ancillã. Potius aũt ſcripta eſt iſta diſpẽſatio qꝫ diſpẽſatio accipiẽdi duas vxores ꝓpter miſteriũ. ſ. ad ſignificãdũ ꝙ filius eius nõ debebat eſſe heres vt dicit. s. Doc. 4. ſenten. diſtin. 33. q. 1. ar. 3. queſtiũ. 3. ad. 3.

¶Cõtra eandẽ arguit Aureolus ꝙ nullo mõ poſſit diſpẽſari ſuper pluralitate vxorũ. primo qꝛ nõ lꝫ vna repudiata aliã accipere vt dicitur Mathei. 19. ergo multominus licet duas ſimul habere.

Aureolus.

¶Cõfirmatur qꝛ gloſa geñ. 4. reprehẽdit Lamech qui fuit prim⁹ duas vxores habens.

¶Rñdeo. Negat cõſequentia: qꝛ licet de facto non liceat: poſſet tñ

dens diſpenſare quo ad vtrũqꝫ illorum: ⁊ tunc liceret.
¶ Ad ꝯfirmationẽ dico ꝙ lamech peccauit: qꝛ nõ erat cũ eo diſpẽſatũ. Iſta em̃ diſpẽſatio fuit p̃mo facta Abrae ꝓꝑ augmẽtũ cultus diuini: qđ nõ erat in alijs gentibus.
¶ Secũdo in cõtractu matrimonij eſt equalitas inter virũ ⁊ vxorem de iure nature: ſed vnq̃ꝫ licuit vxori habere duos viros: ergo nec viro habere duas vxores.
¶ R̃ñdeo. Negat̃ maior: qꝛ ſi vxor haberet duos viros totaliter tolleret̃ educatio ꝓlis ꝓꝑ incertitudinẽ reſpectu patris. vt dicit. s. Do. 4. ſentẽ. diſtin. 33. q. 1. arti. 1. ad. 7. nõ ſic ẽ ſi q̃s habeat duas vxores.
¶ Tertio vir dat vxori totã ſui corporis poteſtatẽ: ergo nõ põt eam alteri dare contrahendo cũ ea.
¶ R̃ñdeo. ad hoc reſpõdet. s. Do. vbi ſupra ad. 6. dicẽs ꝙ vir nõ dat vxori totã poteſtatẽ ſui corporis ex vi matrimonij vt eſt iſtitutũ a natura: qꝛ nõ tenet̃ ei ſemꝑ reddere debitũ: ſed tm̃ tp̃e impregnatõis: lꝫ teneat̃ ſemꝑ reddere debitũ inquãtũ matrimoniũ eſt ſacr̃z: qꝛ vt ſic inſtitutũ eſt in remedium.
¶ Quarto. Cõtract⁹ matrimonij eſt ꝯtractus intẽſiſſime amicitie: ſed amicitia intenſiſſima non põt eſſe ad plures vt dicit̃ nono ethicorum: ergo ⁊c. capi. 9.
¶ R̃ñdeo. Negat̃ ꝯña. qꝛ intenſiſſima amicitia nõ eſt principalis finis matrimonij: ⁊ iõ ex diſpẽſatione dei põt cõtrahi matrimonium ſine tali intenſiſſima amicitia.

Cõcluſio. ij. Votũ ſolẽne ĩpedit m̃rimoniũ cõtrahendũ et dirimit iam cõtractũ: ita ꝙ nec papa põt in hoc diſpenſare. Hanc concluſionẽ probat. s. Doc. 2. 2. q. 88. ar. 11. quãuis oppoſitum dixit. 4. ſenten. diſt. 38. q. 1. arti. 4.
¶ Põt aũt ꝓbari quadrupliciter.
¶ Primo qꝛ extra de ſtatu mo. ca. cũ ad monaſteriũ dicit̃ ꝙ ꝯtinẽtia ſic annexa eſt ſtatui monachali ꝙ nec papa poteſt diſpenſare.
¶ Secũdo qꝛ ꝯſecrata tãdiu durant cõſecrata q̃ꝺiu ⁊ ille res: vñ etiã Leuitici vltimo đr qđ eſt deo ꝯſecratũ nõ dꝫ ad alios vſus deputari. ¶ Nec vꝫ expõ durãdi dicẽtis ꝙ p̃dicta auctoritas intelligit̃ excepto caſu neceſſitatis: qđ ꝓbat: qꝛ Dauid in caſu neceſſitatis comedit panes dño conſecratos.
¶ Ad qđ dicitur ꝙ illi panes non erãt totaliter dño cõſecrati ꝑ modũ holocauſti quin poſſent cedere in vſus hoim̃. hõ aũt per votuꝫ ſolẽne ꝯſecrat̃ deo quaſi holocauſtũ: vt dicit. s. Do. in li. de perfect. vite ſpecialis. cap. 12. de holocauſto aũt nulli hominũ edere licebat: nec in alios vſus cõuertere.
¶ Dicit̃ ſcđo ꝙ Dauid fecit illud ex ſpeciali iſtinctu ſpiritusſancti.
¶ Tertia ratio eſt: qꝛ papa nõ p̃t diſpẽſare in matrimonio nõ cõſumato: ſꝫ ꝓfeſſio ſoluit m̃rimoniũ nõ ꝯſumatũ: ⁊ ſic eſt fortius vinculũ: ergo multominus diſpẽſabile.
¶ Quarto ſi ꝓfeſſus poſſet ducere vxorẽ: ſequitur ꝙ caſu poſſibili poſito poſſet ꝯtrahere cũ alia viuẽte legitima vxore. hoc eſt falſuꝫ vt patet. ꝓbat̃ cõſequẽtia. in eo q̃ intraſſet religionem poſt matrimoniũ initiatũ nõ cõſumatũ ⁊ eo profeſſo vxor eius cõtraxiſſet cũ alio.
¶ Contra arguit Scotus. Papa poteſt diſpenſare in voto ſimplici caſtitatis: ergo ⁊ in voto ſolemni. Scot⁹ hic diſt. 37. antecedẽs eſt cõmuniter ꝯceſſuꝫ. conſequẽtia probat̃. qꝛ omnia intrinſeca voto vt reſpicit actũ volũtatis per quẽ obligat ſe vouendo ⁊ transfert dominiũ ſuũ in alterũ ſunt equaliter hic ſicut ibi.
¶ R̃ñdeo. Negat̃ ꝯña. qꝛ in voto ſimplici eſt ſimplex ꝓmiſſio: in voto aũt ſolẽni eſt traditio ipſi⁹ rei.
¶ Ad probationẽ dico ꝙ lꝫ actus volũtatis ſit equalis hic ſicut ibi nõ tñ actus exteriores ſunt equales aut cõſiſtẽs in vtroqꝫ voto nec circũſtantie tp̃is ⁊ loci ⁊ ꝑſonarũ coram quibus emittitur votũ: nec

actus interior hꝫ equalem virtutem obligãdi hic ⁊ ibi: vt dicit. s. D. 4. ſen. diſt. 38. q. 1. art. 1. q̃ſti. 2. ⁊ 2. 2. q. 88. ar. 7.
Aureo. ¶ Cõtra eãdẽ arguit ſic Aureol⁹. Interpretatio voti nõ põt vergere in p̃iudiciũ cõitatis vel ſalutis ipſi⁹ vouẽtis: ſꝫ votũ ſolẽne põt cõmutari auctoritate pape.
¶ R̃ñdeo. Negat̃ ꝯña. qꝛ indiſpẽſabilitas illa in nullo p̃iudicat bono cõi vel ſaluti vouẽtis: imo diſpẽſatio multũ obeſſet cũ nõ ſit cõgruũ mediũ ad aliquẽ bonũ finẽ: vt dicit. s. Do. 2. 2. q. 88. articu. 11. ad primum.
¶ Secũdo. Papa aliq̃ñ diſpẽſauit cũ rege aragonũ q̃ erat monach⁹: ergo potuit facere.
¶ R̃ñdeo ꝙ aut ille nõ erat ſolenniter ꝓfeſſus: aut hoc fuit factum ex ſp̃ali inſtinctu ſp̃ũſſcti ⁊ nõ de ptãte ordinaria.
¶ Diceret forte aliquis ꝙ papa in hoc errauit: ſꝫ ego nõ auſim iſtud nunc affirmare.
Duran. hic diſt. 37. q. 2. ¶ Cõtra eandẽ arguit Durãdus p̃°. Si nõ lꝫ diſpẽſare in voto ſolẽni aut hoc eſt ꝓpter excellentiam m̃ãe: aut ꝓpter ſolẽnitatẽ voti: nõ primũ qꝛ licet diſpẽſare in voto cõtemplationis ⁊ orationis: que eſt dignior voto caſtitatis: non ſecũdum. quia illa ſolẽnitas eſt accidentalis voto ⁊ ſine ea votum eſt ita eſſentialiter perfectũ ſicut cuꝫ ea: ergo ⁊c.
¶ Cõfirmat̃. qꝛ ſi nõ poſſet diſpenſari hoc eſſet aliq̃ñ ꝯ charitatẽ: puta q̃ñ ꝑ diſpẽſatiõe: pax vnius regni poſſet acquiri.
¶ R̃ñdeo. dico p̃io ꝙ iſta indiſpẽſabilitas eſt ꝓꝑ ſolẽnitatẽ voti: q̃ quidẽ ſolẽnitas eſt ei intrinſeca: vt dictũ eſt ad argumẽtũ Scoti. ⁊ maior eſt ſolẽnitas in ꝓfeſſione q̃ꝫ in ſuſceptione ſacri ordinis: quia ſuſceptio ſacri ordinis eſt ſimplex ſacrificiũ: ꝓfeſſio vero ſolẽnis eſt holocauſtũ: ⁊ ꝑ eã homo offert ſe totũ ⁊ omnia ſua deo. Maior eſt ſolennitas in ꝓfeſſione q̃ꝫ in ordine.
¶ Dico ſcđo ꝙ iſta indiſpenſabilitas eſt: etiã ꝓpter dignitatẽ materie: qꝛ caſtitas eſt virtus ⁊ bonum ſm̃ ſeipſam vt infra declarabitur q̃uis poſſit breuius ad argumentũ reſpõderi negãdo ꝯñam: qꝛ peccat ſm̃ nõ cauſam vt cãm. Quod enim votũ ſolẽne religionis nec eſt qꝛ caſtitas ſit ſummũ bonũ virtutis: nec qꝛ maius nõ reperiat̃: ſed qꝛ eſt quid cõſecratũ ⁊ deo dicatũ quod nullo modo licet violari nec propter maius nec propter min⁹, nec propter equale bonum.
¶ Ad cõfirmationẽ negat̃ ꝯña: qꝛ illa indiſpẽſabilitas ꝓcedit ex ꝑfecta dilectõe dei ⁊ p̃ximi. Et ꝙ argumẽtũ non valeat. pꝫ qꝛ a ſimili poſſet argui ꝙ papa poſſet diſpẽſare ĩ pluralitate vxoꝝ ⁊ maritoꝝ.
¶ Dico ſcđo ꝙ de iure diuino ẽ ꝙ ꝓfitẽs ſequat̃ xp̃m per viã obediẽtie ⁊ paupertatis ⁊ caſtitatis ⁊ ꝙ nõ reſpiciat retro in quo p̃cipit̃ perſeuerãtia vſqꝫ ad finẽ: nec papa accepit poteſtatẽ ad deſtructionẽ perfectionis: ſicut de ſeipſo dicit Apoſtolus. 2. ad corin. 13.
¶ Contra eandeꝫ arguit Petrus de Palude duobus medijs ⁊ Godofredus vnico medio. ⁊ Henricus alio medio: que omnia coincidunt cum aliquo predictorum. Argumẽta alioꝝ coincidũt cuꝫ p̃dictis.

Cõclo. iij. Ordo ſacer ĩpedit matrimonium contrahendũ et dirimit iam contractum. Hanc probat. s. Doc. 4. ſen. diſt. 37. q. prima. ar. 1. ex hoc ꝙ ordini ſacro annexuꝫ eſt votũ cõtinentie ab eccleſia: nõ ad hunc ſenſum ꝙ eccleſia ſanat euꝫ qui ſuſcipit ordinem ſacrum actu vouere per actum volũtatis eius qꝛ hoc non poteſt eccleſia: ſed qꝛ eccleſia occidentalis annexit tali ordini debitum et obligationem ad ea que ſunt voti: ⁊ propter hoc eccleſia poſſet in hoc diſpenſare: nõ aũt in voto profeſſionis. Ordo igitur ſacer impedit ⁊ dirimit matrimoniũ nõ inquãtũ eſt ordo: ſed inquantũ eſt ordo ſacer cui talis obligatio annexa eſt. Eccl̃ia põt diſpẽſare in voto ꝯtinentie cum clerico ſeculari

Cõclo.iiij. quã incidẽter pono ꝓꝑ ꝓimũ argm̃ Durãdi hec eſt. Cõtinẽtia ⁊ ỽginitas eſt bonũ ꝫm ſe.

Durandus. ¶ Cõtra arguit Durã.i. Abſtinere ab eo qđ ē bonũ ꝫm ſe:nõ eſt ꝫꝫ ſe bonũ.ſꝫ ꝯtinẽtia facit abſtinere a mr̃imonio qđ ē ꝫꝫ ſe bonũ.ğ.⁊c.

¶ Rñdeo.negatur minoꝛ qñ illud bonũ qđ tolliť eſt priuatiuũ maioris boni.bonũ autẽ mr̃imonij qđ tolliť per cõtinentiã eſt priuatiuũ cõtẽplationis q̃ eſt maius bonũ.

¶ Scđo.Jd qđ eſt ꝫꝫ ſe bonũ fuiſſet in ſtatu inocẽtie:ſꝫ ꝯtinẽtia nõ fuiſſet in ſtatu innocẽtie: ergo ⁊c.

¶ Rñdeo.negať maioꝛ.nã matrimoniũ vt cõcedit etiã arguẽs eſt ꝫm ſe bonũ:⁊ tñ nõ erit ĩ ſtatu nature ſanctiſſime.ſ.in ſtatu glorie.

¶ Diſtictio.xliij.

Frater Iſido. a Mten. CIrca diſ.43.⁊ quaſdã ſequẽtes q̃ritur. Utrũ coꝛruptũ vel annihilatũ per diuinã potẽtiam: poſſit idẽ numero reparari?

Pro qõne ſit prima cõcluſio. Nullũ coꝛruptũ põt per agens naturale/idem numero reparari. Hanc cõcluſionẽ ⁊ ſequentes ponit.s.Tho.4.quolib.q.5.⁊ ad.3. Huius rõ eſt. Alietas mot⁹ ⁊ mutationis infert alietatem eoꝝ: que per motũ aut mutationẽ producunť. Sed qđ bis produciť per agens naturale:duplici motu vel mutatione producitur : ergo non eſt idẽ numero ſed ſpecie.

Scot⁹ h̃ q.3. ¶ Contra arguit Scot⁹. Si agẽs idem ⁊ mã eadẽ:effectus erit idem octauo meta.tex.12. Sed poſſibile eſt ꝙ ſit idẽ efficiẽs ⁊ eadẽ materia reſpectu ſcđo ꝓducti:vt patet in multis caſib⁹:vt ſi ĩ vaſe vitreo corrũpať ignis incluſus ⁊ denuo per ſolis radios generet:ergo.

¶ Si dicatur ꝙ auctoritas p̃hi eſt intelligenda vbi fuerit idẽtitas ⁊ temporis.5.phy. tex.41.

¶ Sed cõtra arguit ſcđo. Si agat agens in inſtãti.a.vſq; ad inſtãs b.cauſabit idẽ:ğ ſi cauſet ĩ a.⁊ tpe ĩtermedio inter.a.⁊.b.deſtruať illud cauſatũ ⁊ iterũ agat in inſtãti.b.cauſabit illud idẽ.tꝫ ꝯña. Ex hoc ꝙ ꝯtinuitas tpis intermedij nihil facit ad idẽtitatẽ ꝑmanẽtis q: hꝫ idẽ eẽ in tpe intermedio ⁊ in terminis eius.

¶ Si dicať ꝙ in.b.ĩſtãti agẽs nõ cauſabit:q: cã ſcđa nõ põt habere eandẽ ĩfluẽtiã a celo quã habuit in inſtanti.a.

¶ Cõtra. Tum q: ſimilis ſufficit influẽtia. Tũ q: illa influẽtia nõ eſt aliquid abſolutũ receptũ in cã inferioꝛi:ſed tm̃ oꝛdo ĩ cauſando.

¶ Ad cãm ſuꝑioꝛẽ cõtinuo coagẽtẽ:ibi vero eſt idẽ oꝛdo:ergo eadẽ influentia.

¶ Rñdeo. Auctoritas p̃hi i.8.me. nõ eſt de idẽtitate nũerali ſꝫ ſpecifica:vt ibidẽ exponit.s.Th. Scito ꝙ Scotus ſibi in hac mã ꝯdicit. Nã ſupra tenuit:ꝙ vnũ agens ꝓducere põt de aliqua mã idem numero:quod aliud agens de eadem produxit. Hic vero tenet oppoſitũ dicens:ꝙ ſi agens ſit aliud : effectus erit aliud. Scotus aſſerit aduerſantia.

¶ Sciendum ꝙ plura req̃runť ad diſtinctionẽ ſpecificã q̃ʒ ad numeralem. Concediť tñ ꝙ in cauſis et effectib⁹ creatis diſtinctio numeralis effectuũ:neceſſario req̃rit aliquã diſtinctionẽ in cauſis efficiẽtibus vel mãlib⁹:ſed nõ opꝫ ꝙ talis diſtinctio:ſit ꝫm realẽ diuerſitatem ſubſtãtie ipſi⁹ efficientis vľ mãe. Sed ſufficit aliqua diſtictio accñtalis:puta q: alia actione vľ motu aut mutatiõe agit nunc q̃ʒ pri⁹. Ad diuerſitatẽ aũt motus vľ actionis:ſufficit ĩterruptio tpis.

¶ Ad ſcđm quod eſt replica ꝯ primã rñſionẽ negať ꝯña. Ad probationem dꝛ.ꝙ lꝫ cõtinuitas tpis intermedij:nihil faciat ad idẽtitatẽ permanẽtis vt ꝑmanẽs eſt: facit tñ ad eius vnitatem ⁊ identitatẽ: vt ſubeſt motui vel mutationi et a qua dependet vt a per ſe cã et

vt a ꝓncipio quo/vel qđ. Sic aũt ē de oĩ ꝓducto ab agẽte nãli. Cuꝫ ğ agẽs nãle nõ poſſit actionẽ p̃teritã reſumere: ꝯñter nec põt terminũ actiõis illius iterũ ꝓducere: q: nũq; due actiões eiuſdẽ oꝛdis p̃nt terminari ad eũdẽ effectũ nũero.

¶ Ad ea q̃ dicit ð ĩfluẽtia negať ꝙ ſil'is influẽtia ſufficiat ad ꝓducendũ eundẽ effectũ:immo cõtradicit dictis in ꝓmo argumẽto: vbi vult ꝙ cã ⁊ effectus ſe conſequũtur in idẽtitate et diuerſitate.

Influẽtia non ē pura relatio. ¶ Ad aliud negať ꝙ influẽtia ſit pura relatio. Eſt.n.ꝓncipiũ agẽdi reaľr:qđ ñ ꝯpetit puro reſpectiuo.

¶ Tertio arguit. Idem nũero bis ꝓduci nõ eſt impoſſibile ſimpľr. ğ cum prius fuerit in caliditate rerum naturalium et nunc erit.

¶ Rñdeo.negať ꝯñia:q: ē ibi fallacia ꝯſequẽtis.rõ eſt ꝫm Petruꝫ q: natura agẽtis et ſubiecti nõ ſe habent eodẽ modo numeraliter adinuicem ſicut prius.

¶ Quarto arguit. Potẽtia ad formã ſemel ꝓductã remãſit in materia : deſtructa illa foꝛma: vel quocũq; mõ ceſſante.ergo põt eadem foꝛa ꝓduci ꝑ agẽs naturale. Añs ꝓbať:q: ꝑ actionẽ dei eadẽ foꝛma vnita mãe faciet idẽ.ꝯña ẽt ꝓbať: q: oẽ qđ eſt in potẽtia mãe: põt in actũ reduci per agens naturale.

¶ Rñdeo.potẽtia materie põt accipi dupľr quo ad ſuũ abſolutum tm̃:⁊ q̃ ad abſolutũ ⁊ quo ad oꝛdinẽ ad foꝛmã. Primo mõ negať ꝯſequẽtia. Scđo mõ ꝯcediť ſed negať añs. Ad eius ꝓbationẽ diciť:qđ ꝓcedit dũtaxat in primo ſenſu.

¶ Quinto arguit. Negatio ſuccedẽs coꝛruptiõi rei: eſt eiuſdẽ rõis cũ negatiõe p̃cedẽte gñationẽ.ſed ſecunda nõ impedit gñationẽ rei. ergo nec prima.

¶ Rñdeo. Ille negationes:vt negatiões ſũt:ſunt eiuſdẽ rõnis : nõ ãt effectiue. Nã negatio ſuccedẽs coꝛruptiõi:q̃tenus interrũpẽs entitatẽ rei p̃exñtis facit ꝙ ꝓductio ſequẽs:nõ eſt eadẽ cũ p̃cedẽti : ꝓꝑ qđ nec res ꝓducta eſt eadẽ. ⁊ hec eſt rñſio Durãdi : que itellecta de actione creature eſt ad mentẽ.b. Thome quol.4.ar.5.ad tertium.

¶ Sexto arguit. Uariato poſterioꝛi nõ opoꝛtet variari pri⁹. Sꝫ vnitas rei eſt prioꝛ q̃ʒ ſit ei⁹ ꝑmanẽtia.ergo variata ꝑmanẽtia que eſt ꝑ mediã coꝛruptionẽ iter generationẽ rei ⁊ eius repationem nõ impedit eius vnitatem.

¶ Rñdeo. Maioꝛ eſſe vera põt virtute diuina.nõ aũt ꝫm nãꝫ ſemꝑ. Sicut mutatio accidẽtiũ abijcit a ſubſtantia:⁊ ſic nãliter variata rei ꝑmanẽtia variať vnitas: lꝫ reſpectu dei nõ ſemꝑ ſit neceſſe. Itẽ argumẽtũ peccat ꝫm nõ cãm:vt cãꝫ q: vnitas rei ꝑmanẽtis ꝫꝫ numerũ in ſecũda ꝓductiõe poſt coꝛruptionẽ:nõ impediť ꝓꝑ ſolã variationẽ ĩ permanẽtia:ſed ꝓpter variationẽ ꝓductiõis:que ē cũ mutatione loquẽdo de agẽte creato.

Scot⁹ vbi.s. ¶ Itẽ cõtra ꝓbationẽ cõcluſiõis arguit idẽ Scotus ꝓbãdo ꝙ maioꝛ aſſumpta eſt falſa. Tuꝫ q: motus circularis ⁊ rect⁹ poſſunt ad idẽ terminari. Tum q:.b.Augu. 3.de trinita.9.inquit ꝙ generatio vniuoca ⁊ equoca:poſſunt ad idem terminari. Tũ q: reſurrectio ⁊ naturalis propagatio ad idem terminantur.ergo.

¶ Rñdeo. Nõ eſt ſimile de actiõib⁹:quarũ quelibet ꝓducit terminũ actionis vt ſit:⁊ de actionibus quarũ neutra vel ſaltim alia:non ꝓducit terminũ actõis vt ſit ſꝫ vt ſit ĩ hoc vel aliud ĩ ipſo. Pluralitas em̃ ꝓmaꝝ actionũ:neceſſario ponit pluralitatẽ teminoꝝ:nõ autem pluralitas ſecundarum:quales ſunt duo mot⁹ locales ⁊ ſimiliter generatio ⁊ reſurrectio:ex q̃bus patet rñſio ad primam ⁊ tertiam inſtantias adductas.

¶ Ad ſecũdaꝫ:nõ fuit intẽtio Auguſtini dicere:ꝙ idẽ numero poſſit produci per agens vniuocuꝫ ⁊ equiuocum:ſed qđ idem ſpecie.

Eſt impoſſibi- ¶ Sciẽdũ ꝙ impoſſibile eſt qua-

le idem bis ꝓduci actione creata: nō autē increata.

cunq̨ virtute idem productū bis ꝓduci duplici actione creata: que ſit ꝑ ſe cā ipſius ꝓducti. Sed non eſt inconueniēs idē ꝓduci ꝑmo ꝓductiōe creata: tāq̄ ꝑ ſe cā ⁊ ſi cor rūpit̄ poſtea vel annihilat̄ iteru ꝓduci ꝓductione increata tanq̄ per ſe cā. ꝙ ſi ꝯcurrat ꝓductio creata cum increata illa ſcḋa ꝓductio creata: nō erit per ſe cauſa ſed per accidens illius ꝓducti: ſed ſolū ꝓductio increata.

tex. vltimo. ¶ Ultio arguit ꝙ auctoritas phi 2. de gene. ꝙ corū quorū ſubſtātia non deperit: redeunt eadem nūero: ſed ea quoꝝ ſubſtātia deperit non eſt neceſſe: ꝙ redeant eadem numero: nō ꝯferat ꝓpoſito: cū nō intendat: ꝙ nō ſit poſſibile. ergo.

¶ Rñdeo. Gloſa allegata ñ valet: qꝛ ſi eſt poſſibile aut per naturā ⁊ raro: aut frequenter vel ſemꝑ. Si ſecundo mō ſic eſt neceſſe: qḋ eſt ꝯ Ariſtotelē. ſi primo mō eſt contra modum loquendi Ariſtotelis. De buit enī dicere magis ꝙ redeūt q̄ ꝙ non redeunt. Itē hoc eſt falſuz quia virtutes naturales agūt frequenter vel vt ſemper.

Aureol. ¶ Contra eandē ꝯcluſionē primā arguit Aureolus dicens ꝙ nō apparet ratio: quare nō poſſit per agēs naturale idē numero redire: niſi propter diuerſitatē tꝑis precedentis ⁊ ſequentis. ſed hoc non valet qꝛ idētitas tꝑis/ nō requirit̄ ad identitatē effectus: qḋ ꝓbat in duobus caſibus. Prim⁹ capio inquit ignem et ſtupam: tūc in illo inſtāti poſſum applicare ignez ad ſtupā nō applicādo vero ſ3 ī alio tꝑe: ſeq̄t̄ icōueniēs. ſ. ꝙ non gñabit̄ idē ignis. Scḋs caſus ē. Calefacto aliquo ab igne vſq̨ ad certū gradū: ⁊ interpoſita calefactione ꝑ tꝑs: pono ꝙ poſt horā incipiat iterū calefacere idem. Hoc poſito manifeſte pꝫ: ꝙ eadē nūero itēſiōe itēdit nūc iſtū calorē illi⁹ calefactibilis quo intēdiſſet ſi prima: calefactio nō ceſſaſſet. ẜ idētitas tꝑis nihil facit ad propoſitum.

¶ Rñdeo. peccāt hec argumēta ſ3 nō cām vt cām: qꝛ cā ꝑ quā agens naturale idē numero corruptū ꝓducere neq̄t: nō ea ē: ſ3 diuerſitas prime mutationis cum ſecunda.

¶ Dicitur ſecūdo ad primū caſuz ꝙ exiſtētibus oībus cauſis iiſdez: fuiſſet ꝓductus idē ignis in alio tꝑe: qui fuiſſet in illo inſtāti. Nec tamen ſequit̄ ꝙ ignis corruptus poſſit idē numero gñari: qꝛ aliud eſt loqui de effectu nunq̄ ꝓducto: qm̄ eſt in potentia naturali agentis et paſſi vt ꝓducat̄. Aliud eſt loqui de eo corrupto: q̄ non ſic ſe hꝫ. In ſcḋo aūt caſu falſuz aſſumit̄ ſine quacūq̨ ꝓbatione. ſ. ꝙ intēſio caloꝝ interrupta: ſit eadē nūero: cū intenſione non interrupta.

Conclō. ij.

Per diuinaz potētiā res ꝑmanēs/ ſi fuerit corrupta vel annihilata pōt eadē numero reparari. Hāc ponit. s. T. vbi. s. Cui⁹ rō eſt. Oē nō implicās ꝯdictionez eſt deo poſſibile: ſed ꝑmanens corruptū vel annihilatū idē numero reparari ſine motu ⁊ mutatione nullā implicat contradictionē. ergo.

¶ Sciendū ꝙ. s. Tho. de hac ſcḋa ꝯcluſione videt̄ aliter ſenſiſſe i. 4. ſen. di. 44. q. 1. ar. 1. q. ſcḋa. Itē q̄rto ꝯtra gen. c. 80. ⁊. 81. Ex quibus videt̄ velle ꝙ accidētia ⁊ forē ſubſtantiales: quarū eſſe ꝑ corruptionē vel annihilationē eſt interruptū non poſſunt eadē nūero quacunq̨ virtute reparari.

Durādus q. 3. ¶ Contra arguit Durādus ꝑmo ſic. Salua reuerētia diuine potētie cui ſubeſt omne poſſibile videt̄ ꝙ nulluz ꝑmanēs corruptū poſſit idē nūero reparari: ſic. Nō plus pt deus nūc agēs ꝑ volūtatē q̄ſi ageret de neceſſitate nature: ſ3 agēs ex neceſſitate nature: ñ poſſet corruptū reparare. ẜ. Maior pꝫ. qꝛ volūtas i deo nec addit nec minuit potētiā. vñ ēt phi ponētes deū agere de neceſſitate nāe i deo ⁊ ipi poſuerūt potētiā ifinitā. minor ꝓbatur. qꝛ de⁹ ageret modo alioꝝ

agentiū naturaliū. ergo.

¶ Rñdeo. negant̄ ꝑmiſſe. Ad ꝓbonē minoris dꝛ ꝙ l3 de⁹ tūc ageret ſicut creature quo ad modū: non tñ quo ad virtutē: qꝛ poſſet ēt tūc ꝓducere angelū ⁊ celū: qḋ nulla nā pōt. ⁊ ita ſi ageret ex neceſſitate nō ſequit̄ ꝙ nō poſſet idē nūero reparare ꝑ hoc ꝙ nā nō pōt. Rō ꝟo falſitatis maioris eſt: qꝛ ſi de⁹ ageret mere nālr: nō poſſet ī tot oppoſita ſicut nunc pōt. puta ꝓducere vel nō ꝓducere mūdū: annihilare vel nō annihilare.

Iterata ꝑ īpoſſibile diuina generatio ne idem eēt nūero genit⁹. ¶ Sciēdū ꝙ ſi diuina gñatio iterrūperet̄ ꝑ īpoſſibile ⁊ iteraret̄: rediret eadē nūero ⁊ idē eēt nūero filius genit⁹: qꝛ nec gñatio diuina nec ꝑſona ſunt apta nata multiplicari.

¶ Scḋo arguit. Agēs nāle nō pōt reparare idē ſ3 nūerū. ẜ nec deus ꝯñā. ꝓbat̄. Si. n. de⁹ hoc poſſet et nō agēs nāle: hoc erit vel ꝑꝑ dñiā virtutis agētis vel ꝓpt̄ diuerſum modū agēdi. Nō ꝑꝑ differentem modū: vtpote qꝛ de⁹ agit ſine motu: nā vero cū motu. Nā reparatio corrupti a quocūq̨ fiat ſemꝑ eſt ꝟa mutatio: qꝛ ſubiectuz ſe hꝫ aliter nūc q̄ pri⁹. Itē facili⁹ videtur ꝙ corruptū reparetur per motum vbi manet aliquid. ſ. materia q̄ per creationē vel recreationem vbi nihil manet. Nō ēt ꝑꝑ differētē virtutē agendi: vtpote qꝛ deus agit virtute infinita ⁊ nāle agens finita: qꝛ producibile ꝑ virtutē finitā nō neceſſario exigit virtutez infinitā in ſua cauſa. Omne autē nāle ē hmōi excepta anima rōnali. ẜ. Cauſa ẜ quare nā idem reparare nequeat

Tex. 53. eſt qḋ ait phs. 2. de gene. Idē manēs idē ſemꝑ natuz eſt facere idē. ſ. quo ad ſbam: virtutem. ⁊ actionē qḋ ēt in deo reperitur ꝑ cōparationē ad ea quoꝝ ſba deperit in toto vel in parte: qꝛ actio dei in creaturam interrumpitur. ergo.

Alia reparatio ¶ Rñdeo. eſt ꝓpter vtrunq̨. Ad ꝑmam probationez dicit̄ ꝙ reparatio corrupti non eſt vera mutatio vbi enī totū corruptū ⁊ annihilatum repararet̄ in inſtāti recreare dicitur: ⁊ ſic nulla ibi vera mutatio: ſicut nec in creatione. Ubi vero remaneret mā corrupti ſi ſſ diuina virtute repararet̄: ibi eſſet vera mutatio vt ꝓbat̄: ſed non ſe ſic haberet ad diuinā virtutez: ſicut ſe hꝫ ad agēs creatū. in oꝑe enī diuino illa mutatio nō eſt ꝑ ſe cā nec reparationis forme in idētitate numerali: nec vnionis eius ad mām: qꝛ hec deus ſine quacūq̨ mutatione agere pōt. ſecus eſt de agente creato: ſe igit̄ habet mutatio ꝑ accidens: ad opus dei.

corrupti poſſit dici ꝟa mutatio.

¶ Ad aliud dꝛ ꝙ corruptū nō pōt ꝓduci ꝑ motū: vñ nec ꝑ ꝯñs facilius. idē tñ terminus ꝓducibilis ꝑ ſe: ꝑ motū ⁊ creationē: facilius ꝓducitur per motū.

¶ Reliqua ibidē dicta conceduntur excepto eo qḋ dicit de interruptione actionis dei in cōparatione ad creaturā. hoc. n. falſum eſt. Cum actio dei ſit ei⁹ itellectio ⁊ volitio.

¶ Tertio arguit. Nulle due actiones terminant̄ ad eādē formā: vꝫ ſit ſimplr̄. ergo corruptū non pōt reparari ꝑ actionē diuinā.

¶ Rñdeo. Uerū eſt aūs de actionibus creatis a q̄bus ꝑ ſe depēdet effect⁹. S3 negat̄ ſi vna actio fuerit creata ⁊ alia increata: qꝛ aliter oīs ꝓductio trāſiēs mālr eſt eadē cū termio realiter l3 differat a termino: quo ad ſuū formale.

¶ Quarto arguit. ſi deus angelū crearet: annihilaret poſtea ⁊ repararet angelus fuiſſet bis ꝓduct⁹. ergo tm̄ numeratione angeli vel durationis eius.

¶ Rñdeo. In caſu angel⁹ eēt bis creatus nō nūero creati vel creātis: ſed numero creationis paſſiue nō actiue q̄ nō numerat̄.

¶ Si dicat̄ ita idētificatur paſſio ſuo termio vel pl⁹ q̄ actio creat̄. S3 ꝓpter idētitatē actionis create negas duas actiōes creatas ad eundē terminū. ẜ ſimiliter debes

negare de paſſionibus ſed mõ cõ
ceſſiſti duas creationes paſſiuas
terminari poſſe ad eũdẽ angeluʒ.
¶ Dicit̃ ꝙ creatio paſſiua: nõ eſt
ꝓprie mutatio licet ſignificet̃ mõ
paſſionis. prime par. q. 45. ar. 2.
¶ Itẽ arguit. Multiplicato eo a
quo per ſe ⁊ totalr̃ depẽdet effect⁹
multiplicat̃ effectus: ſed ꝓductuʒ
illo modo depẽdet a productione
ergo impoſſibile eſt eſſe vnũ ꝓdu
ctum ⁊ duas productiones.
¶ Rñdeo. Minor eſt falſa: ſiue in
telligat̃ de actione creata ſiue de
increata: ⁊ negat̃ ꝓpter falſaʒ im
plicationẽ. Nullus. n. effectus de
pendet in genere cauſe efficiẽtis
neceſſario a productiõe creature
q: ſine ea põt fieri a deo ſolo: a cu
ius actione dependet eſſentialr̃ i
eſſe ⁊ in fieri. Et ſi vero dictũ ſit ſu
perius ꝙ aliq̃s effect⁹ depẽdet de
ꝑ ſe ex actione creata: hoc ĩtelligẽ
dũ ex ſuppõne. ſ. ſi ꝓducat̃ ab agẽ
te creato nõ ãt ſimplr̃ ⁊ abſolute.

Concordant diuerſimode ſcripta a. s. D. ĩ hac mã.

¶ Sciendũ ꝙ. s. Th. hanc q̃õnem
vtrũ corruptũ ꝑ dei potẽtiã poſſit
idẽ nũero reparari: nõ legit̃ ex ꝓ
poſito ꝓtractaſſe niſi in p̃fato quo
libet. In ſcripto vero ⁊ in ſumma
incidẽter loquẽs: vt plures ſui tẽ
poris doctores loquebant̃: dixitq̃
nõ. Nec tñ ex dictis eius põt ple
ne inferri ꝙ hoc ſit ĩpoſſibile diui
ne potẽtie ſʒ ꝙ hoc nõ cõtingit de
potẽtia dei ordinaria: ſine ſuppo
ſita ꝓpoſitiõe phi. 2. de gene. Quo
rũ ſubſtãtia corrũpitur ⁊c. q̃ nõ eſt
vera ad ꝓpoſitũ. di. 44. q. 1. art. 1.
q. 2. ad primum. Cũ itaq̃ dicit in
3. par. q. 77. ar. 5. ꝙ illud q̃ð in ni
hilũ decidit: non redit ideʒ nume
ro: intelligit ꝙ hoc contingere nõ
poteſt ſine nouo miraculo. vt ptʒ
ex verbis eius in fine argumenti.
Et eodẽ mõ intelligẽda ſunt ver
ba ſimilia: que ponit in eadẽ ma
teria. 12. di. q. 1. ar. 2. q. 4.

Aureo.

¶ Cõtra eandem cõcluſionem ar
guit Aureo. ꝓbando ꝙ corruptuʒ
redire idẽ numero aliquo mõ ĩpli
cet ꝯdictionẽ. Primo id circa q̃ð
apprehenſum: oĩbus aliĳs ſtãtib⁹
intellectus neceſſario ponit diuer
ſitatẽ numeralẽ: impoſſibile eſt ꝙ
ſit idẽ illo ſtante. Sʒ apprehenſo
hoc ꝙ aliq̃d fuit corruptũ ⁊ rediĳt
oĩbus aliĳs ſtãtibus paribus: in
tellectus ponit circa illud diuerſi
tatẽ numeralẽ. g̃ impoſſibile ẽ ꝙ
corruptũ redeat idẽ numero. Ma
ior nota. minor ꝓbat̃. de die inter
rupto per noctẽ eodẽ ſtante moto
re ⁊ mobili: ⁊ quotidiana illumi
natione aeris a ſole: ⁊ de lumine
candele pluries abſconſe.
¶ Rñdeo. hoc argumentũ ⁊ ſequẽ
tia oĩa argumẽta Aureoli: ſi q̃d ꝓ
bant ſolũ probãt ꝙ ſucceſſiuũ cor
ruptũ: reparari idẽ numero ĩpli
cat ꝯdictionẽ. ⁊ ſilr̃ de permanen
tibus quantũ ad eſſe ſubiectũ mo
tus ⁊ ſucceſſionis: nõ aũt ꝓbant
de entitate permanente vt abſtra
hit a motu ⁊ a mutatione: q̃n an
nihilata ꝑ dei potentiã poſſint ea
dem numero reparari. Uñ ad hoc
argumẽtũ negat̃ minor in perma
nẽtib⁹: licet ſit vera in ſucceſſiuis
Põt aũt intellectus circa interpo
ſitionẽ numeri puta inter radiuʒ
⁊ radium ſepe falli: quia ſequitur
fallacias phantaſie. ſed hoc nihil
ad propoſitum.

Succeſſiuũ oĩno irreparabile eſt. et infra.

¶ Itẽ arguit. De intellectu oĩs eẽ
vel actus eſt tp̃s: q: ꝑm Cõmenta
torẽ iſta eo ꝙ ſint forme fluentes:
ſignificant̃ per verba. g̃: interru
pto tp̃e interrũpunt̃ talia: ⁊ eo nõ
redeunte nõ redeũt. Eſt aũt ĩpoſ
ſibile tempus interruptuʒ idẽ nu
mero redire: q: nõ põt continuari
cum priori. ergo.
¶ Rñdeo. negat̃ añs. Nã tp̃s nõ
eſt de intellectu eſſe permanẽtis
nec ꝑ ſe de cointellectu exiſtentie
ipſius intelligibilis. ſi aũt tẽpus
cointelligat̃ ipſi eẽ ꝑmanẽti: hoc
eſt de per accñs: ꝓpt̃ imperfectio
nem noſtri intellectus qui ꝓ iſto
ſtatu nõ intelligit ſine phãtaſma
te ⁊ admiſcetur continuũ ⁊ tem
pus. prime par. q. 85. ar. 5. ad ſecũ
dum. Item in primo ſen. diſtin. 8.
queſtio

Tp̃s eſt de intellectu permanentis tãliter ꝑ accidẽs.

queſtio. 2. ar. 3. Ideo ſbe ſeparate
nõ neceſſario cointelligũt tp̃s cuʒ
eſſe: nec cũ aliĳs actibus: q: tp̃e nõ
menſurant̃. Intelligit̃ vero dictũ
Cõmẽtatoris de verbis adiecti
uis: vt curro: ambulo: non aũt de
verbis ſubſtãtiuis. vt hoc verbũ
eſt. aliter iſta eſſet falſa. deus eſt.
⁊ ly eſt tantũ affirmaretur de ſuc
ceſſiuis.
¶ Dicitur quoq̃ ſi celum ſtaret ⁊
poſtea moueret̃ ſicut forte accidit
tp̃e Joſue: ꝙ interruptio tp̃is pre
teriti ⁊ futuri ſine aliquo cõtinuã
te illa põt intelligi idẽtitate nũe
rali eiuſdẽ eſſe permanentis.

Cõclõ. iii. Nulla res ſuc
ceſſiua corru
pta vel annihilata: põt q̃cunq̃ po
tentia eadẽ nũero reparari. Hãc
ponit. s. T. in quolibetis vbi ſu
pra. Huius rõ eſt. Nullũ ĩplicãs
ꝯdictionẽ ẽ deo poſſibile. Sʒ ſuc
ceſſiuũ annihilatũ vel corruptuʒ
idẽ numero reparari: claudit ꝯdi
ctionem. ergo.

Aureo.

¶ Cõtra arguit Aureo. ꝙ oẽ ens
ſucceſſiuũ preter tp̃s põt de⁹ ideʒ
numero reparare. Primo de⁹ põt
facere: q̃cq̃d nõ implicat ꝯdictio
nem. ſed ſi deus faciat ꝙ ſucceſſi
uum q̃ð fuit prioritate eẽ ſub po
ſterioritate: nõ ĩplicat cõtradictio
nem. ergo. Probatio medie. cõtra
dictio ẽ affirmatio ⁊ negatio eiuſ
dẽ predicati de eodẽ ſubiecto. Sʒ
hic nõ eſt: q: ſubiectũ prioritatis
eſt idem numero ⁊ nõ eſt ip̃a prio
ritas ⁊ poſterioritas. Unde nõ ſe
quitur ꝙ poſterioritas ſit prioři
tas. ergo.
¶ Rñdeo. Licet non ſequatur cõ
tradictio de qua loquit̃ argumẽ
tum: ſequunt̃ tñ multe alie: puta
ꝙ motus eſt vnus cũ priori ⁊ non
eſt vnus cum priori vt deducit. s.
Th. Et ꝙ idem ſubiectũ ſimul et
ſemel eſt ſubiectũ prioritatis ⁊ po
ſterioritatis: ⁊ non ſolum ſucceſſi
ue ⁊ hoc reſpectu vnius ⁊ eiuſdẽ.
⁊ ꝙ cõtraria inſunt ſimul eidẽ ſub
iecto ⁊ ꝙ q̃ðlibet per ſe ⁊ eſſentia
liter. Si eñ reparet̃ motus cuius
partes ſint. a. b. c. partes eius ha
bebũt eundẽ ordineʒ vt prius: q:
ſicut prioritas eſt eẽntialr̃ de rõe
motus: ita hec prioritas eſt de rõ
ne illi⁹ motus: hẽbũt ẽt ordinẽ op
poſitũ: q: p̃ma pars. i. a. b. erit po
ſterior ſecũda. i. b. c. q: erit repara
ta poſt eã vel poſt ei⁹ corruptionẽ
Itẽ ſequit̃ ꝙ tp̃s corruptũ idẽ nu
mero reparari põt: ſi motus idem
numero reparet̃. Q: motus loca
lis vniformiter hʒ ſuũ ꝓpriũ tp̃s
ſibi ſbiue inherẽs: q̃ð nõ eſt aliud
q̃ʒ numerus prioris ⁊ poſterioris.
Ex alia parte ſequit̃ ꝙ ſit aliud tẽ
pus. ⁊ ſic cõtradictoria.

Plures ſequũt̃ cõtradictiões ſi idẽ nũero mot⁹ reparet̃

¶ Aliud argumẽtũ ipſi⁹ Aureoli
ꝑ p̃dcã ſoluit̃: aſſumitq̃ multa falſa
¶ Sciendũ ꝙ Godofredus facit
tres rationes ad probanduʒ hãc
tertiã ꝯcluſionẽ: que videntur co
incidere cum rõne. s. Th. inducta
⁊ cũ probatione Hẽrici. 7. quolib.
q. 14. cõtra quas arguit Duran.
dicens ꝙ vident̃ ſolubiles: veruʒ
q: inſtantie Durãdi ex ſuperiori
bus ſoluuntur: nihil dicemus ad
eas: excepto ꝙ hec ꝓpoſitio. Om
ne ſucceſſiuũ ad ſui vnitatẽ nume
ralẽ req̃rit continuitatẽ: eo ꝙ ſua
vnitas eſt ſua ꝯtinuitas. ſic eſt in
telligẽda: ꝙ cõtinuitas que requi
rit̃ ad idẽtitatẽ motus numeralẽ
nõ eſt cõtinuitas eius cũ alio mo
tu: nec cũ ſeipſo: ſed ꝙ totũ tẽpus
menſurans ipſum ſit continuuʒ.
¶ Arguit ẽt ꝓ ꝯclõne Durandus
ꝯ cuius rõnes inuehit Petrus de
palude in. 4. di. 43. queſtio. 3.
¶ Ulterius Bernardus de gãna
co in impugnationibus Henrici
quoli. 7. q. 14. arguit ꝙ de⁹ poſſet
eundẽ motũ nũero reparare. Oẽ
corruptũ ẽt ſucceſſiuũ eſt in potẽ
tia obiectiua materie ⁊ in potẽ
tia actiua dei: cũ ipſa non minuat̃
ex rei corruptione eo ꝙ ex nihilo
facere poſſit ⁊ ex aliquo. g̃ oẽ tale
reparari põt idẽ numero.
¶ Reſpondeo. licet diuina poten
tia non minuatur ex corruptione

Godofredus.
Duran.
Hẽric⁹.
Que ſit cõtinuitas eiuſdem ſucceſſiui. nũeral.
Bernardus de gãnaco

rei:res tñ ſucceſſiua poſt ſui corruptionē perdit rōnem ꝓducibilis ⁊ poſſibilis deo ꝑ accidēs vñ potentia nulla creata aut increata hꝫ vlterius ordinē ad illā: q: ad impoſſibile nulla potētia ordinatur prime par. q̄ſtio.25.ar.4.⁊ primo ſen.diſt.42.q.2.ar.2.

Scotus

¶Sciendū ꝙ Scotus ſex rōnes facit ꝓbantes tertiā ꝯclōnē ⁊ improbātes illud qđ.s.T.viſus eſt tenuiſſe in quarto diſtin.44.q.1. ar.1. Sed in quolibetis expreſſit mentē ſuā:quare non opꝫ eis reſpondere:arguit aūt ſeptimo loco ꝯ.s.T.ꝙ nō totū eſſe hominis remaneat in anima ſeparata : cui⁹ oppoſituꝫ dicit.s.in multis locis puta.4.diſt.44.queſtio.1.arti.1. queſtiun.ſecunda in ſolutione pͥmi.Item contra Gen.4.c.81. Itē de ſpiritualibus creaturis.qō.2. ad tertium.Item in.q.de anima. q.1.ad primum.

Utrū totum eſſe hois remaneat in aia ſeparata.

¶Arguit itaq̧ ſic.Tum q: totale eſſe interrūpitur vt probatuꝫ eſt.

¶Tum q: hō eſt aliqđ ens preter aiam.ꝗ hꝫ aliqđ eſſe ꝓpriū ⁊ non tantū eſſe anime.

¶Tum q: ſm te ſtatus anime in corpore eſt perfectior ꝗ̄ ſtatus ei⁹ extra corpus.

¶Tū q: in hoie eſt alia forma ſubſtātialis alia ab aīa intellectiua. ergo anima intellectiua:nō eſt totale eſſe compoſiti.

¶Ad primū đr ꝙ non interrūpit totale eſſe exiſtētie hois:quo tot⁹ hō actualr̄ exiſtit ⁊ ſubſtantialr̄. Quod ēt differt a qualibet ꝑte hominis,⁊ ab humanitate ⁊ ab homine ⁊ ab hoc hoie.Interrūpitur aūt eſſe eſſentie:de quo nō loquimur nūc.4.ꝯ gen.ca.81. Similia ponit.4.ſen.di.44.q.1.art.1.q.2. in ſolutione ſecundi.

¶Ad ſcđm đr ꝙ eſſe eēntie hois eſt aliud ab eſſe ipſius aie: nō aūt eē exiſtētie:imo penitus.iō negat ꝯña ibidem facta.lꝫ em̄ oporteat ꝙ omne ens habeat ꝓprium eſſe eſſentie nō tñ exiſtentie.

¶Ad tertiū dicit ꝙ nō cōtradicit animā habere ſtatū ꝑfectiorez in corpore ꝗ̄ extra ⁊ tñ ſit idē eē exiſtentie.Quia ille exceſſus ꝑfectionis nō attendit ſm intrinſeca vel eſſentialia ipſi anime:ſed ꝗ̄tū ad aliquid extrinſecū vel accidētale: vt q: aliquos effectus hꝫ coniuncta:quos nō pōt habere a corpore ſeparata.de ſpū.cre.q.2.ad quintum.vide ēt ad hoc de potētia.q. 7.ar.10.Itē.4.di.48.q.1.art.2.in ſolutiōe ſcđe.q.⁊.1.2.q.3.ar.2.⁊.1. parte.q.6.arti.3.Itē tertio ꝯ gen. ca.20.Itē de anima.q.1.ad ſeptimum.Anima autem iuncta corpori licet non acquirat nouū eſſe exiſtentie:acq̇rit tñ nouā naturā ſpecificā:nouam ꝑſonam ⁊ nouū ſuppoſitum:large loquēdo de nouitate vt accipiatur ꝓ inceptione vel duratione.

Quid acq̇rat noui aia ſeparata: cū iungit corpori.

¶Ad quartū reſponſum eſt in ſecundo ſententiarū.

Queſtio.ij.

Circa eādē di.q̄rit ſcđo.vtrū reſurrectio oīm mortuoꝝ erit in eodē inſtanti.

Fr̄ Iā. mīenſis

Pro qōne ſit prima conclō. Reſurrectio mortuoꝝ nō ſolum fide tenetur ſed etiā ꝓbabilr̄ conuincitur.Hanc probat s.Tho.4 .cōtra gen.ca.79.Hui⁹ prima ratio eſt.Qđ eſt ſm naturā anime probabile eſt ꝙ aliquādo habeat.ſed eſſe ꝯiunctū corpori ē ſm naturā anime ſeparate ⁊ immortalis: ergo ꝓbabilr̄ cōuincit ꝙ ipſa aliqñ vnietur corpori . ſed fieri non pōt niſi per reſurrectōez ergo.maior ptꝫ.q: nullum violentum ꝑpetuū. minor probatur.q: anima ſm eſſentiā ſuaꝫ eſt forma corporis ⁊ eſt īmortalis : vt ꝓbat s.Th.in prima parte.q.75.ar.6. Item ſcđo cōtra gen.ca.79 . Iteꝫ cap.55.probat duodecim rationibus ꝙ oīs ſubſtātia ītellectualis eſt incorruptibilis:⁊ eaſdē rōnes in virtute ponit in.q.đ aīa.q.14.

¶Contra fundamentū cōcluſionis arguit Scotus ꝓbans ꝙ rationes ꝓbantes imortalitatē anime nō ſint efficaces.⁊ ꝓbat ꝙ ratio nō ſit bona q̄ fundat i hac ꝓpōne ꝙ naturale deſideriū nō eſt fruſtra arguēdo prio ſic . Deſideriuꝫ naturale ad ſemꝑ eē aut ſuppōit aiaꝫ poſſe eē ſemꝑ:aut apprehēſionē mouētez eē rectā.ſꝫ vtrūq̧ eoꝝ ē eq̄ ignotū aut magis.ꝗ.Ans pꝫ q: deſideriū nāle pt̄ dici duplr̄ vel de inclinatione naturali:⁊ tūc coincidit cū potētia naturali:aut đ actu elicito cōformi nature . ⁊ tūc opꝫ oſtendere hunc actū eſſe conformē:aut per potentiaꝫ nature ⁊ redit primū:aut per rectitudinez cognitionis repſentātis tale appetibile:qđ erat ſecundum.

Sco.

Utrum rōnes ꝓbantes imortalitatem aie ſint efficaces.

¶Rñdeo.Dicit pͥmo ꝙ nāle đ eſideriū ꝓprie dictuꝫ in cognoſcentibus ē actus elicitus ⁊ non ſola inclinatio nature ad aliqđ . pͥia ꝑte.q.82.ar.pͥ° ⁊.2.⁊.q.90.ar. pͥ°. Item prima ſcđe.q.10.ar.pͥ°.Iteꝫ de veri.q.22.ar.5.⁊.4.ſen. diſtin. 49.q.prima.arti.tertio.

Nāle đſideriuꝫ eſt act⁹ elicitus

¶Dicitur ſcđo ꝙ per rōnem naturalem ſufficiēter ꝓbatur ꝙ in natura anime rōnalis vel intellect⁹ humani eſt potētia naturalis ad ꝑpetuitatē ⁊ ſemper eſſe:vt ptꝫ ex dictis phi tertio de anima . Item ſcđo contra gen.ca.54. vbi idem probat.13.rationibus.

Ratiōe nāli ſufficiēter ꝓbatur ī aīa rationali eſſe potentiaꝫ ꝑpetuā

¶Dicit tertio ꝙ apprehēſio : qua aīa rōnalis appͥhēdit īmortalitatē eē ſibi poſſibilem:eſt recta ⁊ nō erronea : quod patet tum ex ꝓho tertio de anima.Tū ex rōnibus p̄cedentibus: tum ex aliquibus ſequentibus.

tex.5. et deinceps

¶Dicitur quarto ꝙ.s.Th. nō intendit concludere īmortalitatem anime ex deſiderio naturali ꝑpetuitatis quaſi demōſtratiue:ſꝫ ſolum ꝓbabilr̄. vel ſi demōſtratiue nō tñ demonſtratiōe ꝑꝑ quid ⁊ a poſteriori ⁊ q̄ſi per ſignū qđdam: vt ptꝫ ex modo loquēdi.s.Th . in q.de aīa.q.14.⁊ in prima ꝑte vbi ſupra.Et iſta ſufficiāt ad exſufflādum inſtantiam Scoti cōtra hāc quintam rationem.s.Thome.

Efficacia rōis ſumpte ex đſiderio nāli.

Titulo donat e merito : inſtātia Scoti.

¶Scđo arguit ꝯtra rōnē q̄ ſumit ex īmaterialitate ipſi⁹.Fundatur eniꝫ ea rō ſuꝑ hac ꝓpōne.Oē corruptibile hꝫ mām.Nō eſt inq̇t ſic intelligēdū ꝙ mā eſt:qua res cui⁹ eſt ꝑs:pōt eē ⁊ nō eſſe.ſꝫ ſic ꝙ mā eſt:qua res cui⁹ ipſa eſt ꝑs vel que recipit in ipſa:pōt eſſe ⁊ non eſſe: alioq̇n forma ignis nō poſſet non eſſe:q: mā nō eſt ꝑs forme ignis.

Contra rōnē ſūptaꝫ ab imālitate arguit Sco.

¶Rñdeo.Rō.s . Th. fundat ſuꝑ hac ꝓpōne.Oē corruptibile habꝫ mām ex qua:vel māꝫ i qua: a qua depēdet ſm ſuū eē naturalr̄: que q̇dē euidēs eſt vel demōſtrabilis rōne naturali.Anima aūt rōnalis neutro modo hꝫ mām:vt oſtēdit s.Th.in.q.de anima .q.pͥa . Itē pͥa ꝑte.q.75.ar.2.Itē ſcđo cōtra gen.cap.51.Inſtātia vero de forma ignis i oppoſitū adducta:non hꝫ apparentiā:q: hꝫ mām in qua a qua naturaliter dependet.

¶Tertio arguit ꝙ illa rō que ſumitur ex idētitate eſſe ipſius aie in corꝑe ⁊ extra corpus nō valeat q: quū dicis.Anima humana hꝫ eſſe per ſe:aut ſumis ly per ſe vt diſtinguit cōtra ineſſe accidentis:⁊ tunc nihil valet argumētuꝫ: quia ēt forma ignis hꝫ ſic eē per ſe. aut vt ly per ſe dicit modū eſſendi cōpoſiti ſeu ſuppoſiti.⁊ ſic falſuꝫ aſſumitur.quia illud eſſe incōicabile eſt.Aut intēdis ꝙ ly ꝑ ſe nō ſolum vt diſtinguit ꝯtra ineſſe accidentis:ſꝫ vt dicit naturalez independentiā illius eſſe a corpore:⁊ tunc eſt propoſitio credita ⁊ non probata ſufficienter.

Contra rōnē ſūptā ex identitate eſſe aie i corpore et extra.

¶Rñdeo.dicit ꝙ ſumit ꝑ ſe tertio modo.⁊ ꝓpoſitio illa ꝓbatur ſufficiēter ex modo operādi aie.

¶Quarto arguit pͥncipalr̄: q: illa rō que fundat in hoc ꝙ aīa nō eſt ſeꝑabilis a ſeipſa ⁊c.non ꝯcludit.Quia nō oīs corruptio eſt per ſeparationē alicuius ab alio. Accipiēdo eniꝫ eſſe angeli:ſi illđ ponatur aliud ab eſſentia nō eſt ſe-

Contra rōnē ſūptā ex ſeparabilitate.

parabile ab iṗo: ẽ tñ dſtructibile
ꝑ ſucceſſionẽ oppoſiti ad ipm eẽ.
¶Rñdeo. dicit pᵒ ꝙ aliqd eſt de-
ſtructibile ſine ſeꝑatione duoꝝ
adinuicẽ: ſꝫ illud nõ ꝓprie vocat
corruptibile. pria pte. q. 75. ar. 2.
Item de potẽtia dei. q. 5. arti. ter-
tio. Item contra gen. 2. ca. 54.
¶Dicit ſcdo ꝙ nihil eſt corrupti-
bile per ſe: niſi per ſeparationem
forme ab ipſo. de aīa. q. 14.
¶Dicit tertio ꝙ iſtãtia allata de
eẽ angeli nõ valet. Tũ qꝛ eẽ ange
li nõ eſt corruptibile: ſꝫ ſimpl'r in
corruptibile. Tũ qꝛ eſſe ẽt i aſino
nõ eſt corruptibile per ſe ſed per
accidens tantũ. De anima. q. pri
ma ad. 14. Tum qꝛ iſtãtia eſt po
tius ad propoſitũ ꝙ̃ ad oppoſitũ:
cum manifeſte appareat ꝙ nulla
corruptio põt cogitari niſi ꝑ ſepa-
rationẽ alicuiꝰ ab aliquo. Quare
illate inſtãtie cõtra ꝓbationẽ con
cl'onis ſũt idiſciplinate ꝛ ꝓterue.

Scotꝰ.

¶Arguit ẽt Scotus ꝙ rõnes ꝓ-
bãtes animã nõ poſſe ꝑpetuo re
manere extra corpus ſint inefficaces.

Utrum rõnes ꝓbantes aīa ꝑpoſſe ꝑpetuo remanere ex corpꝰ ſint efficaces.

Primo quidẽ cõtra primã ra-
tionẽ fundatã ſuper hac ꝓpõne.
Nulla pars extra totũ eſt ꝑfecta.
Iſta inquit ꝓpõ eſt vera tñ ď for
ma recipiente ꝑfectionẽ aliquam
in toto. Anima vero nõ recipit: cũ
ſit eq̃ ꝑfecta ſeꝑata ſicut ꝯiũcta.
¶Rñdeo. falſuꝫ eſt ꝙ aīa nõ reci-
piat ꝑfectionẽ a toto. Tum qꝛ cõ
iuncta põt in aliquos effectus in
quos nõ põt ſeꝑata. Tum qꝛ ſepa
rata nõ hꝫ itegrã naturã ſpeciei.
nec finẽ ad quẽ natural'r ordinẽt.
Tum qꝛ cõiuncta hꝫ que requirũ
tur ad ꝓpriã operationẽ ſpeciei.
Multa etiã alia ꝯtra iſtã ꝓteruiã
ſuperius dicta ſunt.

Anima hũana rcipit ꝑfectiõeꝫ a toto.

¶Scdo inſtat: qꝛ ſcda ratio fun-
data ſup hoc ꝙ ſeꝑatio aīe a cor
pore eſt violẽta: nõ ꝓcedit. Quia
duplex eſt naturalis inclinatio.
Una ad actũ primũ cõſequẽs po-
tentiam eſſentialeꝫ. Alia ad ſcdꝫ
cõſequẽs accidẽtaleꝫ: cuiuſmodi
eſt inclinatio anime ad corpꝰ. op

Zelus dñi cogit Capreoluꝫ ſic rñdere.

poſitũ prime eſt violentũ ꝛ nõ eſt
perpetuũ: qꝛ ponit imperfectionẽ
ꝑpetuã: qď incõuenit pħo ponẽti
cãs in vniuerſo aliqñ ablatiuas
oīs imꝑfectiõis. Sed ſcda inclina
tio ꝛ ſi ꝑpetuo ſuſpẽdat: nullũ vio
lentũ ꝓprie dicit: qꝛ nec imperfe-
ctio. Inclinatio aũt aīe eſt tm̃ ſe-
cũdo mõ. Uel diceret ſm Auic. ꝙ
appetitꝰ aīe ſatiatꝰ eſt: per hoc ꝙ
perfecit corpus: qui anima ꝯiũcta
ſemel acqſiuit q̃ꝫtuꝫ ipſuꝫ ſimpl'r
appetijt acquirere illo modo.
¶Rñdeo dicit primo ꝙ iclinatio
naturalis aīe ad corpꝰ ẽt eſt ſecũ
do modo: rationibus iam dictis.
¶Dicit ſcdo ꝙ dictũ Auicẽne pa
rũ valet: qꝛ lꝫ appetitꝰ aīe acqrẽ
do hitꝰ eẽt ſatiatꝰ ſcdo mõ nõ tñ
pmo mõ: ſeparata ꝑuat ſua ꝑfe-
ctione prima.
¶Tertio arguit: qꝛ tertia rõ fun
data ſup diuina iuſtitia dei retri
buẽtis nõ valet: qꝛ nõ apparet ra
tione naturali. ꝙ ſit vnus rector
oīm hominũ ſm leges iuſtitie re-
tributiue ꝛ punitiue ꝛ eſto ꝙ ſic di
ceretur: ſit retributio ſufficienter:
ſicut dicit Augu. Iuſſiſti dñe ꝛ ita
eſt: vt ſit ſibi omnis peccator.
¶Rñdeo, dico pᵒ ꝙ rõne nãli pro
batur deũ eſſe rectorẽ oīm ſm le-
ges iuſtitie. tertio cõtra gen. cap.
132. ibidem etiam cap. 144. ꝓbat
ꝙ actui malo debet nõ ſolum ex-
cluſionis a fine ſꝫ etiã experimẽti
alicuius nocui.

Ratiõe nãli ꝓbat deũ eẽ rectoreꝫ oīuꝫ ſꝫ leges iuſtitie.

¶Dico ſcdo ꝙ ex ꝑdictis oībꝰ ap-
parẽt rõnes naturales. s. Thome
ꝓbãtes futurã hoīm reſurrectio-
nem eſſe multũ ꝓbabiles: et ſi for
te nõ demõſtrent cũ ſit articulus
fidei. Inſtãtie vero contra eas ad-
ducte ſunt multũ improbabiles
et proterue.

Rñſio erũpẽs e flamma ardẽtis in Capolo ꝯitatis.

Cõcl'o. ij.

Licet reſurre-
ctio ſola diui-
na virtute perficiatur: tamẽ ange
li cooperabuntur ad aliquid pre
ambulum reſurrectioni. Hanc po
nit. s. Tho. 4. diſt. 43. ar. primo.
in ſolutione tertie. q. Ex quibꝰ po

teſt argui ꝓ prima parte conclu-
ſionis: qꝛ nullũ principiũ creatuꝫ
actiuũ põt animã ſeparatã corpo
ri cõiũgere. Secundã vero parteꝫ
ꝯcluſionis ponit ibidem. ar. ſcdo.
in ſolutiõe tertie. q. Huiꝰ rõ ẽ. In
oī corꝑali trãſmutatiõe diuinitus
facta: deꝰ vtit miniſterio ãgelico.
ſꝫ reſurrectio mortuoꝝ ẽ hmõi. ꝫ.

Utrum aīa ſeparata ꝟtute ꝓpria poſſit vniri corꝑi.

¶Cõtra arguit pᵒ. Aureolus pro
bãdo ꝙ opinio noſtra hꝫ ponere
ꝙ anima beata poteſt virtute ꝓ-
pria ſe vnire corꝑi organico et di-
ſpoſito: et ita ꝙ reſurrectio mor-
tuoꝝ nõ ſolũ fiat virtute diuina q̃
ad vnionẽ aīe ꝛ corꝑis. Quero in
q̃tũ qd itelligas ꝑ talẽ vnionẽ. Aut
eñ eſt intima p̃ntialitas vel cum
hoc eſt animatio. Utrũq; aũt ho-
ruꝫ poſt anima reſpectu corporis
ꝓprij diſpoſiti. Primũ qdẽ qꝛ ſicut
poſt reſurrectionẽ ſe cũ ſuo corpo
re p̃ntare põt alteri corꝑi: ita ſe-
parata põt ſe ſuo corꝑi p̃ntare. Cõ
firmat qꝛ eſt ſil'e de angelo q̃ ſe ali
cui ꝛ p̃ntẽ ꝛ nõ p̃ntẽ facit. Scdꝫ ẽt
ꝓbat: qꝛ oẽ agẽs hꝫ potẽtiã reſpe-
ctu eius: qď ab eo dicit profluere.
Modo animare et viuificare dicit
profluere ab anima. ergo.

Unio aīe ad corpus põt importare tria.

¶Rñdeo. Unio aīe ad corpꝰ quaꝫ
anima efficere ꝓpria virtute inqt
põt tria importare. Primo quideꝫ
actionẽ vel paſſionẽ qua aīa vnit
corpori vel qua ex aīa ꝛ corpore fit
vnũ. Secũdo põt iportare vnitatẽ
et indiuiſionẽ aīe ad corpꝰ in qua
dã natura vel perſona ex eis reſul
tante et in quodã eſſe cõi anime ꝛ
corpori. que quidẽ vnitas eſt ter-
minꝰ predicte actionis. Tertio põt
importare relationem anime ad
corpus conſequẽtẽ predictã actio
neꝫ. 3. ſen. diſt. 5. q. prima. ar. pmo.
in ſolutione. 1. q. Item in eodẽ di.
2. q. 2. ar. 2. in ſolutione tertie. q. ꝛ
ad primum. Item di. prima. q. pri-
ma. arti. primo.
¶Dicit ſecundo ꝙ preter intimã
p̃ntialitatẽ ꝑ idẽtitatem ſitus vel
loci aut preſentiã motoris ad mo
bile dicit vnio relationẽ: quã non
poteſt efficere niſi diuina virtute.
¶Dicitur tertio ꝙ animare pro-
fluit ab aīa non tanq̃ a principio
effectiuo ſed formali: quod p̃ſup-
ponit actionẽ efficiẽtis reducẽtis
materiã de potẽtia ad actũ. ſcdo ꝯ
gen. ca. 67. Item capi. 70.
¶Dicitur quarto ꝙ argumentum
imaginat falſuꝫ. ſ. ꝙ ꝑfecta diſpo
ſitio corꝑis ad receptionẽ aīe rõ-
nalis poſſit eſſe vel fieri: ſine vnio
ne anime ad corpus. Quia priꝰ na
tura aīa vnitur materie et infor-
mat eam et dat ei eſſe corporeita-
tis q̃ꝫ materia recipiat aliquod ac
cidens vel diſpoſitionẽ qualẽcũq;
licet ſimul duratione det vltimaꝫ
perfectionẽ ſubſtantialeꝫ. de ani-
ma. q. 9. item. 4. ſen. diſt. 17. q. pri-
ma. ar. 4. in ſolutiõe ſcde qõnis.

Ultima diſpõ anime corpꝰ ñ põt fieri ſine ipa aīa.

¶Scdo arguit ꝙ vnio anime cuꝫ
materia nõ importet habitudineꝫ
mere poſitiuaꝫ ſed magis aliquid
priuatiuũ. ſ. indiuiſionẽ. Anima in
quit et corpus non ſunt vnita in
aliquo medio: ſed potiꝰ ſunt vnũ
indiuiſum in actu. Tuꝫ qꝛ vnitas
duarũ partiũ ligni eiuſdẽ cõtinui
ſub quantitate: eſt vnitas oīmode
indiuiſionis. Qua vnitate non eſt
maior vnio mãe cũ forma ꝫ. Tum
qꝛ cõpoſitũ eſt tertia res reſultãs
ex mã ꝛ forã ꝛ ſic vnũ ꝛ idiuiſum.
Quero ꝫ huiꝰ idiuiſiõis ꝙ ſit ſub-
iectũ. Aut. n. eſt mã ꝛ forã diſticta
adinuicẽ: ꝙ nõ qꝛ indiuiſo nõ põt
fundari i rebꝰ diuiſis. Aut ipm cõ
poſitũ eſt ſbtũ: ꝙ nõ qꝛ tũc eſſet ter
tia res ꝯpoſita: ꝫ fundabit ivtroq;
ſcꝫ mã ꝛ forã. ꝛ hoc mõ reſultatiue
cõſtituent vnum ſuppoſitum.

Utrum vnio aīe ad corpꝰ iportet habitudinẽ poſitiuam.

¶Cõfirmat qꝛ Ari. dicit ꝙ ſbm et
forma ſunt duo i põa ſꝫ nõ i actu.
¶Rñdeo. Dicit pmo ꝙ aīa ꝛ corpꝰ
ſunt vnita i aliq̃ medio ꝛ cũ hoc in
ter ſe: ꝯſtituũtq; vnũ tertiũ. ſ. nãm
vel ſuppoſitũ qď ex eis rſultat. Im
proprie aũt dicũt vnũ i actu iquã
tũ vniunt i vno eẽ ꝛ in vno tertio
medio ex eis reſultãte: ꝛ ſic itelli-
gẽda ſũt dicta doctoꝝ dicẽtium ꝙ
mã ꝛ forã: actꝰ ꝛ potẽtia ſunt vnũ.

Materia ꝛ forma dicuntur vnũ in actu im prope.

¶Dicit ſcdo ꝙ pma ꝓbatio ↄcludit ꝙ iſta hñt vnitatē priuatiuam in tertio. Cū quo ſtat ꝙ eſſentialiter inter ſe ſint diſtincta et habentia relationem vnionis.

¶Dicit tertio ꝙ ſcda ꝓbatio non valet: qꝛ ↄpoſitū eſt tertia res diſtincta a mã ⁊ foꝛa: ſicut effectus a cauſis. Itē ꝙ mã ⁊ foꝛa non ꝓprie dicunt̃ vnū ſed vnita. Idē ꝙ indiuiſio illiꝰ tertie entitatis: fundat̃ in illa tertia entitate: que dicitur homo vel humanitas.

¶Ad ↄfirmationē dr̃ ꝙ mens phi eſt ꝙ ſubiectū ⁊ foꝛma ſint vnū in actu: qꝛ ex mã ⁊ foꝛa cōſtituit̃ vnū tertiū: vel ſunt īdiuiſa in vno eſſe: ſuppoſito vel nã. Nec tñ ſequit̃ ꝙ ſint vnū ꝓprie: ſed ꝙ ſint in vno vl' adinuicē vnita ī tertio. Indiuiſio aũt mãe ad foꝛmã fundat̃ ī vtroq3 vt conſtituunt tertium.

Hēricꝰ qli. 11. q. 14. ¶Hēricus quoq3 ꝓbat: ꝙ aīa ſeparata poſſit reuniri v̾tute ꝓpria coꝛpi diſpſito: ſic. Propꝛiū actiuū3 approximatū ſuo paſſo: naturalr ꝓducit in eo actionē ſuã. Sed aīa reſpectu ꝓpꝛij coꝛpoꝛis eſt ꝓpꝛiu3 actiuū ⁊ eiꝰ actio eſt eſſe: ḡ cū fuerit ꝑ volūtatē approximata coꝛpi ei vniet̃ nãlr. Non. n. voluntarie: niſi volūtate cōcomitāte vnit̃ coꝛpoꝛi et dat ei eſſe ſubſtantiale.

¶Rñdeo. Negatur minoꝛ. Quia aīa rōnalis nō eſt pncipiū actiuū eſſendi coꝛpi ſed ſolu3 foꝛmale: vt ſupꝛa dictū eſt. Nec h3 inclinationem naturalē ad coꝛpus animandum effectiue ſed foꝛmaliter.

¶Sciēdū ꝙ mã diſpoſita/vnionē aīe cū ea nō facit ipſa aīa effectiue

Vnio aīe non dependet effectiue ab aīa. ſed agēs cauſans diſpoſitionē vltimatã. Deus quidē vt agēs pncipale: agens vero creatū inſtrumētaliter. Qđ vero hoc: aīa nō poſſit probat Scotus. Tum qꝛ aīa non pōt eſſe cauſa effectiua hominis: qꝛ ignobilioꝛ eo. Tum quia dr̃. 2.

tex. 70. phyſi. ꝙ foꝛma ⁊ efficiēs nō coinci dunt in idem ſm numerum.

Concl'o. iij. In reſurrectiōe erit aliquid: qđ fiet in inſtāti ⁊ aliqđ qđ fiet in tpe. Hanc ponit ibidē. ar. 3. in ſolutiōe. 3. q. Huiꝰ rō ē. Oīs motus fit in tpe: ſimplex vero mutatio ī iſtāti. S3 ī reſurrectiōe angeli opabunt̃ ꝑ motū localē: deꝰ vero ꝑ ſimplicē mutationē vel ꝓductionē: ḡ opus angeloꝝ erit ī tpe: opatio vero diuina erit in inſtanti.

Durādus hic q. 4. ¶Contra arguit Durādus ꝓbando: ꝙ reſurrectio moꝛtuoꝝ quātū ad oꝛganizationē coꝛpoꝝ non fiat ī iſtāti impoſſe ē motū localē fieri in iſtāti. ſ3 ſi oꝛganizatio coꝛpoꝛu3 in reſurrectione ſubito fieret: motus fieret in inſtāti: ergo iſta oꝛganizatio nō fiet ī inſtāti. maioꝛ ſupponit̃. minoꝛ ꝓbat̃. Na3 pulueres aut erunt maioꝛes aut minoꝛes coꝛpoꝛe foꝛmādo: aut equales. Si primū: in inſtanti moueret̃ aer ad aliquē locū pulueru3: aut aliquid de loco pulnerū manebit vacuu3. Si ſecundū: idē ſequit̃ ꝙ coꝛpꝰ foꝛmatū ſubito occupabit maioꝛem locū et aer ſubito localr cedet. Si tertiū: idē ſequit̃: qꝛ in ipſa oꝛganizatione nouã figurã accipiēt pulueres: ꝑ nouū motū partium.

Utꝝ oꝛganizatio ī reſurrectōe fiet ī iſtāti.

¶Rñdeo. Reſurrectio fiet ī iſtāti quo ad oꝛganizationē ⁊ aīationē: nō aũt q̃ ad pulverū collectione3. Nec qñ coꝛpus erit maiꝰ: op3 ponere annihilationē: nec qñ eſt minus vacuū: qꝛ iſta ſunt mōſtra in natura: ſed per cōdēſationē et rarefactionē: q̃ cū ſint alterationes: ſubito fieri pñt a deo. tex. 26.

¶Scdo arguit ꝙ aīatio et oꝛganizatio nō fiāt in eodē inſtāti ſic. Aīatio eſt quedã mutatio. S3 termini mutatiōis: q̃ ſunt habitꝰ ⁊ puatio ſm ph3. 5. phy. nō pñt eē ſil tpe ī eodē ſubiecto. Ergo aīationē pceſſit tpe in coꝛpe oꝛganizato qđ ſubijcit̃ aīe priuatio actualis exiſtēs ipiꝰ aīe: ⁊ ſic animatio coꝛpoꝛis ⁊ eius oꝛganizatio non fuerūt ſimul.

¶Rñdeo, dicit ide3 Durandus ꝙ aīatio illa erit vera mutatio precedens oꝛganizationē nã. Sed ſubiectū termini eiꝰ a quo: nō erit coꝛpus oꝛganizatū: ſ3 materia nuda Petrꝰ v̾o dicit ꝙ animationē precedere oꝛganizationē in eſſe: ⁊ fieri videt̃ cōtra philoſophū: qꝛ actꝰ actiuoꝝ ſunt in patiēte diſpoſito.

Cōcl'o. iiij. Oēs homines reſurgent ſimul ⁊ in eodē inſtāti. Iſtã ↄcluſionē ponit apl's Paulus prime ad coꝛin. 15. dicēs. In momēto in ictu oculi ⁊c. per que verba doctoꝛes cōcludūt ꝙ reſurrectio oīm erit in eodē inſtāti. eãdē ponit virtualiter. s. Tho. 4. ſen. diſtin. 43. ar. 3. q. 3. Item in ſolutione primi quarte. q. Huiꝰ ratio eſt. Omniu3 reſurrectio erit in vltimo inſtanti ſonitus tube angelice ⁊ in vltimo inſtāti motus celi. Sed illud non erit niſi vnū ⁊ multa: ergo oīm reſurrectio erit in eodem inſtanti.

Durã. vbi. ſ. ¶Cōtra arguit Durādus: ꝙ poſteriꝰ reſurgēt hi qui viui in aduētu iudicis reperient̃ q̃3 alij prius moꝛtui. Nã ad Theſal. quarto dr ꝙ moꝛtui q̃ in chꝛiſto ſunt/reſurgēt primi. Deinde nos qui relinquimur ſiml' rapiemur cū illis in nubibꝰ obuiã chꝛiſto in aera. Ex q̃ p3 ꝙ priꝰ reſuſcitatis moꝛtuis: tūc ſiml' qui viui inuenient̃ rapiētur: ⁊ in ipſo raptu erit viuoꝛum moꝛs ⁊ reſurrectio. Hoc eñ dicere cogimur ꝑꝑ ly primi: qꝛ nō pōt intelligi de pmitate dignitatis apđ deū: qꝛ multi viui erūt prioꝛes eo modo q̃3 mlti moꝛtui. Nec de prioritate nature: qꝛ inter indiuidua eiuſdē ſpeciei nō eſt oꝛdo nature: ḡ intelligit̃ de prioꝛitate tēpoꝛis.

Utrum pus moꝛtui pus ſurgēt

Varie exponit̃ in ictu oculi. ¶Rñdeo. Scđm Petrū omnes in ictu oculi ī nouiſſima tuba reſurgent. Et ad argumentum dicendum eſt: ꝙ moꝛtui qui in chꝛiſto ſunt ideſt in fide chꝛiſti foꝛmata moꝛtui ſunt reſurgēt primi: primitate dignitatis; qꝛ in reſurrectionem vite Nicolaus vero de lyra exponit ly primi de primitate qetis in chꝛiſto per bonam moꝛtem ſic iūgēdo litterã: ⁊ moꝛtui qui in chꝛiſto ſunt ideſt requieſcūt in eiꝰ fide moꝛtui: pmi reſpectu nr̃i: qui adhuc viuimꝰ reſurgēt cū poſteris. Deinde nos q̃ viuimꝰ ſupple qeſcemꝰ in xp̄o in eiꝰ fide moꝛiēdo ⁊ ſimul rapiemur cū illis: iã reſuſcitati cū ipſis ⁊c. ¶Alij dicūt ꝙ ly primi intelligit̃ de prioꝛitate tpis ⁊ tūc exponit̃ in momēto: quo ad reſurrectionē ſinguloꝝ: non autē omniū ſimul. Alij ꝙ omnes ſimul reſurgēt: ſed prioꝛes primi dignitate. Ad obiectū cōtra hoc dicunt ꝙ apoſtolus non loquit̃ in perſona ſua: ſed eoꝛum qui tūc viuent.

¶Diſtin. xliiij.

Frater Iſido. Wien. Circa. 44. diſt. queritur primo. Utrum in reſurrectione anima reſumet idem coꝛpus numero qđ prius habuit.

Pro qſtione ſit pma cōcluſio. Ad veritatē reſurrectionis requirit̃ ꝙ aīa reſumat idē coꝛpus numero: qđ priꝰ habuit. Hãc ponit. s. Tho. 4. ſen. diſt. 44. q. 1. ar. 1. in ſolutione. 1. q. Huiꝰ rō eſt. Reſurrectio eſt iterata ſurrectio. S3 eiuſdē eſt ſurgere ⁊ cadere: cadit v̾o tm̃ coꝛpus: ergo. Ad idē eſt auctoꝛitas Job. 19. in carne mea videbo deū ſaluatoꝛem meū.

Cōcl'o. ij. eſt. Ad identitatē reſurgentis: requirit̃ ꝙ habeat eandem materiã numero: quã prius habuit. Hãc ponit. s. Tho. vbi. ſ. ar. 1. in ſolutiōe. 3. q. Huius rō eſt. Idētitas totius requirit idētitatem partiū eſſentialiū. Sed in reſurrectiōe erit idē numero: cuius materia eſt pars eſſentialis: ergo.

Cōcl'o. iij. Si aīa Petri infoꝛmaret coꝛpꝰ vel materiã coꝛpis Pauli: nō eſſet idē Petrꝰ qui priꝰ. Hec cōcluſio pōt haberi ex dictis. s. Th. 11. quoli. q. 6. Itē. 2. cōtra ge. c. 81. Huiꝰ ratio eſt. Diuerſitas ſm numerū eſt ex diuerſitate materie:

Sed⁊ Petrꝰ ⁊ Paulꝰ diſtinguunt
numero:ꝗ. Itē ꝓpriꝰ actꝰ ꝓprie po
tētie corrñdet. Nō ergo vna mate
ria pluribꝰ corporibꝰ vnitur.
¶ Contra tertiã ꝯcluſionē arguit
Durã.1. Nullã habēs diuerſitatē
ex ſe:ſȝ ab alio formaliter ⁊ effecti
ue habēs eã quã hȝ:tale dȝ iudi=
cari idē vel diuerſuȝ ab alio. Sed
materia prima eſt hmõi ⁊ hȝ a for
ma diuerſitatē oēȝ. Ergo exiſtēte
eadē forma:oīs materia ſibi vnita
nũc ⁊ priꝰ debet iudicari eadē:⁊ ꝑ
cõſequens idē cõpoſitũ. prima eſt
phi.7.met. dicētis ꝙ materia ſꝫm
ſe nec eſt quid: nec quantũ ⁊c. Et
Cõmētator de ſubſtãtia orbis: di
cit ꝙ materia ſubſtantiat per ſe
ſe. Minor ꝓbat ex natura materie
que eſt pura potentia.

Durandus hic q.1.

Tex.8.

¶ Rñdeo. Dicit primo ꝙ materia
eſt pura potētia ad recipiēdũ quã
libet formã: ſꝫm tñ certũ ordinem.
¶ Dicit ſcḋo ꝙ mã: vt pcedit vnio
nē ſui ad oēm formã: ſic inꝙ̃ ma=
teria cõſiderata nullã hȝ partitio
nē: nec vna mã aut pars mãe ad
aliã: hȝ tñ ordinē ad diuerſas for=
mas quibꝰ põt ſubijci ⁊ ꝯſequēter
potentiã ad actualē diſtinctionē
⁊ ad ſui partitionem ſꝫm numerũ
ita ꝙ ſꝫ ſui diuerſas partes ſubij=
ciatur diuerſis formis vnius ra=
tionis: ⁊ diuerſarũ rationũ.

Mã cõſiderata cum preciſione ab oi forma: nullam hȝ partitionē.

¶ Dicitur tertio ꝙ diuerſe partes
materie poſtꝙ̃ fuerint ſub diuer=
ſis formis perpetuo retinēt ordi=
nē ad eas: quē non habent ad eas
ſub quibus nunꝙ̃ fuerunt.
¶ Dicit quarto ꝙ partes mãe nõ
hñt adinuicē actualē diſtinctionē
vel vnitatē ex ſe effectiue vel for=
maliter: hñt aũt ex ſe fundamēta=
liter ⁊ ſubiectiue: ſicut ⁊ alie relo=
nes depēdēt ex fundamēto ⁊ ſbo.
Nõ ergo vnitas forme ſufficit ad
vnitatem materie ſubiecte: nec ꝙ
oēs mãe vnite aīe Petri ſimul vel
ſucceſſiue: ſint eadem materia.
¶ Dicit quinto ꝙ illa rõ ſeipſam
deſtruit: qr ſi ex idētitate forme ſe
quit idētitas mãe. ergo ex diuerſi
tate formarũ ſequitur diuerſitas
materierũ. ⁊ ſic mã q̃ fuit ſub alia
forma: ⁊ nũc eſt ſub aīa petri erit
diſticta ⁊ nõ diſticta: qḋ ē ꝯdictio.
¶ Secũdo arguit. Niſi tota vni=
tas mãe ⁊ cõpoſiti eſſet a forma. ſe
quitur: ꝙ animal nutritum nõ ſit
idē ſimpliciter qḋ prius ⁊ quo ad
eſſentiã. Sed hoc eſt falſum: vt di
cit Damaſce. libro.4.ca.5. dicen=
tis ꝙ in nutritiõe nõ fit aliud cor
pus: ergo. Itē probatur minor ra
tione. Si eñ eſt aliud animal: aut
eſt ſꝫm totũ: qḋ non: qr tunc nutri
tio eſſet noua gñatio: nec ſꝫm par=
tem: quia nõ ſꝫm formã. Nã: vt di
cit phs primo de gñatione. mã in
nutritione fit ſolũ ſub forma que
priꝰ exiſtit. Nõ etiã ſꝫ materiã: qr
neꝙ̃ ſꝫm totã materiã: qr nõ tota
abijcit. Nõ ſꝫm ptē: qr materia nõ
hȝ de ſe partē ⁊ partē circũſcripta
quãtitate. ergo manēte eadē for=
ma: erit eadē materia: vndecunꝙ̃
veniat. ⁊ per ꝯñs idē cõpoſitũ.

Utrũ tota vnitas cõpoſiti ſit mã.

Tex.41.

¶ Rñdeo. Ex Petro ⁊ s. Tho.1.q.
119.arti.1.ad.5. Item.2. ſen. diſt.
30.q.2.ar.1.ad.4. Et in pmo quo
li.q.5.ad.2. In nutritione ſemper
manet forma ⁊ aliqd materie prio
ris: ⁊ illud qḋ aduenit eſt vnũ cuȝ
eo quod preerat effectui: ⁊ ideo ea
dem materia ⁊ idem indiuiduum
manet per totã vitã: vnde negat
illa conditionalis aſſumpta.
¶ Sciendũ primo ꝙ nõ eſt ſimile
de alietate materie: q̃ aduenit nu
trito: ⁊ de alietate materie que ad
ueniret aīe Petri in caſu nřo. Nã
in nutrito remanet aliqua vnitas
mãe vł idētitas: ⁊ iõ idē idiuiduũ.
in ſcḋo vero caſu nulla manet vni
tas mãe: ⁊ ideo nec idē idiuiduũ.
¶ Sciendũ ſcḋo ꝙ in nutritione
nõ eſt oĩno idē indiuiduũ ſimpli=
citer quãtũ ad materiã. Ideo nõ
opȝ in generabilibꝰ tãtã querere
vnitatē ⁊ idētitatē: quanta eſt in
corporibꝰ celeſtibꝰ: nec quãtã ha
bebunt corpora glorificata.

Nõ eſt oĩmoda entitas ꝗrēda in gñabilibꝰ.

¶ Tertio arguit cõtra rõnes pro
cõcluſione ſic. Diſtinctio actualis

numeralis vniꝰ mãe ab alia mã:
nõ eſt ſine forma: ſȝ ꝑ formã. ꝗ ex
vnitate forme ſequit vnitas mãe.
¶ Rñdeo. negat ꝯña. Tũ qr lȝ vni
tas actualis mãe ad mãm lȝ quo
ad actualitatē ſit a forma: tñ quo
ad ſuũ mãle eſt a mã ⁊ in gñe cau
ſe mãlis. Ideo ſola vnitas forme:
nõ īfert vnitatē mãe ad mãm: niſi
cũ hoc eſſe huius ſit eſſe illiꝰ. Tũ
qr partes mãe ſił actuate ab eadē
forma: lȝ ꝯſtituãt ſimul vnã mãȝ:
nõ tñ mã digiti eſt mã pedis. Uñ
ad diſtinctionē materierũ ſufficit
diſtinctio formarũ: quibꝰ ſił actua
liter informant: ſȝ ad actualē vni=
tatē materierũ nõ ſufficit vnitas
forme ſbalis: qua ille mãe ſucceſ=
ſiue īformate fuerũt. Cõcedit tñ ꝙ
ſicut mãe ſimul ſubiecte diſtictis
formis ſunt actualr̃ diſtincte. ita
materie ſimul ſubiecte eidem for
me: cõſtituũt vnam materiam.

Ad vnitatē materie nõ ſufficit vnitas forme ſbalis.

¶ Sciēdũ ꝙ lȝ via Durandi eua=
dat aliquas difficultates: ſicut il=
la de coſta Ade: nõ tñ ſint multo
incõuenieti. Opinio aũt cõmunis
s. Tho. euadit illas difficultates
ſine quocũꝙ̃ alio incõuenienti: vt
patet diſtin.44.q.1.art.2.
¶ Cõtra eādē arguit Io. de nea=
poli. Exiſtēte eadē forma numero
⁊ eadē materia: eſt idem cõpoſitũ
numero. Sȝ ſi aīa Petri informa=
ret corpus Pauli eſſent ibi eadeȝ
forma ⁊ materia eadē numero: er
go. Maior nota: minor quoꝙ̃ quo
ad hoc ꝙ ibi ſit eadē forma: ꝓbat
vero de materia: ſupponēdo ꝙ tri
plex eſt vnitas mãe. Prima eſt in
trinſeca ⁊ eſſentialis ⁊ illa ē potē=
tia de gñe ſbe: qua vnitate eſt mã
vna omniuȝ generabiliũ. Alia eſt
ſuperueniēs actualis ſbalis: quã
hȝ a forma ſubſtãtiali: rõne cuiꝰ
dicit eſſe vna mã vnius cõpoſiti.
Tertia eſt actualis accidentalis:
quã hȝ a quãtitate dimēſiua ſꝫm
quã dr̃ eſſe vna mã gñati ⁊ corru=
pti: qr forme earũ ſuccedũt ſibi in
eadē parte mãe: ſȝ ibi eſt vna mã
pmo ⁊ ſcḋo mõ vt pȝ. Nec ad vni=
tatē eiuſdeȝ ſuppoſiti numeralis
reqrit ꝙ ibi ſit mã tertio mõ: ergo
Probat ſcḋo ꝙ nõ requirat vnitas
mãe tertio mõ. Tũ qr ī vno mixto
⁊ cibato: qḋ eſt vnũ numero: ſunt
plures partes mãe tertio mõ. Tũ
qr proles nutrita carnibꝰ huma=
nis vel lacte ex his gñato: ſi cõti=
nue veſceret carnibꝰ humanis: in
reſurrectiõe. mã talis nutriti eſſet
ſub formis illoꝝ hominũ: quorũ
carnibꝰ talis ꝓles nutrita fuiſſet
⁊ mater eiꝰ paſta: ⁊ nõ eſſet idē hõ
ꝓpter vnitatē materie tertio mõ:
ſꝫm tñ primo ⁊ ſecũdo mõ. ergo.

Ioã. de neapoli 2. quol. q.6.

Mãe triplex vnitas eēntiał actualiſ ſbalis ⁊ accñtał

Utrꝫ ad vnitatē eiuſdeȝ ſuppoſiti: requirat vnitas materie.

¶ Rñdeo. In caſu: mã Pauli nul=
lam dictarũ vnitatũ haberet: ad
eã que fuit Petri. Nõ quidē pmã
qr nõ eſt eadē materia oīm gñabi
liũ ſꝫ numerũ: lȝ ſit ſꝫm rõnē. Alia
eſt. n. loq ꝺ materia pma abſolute
aliud de materia pma huiꝰ indiui
dui.2. ſen. diſt.30.q.2. arti.1. Non
ſecũdã: actualē. ſ. ſbalē: qr hec non
ſolũ depēdet a forma ſed etiam a
materia. De tertia patet.
¶ Scḋo. b. Aug.22. de ciui. dei. c.
20. hoc tȝ adducēs rationē de eo:
qui veſcitur carnibus humanis.
¶ Rñdeo. Aug. nunꝙ̃ fuit huius
opinionis ꝙ poſſit eſſe idē hõ ſꝫm
numerũ: hñs duas mãs totaliter
adinuicē diſtictas. nec ꝙ mã: que
ē ſub forma vna ſit eadē numero
vnitate eēntiali: ſbali: aut accidē
tali: potētiali vel actuali cũ mate=
ria: q̃ eſt ſub alia forma: nec ꝙ duo
hoīes ſimul habeãt eādē materiã
ſicut hȝ dicere iſte qui arguit diſ.
44.q.1.art.2.q.4.ad.3. Ex quibꝰ
patet ꝙ ī nullo caſu anima reſur
gētis: vniet materie totaliter no=
ue: quin in corpe ſumpto: aliqd p=
cedētis materie remaneat. Illud
aũt qḋ virtute diuina ſupplebit:
faciet vnum cũ priori materia. Et
ſic erit idem corpus qḋ prius ali=
quali vnitate: ⁊ ſi nõ omnimoda.

In corporibꝰ reſurgētiũ: erit aliquid mãe pcedētis

Queſtio.ij.

Circa eandem diſt. querit ſe=
cũdo. Utrũ corpora ſanctorũ

poſt reſurrectionem erunt impaſ
ſibilia?

Pro qōne ſit prima cōcluſio.
Corpora ſanctoꝝ poſt re
ſurrectionē erunt paſſibilia: paſ-
ſione cōmuniter dicta: prout oīs
receptio dicitur paſſio.

Cōclo.ij. Corpora ſan-
ctorum poſt re
ſurrectionem non erunt paſſibi-
lia: paſſione proprie dicta: que eſt
motus preter naturā: vel abiectio
alicuius cōueniētis: aut receptio
alicuius diſconuenientis.

Cōclo.iij. Talis ipaſſi-
bilitas: ꝓue-
niet ex plēo dn̄io aīe ſupra corpꝰ.
Has tres ꝯcluſiōes ponit. s. Th.
pn̄ti diſ.q.2.ar.1.in ſolutione.1.q.
¶ Prime concluſionis ratio eſt:
Omne receptiuū forme ꝯuenien-
tis: eſt aliqualiter paſſiuū. Sꝫ cor
pora ſctōꝝ poſt reſurrectionē erūt
hmōi: ergo erūt paſſiua paſſione
cōmuniter dicta. minor ꝓbatur.
Quia ſenſus beatorū ſentiēt obie
cta ſibi cōueniētia. Sed quelibet
ſenſatio ſit cūꝫ receptione ſpeciei
ſenſibilis in organo corporeo: ꝗ.
¶ Secūde concluſionis ratio eſt.
Nihil importās violentiā aut in-
ordinationē nature ponēdū eſt in
beatoꝝ corporibꝰ glorioſis. ſꝫ hu
iuſmodi ē paſſio ſtricte ſumpta. ꝗ.
¶ Tertie ꝯcluſionis rō eſt. Forma
ſubſtātialis pfecte dn̄ans ſue ma
terie excludit ab ea paſſionem cu
iuſlibet agētis ad ꝑuationē talis
forme ⁊ inducētis oppoſitum. ſed
poſt reſurrectionēꝫ anima pfecte
Sco. in | dn̄abit ſue materie. ergo. maior
4.diſti. | ptꝫ p exēplū forē celeſtiū corpoꝝ.
49.q. | ¶ Contra arguit Scotus ꝓbādo
13. | ꝙ impaſſibilitas corpis glorioſi
Utrum | nō ꝓueniat ex pleno dn̄io anime
ipaſſibi | ſup corpꝰ: nec ex ceſſatione motꝰ
itas cor | celi. Non quidē ꝓpter primū. Nā
pis glo | anima nō repugnat inq̄ꝫtū forma
rioſi ꝓ- | qualitatibꝰ actiuis ēt nō reductis
ueniat | ad mediū: qꝛ eas i ſuo ſuſceptiuo
ex plēo | patitur ⁊ exigit. Neqꝫ etiam repu
dn̄io aīe | gnat effectibꝰ earū: qꝛ ſtant cū aīa

vſqꝫ ad magnā intenſionem. Nec
etiā repugnat eis per actū volun
tatis: quaſi ex pleno dn̄io ſup cor-
pus. Quia nec ſupremus angelꝰ
pōt ſolo imperio volūtatis ipedi-
re actionē alicuiꝰ cāe naturalis.
¶ Si dicatur ꝙ ex anima plenarie
beata redundat in corpus aliqua
qualitas ꝓhibens hmōi paſſionē
corruptiuā: ſicut durities eſt q̄dā
impaſſibilitas. ſ. ꝓhibēs hāc paſ-
ſionē: que eſt faciliter incidi.
¶ Contra arguit. Illa q̄litas non
eſt qualitas celeſtis. Tum qꝛ nec
pſpicuitas: nec lux: nec lumē. Tū
qꝛ corpus humanū: cū ſit mixtum
non eſt receptiuū qualitatis cele
ſtis. erit ergo qualitas elemētaris
vel ꝓpria mixti. ſꝫ ſiue ſic ſiue nō:
nō impedit omnē actionē vel paſ
ſionē. ſicut durities licet ipediat
inciſionē: nō tn̄ cōbuſtionē. Item
oēs forme eiuſdē ſuſceptiui primi
ſunt eiuſdē gn̄is phyſici ex q̄nto ⁊ | Tex.33.
10. met. ⁊ cōtrarie vel medie: ergo | Tex.11.
nō ꝓhibēt actionē mutuā: ſꝫ ſunt
eiꝰ ꝑncipia. Itē ſi illa qualitas re-
pugnat aliis qualitatibꝰ: tūc non
prohibet omnem actionem.
¶ Rn̄deo. Prohibet aīa btā actio
nē qualitatū elementariū adinui
cem tertio mō tm̄. ſ. qꝛ ex aīa ple-
narie beata redūdat q̄dā q̄litas:
vt dictū eſt. Un̄ lꝫ ipaſſibilitas ꝑm
rōnē nois: videat̄ importare ſolā
priuationē: tn̄ eiꝰ cā erit in corpo-
ribꝰ glorioſis aliqua forma paſſi-
ua. preſenti di.q.2.ar.1.in ſolutio
ne.2.q. ⁊ ad.2. Itē di.49.q.4.art.
5.in ſolone.3.q. ⁊ in ſolutione.2.q.
¶ Ex quibꝰ appet ꝙ ꝑm mētē eiꝰ | Queli-
q̄libet dos corpis glorioſi eſt ali- | bet dos
quid poſitiuū ſubiectiue exiſtēs i | corpis
corpe glorioſo. Tū qꝛ hoc requirit | glorioſi
pfecta ſbiectio corpis glorioſi ad ē | aliqd
animā. Tū qꝛ hoc requirit nobili | poſiti-
tas ipaſſibilitatis regiminis exce | uum.
dēs ipaſſibilitatē ſtatꝰ Ade ⁊ ipaſ
ſibilitatē vie q̄ poſſet pſtari alicui
per ſolā virtutis diuine aſſiſtētiā.
¶ Ad primā improbationēꝫ dꝛ ꝙ
ꝓcedit ex inſufficiēti diuiſiōe. Eſt

Quali- | eīm qualitas ſupnālis nō depen-
tas ſup | dens effectiue ex actiōe alicuiꝰ cor
nālis ē | poris: nec reſultās ex mixtione q̄
q̄litas | cūqꝫ: q̄ tn̄ pōt dici qualitas mixti
mixti ſb | ſubiectiue: qꝛ ſbm eius erit corpꝰ
iectiue. | humanū. ⁊ iō cū ſit ſupnaturalis
pōt ꝓhibere oēm actionē intrinſe
cam vel extrinſecā ſubiecti ꝓprij
corruptiuā. di.43.q.1.art.1.q.1.in
ſolutione tertij.
¶ Ad ſcōaꝫ iprobationē dꝛ ꝙ illa
ꝓpō. Oēs forme eiuſdē ſuſceptiui
primi ſunt eiuſdē gn̄is phyſici: ē
vera in formis nālibꝰ: nō aūt i for
mis ſupnālibꝰ ad quas ſbꝫ ſolū ſe
hꝫ in potētia obediētiali. diſ.48.
q.2.ar.1.ad tertiū. Itē prima pte
q.73.ar.1.ad tertiū.
¶ Ad tertiā iprobationē dicit̄ qḋ
ſupponit ſtatiꝫ negatū. ſ. ꝙ ipaſſi
bilitas ſit q̄litas eiuſdē gn̄is cū q̄
litatibꝰ elemētaribus. Itē ꝙ forā
Impaſ- | alteri nō repugnās nō ꝓhibet a-
ſibilitas | ctionē illiꝰ. Nā impaſſibilitas cō
ꝓhibet | patit̄ q̄litates elemētares: neqꝫ ꝓ-
iordina | hiber oēm actionē earū: ſed ſoluꝫ
tas ac- | que eſt ꝯ diſpoſitionē aīe. Repu-
tōes ele | gnat quoqꝫ inordinatis actionibꝰ
menta- | ⁊ paſſionibꝰ ſui ſuſceptiui: prohi-
res. | bens oēm paſſionē abiectiuā cūꝫ
ab intrinſeco q̄ꝫ ab extrinſeco. Cā
Que ſit | ꝟo ipaſſibilitatꝫ pmā eſt dn̄iū aīe
cā ipaſ- | ſupra corpꝰ: quo mō forma celi do
ſibilita- | minat̄ eius mãe. cā vero prima i-
tis. | paſſibilitatis eſt q̄litas effluens
ab aīa in corpꝰ ſibi ſbm.
¶ Qḋ ꝟo ceſſatio motꝰ celi nō ſit
cā huiꝰ ipaſſibilitatis probat̄. Tū
qꝛ cōtra hoc eſt articulus Parrhi
ſienſis: ſtāte celo: igne approxia-
Tex.55. | to ſtupe: ꝙ ignis nō corrūpat ſtu
pam error. Tum qꝛ ꝑm phm ſcōo
Utrum | de gn̄atiōe. Motus celi pro tanto
ceſſatio | eſt cā gn̄ationis: qꝛ adducit gene
motꝰ ce | rans. Ergo ſi ſine motu habet̄ ea
li: ſit cā | dem pn̄tia gn̄antis vel approxi-
ipaſſibi | matio eq̄ foret gn̄atio: ſicut ſi ſol
litatis. | ſubito crearet̄ eodē mō illumina-
ret ⁊ calefaceret: ſicut nunc.
¶ Rn̄deo. Dicit̄ primo ꝙ ceſſatio
motꝰ celi eſt aliqualis cā incorru
ptibilitatis corporū tā beatoꝝ q̄ꝫ

dānatorū: lꝫ diuina iuſtitia ſit cā
ꝑncipalis talis icorruptibilitatis
diſ.44.q.3.arti.1.in ſolu.2.q. ⁊ 3.
¶ Dicit̄ ſcōo ad articulū parrhiſiē
ſeꝫ ꝙ articuli illi indigēt bona cor | Articli
rectiōe vt ait Godofredus. 8. q̄li. | parrhi.
q.5. potiſſime, vbi tangunt doctri | indigēt
nam. s. Tho. Nam ſunt reuocati | corre-
vt eā tangūt. Hic vero articulus | ctione.
recipit gloſam ſicut dicta xpi: ſan
ctoꝝ ⁊ canonū. Eſt. n. ſenſus ꝙ ſtā
te celo ignis approximatꝰ ſtupe n̄
poſſꝫ corrūpē ſtupā: p quācūqꝫ po
tētiā creatā vl̕ increatā. ⁊ hoc aſſe
rere eēt erroneū: qꝛ eſſet derogare
diuine potētie. Nō aūt ē erroneū
ſi hoc itelligat̄ fieri nō poſſe: p cās
naturales: nec ſine miraculo.
¶ Dicit̄.3. ad aliā iprobōnē: ꝙ nō
tm̄ motꝰ celi eſt cā: qꝛ adducit ge-
rās: ſꝫ ēt qꝛ oēs alij motꝰ corpales
nāles ⁊ alteratiui corpoꝝ depēdēt
ab illo: ſicut a pᵒ ſui gn̄is: ⁊ ſicut
ab actiōe eē ſupioris. ſ. ſbe ſepate.
de po. dei.q.5.ar.8. Itē.q.6.ar.3. ⁊
ad.2. Itē.1. parte. qō.110. articulo.
2. ad.2.
¶ Dicit̄.4. ꝙ auctoritas phi.2. de
gn̄a. inepte allegat̄ ad propoſitū:
qꝛ nō loquit̄ ibi de motu pmi mo-
bilis ſed de motu zodiaci: vt pꝫ cō
ſiderāti textū. Cū ꝟo in textu dꝛ ꝙ
motꝰ pmꝰ nō ē cā gn̄antis itellige
imediata: qꝛ mediāte circlo obliq̄.
¶ Cōtra eādē tertiā ꝯcluſionē ar | Aureo-
guit Aureolus ꝓbādo ꝙ ipaſſibi | lus.
litas n̄ ꝓueniat ex aliq̄ forma paſ | Utrum
ſiua. Primo impaſſibilitas nō ſo- | ipaſſibi
lum cōſiſtit in nō poſſe pati abie- | litas ꝓ-
ctionem forme cōueniētis: ſꝫ etiā | ueniat
tranſlationē violentā de loco ad | ex aliq̄
locū. Sed hanc nō hꝫ per aliquā | forā paſ
qualitatē: qꝛ tūc eſſet fortior in re | ſiua.
ſiſtendo quacūqꝫ potētia motiua
creata. ergo. ꝓbat̄ minor per Ari.
de motu animalium. dicentem ꝙ
opꝫ potētiā reſiſtētis eſſe fortiorē
mouēte. Nihil aūt creatū excedit
potentiā mouentem angelorum.
¶ Rn̄deo. Dicit Petrus ꝙ nō eſt
ſimile de motu locali qui eſt a for
tiori virtute ⁊ nō eſt per ſe ad cor-

ruptionẽ. Nec vr̃ incredibile vel ĩpoſſibile ponere ĩ corpe humano glorioſo nobiliorẽ ⁊ fortiorẽ ꝟtutẽ oĩ alia: ꝙ ſit in quocũq̨ alio corpore: ſicut nobiliorẽ ⁊ perfectiorẽ claritatẽ ꝙ̄ in ſole. Reſpectu vero angeli nõ opꝫ: qꝛ ne patiat̃ a ſpiritu/eſt per diuinã protectionẽ.

¶ Scd̃o arguit. Nulla virtꝰ creata põt ſuſpẽdere virtutẽ actiuam ab agere: nec materiã a pati. Qđ tñ faceret illa q̃litas: ꝫ nõ ꝯuenit ĩpaſſibilitas a forma paſſiua. añs ꝓbat̃. qꝛ nulla virtꝰ creata põt ſeparare ſb̃tũ a propria paſſione.

¶ Rñdeo, negat̃ añs. Ad ꝓbationẽ dicitur ꝙ neq̨ agere quocunq̨ modo eſt paſſio ꝟtutis actiue nec pati mãe: ſed ſolũ agere in ſb̃m diſpoſitũ. Silr̃ nec pati a quocunq̨ eſt paſſio mãe: ſed poſſe pati a determinato agente. vñ ſi iſta ratio valeret: eque ꝯcluderet ꝙ in celo aut ĩ quocũq̨ corpe nõ eſt aliqđ q̃litas ꝓhibẽs actõeꝫ ignis ĩ illud

¶ Tertio arguit. Nulla virtꝰ creata põt auferre illud qđ ꝯuenit alicui in ſcd̃o modo dicẽdi per ſe, ſed ꝑ ſe eſt ꝙ omne corruptibile corrũpat̃: vt dicit̃ primo celi. ergo nõ poterit hoc auferri per qualitateꝫ aut formã paſſiuam.

Sex. 112. ¶ Rñdeo, negat̃ minor. Nã poſſe agere ⁊ pati ꝯuenit: ⁊ eſt propria paſſio corruptibilis que manet lꝫ impedita: nõ aũt agere ⁊ pati. diſ. preſenti. q. 2. ar. 1. q. 1. in ſolu. 2.

Qualitas corpis glorioſi ligabit potẽtiã materie

¶ Sciẽdũ ꝙ corpꝰ glorioſum per illaꝫ qualitatẽ reſiſtere poterit oĩ corruptiuo ligando potentiã materie ⁊ eã ad vnũ determinãdũ ne poſſit recipere ꝯtrariũ. Neq̨ opꝫ qualitatẽ illã eſſe formaliter ꝯtrariã qualitatibꝰ actiuis ⁊ paſſiuis: q̨uis ſit rõ reſiſtẽdi eorũ actioni.

Durandus di. 44. q. quarta.

¶ Contra eãdẽ arguit Durãdus probãdo ꝙ impaſſibilitas corpoꝝ glorioſorũ nõ erit ꝑ aliquã formã inherentẽ: ſed ſolũ per diuinã virtutẽ aſſiſtentẽ beatis ⁊ ꝓhibentẽ actionẽ cuiuſlibet inferẽtis paſſionem. ſic. Incorruptibilitas beatoruꝫ nõ erit per aliquã virtutẽ ſibi inherentẽ: ergo nec ĩpaſſibilitas. ptꝫ ꝯña: qꝛ ſibi inuicem correſpondent. añs ꝓbat̃. Effectus cõis hꝫ cãm cõem. ſed incorruptibilitas eſt cõis beatis ⁊ dãnatis: ⁊ in dãnatis nõ eſt incorruptibilitas per aliquã formã ĩherẽtẽ ꝫ nec ĩ btĩs

Utrum impaſſibilitas erit per formaꝫ ĩherẽtẽ.

¶ Rñdeo. negat̃ ſilr̃tudo incorruptibilitatis dãnatoꝝ ⁊ beatoruꝫ. Cũ in dãnatis nihil ſupnãle ꝑtinens ad gratiã ⁊ dignitatẽ poni debeat. Neq̨ ibi eſt eadẽ cã: vbi ẽ tam differens effectꝰ. Eſt. n. in dãnatis paſſibilitas ſine corruptione: hic vero neutrũ. Incorruptibilitas beatoꝝ ex duplici cã ꝯuenit dãnatoꝝ ex vna tm̃.

¶ Tertio arguit auctoritate beati Auguſtini ĩ epl̃a ad Dioſcoruꝫ dicẽtis. ſicut ab igne fornacis abſtulit deꝰ ꝟtutẽ ꝯburẽdi: ita auferet ab oibꝰ ĩcorruptionẽ ⁊ dimittet eis nãm: ꝫ impaſſibilitas beatoꝝ erit ꝑ ꝟtutẽ diuinã aſſiſtẽtẽ.

¶ Rñdeo. Uirtus diuina nõ excludit formã intrinſecã inherentem. Haberi quoq̨ põt ex dictis. b. Auguſtini ꝙ impaſſibilitas ſit forma intrinſeca inherens. Cum ait ad eundẽ Dioſcorũ ſcribẽs. Tam potenti natura deus fecit aĩaꝫ: vt ex eius pleniſſima beatitudine redũdet in corpꝰ plenitudo ſanitatis ⁊ incorruptiõis vigor. Et recitat̃ a. s. T. 3. pte. q. 14. artic. 1. ⁊. q. 54. articulo. 2.

Sm̃ b. Auguſt. Impaſſibilitas eſt forma inherẽs.

¶ Ultio arguit. Effectꝰ ꝓuatiuꝰ ñ req̃rit niſi cãm ꝓuatiuã: ꝫ ĩpaſſibilitas nõ ẽ ꝑ aliquã formã ĩherẽtẽ.

¶ Rñdeo ſm̃ Pe. Cõcedit̃ añs de cã formali: negat̃ vero đ effectiua ⁊ fundamẽtali. Efficiẽs autẽ ſicut effectũ poſitiuũ cãt directe influẽdo: ita ẽt ꝓuatiuũ cãt nõ ĩfluẽdo: ſicut deꝰ nõ ꝯſeruãdo ãnihilaret ⁊ etiã ĩpediẽdo alteriꝰ cãe ĩfluẽtiã ſicut opacũ cãt vmbrã.

Queſtio. iij.

Circa eandem diſtinctio. que ritur tertio, Utrum corpus glorioſum per dotẽ ſb̃tilitatis poſſit eẽ in eodẽ loco ſil̃ cũ alio corpe.

Fr̃ Io. mẽnſis

Pro qõne ſit ꝓma ꝯcl̃o. Corpora beatorũ erũt ſubtilia: ꝑꝑ plenũ dñiũ aĩe ſub corpꝰ: vt perfecte ĩformet: ⁊ ꝑ aliquã formã eis inherentẽ: q̃ dr̃ dos ſubtilitatis. Primã partẽ huiꝰ ꝯcl̃onis ponit. s. Tho. p̃ſenti diſ. q. 2. ar. 2. in ſolutione prime queſtionis.

Subtile ex tribus eſſe ꝯtĩgit.

¶ Huius ratio eſt. Corpus nõ p̃t dici vel imaginari ſubtile eſſe: niſi ex paruitate materie vel quãtitatis: aut ex ꝯpletiſſima ſui ꝑfectiõe per formã. Sed corpa glorioſa: nõ erunt ſubtilia primis duobꝰ modis. ergo tertio mõ. Ille aũt tertiꝰ modus põt duplr̃ ĩtelligi. ſ. ex nã quinte eſſentie: aut ex ꝯpleto dominio anime beate ſuꝑ corpꝰ. Primus modus non eſt ꝓbabilis: reſtat ergo ſecundus.

¶ Secundã partẽ ꝯcluſionis ponit diſt. 44. q. 2. ar. 3. in ſolutione prime. q. Itẽ diſt. 49. q. 4. ar. 5. in ſolutione. 2. q. Huius rõ eſt. Btitudo corporis glorioſi ⁊ eius dotes: ꝓportionant̃ beatitudini aĩe glorioſe ⁊ eius dotibꝰ. Sꝫ beatitudo aĩe ⁊ eius dotes: ſunt quedã forẽ poſitiue inherẽtes aĩe btẽ. ꝫ ſilr̃ eſt de dotibus corpis glorificati: quarum: vna dicit̃ dos ſubtilitatꝭ. Itẽ hoc idem apparet ex diffinitiõe dotis: quã cõiter ponũt doctores vt recitat. s. Th. di. 49. q. 4. ar. 1. q̃ talis eſt. Dos eſt ꝑpetuus ornatꝰ aĩe et corporis vite ſufficiens in eterna beatitudine iugiter perſeuerans. ergo ⁊c.

Diffinitio dotis.

Durã. h. q. 5. utrum dos ſubtilitatis ſit qualitas inherẽs.

¶ Cõtra arguit Durãdꝰ ꝓbãdo: ꝙ dos ſubtilitatis no ſit qualitas ĩherẽs corpi glorioſo. Subiectio inquit corpis ad aĩam q̃ ad opationes cognitiuas ⁊ appetitiuas: vr̃ ꝑtinere ad dotẽ ſubtilitatis. Iſta ãt ſubtilitas aut ẽ puritas opationũ ſenſitiuaꝝ: ⁊ ſic ſufficit puritas ſpũuꝫ ⁊ humoꝝ. Aut eſt obiectiua viriũ ſenſitiuarũ ꝑ quaꝝ rebellionẽ: corpꝰ nũc dr̃ aĩale. Et ſic ſufficit diuina virtꝰ aſſiſtẽs. Nec apparet bene: quõ ꝑ talẽ qualitatẽ hoc poſſit: qꝛ oĩs actus cuiuſcũq̨ qualitatis ſemꝑ inclinat ad vnum. ꝫ.

¶ Et lꝫ diuina hec aſſiſtẽtia: ñ poſſit dici forma habitualis: põt tñ dici dos: qꝛ ſpõſuꝫ ornat extrinſece: vt ſi ad tuitionẽ eius daret̃ ei militum cuſtodia.

¶ Rñdeo. Dicit̃ ꝓmo ꝙ dos ſubtilitatis nõ ẽ habitꝰ vnꝰ vel plures ordinatꝰ ad ꝑficiẽdũ potẽtias partis ſenſitiue appreheñſiuas vel appetitiuas. Hoc. n. ꝑtiet ad dotẽ agilitati: ſed ordinat̃ ad hoc: ꝙ corpꝰ ſit ſubiectuꝫ ꝑfecte aĩe vt ꝑticipet actũ ꝓmũ: q̃ ẽ eſſe ſubſtãtiale. diſt. 49. q. 4. ar. 5. in ſolutiõe. 3. q. Iteꝫ diſt. 44. q. 2. arti. 3. q. 1. ad tertiũ.

Dos ſb̃tilitatꝭ ad quid ordinet̃

¶ Dicit̃ ſcd̃o ꝙ habitꝰ virtutis nõ determinat vt dicit Petrꝰ ad vnũ mãlr̃: ſed tm̃ formalr̃. ſ. ad modum. Hoc aũt falſum eſt: qꝛ habitꝰ tẽperãtie determinat ꝑ modũ inclinatiõis ad obiectum tẽperãtie puta ad mediũ in delectationibꝰ tactꝰ ⁊ nõ ſolũ ad moduꝫ opandi. 3. ſen. di. 23. q. 1. ar. 4. q. 2. in ſolutiõe q̃rti. Itẽ. 1. par. q. 1. ar. 6. ad tertium. Qũo aũt idẽ habitus poſſit nũc inclinare ad hũc actũ: nũc ad oppoſitũ vel ad diuerſa obiecta: oſtẽdit s. Tho. 1. 2. q. 54. ar. 2. ⁊. 4.

Habitus determinat ad modũ ⁊ ad obiectum.

Cõcl̃o. ij.

Corpꝰ glorioſuꝫ nõ hꝫ rõne ſubtilitatis ꝙ poſſit eẽ ſimul cuꝫ alio corpore in eodẽ loco localr̃. Hanc ponit. s. Tho. di. 44. q. 2. ar. 2. in ſolutiõe. 2. q. Huius ratio eſt. Manente cã manet effectus. Sed cuꝫ dote ſubtilitatis manet cã incompoſſibilitatis duoꝝ corpoꝝ ad ſimul exiſtẽdũ in eodẽ loco. ergo cũ illa dote manet effectus.

¶ Cõtra arguũt aliqui. Primo dotis ſubtilitatis ꝓprius effectꝰ eſt penetratio corporum. ergo.

Alij vt recitat. Scotꝰ diſ. 49. q. 19.

¶ Rñdeo. negat̃ añs. et de ſuo effectu iam dictum eſt.

¶ Secundo. Chriſtus diuina virtute poteſt facere: ꝙ corpꝰ glorioſum ſit ſimul cum glorioſo. nõ autem ſimul cum non glorioſo. igit̃

non tantum per diuinam poten=
tiam ſed per aliquid creatū:quod
erit dos ſubtilitatis.
℟Rn̄deo.Diuina virtute corpus
glorioſuꝫ pōt ſimul eē cū glorioſo
⁊ non glorioſo.di.44.q.2.ar.2.in
ſolutione.4.q.
¶Tertio.Si dos ſubtilitatis nō
eſt rō eſſendi cū alio corpore:tunc
corpus poſt reſurrectioneꝫ eſſet i
onus anime:que quantū eſt ex ſe
poterit eſſe:cū quocūq; corpore.
℟Rn̄deo.poterit eſſe: nō tn̄ pro=
pria virtute ſꝫ diuīo miraculo:nō
tn̄ erit:q2 n̄ erit ꝯueniēs:vt ſeruet
debitus ordo q̇ diſtictionē reqrit.
¶Quarto.Deus pōt facere ⁊ con
ſeruare perpetuo vnū corpus cuꝫ
alio.ergo.poterit dare vnā formā
per quam idem fiat.
℟Rn̄deo.Negat ꝯn̄tia.Quia per
nullā formam creatā aufert a cor
pore glorioſo:qd̄ eſt p̄ncipiū incō
poſſibilitatꝫ coexn̄di alteri corpi.
¶Quito.Duo corpora nō glorio
ſa poſſunt ſe facere ſimul.ergo ⁊
duo glorioſa.Antecedens proba=
tur in igne et ferro et pane ac vi=
no.Ferruꝫ enim ignitū comburit
⁊ ſcindit.Itē vini humiditas eſt
vbiq; in pane.
℟Rn̄deo.Negatur an̄s.Ad pro=
bationē rn̄det.s.Tho.ſuper Boe
tio de trinitate.in illa qōe.Utruꝫ
Ferruꝫ ignituꝫ non eſt duo corpora.
duo corpa poſſint intelligi eē in
eodē loco.Ad quintū vbi ait i fer=
ro ignito nō ſunt duo corpora: ſꝫ
vnū corpus habens quidē ſpeciē
ferri:ſꝫ aliquas qualitates ignis.
¶Ad id qd̄ dicit de vino ⁊ pane:
rn̄det Petrus de pane inq̇t intin=
cto vel imbibito in vino vel aqua
dicēdū eſt: ꝙ vbi eſt ꝓſitas: ibi
eſt ſolū vinū vel ſola aqua.Ubi au
tē eſt panis ſolidus nihilominus
humectatus:ibi eſt ſolus panis al
teratus tn̄ a qualitatibus aque vl̄
vini:quorū ſubſtātia corrupta ē:
⁊ ſic nunq̄ eſt ſimul ferrū ⁊ ignis:
nec panis ⁊ vinū.Hec Petr⁹ ⁊ bn̄.

Cōclo.iij. Diuina virtu
te duo corpa
pn̄t eē ſimul in eodē loco.Hāc poa
nit.s.Tho.di.44.q.2.ar.2.i ſolu
tione.3.q.Hui⁹ rō ē.Cā p̄ma p̄t cō
ſeruare rē in eē ceſſantib⁹ cauſis
ſecūdis vt pꝫ p p̄mā ꝓpoſitionē
libri de cauſis.Sꝫ duo corpa re=
manere duo nequeūt niſi habeāt
eē diſtinctū qd̄ dp̄ēdet a cauſis ſe
cundis:ſicut a cauſis primis.er=
go.Diuina virtute fieri poterit:ꝙ
remaneant diſtincta: quāuis ei⁹
materia nō ſit diſtincta in ſitu ab
alterius corporis materia.
¶Cōfirmatur q2 corp⁹ xp̄i pueri
exiens de vtero.b.Uirginis clau=
ſtra pudoris n̄ fregit.Et dn̄s itra
uit ad diſcipulos clauſis ianuis.
¶Cōtra arguit Durād⁹ ꝙ p nul
Durandus hic q.6.
lā potētiā poſſit fieri ꝙ duo corpo
ra ſint ſimul in eodē loco ꝓprio ſi
ue ꝙ ſint indiſtincta ſm̄ ſitū.Pri
mo.ſupponendo ꝙ ſola quātitas
ſm̄ naturā impediat ſimultatem
plurīū corporū in eodē loco.Tūc
arguit.Nō min⁹ neceſſe ē duo cor
Utrū p diuinā potētiā fieri poſſit:ꝙ duo corpa ſimul ſint in eodē loco ꝓprio.
pora diſtigui ab inuicē ſitu et poſi
tiōe:q̄ꝫ duas partes eiuſdē corpo=
ris.Sꝫ ipoſſe eſt ptes eiuſdē corpo
ris:ſimul eſſe ſimultate oppoſita
huic diſtinctiōi.ḡ pariter duo cor
pora n̄ pn̄t eē ſimul:ſimultate op
poſita huic diſtinctioni.Maior p
bat.Actualis diuiſio partiū quā
titatis nō tribuit partib⁹ diuiſis
ꝙ poſſint eē plus ſimul q̄ꝫ ante di
uiſioneꝫ.ḡ ſimultas q̄ repugnat
partibus eiuſdē quātitatis: repu
gnat quibuſcūq; duab⁹ quātitati
bus.Minor quoq; probat.Quia
de eēntia ⁊ rōne quiditatiua quā
titatis.eſt habere partē extra par
tē ideſt diſtinctā ſitu:alioquin to
tū nō eſſet maius ſua parte.
℟Rn̄deo.Negat minor.Ad ꝓba=
tionē dicit nō eſſe de rōne formali
Nō ē eſſentiale quātitati:habere ptes diſtinctas ſitu.
quātitatis:ꝙ ptes ei⁹ ſitu diſtin=
guant.Tū q2 ſitus eſt p̄dicamētū
formalr̄ diſtinctum a quātitate ⁊
q̇ditatiue:vnde ſitū/a quantitate
deus ſeparare pōt.Tuꝫ q2 ꝯpleta
diffinitio quātitatis eſt ꝙ quātū
eſt diuiſibile in ea q̄ inſunt.pp qd̄

hr̄e partes eſt cōpleta rō quātita
tis:ꝙ aūt ille partes ſint diſtincte
ſitu vel loco:hoc accidit.Si dicat
ꝙ cōtinuū eſt cui⁹ partes copulā
tur ad eūdē cōem terminū:qd̄ ſup
Rn̄ſio Joā.de neapoli
ponit diſtantiā partiū extremarū
a media.Dicēdū ꝙ nō.Quia ma=
gis copularent termino cōi: ſi nō
diſtarent q̄ꝫ per hoc ꝙ diſtāt.Hec
eſt rn̄ſio Petri:i.quā redit ſolutio
quā dat Joā.de neapoli ad predi
ctā ſolutionē i quoli.q.4.⁊ addit
ꝙ de intrinſeca rōne quātitatis ē
habere partē extra partē vl̄ iuxta
partē ſitu vel poſitione nō actu ſꝫ
aptitudine: ſicut de intrinſeca rō
ne accidētis eſt ineſſe ſubiecto nō
actu ſed aptitudine.Uterq; con=
cordat cū dictis.s.Th.di.44.q.
2.ar.1.q.1.ad primū.Itē di.10.qō.
1.ar.2.q.4.ad tertium.Iteꝫ ar.3.
q.3.in ſolutione ſecūdi.Ex quib⁹
pꝫ ꝙ duplex eſt ſitus.Et ꝙ ſitus q̄
Duplex ſitus.
dicit ordinē partiū in loco: nō eſt
de intrinſeca ratione partiū quā
titatis dimēſiue ſed accidit ei.
¶Scdo.Si ſic.ergo eadē ratione
due ptes eiuſdē q̄ꝫtitatis: pn̄t i ſe
inuicē replicari totiēs: ꝙ maximi
corporis erit minimus locus.
℟Rn̄deo.Joā.de neapoli dicit: ꝙ
virtute diuina magnū corp⁹ poſ=
ſet eſſe in loco paruo ⁊ minimo eq̄
li vni parti ei⁹:vt corp⁹ xp̄i totum
eſt in minima parte ſacri altaris
Expō p pulchra dcti euāge. facilius eſt camelum ⁊c.
Et hoc forte innuit Saluator Mat
thei.19.vbi dicit ꝙ facili⁹ ē came
lum p foramē acus trāſire:q̄ꝫ diui
tem intrare in regnū celorum.Et
ſubditis paucis iterpoſitis.Apd̄
hoies hoc eſt impoſſe:apud deum
aūt oīa ſunt poſſibilia.Cōcordat
s.T.diſt.44.q.2.ar.2.in ſolutio
ne quinte.q.
¶Tertio.Sicut eſt ordo duratio
nis i motu ⁊ tpe ⁊ quātitatib⁹ ſuc
ceſſiuis:ita ē ordo ſitus in pmanē
tibus.Sꝫ nulla virtute fieri p̄t:vt
ptes tp̄is ſint ſimul:cū de rōe eaꝝ
ſit prius ⁊ poſteri⁹.ḡ nulla virtu=
te pariter fieri pōt:ꝙ partes quā=
titatis pmanētis ſint ſimul poſi=
tione.⁊ p ꝯn̄s nec duo corpa ſit.
℟Rn̄deo negat maior.Q2 ſucceſ=
ſio eſt dr̄ia ſpecifica ⁊ eēntial̄ mo
tus ⁊ tp̄is:vn̄ nō pōt fieri motus
ſine ſucceſſiōe plus q̄ꝫ hō ſine rō=
ne.Sꝫ poſitio nō eſt dr̄ia ſpecifica
q̄ꝫtitatis:cū ſit aliud p̄dicamentū
ſed bn̄ eſt ꝓpria paſſio ſeius a qua
deus pōt ſepare ſubiectū.Aptitu
do ḡ ad ſituꝫ ē p ſe i prio mō reſpe
ctu quantitatis:ſꝫ actualis inhe=
rētia ptinet ad ſcd̄ꝫ modū.In idē
redit ſolutio Jo.de neapoli.
¶Quarto.Duo accn̄tia eiuſdem
ſpēi nō pn̄t eē ſimul in vno ſubie=
cto.ḡ neq; duo corpa i eodē loco.
℟Rn̄deo.Scd̄m Petrū.Negatur
ꝯn̄a.Tū q2 accn̄tia ad ſubiectū cō
parantur informatiue: corpa vo
ad locū extrinſece.Tū q2 duo acci
dētia reſpectiua ſūt i duob⁹ filijs
reſpectu vni⁹ patris.⁊ ſilr̄ duo vbi
in duob⁹ corpib⁹ reſpcū vni⁹ loci.
¶Arguit quinto:ꝙ rōnes.s.Th.
ſūt ſolubiles.Nā veriſſimū ē bea=
tā virginē ſemper pmanſiſſe virgi
nem.In qua naſcente xp̄o fuit vir
tute diuina facta dilatatio neruo
rū ⁊ meatuū nāliuum:nō fractio.⁊
ideo nō fuerūt duo corpora ſimul.
Et hūc modū vident tenere Gre=
gorius Nicenus ⁊ Ambroſi⁹ ſup
illo verbo Lu.2.Omne maſculi=
num ⁊c.ait.n.editus virginalem
vterū:aperuit.⁊ Ambroſi⁹ hic ē q̄
aperuit mr̄is ſue vuluā.
¶Ad id qd̄ dr̄ ꝙ xp̄s ſurrexit clau
ſo ſepulchro:dicit hoc non haberi
ex ſacra ſcriptura.qd̄ ſi ex dict ali
quoꝝ ſanctoꝝ haberetur accipiē
dum eſt pro opinione.
¶Neq; habet ꝙ xp̄s intrauerit p
ianuas clauſas:ſꝫ clauſis ianuis:
q2 potuit inuiſibilis diſcipulis in
trare p feneſtras:aut p ianuas ſu
bito apertas ⁊ ſubito clauſas:vel
multis alijs modis.
¶Itē xp̄o aſcēdente: ceſſit celum
diuinitus.Nec oē diuiſibile ē cor
ruptibile:ſꝫ ſuppoſita corruptibi
litate:diuiſuꝫ facili⁹ corrūpit.Un̄
corp⁹ mathematicū diuiſū n̄ corrū

peretur a ꝯ̄trio aut corruptiōe ſibi aut diuiſione vſqꝫ ad minima.

¶ Nec eſt ſimile: ſi virtute diuina corpus xp̄i ſit ſimul cū quātitate panis: ꝙ poſſit eſſe ſimul cuꝫ ſubſtātia: q̄ꝛ oſtēſum fuit: ꝙ quātitas xp̄i nō eſt in hoc ſacramento: nec ex vi conuerſionis: nec ex aliqua concomitātia. Item ab omnibus cōcedit̄ ꝙ corpus chriſti nō eſt in ſacrō altaris quātitatiue. ꝙ.

¶ Rn̄deo. Solutiones p̄dicte nō valēt: vt inquit Petrus. Et ad id qđ dicit̄ de apertione vel dilatatione neruoꝝ. b. Uirginis: exponēdū eſt inquit cū aliqui dicunt xp̄ꝫ aperuiſſe vterū clauſum: ſicut dꝛ infernū aperuiſſe. Habet. n. clauē

Q̄uo intelligi d̄beat: ꝙ chriſtus apuerit vterum virgis.

Dauid: qui aperit ꝛ nemo claudit Quia. n. nullus exit de domo ſine apertiōe: ideo dicit̄ aperuiſſe xp̄s q̄ꝛ exiuit: q̄ꝛ ad modū aperientis exeūdo ſe habuit: non ꝙ dilatauerit: q̄ꝛ talis aptio ēt ſine fractione apponit̄ clauſiōi ꝛ nō ſolū fractōi. Sācti aūt dicūt non ſoluꝫ clauſuꝫ pudoris ſignaculū: ſꝫ ēt ip̄ꝫ veꝝ ꝛ portā i domo dn̄i clauſaꝫ. Et ꝙ illa porta clauſa uerit p̄ncipi ꝛ non aperiet̄ ꝛ dn̄s itrat ꝛ exit ꝑ eā: ide

Probatur ꝙ chriſtus clauſo exierit ſepulchro.

b. Gregoriꝰ in homelia ſuꝑ illud Jo. 20. Una ſabbatoꝝ cū fores eſſent clauſe: ait. Moriturus veniēs nō apto vtero virginis exiuit. Auctoritatē ꝟo adductā. b. Ambroſij exponit: vt dcm̄ eſt. s. T. in. 3. ꝑ. q. 28. ar. 2. ad p̄mū. Idē rn̄det ad auctoritatē Gregorij Niceni.

Eſt ex ſac. ſcriptu. xp̄ꝫ ſurrexiſſe clauſo ſepulchro.

¶ Ad rn̄ſiones q̄s dat ad illud de reſurrectiōe xp̄i clauſo ſepulchro: dꝛ ꝙ nō valēt. Nō p̄ria: q̄ꝛ ex dictꝭ ſacre ſcripture habet̄ aliqualr̄: ꝙ xp̄us reſurrexit clauſo ſepulchro. Nā dꝛ Matt. 26. ꝙ mulieres viſitātes ſepulchrū dicebant adinuicē: q̄s reuoluet nobis lapidē ꝛc. ꝛ Matt. vltio dꝛ accedēs reuoluit lapidem: ꝛ cōſtat ꝙ xp̄s iam reſurrexerat. Inde Chriſoſtomus ſuꝑ

Chriſoſtomus.

illud Luce. 24. Et inuenerunt reuolutū lapidem. Amotꝰ eſt iquit lapis poſt reſurrectionē ꝑꝑ mulieres: vt credāt. Itē Beda. Ipſe em̄ factꝰ imortalis clauſo ſepulchro potuit exire reſurgendo. Illud autem qđ dicunt ſancti conformiter exponēdo euāgelia: nō eſt accipiēdum pro opinione: ſed pro veritate ab eccleſia approbata.

Beda.

¶ Rn̄ſiones ēt quas dat ad illud de igreſſu chriſti ad diſcipulos ianuis clauſis: nō valēt. Tū q̄ꝛ p̄ma exp̄ſſe eſt ꝯtra Auguſtinū i quodā ſermone paſchali exp̄ſſe tenētē ꝙ intrauit per hoſtia clauſa chriſtꝰ ad diſcipulos. Secūda etiā rn̄ſio exp̄ſſe ꝯ̄dicit ſcripture. Jo. penul. q̄ dicit. Ingreſſus eſt ad diſciplos cum fores eſſent clauſe ꝛ clauſis ianuis.

¶ Id ꝟo qđ dꝛ de aſcēſu xp̄i ad celos: nō valet. Tū q̄ꝛ eſt cōtra modū loquēdi. b. Auguſtini. Tuꝫ q̄ꝛ apud ph̄m pariter eſt impoſſe celos ſcindi ſicut duo corpora eē in eodē loco. Inde. b. T. di. 44. q. 2. ar. 2. ad tertiū ait. Corpus glorioſum trāſibit ſpheras celorū ſine coꝝ diuiſione: nō ex vi ſubtilitatꝭ ſed ex diuina virtute: q̄ eis ad nutum in oībus ſubueniet.

Q̄uo fiet tranſitus corporꝭ beatorum ꝑ orbes.

¶ Ad alia ſupra reſponſum eſt.

¶ Quia etiā rn̄ſiones date ad rationes Scoti ꝓbantis cōcluſionē infringunt̄ ex ſuꝑioribꝰ: ideo pro nunc ſat ſint dicta. Uno excepto qđ eſt. s. T. ſuꝑ Boe. de trini. ꝛ 3° quol. q. 22. ad ſcđm dicētis ꝙ impoſſibile eſt duas lineas mathematicas eſſe infra duo pūcta: q̄ꝛ ratio diſtinctiōis eſt tm̄ ex ſitu: ſꝫ duas nāles eſt poſſe nō quidē per nāꝫ ſꝫ ꝑ miraculū vt ēt ſupra dictū fuit.

Inter duo pūcta non p̄nt eſſe due line mathematice ſed nāles.

¶ Cōtra eandē arguit Scotꝰ improbādo modū ponēdi quo dicit̄: ſolum deū poſſe facere duo corpora eſſe ſimul in eodē ſitu p̄rio. Uel manēt principia iſtoꝝ corporum eſſentialia vt ſunt in vno loco diſtincta vel non. Si ſic: ergo cū ſint creata deus nō cōſeruat tm̄: ſi nō ſequunt̄ cōtradictoria. ſ. ꝙ deꝰ cōſeruat ꝛ nō cōſeruat vnum ꝛ idem ſimul: q̄ꝛ ſm̄ te cōſeruat illud eſſe

Sco. in 4. diſt. 49. q̄. 16.

diſtinctū eis: ꝛ nō cōſeruat: q̄ꝛ nō ꝯſeruat niſi qđ eſt. ſed mā illiꝰ eſt mā iſtius ꝛ forma illiꝰ eſt forma iſtiꝰ: ꝙ nō ſunt diſtincta ꝙ nec conſeruat vt diſtincta: ꝙ ꝯtradictio.

¶ Rn̄deo. Manent principia intrinſeca eſſentialia diſtictiōis illorū corpoꝝ q̄ ad ſuā entitatē. ſ. due mā̄e: due forme: ꝛ due dimēſiones ſꝫ nō manēt q̄tū ad ſufficientē virtutē cāndi naturalr̄ diſtinctionē illoꝝ corporū: lꝫ habeāt aliqualeꝫ virtutē diſtinctiuā cui ſuꝑaddit̄ virtutis diuine miraculū. Cū aūt obijcitur ꝙ tunc ſolus deus nō cōſeruat illam diſtinctionē: ſed cum cauſis ſecūdis. Dicit̄ ꝙ lꝫ ille cauſe cōcurrant: nō tn̄ ſole ſufficerent Dicit̄ aūt ſolus deꝰ hoc facere q̄ꝛ principalr̄ ꝛ iſolite hoc facit tollēdo a dimēſionibus ſuū naturaleꝫ effectū. ſ. expellere aliam dimēſionem ab eodē ſitu. s. T. 2. quoli. q. 20. ꝛ q. 21. itē ſuꝑ Boe. de trin.

¶ Sciēdum ꝙ ex p̄dictis habent̄ ſex. Primū ꝙ nālis effectꝰ corꝑis phyſici eſt expellere aliud corpus de ſuo ꝓprio loco. Scđm ꝙ diſtinctio corporuꝫ phyſicoꝝ cauſat̄ ex diſtinctiōe mā̄e per diuiſiones diſtincte. Tertiū ꝙ naturalr̄ diſtinctio dimenſionū ſimul cauſat diſtinctionē corporū. Quartū ꝙ diuina virtute dimenſiones p̄nt ſuſpēdi a ſcđo effectu: lꝫ nō ſuſpēdātur a primo. Quintū ꝙ in caſu noſtro dimēſiones diſtinguūt corpora formalr̄: nō tn̄ ſufficiēter vel p̄ncipalr̄: cauſa vero p̄ncipalis ſuppleus inſufficiētiā principioꝝ formalium ꝛ mālium ꝛ cōferens eis nouū modū eſſendi ꝛ cauſandi eſt diuina virtus. Sextū eſt ꝙ deus pōt cōſeruare effectū ſecūdarium cauſe formalis: q̄n proxima cauſa nō ſufficit: licet non poſſet conſeruare p̄mariū eius effectū ſine ſufficientia cauſe formalis: vt ptꝫ in propoſito de duplici effectu dimēſionū: quoꝝ quilibet pōt dici formalis licet ſecundus nō ita ꝓprie ſit formalis ſicut primus: ſꝫ poſſet

Deꝰ pōt ꝯſeruar̄ effectuꝫ ſcđꝫ cāe formal̄: nō autē p̄mariū ſine ſufficiētia ſue cāe.

dici effectus quaſi cāe efficiētis.

¶ Secundo arguit. Situs aut eſt formale diſtinctiuum ꝛ eſſentiale quātitatis aut accidentale ꝛ caſuale. Si formale ꝛ eēntiale: ergo deꝰ nō pōt ꝯſeruare q̄ttitatē ſine ſitu. Si aūt accidentale ꝙ añ illud habuit cāꝫ ꝓpriā diſtinctionis: ꝛ tunc deus ꝯſeruat illa diſtincta ꝑ ſuas cauſas proprias.

¶ Rn̄deo. Situs duplex. primus eſt dr̄ia q̄ttitatis ſiue eā circūloq̄t̄ ꝛ eſt formale ꝛ eēntiale diſtictiuū q̄ttitatis dimēſiue: nec ꝑ quācūqꝫ potentiā fieri pōt vt diſtinguatur quātitas ſine eo. Alius eſt ſitus q̄ eſt p̄dicamētum ſpāle ꝛ hic nō eſt p̄ncipiū formale diſtinctiuuꝫ ſed ꝯſequit̄ ſicut effectus cām: a qua tn̄ nāliter non pōt ſeparari ſuper Boe. de tri. in. q. qua q̄rit. Utrum loci varietas aliquid faciat ad diſtinctionē ſm̄ numerū. Itē in primo quolib. q. 21.

Sitꝰ duplex differentia q̄ttitatꝭ ꝛ p̄dicamentū.

¶ Sciēdū ꝙ diuerſa vbi exiſtētia in diuerſis corporibus ſubiectiue reſpcū eiuſdē loci nālr̄ repugnāt ꝛ incōpoſſitatē hn̄t rōne incōpoſſibilitatis ſuarū cārū quarum vna aliā excludit. ſ. diuiſio diuiſionem Itē duo reſpectus extrinſecus adueniētes ſunt cōpoſſibiles reſpcū vnius termini q̄n neuter illorum adequat terminū vt duos reſpcū ſilitudinis in diuerſis ad vnum ſimile: ſecus aūt eſt quando alter eorum adequat ꝛ cōprehēdit ſuū terminum.

Aduerte de repugnātia diuerſorū vbi.

¶ Cōtra eandē ꝯcl̄oneꝫ arguunt alij ꝙ ꝑ nullā potētiā duo corpora p̄nt eſſe ſimul in eodeꝫ loco ſic. Dimēſio eſt formalis rō repugnādi duo corpa eſſe ſimul: ꝙ ea ſtāte non p̄nt eſſe ſimul.

Alij q̄s refert. Scotus vbi. s.

¶ Cōfirmat̄. eadē eſt repugnātia duarū dimenſionū ad eſſendū in eodē loco: que repugnātia duorū ꝯ̄triorū accidētiū ad eſſendū in eodē ſbo. ſꝫ eſſe nequeunt duo accidentia in eodem loco. ꝙ.

¶ Rn̄deo. negat añs. q̄ꝛ eſt effectꝰ quaſi cauſe efficientis vel ſi eſſe

ctnis formalis: nō tamē primari⁹
ſʒ ſecūdari⁹ vt dcm̄:q̄ pōt ſuſpēdi
ꝑ diuinā potētiā a cauſisſecūdis.
¶Ad ↄfirmationē dr̄ negādo ſili
tudinē:q̄ꝛ pꝛia eſt quaſi duarū cā
rum efficiētiū.ſcōa quaſi duarum
cauſarum formaliū.
¶Itē arguūt.Si duo indiuiſibi=
lia eſſent ſimul:eſſent vnū:vt dici
tur.6.phy.ergo ſi duo corpora eſ=
ſent ſimul eſſent vnum.
¶Rn̄deo.negat an̄s.Pn̄t em̄ duo
indiuiſibilia eſſe ſimul: vt dr̄.4.
tex.34. phyſi.de ſuꝑficie corꝑis locātis et
locati:licet nō poſſint eſſe imedia
ta. Negat etiā ſilitudo: q̄ꝛ indiui
ſibilia nō ſunt ꝓpꝛie in loco:ſicut
corpora.
¶Ultimo arguunt a puncto ad
pūctū nō pōt trahi niſi vna linea.
ſed ſi duo corpora eſſent ſimul:tūc
traherentur due.
¶Rn̄deo.s.Th.diſt.44.q.2.art.
2.q.3.in ſolutione ſecūdi.negatur
ↄn̄a:q̄ꝛ ſuppoſito miraculo intel=
ligerētur due linee ſine diſtinctio
ne ſitus:ꝛ ſic traherentur a diuer
ſis punctis exiſtentibus in diuer
ſis ſubiectis.

Queſtio.ij.

Ff Iſi. mrenſis
Circa eandē diſtin.44.que=
rit ſcōo.Utrum anima ſepa=
rata poſſit pati ab igne corporeo.
Pro hac queſtione ſit prima
concluſio.Ignis inferni
affliget corpora dānatorū:nō ta=
men alterabit ea a ſua naturali
qualitate.Hāc probat.s.Tho.in
preſenti diſt.q.3.ar.1.in ſolutione
tertie.q.itē cōtra gen.4.cap.89.
Ratio ꝓ prima parte cōcluſionis
eſt.Tangibile improportionatū
armonie tact⁹ approximatū ſen=
ſui ꝛ corꝑi:nō oīno ſubiecto dn̄io
anime:natū eſt affligere ſenſum.
Sed ignis inferni taliter ſe habe
bit ad corpora dānatorū ꝛ tactuʒ
illorū:ergo affliget ea.Pro ſecun
da parte rō eſt.Ceſſante pꝛio mo=
tu ceſſabit oīs motus corporū al=
teratiuus a ſua nāli diſpoſitione.
ſʒ poſt reſurrectionē ceſſabit pꝛi=
mus mot⁹ qui eſt pꝛimi mobilis
ergo.
¶Cōtra arguit Duran.Ibi nihil
reale abijcitur ꝛ cōueniēs nāe in
troducit:ꝰ nō eſt paſſio afflictiua
ↄn̄s nota.an̄s ꝓbat.q̄ꝛ ꝑ ſpūalem
imutationē nihil reale abijcitur ꝛ
eſt ꝑfectio ipſa ſenſuum.
Duran. i.4.diſ. 44.q̄. 10.
¶Rn̄deo.negat an̄s quo ad ſecū
dam partē.Ad probationeʒ dicit
q̄ nō omnis ſpūalis vel intētiona
lis imutatio ſenſuū eſt cōueniēs
nature animalis aut ſenſui tā ex
teriori q̄ȝ interiori:vt pʒ de viſu ex
tremorū colorum ꝛ de auditu diſ=
proportionatoꝝ ſonorū.
¶Scienda q̄ ſpecies rei ſenſibi=
lis vel ipſa ſenſatio pōt cōparari
ad ſenſum dupl'r ſm̄ duo que ſūt
in ſenſu.ſ.potētia ſenſitiua ꝛ orga
nuʒ eius.Quo ad pꝛimū. Omnis
ſenſatio perficit ſenſum:nō auteʒ
quo ad ſcōm: q̄ꝛ organū ſenſus ꝑ
ſenſationē obiectorū cōuenientiū
nō ꝑficit:ſed imꝑficit ꝛ affligitur.
Senſa tio ſemꝑ perficit ſenſuʒ ꝗ ad potē tiam nō quo ad organū.
¶Scōo arguit.Cōe damnatis et
beatis:nō pōt poni afflictio dāna
torū.ſed ſpūalis imutatio ē hmōi
ꝰ illa nō afflictiua dānatorū. ma=
ior pʒ q̄ꝛ poſita cā ponit effectus
minor de ſe nota eſt.
¶Si dicat q̄ hoc ꝓuenit ex varia
apprehēſione dānatis apprehen
dentibus ignem vt nociuū.
¶Contra. Illa apprehenſio aut
erit falſa aut vera. Non falſa: q̄ꝛ
illa nō eſt a deo:q̄ꝛ deus nulli im
mittit iudiciū falſuʒ ſicut nec per
uerſum appetitū.Neq̄ illa appre
henſio eſt a ſeipſis:q̄ꝛ dānati poſt
reſurrectionē erunt eque perfecti
ſicut nunc:ideo ſicut nūc poſſunt
iudicare:vtrū ignis ſit vere noci=
uus:ita tunc.Si vera:ꝰ ille ignis
erit vere nociuus:ꝛ ſic dānati af=
fligerentur vera paſſione natura
li ab igne illata.
¶Rn̄deo ſm̄ Petrū vera eſt illa
maior niſi alteri parti aliquid ad
datur vel minuatur.Poteſt enim
effect⁹ alicui⁹ cauſe impediri du=

pliciter:aut ꝓpter agens ↄtrariū
aut ꝓpter contrariam diſpōnem
Unde ignis qui cōbuſſit caldeos
ꝛ nō pueros nō fuit alteri⁹ rōnis:
ſʒ natura ignis fuit īpedita ī pue
ris ꝛ nō ī caldeis.De diſpōne ↄtra
ria pʒ in calefactiōe cere ad quā
ſequit rarefactio . in calefactione
vero oui ↄdēſatio.Idē.s.Tho.4.
ↄtra gē.cap.89 .item.86.Ex qui=
bus pʒ q̄ licet imutatio ſpūalis
ſenſus tact⁹ ſit cōis beatis ꝛ dā=
natis:tn̄ btōs nō affligit:q̄ꝛ corꝑa
coꝝ ꝑfecte erūt ſubiecta aīe:affli=
get aūt dānatos rōne oppoſita.
De igne nō com= burente pueros.
¶Ad id qd̄ dicit de apprehēſione
vera vl' falſa.reſpōdet q̄ nō eſt ꝑꝑ
diuerſaʒ apphenſionē ſʒ diuerſaʒ
receptionē.Nā btūs recipit ſenſa
tionē nō vt leſiuā:dānatus vero
ſic.Item pōt dici q̄ beatus ſi po=
neret manum in igneʒ indicaret
ignem leſiuū aptitudine.dānat⁹
vero actu:ꝛ ſic nō eſt falſum indi=
ciū.Nec obiectū eſt poſt actū:ſed
ante:ſic ēt pꝛi⁹ dolet hō q̄ ꝑcipiat
ſe dolere.Hec eſt ſolutio Petri.
Catho= lica ex= plana= tio au= reaq̄ ꝗ modo ignis i fernı ſit vere le= ſiuus.
¶Sciēdū ſcdo q̄ hec ſolutio ac ꝑce
dētes nō vident.aſſignare modū:
ꝗ ignis ille ſit realr leſiu⁹ vl' actu
ledēs corp⁹ dānati pluſq̄ȝ corpus
beati.Iō dicēdū videt q̄ leſio cor=
poris que eſt obiectū ꝛ cā doloris
ſenſibilis dānati:eſt aliquid pꝛi⁹
natura ꝑcedēs illū dolorē:qd̄ ſic ē
ꝓpꝛiū dānati.qd̄ non ↄuenit bea
to.Hoc autem videtur eſſe coacta
detentio ab illo igne ꝛ coacta ſen
ſatio illius impediens libertateʒ
ſentiēdi alia delectabilia ꝛ eſſen=
di quo vellet:ꝛ coacta coniunctio
cū obiecto tā diſcōueniēti organo
tactus:violentās virtutes appꝛe
hēſiuas ꝛ appetitiuas ꝛ motiuas
ipſi⁹ dānati.Hāc aūt cōparatio=
nē hʒ ille ignis ad corpus dānati
quā nō pōt hr̄e ad corpus beati.
¶Sciendū quoq̄ q̄ ignis infer=
ni nō calefacit corpus dānati nec
aliquā eius formā ſubſtantialeʒ:
aut accidētaleʒ corrūpit: aut intē
dit aut remittit:aut aliquā quali
Ignis inferni ñ calefa cit:neq̄ realē i= mittit q̄ litateʒ.
tatem nouā habentē eſſe natura
le imprimit.ſed alio modo ꝛ illud
ledere pōt vt ſupra dictum eſt.
¶Sciendū tertio q̄ ille ignis ꝛ ſi
virtute ꝓpꝛia nō poſſet cauſare ī
dānato dolorē ſenſibilē imediate
ſine corporali leſione ꝓpꝛie dicta:
poſſet tn̄ mediate cāre ꝑſuppoſi=
ta violenta detētiōe ſpūs ī illo : vt
ſit talis ordo in penis q̄ ille ignis
pꝛio cāt dānato coactā ſenſationē
ꝛ detētionē.Scōo ex hac ſenſatiōe
ſil'cū aliq̄ īteriori ꝑceptiōe hmōi no
cumēti ſeq̄t triſtitia īterior.Tertio
ex hac īteriori triſtitia redūdat in
ſēſualitate dolor ſēſibilis ꝑ modū
quē oñdit.s.Th.4.ſen.di.17. q.2.
arti.3.ī ſol'one pme.q.Itē ī.4.ſen.
diſt.50.q.2.ar.3.q.2.ad.1.
Penarū inferni ordo.
¶Sciendū.quarto q̄ ille ignis le
det aliquo modo corꝑa dānatorū
nō ſoluēdo cōtinuū aut corrūpen
do vel alterādo alteratiōe nāli vl'
abiectiua alicui⁹ ↄueniētis ſʒ ꝑ ſi=
miſſionē alicui⁹ q̄litatis aut forme
vel ſenſatiōis: vl' alteri⁹ q̄uocunq̄
diſcōueniētis corꝑi aut organis
ſenſuuʒ.Stati q̄q̄ ſenſatiōes q̄uq̄
ſenſuū ledet corpoꝝ dānatoꝝ: cō=
currēte tn̄ aliq̄ ſenſatiōe īteriori.le
det igit inferni corpora dānatorū
multipl'r: īproportionabil'r.ſ. diſ=
cōueniēter:mouēdo:detinendo et
impediēdo potētias apprehenſi=
uas ꝛ appetitiuas ꝛ motiuas orga
nicas et corpori affixas.
Multi= plex le= ſio ignis i corꝑa dānato rum.
¶Arguit quoq̄ ideʒ ↄtra ꝓbatio
neʒ cōcluſiōis:qua dicit q̄ ceſſan=
te motu celi ceſſabit oīs alteratio.
Primo Dicit articulus parrhiſiē=
ſis.Dicere q̄ ceſſante motu celi: ſi
ignis eſſet iuxta ſtupā.nō cōbure=
ret eam error.ergo.
Duran dus vbi ſupra.
¶Rn̄deo Ille articulus ſane in=
telligēdus eſt:ꝛ ſic q̄ ceſſante mo=
tu celi ignis nō cōbureret ſtupam
etiā virtute diuina quaſi ignis alī
quid poſſit in virtute celi qd̄ non
poſſit in virtute dei.ꝛ ſic intende=
bāt illi qui cōtra articulū de igne
inferni ꝓbabant q̄ ceſſante motu
celi:ignis nullo mō poſſet affliger

dãnatos.ſꝫ dicere ꝙ ignis hoc nõ
poſſit ꝑ nãm ſuã:hoc nõ eſt erro=
neũ ſicut nec dicere. Virginẽ non
poſſe parere per naturã ſuam.

¶Scdõ. Celũ eſt oĩs alteratiõis
cã:ğ ceſſãte motu celi ceſſabit oĩs
alteratio:qḋ ẽ ꝯtra tuã poſitionẽ:
qui dicis ꝙ nõ ceſſabit intẽtiona=
lis ſed naturalis.

¶Rñdeo. Ceſſabit oĩs mutatio
nãlis celi motu ceſſante:nõ autẽ
nãlis:vide rõnẽ de potẽtia dei.q.
5.ar.8.Item de potentia dei.q.5.
ar.10.ad.8.vbi dicit ꝙ ceſſãte mo
tu celi: ceſſabit motus: qui a celo
depẽdet:ſed nõ motus cordis:qui
ab anima dependet. Per oppoſi=
tũ vero ceſſabit oĩs brutoꝝ motꝰ:
qm̃ oĩno a celo depẽdet.eadẽ.q.ar
ti.9.Itẽ de malo.q.16.ar.10.ad.5.
ꝙ motus pñt fieri ab alijs cauſis
vt a volũtate hoĩs:demone vel an
gelo:⁊ hi nõ ceſſabũt.Gñaliter er=
go etiã ſm Petrum ceſſabunt om
nes motus:qui a celo pendẽt: nõ
autem violenti.

Ceſſante motu celi: nõ ceſſabũt motus ab aĩa:nec motus violẽti.

¶Tertio. Iſta opinio diſtinguit
de paſſionibꝰ ſenſuũ:qꝛ quedã eſt
naturalis ⁊ realis.Nãlis qdẽ:qꝛ ẽ
ex principijs naturalibus natu=
ralr̃ agẽtibꝰ.realis ṽo: qꝛ ꝑ eã ſit
⁊ realis forã in ſuſceptiuo habẽs
eſſe: circũſcripta oĩ operatione aĩe:
alia intẽſionalis.

¶Cõtra.oẽs ſunt reales ⁊ nãles⁊
eq̃lr̃ depẽdẽt a pmo alterãte.Iõ ſi
ceſſante motu celi põt eẽ immuta
tio ſoni et coloris:ergo ⁊ imutatio
naturalis ſm qualitates tangi=
biles.

¶Rñdeo.Scdm Petrũ.Immuta=
tio intẽtiõalis eſt vera naturalis⁊
realis:ſicut alia:imo magis natu
ralis qꝛ ꝑficit nãm:illa deſtruit et
magꝫ realis:qꝛ nobilior ẽ ſenſatio
q̃litatis q̃ ipa q̃litas. Cõdiſtiguit
naturaliter⁊ realr̃ eo mõ quo ſcdo
de anima.forã q̃ eſt anima diſtin=
guit a forã:q̃ ẽ natura:q̃ eſt deter
minata ad vnũ:illa ãt nõ:vñ et dr̃
ꝙ aliq̃ paſſio ẽ naturalis ⁊ aliqua
aĩalis.Itẽ ꝯdiſtinguit:qꝛ nãlis ẽ ꝑ

Preclara h̃ dicunt de immutatione intẽtionali.

motũ:intẽtiõalis ꝑ mutationẽ in
ſtantaneã.Dicit aũt intẽtionalis
nõ realis:qꝛ nõ eſt res illa q̃ ſentit
ſed deus ſimilitudo.

¶Verũtñ.s.T.aliter accipit illaꝫ
diſtinctionẽ.vocat. n. imutationẽ
naturalẽ ſm quẽ forma recipit in
immutatio ſꝫ eẽ naturale ſicut ca
lor in calefacto:intẽtionalis ṽo ſi
ue ſpũalis ſꝫ qua forã immutabi
lis recipit i immutato: ſꝫ eẽ ſpũa
le vt forã coloris in pupilla. diſt.
44.q.3.ar.1.in ſolutiõe.3.q.Item
prima parte.q.7.ar.3.Itẽ de potẽ
tia dei.q.5.ar.8.

¶Arguit Durãdus quoqꝫ:ꝙ celũ
rõne ſui motꝰ localis:nõ ſit cã ali
cuius alteratiõis pmo.Quo alte=
rãs alteratꝰ eſt aliqua qualitas in
eo:ſed motꝰ celi nõ eſt qualitas:ğ.
Maior ꝓbat:qꝛ nõ eſt ſubſtãtia ꝑ
Ariſto.de ſenſu ⁊ ſenſa. Nec quã=
titas:qꝛ non eſt pncipiũ actionis.
Nec relatio.5.phy.tex.10.ğ quali
tas.Minor de ſe patet..

Durã. vbi.ğ.

Utrum celũ rõne motus: ſit cã alteratiõis.

¶Rñdeo.Vera eſt maior de agẽte
pncipali:qḋ agit ꝑformã ꝓpriã:tñ
gñalr̃ falſa eſt de agẽte inſtrumẽ=
tali:qḋ mouet motũ:ſic celũ eſt in
ſtrumẽtũ ſubſtãtie ſeꝑate mouen
tis.Ideo motio ſbe ſeparate eſt ce
lo rõ agẽdi.attẽto ꝙ in illa motio
ne eſt virtꝰ ſbe ſeparate ꝑ modum
intentionis que eſt qualitas.

¶Sciẽdũ itaqꝫ ꝙ de mẽte.s. Th.
videt eſſe ꝑfata rñſio.ſ.ꝙ motꝰ ce=
li ſit ei rõ agendi:⁊ nõ ſolũ cã ſine
qua nõ.de potentia dei.q.5.ar.8.
Item.4.ſen.diſt.1.q.1.arti.4.q.2.
ad quartũ.Itẽ prima parte.q.110.
ar.2.ad ſecundũ.Item de potẽtia
dei.q.6.ar.3.ad primũ.Idẽ de ma
lo.q.16.ar.9.et.10.

Motus celi: eſt rõ agendi celo.

¶Scdo arguit.ceſſantẽ motu celi
ignis remãebit ita calidꝰ ſicut pus:
⁊ ſtupa ita diſpoſita.Ergo eis ap
proxiatis neceſſario ignis ꝯburet
ſtupã:ſic pꝰ.⁊ eodẽ mõ cũ corꝑa dã
natoꝝ ſint ṽe paſſibilia.poterũt ṽe
calefieri ⁊ immutari ab igne ſicut
nunc.

¶Rñdeo.negatur añs.qꝛ nullum

agẽs inferiꝰ ẽ diſpoſitũ bñ admo=
nere: nec patiens ad moueri niſi
ſuppoſito motu celi: ſine q̃ nõ ẽ a=
ctio illa celi a q̃ depẽdẽt iferiora.ḋ
potẽtia dei.q.5.ar.8.ad q̃rtum.

¶Contra eandẽ arguit Aureolꝰ
probando:ꝙ organa ſenſuũ dãna
toꝝ puta tactus calefiẽt realiter.
Primo qꝛ apphẽſio excellẽtis ca
lidi eſt quedã calefactio: trahens
medium armonie tactus ad extre
mum .Sed ita erit in dãnatis:ğ.

Aureolus.

Utrum organa ſenſuuꝫ dãnatorũ calefiẽt realiter.

¶Scdõ.ſcriptura dicit ꝙ dãnati
mittentur in ignem et ardebunt.

¶Tertio qꝛ auctoritates ſctõrum
puta Auguſtini ⁊ Grego.nũq̃ di=
ſtiguũt paſſionẽ itẽtiõalẽ a reali.

¶Rñdeo.negat añs.ad primũ qꝛ
ex Auerroi.2.de aĩa.cõ.135. appet
ꝙ organa ſenſuũ ad hoc ꝙ fiat ſen
ſatio:nõ neceſſario:nec de ꝑ ſe req̃
rũt aliquã receptionẽ niſi ſpũalẽ:
⁊ ſi alia ꝯcurrat:illa de ꝑ accidens
ſe habet ad ſenſationem.

¶Ad ſcdm dicit:ꝙ veraciter arde=
bunt ⁊ torquebunt mõ ꝑdicto.

¶Ad tertiũ dr:ꝙ argumẽtũ ab au
ctoritate negatiue nõ valet.⁊ p̃te=
rea:ſcti ipſi dubitatiue i multꝭ lo=
cis loquuti ſunt:vtrũ ille ignis ſit
mãlis aut corꝑal' aut mere ſpũa=
lis:pñti diſt.q.3.ar.2.q.1.ad pmũ.

Sancti aliquãdo dubitatiue locuti ſũt de igne inferni.

¶Itẽ ꝓbat idez Durãdus:ꝙ paſ=
ſio itẽtionalis eſt realis q̃nqꝫ me=
dijs:q̃rũ ſolutio pꝫ ex ꝑdictis:⁊ ad
abũdantiorẽ doctrinã aduertito.

¶Primo paſſio põt dici realis du
pliciter.Primo vt diſtinguit con=
tra nihil:⁊ ſic oĩs paſſio ſenſus vl'
intellectus eſt realis.Scdõ dr̃ rea
lis qꝛ paſſum recipit formã realẽ:
ſimilẽ forme agentis quo ad mo=
dum eſſendi: qua forma realiter
tranſmutat cũ abiectione alicuiꝰ
ſibi ꝯuenientis:et hec paſſio non
erit i donãtis.Corruptio vero ſen
ſus a ſenſibili:ſiue debilitatio or=
gani ſunt ꝑ accñs in ſenſatione.i.
nõ inquantũ mouet intẽtionalr̃.
ſꝫ nãlr̃.prima.ſcde.q.22.ar.2.ad
tertiũ.Et pma pte.q.78.arti.3.

Attendito q̃ attẽtiſſiẽ: pulchra hec: de paſſiõe intẽtionali.

¶Ex qbꝰ patẽt tria. Primuꝫ poſt
viſionem coloris põt remanere in
oculo ſpẽs coloris aut luminis:ñ
autẽ realis color aut reale lumẽ.

¶Scdo poſt auditõeꝫ magni ſoni
ſpẽs ſoni i auditu remanere põt.

¶Tertio ꝙ odoris ſpẽs recipit in
organo odoratꝰ ñ aũt odor:lꝫ odor
poſſit ꝑtingere vſqꝫ ad cerebrũ: ñ
tñ faciens ſenſationeꝫ odoratus.

¶Scdo aduertendũ ꝑ dicta Phi
⁊ Cõmẽtatoris ꝙ ſenſus inquãtũ
hmõi:nõ recipit formã ſui obiecti
vniuoce:ſed tm̃ eius ſpẽꝫ vel intẽ
tionem.Cuꝫ vero dicit Phs ꝙ vi
ſio eſt quedaꝫ coloratio: intellige
id eſt actio coloris.

Sẽſus nõ recipit formã obi vniuoce.

¶Tertio.Intẽtiones ꝑ ſe pñt cõ=
triſtari ⁊ ledere vt pꝫ in ſomniãti
bus.Et habet a Cõmen.2.de aĩa.
cõ.121.Item a.s.Tho.3.ſen.diſt.
15.q.2.ar.1.in ſolutione.2.q.

Intentiões ſole ledũt

¶Cõtra ꝯclõnẽ arguit Hẽricꝰ.Si
in dãnatis nõ eſt imutatio corru=
ptiua: nec deus immittit doloreꝫ
ergo ꝓ nihilo eſſet ignis: ğ dece=
ptio eſſet:ſicut in doctoribus: qui
ſomniant ſe comburi.

Hẽricꝰ quolib. 11.q.8.

¶Rñdeo.vt dictũ eſt ꝑ ſolã imuta
tionẽ intẽtionalẽ põt ignis inter=
ni cauſare dolorẽ ſenſibilẽ: mõ ſ=
expoſito.Deus etiã predicto igni
põt cõferre virtutẽ cauſandi ime=
diate dolorẽ ſenſibilẽ talem ⁊ tm̃:
qualeꝫ ⁊ quantũ cauſaret .mediã
te reali imutatiõe obiectiua . De=
fert ẽt alia incõmoda corporibus
dãnatoꝝ.prima ſcde.q.35.ar.2.ad
tertiũ.Item ar.7.ꝙ autẽ ſola ſen=
ſatio cauſabit dolorem exterioreꝫ
in damnatis declarat.s.Tho.8.q̃
li.ar.18.et.11.

¶Cõtra eandẽ cõcluſionẽ arguit
Bernardus:ꝙ iſta poſitio.s. Th.
videatur irrationabilis .Tum qꝛ
dãnati ſcirẽt:ꝙ ignis ille ſpiritua
liter imutans nõ põt eis nocere.
Tuꝫ qꝛ eq̃ imutaret ignis abſens
ſicut pñs.qꝛ ex quo nõ imutat rea
liter ſufficeret:ꝙ eſſet imaginatꝰ.
Et ſic nõ plꝰ faceret i eis q̃ ignis
ad memoriã reuocatus:qḋ eſt in
conueniens:ergo.

Bernardus de gãnaco

¶ Rñdeo. Iſta poſitio eſt oppoſita rõnabilior: nec illud ſequit̃: falſum eſt enim. Ille nẽpe ignis nocet imittendo dolorẽ exteriorem ⁊ triſtitiã interiorem: habẽs quoq; actionem impeditiuam et detentiuam.

¶ Ad aliud dr̃: negando ↄñtiam: q2 ignis imaginat⁹ non cõiungit̃ tactui: ſicut ignis inferni tactui dãnatoꝝ. Ideoq; imagĩatio nõ cauſat dolorẽ exteriorẽ imediate. et vlterius ignis imaginatus non põt eſſe tam multipilciter nociu⁹ corporibus dãnatoꝝ: ſicut ignis realiter coniunctus.

Nõ ↄuenit di. ꝓuidentie: vt corpora dãnatorũ crucient̃ ſola imagĩatiõe ignis.

¶ Ulterius nõ ↄuenit diuine ꝓuidẽtie q̧ p ſolã imagĩationẽ ignis: corpa dãnatoꝝ crucient̃. ꝑñti dĩſ. q.3. arti.2. q. prima. Ideo dãnati nõ decipiunt̃: iudicãdo illũ ignem eſſe nociuũ. Eſt em̃ veraciter nociuus ⁊ multipl'r cauſando ſilitudinem intẽſam et diſcõuenientẽ: excludendo ſenſationẽ oẽm conuenĩẽtẽ: cauſando dolorẽ ⁊ triſtitiam in virtutib⁹ appetitiuis: detinẽdo corpa dãnatoꝝ: ⁊ ĩpediẽdo libertatem arbitriĳ diuertendi.

Cõclo. ij. Aĩa ſepata põt pati et affligi ab igne corporeo. Hanc ponit. s. Tho. ꝑñti diſt. q.3. in ſolutione. 3. q. Itẽ q̃li. 2. q.13. Itẽ. 3. quoli. q.23. ⁊.4. ↄ gẽ. ca. 90. Hui⁹ rõ eſt. Quicquid impedit̃ a ſuo ꝓprio motu vl' inclinatione ab aliquo: patit̃ ab illo. Sed aĩa ſepata impedit̃ p ignẽ corporeum a ſua propria inclinatione ergo.

Durã. h. q.11.

¶ Contra ſcdam ↄcluſionẽ arguit Durãdus: ſuppoſito q̧ ſpirit⁹ ſit in loco p opationẽ: id eſt q̧ operatio ſit rõ angelo eſſendi in loco ſicut quãtitas ſubſtãtie. Non enim inq̃t videt̃ apparẽter aſſignari: q̃liter patiat̃ ſpũs a loco p detẽtionẽ. Aut em̃ patit̃ per operationem immanentẽ: que eſt ĩtelligere aut velle: et per iſtas non põt eſſe magis in loco q̃ per eſſentiam.

¶ Itẽ opationes tales ſunt voluntarie. Ipa ṽo voluntas cogi neq̃t. Aut patitur per trãſeuntẽ. Et hec anime cõpetere non poteſt: aut p actionẽ quã recipiũt in loco: ⁊ hoc non: quia talis paſſio preſupponit eſſe in loco.

Rõ eẽndi ĩ loco angeli multiplex.

¶ Rñdeo. Scdm. s. Tho. aĩa ſepata vel angelus aut demõ eſt in loco: ſic q̧ ſola eſſentia ſpiritus ſepati: nõ eſt ei rõ eẽndi in loco: nec ſola actio in locũ: nec ſola paſſio a loco: ſ3 ↄtact⁹ virtutis. In q. de aĩa. q.21. arti.15. Itẽ primo quoli. q.4. Põt itaq; ſpũs eſſe in loco nõ ſolũ per actionẽ immanẽtẽ vel trãſeũtẽ: ſ3 p qualẽcunq; vnitionẽ eius ad locũ factã virtute ꝓpria: ⁊ multo fortius virtute diuina.

¶ Ad id q̃d obĳcit de opatione immanẽte: dicit̃ q̧ l3 per hmõi alligationẽ: nõ impediat̃ ab intellectuali operatione: impedit̃ tñ a quadã naturali libertate: que eſt abſolutio ad omnẽ locũ corporalẽ de aĩa q.21. ad.17.

Hẽric⁹. 8. quol. q.34.

¶ Contra eandẽ arguit Hẽricus. Si ſpũs pateret̃ ab igne p alligationẽ: qua neq̃t ſeparari ab eo et impedit̃ a ſuo naturali inclinatione: ſeq̃t̃ q̧ nõ patiat̃ ab eo niſi occaſionaliter. ſed poti⁹ a ſeipſo: ſicut cor hoĩs excitaret paſſionẽ iracundie ad preſentiã repugnãtis.

duplex dolor ſpũs alligati corpi.

¶ Rñdeo. Negat̃ ↄña. Nã in ſpũ alligato corpi: eſt duplex paſſio. Pria ẽ qua detinet̃ ⁊ hec ẽ ab igne imediate. Scda eſt ver⁹ dolor exiſtens in appetitu. Et hec eſt a ſpũ mediante prima paſſione ⁊ intellectione de anima. q.21.

Cõclo. iij. Priuatio diuine viſionis eſt ꝑncipalis pena dãnatoꝝ. Hãc ponit. s. Tho. de aĩa. q.21. Itẽ tertio ↄtra gen. cap.141. Hui⁹ rõ eſt. Illa pena eſt maxima pena dãnati. per quã priuat̃. vltimo fine ſumme deſiderato. Sed priuari diuina viſione et fruitione eſt huiuſmodi: ergo.

Aureolus.

¶ Contra arguit Aureolus ꝓbãdo: q̧ miſeria dãnatoꝝ eſſentiali⁹ et formalius ⁊ principalius ſit in eterna diſplicẽtia de deo q̃ in pe-

Utrũ pena dãnatorũ: ſit eſſentiali⁹ diſplicentia d. deo

na damni vel ſenſus. Illud q̃d h3 maiorẽ rõnẽ deteſtabilis: h3 maiorẽ rõnẽ mali. ad potẽtiã cui ineſt cõparatã. Sed diſplicere de diuinitate eſt hmõi. q̃ nõ videre deũ: ergo. probatur minor: q2 nõ videre deũ: eſt tm̃ malũ vidẽti: odiũ vero dei eſt actus qui quantũ eſt de ſe: vellet deũ nõ eſſe.

Que nã ſit maxima pena dãnatorũ.

¶ Reſpõdeo. Argumentũ nõ procedit contra cõcluſionẽ. Concedit em̃ q̧ maxima miſeria dãnatorum ⁊ eorum maximũ malũ: nõ cõſiſtit in triſtitia: nec in quacũq; priuatione diuine viſionis: aut qualicũq; dolore: ſed in eorum peruerſa operatione ⁊ culpa. 4. ſen. diſ.50. q.2. ar.1. in ſolutione. 6. q. Itẽ prima ſecunde. q.39. ar.4. Itẽ prima parte. q.48. ar.6. Pena vero dãnatorũ: non ↄſiſtit in tali miſeria: ſed in priuatiõe vel dolore: aut triſtitia. de malo. q.1. art.4. ad.1. Itẽ 1.2. q.86. arti.2. vbi ſummarie ponit: q̧ culpa ⁊ pena tripliciter differunt.

falſitas cuiuſdã opionis que nã ſit ſumma dãnatorũ pena.

¶ Ex his patet falſitas opiniõis cuiuſdã moderni dicentis: q̧ quilibet dãnatus plus punitur a ſeipſo q̃ a deo. Opinabatur em̃ q̧ culpa inquãtum huiuſmodi eſſet pena. Et q̧ ſummũ malũ eẽt ſumma pena: ſicut Aureolus.

¶ Diſtin. xlv.

Frater Iſido. Mlẽñ.

Circa diſ. 45. querit̃. Utrũ ſancti qui ſũt in patria cognoſcãt orationes noſtras?

Pro queſtione ſit ꝑma cõcluſio. Beati vidẽt ĩ verbo orationes vocales eis directas.

Conclo. ij. Beati vidẽt in verbo deuotiones mẽtales eorum: qui eis afficiuntur ⁊ cogitationes. Has duas cõcluſiones ponit. s. Tho. preſenti diſt. q.3. arti.1. Harum ſimul: hec eſt ratio. Quilibet beat⁹ omnia illa videt in diuina eſſentia: que pertinent ad ſue beatitudinis perfectionem. Sed cognoſcere cogitationes: affectiones: et voces beatis directas: pertinet ad perfectionẽ ſue beatitudinis: ergo Beati talia cognoſcunt.

Durandus hic q.4.

¶ Contra ambas arguit Durandus in hunc modũ. Triplex ponitur cognitio in beatis: naturalis: beatifica ⁊ media: que eſt reuelatio. S3 naturaliter nõ cognoſcũt beati orationes noſtras. Tũ quia anima cõiũcta: que eſt perfectior: eas nõ cognoſcit naturali cognitione. Tũ q2 talis cognitio eſt cõmunis bonis ⁊ malis: mali ṽo nõ cognoſcũt: vt dicit Gregorius ſumẽs exẽplũ de anima diuitis epulonis. Neq; etiã cognitiõe beata: q2 cognitio beata eſt vna cognitio ſemper manẽs reſpectu vni⁹ principalis obiecti: eodẽ mõ ſemper ſe habẽtis. Cogitationes ṽo noſtre nõ manent. ergo. Si vero querat̃ de cognitione reuelatoria: ſic dicẽdũ eſt: q̧ cognoſcũt: ſm. b. Aug. et habet̃ diſt. 49. in littera. Hec aũt cognitio reuelatoria pertinet ad beatitudinem accidentalem.

Uiſio btifica mãet eadẽ: neq; auget.

¶ Rñdeo. Dicendũ q̧ aĩa tot ⁊ eadẽ videt in verbo per viſionẽ beatificã: in primo inſtãti ſue beatitudinis: quot ⁊ que poſtea viſura eſt ibidẽ in eternũ. 1. par. q.12. art.10. Propter hoc illa viſio manet: nec quoquo modo mutatur: licet repſentata p diuinã eſſentiã que eſt ꝑncipale obiectũ ſint mutabilia.

Opinio Petri d palude.

¶ Sciẽdũ q̧ Petrus affert quãdã aliã reſpõſionẽ: que nõ eſt probabilis. ſ. q̧ eadẽ viſione nõ intenſa ſed extẽſa: beat⁹ nũc videat plura nũc pauciora vl' q̧ de nouo videat aliqua nulla facta mutatiõe in viſione beatifica. Itẽ inducit quodã exẽplũ de videntibus ſpeculũ: quorũ vnus h3 plures maculas ĩ facie. Quod nõ valet ꝓpter multa. Tũ q2 taliter vidẽtes vidẽt per diuerſas ſpecies numero: non ſic aũt eſt in vidẽtibus diuinã eſſentiã. Tũ q2 viſio rerũ in verbo: nõ aſſimilat̃ p oĩa viſioni in ſpeculo;

¶ Diſ.xlvj.xlvij. ⁊.xlviij.

Fr Iſi. medio= lanēſis.

Circa.46.47.⁊.48 diſtinctiones que= rit. Utrū xp̄s in ge= nerali et vltimo iu= dicio iudicans ꝫm formā humanā: ſit oſtēſurꝰ reprobis formā diuinā?

Pro qōne ſit prima cõcluſio. Chriſtus invltimo iudicio: iudicabit nõ ſolum in natura humana ſed ēt ꝫm naturā diuinā. Hãc ponit.s.T.4.diſ.48.q.1.ar.1.Itē.3.par.q.59.ar.2. Huiꝰ ratio eſt. Iudicare hoīesxp̄o cõpetit aliqualr: ꝫm illā naturā ꝫm quā hꝫ dñiū ſup hoīes: ⁊ poteſtatē introducēdi hoīes ad regnū vel excludēdi: ⁊ ꝫm quā eſt caput eccleſie. Sed oīa hec cõpetunt chriſto non ſolū ꝫm naturā diuinā ſed etiā ꝫꝫ humanam. ergo/Chriſto competit iudicare nõ ſolum ꝫm naturā diuinam: ſed etiā humanam.

Scotꝰ ꝓ diſ.48. q.1.

¶ Cõtra arguit Scotus. Cū dicis xp̄s iudicabit ꝫm formā humanā ſenſus eſt duplex. Primꝰ ideſt in humana natura. ⁊ dicit ly ſecūdū tātū ꝯcomitātiā ad actū. Secūdꝰ eſt vt nõ ſolū dicat cõcomitātiā ſꝫ etiā cauſalitatē nature humane reſpectu actꝰ. Si p̄º mõ nõ videt̄ aliꝰ ſenſus q̄ſtiõis niſi hic. An qñ xp̄s iudicabit: deponet naturā humanā. Si ſecūdo mõ. Hoc eſt falſuꝫ loquēdo de iudicare p̄ncipalr̄ qꝛ eſt ſoliꝰ diuine virtutis potētis ꝯiūgere aīaꝫ obiecto beatifico. ꝫ.

Scdm pt dicere cõcomitātiā aut cāli tatem.

¶ Rñdeo. Nõ ꝓcedit cõtra intellectū ꝯcluſiõis. Nõ.n. intēdit.s.Th. ꝙ xp̄s ꝫm ꝙ homo habeat p̄ncipaliter iudicare illo mõ quo arguēs īprobat ſed tātūmodo ꝙ ipſe xp̄s: ꝫm ꝙ hõ iudicabit auctoritate ſecūdaria: ſub primaria auctoritate q̄ reſidet apud trinitatē. ſicut pꝫ ꝑ dicta eius in ꝓbatione cõcluſiõis allegata. Itē diſ.48.q.1.ar.1.⁊ ad 4. Itē.3.parte.q.59.ar.3. Item diſtin.48.q.1.ar.1.ad.2. Itē.3.parte q.59.ar.2.⁊ ad.3. Per hec pariter ſoluunt̄ duo alia obiecta: contra hãc cõcluſionem.

Chriſtꝰ ꝫꝫ ꝙ hõ iudicabit auctoritate ſecundaria.

¶ Sciēdū ꝙ Scotꝰ in duobus argumētis nõ recitatis ſupponit ꝙ xp̄s ꝫm ꝙ homo non habeat aliā rõnē cāſalitatis reſpectu ſalutis humane quo ad g̃raꝫ ⁊ gloriā niſi dūtaxat ꝑ modū meriti: qd̄ ē falſum: cū ēt habeat vt cā efficiēs inſtrumētalis.3.par.q.48.ar.6.⁊ ad.3. itē.3.parte.q.59.ar.3.

Chriſtꝰ nõ ſolū ꝑ modū meriti ſꝫ ēt efficientis iſtrālis ē cauſa nr̄e ſalutis.

Cõcl'o.ij. Chriſti diuinitas in iudicio a ſolis bonis videbit̄. Hãc ponit.s.Tho.diſt.48.q.1.ar.3. Huius ratio eſt. Dānandi in iudicio videndo xp̄m nõ gaudebūt ſed triſtabūtur. Sed ſi viderent eius diuinitatē gauderent ⁊ nõ triſtarent̄: ergo nõ videbunt chriſti diuinitatem.

¶ Cõtra ꝯcluſionē arguit Sco.1. probādo ꝙ diuina eſſentia põt videri ſine hoc ꝙ videns eam gaudeat primo. Omne abſolutū priꝰ alio põt ſine ꝯtradictiõne eſſe ſine eo. Sꝫ viſio diuine eſſentie eſt abſolutū quid ſaltem ab omni reſpectu ad gaudiū ⁊ eſt prius naturaliter eo. Nõ eniꝫ obiectū delectat niſi priꝰ app̄hēſum: ꝫ põt eſſe viſio diuine eēntie ſine delectatiõe. Nec hoc negaret p̄hſ: niſi qꝛ poneret primā cām neceſſario coagere ſecunde: quod negant theologi.

Utrum diuina eſſentia poſſit videri ſine gaudio videntis.

¶ Rñdeo. Concedit̄ ꝙ de potētia dei abſoluta viſio diuine eſſentie poſſet eſſe in intellectu humano nullo actu delectationis vel dilectionis dei exiſtente in voluntate ſed hoc nõ eſt poſſibile de potētia dei ordinata: nec ꝫm ordinē naturalē actuū intellectꝰ ⁊ volūtatis. eodē modo ſatiſfit alijs inſtātijs.

¶ Sciendū ꝟo ꝙ per illud Io.17. Hec eſt vita eterna nõ intelligitur actio intellꝰs: que eſt q̄dā vita: vt dicit̄.12.meta.⁊ per ꝯñs ſi ſit eterna eſt vita eterna: qꝛ ſic dānati haberēt vitā eternā. Scriptura etiā cõtradicit: q̄ vitā eternā ſolis bea-

text.39.

tis ꝓmittit. Matth.25. iuſti ꝟo in vitā eternā. Item Io.17. vt oē qd̄ dediſti ei: det eis vitā eternā.4.diſtin.46.q.1.ar.2.q.3.ī ſol'one.4.

¶ Cõtra eandē cõcl'onē arguit itē Scotꝰ: ꝙ beatꝰ nõ neceſſario fruatur deo: ⁊ ꝙ clara viſio nõ inferat neceſſario dilectionē ſui. p̄º. Cauſa p̄ma opatiõis ē potētia. habitꝰ vero ſcd̄a ⁊ inſtr̄m. Sed cā prima nõ neceſſitat̄ per ſecūdā: ꝫ. Nullꝰ habitus aut lumen glorie: neceſſitatē volūtat ad fruendū deo.

Idem Scotꝰ vbi.ꝫ.

Utrum beatus neceſſario fruatur deo.

¶ Rñdeo. Dr̄ p̄º ꝙ habitꝰ q̄ dr̄ lumē glorie põt dupl'r ꝯſiderari. Primo mõ vt eſt q̄dā qualitas habitualis inherēs intellectui: ⁊ ſic nõ neceſſitat. Scd̄o mõ: vt eſt lumen offerens volūtati ſuū ꝑfectiſſimū obm̄ ſub oī rõne boni et excludēs oēꝫ falſaꝫ eſtimationē praticā de volēdo vel nolēdo: ⁊ ſic neceſſitat.

Lumē glorie: qūo neceſſitet videntē.

¶ Dicit̄ ſcd̄o: ꝙ lumen cū ſit ſubiectiue in intell'u: potētia p̄ore volūtate: hꝫ rõnē cauſe prime reſpectu volūtatis: tū ex p̄te ſubiecti: tū ex parte obiecti: qd̄ facit eſſe preſens tam intellectui q̄ꝫ volūtati. Obiectum enim prius eſt potentia vel actu potentie. Et vlterius: vt perfecta qualitas ligat mētes beatorū cū deo: vt ſint vnus ſpiritus cū illo.3.cõtra gen.cap.62.

¶ Secundo. Beata virgo habuit in via maiorē charitatē: charitate alicuius beati inferioris gradus: ⁊ tñ iſta charitas nõ neceſſitabat eam ad fruendū deo: etiā quando cõtemplabatur deum.

¶ Rñdeo. Similitudo nulla: qꝛ beata Uirgo invia non habuit lumē glorie in intellectu: q̄uis habuerit perfectā charitatē in volūtate.1.parte.q.82.arti.2. Item de veri.q.24.ar.8.

¶ Tertio arguit. Uolūtas imꝑat illā viſionē. ꝫ põt nõ imperare ⁊ ꝑ ꝯñs non frui. Añs eſt.b.Augu.de tri. dicētis. In ꝯgnitione ꝟbi cõcurrit volūtas ſic copulās. Conſequētia pꝫ: qꝛ cõtingēter cõiungit.

¶ Rñdeo. Si imꝑat: neceſſario imperat ⁊ nõ ꝯtingēter: qꝛ intellectꝰ nõ põt oſtēdere volūtati beati/illud eſſe bonū beato. Nā vt dictū fuit: viſio illius ſumme veritatis. oēm falſaꝫ eſtimationē excludit: tā ſpeculatiuā q̄ꝫ practicā: invl'i ⁊ ī particulari. De veri.q.24.ar.8.

¶ Quarto. Uolūtas beata eſt eadē: q̄ prius fuit nõ beata. ergo oīa põt q̄ priꝰ: qꝛ nihil eā impedit nec aliquid ei deficit. ergo.

¶ Rñdeo. Negat̄ ꝯñtia: qꝛ aliqua deficiūt: que nõ deficiebāt ſibi ante beatitudinē. ſ. falſum iudicium rationis quo aliquid non bonum oſtenditur ſub ſpecie boni. De veri.q.24.ar.8.⁊ ar.2.

¶ Quinto arguit. Cõtra libertatē volūtatis eſt: ꝙ determinet̄ ad bene velle ꝑ quēcūqꝫ habitū inherētē ſibi. ꝫ nõ ſubiacet habitui ⁊ per conſequens nec neceſſitatur.

¶ Rñdeo. Negat̄ añs. licet aūt voluntas ſit prior habitu ſibi inherēte: eſt tñ poſterior itellectu ⁊ ſuis habitibus. Et vltra hoc eſt poſterior deo: q̄ per habitū volūtati impꝛeſſuꝫ determinat eā neceſſario vl' ꝯtingēter ad aliq̄d. De ver.q.22. ar.8. Itē.1.par.q.105.ar.4.

¶ Sexto arguit. Si volūtas beati neceſſitaret̄ ad fruēdū deo: nõ eſſet qꝛ illa viſio tāq̄ꝫ includēs ꝑfectionē cuiuſlibet alterꝰ finis: itrīſece nõ relinq̄t volūtatē in potētia reſpectu alteriꝰ ⁊ tollit oēꝫ priuationē ſicut forma celi a ſui mā. ſꝫ hoc nihil eſt: qꝛ nulla forma tollit p̄uationē a ſuſceptiuo alteriꝰ forē ſtāte. n. aptitudine ad recipiendū: nõ põt tolli carētia niſi ponat̄ illd̄. Forma ꝫ celi a ſua mā nõ tollit priuationē aliarū formarū: qꝛ eas nõ cõtinet eminēter eo modo quo ens infinitū. Unde iſta via ponendi celum incorruptibile videtur irrationabilis.

¶ Rñdeo. Hec rõ nõ aſſignat̄ a.s. Th. in ꝓpoſito: ſed qꝛ videnti deū euidēter apparet deū eſſe ſummū bonū: nihil hñs odibile vel triſtabile. Nec p̄t ei apparere ſub rõne

honi ꝙ tale bonū odiat aut ab eiꝰ dilectione ceſſet. Et vlteriꝰ q: habitꝰ gratie ⁊ charitatis patrie: neceſſario iclinat volūtatē ad diligē dum ⁊ fruendum.
¶ Dicit̄ ſcḋo ꝙ .s. T. aſſignat cāz incorruptibilitatis celi: qm̄ forma celi replet totā potentialitatē ſue materie ⁊ tollit omnem priuationē ab illa .1. parte .q.66. ar.2.
¶ Ad argumēta Godofredi ⁊ Durādi ⁊ Bernardi pz ſolutio ꝑ predicta: q: verū cōcludūt: ſed nō cōtra intellectum concluſionis.

Conclo. iij. In vltimo iudicio qlibet legere poterit in ſua ⁊ aliena ꝯſcia oīa merita ⁊ demerita: ꝓpa ⁊ aliena. Hāc ponit .s. Th. di.43. q.1. ar.5. in ſolu. q.2. Huius rō eſt. Quicūqz manifeſte ⁊ euidēter cognoſcit aliquā ſniaz eē iuſtā cogſcit merita ſniati. Sz qlibet i finali iudicio cognoſcet māifeſte ⁊ euidēter ſniaz ſui ⁊ alioꝝ eſſe iuſtā. g̃ cognoſcet manifeſte ſua et aliena merita vel demerita.
¶ Cōtra arguit Durādꝰ. Primo.
Durā. hic. diſ. 47. q.2 Ad notitiā iuſte ſnie ſufficit ſcire: ꝙ hi ſūt bōi ⁊ illi mali. g̃ nō oz ſingillati ſcire oīa merita ⁊ dmerita.
¶ Rn̄deo. Negat̄ añs. Nā lz ad generalē ⁊ cōfuſam notitiā illud ſufficiat: nō tñ ad perfecte cognoſcēdū diuinam iuſtitiam.
¶ Scḋo. Nlla auctoritas ſcripture aſſerit: ꝙ pctā alicuius in ſpāli fiant alijs nota: lz de peccatis ꝓprijs dicat .b. Augu. 2. de ciui. dei. ꝙ omnia vnico mētis intuitu enumerabuntur: ergo.
Probatur au= ¶ Rn̄deo. negat̄ añs. Nā apl's prime ad cor.4. ait. Illuminabit abſcondita tenebrarū: vbi gloſa ait. Geſta ⁊ cogitata bona ⁊ mala tūc aperta ⁊ nota erūt omnibus. Idē Chriſoſtomꝰ ⁊ recitat̄ .4. ſen. diſt. 17. c. cū ergo. Pariter Anſelmus i libro de ſimilitudinibꝰ: ⁊ alij multi ſancti: ſimilia dicunt.
(Margin: Probatur au⸗ ctoritate ſcri⸗ ptur: ꝙ peccata in iudi⸗ cio erūt oībꝰ nota.)

Cōcluſio. iiij. Probabile eſt ꝙ illud iudiciū quātū ad diſceptationē ⁊ ſniaz: fiat mētalr̄ ⁊ nō vocaliter. Hāc ponit .s. D. di.47. ar.1. in ſolu. 2.q. Huiꝰ rō eſt. Ad vltimū iudiciū nō requirit̄ ineſtimabilis magnitudo tpis. Sed ſi illud fieret vocaliter: illud exigeret̄: ergo.
¶ Cōtra arguit Durā. 1. Xp̄s indicabit: vt deꝰ ⁊ vt hō. Ergo fiet diuino mō .ſ. mētalr̄ quo ad diſcuſſionem: ⁊ modo humano .ſ. vocaliter: quo ad prolationē ſententie. Durandus di. 47. q.1.
¶ Rn̄deo. In iudicio erit duplex ſnia .ſ. particularis cuiuſlibz: qua adiudicabit̄ tali ⁊ tante pene vel tali ⁊ tāto premio. Et iſta fiet mētalr̄ ſicut ⁊ diſcuſſio meritoꝝ. Alia vero ſnia erit gn̄alis vna pro beatis alia pro dānatis: ⁊ de iſta gn̄ali ꝓbabile eſt: ꝙ fiat vocalr̄: q: nō reqrit tpis prolixitatē ſicut prima requireret: ⁊ de illa prima intelligit .s. Tho. vt credo: vbi ſupra arguendo in oppoſitum. Duplex erit ſnia in iudicio: vna mētalis ⁊ alia vocalis.
¶ Scḋo ſnia dz aptari ſniato: g̃ ſicut ꝯtra aīas tm̄ / ſit ſpūalr̄ / cōtra totū hoīem fiet corpalr̄ ⁊ mētalr̄:
¶ Rn̄deo. Cōcludit de ſnia gn̄ali: nō aūt pticulari. Et itēꝝ pz ꝙ ſnia plꝰ dz coaptari accuſatiōi vel excuſationi ꝙ̃ ipſi iudicando. Conſtat autem ꝙ illa diſcuſſio erit tantum mentalis.

¶ Diſtictio. xlix.

Circa diſtinctionem qdrageſimānonam qrit̄ pᵒ. Vtrū vltima beatitudo vel felicitas humana / ſit aliquis actꝰ eternus? Magiſ. Paulꝰ.

Pro qōne ſit pma ꝯclo. Beatitudo eſt actus ⁊ nō habitus .s. Doc. 4. ſen. diſt. 49. q.1. ar.2. in rn̄ſione ſecunde qſtiūcule.
¶ Cōtra arguit Sco. oīs beatitudo eſt ꝑfectio beati: ſed nulla opatio ſiue actꝰ: ē formalr̄ ꝑfectio operātis: ergo nulla opatio eſt beatitudo. maior nota. minor probat̄. Nullꝰ effectꝰ eſt formalr̄ ꝑfectio ſue cauſe: ſz operatio eſt effectus Scotus h. q.1.

operātis: ergo ⁊c. minor nota. maior probat̄. Oīs cā vel eſt eqnoca: vel vniuoca. ſi equiuoca: eſt perfectior effectu. ſi vniuoca: eſt eque ꝑfecta. cōfirmatur minor primi argumēti. Quicqd ꝑficit̄: mutat̄: ſed agēs inquātū agēs: nō mutatur: alioquin inquātuz eſt in actu: eēt in potētia: ergo ⁊c.
¶ Scḋo. nulla creatura eſt cā ſue beatitudinis: g̃.
Tex.15. ¶ Ad hoc argumētū: negat̄ mior. Nam oīs opatio vel eſt tranſiens vel imanēs: vt dr̄ .9. meta. ⁊ primo ethi. Alique tranſeuntes ſunt perfectio agentis: vt declarat .s. Do. de potentia .q.7. articu.1. omnis vero operatio imanens: eſt perfectio formalis ipſius agentis. pma ſcḋe .q.3. ar.3. ad.3. Item .3. contra gen. cap.24. Ex quo loco elicitur ꝙ vltimum: per qḋ vnuſquiſqz res ordinat̄ ad finē: eſt eiꝰ opatio diuerſimode: tñ ſz diuerſitatē opationis. Nā qdā opatio rei eſt vt ē alicuiꝰ mouētis: ſicut calefacere ⁊ ſecare: qdā vt ab alio mote: ſic̄ caleſieri: qdā eſt ꝑfectio operātis actu exn̄tis in aliud trāſmutandū nō tēdēs: cuiuſmodi ē itelligere ⁊ velle ad ꝓbōnē dicte minoris: negat̄ maior nā agēs ꝓducēs effectū vniuocū vel equocū ꝑ talē ꝓductionē formalr̄ ꝑficit̄ i actu: q: ſic ꝓducēdo attigit ſuū vltimū finē: q: ē ꝑfectior oī tali agēte: ⁊ actiōe ⁊ effectu. Vñ .s. D. 3. ꝯ Gen. c.21.
¶ Ad improbationem dr̄: ꝙ argumentū nihil ꝓbat. niſi ꝙ oīs cā: ē nobilior vel eque nobilis ſicut effectꝰ: qḋ ꝯcedit̄: cū hoc tñ ſtat: ꝙ effectus aliqs ſit ꝑfectio cāe. Manifeſtū eſt. n. ꝙ accn̄s ⁊ oīs ꝓpria paſ
Tex.4. ſio: eſt effectus ſui ſubiecti: vt probat ph's .7. met. ⁊ tñ ſubiectuz ſuū perficit̄ formalr̄. lz. n. ſbm ſit ſimplr̄ ꝑfectiꝰ accn̄te: accn̄s tñ vt ꝑfectiuum ſbi: eſt ſm qḋ ſbo ipſo ꝑfectiꝰ: ſicut albedo inquātū dat ſbo eſſe album.
¶ Ad ꝯfirmationē minoris primi argumēti: negat̄ maior: tñ q: ph's 7. phyſicoꝝ. c.5. negat ꝯn̄tiā ibidē factā. hoc ꝑficit̄. ergo mutat̄. ſic ꝓbat de acqſitiōe ſciaꝝ ⁊ quātitatū ⁊ vlr̄ qualitatū de pma ⁊ qrta ſpē. tñ q: non eſt incōueniēs dicere oē agēs creatū: dū de ocio exit i opationē aliquo mō mutari: ſicut dic̄ ph's ibidem. Vñ .s. D. 1. ſen. di.8. q.3. ar.1. ad quartū. In oībꝰ: in qbus opatio differt a ſubſtātia: opz eſſe aliquē modū motꝰ: ex hoc: ꝙ exit de nouo i opationē: q: acqrit̄ in ipſo operatio: que prius non erat.
¶ Cōtra hāc rn̄ſionē: ſic arguitur ꝓbādo illā ꝯn̄tiā eē bonā. hoc ꝑficit̄. g̃ mutat̄. oē illḋ mutat̄: qḋ acqrit aliqd: qḋ ante non habebat: ſed quicqd perficit̄ eſt hmōi. g̃ ⁊c.
¶ Rn̄det̄. negādo maiorē. Nullus. n. mutat̄ niſi aliquā formā acqrat ad quā ſit motꝰ: oīs aūt motꝰ vel eſt ad quātitatē. ſicut augmētuz ⁊ diminutio: aut ad vbi ſic̄ loci mutatio: aut ad qlitates tertie ſpeciei ſicut alteratio: ⁊ ſi ergo qs acqrat de nouo aliquā qlitatez pme ſpēi: ſiue aliquā relationez ꝑꝑ hoc non mutat̄: q: ad hoc: non eſt motꝰ vt probatur .5. ⁊ .7. phyſi.
¶ Scḋo pncipalr̄ arguit̄ ſic cōtra ꝯcluſionē. Illud nō ē btitudo: cuius nos ſumꝰ cā: ſed nos ſumꝰ cauſa noſtre opationis. ergo ⁊c.
¶ Rn̄det ad hoc .s. D. 4. ſē. di.49. vbi. d. ꝙ in actu ſunt duo .ſ. ſubſtātia actꝰ ⁊ forma ipſiꝰ aq̄ ꝑfectionē hz. Vide ibi: ex q̄ rn̄ſione negatur maior .ſ. ꝙ ſimꝰ cā actus inquātū eſt beatificꝰ: lz ſumus cā: quantuz ad eius ſubſtantiam.
¶ Cōtra hanc reſpōſionē arguitur ſic. A quocūqz depēdet priꝰ: depēdet ēt poſteriꝰ: in eſſentialr̄ ordinatis. ſed ſubſtātia actꝰ ⁊ eiꝰ ꝑfectio ſiue ſubſtātia ſunt eſſentialr̄ ordinata. ergo ſi ſubſtātia actus depēdet ab intellectu creato: ab eo depēdet etiam eius perfectio.
¶ Itē potētia nunqꝫ elicit actum nec cū aliqua circūſtātia: circūſtātia aūt eſt forma actus. ergo potētia eſt cauſa forme actus.

¶ Itē cauſa prima ⁊ ſecūda nō hābēt diſtinctos effectus proprios: tū qꝛ reſpectu neutrius: eſſet hec prima ⁊ illa ſcđa: tū qꝛ illa forma ſiue pfectio act⁹ quā dicis cauſari ab habitu: eſſet neceſſario forma abſoluta: cū relatio nō ſit per ſe termin⁹ actiōis. nō eſt aūt pbabile actionē attigētē obiectū beatificum includere duo abſoluta.

¶ Ad hec rñdeř dicendo primo ꝙ oīa pcedūt ex falſa imaginatione opinanř. n. ſ. doctorē dicentē: ꝙ in actu ſunt duo realř diſticta ꝙ nō dicit: ſed ſolū ꝙ illa viſio beatifica hꝫ duo diſtincta ſm rōnē. Primū eſt ꝙ ille act⁹ in generali eſt intellectio ſiue viſio. ⁊ ſm hāc ꝯſiderationē: principiū ei⁹ eſt intellect⁹. Scđꝫ eſt ꝙ eſt viſio ſiue itellectio talis obiecti: ⁊ hoc hꝫ nō qđ a potētia itellectiua ſꝫ ab hītu vel ſpē: vel eſſentia diuina ſupplēte vicez ſpēi: q̄ determinat actū ipſi⁹ potetie ad tale obm: ſicut pꝫ i ſiti de intellectiōe lapidis ⁊ viſiōe corpali: vt diffuſe dclarat. s. D. 2. ꝯtra Gē. c. 76. ⁊. 4. ſen. di. 49. q. 21. ad. 10.

Viſio btifica hꝫ duo diſticta ſꝫ rōnē.

¶ Dř ğ ad primū ꝙ tot⁹ actus viſionis beatifice ſm qđlꝫ ſui abſolutū: eſt ab vtroqꝫ. ſ. a potētia itellectiua ⁊ ab habitu gřie: q̄ ſuppler vicē ſpēi: ſꝫ a potētia hēat ꝙ ſit cognitio: ab hītu āt ꝙ ſit reſpcū tal' obiecti. Et qꝛ ſcđa ꝯſideratio eſt formalioꝛ et determinatioꝛ. iō. s. D. dicit ꝙ act⁹ ille ſm ſbaꝫ ſuā: eſt a potētia nāli ⁊ ſꝫ ſuā formā ē ab habitu. negař ergo minoꝛ. Qꝛ vbi eſt prius ⁊ poſteri⁹ ſiue ordo eſſentialis ibi eſt realis diſtinctio: ſed act⁹ ⁊ forma eiuſdē nō ſunt realř diſtincta: vt dictū eſt: iō nō ſequiř.

¶ Ad ſecūdā iprobationē ptꝫ per idē: qꝛ forma de q̄. s. D. loquiř: nō eſt aliqđ abſolutū diſtinctū a ſba act⁹: ſꝫ ipēmet act⁹ ſꝫ vnā ꝯſiderationē eſt formalis ad ſeipſuꝫ ⁊ ſm aliā mālis. ſicut pꝫ de aīa: q̄ vt ſenſitiua eſt mālis ad ſeipſam: vt eſt mā. ¶ Ad tertiā eodē mō rñdeř: qꝛ ex illo falſo pſuppoſito procedit.

Idem act⁹ eſt formař ⁊ mālis diuerſimode ꝯſideratus.

¶ Tertio principalř arguit ſic. In eo ꝯſiſtit btitudo: qđ eſt pfectius ſed hītus eſt perfectioꝛ actu. ğ i habitu ꝯſiſtit btitudo. maioꝛ nota. Minoꝛ pbař. Tū qꝛ illud eſt pfecti⁹: qđ eſt diuturni⁹. 3. top. ſꝫ hīt⁹ eſt diuturnioꝛ actu. ğ ⁊c. tū qꝛ habitus ē cā eq̄uoca reſpectu actus ergo eſt perfectioꝛ actu.

¶ Rñdeř. negādo minorē ꝑma ſecūde. q. 71. ar. 3. vbi diffuſe pbat: actū eſſe nobiliorem hītu. ¶ Ad ꝑmā pbationē pꝫ ꝑme minoris. negat maioꝛ loquēdo de perfectiōe ſimplř: lꝫ ſit vera de pfectione ſm qđ. s. D. vbi. s. ¶ Ad aliā iꝓbationē dř ꝙ lꝫ hīt⁹ ſit cā act⁹ in genere cāe efficiētis: tñ act⁹ eſt cā habit⁹ in genere cāe finalis: hoc ē āt nobili⁹. Negař ēt ꝯña qꝛ lꝫ cā eq̄uoca ꝑncipalis ſit nobilioꝛ effectu nō tñ cā inſtřalis: cuiuſmodi ē habitus reſpectu actus.

¶ Quarto. Nulla oꝑatio imediate pficit eēntiā aīe: ſed btitudo immediate perficit eēntiā aīe. ğ ⁊c. Maioꝛ nota: minoꝛ probař. Nobilioꝛi pfectiōi corrñdet nobilius pfectibile: ſꝫ btitudo ē nobiliſſima perfectio: eſſentia aūt eſt nobili⁹ perfectibile q̄ potētia ergo ⁊c. ¶ Scđo pbař eadē minoꝛ: qꝛ tunc ſi potentia ſepareř ab eſſentia aie eſſet beata: aīa aūt non: qꝛ careret imediato ſuſceptiuo beatitudīs. ¶ Tertio. qꝛ ſequitur: ꝙ nā intellectualis nō eēt beata: niſi p accñs. ſ. rōe ſue potētie: q̄ eſt accñs: ſicut calefieri ineſt ligno p accñs: rōne caloris. ¶ Quarto gřa ē btitudo ⁊ ſꝫ gřa eſt in eſſentia anime. ğ ⁊c.

¶ Rñdeř. negādo minorē. Ad primā pbationē: dr ad ſecūdā partē minoris: ꝙ lꝫ aīa ſm ſuā naturaꝫ ſit nobilioꝛ potētijs: potētie tamē ſunt nobiliores ſm qđ ipa anima inquantū ſunt actus eius. ¶ Uel alř rñdeř: ꝙ aīa dupłr pōt ꝯſiderari. Uno mō cū preciſione a potētijs. Alio mō: vt icludit potētias. ⁊ ſic eſt nobilioꝛ ſeipſa: primo mō ꝯſiderata. Iō illa pbatio nō

valet: qꝛ falſe imaginař ꝙ operatio btifica recipiař ſolū in potētia aie ⁊ nō in eſſentia. pfectius. n. lꝫ nō imediati⁹: recipiř i eſſentia q̄ i potētia. Quō āt potētia aie poſſit eē ſubiectū alicui⁹. vide i. q. de vir. q. 3. vbi querit: vtrū potentia aie: poſſit eſſe ſubiectū virtutis.

Oꝑatio btifica: pfecti⁹ recipiř i eſſentia q̄ in potentia.

¶ Ad ſecūdā improbationē dicit p⁹ ꝙ potētie nō pñt ab aīa ſepari: qꝛ ſunt nāles ei⁹ ꝓpetates. Iō caſus eſt ipoſſis. ¶ Dř ſcđo: ꝙ poſito ſꝫ nō ꝯceſſo. ꝙ ſepeneř ab aīa. negatur ꝯñtia. ſ. ꝙ poſſit btificari. qꝛ potētia aie taŀr ſepata: nō eēt principale: nec ſbale ſuſceptiuū: nec elicitiuū btitudīs: nec oꝑatio btifica nec ſic imanēs ⁊ vitalis: poſſet in tali accñte ſepato recipi. ¶ Itē dato: ꝙ in ea poſſet recipi ſub rōe q̄ ē viſio aut volitio: nō tñ ſub rōne qua eſt btitudo: ſꝫ ſortes ſub alte ra: ſicut nec itellect⁹ vidētis deū: nō eſt ꝓprie beatus: ſꝫ aīa: qꝛ nō videt ipſe intellect⁹: vt qđ: ſꝫ vt q̄. ¶ Itē dato ꝙ aliquo mō poſſet dici beatū: ñ tñ ſimpłr: ſꝫ ſolū ſꝫ qđ.

Potentia aie ſi ſeparet: nō eēt btificabilis

¶ Ad tertiā iꝓbationē. negatur ꝯñtia: qꝛ potētia aie: lꝫ ſint accidētia aie: nō tñ ꝯueniūt ei per accñs cū ſint nāles ei⁹ ꝓprietates: ⁊ ſūt ei p ſe rō agēdi ⁊ recipiēdi tā act⁹ ꝑmos q̄ ſecūdos. Siłitudo aūt d' ligno calido: nō eſt ad ꝓpoſitū: qꝛ caloꝛ nō ineſt ligno: niſi p accñs: tū ēt qꝛ caloꝛ nō pōt eſſe ꝑncipiuꝫ operationis immanentis.

¶ Ad quartā improbationē: dř ꝙ maioꝛ. pōt hr̄e duplicē ſenſuꝫ: vn⁹ ꝙ ſit ibi ꝑdicatio eſſentialis. i. ꝙ gřa ſit eēntiałr btitudo ⁊ ſic ē falſa. Gřa. n. ꝯſumata idē eſt ꝙ gloria: nec talis gloria eēntiałr beatitudo Ali⁹ ſenſus eſt ꝙ ſit ibi ꝑdicatio cāłis. i. ꝙ gřa ꝯſūata ſit ꝑncipiū actiuū btificoꝝ: ſicut ēt nūc eſt principiū actiuū meritorioꝝ. Sic ğ nō ois gřia eſt btitudo: ſed ſolū gloria q̄ ꝯſiſtit i actu ſcđo attingente obiectū beatificum.

Hec ꝑpoſitio: Gřa eſt beatitudo: duplicis ē ſenſus.

¶ Cōtra eādē arguit Aureol⁹ ꝙ btitudo ñ ꝯſiſtit i ſuā oꝑatione ſꝫ

Aureo.

rōne abſolutā. ſꝫ ignātū exhibitiua obiecti ⁊ facit ipm nobis pñs. pꝛio oꝑatio ſub illa rōe ē btificatiua: ſub q̄ ē ſatiatiua: ſꝫ ñ ē ſatiatiua: vt eſt oꝑatio: ſꝫ vt exhibitiua obiecti. ğ. maioꝛ nota: p Auguſtinū. 12. de ci. dei. minoꝛ pꝫ: qꝛ ſoluꝫ finis hꝫ ſanare: non aūt id qđ eſt ad finem vt ſic: operatio autez in ratione qua eſt operatio preciſa exhibitione obiecti: eſt ad finem.

¶ Ad hoc reſpōdetur: ꝙ nō militat cōtra ꝯcluſionē: ſed magis eā declarat. ¶ Ubi notādū ꝙ in actu beatifico quatuoꝛ ꝯſiderari poſſunt. Primū eſt ſua entitas abſoluta ⁊ ſic eſt beatificatiuus in potētia intellectualis nature formaliter tanq̄ potiſſima pfectio receptibilis in eadē formałr. ſꝫ ex hoc non hꝫ ꝙ actu beatificet: ſicut nec albedo ex ſua abſoluta eēntia hꝫ ꝑciſo oī alio/ꝙ actu dealbet: qꝛ ſi nō iformaret ſubiectū: nō dealbaret. A ſimili: viſio dei ſi ſepararetur ab oī ſubiecto: nō btificaret actu: eſſet tñ beatificatiua in potentia. Scđm eſt eſſe ſuū per modū inhe rētis: ⁊ ſic actu beatificat. Tertiū eſt reſpect⁹ ad ei⁹ ꝓpꝛiū ſubiectū qđ ⁊ quale ſit ⁊ talis nō eſt nacta indifferēter qđlꝫ ſubiectū: ſed ſolū ſubiectum ſibi ꝓportionatum. Quartū eſt reſpect⁹ ad obiectum beatificū. Qui quidē reſpect⁹ dupłr ꝯſiderari pōt. vno mō ſm ſe ⁊ ſic nullo mō beatificat: alio mō ex pte ſui fundamēti: qđ ē viſio beatificatiua. ⁊ ſic hꝫ ꝙ ſit cōpletiuū btitudis formalis inquantū. ſ. eſt ꝯiūctio pfectiſſima nāe itellectualis: cū ſuo pfectiſſimo obiecto per actū pfectiſſimū: ⁊ ē exhibitio btitudinis obiectiue: non tñ q̄licūq; pñtia: ſꝫ tali pñtia ē termin⁹ ⁊ obiectū viſiōis ⁊ fruitionis: qꝛ nulla alia pñtia ſuffic̄ ad btitudinē. s. D. 4. ſen. di. 49. q. 1. ar. 2. q. 2. ad. 5.

Quatuoꝛ cōſiderari pñt i actu beatifico. Primū

Scđm. Tertiū.

Quartum.

Concl̄o. ij.

Beatitudo ſiue felicitas hois eſt act⁹: eternitate mēſurat⁹ ſiue vita eterna. vbi. s. q. 3. Itē cō

ↄ̃ra Gentiles.3.c.61.

Scotꝰ ꝺ.q.2.

¶ Cõtra arguit Scotus. Actꝰ ſm ſuã ſubſtãtiã mẽſurat̃ euo. ergo etiã ſm ſuã formã: tʒ ↄ̃ña: q: ſi ſcdʒ ſubſtãtiã mẽſurat̃ euo ⁊ ſm formam eternitate: ⁊ ſeq̃ret̃ ꝙ eẽt imutabilioꝛ ſm formã ꝙ̃ ſm ſubſtantiam.

¶ Rñdet̃. pmo ꝙ arguẽs decipit̃ nõ itelligẽdo. s.D. Supponit.n. ꝙ.s.D.opinat̃: ꝙ operatio btifica quãtũ ad ſubſtãtiã mẽſurat̃ euo: ⁊ quãtũ ad formã eternitate: hoc ãt s.D. nunꝙ̃ dixit. Verũtñ ponit.s. D. ꝙ eſſe ãgeli vel aie rõnalis mẽſuratur euo: et eius eſſentia nunc eui: opatio aũt btifica mẽſuratur eternitate: nõ q̃ſi mẽſura adequatã: ſed p quandã participationẽ.

Nõ opinat̃.s. D. opationem btificaʒ mẽſurari euo.

Vñ ſi ↄ̃ hoc intẽdit arguere: oportet arguere ſic: ſb̃a ãgeli ſiue anime: mẽſurat̃ euo. ergo ⁊ actꝰ btificꝰ: alioq̃n ſb̃a angeli eẽt mutabilioꝛ ꝙ̃ actus: hoc aũt ẽ falſuʒ. cũ ſb̃a non ſit mutabilioꝛ accidente.

¶ Rñdet̃. Negãdo ↄ̃ñtiã. Ad ꝓbationẽ negat̃ falſitas cõſequentis.. Nullũ.n. accidẽs eſt ꝓꝓꝛie loquẽdo mutabile ⁊ tñ ſubiectũ eius eſt mutabile: potiſſime i ꝓpoſito de ſb̃a ãgeli: vtpote ſubiectũ diuerſarũ mutationũ exñs: quãtũ ad volitiões ⁊ cognitiões. ¶ Sʒ opatio btifica eſt imutabilis triplr̃. ¶ Tũ q: cũſiſt actꝰ ſcdꝰs ⁊ nihil hñs de potẽtia paſſiua: nõ põt eſſe ſubiectũ motus aut mutationis. ¶ Tũ ſecũdo q: p nulliꝰ creature potẽtiã põt incipere: aut deſinere aut q̃uolibet variari. ¶ Tũ tertio q: ẽ opatio vniformis ⁊ ſupnãlis ⁊ pticipatio diuine opatiõis ⁊ diuine imutabilitatis. ¶ Ad hoc faciũt verba s.D. pñti di.q.1.ar.2.q.3.tertũ.

Opatõ btificaẽ imutabilis triplr̃: ſubiectiue effectiue ⁊ participatiue.

¶ Scdo pricipalr̃ arguit ſic. Nullũ mẽſuratũ eternitate: põt nõ eẽ. ſʒ actus btificus põt nõ eſſe: ſaltẽ per diuinã potẽtiã. ergo ⁊c.

¶ Rñdeo. ꝙ maioꝛ eſt falſa: deleo qd mẽſurat̃ eternitate ſolũ p participationẽ huiuſcemodi eſt actꝰ beatificus. Ad hoc em̃ ꝙ aliquid ſit eternũ pticipatiue nõ req̃rit̃ oĩmoda carentia potẽtie: nõ eẽndi: ſʒ ſufficit imutabilitas ſupꝛadicta.

Eternũ pticipatiue cõſtituit imutabilitas.

¶ Tertio pena dãnatoꝛũ nõ menſurat̃ eternitate diſtincta ab euo. ergo nec gloꝛia beatoꝛum.

¶ Rñdet̃: negando ↄ̃ñtiaʒ: q: vita eterna beatoꝝ: nõ ſolũ eſt eterna: ex defectu finis: p quẽ modũ etiã pena dãnatoꝝ dr̃ eterna. ſʒ vlteriꝰ quãtũ ad remotionẽ oĩs mutationis: nõ ſolũ in actu: quã ẽt cuũ includit: ſed ẽt in potẽtia. In penis aũt dãnatoꝝ eſt trãſmutatio ſm id. Job.24. Ibũt ab aq̃s niuiũ: ad calorẽ nimium .s.D. pꝛima par.q. 10.ar.5.ad ſecundum.

Eternũ eſt ꝑuatione finis ⁊ remotiõe oĩs mutatõis.

Queſtio.ij.

Q Uerit̃ ſcdo. Vtrũ vltima hominis btitudo ↄ̃ſiſtat cẽntialiter in actu intellectus?

PRO qõne ſit Pꝛima cõcluſio. hoĩs felicitas nõ ↄ̃ſiſtit eſſentialiter in aliquo actu voluntatis. 4.ſen. diſt.49.q.1. ar.1.q.2. Itẽ pꝛima ſcde.q.3.ar.4. Itẽ tertio contra Gen.c.25.

¶ Cõtra arguit Scotꝰ. Pꝛio in eo ↄ̃ſiſtit btitudo eẽntialr̃: ꝙ imediatiꝰ tẽdit in deũ: vt i vltimũ finẽ: ſed actꝰ volũtatis eſt hmõi. ergo ⁊c. ↄ̃ñia nota. Maioꝛ ꝓbat̃: q: btitudo eſt vltimꝰ finis. minoꝛ ꝓbat̃: q: finis inꝙ̃tũ hmõi ẽ obiectũ volũtatis.

Scotꝰ hic q̃d 4.

Scdo. In eo non cõſiſtit felicitas qd ad aliud oꝛdinat̃. ſʒ actꝰ itelr̃us oꝛdinat̃ ad actũ volũtatis. ergo nõ cõſiſtit in actu itellectꝰ. ergo volũtatis. Maioꝛ nota. minoꝛ ꝓbat̃. Aut inter actũ intelr̃s ⁊ volũtatis nullꝰ eſt oꝛdo. ⁊ hoc nõ: q: in oꝛdinatis p ſe ad eundẽ finẽ: eſt aliq̃s oꝛdo. aut amare eſt ꝓpter intelligere: ⁊ hoc nõ: q: ſʒ Anſelmũ.2. Cur deꝰ homo.c.1. oꝛdo peruerſus eſt velle amare: vt intelligeret. ergo intelligere oꝛdinatur ad amare.

¶ Tertio. Illud eſt beatitudo qd eſt maxime volendum: huiuſmodi eſt actus voluntatis: ergo ⁊c. maioꝛ nota. minoꝛ pꝛobatur. Voluntas plus appetit pfectionem

ſuã ꝙ̃ alterius: ſed actꝰ voluntatis eſt eius pfectio: ergo ⁊c.

¶ Quarto. Voluntas eſt nobilioꝛ intellectu. ergo ⁊c. ↄ̃ñtia nota. 10. ethyc. añs ꝓbat̃. Voluntas ẽ maioꝛis capacitatis ꝙ̃ intelr̃us ergo ⁊c. añs ꝓbat̃. voluntas recipit nobiliorẽ habitũ: ergo ⁊c.

¶ Quinto. Si nullus actꝰ volũtatis eſt de eẽntia beatitudĩs: ergo deꝰ põt ſepare oẽ gaudiũ ⁊ delectationeʒ. Cõfirmat̃: q: pfectiꝰ eſt aliq̃d ſi de eẽntia eiꝰ ſit aliqua pfectio ꝙ̃ ſi ſit tm̃ ↄ̃comitans: ſʒ btitudo eſt pfectio maxia: ergo delectatio nõ ſolum concomitat̃: ſed eſt de eẽntia beatitudinis.

¶ Sexto. pena dãnatoꝝ eſt eſſentialr̃ triſtitia: ergo p̃miũ eſt eẽntialr̃ gaudiũ. añs ꝓbat̃. De rõne pene eſt ꝙ ptineãt ad volũtatẽ. nullus aũt actus voluntatis eſt penalis: niſi triſtitia. ergo ⁊c.

Actꝰ intellectꝰ prioꝛ oꝛdine et cãlitate attingit deum.

¶ Ad pꝛimũ dr̃ ꝙ actus intelr̃us imediatius attingit deũ ⁊ vltimũ finẽ ꝙ̃ actꝰ volũtatis: ita ꝙ cõiunctio p actũ intelr̃s eſt pꝛioꝛ oꝛdie: quaſi p̃ſuppoſita ab oibꝰ aliis: ⁊ ẽ pꝛioꝛ cãlitate: q: viſio illa ẽ cã oĩʒ aliarum cõiunctionũ: ⁊ eſt mẽſura aliaꝝ: q: q̃ intẽſius videt intẽſius diligit ⁊ fruit̃ deo. pꝰ q̃l.q.19.

¶ Si dicat̃ ꝙ actus intelr̃s nõ tendit in deũ ſub rõne finis vltimi ſʒ rõne veri: dr̃ ꝙ hoc nõ obſtat. Ex iſtis em̃ concludit̃ ꝙ beatitudo ptinet ad voluntatẽ tãꝙ̃ eiꝰ obm: ſed nõ ſequit̃ ꝙ ſit eiꝰ actꝰ. negat̃ ergo maioꝛ argumenti.

¶ Si ↄ̃ arguit̃. Vna queꝗ potentia imediatius attingit rõnẽ foꝛmalẽ ſui obi: ꝙ̃ q̃cunꝗ alia potentia: ergo volũtas imediatiꝰ attingit rõnẽ finis. negat̃ añs in illis potẽtiis q̃ꝝ vna p̃ſupponit actũ alterius tãꝙ̃ p̃parantẽ ⁊ oñdentẽ obʒ cuiuſmodi eſt volũtas reſpectu intellectus: q: bonũ cognitũ eſt voluntati obiectum.

Intelr̃ʒ ñ ferri i deũ ſub rõne finis ſed veri: dr̃ pl̃r aliq̃ diuiſ.

¶ Sciendũ tñ cum dicit̃ ꝙ intellectus nõ fert̃ in deũ ſub rõne finis ſed ſub rõne veri ꝙ tales locutiones poſſunt habere duplicẽʒ ſenſum. Si em̃ intelligat̃ ꝙ rõ boni vel finis: nõ ſe habeãt ad intellectum vt terminãs actum eiꝰ: nec vt mouẽs: falſum eſt: q: intellectꝰ pꝛius natura ⁊ cãlitate attingit i deo rõnẽ boni ⁊ finis ꝙ̃ volũtas: imo voluntas per actuʒ ſuũ talia nõ attingit: niſi pꝛius eſſent app̃hẽſa ab intellectu ⁊ oſtenſa volũtati. Si vero intelligat̃ ꝙ tales rationes ſe habeãt ad intellectũ vt terminãtes: ſʒ nõ vt mouẽtes: verũ eſt: foꝛmalis rõ ⁊ motiua ad actuʒ intellectus eſt rõ veri: ſʒ quelibet alia rõ põt eſſe mãlis ⁊ terminatiua. Ex his ergo põt negari mioꝛ q: intelr̃us imediatiꝰ fert̃ in obm beatificũ ſub quacũꝗ rõne ↄ̃ſideratũ ꝙ̃ volũtas: lʒ volũtas terat̃ i ipm foꝛmalius. Itẽ ſciendũ ꝙ lʒ rõ ſummi boni ſit cõis rõ obiecti beatifici vt beatificũ eſt: tñ rõ pꝛime veritatis eſt eiꝰ rõ ſpãlis. pꝛio mõ foꝛmalius reſpicit voluntatẽ ſcdo mõ intellectum.

Rõ pꝛime veritatis ẽ rõ ſpãlis obiti btifici.

¶ Si dicat̃ ↄ̃. Vnũq̃dꝗ coꝛdinatur ad ſuã pfectionẽ: ſʒ delectatio eſt pfectio opatiõis: ergo ⁊c.

¶ Rñdet̃ ꝙ ẽ duplex pfectio. vna vt habẽtis ſpẽm: alia eſt ↄ̃ gẽn.3. cap.26. ad ſcdm.

¶ Ad ſcdʒ negat̃ minoꝛ. imo oẽs actꝰ oĩm potẽtiaꝝ oꝛdinat̃ ad illã viſionẽ iquãtũ ſũt aut diſpoſitiui aut ↄ̃ſeruatiui aut pfectiui illiꝰ viſiõis. tertio ↄ̃ gen.ca.25. Niſi em̃ deꝰ diligeret̃: eiꝰ viſio nõ q̃reret̃: nec placeret: nec ei iſiſteret̃ pfecte.

¶ Ad ꝓbationẽ dr̃ ꝙ Anſelmꝰ loquit̃ de intellectionibꝰ vie.

¶ Ad tertiũ negat̃ minoꝛ. Voluntas em̃ magis vult viſionẽ dei ꝙ̃ allos oẽs actus: q: viſio eſt eiꝰ pꝛincipale obm poſt deũ. plus autem diligit: quelibet potẽtia p̃ncipalẽ obm ſuũ ꝙ̃ actũ ꝓpꝛiũ: q: actꝰ nõ hʒ bonitatẽ niſi ex obiecto: loq̃ndo de obiecto pꝛĩcipali volũtatis qd eſt vltimus finis. Ad ꝓbationẽ dr̃ ꝙ voluntas nõ eſt ꝓpꝛie volẽs ſʒ aia: ⁊ hec magis appetit id

qđ eſt maior pfectio ipſius aīe vel hoīs ꝙ̄ qđ eſt bonū ipi volūtati.

¶Ad quartū negaṫ aña. Ad ꝓbationē negaṫ ēt aña. q: capacitas itellectus icōparabilr ē maior ꝙ̄ capacitas volūtatis: q: intellꝰ eſt capax diuīe eētie p modū forme intelligibilis: ⁊ eſt ēt capax lumīs glie. Ad huiꝰ ꝓbationē negaṫ ꝯña. q: capacitas intellꝰ eſt in recipiēdo: capacitas aūt volūtatis in mouēdo. primū reſpicit pmiū. ⁊ ſcđm reſpicit meritū: iō capacitas intellꝰ minus impleṫ in via ꝙ̄ capacitas volūtatis. ſecꝰ eſt in pr̄ia.

Diuerſitas capacitatis itellectus ⁊ volūtatis.

¶Ad qntū negaṫ ꝯña. q: gaudiū ex nāli ꝯcomitātia ſeq̄ṫ illā viſionē. ¶Dr̄ ſcđo ꝙ poſito illo caſu vidēs deū ⁊ nō amās eſſet btūs quo ad aliq̄d inquātū hr̄et pncipalē actū beatitudis: non tñ eſſet btūs ſimplr: q: ad eſſe beatū ſimplr ꝯcurrit actus vtriuſq̄ potētie.

Duran.

¶Uel dōꝫ vt inqt Durā. ꝙ beatitudo duplr accipi pōt. Uno mō vt includit oēm pfectionē hoīs: ⁊ ſic ad beatitudinē ptinet q̄cq̄d ptinet ad pfectionē hoīs ſiue ſꝫ corpus ſiue ſm aīaꝫ: ⁊ ſic nō loq̄mur hic de btitudine in quo pncipalr ꝯſiſtat: q: talis icluderet oēm pfectiōnē itellꝰ ⁊ volūtatis. Alio mō dr̄ beatitudo id qđ eſt optimū inter oīa bona ⁊ oēs pfectiōes hūanas. Et de iſta loq̄mur in q̄ actu eētialr ꝯſiſtat. Hec Durandus.

Btitudo duplr accipitur.

¶Ad ſextū negaṫ aña. q: pena dānatoꝝ eētialr ꝯſiſtit in puatiōe diuine viſiōis: lꝫ triſtitia ⁊ odium dei ꝯcomitanṫ. Ad ꝓbōnē dr̄ ꝙ ſi maior ſic intelligaṫ ꝙ pena ptineat ad volūtatē. i. ſit repugnās volūtati: vera eſt. ſꝫ i hoc ſenſu negatur minor. multa. n. pter triſtitiaꝫ repugnāt volūtati. Si vero intelligaṫ ꝙ pena ſit actꝰ voluntatꝫ: negaṫ illa maior: q: nullꝰ actꝰ voluntatis q̄ ad ſuū abſolutū eſſe eētialiter malū: ⁊ p ꝯñs nec pena: ſed ſolum rōne alicuius adiuncti.

Malum ſimplr

¶De hoc tñ dicit Greg. de Arimino ſcđo ſen. di. 34. q̄ dicit ꝙ malū vñ p̄io aliq̄d denoīaṫ malū per ſe nō ē aliq̄ vel malū ſimplr nō ē aliq̄ entitas. qua entitas. Itē ꝙ malū denoīatiue ſumptum, q nō ſimplr dr̄ malū: ſꝫ malū alicui eſt aliqua entitas.

Cōcl'o. ij.

Ultia hoīs felicitas conſiſtit eētialr in actu intellꝰ. Hec ꝯcl'o pꝫ ex ꝓbōnibꝰ pcedētibꝰ. ⁊ ēt tertio ꝯ gen. vbi ſupra.

¶Cōtra arguit Sco. ꝙ beatitudo nō ꝯſiſtat eētialr i vnica opatiōe vbi. ſ. pº. Beatitudo ꝯſiſtit in pfecta vnione cū deo: ſꝫ pfecta vnio nō ē tm̄ in vna opatiōe. ꝙ̄ maior nota. minor ꝓbaṫ. Perfecta vnio includit oēm vnionē ſm oēm potētiā ſꝫ quā creatura eſt vnibil' deo ſꝫ vnibilis p itellēm ⁊ volūtatē. ꝙ̄ ⁊c.

Scotus

Utrum beatitudo conſiſtat in vnica opatiōe.

¶Scđo. Beatitudo eſt q̄es pfecta in deo: ſꝫ pfecta q̄es includit duo. ꝙ̄ ⁊c. maior nota. minor ꝓbaṫ. per quā ꝟtutē aliq̄d moueṫ ad terminū p eandē q̄eſcit in termino: ſed tā per intellm ꝙ̄ p voluntatē moueṫ in deum: ꝙ̄ ⁊c.

¶Tertio. Beatitudo ꝯſiſtit eſſentialr in oi ea opatiōe p quā beatꝰ diſtinguiṫ a nō beato p ſe: ſꝫ btūs p ſe diſtinguiṫ a nō beato p actuꝫ intellꝰ q: videt obiectū beatificū ⁊ per actū volūtatis: q: ſi cāe ſint diſtincte: ⁊ effectꝰ: ſꝫ actꝰ intellꝰ ē cā actus volūtatis: ꝙ̄ ⁊c.

¶Quarto dicit Aug. 13. d̄ tri. btūs ē q̄ hꝫ q̄cq̄d vult: ſꝫ nō ſolū vult actū intellꝰ lꝫ ēt volūtatis: ꝙ̄ ⁊c.

¶Ad primū dr̄ ꝙ pfecta vnio pōt dupl'r intelligi. Uno mō inteſiue: ⁊ ſic nō req̄rit vnionē ſm oēm potētiā: ſꝫ ſm pfectiſſimū actū q̄ eſt actꝰ intellꝰ. Alio mō extēſiue: ⁊ ſic req̄rit vnionē ſm oēm potētiā. btitudo aūt nō ꝯſiſtit in pfecta vnione ſcđo mō dicta ſꝫ p̄io mō.

Unio inteſiue et extēſiue que req̄rat.

¶Ad ſcđm negaṫ maior. q: lꝫ btitudo quātū ad ſuū accidētale: ſit pfecta q̄es: nō tñ quātū ad ſuum eētiale. 4. ſen. di. 49. q. 1. ar. 2. q. 4. item prima ſcđe. q. 3. ar. 4. ad pmum. ⁊ ibi ar. 2.

¶Ad tertiū negaṫ maior. nam hō diſtinguitur

Delectatio eſt p ſe accñs beatitudinis.

diſtinguiṫ p ſe ab aſino: nō ſolū p ſua eētialia ſꝫ ēt ꝑ ſuā ꝓpriam paſſionē: ita i ꝓpoſito delectatio ē p ſe accñs beatitudis: iō p ipam pt diſtigui btūs a nō beato: lꝫ em̄ actꝰ volūtatis nō ſit aliqđ optimū ē tñ aliq̄d optimi. 4. ſen. di. 49. q. 3. ar. 4. q. 3. itē pma ſcđe. q. 2. ar. 6.

¶Ad q̄rtū dr̄ ꝙ Augu. i illa aucte loquiṫ de beatitudine quātū ad id qđ eſt eētiale ⁊ accñtale i ea: non aūt ꝙ̄tū ad id qđ eſt tm̄ eētiale. Itē dr̄ ꝙ p vnā opationē hō hꝫ q̄cquid vult formalr vl' cauſalr. ſ. per operationē intellectus.

¶Sꝫ ꝯ arguiṫ: q: tm̄ valet illa ꝓpō Aug. ac ſi diceret btūs eſt q̄ itelligit q̄cq̄d vult: ⁊ ita ſeq̄iṫ ꝙ viator ſit btūs cū intelligat q̄cq̄d vult.

¶Rñdeṫ ꝙ ꝯña nō valet: q: lꝫ per aliquā itellectionē diuine eētie btūs habeat q̄cq̄d vult: nō tñ ſeq̄ṫ ꝙ iſta eq̄polleāt. btūs eſt q̄ hꝫ q̄cq̄d vult: ⁊ btūs eſt q̄ intelligit q̄cq̄d vult. ſꝫ eſt fallacia ꝯñtis arguēdo affirmatiue a pticulari adiūcte. Diffō. n. eq̄pollet ꝓpōni vl'i. Uñ lꝫ aliq̄ intellectio ſit eētialr btitudo ⁊ per eā hō hēat q̄cq̄d vult: nō tñ q̄libꝫ eſt hmōi: ſed ſolum illa q̄ diuina eētia vr̄. Item ad hoc ꝙ illa ꝯña valeret: opꝫ addere, ꝙ hr̄e ⁊ intelligere eſſent idē ꝯuertibilr in beatitudine: ſic ꝙ oē hr̄e eēt intelligere: ⁊ oē intelligere eſſet habere. qđ eſt falſum. De predictis ſ. D. tertio cōtra gen. ca. 62. Iteꝫ prima ſcđe. q. 3. ar. 4. ad quintuꝫ.

¶Cōtra has duas ꝯclōnes arguūt aliq̄ q̄s recitat Petrꝰ de palude pº. Ad illā potentiā ptinet beatitudo q̄ eſt ps imagīs dei: ſi ſit potētia paſſiua: ſꝫ volūtas ē hmōi ꝙ̄.

Aliq̄ ꝙ̄s refert pe de palude. hic. q. 3. ar. 2.

¶Scđo. oīs actꝰ p quē imediate ⁊ pfecte attigiṫ obiectū beatificū ſub rōne q̄ eſt beatificū: eſt eētialiter beatificus. ſed actus volūtatꝫ eſt hmōi. ꝙ̄ ⁊c. maior ꝓbaṫ duplr. p̄io q: finis q̄: eſt eētialr actus: quo imediate habeṫ finis gr̄a cuius. Scđo q: actꝰ quo imediate attingiṫ viſibile inquātū eſt viſibile eſt eētialr viſio: ita in ꝓpoſito.

¶Tertio arguit ſic. Potētia que hꝫ actū eētialē i merito hꝫ actuꝫ eētialem in pmio. ſꝫ volūtas eſt hmōi. ꝙ̄ ⁊c. maior ꝓbaṫ: q: merēs inquātū merens ⁊ p ſe: pmiaṫ rōe meriti: ergo dꝫ pmiari ſꝫ illud ſꝫ qđ fuit merens. Dico aūt de potētia nō de habitu: q: actualis habitus. ſ. fides habuit actum eſſentialem in merito nō tamen in pmio q: nō manet. minor probaṫ: q: diligere deū eſt eſſentialr actus meritorꝰ ⁊ ptinet ad volūtatē: ꝙ̄ ⁊c.

¶Quarto. potentia eētialr libera ē eētialr beatificabil': ſed volūtas eſt hmōi: ꝙ̄ ⁊c. maior ꝓbaṫ. q: oppoſita nata ſūt fieri circa idē n̄ p accñs ſꝫ p ſe. ſꝫ dānatio ⁊ btitudo ſunt oppoſita: ⁊ dānatio nō hꝫ eē niſi i his q̄ ſūt liberi arbitrij. ꝙ̄. ¶Si dicaṫ ꝙ intellꝰ agēs eſt liber cū ſit imālis: nec tñ eſt beatificabilis. dr̄ ꝙ nō oīs potētia imālis eſt libera eētialr. ſꝫ illa q̄ eſt ſb̄m actus liberi: nō pp hoc ꝙ ipm patitur: ſꝫ pp hoc ꝙ actꝰ ſuus elicitus vel iperatꝰ eſt in ptāte ſua ꝙ eſt d̄ intellu poſi ⁊ volūtate: nō de itellectu agēte q̄ pcītꝰ agit d̄ necītate

¶Ad primā negaṫ maior. ſi intelligiṫ ꝙ oīs talis actus ptineat ad beatitudinē eētialr lꝫ ſit vera: ſi itelligiṫ ꝙ ſaltē ꝯcomitāter. falſuꝫ eſt ēt ꝙ volūtas ſit pōa paſſiua.

¶Ad ſcđm negaṫ maior. q: ſolus deꝰ eſt eētialr btificꝰ: q̄ pº attingiṫ obm beatificū ⁊ p quē fit pñs ipſi btō ⁊ per quē habeṫ obm: tal' aūt eſt actꝰ intellꝰ ⁊ nō volūtatis.

¶Ad pmā ꝓbationē dr̄ ꝙ ſuppoſitū nū falſuꝫ. ſ. ꝙ p quēlibet actū imediate attingentē finē habeaṫ finis. hoc. n. falſuꝫ eſt: q: p actū volūtatis nūq̄ habeṫ finis: ⁊ nec per illū fit pñs: vt ſupra dictū eſt.

¶Ad ſcđam ꝓbationē negaṫ ſilitudo: q: viſio requirit viſibile: vt pñs: nō ſic eſt de q̄lꝫ actu imediate attingēte obm beatificū ⁊ multe alie ſunt diſſimilitudines.

¶Cōtra hāc rñſionē inſtaṫ in eo

Utrum ſit ð rõe beatitudinis p̄ꝰ attingere obtũ beatificum.

qð dicit ꝙ de rõne actꝰ beatifici ẽ ꝙ ꝑ ipm̄ p̄ꝰ attingat obm̄: qꝛ ſi viſio interrũpet̃ ⁊ poſtea haberet̃ ſicut fuit in Paulo: adhuc eẽt beatifica ſcða viſio ſicut fuit p̄ma. Un̄ viſio nõ hꝫ rõnem beatifice qꝛ prima: ſed qꝛ imediata.

¶ Rñdetur ꝙ id qð ðꝛ de interruptione viſiõis nõ facit ad ꝓpoſitũ qꝛ actꝰ intell'ꝰ p̄cedit actũ volũtatis: nõ ſolũ primitate tp̄is ſꝫ nãe ⁊ ꝑfectiõis. talis aũt p̄mitas nõ eſt inter duas viſiones de qbꝰ loquit̃ argumẽtum. Qñ ẽt ðꝛ ꝙ deus eſt obm̄ beatitudĩs ſub rõne qua eſt ſummũ bonũ. opꝫ addere ꝙ deus ſub tali rõe eſt obm̄ beatificũ creature quaſi in habitu: ſꝫ nõ eſt beatificũ ĩ actu cõpleto niſi vt eſt p̄ñs Qð fit ꝑ actũ itell'ꝰ. ⁊ cũ ðꝛ ꝙ actꝰ intell'ꝰ nihil põt circa obm̄: ðꝛ ꝙ ꝑ actũ intell'ꝰ deꝰ hr̃ a beato. Ipſe ẽt actus intell'ꝰ eſt qððã obm̄ btĩficũ ſumme poſt deũ deſideratũ 4. ſen. di. 49. q. 1. ar. 3. q. 1. in ſolutione argumentorum.

Per actum intellectꝰ deus habetur a beato.

¶ Ad tertiũ negat̃ maioꝛ. Ad probationẽ ðꝛ ꝙ merẽs inq̄ꝫtũ merẽs tẽdit in finẽ: ſꝫ p̄miatꝰ inquãtũ p̄miatꝰ hꝫ finẽ. vñ ſic nõ opꝫ finẽ et ea q̃ ſunt ad finẽ eẽ vniꝰ rõnis. ſic nec meritũ cũ p̄mio: ſed ſufficit ꝙ idẽ ſuppoſitũ ſit qð meruit ⁊ premiat̃. ⁊ ꝙ voluntas habeat deũ ꝓ p̄mio: nõ tñ ꝑ actũ ꝓpriũ: ſꝫ intellectus. nec opꝫ ꝙ p̄miũ ſit actꝰ voluntatis ſed obm̄. ſicut ptꝫ in ſilr̃. Curſoꝛ. n. meruit pedibꝰ: nõ tamẽ premiat̃ in pedibus ſꝫ in manu vl̃ in alia parte corporis.

Premiũ ñ ẽ actꝰ volũtatis ſed obm̄.

¶ Ad quartũ negat̃ maioꝛ. Ad ꝓbationẽ ðꝛ ꝙ dãnatio nõ eſt eſſentialr̃ in volũtate ſꝫ in intellectu. ẽ em̄ carẽtia viſiõis diuine. Sciendum aũt ꝙ cũ libertas ꝯſiſtat in monẽdo ⁊ meritũ ẽt ꝯſiſtat in agẽdo ⁊ p̄miũ in patiendo: potẽtia ex eo ꝙ eẽntialr̃ libera nõ hꝫ ꝙ ſit p̄miabilis ſb̾e ſꝫ obiectiue: hꝫ tñ ex libertate ꝙ ſit p̄ncipal' in merendo: ⁊ ſic pꝫ ꝙ nullus actꝰ volũtatis ẽ eẽntialr̃ beatitudo: nõ tñ negat̃ qn aliqs actꝰ volũtatis ꝑtineat ad btĩtudinẽ ꝑ modũ formalis ꝑfectõis nõ negat̃ ẽt qn aliqs actꝰ volũtatis poſſit ꝑtinere ad beatitudinẽ practicã: que tñ nõ erit potiſſima hominis beatitudo.

Dãnatiõẽ eẽntialr̃ in intell'u.

Actꝰ volũtatis nõ ẽ beatitudo: ſed ꝑtinens ad eam.

¶ Cõtra eãdẽ ꝯcl'onẽ arguũt alij vt recitat Durã. p̄ꝰ. Beatitudo cõſiſtit in actu nobiliſſimo: ſꝫ actus volũtatis eſt hmõi. ĝ. maioꝛ nota p̄ꝰ ethi. ca. 9. mioꝛ ꝓbat̃. Ille ẽ actꝰ eſt nobilioꝛ ſꝫm quẽ ſumꝰ liberi: q̄ꝫ ille ſꝫm quẽ non ſumus liberi: ſed actus voluntatis eſt hmõi: nõ aũt actus intellectus: ergo ⁊c.

Alij q̄s refert Duran. h̄ di. 49 q. 1.

¶ Scðo. Beatitudo ꝯſiſtit in potẽtia ꝑfecta ꝑ nobiliſſimũ habitũ ſed volũtas eſt hmõi. perficit̃ em̄ charitate: ergo ⁊c.

¶ Tertio. In illa potentia magis ꝯſiſtit beatitudo q̃ reſpicit magis obiectũ ſub ea rõne qua eſt beatificũ: ſꝫ volũtas eſt hmõi. maioꝛ nota. minoꝛ ꝓbat̃. Volũtas reſpicit obm̄ ſub rõne ſummi boni: ⁊ ſub hac eſt beatificũ: ergo ⁊c.

¶ Quarto. In illa potẽtia cõſiſtit beatitudo ꝑ quã ꝑfectiꝰ vnimur deo. ſꝫ volũtas eſt hmõi: ĝ maioꝛ nota. minoꝛ ꝓbat̃: qꝛ vnio ichoat̃ in viſione ⁊ ꝯſumat̃ in delectatiõe Itẽ actus volũtatis eſt poſterioꝛ actu intell'ꝰ: ĝ eſt ꝑfectioꝛ.

¶ Quinto. Actus volũtatis ẽ optimus: ĝ in eo ꝯſiſtit felicitas. ꝯñtia nota. añs ꝓbr̃. Ille actꝰ eſt melioꝛ quo efficimur melioꝛes: ſꝫ ꝑ actũ volũtatis efficimur boni ſimplr̃ ⁊ per actũ intellectꝰ ſolũ ſꝫm qd. ĝ. Itẽ ille actꝰ eſt melioꝛ: cuiꝰ oppoſitũ eſt peius: ſꝫ dilectiõi dei opponit̃ odiũ dei: qð ẽ peiꝰ ignorantia vel infidelitate: q̃ opponit̃ cognitioni dei: ĝ diligere deũ eſt meliꝰ q̄ꝫ ipſum cognoſcere.

Utrum volũtatis actꝰ ſit optimus.

¶ Sexto. Si in actu volũtatis nõ ꝯſiſteret beatitudo: tũc videns deũ ⁊ nõ delectatꝰ ĩ ipſo eẽt btũs hoc ẽ falſũ. ĝ. ꝯña nota. falſitas ꝯñtis ꝓbat̃. qꝛ ſi vidẽs deũ nõ ðlectaret̃ poſſet triſtari: qꝛ viſio dei nõ excludit triſtitiã niſi ĩferat delectatõẽꝫ

qui aũt triſtat̃ miſer eſt: et ſic idẽꝫ eſſet beatꝰ ⁊ miſer: qð eſt impoſſe.

¶ Iſte rñſiões ſunt Durãdi. ¶ Ad primũ. negat̃ minoꝛ. Ad ꝓbationẽ dr̃ ꝙ libertas duplr̃ accipit̃. vno mõ: vt opponit̃ coactiõi: ⁊ ſic maioꝛ eſt vera. in aliquo ſenſu: negat̃ mioꝛ: ſicut. n. volũtas cogi nõ põt ſic neq̄ꝫ itell'ꝰ: qꝛ illud ſolũ eſt coactũ qð eſt ꝯtra inclinationẽ rei: ſꝫ nullũ itelligere eſt cõtra inclinationẽ intell'ꝰ: imo ad oẽ itelligere inclinat̃ cũ ſit ſua ꝑfectio et breuiter nr̃a potẽtia ſiue cognitiua ſiue appetitiua reſpectu ꝓprij actꝰ: p̄t cogi: qꝛ nec hoc inuenit̃ in potẽtijs nãlibus: nõ em̄ cogit̃ ignis ad calefaciẽdũ nec graue ad deſcẽdẽdũ Verũ qꝛ põt ꝯtingere ꝙ itellectus aſſentiat alicui: cuiꝰ oppoſitũ volũtas magis acceptaſſet: iõ volũtas hoc actu imꝑato nõ tñ elicito cogitur quatenus hoc ſit cõtra eiꝰ iclinationẽ: nõ tñ intell'ꝰ cuius inclinatio ẽ ad oĩa itelligẽdũ. Alio mõ ſumitur libertas vt opponit̃ neceſſitati: ⁊ ſic negat̃ maioꝛ: alioqñ melioꝛ eſſet voluntas eoꝝ: q̃ ſunt ad finẽ ꝙ ipſiꝰ finis quẽ volumus de neceſſitate. Itẽ ſi ꝑꝑ libertatẽ ponit̃ beatitudo ĩ actu volũtatis debere poni in actu libero ⁊ nõ ĩ neceſſario: ſed actus volũtatis in patria erit neceſſariꝰ reſpectu dei.

Durã. rñdet.

¶ Ad ſcðꝫ. negat̃ minoꝛ. Ad ꝓbationẽ dr̃: ꝙ lꝫ charitas ſit nobilioꝛ habitibꝰ in via exñtibꝰ in intell'u: tñ in patria intell'us ꝑficiet̃ lumine glorie qð eſt nobiliꝰ charitate.

¶ Ad tertiũ. negat̃ minoꝛ volũtas. n. minus reſpicit obm̄ ſuũ vt beatificũ q̄ꝫ intell'ꝰ: qꝛ volũtas nõ p̄t ferri niſi ĩ cognitũ. ꝑꝑ qð oẽ qð offert̃ volũtati ⁊ ſub oĩ rõne ſub q̃ offert̃ quecunq̄ꝫ ſit illa ſiue rõ btĩficãtꝫ ſiue q̃cunq̄ꝫ alia: opꝫ ꝙ p̄us ſit oblatũ intellectui ⁊ ab eo appꝛhẽſum. ¶ Ad ꝓbationẽ minoris: dicit̃ ꝙ bonũ cadit de ꝑ ſe ⁊ priꝰ maĩaliter loquẽdo ſub obiecto intellectus q̄ꝫ volũtatis: ſed qꝛ bonũ eſt obm̄ adequatũ volũtati nõ aũt intellectui: q̃ cõſiderat aliqd magis cõe: iõ ꝯſueuit dici ꝙ bonũꝫ ſit magis obiectũ volũtatis q̄ꝫ intellectus.

¶ Ad quartũ. Primo poſſet negari maioꝛ. qꝛ ſufficit ꝙ ꝑ actũ btĩficũ p̄ꝰ vniamur Deo: ita ꝙ ꝑ ipſũꝫ efficiat̃ nobis p̄ñs. Secũdo negat̃ minoꝛ. Ad ꝓbõnẽ dr̃: ꝙ vnio ꝯſumatur in delectatiõe: cõſumatiõe accñtali: ꝑꝑ hoc. n. delectationes adiucte ſunt opationibꝰ: vt ꝑmaneat̃ in eiſdẽ: ⁊ ſic redũdat ĩ ipſam opationẽ diuturnitas: eſſentialr̃ aũt ⁊ imediate vnimur deo tm̄ ſola viſione quantũ viſione ⁊ delectatione ſil': qꝛ delectatio nõ eſt imediate de deo ſed de viſione dei. Sꝫ eſto ꝙ aĩa plus vniat̃ deo fruitiõe q̄ꝫ viſione: hoc erit ꝓ tãto: ꝙ vnio ſꝫm fruitionẽ includit eã: que eſt ꝑ viſionẽ ⁊ nõ ecõtra. maioꝛ aũt eſt vnio ſꝫm duo q̄ꝫ ſꝫm vnum.

¶ Ad ſcðam ꝓbõnẽ dicte minoris: dr̃ ꝙ illud qð eſt priꝰ in gñatiõe ⁊ ſe hꝫ ĩ rõne mãe vel ſbĩ reſpectu alterius: eſt iꝑfectiꝰ ſicut eſt de mã reſpectu forme: ſed inter ꝑfectões differẽtes gñatiõe: p̄oꝛ ẽ ꝑfectioꝛ: ſicut forma ſubſtãtialis ẽ ꝑfectioꝛ qualꝫ accñtali ipãꝫ ꝯñte ordie nature. Hec Durandus ⁊ bñ. niſi ꝓ quãto dicit deũ nõ eſſe obm̄ imediatũ delectatiõis. Hoc. n. dubiũꝫ eſt: hoc aũt argumẽtũ ſoluit. s. D. 4. ſen. diſt. 49. q. 1. ar. 1. q̄ſt. 2. ad. 5.

¶ Ad qntũ rñdet Durãdus negãdo añs. Ad ꝓbõnẽꝫ negat̃ minoꝛ. põt. n. aliqs dici bonꝰ ſimplr̃ ⁊ abſolute: qꝛ eſt in ſe ꝑfectꝰ et talẽ bonitatẽ magis hꝫ hõ ꝑ itellꝫ q̄ꝫ ꝑ volũtatẽ. vñ ſcie ſũt ſimplr̃ meliores habitibꝰ ꝑficiẽtibꝰ volũtatẽ. Alio mõ dr̃ bonꝰ bonitate relata ad aliqd acqrendũ ⁊ ſic magis dicit̃ bonus ꝑ volũtatẽ. hec aũt bonitas reſpicit meritũ. prima vero p̄mium.

Bonus duplr̃: ſimplr̃ ⁊ reſpectiue.

¶ Iſta rñſio aliquo mõ ꝯcordat ⁊ aliquo mõ diſcordat cuꝫ dictis. s. D. prima ſcðe. q. 66. ar. 3. vbi in fine articuli et ad primum et ad ſecundũ dicit ꝙ habitꝰ intellectuales ſunt ſimplr̃ meliores habitibꝰ

Qñ Durandus cõcors ſit ac aduerſus. s. Th. ĩ hac rñſione.

moralib⁹.ꝛ in hoc verꝫ dicit Durã
dus.Scđo ꝙ ꝑ habitus morales
dicit homo bon⁹ ſimpłr poti⁹ ꝙ̃ ꝑ
habitus ĩtellectuales vie ꝛ in via.
ꝛ in hoc male dicit Durãdus.Ter
tia ꝙ per habitus intellectuales
patrie homo potius dicetur bon⁹
ſimpłr ꝙ̃ per habit⁹ perficiẽtes ap
petitum:ꝛ in hoc vterqꝫ cõcordat.
¶Ad ſecundam probationẽ dicte
minoris dicitur ꝙ ibi eſt duplex
defectus.Prim⁹ qꝛ maior eſt intel
ligenda in diſperatis quorũ vnuꝫ
non ſupponit aliud : in propoſito
autẽ diligere includit cognoſcere
ꝛ nõ ecõtra.Secũd⁹ defect⁹ ẽ qꝛ op
poſitio nõ ẽ vtrobiqꝫ vniformiter:
Odiũ eñ opponit dilectiõi ꝯrie:
ignorãtia vero nõ opponit cogni=
tioni cõtrarie:ſed priuatiue.
¶Ad ſextum negat falſitas cõſe=
quentis.Ad ꝓbationẽ negat ma=
ior.triſtitia eniꝫ non põt eſſe niſi ꝺ
aliquo apprehẽſo ſub rõne mali ꝛ
Nulla ĩ vidente deũ põt cãri triſtitia.
noliti.Deus aũt ꝛ viſio eius ſi po=
natur ſola:non põt habere ratio=
neꝫ mali . ꝛ noliti:ꝛ ideo ꝙ̃uis poſ
ſet virtute diuina ſuſpẽdi act⁹ de
lectatiõis ne ſequeretur ad viſionẽ:
nõ poſſet tñ in vidẽte deũ cãri tri=
ſtitia neqꝫ de deo neqꝫ de ei⁹ viſiõe
Si aũt ĩ vidẽte deũ de alio poſſet
cauſari triſtitia:tũc ſequit ꝙ eẽt ꝛ
miſer ꝭꝫ aliud ꝛ aliud.ꝛ beat⁹ ſim
pliciter et miſer ꝭm quid.

Conclo.iij.

Ultimo felicitas nõ cõ
ſiſtit in opatione intelł's practici
ſꝫ ſpeculatiui.p̃ria ſcđe.q.3.ar.5.
Diſſolutio obiectorum Petri ĩ cõi.
¶Contra hanc concluſionẽ facit
tria argumẽta Petrus de Palu=
de:ad q̃ rñdet ĩ cõi:ꝙ ſi ipẽ intelli=
gat ꝙ ad dei viſionẽ ꝯtẽplatiuã et
ſpeculatiuã null⁹ ſequatur act⁹ vo
lũtatis q̃ ſit dilectio aut ꝺlectatio
lꝫ' ꝑter illã viſionẽ requirat ali⁹ a=
ct⁹ realr differẽs a diuina viſiõe q̃
dicat act⁹ intellectus practici : ad
quem ſequat actus volũtatis.fal=
ſum dicit: qꝛ ſicut beatus eodem
actu ſimplici quo videt deum vi=
det creaturas in deo:vt ait . s. D.
1.parte.q.12.ar.8.9.ꝛ.10.ita mul=
tofforti⁹ quilibet beat⁹ eodẽ actu
quo videt diuinã eſſentiam videt
eam ſub rõne entis ꝛ veri ꝛ boni ꝛ
ſumme diligibilis:ꝛ ad talẽ cogni
tionẽ ſequit dilectio dei ꝛ delecta
tio ĩ deo viſo:nec reqrit ali⁹ actus
intellect⁹ diſtinct⁹ a clara diuine
eſſentie viſione:nec aliqua cõpoſi
tio aut diuiſio / aut ſyllogizatio:
qꝛ dicta viſio omnia talia virtua=
liter continet.
¶Dicit ſecundo ꝙ clara viſio dei
eſt ſimpłr cognitio ſpeculatiua ra
tione principalis obiecti.ſ.dei qđ
nõ eſt operabile a vidente: ſed cũ
hoc eſt cognitio ꝭm quid practica
inquãtum eſt regula omniũ intel
ligendorũ ꝛ volẽdoꝝ ꝛ agendorũ
a beato vidente deum:vt dicit.s.
Doc.1.parte.q.12.ar.8.ꝛ.1.2.q.4.
ar.4.Et huiuſmodi:ſimile eſt de
habitu theologico in via qui eſt
principaliter ſpeculatiuus et ꝭm
quid praticus: vt dicit.s. Doct.1.
parte.q.1.ar.4.Et de cognitione
dei qua cognoſcit ſe ꝛ alia vbi ſu=
pra.q.15.ar.16.ꝛ de veri.q.3. ar.3.
Diua viſio ſimpliciter theorica ẽ ꝭm qđ pratica.

Queſtio.iij.

Querit tertio.Utrũ oẽs ho=
mines appetãt btitudinẽ?
Pro qõne ſit prima cõcluſio.
Quelibet creatura rõ=
nalis naturaliter ſuã beatitudi=
nem appetit.1.2.q.5.ar.8.

Cõclo.ij.

Beatitudo a
quolibet appe
titur aliqua neceſſitate.prima ſe=
cũde.q.10.arti.2.
¶Cõtra arguit Scotus ꝓbãdo.
Scot⁹.
ꝙ implicat contradictionẽ ꝙ oẽs
appetãt beatitudinẽ ĩ vniuerſali
ꝛ nõ in particulari apprehenſam.
primo. Beatitudo in vniuerſali
appetitur neceſſario propter hoc
ꝙ eſt in ea omnis ratio boni ꝛ nõ
ratio mali:ſed iſta ſunt multo ma
gis in beatitudine in particulari
apprehenſa:ergo.
¶Secũdo.Uniuerſale nõ ĩcludit
maiorẽ ꝑfectionẽ ꝙ̃ particulare;

ergo beatitudo in vniuerſali : nõ
dicit maioreꝫ ꝑfectionẽ ꝙ̃ in par
ticulari:ꝛ ſic nõ magis appetit.
¶Tertio.Si volũtas appetit ne
ceſſario beatitudinẽ in vniuerſali
apprehẽſaꝫ:hoc eſt ꝑꝑ naturaleꝫ
inclinatiõeꝫ voluntatis in eã:ſed
inclinatio volũtatis ẽ ad particu
lare: ergo magis ẽ neceſſitas ad
appetẽdã beatitudinẽ ĩ ꝑticłari.
¶Quarto.Intellectus dictat.: ꝙ
nõ eſt beatitudo niſi in illo parti
culari:ergo nec volũtas appetit.
¶Quinto.Si volũtas neceſſario
vult beatitudinẽ:ſequit ꝙ neceſ=
ſario determinet intellectũ ad cõ
ſiderãdũ de ea ſemper:hoc eſt fal
ſum.ergo ꝛc.ꝯña probat: qꝛ ſi cã
ſuperior neceſſario agit eadeꝫ ne
ceſſitate mouet cauſas ĩferiores
ad agẽdũ:quarũ actiones neceſſa
rio requirunt ad actionẽ ſui:ſꝫ vo
luntas eſt ſuperior ad intellectũ ꝛ
apꝑhẽſio ĩtellect⁹:neceſſario req̃=
ritur ad actũ volũtatis:ergo ꝛc.
¶Sexto.Uolũtas ſemꝑ ẽ libera:ꝙ̃
a nullo obo neceſſitatur.
¶Rñdeo.Ad p̃mũ dicit ad maio=
rem:ꝙ illa nõ eſt totalis nec prin=
cipalis cã:ſed qꝛ illud importat ħ
propriã rationẽ ex qua hꝫ:ꝙ ſit ꝑ
ſe obiectũ volũtatis:nullũ autẽ ꝑ
ticulare bonũ ex ꝓpria ratiõe hoc
importat.s.Doc.4.ſen.diſti.49.
q.1.ar.3.queſtiũ.prima ad primuꝫ
et ad ſecundum.
¶Ad ſcđm. Patet per ideꝫ.Dicit
eñ ad maiorẽ:ꝙ lꝫ nõ ĩcludat ma
iorẽ ꝑfectioneꝫ ꝭm rem:ĩcludit tñ
ꝭm rõnẽ:qꝛ ex ſua rõne dicit bonũ
perfectũ et ſummũ:nõ aũt diuina
viſio nec quodcunqꝫ bonũ in par
ticulari conſideratum.
¶Ad tertiũ.Dicit ad minorẽ ꝙ lꝫ
inclinatio volũtatis ſit ad bonum
particulare:nõ tñ ſub rõne parti=
culari:ſed ſub vniuerſali.s .Doc.
prima ſcđe.q.5.arti.8.ad primum
4.ſen.diſt.49.q.1.ar.3.queſtiũcu
la.3.Itẽ de veri.q.22.articu.7.
¶Ad quartũ.negat antecedens.
qꝛ intellect⁹ nõ dictat naturalem
beatitudinẽ eſſe in iſto vel iſto par
ticulari:ſed in aliquo particulari:
cui cõpetit ratio cõmunis beatitu
dinis: ſed tale dictamẽtuꝫ eſt per
gratiã aut inuẽtionẽ rationis.
¶Dicit ſcđo ꝙ volũtas nõ appetit
nałr aliqđ vniuerſale ꝓut abſtra
hit a ſingularib⁹:ſꝫ naturałr ꝛ ne
ceſſario appetit reꝫ particularem:
puta dei viſionẽ ſub rõne ꝯmuni.
¶Dicit tertio:ꝙ non eſt inconue=
niẽs ꝙ aliquod bonũ particulare
ꝭm vnã rationeꝫ neceſſario appe=
tit ꝛ nõ ꝭꝫ aliã ꝛ mere cõtingẽter.
¶Ad q̃tũ dr ꝙ volũtatẽ neceſſi=
tari reſpectu alicuius obiecti: põt
dupłr contingere.vno mõ quo ad
exercitiũ actus.alio modo quo ad
ſpecificationẽ actus . ſi primo mõ
concedit ꝯſequẽtia:ſed nõ eſt con=
tra ꝯcluſionẽ : qꝛ non intelligit de
tali neceſſitate: ſi ſcđo mõ : negat
ꝯñtia.s.Doc.de veri .q.22.arti.6.
Itẽ de malo.q.6.ar.vnico.
Neceſſitari voluntatẽ accidit dupłr : quo ad exercitiuꝫ ꝛ q̃ ad ſpecificationem actus.
¶Ad ſextũ.Dicit primo ꝙ añs eſt
verum:ſi bene intelligat.ſ.eo mõ
quo declarat.s.Doc.in locis ĩme=
diate allegatis. Scđo põt dici ꝙ
lꝫ volũtas vt volũtas ſemꝑ ſit libe
ra: nõ tñ vt nã:ſꝫ eſt determinata
ad vnũ:ꝛ ſic fert in vltimũ fineꝫ:
nõ vt voluntas ſed vt natura.
Uolũtas vt voluntas ꝛ vt natura.
¶Sciendũ tñ cum dicit. s . D .ꝙ
volũtas nõ appetit neceſſario vl=
timũ finẽ quo ad exercitiũ actus:
ꝛ ꝙ reſpectu cuiuſlibet obiecti p̃t
ſuſpẽdere actũ:hoc nõ eſt ſic intel
ligendũ: ꝙ ſtante apprehenſione
pratica vltimi finis:volũtas poſſit
oẽm actũ volẽtis circa illuꝫ ſuſpẽ=
dere.hoc.n.repugnat dictis eius
maxime : qꝛ eq̃parat volũtatẽ re=
ſpectu vltimi finis:intellectui re=
ſpectu primoꝝ pricipioꝝ . Cõſtat
aũt ꝙ ĩpoſſibile eſt intellectui ꝓ=
poni p̃muꝫ principiũ quin ſtatim
habeat actuałr aſſenſuꝫ reſpectu
illius pariformiter ergo hꝫ dicere
ꝙ ꝓpoſito vltimo fine volũtati p̃=
ſertim pratice: vtputa : vtrũ ſit ap
petendus vel nõ ſtatiꝫ voluntas.
elicit actũ volendi finem vltimuꝫ
Utrum voluntas poſſit oẽm actũ ſuſpẽdere circa vltimũ finem apprehenſum.

Dicendū ergo q̄ voluntas nō ne=
ceſſario elicit actū volēdi circa vlti
mū finē abſolute ꝓ tāto:q: pōt ap
p:ehēſionē pratica finis ſuſpēde=
re:⁊ ſic mediāte tali ſuſpēſione ap
p:ehenſionis / pōt ſuſpēdere actū
ꝓp:iū. Et vlteri⁹ nec ꝓp:iū actuȝ
nec alteri⁹: pōt directe ſuſpēdere
niſi inquantū talis ſuſpēſio ꝓpo
nit᷑ volūtati p itelľȝ ſub rōne boni.

Durandus hic q.8.

¶ Cōtra eādē arguūt aliȷ̄:vt reci=
tat Durād⁹. p⁹. Null⁹ act⁹ nālis
appetit⁹:ē act⁹ elicit⁹:ſed tm̄ icli-
natio:ſed appetit⁹ btitudinis eſt
actus elicit⁹. ergo nō ē naturalis
minor pȝ. maio: ꝓbat᷑. Actus ap=
petitus nālis ſemꝑ eſt: ſtante nā:
ſȝ non experimur:q̄ aliq̄s act⁹ eli=
citus/ ſit ſemꝑ in nobis maxime
in voluntate :ergo ⁊c.

¶ Confirmat᷑ ꝑ id qđ dicit ph̄us
ſcđo poſterio:ū cōtra platonē: q̄
inconueniēs eſt i nobis eē habit⁹
nobiliſſimos ⁊ q̄ lateāt nos: ergo
multominus de actibus.

ꝓba. 7. ac.

P Itē appetitus naturalis in non
cognoſcētibus:nō eſt actus elici=
tus ſicut appetitus materie: ergo
nec in cognoſcētib⁹:pȝ ꝯſequētia:
quia eſt cōmunis vtriſq̄ȝ.

¶ Reſpondeo. Negatur maio:: q:
actus quo volūtas naturaľr vult
fineȝ vltimū eſt actus elicitus: vt
ait. s. Doc. p̄ma parte. q. 60. art. 1.

Appetitus i volūtate nō ē ſolus ordo ei⁹

Ex quibus apparet q̄ appetitus
naturalis in voluntate: nō eſt ſo=
lus o:do eius in aliq̄d. Silr̄a pōit
de veritate. q. 22. arti. 5. et p̄ma ſe=
cunde. q. 10. ar. p:imo.

P Ad p:imā ꝓbationē maio:is:di
cit. s. Doc. in locis p̄allegatis ma=
xime in p̄ma parte. vbi .s̄. q̄ appe
titus naturalis cōſequēs fo:mam
ſemper ineſt:non aūt ꝯſequēs ma
teriā/ſemꝑ eſt actu:per idem pa=
tet ad confirmationem.

P Ad ſcđam ꝓbationē dicte maio
ris:negat᷑ ꝯn̄a:q: appetitus nālis
diuerſimode eſt in diuerſis:vt di=
cit. s. Doc. in locis allegatis:maxi
me prima parte vbi. s̄.

Scot⁹.

¶ Contra eandeȝ arguit Scotus
q̄ volūtas non neceſſario ſed li=
bere appetat beatitudinē. P:io
ſi neceſſario appetit:ergo non hȝ
hanc neceſſitatē ab aliqua poten
tia. cōſequētia tȝ : q: potētia ſupe
rio: nō neceſſitat᷑ ab inferio:i:ſed
voluntas ē ſuperio: oībus poten
tiȷ̄s:ergo hȝ a ſe neceſſitateȝ. tunc
vltra. potētia ſuperio: que hȝ ne
ceſſitatem in ſua actione:eadem
neceſſitate mouet potentias ſibi
ſubiectas. ſed volūtas eſt altio:
aliȷ̄s: g̃ neceſſitaret eas ad oſten=
dēdū ſibi ſemꝑ ſuū obȝ:qđ ē falſū.

¶ Secūdo Nullus habit⁹ acqui=
ſitus quātūcunq̄ȝ ſit intēſus:pōt
tātuȝ inclinare voluntatē quātū
appetitus nālis:ſed ſi neceſſitare
tur ad volendū:tunc tantū incli=
naret᷑ per habitū acquiſitū : ergo.
Et ſic neceſſario actu elicito ⁊ con
currēte quocūq̄ȝ habitu acquiſito
neceſſitaret᷑ ad aliq̄d volendum.

¶ Tertio. Auguſtin⁹ in enchi. ca.
86. dicit hoc: q̄ volūtas ēt appe=
tens beatitudinē eſt libera.

¶ Rn̄deo. Ad illa rn̄det Durādus
Ad p:imū negatur cōſequētia. nā
potentia ſuperio: ei ſi non totali=
ter tn̄ conſecutiue neceſſitatur ab
inferio:i:ſicut intellectus neceſſa
rio app:ehendit qđ p:imo ſibi of=
fertur a viribus ſenſitiuis. Nega
tur etiā mino: ꝓbatiōis:imo itel=
lectus eſt altio: voluntate

P Ad id qđ poſtea infert᷑: negatur
maio::ſȝ volūtas mouet alias po
tentias ſolum:eo modo quo itelle
ctus indicat eas eſſe mouendas.

P Ad ſcđm. Dicit᷑ p:imo q̄ non eſt
ad ꝓpoſitū. q: nō loquitur de in
clinatiōe voluntatis ꝑ aliquē ha=
bitum acquiſitū:ſȝ per ipſammet
naturam potentie que habet ne=
ceſſariam habitudinem ad aliqđ
obiectum:vt in ipſum feratur a=
ctu elicito. negatur etiam maio:.
conſtat enim q̄ habitus p:imo=
rum p:incipio:um inclinat eque
efficaciter intellectum ad aſſentiē
duȝ neceſſario p:imis p:incipiȷ̄s:
ſicut appetitus nālis ipſi⁹ itelꝰ ad

iclinat ipȝ intelľm ad intelligere.

P Ad tertiū. dicit᷑ q̄ Auguſtinus
loquitur de libertate a coactione.

¶ Cōtra eādē arguit Durādus.

Durā. vbi. s̄.

Null⁹ appetit id qđ reputat ſibi
impoſſibile:ſed damnati ſunt hu
iuſmodi:ergo ⁊c.

¶ Rn̄deo. Maio: eſt vera de eo qđ
eſt impoſſibile per ſe ⁊ ex cōditio=
ne nature. in quo ſenſu negatur
mino:. Nihil tamē p:ohibet illud
qđ quis naturaľr appetit eſſe ſibi
impoſſibile per accidēs:ex aliqua
cōditione indiuidui:⁊ in hoc ſen=
ſu negatur maio:: ⁊ ꝯn̄ter mino:.

P Ad maiorē intelligentiā cōclu=
ſionis oſtēdit. s. D. 1. 2. q. 29. ar. 6.

Voluntas pōt odire. ⁊ amare aliq̄d in vlī.

Quomodo volūtas abſolute pōt
odire:fugere: deteſtari : et amare
aliquid in vniuerſali. Multa alia
de hac q̄ōne ponit Cap:eolus p:i
mo ſen. diſtin. 1. q. vltima.

Queſtio. iiii.

Queritur quarto. Utrū intel
lectus creatus ex ſolis na=
turalib⁹ poſſit pertingere ad vi=
dendū deum per eſſentiam?

Pro queſtione ſit ꝯcluſio p:i
ma. Impoſſibile ē q̄ ali=
quis intellect⁹ creat⁹:per ſua na=
turalia ſola:dei eſſentiā videat. s.
Doc. 1. parte. q. 12. arti. 4. 4. ſen.
di. 49. q. 2. ar. 6. de veri. q. 8. ar. 3.
Item. 3. cōtra gen. c. 52. Ex quib⁹
fo:mari pōt talis ratio. Nulla po
tētia pōt naturaliter cognoſcere
quiditatē obiecti ſibi ip:opo:tio=
nati:ſed oīs intellectus creat⁹ eſt
ſic reſpectu diuine eſſentie:ergo.

Scotus

P Contra arguit Scotus. P:imo
contra verba. s. Doc. dicens. Aut
ipſum arguere ex propoſitionib⁹
non ſyllogizatis aut opo:tere ſic
argui. Modus cognitiōis eſt ſcđȝ
cognoſcentē:ergo nulla cognitio
naturalis excedit moduȝ nature
cognoſcentis. cū aūt cognitio ſit
ēt ſm̄ modū cognoſcibilis:ſi mo=
dus eēndi rei cognite excedat mo
dū cognoſcētis. cognitio eius erit
ſupernālis. Dicit autē Scot⁹:hoc
eſſe falſum. alias ſequit᷑ q̄ angel⁹
inferio: non poſſet naturaliter co
gnoſcere ſuperio:em.

¶ Secūdo. q: tūc intellect⁹ beati
cū lumine glo:ie vel quocūq̄ȝ ha=
bitu:nō poſſet videre deū. hoc eſt
falſum. ꝯn̄a p:obat᷑: q: modus na
ture cognoſcentis cū omnibus il
lis eſſet inferio: in infinitū modo
nature cognite.

¶ Rn̄deo. Ad p:imuȝ dicit᷑ p:imo
q̄. s. Do. nō arguit expoſitionib⁹
nō ſyllogizatis. P Sciendū igitur
q̄ cognitio:cum ſit actus ſecūdus
ꝓpo:tionat᷑ fo:me quā cognoſcēs
cognoſcit tanq̄ȝ actu p:imo: talis
aūt actus p:im⁹ cōmēſurat᷑ potē=
tie in qua recipit᷑:q: oīs perfectio
ſit in p:op:io perfectibili. potētia
autē cōmenſurat᷑ nature:et ſic de
p:imo ad vltimū cognitio cōmen
ſurat᷑ nature. Et ideo ſi obiectum
excedat naturalē modū eēndi na
ture cognoſcitiue potiſſime: quia
nec eſt eiuſdē ſpeciei/nec eiuſdeȝ
gn̄is cū tali nā : opȝ q̄ fo:ma qua
tale obiectū perfecte cognoſcit᷑ ſit
ſup:a facultatē nature cognoſciti
ue. Sic aūt eſt de quolibet intelle
ctu creato reſpectu diuine eēntie
s. D. 4. ſen. di. 49. q. 2. ar. 6. ad. 3.
⁊ ad. 4. de veri. q. 8. ar. 3. ad. 5.

Cognitio cōmēſuratur nāe

P Dicitur ſcđo q̄ fo:ma arguēdi:
quā arguēs fo:mat : bona eſt:nec
vlla illarū p:opoſitionū eſt falſa.
q̄ eīm cognitio ſit ſm̄ modum nāe
cognoſcēs declaratū eſt. qđ etiam
ſit ſm̄ modū cognoſcibilis patet:
q: opo:tet q̄ fiat per fo:mā ꝑfecte
repn̄tantē obiectū cognoſcibile. ⁊
ad hāc imp:obationē:negat᷑ ꝯn̄a:
q: oēs angeli habēt eundē modū
eſſendi in gn̄e. ſ. q: q̄libet eſt ſuba
ſeparata nullo modo depēdens a
materia:nec in eſſe nec in operari
⁊ quilibet hȝ naturaľr ſpecies ſibi
innatas ſufficiēter repſentatiuas
omniū ſpecierū vniuerſitatis co:=
po:alium q̄ȝ ſpiritualium.

Cognitio ē ſm̄ moduȝ cognoſcibilis.

¶ Ad ſecūdū. negat᷑ ꝯn̄tia. P:imo
q: p:obatio cōcluſionis arguit. ſo
lum de cognitione nāli:⁊ ideo cō=

ceditur ꝙ cū omnibꝰ illis nō poſ=
ſet deuenire ad cognitionē diuine
eſſentie que eſſet ſibi nālis: nō tñ
ſequit̄ ꝙ nō poſſit ſupernaturalr̄.
¶Scđo negat̄ dicta ꝯña: qꝛ per lu
men glorie intellectus beatꝰ effi=
citur ſuſceptiuus forme itelligibi
lis ⁊ cuiuſdā actus primi quo itel
lectu ſufficit elicere ſufficientē vi=
ſionē diuine eſſentie. In ſil'i dicit
s.Tho. de veri.q.24.ar.8.ad.4.
¶Et ſi iterū arguat̄. Ordinatū in
finē pōt naturalr̄ finē attingere:
quelibet natura intellectualis or
dinatur in viſionē diuine eſſentie
tanꝙ̄ in finem: ergo ⁊c.
¶Rñdet̄ ad maiorē ꝙ ordinatuʒ
in finē ſupernaturalē nō opʒ eſſe
ſic ꝓportionatū fini: ꝙ per naturā
ſuā poſſit ipm̄ perfecte attingere:
ſʒ ſufficit ꝙ per naturā vel gratiā
mediate vel immediate. s.Tho. de
veritate.q.8.ar.3.ad.10.

Durandus vbi ſupra.

¶Cōtra eādē arguit Durādus.
Quicquid cadit ſub formali rōne
alicuius obiecti alicuius potētie:
pōt naturalr̄ cognoſci ab illa po=
tētia: ſʒ diuina eſſentia cadit ſub
formali rōne obiecti intellectus.ſ.
entis.g̃ ⁊c. Et ſi det̄ inſtātia de lu
mine ſolis reſpectu oculi noctue
dicit: hoc nō eſſe ꝑ ſe ſʒ ꝑ accidēs
eo ꝙ potētia viſiua ledit̄ ab orga=
no corpali: qđ nō ꝯuenit de itellc̄u.
¶Rñdeo. negat̄ maior. loquendo
de ꝑfecta notitia. Si autē loqua=
mur de qualicūꝗ notitia ſiue ꝑfe
cta ſiue imꝑfecta: ſiue qđ ſiue qꝛ ſi
ue an eſt: ſiue quid eſt conceditur
totū. ſed nō eſt cōtra cōcluſionē.
¶Itē dꝛ ꝙ excellētia alicuiꝰ ſenſi
bilis: nō ſolū ꝑ accñs: ſʒ etiā per ſe
excedit nālē ꝓportionē ſenſitiue
potētie. s.Tho. de aīa.ar.16.ad.5.
⸿Dr̄ tertio ꝙ dato ꝙ oculus no=
ctue nō lederet̄ a claritate ſolis: ñ
tñ poſſet videre clare claritatē ſo=
lis: qꝛ nō eſt capax nālr̄ actꝰ primi
reſpectu talis viſiōis ⁊ ꝯſil'is defe
ctus nāliter ꝯcomitat̄ oēm intel=
lectū creatū reſpectu diuīe eēntie
nō tñ repugnat ei: qꝛ nāliter eſt in
pōa obediētiali ad ſuſcipiēdū ipʒ:

Cōclo. ij. Intellectꝰ creatus ad vidēdū
diuinā eſſentiā indiget adiutorio
luminis glorie. 1.parte.q.12.ar.5.
de veri.q.8.ar.3. ⁊ ꝓbat̄ ſic. Nulla
potentia pōt eleuari ad eliciendū
actū ſupernaturalē niſi addita ſi=
bi virtute ſupernaturali. ſed intel
lectus creatꝰ eſt hmōi reſpectu di
uine eſſentie: ergo ⁊c.
¶Cōtra ſcđaʒ ꝯcl'onē arguit Sco
tus. Lumē nō reqrit̄ ad hoc ꝙ in
tell's ſit ſuſceptiuꝰ glorie viſionis:
nec ad hoc ꝙ ſit actiuꝰ: g̃ nl'lo mō
reqrit̄. ꝯña ptʒ a ſufficiēti diuiſiōe
añs ꝑ prima parte ꝓbat̄ pᵒ. Nul
lū poſteriꝰ eſt rō ſuſcipiēdi priꝰ: ſʒ
lumē eſt poſteriꝰ viſione: g̃ ⁊c. ma
ior nota. minor ꝓbat̄. Habitus eſt
poſterior actu cū ex actibꝰ genere
tur: ſʒ lumē eſt habitꝰ ⁊ viſio actꝰ:
ergo ⁊c. Scđo. ſuſceptiuū qđ ordi
nat̄ ad multas formas maxie ordi
nat̄ ad ꝑfectiſſimā: ſʒ aīa ordinat̄
ad multas ꝑfectiōes ſupnāles: g̃
maxie ad ꝑfectā ꝑfectiſſima ē bea
titudo ſiue viſio: g̃ maxie ordinat̄
ad eā maxime: g̃ imediate. probat̄
idē añs ꝑ ſcđa pte. Si lumē eſt ne
ceſſariū ad eliciendū operationē.
aut hoc ē rōne obiecti aut ꝑꝑ po=
tētiā: nō ꝓpter obiectū, cū ſit ꝑ ſe
preſens: nō ꝓpter potētiā qꝛ ipſa
ſe habet ad viſionē mere paſſiue.
Item qꝛ habitus nō eſt principiū
agēdi: ſed taliter agēdi: ergo intel
lectus de ſe pōt acquirere viſionē
ſine lumine: licet nō eo modo quo
acquirit cum lumine.

Scotꝰ q.11.

Utrum lumē requirat̄ ad viſionē glie.

¶Scđo p̄ncipalr̄. Omni potētie
paſſiue i nā corrñdet aliq̄ potētia
actiua: ſʒ i aīa eſt potētia paſſiua
nālr̄ ſuſceptiua btitudinis: g̃ ⁊c.
¶Tertio. qꝛ poſſet fieri a deo ali=
qua natura intellectualis in tāto
gradu i quāto lumē glorie eſt ne=
ceſſarium nature intellectuali in
feriori: ergo tali nature ſic facte
lumen glorie eſſet naturale.
¶Rñdeo. Ad primū negat̄ conſe=
quentia. nec eſt ſufficiens diuiſio.

Dico enī ꝙ requirit̄ ad hoc ꝙ in=
tellectus recipiat diuinā eſſentiā
ꝑ modū forme ⁊ vt ea mediāte eli
ciat actum viſionis. Primū ergo
mēbrū diuiſionis non militat ſm̄
mentē s.Tho. nec probationes eiꝰ.
⸿Ad ſecūdā tñ ꝓbationē negatur
ꝯña: qꝛ mutat modū maioritatis
in modū immediatiōis. mā enī p̄=
ma maxime ordiat̄ ad ſuſcipiēdā
aīaʒ rationalē: nec tñ immediate:
⁊ intellectꝰ poſſibilis ad ſuſcipiē=
dū actū ſecūdū nō tñ immediate.
⸿Ad ſecūdā partē diuiſiōis dꝛ ꝙ
requiritur illud lumen ad vigorā
dum intellectū creatum: vt poſſit
elicere viſioneʒ diuine eſſentie. 3.
cōtra gen.c.52. eligit̄ ergo ſecūda
pars.ſ. ꝙ requirit̄ ꝓpter potētiā.

Lumē glie reqrit ꝑꝑ potētiā

⸿Ad primā improbationē negat̄
antecedēs: qꝛ intelligere eſt actio
immanēs: ⁊ idē hʒ pro ſubiecto et
pro efficiēte. vnde per nullū actū
intelligēdi pōt itelligere ipſemet
intellectꝰ creatus niſi coefficiat il
lum vna cū obiecto vel ſpecie in=
telligibili obiecti. ⸿Ad ſecūdā im
probationē negat̄ maior. loquen=
do de habitibꝰ intellectualibꝰ: q̄
ſunt ſpēs itelligibiles. niſi dicamꝰ
cum s.Tho. ꝙ in actu ſunt duo ⁊c.
vt ſupra dictū eſt. ⁊ per illud ſolua
mus argumētum dicētes: ꝙ intel
lectus eſt cā quātū ad ſubſtantiā
actus: ⁊ diuina eſſentia vnita in=
tellectui per modū ſpeciei intelli=
gibilis eſt cā q̄ntū ad formā actꝰ.
¶Ad ſcđʒ negat̄ minor. vt decla=
ratū eſt in ſecūda cōcluſione.
¶Ad tertium negat̄ ꝯña. Lumen
enī glorie perfectius eſt quacūꝗ
natura itellectuali creata ſm̄ vnū
modū: lʒ ſit imperfectius ſm̄ aliū
modum: ideoꝗ non pōt eſſe natu
rale alicuiꝰ creature. s.Tho. 4. ſen.
diſt.49.q.2.ar.6.ad.7. 1.parte.q.
12.ar.5.ad.3. Exiſtimo aūt huius
eſſe rationē: qꝛ lumē glorie in quā
tū eleuat intellectū creatū ad hoc
ꝙ ei vniat̄ diuina eſſentia hʒ quā
dā infinitatē: ſicut in ſuo ſimili di
cit s.Tho. 1.par.q.25. ꝙ lʒ poſſit fa=
cere nobiliorē mulierem ꝙ̄ fuerit
btā virgo: nō tñ nobiliorē matrē.
¶Cōtra eandē arguit Aureolus
probans ꝙ intellectus agēs non
cooperatur tali viſioni: et arguit
quinꝗ medijs: que ideo hic nō po
nuntur: qꝛ hoc gratis cōceditur:

Aureolus.

qꝛ omnis actus intellectus agen
tis eſt intelligibilis in potētia/ fa
cere intelligibilia in actu: vel da=
to ꝙ habeat aliam actionē: illa tñ
preſupponit predictam: qđ nō hʒ
locum in beatifica viſione in qua
diuina eſſentia ſe habet ꝑ moduʒ
forme intelligibilis principiantis
viſionē: ⁊ per modum obiecti ter=
minantis eam: illa aūt eſt ſumme
intelligibilis in actu: tam in ſe ꝙ̄
in reſpectu intellectꝰ creati perfu
ſi lumine glorie.

Intell'a agēs nō coopat̄ viſioni btifice.

⸿Dicit̄ ſcđo ꝙ oīs itellectio actua
lis partialr̄ eſt ab intellectu poſſi
bili: ⁊ partialiter a ſpecie intelligi
bili. s.Tho. de veri.q.8.ar.6.
¶Cōtra hoc arguit Aureolus ꝙ
nulla actiuitas eſt attribuēda in=
tellectui poſſibili reſpectu actꝰ in
telligēdi. ⸿Primo ſicut ſe habet
materia prima in genere ſenſibi=
lium: ita intellectus in genere in
telligibilium. ſed materia prima
nullam habet actiuitatē: ergo ⁊c.
⸿Scđo phs dicit in tertio de aīa.
ꝙ intellectus agēs eſt quo eſt oīa
agere: g̃ cōpoſitio: diuiſio: diſcur=
ſus ⁊ hmōi ſunt intell'a agētis.

Aureolus.

Utrum aliq̄ actiuitas ſit attribuenda intell'ui poſſi reſpectu actꝰ itelligēdi.

¶Tertio: qꝛ ſequit̄ ꝙ eſſent duo
agētia reſpectu intellectiōis.ſ. in=
tellectus: ⁊ illud cuius virtuti ſpe
cies imprimit̄: ſed hoc eſt cōtra di
cta ſanctorū ⁊ philoſophorū.
¶Itē ſequit̄ ꝙ intellectus poſſibi
lis eſſet nobilior agente: qꝛ agens
ad nobiliorē effectū.ſ. ad actū ſe=
cūdū: ⁊ intellectus agens ſolū ad
actū pⁱmū.ſ. ad ſpēm intelligibilē.
¶Rñdeo. Ad primū dicit̄ ꝙ ma=
teria prima duplr̄ cōſiderari pōt:
Uno modo quātū ad ſuam poten
tialē entitatē: vt preſcindit ab oī
actu primo. ⁊ ſic ꝯcedi tur minor
Scđo ꝯſiderari pōt vt participās

Formã:⁊ ſic põt eſſe principiũ actꝰ nõ rõne ſue potẽtialitatis ſed rõne forme quã participat: qꝛ ex ipſa ⁊ forma reſultat cõpoſitũ: qđ ſolũ eſt agẽs. 7.met. ſic etiã intellectꝰ poſſibilis factꝰ i actu ꝑ ſpeciẽ põt eẽ ꝑncipiũ actꝰ: lꝫ hoc nõ habeat ex ſua pura potẽtialitate. s.D. de virtutibus. q.1. Itẽ. q.3. ad.5.

Tex.22

¶Ad ſcđm negaꝛ ꝯñtia. qꝛ phs loquiꝛ ſolũ de actu primo ⁊ nõ de ſecũdo. Et dato ꝙ loq̃reꝛ de actu ſecũdo đꝛ ꝙ intellectꝰ agẽs eſt quo eſt oĩa fieri tãq̃ agẽs ꝑmũ: ⁊ intellectꝰ poſſibilis tãq̃ agẽs ꝓximũ.

¶Ad tertiũ negaꝛ ꝯñtia: qꝛ intellectꝰ agẽs, ⁊ poſſibilis nõ reputãtur duo agẽtia diſtincta ſed vnũ qꝛ agit intellectꝰ poſſibilis q̃cq̃d agit in virtute intellectꝰ agentis s.D. de anima. q.4. ad.6.

¶Ad ſecũdũ incõueniẽs negatur ꝯñtia: ⁊ ad ꝓbationẽ negaꝛ ꝙ itellectus poſſibilis agat ad nobiliorez effectũ: qꝛ principaꝛr cauſans ſcientiã eſt lumẽ intellectꝰ agẽtis ⁊ ex ꝯñti ẽt cõſiderationẽ. s.D. de ſpũalibꝰ creatu. q.9. ad.6. ⁊ ad.7.

¶Itẽ intellectꝰ agẽs eſt lumẽ per eſſentiã: ſed itellectꝰ poſſibilis eſt lucidus per participationẽ: ⁊ gñaliter oĩa que ſunt principia intellectualis operationis: poſſunt dici lumina īquãtũ ſunt manifeſtatiua. 1.par. q.67. ar.4. Itẽ. q.106. ar.1. Item. q.12. ar.2.

¶Et ſi dicaꝛ. Uiſio beatifica eſt p̃miũ. g̃ creatura ad ipſum nõ agit.

¶Rñdeꝛ ꝙ viſio beatifica inquantũ beatifica a ſolo deo eſt: ſꝫ nihil ꝓhibet: quin alio mõ ſit effectiue ab intellectu poſſibili.

Aureo. Utr͂ lumẽ glie exigaꝛ ad vigorãdũ in tellectũ

¶Cõtra eandẽ arguit Aureolus ꝙ lumen glorie nõ exigiꝛ ad vigorandũ intellectũ poſſibilẽ. Primo illud nõ indiget vigorari reſpectu alicuius obiecti: ꝙ ab illo obiecto nõ patitur paſſione obiectiua: ſed intellectus creatꝰ eſt huiuſmodi reſpectu diuine eſſentie. ergo ⁊c.

¶Secũdo ſicut ſe hꝫ materia prima in gñe ſenſibiliũ: ſic intellectꝰ i gñe intelligibiliũ: ſꝫ materia nõ indiget vigorari: immo ſemꝑ eſt pura potẽtia. ergo nec intellectꝰ.

¶Tertio lumẽ nõ vigorat intellectũ tãq̃ diſpoſitio media inter potẽtiã ⁊ actũ ſicut ſuperficies inter corpus ⁊ calorem: neq̃ ſicut diſpõ mediãs inter potẽtiam ⁊ agẽs: eo modo quo mollicies inter ſigillũ ⁊ cerã. ergo nullo modo vigorat.

¶Rñdeo. Ad primũ negatur maior: ſicut ſupra dictũ eſt: ꝙ oculus noctue/ ẽt ſi nõ corrũpereꝛ a lumine ſolis/ indigeret tñ noua diſpoſitione ad recipiẽdũ actũ primũ. ſ. ſpeciẽ luminis ſolaris.

¶Ad ſecũdũ đꝛ: ꝙ lꝫ materia non īdigeat vigorari: indiget tñ diſpoſitione. Scđo đꝛ ꝙ lꝫ nõ habeat vigorẽ eſſentialiter: hꝫ tñ ſubiectiue ſ. formã ſubſtãtialẽ. ita ⁊ ītellectꝰ hꝫ lumẽ nãe gratie ⁊ glorie: ⁊ multos habitꝰ cõſtituẽtes cũ ipſo intellectu poſſibili quoddã vigoroſum principium agendi.

Uigor luminiſ glie: eſt ad eliciẽdũ actũ ſcđm.

¶Ad tertiũ negaꝛ ꝯña: qꝛ non eſt ſufficiẽs diuiſio: ſꝫ eſt dare tertiũ mẽbrũ. ſ. ꝙ vigorat ad eliciẽdũ actũ ſcđꝫ. ſ. viſionẽ diuine eſſentie.

¶Ultimo ponit quattuor dubia. Primũ. Oẽm vigorẽ quẽ põt deus dare ꝑ aliqđ accñs: vꝛ ꝙ poſſit dare ꝑ eſſentiã: poterit g̃ facere aliquẽ intellectũ q̃ naturaliter habebit tãtã claritatẽ quãtã hꝫ intellectus inferior cũ lumine glorie.

Utrum deꝰ poſſit dare oẽm vigorez ꝑ eſſentiã quẽ põt ꝑ accñs

¶Secũdũ dubiũ eſt qꝛ illã claritatẽ in qua datur intellectꝰ in naturalibus cõſtitutus: videꝛ ꝙ poſſit ſupplere perfectio actus beatifici ⁊ claritas ſua.

Utrum actꝰ btificꝰ poſſit ſuplẽ ꝑfectionẽ luminis nãl.

¶Tertiũ dubiũ eſt: qꝛ videtur ꝙ deꝰ poſſit facere immediate quicquid facit mediante creatura: ſed facit ꝙ creatura videt deum mediãte lumine glorie. ergo põt facere ꝙ immediate.

Utrum deꝰ poſſit facere immediate q̃cq̃d facit mediate.

¶Quartũ eſt: qꝛ qualitas q̃ eſt alicui accñtalis: põt eſſe alteri cõnãlis: ſicut caliditas q̃ ẽ accidẽtalis i aqua eſt nãlis igni: poterit ergo lumen glorie alicui nãle facere.

Utrum lumen glie poſſit alicui fieri nãle.

¶Ad illa ipſe rñdet. Ad primũ đꝛ ꝙ claritas habitus hꝫ rõnẽ determinãtis ⁊ appropriantis intellectum in ordine ad obiectũ. Unde reſpectu diuerſorũ obiectorum diuerſe ſunt ⁊ diſtincte vigoratiões ꝑ cõſuetudinẽ acquiſite: prout pꝫ claritas aũt nãlis itellectui cõdeterminata eſt reſpectu oĩs obiecti ſicut ⁊ intellꝰs agẽs: ⁊ iõ nulla claritas nãlis intellꝰs agentis poſſet ſupplere vicẽ luminis glorie ꝓ eo ꝙ lumen glorie hꝫ vigorẽ appropriatũ ⁊ ꝓportionatũ ⁊ determinatuꝫ reſpectu diuine eſſentie. lumen aũt naturale nõ eſt ꝓportionatũ ꝓportione appropriationis ſed eſt indifferens. ⁊ ſic maior eſt falſa. nã ẽt viſio beatifica eſt accidens anime: ⁊ tñ repugnat ꝙ ei cõueniat naturaliter.

¶Ad ſcđm dicit: ꝙ ꝑfectio actus non põt dici claritas: ⁊ ꝓpter hoc ſupplere nõ põt claritatẽ illã: que exigiꝛ ex parte intellectus.

¶Ad tertiũ falſe rñdet. Iõ đđꝫ ꝙ deus ſine lumine creato poſſet facere illud accidẽs: per qđ nũc intellectus creatus videt deũ. ſed in illo caſu intellꝰs creatꝰ ꝑ tale accidẽs nihil videret: qꝛ illud nõ efficeret: cũ excedat naturalẽ facultatẽ intellꝰs: viſio aũt eſt actꝰ immanens ꝓducẽs eã. falſa g̃ eſt maior. Facit eñ hoĩem albũ mediãte albedine quẽ tñ ſine ipſa eſſe albuꝫ contradictionẽ implicat.

¶Ad quartũ đꝛ ꝙ cõnaturale đꝛ dupꝛr. Primo. ꝙ ineſt ab origine: ⁊ ſic lumẽ glorie põt eſſe cõnaturale alicui ſicut aĩe xp̃i. Scđo đꝛ connaturale id qđ oritur ex ꝑncipijs nãe tãq̃ ꝓprietas nãm ꝯñs ⁊ ſic nulli põt eſſe cõnaturale: ſed ſemper eſt accidẽs cõmune.

Cõnãle đꝛ aliq̃d dupꝛr.

Duran. rñſ.

¶Contra eandem arguit Durãdas. Si lumẽ requiritur: aut hoc eſt vt intendat intellectuꝫ: aut vt ex eo ⁊ intellectu efficiatur vnum perfectũ agens. hoc eſt falſum. ergo ⁊c. nõ eñ primũ: tum qꝛ intellectus non ſuſcipit magis ⁊ minus tũ: qꝛ lumẽ nõ eſt tale formaꝛr nec virtualiter q̃lis eſt intellectꝰ. Nõ ſecũdũ qꝛ qđlibet eoꝝ nõ hꝫ ſimilẽ virtutẽ reſpectu actus intelligẽdi. Quod tñ requiriꝛ: qñ ex duobꝰ fit vnũ ꝑfecte agens ſicut duo trahentes nauem. ergo.

¶Scđo arguit. Aut lumẽ recipit in intellectu mediate aut imediate. ſi imediate. ergo ⁊ diuina eſſentia immediate recipiꝛ in eo. ⁊ ſimiliter viſio: pꝫ ꝯñtia: qꝛ vtrũq̃ eſt ſupnãle. ſi mediate: aut illa diſpõ media eſt nãlis aut ſupnãlis. ſi ſupernãlis: g̃ recipiꝛ ⁊ ipſa mediãte alia ſupnaturali: ⁊ ſic in infinitũ. ſi naturalis: g̃ ⁊ lumẽ eſt naturale cũ vltima diſpõ ad formã ⁊ ipſa forma ſit eiuſdem ordinis.

¶Tertio. Quia intellectus cũ lumine glorie adhuc diſtat ab obiecto in infinitũ. ergo ⁊c.

¶Quarto: qꝛ s.D. in.4. ſen. diſt. 49. dicit ꝙ viſio beatifica põt cõmunicari intellectui exiſtenti in puris naturalibus.

¶Rñdeo. Ad primũ negaꝛ ꝯña: qꝛ diuiſio nõ eſt ſufficiẽs: ſꝫ reqriꝛ tãq̃ noua rõ agẽdi ſupaddita intellectui alterꝰ rõnis: vt ex tali lumine ⁊ intellectu poſſibili ⁊ eſſentia diuina ſupplẽte vicẽ ſpeciei itelligibilis ꝯſtituaꝛ aliquo mõ ꝯſtitutionis: vnũ perfectũ intelligẽs in actu eo mõ quo đꝛ in tertio de aĩa ꝙ intellꝰs in actu eſt intellectũ in actu. nõ g̃ reqriꝛ tãq̃ diſtinctũ et partiale agẽs nec opꝫ ꝙ vtrũq̃ habeat ſimilẽ ꝟtutẽ nec ꝙ vtrũq̃ ſit potẽtia: ſicut etiã intellectus poſſibilis intelligit mediãte ſpecie intellectuali: que tñ nõ eſt potẽtia.

¶Ad ſcđꝫ đꝛ ꝙ imediate: ⁊ ad huius īꝓbationẽ negaꝛ ꝯña: qꝛ in perfectionibꝰ ſupnãlibꝰ eſt ordo qꝛ nã eſt īmediate capax aliquarũ: nõ aũt oĩm. ſicut etiã materia prima recipit formã ſubſtantialẽ mediãtibus diſpoſitionibꝰ: ipſã tñ immediate recipit.

¶Ad tertiũ negaꝛ ꝯñtia: qꝛ nõ requiriꝛ tantũ ꝓpter diſtãtiã infini

tꝫ: ſed ēt pp inappropriationē naturalē intellectus ad obiectū. Et quaſi formaliter ſoluit hoc argumētū.s.D. de ver.q.8.ar.3.ad.4.

Interpretatio dicti.s.D.l.4.

¶Ad quartū dr: ꝙ illud dictū.s.D. in quarto eſt ſic intelligēdū: ꝙ ꝑ diuinā potētiā miraculoſe fieri pōt ꝙ itell's viatoris diuinā eſſentiā videat ſine hoc ꝙ itell's diſponat lumine glorie ꝑ modū habitꝰ ⁊ forme manētis: nō tñ ſine lumie glorie ſe habēte per modū habitꝰ ſine forma tranſeuntis.

Queſtio.v.

QUerit quinto. Utrū eſſentia diuina ab itellectu creato ꝑ aliquā ſimilitudinē videat?

Pro qōne ſit prima cōcluſio. Diuina eſſentia per nullā creatā ſimilitudinē ipſam repſentātē videri pōt.s.Doc.1.par.q.12.ar.2. Prima ratio fundat in auctoritate Dionyſij.c.1. de diu.no. qui dicit ꝙ per ſimilitudinē inferioris ordinis rerū nō poſſunt ſuperiora cognoſci.

¶Scōa q: diuina eēntia ē ſuū eē: qō nulli forme create cōpetere pōt.

¶Tertia q: diuina eſſentia eſt infinita: oīs aūt forma creata ē finita.

Aureo.

¶Cōtra arguit Aureolus ꝙ limitatio ſpeciei nō impediat. Primo actꝰ quo videt diuina eſſentia eſt expreſſiſſima ſimilitudo ipſius: ſꝫ actꝰ eſt finitus. ergo ⁊c. minor nota. Maior probat in dictis auctoritatibus Auguſtini ⁊ alioꝝ.

Utrū limitatio ſpēi impediat viſionē di. eſſentie.

¶Itē rōne ſic. Illud qō facit formaliter: vt res aliqua mēti appareat eſt expreſſa ſimilitudo eius: ſed talis actꝰ eſt huiuſmodi. ergo.

¶Scōo. Uiſio rei ſenſibilis eſt facialis. ⁊ tñ ē ibi ſpecies. ergo ſpecies non impedit viſionem facialem.

¶Tertio illud qō tollit viſionē facialē eſt mediū creatum ſe tenens ex parte obiecti: q: potētia attingit illud medium ⁊ non obiectuꝫ per ſe. medium autē quod eſt ratio cognoſcendi non tollit viſionē facialem: ſed ſpecies eſt ratio cognoſcendi. ergo ⁊c.

Utrum actꝰ itellectꝰ diſtinguat a ſpē.

¶Quarto. Diuina eſſentia videt per actuꝫ. ergo per ſpeciē. Añs pꝫ. ꝯña ꝓbat: q: actus ⁊ ſpēs idē ſunt oīno realr. ergo ⁊c. Añs ſumptum probat: ſi actus eſſet diſtinctus a ſpecie: ſequit ꝙ actꝰ non eſſet primū impſſuꝫ in potētia ab obiecto q: prīo imprimit ſpēs: hoc eſt ɔtra Auguſtinū ⁊ alios q̄ dicūt ꝙ actꝰ eſt primū ipreſſuꝫ ab obiecto. Itē ſequit ꝙ intelligere nō eſſet purū pati. hoc eſt cōtra phm.3.de aīa. ergo ⁊c. ꝯña probat: q: pter ſpēm receptum eſſet ibi productio actus. Tex.2.

¶Quinto. ſi diſtinguunt aut ſūt eiuſdē rōnis: aut alterius: nō primū q: duo accidētia eiuſdē rōnis nō poſſunt ſimul eſſe in eodē ſubiecto. nō ſcdm q: tunc actus eēt nobilior ſpecie ⁊ ſic eam virtute contineret. ergo ⁊c.

Arguit Aureo. ɔ rōnes s.D.

¶Scōo loco dicit rōnes.s.D. nihil valere. Ad primā dicit Dionyſium intelligere: ꝙ ꝑ ſiſitudinē repreſentantē inferiora nō pñt ſuperiora cognoſci. nō aūt intēdit ꝙ ſimilitudo inferior ꝑ eētiā nō poſſit ducere i notitiā ſuperioris: quia clarū ē ꝙ ſpēs ſbe eſt iferior ſba ⁊ tñ ducit in eius cognitionē.

¶Scōam ēt dicit nō valere: q: ſpecies q̄ nō eſt ꝑ ſe ſubſiſtēs ducit in cognitionē ꝑ ſe ſubſiſtētis. ergo. Illa q̄ nō eſt ſuū eſſe ducit in cognitionē eius qō eſt ſuum eſſe.

¶Silr dicit tertiā nō ɔcludere: q: repñtatio fundat ſuꝑ q̄litate ⁊ maioritas ſuꝑ q̄titate: io nō opꝫ ꝙ repñtatiuum ſit equale repñtato.

¶Reſpondeo. Ad primū negatur maior. Ad probationē dicit ꝙ Auguſtinus ⁊ alij loquūtur de viſiōe quo ad ſui pncipiū: qō eſt ſpēs intellectualis. aut de verbo vel conceptu ꝙ eſt terminꝰ intellectiōis. prio ɔ Gen.c.53. de potētia. qō.8. ar.1. pma par.q.27.ar.1.

¶Ad ſcōam ꝓbōnē negat ꝯña: q: viſio quo ad ſui eētiaꝫ nō eſt formalis apparitio: ſꝫ quo ad ſuum pncipiū vel terminū.

Utrum bti formēt verbum.

¶Utrū āt bti formēt verbū? cōmuniter tenet: ꝙ nō habēt aliud verbum a verbo increato diſtinctuꝫ ꝓpter itimaꝫ pſentiam verbi ad intellectum creatum beatū: ſicut nec habēt aliā ſpeciē a diuina eſſentia diſtinctam.

Nulla ſpēs imꝑfecte repſentās eſt principiuꝫ facialis viſionis.

¶Ad ſecūdū negat ꝯña. nam.s.D. nō negat. quin aliqd obiectuꝫ poſſit clare videri per ſpecieꝫ ſibi adequatā: ſed ꝙ nulla ſpecies imperfecte repreſentās obiectū: pōt eſſe principiū facialis viſionis.

¶Ad tertiū negat minor loquendo de medio imꝑfecte repñtante.

¶Ad quartū negat ꝯñtia. Ad ꝓbationē negat añs: ad ꝓbationē negat falſitas ꝯñtꝫ q: Auguſtinꝰ loquit de viſione nō vt eſt actꝰ ſecūdus: ſꝫ vt eſt actus pmꝰ. ſ. ſpēs.

¶Ad ſcōaꝫ ꝓbationē negat eodē mō falſitas ꝯñtis: nec hoc dicit phs: niſi loquēdo de actu prio: q: intelligere q̄ ē actꝰ ſcōs: eſt opatio imanēs cuiꝰ rō eſt: q: opatio vitalis eſt a principio intrinſeco: intelligere aūt ē opatio vitalis. Dico igit: ꝙ itell's patit inquātū recipit ſpeciē intelligibilē ⁊ agit inquātū elicit actū itelligēdi non tñ opꝫ ꝙ qñcūqꝫ intellectꝰ intelligit ꝙ actualr nouā ſpeciē recipiat: ſꝫ ſufficit ꝙ prius eā recepit ab intellectu agēte. ſcōo cōtra Gē.c.72.

Intellectꝰ intelligēdo: non ſemper nouam recipit ſpēm.

¶Ad quintū dicit ꝙ ſūt alterius rōnis: q: vnus eſt actus primus ⁊ alius eſt actus ſecundus: ſpecies etiā eſt alterius rationis a verbo producto q: mediante eadem ſpecie intelligibili poſſuꝫ formare diuerſas cōceptiones de eodē obiecto. de veritate.q.8.ar 13.ad ſcōꝫ.

¶Dicit ſecundo ꝙ verbum ꝓductum eſt etiaꝫ ſimilitudo obiecti ⁊ quādoqꝫ expreſſius repreſentat obiectum q̄ꝫ ſpecies: puta cuꝫ mediāte ſpecie format diffinitio vel ɔpoſitio aut demonſtratio. nec ſequitur ꝙ vnum cōtineat aliud: q: ſpecies ſe habet per moduꝫ habitus. verbum autem ⁊ actus ſe habent per modum paſſionis facilr tranſeūtis q̄tuꝫ eſt de ſe. Nec eſt verum gñaliter ꝙ accidēs ꝑfectiꝰ contineat imꝑfectius: q: actus voluntatis eſt perfectior voluntate non tamen cōtinet ea. Nec eſt inconueniens vnū ſubiectuꝫ ſimul ⁊ ſemel aſſimilari eidē obiecto per duas ſimilitudines diuerſorū ordinū. Et ſi argumentū aliqd ɔcluderet: eodē mō cōcluderet ꝙ nūqꝫ in eadē potētia eēnt ſimul diuerſi habitus diuerſarū rōnū ⁊ quoruꝫ vnus eſſet alio perfectior.

Accñs ꝑfectiꝰ ñ ſemꝑ cōtinet iꝑfectiꝰ.

¶Ad ea que ſecūdo loco adducit ɔ rōnes.s.D. dicit ad primum ꝙ Dionyſius itelligit intrāſitiue ſic ꝙ nulla ſpecies creata pt diuinaꝫ eſſentiā ꝑfecte repñtare: ita vt poſſit eſſe principiū viſionis eius: q: data quacunqꝫ ſpecie creata deus pōt creare aliquā eētiā adequātē repñtationem illius ſpeciei.

¶Secūda etiaꝫ non valet q: ſpēs que non eſt ſuū eſſe: eſt adequabilis alicui eſſentie create: q̄ tanta erit in reali exiſtentia q̄ta eſt illa ſpecies in repreſentando.

¶Tertia ſimiliter: q: ſola forma infinita pōt ꝑfecte repñtare eſſentiā infinitā: ⁊ ad repñtāduꝫ ꝑfecte obꝫ īfinitū: nō ſufficit q̄litas finita.

Frater Iſidorꝰ mlenſis

Cōclo.ij. Ad videndū diuinā eſſentiaꝫ reqrit ꝙ ipſa diuina eſſentia vniatur intellectui nr̄o vt itelligibilis forma. Hanc ponit.s.Tho.4.ſen. diſt.49.q.2.ar.pmo. ſilr dicit de veri.q.8.ar.primo. Itē ſecundo cōtra gen.capi.50. Et prima parte. qōne.12.ar.2.ad tertiū. Huius ratio eſt. Ad videndū intellectualiter aliquod obiectū requiritur/et ſufficit forma perfecte repſentans illud ſed diuina eſſentia ſola ſufficit ꝑfecte repñtare ſeipām i viſiōe intellectuali: ergo illa requiritur et ſola ſufficit.

Queſtio.vj.

Magr Paulꝰ.

UTrum videntes deum videant omnia que deus facere poteſt?

Pro deciſione ſit prima concluſio. Nullus intellectꝰ creatus videt i diuina eſſentia oia q̄ deꝰ facere poteſt. Hanc probat s.Do.in prima parte.q.12.arti.8. ꝛ.4.ſen.diſt.49.q.2.ar.4. et tertio contra gen.capi.55. vbi arguit ſic. Quicunq̄ videt omnia que deus facere poteſt comprehendit ipſum cum cognoſcat eius veritatem tantum q̄tum eſt cognoſcibilis ꝛ ex cõſequenti eſſentiã: ſ; nullus intellectus creatus poteſt deũ comprehendere:ergo ꝛc.

Godofredus.

Cõtra arguit Godofredus quolibe.6.q.5. Quilibet videns deum videt quicquid in diuina eſſentia naturaliter repreſentatur:ſed omnes q̄ditates que fieri poſſunt naturaliter in diuina eſſentia repreſentãtur:ergo ꝛc.

Sũma ꝛim reſpõdẽs exactiſſime diſputata i.36.di. pmi evocat.

Reſpondeo. Capreolus hic recitat quaſdam reſponſiones Bernardi qbꝰ tuet doctrinã Henrici quã Godofredꝰ ipugnat:i qbꝰ verbis q̄ſi tota diſputatio ẽ de ideis: quare illa omiſſa facio:cũ diffuſe i primo determinata ſint.

Unde ad argumentũ, dico duo. Primũ ẽ q diuina eẽntia pt videri ab itellectu creato ſine hoc q repñſentet ſibi aliquã creaturã:cuiꝰ rõ ẽ: qꝛ pt vniri cũ tã modico lumine glie q nõ vniet ſibi oĩs rõ alicuiꝰ creature:ꝛ l; ipa d ſe ſit rõ oĩ; creaturaꝝ:nulli tñ itellectui vniẽ vt rõ omnium creaturarũ vniẽ ſm totũ ſuum poſſe.ſ.itellectu diuino.4. ſen. diſtin.49.q.2. articulo.5.ad quartum.

Cur intellectꝰ lunitus diuie eſſentie ñ poſſit intellige re oĩa.

Dico ſecundo q diuina eſſentia quantum eſt de ſe naturaliter ꝛ neceſſario repreſentat omnes creaturas:ſed ſolu; intellectus diuinus ẽ capax talis repñſentatiõis. de veri.q.8.ar.3.ad quartũ. Un̄ nõ ponit itellectũ creatũ ſufficiẽter i actũ pmo ad itelligẽdũ omnia pp̄ter defectum pt intellectus:ꝛ ſic ad argumentum negatur maior.

Secundo. Qui videt id qd eſt maius poteſt etiam videre id qd eſt minus.ſ; diuina eſſentia ẽ qd maiꝰ q̄ ifinite creature:ꝛ ibi videt diuinam eſſentiam:ergo ꝛc.

In ordine natu ne ceſſario pōt maꝰ poteſt ꝛ minus.

Reſpondeo.primo negatur maior. ſ; eẽ ſit vera quãdo maiꝰ h; neceſſariũ ordinẽ ad minꝰ. nã q pōt portare centũ pt ẽt portare vigiti: qꝛ centũ neceſſario ꝯtinent vigiti: ſ; nõ i vniuerſalr.q eẽ pt ꝯſiderare hominẽ:nõ pt ꝯſiderare aſinũ. In ppoſito non eſt ordo neceſſariꝰ viſionis diuine eſſentie ad viſionem creaturarum.

Dicit ſecũdo ad minorẽ q l; videre diuinã eſſentiã ſit maiꝰ q̄ videre creaturas:tñ videre eẽntiã diuinã ꝛ in ea creaturas ẽ maiꝰ q̄ videre ſolum eſſentiam.

Contra. Iſte due viſiones ſunt per idem medium: ergo vna non eſt maior alia.

Reſpõdeo.negatur ꝯña.qꝛ illud medium aliter ſe habet ad oſtendendum deum ꝛ creaturas. nam neceſſario offert deum:non autem neceſſario offert quãlibet creaturam cuilibet intellectui.tertio contra gen.cap.55.

Tertio arguit contra probationem cõcluſionis. Qui vident infinitas creaturas in verbo non vident verbum infinita limpiditate:ꝗ nõ ꝯprehẽdere ip; poſſunt.

Rñdeo.negat ꝯña.qꝛ tot videt in verbo quot verbũ eque limpide videt verbũ:ſic verbũ ſeipſum.

Utrum creature videãt in deo ſicut in ſpeculo.

Alia que tangit arguens: alibi declarata ſunt.ſ. q nec beati nec viatores vident creaturas in deo tanq̄ ſicut in ſpeculo:qꝛ in ſpeculo reſultant ſimilitudines rerum ab ipſis rebus qd nõ fit in deo. de veri.q.12.ar.6.ꝛ l; Augu.dicat q deus eſt ſpeculum voluntariũ:ibi accipit ſpeculu; p omni eo in quo aliqua reſultent.ꝛ l; quantũ ex ſe lo. repñſentet oẽ; creaturã naturalr dicit tñ voluntariũ: qꝛ manifeſtat nobis tantum ea que vult.

Durandus.

Cõtra eandẽ arguit Durãdus vnico argumento quod eſt idem cum argumẽto primo Godofredi q.5. ꝛ eodẽ mõ ſoluit. Implicat tñ quedam cõtradicta.s.Do.qui vult q creatura cognoſcit in deo: eodem mõ quo cõcluſiões in principijs. Un̄ ſicut ille cõprehendit pncipiũ qui cognoſcit oẽs cõcluſiones in eo cõtentas virtualiter:ita ille cõprehẽdit deum qui cognoſcit oĩa que deus facere põt.

Utrum creatura cognoſcatur i verbo:ſicut ꝯclo in pncipio.

Cõtra hoc arguit. Ille q cognoſcit principiũ non cognoſcit ꝯcõnes niſi applicãdo pricipiũ ad eas qui aũt cognoſcit deũ:cognoſcit ꝛ creaturas ſine tali applicatione: ergo non eſt ſimilitudo.

Aliud ẽ cogſcere in pncipio aliud ex pncipio.

Rñdeo q aliud eſt cognoſcere ꝯcõnem in pncipio:ꝛ aliud ex pncipio. Nã qui pfecte cognoſcit aliquid nãle ſyllogiſticũ: ſtatim cognoſcit in eo cõcluſiones ſine aliqua applicatione ꝛ ſumptiõe ſub illo cognoſcere autem ex principio ẽ cognoſcere p ſumptionẽ minoris ſub ipõ ꝛ p deductionẽ ſyllogiſticã. de veri.q.8.ar.5.

Aureo.

Cõtra eandẽ arguit Aureo. Si videns oẽs effectus diuine virtutis cõprehendit diuinã eſſentiam ergo ꝛ videns infinitatẽ dei intenſiuam eã cõprehendit.hoc eſt falſum:alioquin oẽs beati cõprehenderent eã.ergo ꝛc.ꝯña probat.qꝛ infinitas intenſiua eſt intimior q̄ extenſiua.

Potentia diuina hab; quãda; infinitatez pter infinitatez eẽntie.

Rñdeo.primo. q̄tũ elicitur a.s. Do.de potẽtia.q.1.arti.2. Eſſentia diuina ſimilr potẽtia eius eſt infinita.ſed potẽtia h; quandã infinitatẽ pter infinitatẽ eſſentie que attendiẽ penes obiecta. Hec autẽ ifinitas ẽ duplex. Una intẽſiua:qꝛ nũq̄ agit ita intẽſiue quin intenſius poſſit agere:nõ in ſe ſed vt attingit effectũ. Alia eſt infinitas extẽſiua:qꝛ nõ tot pducit:quin plura poſſit producere.

Cognito obto

Dico ſcdo q potẽtia infinita dicit qd poſitiuũ ex parte potentie ꝛ quandã negationẽ ex parte infinitatis:ex qua negatione cognita non ſequitur cõprehenſio potẽtie:ſed ex cognitione adequati obiecti: bñ ſequiẽ cõprehenſio potẽtie:vt potẽtia eſt: totũ aũt ens creabile eſt adequatũ obꝫ potẽtie infinite extenſiue:nõ ꝛ ñ qs hoc cognoſceret ꝯprehẽderet talem potẽtiã:vt potẽtia ẽ ꝛ ſic itẽdit.s.Do.

adeq̃to dituꝛ potentia.

Ad argumentũ negat ꝯña. Ad pbationẽ negat aſſumptũ de infinitate intẽſiua potẽtie. Si aũt loquamur de infinitate q ſibi cõuenit ex parte eẽntie:etiã negat ꝯña qꝛ illiꝰ cognitio nõ ita infert cõpñhenſionẽ diuine potẽtie ſicut cognitio infinitatis extẽſiue quo ad obꝫ:ꝛ ſic ex ſola cognitione eſſentie ꝛ adequati obiecti cõprehẽdiẽ diuina potentia.

Scdo ſequiẽ q quãto qs plures effectꝰ dei videt in verbo:tanto pfectius videat deũ.hoc eſt falſum Alioquin qñ reuelatur aliqd beato intendatur eius beatitudo.

Rñdeo.negaẽ falſitas ꝯñtis qꝛ reuelationes facte beatis nõ ſiũt eis in viſione ſbꝫ:cũ quilibet beatus in pãio inſtãtiue beatitudinis videat in diuina eẽntia qcqd eſt in in ea ad ſuã ſpectãs btitudĩnẽ:l; poſtea poſſit ei aliqua reuelari:ſ; iſta nõ videnẽ in verbo nec eodẽ actu quo videt verbũ:vt dicit.s.Do.d veri.q.8.ar.3.ad quartũ.

Tertio.oẽs creature in eſſendo nõ adequãt dei infinitatẽ: ergo ſi oẽs cognoſcerenẽ non adequarẽt dei cognoſcibilitatẽ.

Rñdeo. Uirtus vel potẽtia dei põt cõſiderari dupl̃r. Uno mõ vt eſt quedã res:ꝛ ſic añs concediẽ ꝛ conſequentia.non enim res ſunt cognoſcibilitatis eiuſdem qua eſt deus. Alio modo accipitur in ratione potentie:ꝛ ſic negatur añs qꝛ vniuerſalitas entis eſt effectꝰ proprius ꝛ adequatus diuine potentie vt potentia eſt. Dico tamẽ q ſi quis videret omnia creabilia non in verbo ſed per ſpecies creatas ex tali viſione vniuerſitatis non argueretur perfecta comprehenſio diuine potẽtie ſed ſolũ ſm quid:qꝛ diuina potẽtia in tali ca

Utrum videns oĩa creabilia p ſpecies creatas cõprehẽderet diuinã potentiã.

ſu nõ cõphenderet; quo ad ſuũ ab
ſolutũ: ſed ſolũ quo ad ſuos reſpe
ctus quos hȝ ad creaturas rõna=
biles ⁊ nõ vt q̃dã ſba eſt ſȝ poten=
tia aut tale q̃d relatiue dſignatũ,
Si aũt vniuerſitas creabiliũ vide
retur in verbo: ipſa eẽntia diuina
ſimplr ⁊ perfecte comprehende=
retur.

¶ Quarto dicit. s. D. arguere per
fallaciã ↄñtis: q2 lȝ qui perfectius
cognoſcit cãȝ cognoſcat plres effe
ctus: nõ tñ ecõtra. vñ nõ ſequit ꝙ
qui videt plures effectus in deo:
ipm perfectius videat: ⁊ q̃ videt i=
finita ipm cõprehẽdat.

¶ Rñdeo. negat añs. q2 iſta duo
conuertunt: qui perfectius cogno
ſcit verbũ plura in verbo videt. et
ecõtra in arguẽdo, ab vno ad aliđ
nulla fallacia.

Cõcl'o. ij. Intellect⁹ crea
tus vidẽs diui
nam eſſentiã aliquo modo videt
in ea oĩa: aliquo modo non. Hanc
ſic ꝓbat. s. D. tertio cõtra gen. ca.
5. Intellectus creatus vidẽs deũ
videt oĩa genera ⁊ ſpẽs ⁊ ordineȝ
omniuȝ rerũ. ergo. Aliquo modo
cognoſcit omnia. ↄña pȝ. añs pro
batur. Intell's btũs cognoſcit q̃c=
quid naturalr appetit ſemp: ſȝ ap
petit ſemper omnia illaꝝ: ergo ⁊c.
Eadem ponit de veri. q. 8. arti. 4.
ſecunda parte concluſionis patet
ex precedẽti cõcl'one.

Beati ſi mul vi= dẽt oĩa. ¶ Cõtra arguit Aureolus ꝙ bea=
ti q̃cq̃d vidẽt in verbo vidẽt ſimul
⁊ nõ modo plura mĩo pauciora. qđ
gratis ↄcedit cũ ſit de mẽte. s. D.
prima parte. q. 12. ar. 10.

Beati ñ vident creatu= ras i verbo ter= minatiue; ſed eminenter. ¶ Uult p̃terea Aureolus ꝙ beati
nõ videãt in verbo creaturas ter=
minatiue: ſȝ ſolũ eminenter: q2 vi
dent diuinam eſſentiã que eſt om
nia eminenter ⁊ cõtentiue.

¶ Diſt. l.

Circa di. 50. querit.
Utrũ aĩa a corpe ſe
parata aliq̃d intel=
ligat?

Pro deciſione ſit hec prima
ↄcl'o. Anima ſeparata p̃t
aliq̃d nãliter intelligere. Hãc pro
bat. s. D. de veri. q. 19. ar. 1. Nulla
re remanẽte deſtruit ſua propria
paſſio vel operatio: ſed anima re
manet corrupto corpore ⁊ eius ꝓ
pria operatio eſt intelligere: ḡ ⁊c.

Cõcl'o. ij. Anima ſepara
ta nihil intelli
git per ſpecies abſtractas a reb⁹
mãlibus poſt ſuã ſeparationem.
Hãc ꝓbat ſic vbi ſupra duab⁹ rõ=
nibus: quarũ prima eſt. Inter re=
cipiens ⁊ id a quo recipit dȝ eẽ ꝓ=
portio: ſȝ inter aĩam ſeparatam ⁊
res materiales nõ eſt proportio:
cũ aĩa ſit imaterialis ⁊ iſta ſint mã
lia: ergo ⁊c. maior nota ⁊ minor ex
dictis quoq3 exiſtit clara.

¶ Cõtra hãc rõnẽ Scotus negat
minorem. Ad ꝓbationem negat
ↄñam. Unde arguit ſic. Phantaſ=
ma agit in intell'm: ſed phantaſ=
ma eſt quid materiale ⁊ intellect⁹
eſt immaterialis: ergo materiale
agit in immateriale. ⁊ ſic nõ ſequi
tur quin res materiales poſſint
cauſare ſuam ſimilitudinẽ in ani
ma ſeparata. Sco. in 4. diſti. 45. q. 2.

¶ Rñdeo. Pĩo ꝙ illa minor. s. D.
ſic intelligit ꝙ inter intell'm ſepa
ratũ ⁊ res mãles: non eſt talis vel
tãta ꝓportio: q̃ requirit ſicut iter
agens ⁊ patiens.

¶ Dico ſcđo ꝙ phãtaſma lȝ hẽat
eſſe extẽſum in organo: tñ hȝ eſſe
quodãmõ itẽtionale ⁊ eſt a mã ab
ſtractũ: ꝓpter qđ valet aliqñ i idẽ
agere cũ ſba ſeparata. Et iđ phan
taſma nõ vniuoce dicit eſſe in mã
ſicut forma ſenſibilis: quã repñſen
tat: q2 forma rei ſenſibilis: nullaȝ
hȝ imaterialitatẽ: vnde nõ ſequi=
tur: ꝙ ſi phantaſma põt agere in=
ſtrumẽtalr in intell'm poſſibilem:
etiã forma rei ſenſibilis poſſet in
ipſum agere: vt habet a. s. Do. de
anima. ⁊ quoli. 1. q. 3. Phantaſma põt agere in intellectũ vel hĩs eſſe intẽtionale.

¶ Ex hoc ad argumentũ Scoti p⁹.
negat minor. ſi intelligat ꝙ phan
taſma ſit a deo mãle ſicut res ſen
ſibiles. Si vero itelligatur ꝙ ha=
beat aliquam imaterialitatẽ. i. eẽ
extenſum. negat ↄſequẽtia: q2 res
ſenſibilis oĩno eſt materialis: nõ
autem ſic phantaſma.

¶ Contra iterum arguit. Phan=
taſma agit in intellectũ ſolum: q2
repreſentat obiectũ: ſed res ſenſi=
bilis ẽt repñſentat ſeipſaȝ: ergo p̃t
agere in intellectum.

Phantaſma agit in intell'm rõne eẽ imãlis ⁊ repñtationis. ¶ Reſpondeo. Negat antecedẽs
Agit eniȝ nõ ſoluȝ: q2 repreſentat
ſed etiã q2 eſt imãle vt dictũ eſt.

¶ Secũda rõ. s. Doc. pro ↄcluſio=
ne hec eſt. Ab extremo in extremũ
nõ fit tranſit⁹ niſi per mediuȝ: ſed
forma rei ſenſibilis hȝ eẽ in re ma
xime materiale / in intellectu ma=
xime imãle: ⁊ hec ſunt duo extre=
ma. in potẽtijs aũt ſenſitiuis me=
dio mõ. ergo opȝ tranſire per tale
mediuȝ: lȝ in ſubſtãtijs ſeparatis
nõ ſint potẽtie ſenſitiue: ergo ⁊c.

Scot⁹ vbi. s. ¶ Cõtra. Scotus negat maiorem.
Quia id qđ eſt mediũ vni virtuti:
nõ opȝ ꝙ ſit medium alteri: verbi
grã: virtus creata non poteſt trã
ferre aliqđ corpus đ vbi proximo
ad vbi remotũ niſi ꝑ vbi mediuȝ:
tñ deus hoc põt: ergo. Intellect⁹
ſeparatus nõ requirit tale mediũ
forme in potẽtijs ſenſitiuis: lȝ hoc
requirat intellectus coniunctus.

¶ Secũdo, negat minorem: q2 eſſe
forme i potentijs ſenſitiuis: eſt eẽ
ſenſibile: ⁊ ſic nõ eſt medium.

Solus de⁹ põt mutare ordineȝ natura lem agẽ= di ⁊ pa= tiendi. ¶ Rñdeo. Primo exẽplũ đ trãſitu
de vno vbi ad aliud: nõ trãſeũdo ꝑ
mediũ: negat a. s. Doc. 4. ſentẽ. di
ſtin. 49. q. 2. ar. 3. q. 3.

¶ Scđo. negatur ↄña: q2 deus eſt
actor nature ⁊ ideo naturalẽ ordi
nem agendi ⁊ patiendi: vt transfe
ratur de extremo ad extremum ⁊
non per medium a deo prefixa: ſo
lus deus poteſt mutare: non autẽ
angelus vel anima ſeparata: vt di
cit. s. Doc. de malo. q. 16. arti. 9.

Cur aĩa negat i= media= te recipe a re mãli re cipe ſpe ciem. ¶ Eſt aũt naturalis ordo a deo in
ſtitutus inter formas: que ſunt in
materia ⁊ eas que ab illis imedia
te cauſantur in medio: ⁊ ex inde ad
illas que ex medio cauſantur i po
tentijs ſenſitiuis: ⁊ eas que requi
runtur ex predictis in intellectu:
vt dr. 7. phyſi. tex. 20. et ideo nec
angel⁹ nec aĩa p̃t imediate recipe
a re materiali ſpeciẽ itelligibilem.

¶ Ad ſcđȝ negat aſſumptũ tanq̃
expreſſe falſum: qđ ipe nõ probat.

Cõcl'o. iij. Anima ſepa=
rata aliquan=
do intelligit per ſpecies quas ac=
cepit a rebus: dum erat in corpe.
Hanc probat ſic vbi ſupra. ſpecies
ille remanent in anima ſeparata:
ergo per eas aliquãdo intelligit.
cõſequẽti pȝ: q2 fruſtra remane=
rent. antecedẽs probat. vnũq̃dq3
recipitur per modum recipientis:
ſȝ aĩa ſepata ẽ icorruptibilis: ḡ re
cipit tales formas icorruptibilr.

Concl'o. iiij. Anima ſe
pata qñ=
q3 intelligit per ſpẽs i ſui ſepatiõe
ſibi diuinit⁹ infuſas. Hãc ꝓbat ſic
vbi. s. Aĩa recipit aliquas ſpẽs na
turalr: dũ ſepat a corpe: ḡ per eas
qñq3 itelligit. ↄña pȝ. añs ꝓbatur.
Qñ ſepat magȝ accedit ad ſubſtã
tias ſeparas: ḡ magis recipit in=
fluxum ſpecierũ. Antecedẽs pro=
batur q2 quãto magis aliquid re=
cedit ab vno extremo: tanto plus
accedit ad aliud. ſed res corporee
⁊ ſubſtãtie ſeparate ſunt duo ex=
trema ⁊ anima recedit a corpore:
quando ſeparatur: ergo. probatur
etiam cõſequẽtia. q2 etiaȝ in ſtatu
preſenti: quanto anima a corpore
magis abſtrahitur. tãto plus reci
pit influxũ cognitiõis a ſubſtãtijs
ſepatis: vt pȝ in ſomno et extaſi.

¶ Contra arguit Scotus. Si ani
ma quanto magis accedit ad mo=
dum eſſendi ſubſtãtiarũ ſeparata
rum. i. eſſe ſine corpore: magis eẽt
capax influx⁹ ſpecierum: ſequitur
ꝙ anima ſeparata magis eſſet ca
pax talis influxus dum eſt ſepara
ta q̃ dum eſt coniuncta corpori
glorioſo: vt patet: hoc eſt falſum:
ergo ⁊c. Scot⁹ vbi. s. Utrum aĩa q2 ſepata magis ſit ca= pax in= fluxus ſpecierum.

¶ Reſpondeo. Primo quãto ani=

ma magis accedit ad modũ eſſen
di ſubſtãtiarum:ſeparatũ: etiam
magis accedit ad earum moduȝ
operandi:vt dicit.s.Doc.prima
parte.q.89.arti.primo.¶Ad im=
probationẽ dico ꝙ loquẽdo de ca
pacitate naturali cõceditur conſe
quẽtia.⁊ negaꝫ falſitas conſequẽ
tis.loquẽdo aũt d capacitate gra
tie vel glorie:negaꝫ ꝯſequẽtia: qꝛ
corpꝰ glorioſuȝ nullo mõ ĩpedit
animã ab influxu ſubſtãtiaꝝ ſe=
paratarum:Dico tñ ꝙ aĩa beata
nullã ſpeciẽ intelligibilẽ recipit d
nouo in corpore glorioſo:qꝛ ſimul
dum ſeparaꝫ a corpore corruptibi
li:totum illũ influxum recipit.

Aĩa cuȝ corpore glſioſo: nullam d nouo recipit ſpecieȝ.

¶Secũdo. arguit ꝯtra aliud di=
ctũ in ꝓbatione ꝯclõnis.ſ.in ſom=
no fit maior influxus ſpecierũ ꝑꝑ
maiorẽ abſtractionẽ a corꝑe.Con
tra:qꝛ ex hoc ſequiꝫ ꝙ quãto ſom
nus eſſet ꝓfundior tãto fieret ma
ior influxus:hoc eſt falſum: qꝛ in
ſomno ꝓfundiſſimo nihil appet.
¶Itẽ ſequiꝫ ꝙ epilentici viſitarẽ=
tur a ſpiritibus hoc eſt falſum.

Utrũ in ſomnis fiat maior receptio influxus ſpẽruȝ.

¶Reſpondeo.Primo ꝙ dictuȝ.s.
Doc.ſumptũ eſt a.b.Auguſtino li
bro.12.ſuꝑ geñ.ad literã:et Greg.
4.dialogoꝝ.et ipſe idẽ ponit ſecũ
da ſecũde.q.172.arti.pmo. ⁊ arti.
92.Ad argumẽtũ negaꝫ ꝯña:qꝛ lȝ
ad recipiendũ influxũ ſubſtantia=
rũ ſeparatarũ diſponat aliqua ab
ſtractio a ſenſibus: nõ tñ q̃libȝ ad
hoc ſufficit:ſed oportet ꝙ fiat a cã
aĩali vel a cauſa naturali ordina=
ta ⁊ nõ egritudinali: nec tali et tã
ta que tollat oẽm operationẽ ſen
ſuũ inferiorum potiſſime virtutis
imaginatiue vel intellectus:qꝛ in
tellectus ⁊ imaginatio tunc rece=
dunt a corpore et intendũt eis in
corporeis:puta ſpeciebus intelli=
gibilibus aut imaginarijs. tãtus
autẽ poſſet eſſe ſomnus:ꝙ anima
nulli obiecto intẽderet: ⁊ ſic eſt in
ſomno profundiſſimo.¶Ad aliud
negatur conſequẽtia:qꝛ anima eo
rũ nulli obiecto intendit tẽpore il
lius paſſionis.

Tñ abſtractio a ſenſibus ordinata diſpõit ad influxũ recipiẽdũ a ſepatis

De abſtractione epilẽticoꝝ

Conclõ.v.

Anima ſepa
ta qñq intel
ligit vidẽdo ſubſtãtias ſeparatas
et in eis ſpecies rerũ. Hanc ꝓbat
ſic.vbi ſupra.Anima ſeparata aſ=
ſimilatur angelis in modo eſſen=
di et operandi:ſed angeli inferio=
res intelligunt per illuminatio=
nem ſuperiorũ.ergo et anima.

¶Contra quatuor vltimas ⁊ ma=
xime cõtra ſcdaȝ: arguit Scotus.
Primo aĩa hȝ d ſe/vñ poſſit attin=
gere ad ſuã ꝓpriaȝ ꝑfectionẽ:ſine
talibus ſpeciebus. g ille ſuꝑfluũt
ꝯña patet.antecedens ꝓbatur.la
pis hȝ in ſe vñ poſſit in operatio=
nem ſibi ꝓpriã.ſ.deſcendere. g et
anima.Alioqñ lapis eſſet ꝑfectior
anima.

Scotꝰ vbi.s.

Utrum ſpẽs in intellcu ſuperfluant.

¶Rñdeo.negaꝫ añs. qꝛ cũ omnis
intellectio anime fiat mediãte ali
qua ſpecie.Anima aũt ſepata nõ
poſſit formare ex ſe hmõi ſpecies:
nec res materialis ex ſe poſſit im=
primere hmõi ſpeciẽ in aĩa ſepa=
ta: oportet ſi dȝ intelligere ea que
non intelligat ꝯiuncta corpori: ꝙ
hoc fiat per aliquã influxũ ſpecie
ruȝ a natura ſuꝑiori: ⁊ maxime a
deo:vt eliciꝫ de veri.q.8.ar.9.

Que neceſſitas influxꝰ ſpẽruȝ.

¶Ad probationẽ negaꝫ ꝯñia: vt
eliciꝫ pri.parte.q.79.ar.2.ad ter=
tium.Et de ver.q.8.ar.3.ad duode
cimũ.quia operatio in qua poteſt
aĩa:poſt acceptionẽ ſpecierũ exce=
dit incõparabiliter oẽm actionem
lapidis.¶Dico tñ ꝙ aĩa accipit eq̃
naturaꝫr illas ſpecies ĩfluxas in
ſui ſeparatione:ſicut lapis accipit
naturaliter grauitatẽ:qꝛ natura=
lis acceptio ꝯſequiꝫ naturã aĩe ſe
parate ĩquãtũ hmõi:vt dicit.s.D.
pma par.q.89.ar.pmo ad tertiũ.

Influxus ſpẽrũ in ſepatiõe eſt nãl.

¶Scdo.Duo accñtia eiuſdẽ ſpe=
ciei:nõ pñt ſimul eẽ in eodẽ. Sed
ſpecies accepte a rebus et ſpecies
ĩfluxe ſunt eiuſdẽ ſpeciei. ergo nõ
poſſunt eſſe ſimul in anima. Sed
in anima remanent ſpecies acce=
pte a rebus.ergo nulle ſpecies in
fluũtur.Conſequẽtia patet et ma
ior.Minor probatur.Species iſte

Utrum ſpẽs influãtur in ſepatione aĩe.

nõ diſtinguunꝫ,niſi ex parte prin
cipij effectiui. ergo nõ diſtinguũ
tur ſpecie.Tenet ꝯſequẽtia ꝑ Au
guſt.num.3.de tri.c.9.

¶Reſpõdeo.Negatur minor:vt
dicit.s.Tho.prima par.q.89.ar.
5.ad tertiuȝ.Ad probationem ne
gaꝫ añs:qꝛ diſtinguunꝫ ẽt ex ꝑte
pncipioꝝ formaliũ exẽplariũ.Nã
ſpẽs acq̃ſita ab aĩa corꝑi ꝯiũcta cõ
formaꝫ tanquã exemplari:q̃ditati
rei materialis elucẽti ĩ phãtaſma
te.Spẽs vero ĩfuſe ꝯformanꝫ ideis
q̃ ſũt in mente diuina: ⁊ etiam ſpe
ciebus concreatis ipſis angelis: ⁊
ſunt vniuerſaliores ſpeciebus ac=
quiſitis:vt dicit.s.D.prima par.
q.89.ar.1.

Diuerſitas iter ſpẽs acq̃ſitas ⁊ ĩfluxas.

¶Tertio.Anime ſeparate habẽt
de rebus cognitionem intuitiuã:
⁊ nõ ꝑ aliquã ſpẽȝ. g cognoſcũt ali
q̃d ſine ſpẽ neceſſaria. Maior ptȝ.
Minor ꝓbaꝫ.Spẽs repſentat rẽ:
tã exiſtẽtẽ q̃ nõ exiſtẽtẽ. g ñ ẽ pn=
cipiũ cognitiõis intuitiue qua co=
gnoſcitur exiſtentia rei.

¶Reſpõdeo. Negatur minor:qꝛ
ꝑ ſpẽs ĩfluxas põt cognoſci natu=
ra vniuerſalis: ⁊ ĩdiuidua ⁊ eiꝰ exi
ſtẽtia ſȝ tp̃s aut locũ:qꝛ ſunt ĩpreſ
ſiones rõnuȝ idealiũ:q̃ ſũt ĩ mẽte
per quas poteſt directe cognoſci ⁊
vniuerſale ⁊ particulare: vt eliciꝫ
a.s.D.in.q.de anima.arti.20. Et
de veri.qõ.2.arti.7.Ad probatio=
nem negatur antecedens:de ſpe=
ciebus influxis.

Per ſpecies influxas cognoſciꝫ nã vlis et indiuidua.

¶Quarto arguit cõtra quoddã
quod dicit.s.Tho.declarans ter=
tiam concluſionem ꝙ anima fru=
ſtra vniretur corpori niſi in eo poſ
ſet acquirere notitiaȝ reruȝ. ⁊ ar=
guit ſic.Unio anime ad corpꝰ eſt
propter conſtitutionẽ totius:er=
go dato ꝙ ad huc nihil aliud eue
nerit:non vnitur fruſtra.

¶Rñdeo negaꝫ ꝯña:qꝛ lȝ illa vnio
ſit principaliter propter conſtitu=
tionem totius:tamen eſt ſecunda
rio propter perfectionem anime
acquirentis in corpore: vt dicit
s.D.in.q.de anima.ar.pº. ad.7.

Unio aĩe eſt ꝑꝑ totũ pncipaliter:ſecũdario ꝑꝑ ſciẽtiam.

⁊ in ipſo toto vna pars eſt ꝓpter
perfectionem alterius:vt dicit.s.
Do.prima ꝑte.q.95.art.2.vnde ⁊
corpus hominis ordinaꝫ ſicut in
finẽ ad ꝑfectionẽ anime rõnalis:
vt dicit.s.D.prima parte.q.76.
arti.5.

¶Quinto arguit ſic ad idem.Sĩ
in aliquo põt acquiri ſanitas per
potionẽ ⁊ ſectionẽ:ñ fruſtra adhi=
betur ſectio:dato ꝙ nõ detur po=
tio:ergo cuȝ anima poſſit acqui re
re notitiã rerum in corpore ⁊ ſepa
rata a corꝑe:nõ fruſtra vniꝫ corpo
ri:dato ꝙ in eo nullã ſcientiã acq̃
rat:ſed ſolũ quãdo eſt ſeparata.

¶Reſpõdeo.negaꝫ añs. quando
ſectio nõ induceret ꝑfectaȝ ſanita
tem ⁊ impediꝫ a perfecta ſanitate
quã ĩduceret potio.Ita ĩ ꝓpoſito
aĩa nõ pt acq̃rere eq̃ ꝑfectã ſanita
tẽ ꝑ ſpẽs ĩfluxas:ſicut pt ĩ corꝑe ꝑ
ſpẽs acq̃ſitas: qꝛ cognitio natura
lis ꝑ ſpẽs influxas eſt cõfuſa.

Queſtio.ij.

Utrũ aĩa ſepata poſſit cor=
pora mouere localr? De=
ciditur hec qõ duabꝰ con=
cluſionibus.

Scotꝰ ĩ diſ.49.q.14.

Cõclõ.j.

Anima ſepara=
ta nõ poteſt ſua
naturali virtute mouere aliqd cor
pus.Hãc ꝓbat ſic.s.D.pma ꝑte.
q.117.ar.4.Oẽ corpus qd ab aĩa
moueꝫ:ꝑ eã viuificaꝫ.ſȝ aĩa ſepata
nullũ corpꝰ viuificat: g ⁊c.

¶Contra arguit Scotus.pº.Ele
mentum exiſtẽs in aliquo loco po
teſt ſe mouere ⁊ trahere ſecũ alid
corpus:ergo ⁊ anima.

¶Rñdeo.primo negat ꝯña. quia
motus localis ⁊ locꝰ equiuoce cõ
ueniunt ſpiritibus ⁊ corporibus.
¶Sȝ ꝓ maiori doctria dicit ſecũ=
do:vt eliciꝫ.4.ſen.di.45.q.pma.
ar.pº.q.pma.Qd ſicut anime ſe=
parate ꝓprie loquẽdo nõ debetur
ex natura ſua aliquis locus:ſȝ ſo=
lum per quandaȝ cõgruentiã ad
merita vel demerita pcedẽtia: qd
ſit virtute dei punientis vel pmiã

tis animā: ita nec propria virtute ꝑdit locū cui deputat̄: niſi virtute diuia vel angelica per quā anime ſeparate aliquādo a ſuis receptaculis egrediunt̄: vt dicit.s.D. vbi ſupra.q.2.⁊ in.q.de aīa.ar.21. Ex quo loco ēt pꝫ ꝙ angelꝰ bonꝰ vel malus poſſet ꝓpria virtute alligare aīam alicui loco: a quo ipſa nō poſſet ſua nāli ꝟtute recedere.

Nō niſi virtute diuina aīa ſeparata ꝑdit locum.

Dico tertio ꝙ iſta īpotētia mouēdi corpꝰ nō ꝯuenit aīe: rōne immālitatis: nec ꝓp īpfectionē eiꝰ. ſed qꝛ anima naturaſr eſt nata informare corpus ⁊ eſſe ps cōpoſiti: ꝛiō nō ꝯuenit ſibi mouere corpus ſeparatū niſi mediante cōiuncto.

Vñ ſit i potētia aīe ſeparate ad mouenduꝫ corpꝰ.

Scđo. Aīa hꝫ vbi in ſua virtute actiua: ergo pt ſe mouere ad vbi. ꝯña pꝫ. añs ꝓbat̄. Lapis hꝫ in ſua virtute actiua: vt acquirat vbi ⁊ moueat aliud: ergo aīa que eſt nobilior.

Rñdeo. primo negat̄ ꝯña. qꝛ vbi equoce ꝯuenit ſpiritibꝰ ⁊ corpibꝰ. Itē qꝛ aīa nō eſt nata mouere aliquod corpꝰ niſi primo moueat corpus qđ informat: ſicut etiā grauitas terre ſi eſſet ſeparata et alligaret palce: nō moueret eā niſi miraculoſe. lapis aūt eſt natꝰ mouere etiā corpus qđ nō informat.

Scđo. negat̄ añs: qꝛ vbi ⁊ ſitus: non pñt ſuſcipi niſi in ſubiecto q̄nto et corporeo: et eſſe in loco diffinitiue / non eſt eſſe ſubiectū vbi: ſꝫ eſt contingere locū vel ab ipſo contingi actu virtutis.

Tertio poſt reſurrectionēꝫ: aīa mouebit corpus glorioſum nō organice. ſ. mouēdo vnā parteꝫ poſt aliā: ſed totū ſimul: ergo ⁊ nūc pōt q̄n eſt ſeparata mouere aliqđ. pꝫ ꝯña: qꝛ nulla noua corpori potētia dabitur in reſurrectione.

Rñdeo: negatur antecedēs: loquēdo de virtute nāli qꝛ licet anima nō habebit virtutē motiuam nāliter reſpectu corpis glioſi: habebit tñ nouā virtutē grē vl glie. Si aūt añs itelligit̄ đ ꝟtute ſupranaturali: nō eſt ꝯtra ꝯcłonē. Nō valet etiā hec ꝯña. Anima pōt mouere nō organice corpꝰ ſibi vnitū: ergo pt nō organice corpꝰ ab ea ſeparatū: cuiꝰ rō iam ſupradicta eſt.

Cōtra eandē arguit Aureolus. ꝓ°. aīa ꝯiūcta corpori: pōt imediate mouere corpus ⁊ non organice id eſt ꝑ partē poſt partē: ergo ſeparata hoc pōt. Antecedens eſt Phi. li. de cauſa motus aīaliū. Et Commentatoris. 8. phy. cō. 36. vbi dicit ꝙ ille qui ſaltat mouet totaliter. conſequentia patet. quia non propter aliud dicis animā ſeparatam / non poſſe mouere: qꝛ potentia motiua eſt organica.

Aureo.

Rñdeo. ꝓmo negat̄ ꝯña: ſed cā huius eſt: qꝛ nō eſt nata imediate mouere: niſi corpus qđ viuificat.

Dico ſcđo ad añs: vt elicit̄ a.s.D. i tractatu de motu cordis ꝙ aliquis motus corporis cauſat̄ imediate ab aīa. ſ. motus cordis ⁊ alij ſibi neceſſario ꝯnexi: ⁊ iſte motus non cauſat̄ ab aīa ꝑ aliquā potentiā mediā iter aīam ⁊ corpꝰ pluſq̄ motus grauiū ⁊ leuiū: ſed ꝯſequit̄ animā vt eſt forma talis corpis. ex quo īfero ꝙ aīa reſpectu motꝰ cordis: nō habet potentiā motiuam.

Aīa reſpectu cordis non hꝫ potētiā motiuā.

Dico tertio. ꝙ oīs alius motus animalis cauſat̄ ab anima mediāte corde et ſpiritibꝰ a corde ꝓcedētibus ad reliqua membra cauſat̄ etiā mediāte aliqua potentia organica. ſ. ſenſitiua ⁊ appetitiua: q̄ originant̄ in corde ⁊ capite: ⁊ mediante potētia executiua: que eſt in neruis et muſculis: aīa aūt ſeparata nullā talē potētiā organicā habet. Ad ꝓbationē dr̄: ꝙ mēs philoſophi eſt: ꝙ quelibet pars corporis mouet̄ ab anima: ſꝫ differenter: vt dictū eſt. Ad Commentatorē dicit̄: ꝙ in eo qui ſaltat totum corpus mouet̄ per ſe⁊ anima per accidēs. ſed aliter et aliter mouentur partes animalis. Naꝫ cor mouetur per ſe motu vitali: q̄ conſtat ex tractu ⁊ pulſu: ſꝫ motu aīali qui per potentiā organicā exercet̄: cor mouet alia mēbra: ⁊ ꝯñter mouet ſeipm ꝑ accidēs ſicut nauta mouet ſe ꝑ accidēs mouēdo nauim. ⁊ ſic patet: ꝙ in ſaltu aīa non mouet īmediate aliquā ptē. ꝑ potētiā organicā. Ad predicta faciat ea: q̄ pōit. s. Doc. đ aīa. ar. 9. ad. 6.

Scđo. aīa ꝯuenit cū ſubſtantijs ſeparatis in virtute motiua: vt dicit Cōmen. 12. meta. cō. 35. ſed ſubſtātie ſeparate pñt mouere corpꝰ: quod nō viuificāt. ergo ⁊ anima.

Reſpondeo. ſi loquit̄ de ꝯueniētia analogice vel gñis remoti: cōceditur añs et negat̄ ꝯſequētia. ſi de coueniētia ſpecifica: negat̄ añs et concedit̄ ꝯña. Nō oportet autē: ꝙ ea q̄ ꝯueniūt in eadē ꝟtute motiua analogice: habeant idē obiectū: iō aliđ ē obiectū potētie motiue āgeli: ⁊ aliud potētie aīe: vt elicit̄ a.s.D. i. q. de malo. q. 16. ar. 10.

Conclo. ij. Anima ſeparata virtute diuinitus ſibi collata pt mouere localiter corpa. ꝓbat̄ ſic. 4. ſen. diſt. 45. q. 1. ar. 1. queſtiūcu. 3. Anime ſeparate aliq̄n apparēt i corporibꝰ aſſumptis ab eis localiter motis: ſicut beata Agatha appuit beate Lucie. ergo mouēt illa corpa: ſed nō ex potētia nāli: vt patuit ꝑ ꝓcedētem ꝯcłonē. ergo ex potentia ſupnāli. Et ſic eſt finis huiꝰ vltime qōnis.

Finis.

Suſcipe lector hūaniſſime. Diuinū Epitoma fulgētiſſimi ſacre Theologie doctoris Pauli Sontinatis Uite regulis ordi. ꝓdicatoꝝ: in quartū librum Sentēn. ad mētē Jo. Capoli Tholoſani. Lugduniq̄ʒ exactiſſima cura ac diligētia ſolertis viri Joannis Creſpini impreſſum. Anno chriſtiane ſalutis. 1528.

Finis diuini voluminis q̄ſtionū altiſſimarū / Dogmata queq̄ʒ Angelici Doctoris / admirabili Epitomate cōtinētiū: Quas Joā. Capolus Tholoſanꝰ vir ⁊ ſanctitudine⁊ ingenio ꝓclarus / ordinis predicatorū / pluribꝰ atq̄ʒ altis vix cōprehēdit voluminibꝰ: quaſq̄ʒ frater Paulus Soncinas / facili dicit in gñe ꝓſtans / anguſto hoc coegit libro: Additis his q̄ morte ꝓuētꝰ explere nequit / per fratrē Iſidorū de Iſolanis Mediolanēn. eiuſdeꝫ ꝓdicatorie familie / ac Lectorē Papie i Cenobio Diui Apollinaris. Extremā vero manum volumini huic impoſuit idem frater Iſidorus / in feſto Exaltationis ſancte Crucis. M. D. xxj.

Regeſtū huiꝰ partis
aa bb cc dd ee ff gg hh ii kk
Oēs quaterniones preter kk qui eſt duernio.

¶ Angelice ſapientie ſtudioſis frater Iſidorus de Iſolanis Mediolanẽſis or. pdi. ac congregationis Lõbardie in vniuerſitate Bononienſe nunc Baccalaureus: intelligentie ſpiritum ab alto.

Quoniã nuper impſſuz Epitoma in quatuor libros ſniaꝝ caſtigatiõis grã ad me Papia Bononiã trãſmiſſuz eſt: nõ ab re arbitror/ poſt locos celeri ſtudio emendatos/ tum a me/ tũ a nõnullis fratribus meis haud equidẽ ſpei in re literaria/ mediocris ſequẽtia ſubſcribere / ꝓp quoſdam ſciolos et inani phi nomine gloriabũdos/ o pepretiũ duxi. Hi cum legentes ſemp Diuum Thomã in ore habeant/ in illi⁹ ↄtradictione magni ſe nominis trophea acquirere opinant. Quod ꝙ turpe ruſticũ/ idoctũ ac leue exiſtat et huius Epitomatis lectione, ⁊ eorũ que ſequũtur aiaduerſiõe luce, clarius intuebunt. Credo eqdez nec vana fides / ſpiritũ itelligentie Angelici dogmatis ſup Io. Capolũ reqeuiſſe; Quãri vero faciẽda ſit doctrina. s. Thome que vniuerſalis eſt admodũ tradens de natura/ de moribus/ de diuinis theorica et practica dogmata/ plurimis cõuincimur rõnibus,

¶ Prima ratio eſt.

¶ Doctrina illius diuini doctoris videtur confirmata voce Chriſti: eidem ſancto doctori per imaginationẽ crucifici miraculoſe dicenti. Bene ſcripſiſti de me Thoma: quã ergo mercedem recipies ꝓ labore tuo? qui reſpondit. Dñe niſi teipſuz. Huius admirande cõfirmationis teſtis eſt ois ciuitas pthenopea in pſatã imaginẽ ſũmo venerata ſtudio.

¶ Secunda ratio.

¶ Eadez doctrina approbata videt a btiſſima virgine Maria (cuius erat deuotiſſimus Thomas) eidẽ apparẽte ⁊ dicente doctrinam ſuaz Chriſto filio ſuo acceptam: Teſtante hoc fida narratione geſtorum ſancti Thome.

¶ Tertia ratio.

¶ Videtur quoqꝫ approbata angelica doctrina. s. Thome a ſanctis apoſtolis Petro et Paulo prefato . s . Doctori apparentibus ac plurima reuelantibus in quibus dubitabat.

¶ Quarta ratio.

¶ Fuit doctrina. s. Tho. laudata ⁊ approbata a ſancta Romana eccleſia: confirmantibus per literas ſuas Innocentio quinto et Urbano ſexto. Cuius Urbani ſexti bulla incipit. Laudabilis Deus. et eſt magni ponderis: vt habere potes ex multis caplis. 14. q. prima.

¶ Quinta ratio.

¶ Uniuerſitas quoqꝫ Parrhiſienſis ſummopere ſancti Tho . volumina veneratur: que eundem doctorem vocat glorioſum . vr̃is eccleſie lumen prefulgidum: gemmam radiantem clericorum: fontem doctorum. Uniuerſitatis parrhiſienſis ſpeculum, clariſſimum et candelabrum inſigne ac lucens Reuocauit itidẽ oẽs articulos inquantũ tangunt aut tangere videtur doctrinã. s. Tho. ceu pʒ in literis editis a pſata vniuerſitate incipientibus. Uniuerſis preſentes literas ⁊c.

¶ Sexta ratio.

¶ Eadẽ actitarũt multe vniuerſitates vtriuſqꝫ Gallie: Germanie: Hiſpanie: Britannie;

¶ Septima ratio.

¶ Ordo predicatoꝝ qui eſt ordo aplicus in cuius pectore tradente ſancta Romana eccleſia vt plurimũ reſidet auctoritas tutãde fidei catholice ꝓpoſuit eundẽ. s. Tho. innumere turbe ſuorum doctoꝝ quos aluit et perfecit in ſtudio.

¶ Octaua ratio.

¶ Doctores pſtantiſſimi dogmata. s. Tho. miris laudib⁹ ꝓſecuti ſũt. Hinc Innocenti⁹ quint⁹ in ſermone incipiẽte. Ecce pluſqꝫ Salomon hic de. s. Tho. loquẽs ſic ait. hui⁹ doctoris doctina pceteris excepta canonica: hʒ ꝓprietatẽ verboꝝ modũ dicendoꝝ veritatem ſentẽtiaꝝ: ita ꝙ nunqꝫ qui eũ renuit inueniat a tramite vitatis deuiaſſe: ⁊ q̃ eũ impugnauit/ ſemper fuit de veritate ſuſpectus.

¶ Nona ratio.

¶ Viuendi genus angelicũ ac ſanctiſſimũ inter mortales eius ſancti doctoris eidẽ potiſſime arguit. eſſe credendum.

¶ Decima ratio.

¶ Modus ſcribẽdi: ſtilus breuis: grata facundia: auctoritatẽ preſtant dogmatibus. s. Tho. Quãqꝫ hec in octaua pateãt rõne: tñ adhuc roborant. Nã Hẽricus de gandauo q̃ aliqñ doc. ſolẽnis titulũ: et poſt fata ſortitus eſt in extremis laborãs interrogãtib⁹ diſcipulis de doctoꝝ pemincẽtia dixit. Ordo doctrine bti Th. oẽs doctrinas excellit: quãobrẽ vocitat doctor Angelic⁹: doctor cõis: expoſitor ac demũ noie doctoris ſcti diu⁹. T. intelligitur. Cõſueuerat dicere Comes Io. picus Mirãdulanus: Tacẽte Tho. mutus ſit Ariſtoteles: A grecis credimus id traxiſſe qui vocant. s. Tho. aiaz Ariſt. quocirca. s. Tho. ⁊ ordi. predicatorũ amore tract⁹ idẽ Comes ordinẽ predicatorũ auctoritate apoſtolica in extremis eſt profeſſus.

¶ Undecima ratio.

¶ S. Tho. in omni materia copioſe ſcripſit. Ariſtotelẽ: ſacras lrãs: Magiſtrũ ſniarum atqꝫ volumina diui Dionyſij copioſiſſime exponẽs. Neqꝫ em̃ catholice diſputaturo: lecturo ſiue predicaturo deeſt in quoqꝫ diuus Tho.

¶ Duodecima ratio.

¶ Quis Tho. vnqꝫ ſecutus in hereſim aut errorẽ lapſus? quãobrẽ miraculũ eſt Angelicus doc. ingenio preclariſſimo. ꝙ omni in dogmate copioſiſſime ⁊ oportune erudiat.

¶ Decimatertia ratio.

¶ Contẽptis ab Ro. põ. oblatis dignitatibus in humilitate ſui ord. viuere delegit: eiuſdem. S. R. E. ſcutum inexpugnabile exiſtẽs. Cuius manifeſtatẽ rõnibus catholicis atqꝫ ſanctorũ auctoritatibus ſemp tutatus eſt angelicus doctor.

¶ Decimaquarta ratio.

¶ Tutiſſimũ dogma diui Th. ſemp iuenit: nũqꝫ em̃ declinat a lnia vniformi quatuor doctoꝝ eccleſie Ambroſij Auguſtini Hieronymi Gregorij: qui poſt euangeliſtas dicuntur luminaria eccleſie. vt habetur de re. ⁊ ve. ſan. in ſexto. capitulo vnico. eorundez quoqꝫ eſt interpres fidiſſimus.

¶ Decimaquinta ratio.

¶ Omnes rationes: queqꝫ argumenta: vniuerſa obiecta contra doctrinã. s. Tho. facta a quibuſuis doctoribus inueniuntur ſoluta ab eodẽ formaliter aut virtualiter: vt patet in quattuor magnis voluminibus Io. Capreoli diuino hoc epitomate magis magiſqꝫ hoc idem aperiente.

¶ Decimaſexta ratio.

¶ Tanti doctoris innumera dogmata ſigillatim examinata fuere rigidiſſima cenſura a ſuis aduerſarijs: vt ipſe ⁊ doctrina ei⁹ ſimilis foret doctrine chriſti: de qua dicitur Luce. 2. poſitus eſt in ſignum cui contradicetur.

¶ Decimaſeptima ratio.

¶ Quia a fine vnũquodqꝫ denominari iuſtum eſt teſte Ariſto. cum finẽ egerit ſanctitate cõſpicuũ ac miraculis clariſſimum: doctrinam ſuam peculiari gloria ſanctitudinis illuminauit.

¶ Decimaoctaua ratio.

¶ A fidedignis memorie proditum eſt: ⁊ in eius officio cantatur fuiſſe reuelatum beato Gualle. s. Thomã parẽ eſſe in gloria beato Auguſtino: virginitate quidẽ ipſum precellentem. Et hec dixerim plurimis pretermiſſis: quibus omnibus teſtimoniũ perhibet interior dei inſtinctus: nos ad cõſentiendum illi inuitans ac trahens.

¶ Finis.

Regeſtum generale totius operis.

¶Sciendum eſt primo ꝙ in iſto opere ſunt partes octo: vt patet in ſcda pagina prime partis.

¶In prima igitur parte ſunt quindecim quaterniones ⁊ vnus duernio: qui ſignantur ſic.
a.b.c.d.e.f.g.h.i.k.l.m.n.o.p.q.
Omnes quaterniones: preter q qui eſt duernio.

¶In ſecūda aūt tredeciꝫ quaterniones: ⁊ ſic ſignant.
A.B.C.D.E.F.G.H.I.K.L.M.N.
Et omnes ſunt quaterniones.

¶In tertia quinqꝫ quaterniones : qui ſignantur ſic.
Aa.Bb.Cc.Dd.Ee.
Et omnes ſunt quaterniones.

¶In quarta: nouem quaterniones: ⁊ vnus duernio; qui ſignantur ſic.
aa.bb.cc.dd.ee.ff.gg.hh.ii.kk.
Omnes quaterniones: preter k qui eſt duernio.

¶In quinta: vnus quaternio: ⁊ vnus duernio: qui ſignantur ſic.
AA.BB.
Quaternio eſt AA. ⁊ BB duernio.

¶In ſexta: duo quaterniones: qui ſignantur ſic.
aAa.bBb.
Omnes quaterniones.

¶In ſeptima: vnus quaternio. ⁊ ſic ſignatur.
AaA.
Quaternio eſt.

¶In octaua: qui ⁊ vltima: vnus quaternio ⁊ vnus duernio: ⁊ ſignantur ſic.
A.B.
Quaternio eſt A. ⁊ B duernio. ⁊ non differt aliud a ſignaturis ſecunde partis: niſi ꝙ in ſecunda parte prope ſignaturam poſitum eſt. P.ſon.ſup.2.ſen.Io.cap. ⁊ in iſtaꝗ vltima parte nihil prope ſignaturam ponitur.

¶Index duce Elementorum ordine: in ſeptingentas et duodecim altiſſime diſputatas: varieqꝫ per quatuor ſententiarum libros Jo. Capreoli pncipis Thomiſtarū: diuiniqꝫ ſub Epithomatis methodo deductas a clariſ. ſac.theo.doc. fre Paulo Sonci.

Additis plurimis: que morte preuētus perficere nequiuit: per fratrem Iſidorum de Iſolanis Mediolanenſem: predicatorie familie obſeruationis regularis.

✠

¶ Angelice Thomiſtarum ſapientie ſtudioſis: frater Iſidorus Mediolanenſis, pro eadem attingenda diuini ſolatium ſplendoris.

Indicem: duce elemētorum ordine. Uiri: diuine muneris ſcientie cupiētiſſimi: in quatuor voluminuz calce: ſubſcribere libuit: quo diſputata varie vobis illico occurrere queant. Qua de re hocce diuinū epithoma phyſice ab exordio auſcultationis. Angelici dogmatis ſtudioſi: veluti Enchiridon apud ſe habere poterunt: eo vti: eidē attentius ſtudere ad qōnum explanationem: que in quotidianis lectionibus ſuboriunt vel diſputationibus. Nēpe vbi de materia: de forma: de priuatione: de cauſis ꝛ huiuſcemodi phyſicis Theorematibus: nodus aderit diſſoluēdus: cōtinuo: o Nouicie series phō tibi preſto aderit: ad locū te deducēs: in quo id de quo ꝗritur: elucidaṫ. Sic tuū paulatim ingenium: altiorem intelligibilium ordinem ingrediēt: ſic lac Thomiſticū bibes ab vtero: neqꝫ in ſtudiorū initijs pegrinos doctores: adire cogeris. Iaz ſolidior effect⁹ inter errores: lumine Thomiſtici dogmatis claro: circundatus: tutus habitabis: adulterine nec tibi traditiōes officiēt. Nō minori eteniz veneratione excipiendū eſſe Io. Capolū, arbitror. ꝙ diuū Thomā: in ꝙ ſpiritū angelicū: trāſmiſiſſe videṫ Spiritusſanctus: obſeruādā: explicandāqꝫ altius eiuſce angelici doctoris sciētiā: fidei catholice ſcutū pfecto inexpugnabile. Didici ego aliqñ a pr̄ibus ordinis noſtri: viris pcipuis: eundē Io. Capolum virū fuiſſe: cordatiſſimo: prudentiſſimoqꝫ munere chriſtiane ſimplicitatis ab alto donatū. Qui ēt ante imaginē quāpiā Diue Marie peculiari ſtudio. longas: quotidianaſqꝫ moras orans: trahere cōſueuerat. Interea quatuor hec pfecta volumina: dum in ſue ſcrinio cellule ſeruaret: opa vt crediṫ hoſtis antiqui: eadē cellula ſeuis exarſit ignibus. At niſi conuerſus frater: q̄ eidem Io. Capolo triſtis ſenecte annos iam ingreſſo: deſeruiebat: lacrimis motus tāti pr̄is eiulātis labores innumeros: vnius hore ſpacio: ſeuas ꝯſumere flāmas: in ardentē locū proſilijſſet: ex quo ſcripta hec abſtulit oīs Capreoli doctrina celeſtis deperiſſet. Quāobrē cui magis magiſqꝫ debeat ordo pdicatorius: qui in vniuerſi fines imperij militātis eccleſie: an Ioāni Capreolo viro ſanctiſſimo tātis pro vigilijs: an eidē fratri Cōuerſo: q de medio ignis elucubrata eduxit: merito ambigitur. At in Deū omnia potius eſſe referēda cenſeo: a quo Ioānem Capreolū ſtudiorū copioſam recepiſſe mercedē credimus: ꝛ fratrē Cōuerſum ſui preclari facinoris clara in celeſti hieruſalē trophea. Libuit hac prefatiuncula: talia enarraſſe: que ab Reuerēdiſſimi patris fratris Garſie Hyſpani predicatorū ordinis nūc Generalis magiſtri meritiſſimi: ore pēdens: ingēti oblectatione ſuſcepi. Ipe itidē: vt preſens ederē volumē primum hortatus: auctoritatem dein contulit. Ualete viri preclariſſimi: atqꝫ chriſtiani fulgentia ſydera luminis: vtpote ingenia quorū Angelici dogmatis celeſtibus ardent ignibus.

Margin notes:

Enchiridion Thomiſtaruz: ab initio phyſici auditus ꝛ deinceps

Excipiendus Capreolus: ſicut S. Thomas.

Sanctitudo. Io. Capreoli.

Demon ſat egit libros Capoli cōburere.

Geſtuz pclaruz cuiuſdā cōuerſi.

Reuerēdiſſim⁹. Magr̄ Garſias gñalis.

¶ Enimuero indicis noſtri o nouicie hunc eſſe ordinem animaduertito.

¶ Primo quidem inuenies principaliū queſtionum titulos: ſic annotatos. primo. diſt. i. q. i. et ſimilia.

¶ Secundo: queſtionū non principaliū vbi titulos ſcriptos cōpereris. diſt. i. q. i. contra primā concluſionem. ſimiliaqꝫ require ibidem in margine.

¶ Scito materias in vnum conuenientes ſub vna dictione quantum licuit/ nos coegiſſe: ſpreto etiam ſecundorum elementorum / cuiuſuis dictionis ordine.

Dictio hic: in margine: ſignat librum ac diſtinctionem.

¶ Series dictionum quibus ſubnectuntur queſita.

¶ A.
Abſtractum
Abſtractiua cognitio.
Abſolutio
Accidens
Actio
Actio dei
Actus
Actus intelltus.
Actus moralis
Actus human⁹
Actus exterior
Agere
Adam
Adoratio
Albedo
Amor
Amicitia
Angelus
Anima
Anima chriſti
Antecedens
Appetitus
Aqua calida
Arbiter
Aſſumere
Attributum
Augmentum

¶ B.
Baptiſmus
Beatitudo
Beatus
Bonum

¶ C.
Charitas
Character
Cadauer
Celum
Certitudo
Circunciſio
Chriſtus
Clauis
Coexiſtentia
Cognoſcere
Cōmune
Cōpoſitum
Conceptio
Confeſſio
Confirmatio
Conſtitui vel cōſtituere.
Contraria
Conſecratio
Contingentia
Contritio
Conſcientia
Corpus chriſti
Corruptum
Creatio
Creatura
Crux

¶ D.
Deus
Demon
Delectatio
Dependentia
Difficultas
Diligere
Diſtinctio
Diuitie
Donum
Dolor

¶ E.
Epiſcopus
Equalitas
Effectus
Ens
Eſſe
Eſſe diuinum
Eſſentia diuina
Elementum
Eternitas
Eua
Euiternum
Enum
Extenſio
Extrema vnctio
Extremum

¶ F.
Fatum
Fides
Finis

Filius
Filiatio
Forma
Florere
Frui
Fruitio
Futurum
¶G.
Generare
Generatio
Genus
Gratia
Grania
Gloria
¶H.
Habitus
Homo
¶I.
In vano eſſe
Idea
Imago
Incarnatio
Inchoatio for-
marum.
Indiuiduatio
Indiuiſibile
Infernus
Infidelis
Infinitum
Influxus ſpecie-
rum.
Informitas ma-
terie.
Immutabile
Immalitas
Impaſſibilitas
Innaſcibilitas
Impeccabilitas
Inſtans
Inſtrumentum
Intenſio
Intentio
Intellectus
Intelligere
Intellectualis
ſubſtantia
Indulgentie
Iudicium
Iuſtitia
¶L.
Liberũ arbitriũ
Locus
Logica
Lumen glorie
¶M.
Magnitudo
Malum.
Materia
Mater
Matrimonium
Maximum
Meliorare
Meritum
Minimum
Miſceri
Mixtum
Miſſio
Motus
Mutatum eſſe
Mutatio
Mundus
¶N.
Natiuitas
Neceſſarium
Nihil
Notio
Numerus
Nutritio.
¶O.
Odium
Omnipotentia
Opinio
Oratio
Ordo
Ornatus
Originale
¶P.
Peccatum
Penitentia
Perſona
Poſſibile
Potentia
Predeſtinatio
Preſens
Perpetuum
Principium
Proceſſio
Proprietas
¶Q.
Quantitas
Queſtiones
¶R.
Recidiuum
Reatus
Relatio
Reprobatio
Res
Reſurrectio
¶S.
Sacramentum
Sapientia
Satiſfactio
Scientia
Species
Spiritusſanct⁹
Status inocẽtie
Subtilitas
Succeſſiuum
¶T.
Theologia
Totum
Tempus
Trinitas
¶V.
Ubi
Uerbum
Ueritas
Ueſtigium
Uirtus
Uiſio
Uiator
Unio
Uniuerſale
Unitas
Uoluntas
Uotum
Uti

Finis ſeriei dictionum.

¶Abſtractum.

1 Utrũ abſtractũ p̃dicetur de concreto. primo diſt.4.q.2.

¶Abſtractiua cognitio.

1 Utrum notitia abſtractiua p̃ſuppõat ĩtuitiuã.2. diſt.23.q.vnica. cõtra ſecundã concluſionem.
2 Utrum abſtractiua cognitio de articulis fidei.poſſit diuina virtute cõicari creature. ibidẽ.c.4.

¶Abſolutio.

1 Utruz circũſcripta ordinatione eccleſie: q̃libet ſacerdos poſſit quẽlibet abſolue. 4.diſt.19.q. vnica. contra tertiã ꝯcluſionẽ.

¶Accidens.

1 Utrũ accñtia ſepata a ſb̃a panis conuerſi in corpus xp̃i :poſſint ſb̃alr̃ imutare aliq̃d extrinſecum.4.diſt.12.
2 Utrũ alia accidẽtia poſſint eſſe ſine ſb̃o:ſicũ quãtitas.4.diſt.11.
3 Utrũ ĩ actiõib⁹ nãlib⁹ : p̃ncipiũ actiõis ſemꝑ ſit accñs.4.di.12. contra ſecundam concluſionẽ.
4 Utrũ duo accñtia ſolo numero dr̃ia poſſint ſimul inẽe eidẽ .p̃mo.di.7.q.2. ꝯ primã cõl'onẽ.
5 Utrum ſb̃a ſit naturaliter prior accñte.2.di.3.q.1.

¶Actio.

1 Utrũ eadẽ actio ſucceſſiue: poſſit eſſe bona ⁊ mala.2.diſt.40. q.vnica contra.3.conclu.
2 Utrũ actio ſit ſb̃tiue in agẽte.2. di.1.q.2.contra.4.conclu.
3 Utrum actio ſit paſſio.ibidem.
4 Utrũ actio ſit realiter idẽ ꝙ motus ibidem cõtra.5.conclu.
5 Utrũ actio ĩcipiẽs eẽ ſimul cum re attribuat̃ q̃ñanti.2.diſti. 4. q.vnica.fo.44.col.4.

¶Actio dei.

1 Utrũ de⁹ agat ĩ oĩ effectu creature.2.di.1.q.2.ꝯ.11.cõcluſionẽ.
2 Utrũ deus ſiue mã poſſit agere q̃cq̃d voluerit.2.diſ.19.ꝯtra ſecũdam concluſionem.

¶Actus.

1 Utrũ actus pcti interior ⁊ exterior ſint duo pctã.2.di.42.
2 ¶Utrũ act⁹ pcti ſit a deo.2. diſtin.37.

¶Actus intellectus.

1 Utrũ actus ĩtellc̃us ⁊ volũtatis ſint equalr̃ boni vel mali.2. diſtin.39.q.vnica.

¶Actus moralis.

1 Utrũ actus ex ſola imaginatione ꝓcedens:ſit moralis.2.diſt. 40.queſtio. vnica.

¶Actus humanus.

1 Utrũ oĩs act⁹ human⁹ in hñte gratiã:ſit meritori⁹ vl' demeritorius.2.di.49. q. vnica. cõtra ſecũdam concluſionem.

¶Actus exterior.

1 Utrũ act⁹ exterior det bonitatẽ interiori.2.di.42.q.vnica. contra ſecundam concluſio.
2 Utrum actus exterior:addat interiori penã vel p̃miũ eẽntiale. ibidem contra.4.concluſio

¶Agere.

1 Utrũ agens poſſit ĩmediate agere ĩ rẽ diſtantẽ.p̃mo.di.37.q.2. contra ſecundã concluſionem.

¶Adam.

1 Utrũ cognitio Adã de deo ĩ primo ſtatu fuerit ĩtuitiua.2.diſ. 23.queſtio vnica.

¶Adoratio.

1 Utrum humanitas chriſti ſit adoranda latria.3.di.9.
2 Utrum imago chriſti ſit adorãda adoratiõe latrie.3.di.9 .contra ſecundã concluſionem.

¶Albedo.

1 Utrum poſſit dari albedo ſeparata.1.diſt.44.q.vnica contra correlaria.
2 Utrũ albedo ſeparata eſſet infinita.ibidem contra quartum correlarium.

¶Amor.

1 Utrũ amatũ ſit in amante.1.diſtin.10.q.vnica. ꝯtra primam concluſionem.
2 Utrum amor ſit delectatio.1.di. 1.q.1.cõtra tertiã cõcluſionem.

¶Amicitia.
1 Utrũ amicitia ſit politica virt⁹ 3.di.27.q.vnica.ↄ primã ↄclu.
2 Utruꝫ charitate amẽt de⁹ amore amicitie.ibidẽ contra quartam concluſionem.

¶Angelus.
1 Utrum angelus ſit in loco.2. diſtin.2.q.1.
2 Utrum angelus tempoꝛe menſuretur.ibidem.q.2.
3 Utrũ angelus indiuiduet̃ ꝑ materiam.2.di.3.q.1.
4 Utrũ intelligere angeli ſit eius ſubſtantia.ibidem.q.2.
5 Utrũ angelus potuerit appetere equalitatẽ dei.2.di.4.
9 Utrũ angel⁹ ĩ primo iſtãti creatiõis ſue fuerit beatus .2. di.5.
7 ¶Utrum angelus poſſit moueri localiter.2.diſt.6.
8 Utrum volũtas angeli mali ſit obſtinate in malo.2.di. 7.q.1.
9 Utrũ angelus moueat celũ vel alia corpa ꝑ itellr̃m.ibidẽ.q.2.
10 ¶Utrũ angelus mal⁹ naturaliter cognoſcat cogitatiões cordis.2.diſtinctio.8.
11 Utrũ angeli hẽant corpa: nãliter ſibi vnita. 2.di.8.⁊.9.et.10.
12 Utrum angeli proficiant in cognitione per mutuã loquutionem.2.diſtin.11.q.1.
13 Utrũ angeli ꝓficiant ex mutua illuminatione.ibidem.q.2.
14 Utrũ angelus ſit in loco ꝑ applicationẽ virtutis.2.diſ.2.q.1. contra primã concluſionem.
15 Utrũ angelus ſit in celo empyreo ꝑ operationẽ.ibidem.
16 Utrũ angelus mouens celum: moueatur per accñs. ibidem.
17 Utrũ duo angeli poſſint eſſe in eodem loco.ibidem cõtra quartam concluſionem.
18 Utrũ angelus poſſit vniri materie vt forma.2.di.3.q.1. cõtra quartam concluſionem.
19 Utrũ diſtinctio ſpecifica angeli et anime rõnalis ſumat̃ penes intelligere cum diſcurſu ⁊ ſine diſcurſu.ibidem.
20 Utrũ ſpecies angelica ſit multiplicabilis in plura ĩdiuidua ibidẽ ↄtra q̃rtam cõcluſioneꝫ.
21 Utrum angeli diſtinguant̃ per rõnem ſuppoſiti ⁊ ſubſiſtẽtie. ibidem.
22 Utruꝫ angeli diſtinguant̃ per hecceitates.ibidem.
23 Utrũ plures angelos eẽ eiuſdẽ ſpeciei:ſit impoſſibile. ibidem.
24 Utrũ potentia angeli differat realiter ab eſſentia.2.di.3.q.2. contra ſecundã concluſioneꝫ.
25 Utrũ ĩ angelis ſit intell̃s agẽs et poſſibilis. ibidẽ contra tertiam concluſionem.
26 Utrũ angelus accipiat aliquã notitiã intuitiuam a rebus extra.ibidem.
27 Utrũ eẽntia ãgeli ſit forã qua intellectus itelligat.2.di.3.q.2. contra qurtam concluſionem.
28 Utrũ eſſentia angeli ſit ei rõ cognoſcẽdi deũ eſſentialr̃. ibidẽ contra ſextam cõcluſionem.
29 Utrũ angeli vnica ſpẽ plures quiditates intelligãt .ibidẽ cõtra ſeptimam concluſionem.
30 Utrũ angelus ſupioꝛ itelligat per pauciores ſpẽs.ibidem.
31 Utrũ angelus ꝑ ſpecies vl̃es intelligat ſingularia.ibidem cõtra octauam concluſionem.
32 Utrũ angelus intelligat ſingulare ſignatũ ſignando ipſum. ibidem.
33 Utrũ angelus intelligat ſimul oĩa quoꝛũ hꝫ ſpecies.ibidem.
34 Utrũ angelus diſcurrat. ibidẽ contra vltimam concluſioneꝫ.
35 Utrũ incõſideratio fuerit cauſa peccati angeli.2.di.4.q.vnica contra.1.concluſionem.
36 Utrũ angelus potuerit appetere q̃litatẽ dei abſolutã . ibidẽ ↄ ſecundam concluſionem.
37 Utrũ angelus potuerit peccare in primo inſtãti creatiõis ſue 2.diſt.4.q.vnica.cõtra quartã concluſionem.
38 Utrũ ĩ peccato angeloꝛũ ſit ponere tres moꝛulas ibidẽ cõtra 5.concluſionem.
39 Utrũ angeli in primo inſtanti proprie meruerint.ibidem.
40 Utrũ ſc̃da moꝛula peccati ãgeloꝛũ fuerit indiuiſibilis. ibidẽ.
41 Utrũ angelus peccauerit poſt primũ inſtãs ſtatim.ibidẽ.
42 Utrũ angel⁹ poſſit moueri naturaliter.2.di.6.q.vnica.
43 Utrũ ſit poſ̃e angelũ trãſire de extremo ĩ extremũ:nõ trãſeundo ꝑ mediũ.2.diſ.6.q.vnica.cõtra.3.cõcluſionẽ.
44 Utrũ angel⁹ poſſit eſſe nuſq̃.ibidem.
45 Utrũ angelus indigeat loco. ibidem.
46 Utruꝫ angelus poſſit moueri in inſtanti.ibidẽ contra.4.cõcluſionem.
47 Utrũ angel⁹ ſit forma celi:nõ dãs actũ ꝑmũ:ſꝫ alias ꝑfectiones.2.di.10.q.vni.
48 Utrũ angel⁹ loquat̃ alteri angelo per ſigna.2.diſ.11.cõtra.1. concluſionem.
49 Utrũ angelus loquens alteri angelo cauſet aliq̃d ĩ eo.ibidẽ. cõtra.2.concluſionẽ.
50 Utrũ vnus angelus illuminet aliũ.ibidẽ cõtra.3.cõcluſionẽ.
51 Utrũ angelus illuminat cõfoꝛtãdo.ibidẽ ↄtra.4. cõcluſionẽ.

¶Anima.
1 Utrum oẽs aĩe ab oꝛigine ſint equales.2.diſt.32.
2 Utrũ anima ſit idem ꝙ ſue potentie.1.diſt.3.q.4.
3 Utrũ rõnes ꝓbãtes ĩmoꝛtalitatẽ aĩe ſint efficaces.4.d.43. q.2.contra.1.cõcluſionẽ.
4 Utrũ rõnes probantes animã poſſe ꝑpetuo remanere extra corpus ſint efficaces.ibidẽ.
5 Utrũ aĩa ſeparata poſſit virtute ꝓpria vniri coꝛpoꝛi.ibidem.
6 Utrũ vnio aĩe ad coꝛp⁹ ĩpoꝛtet habitudinẽ poſitiuã.4.di.43. q.2.cõtra.2.cõcluſionẽ.
7 Utrũ totũ eſſe hominis remaneat in anima ſeparata.4.di. 43.q.1.circa finẽ.
8 Utrum anima ſeparata poſſit pati ab igne coꝛpoꝛeo.4.diſt. 44.q.4.
9 Utrũ anima ſeparata aliquid cognoſcat;vel intelligat.4.diſtinctione.50.q.1.
10 Utrũ aĩa ſeꝑata poſſit mouere coꝛpoꝛa localiter.ibidẽ.q.2.
11 Utrũ aĩe diſtinguant̃ ꝑ aptitudinẽ ad coꝛpoꝛa.2.diſtin.3.q.1.

¶Anima chriſti.
1 Utrũ gloꝛia aĩe xp̃i ſit pri⁹ volita a deo ꝙ̃ redẽptio.3.diſt.1.q. vni.ↄtra.1.cõcluſionẽ.
2 Utrũ aĩa xp̃i vel creatura poſſit cognoſcere ĩfinita.3.diſ.14. q.2.cõtra.4.cõcluſionẽ.

¶Antecedens.
1 Utrũ qñ aliq̃d in ãnte ponitur ad actũ anime pertinens:conſequens ſit accipiendũ ſm eſſe qđ habet in anima.1.diſ.38. q. 2.cõtra.7.cõcluſionẽ.

¶Appetitus.
1 Utrũ oẽs hoĩes appetãt naturaliter btitudinẽ.4.d.49.q.3.

¶Aqua calida.
1 Utruꝫ aqua calida frigefaciat ſeipſam.2.diſt.6.q.vnica.

¶Arbiter.
1 Utrũ ſacerdos habeat poteſtatẽ arbitrãdi.4.di.19.q. vnica. cõtra.4.cõcluſionẽ.

¶Aſſumere.
1 Utrũ natura humana potuerit aſſumi a tribus ſuppoſitis diuine nature.3.diſt.1.
2 Utrũ diuina perſona poſſit aſſumere entitatẽ toti⁹ reſultantẽ ex mã ⁊ forma lapidis adinuicẽ coniunctis.3.diſt.2.
3 Utrũ fili⁹ dei aſſumpſerit nãꝫ humanã in vel cum ſuo create ſuppoſito.3.diſt.8.q.4.
4 Utrũ diuina nã aſſumpſerit ꝑ⁹ hũanã ꝑſonã.3.di.1.q.vnica. cõtra.4.cõcluſionẽ.
5 Utrum perſone repugnet aſſumi.3.diſtin.5.q.3.cõtra.2. concluſionem.
6 Utrũ vnio verbi ſit terminus aſſumptionis.3.di.5.q.1. cõtra

2.concluſionē.
7 Utrum aſſumptio terminetur ad perſonā.ibidem.
8 Utrū nā hūana potuerit aſſumi ita vt nō eēt inſtrʒ.3.di.12.
¶Attributum.
1 Utrum pluralitas attributoꝝ repugnet diuine ſimplicitati. 1.diſt.8.q.4.
¶Augmentum.
1 Utrum charitas poſſit augeri. 1.diſt.17.q.2.
2 Utrū charitas augeatur in infinitum.ibidem.ar.3.
3 Utrū motus augmēti qualitatū ſit continuus.ibidem cōtra nonam concluſionem.

Baptiſmus.

1 Utrū baptiſmꝰ imprimat characterē anime.4.di.4.
2 Utrū paruuli infideliū debeāt baptizari inuitis parentibus. 4.diſtin.5.
3 Utrū baptiſmus vel ꝯfirmatio a ficto ſuſcepta recedēte fictione ſortiatur effectū ſuū.4.diſtin.7.q.1.
4 Utrū aliq̄ paruuli ex vi baptiſmi recipiant maiorē gratiā.4.di.5.cōtra.2.cōcluſionē.
5 Utrū baptiſmꝰ i voto ſufficeret hñti tm̄ cōmoditatē hr̄tici baptizantis.4.di.5.ꝯtra.3.ꝯclō.
¶Beatitudo.
1 Utꝝ btitudo humana ſit aliqs actus eternus.4.diſt.49.q.1.
2 Utrū btitudo ꝯſiſtat eſſentialr̄ in actu intelľs.ibidem.q.2.
3 Utrū actꝰ beatificꝰ poſſit ſupplere imꝑfectionē luminis nāľis.4.di.49.q.4.ꝯtra.2.ꝯclō.
4 Utrū q̄cq̄d volumꝰ:ꝑp btitudinē volumus.1.di.1.q.3.contra.1.concluſionem.
5 Utrū beatitudo cōſiſtat in vnica operatione.4.diſt.49.q.2.cōtra.2.cōcluſionem.
¶Beatus.
1 Utrū beatꝰ de diuina ꝑfectiōe formet diuerſos cōceptꝰ.1.diſt.8.q.4.cōtra.7.concluſionem.
2 Utrū btūs neceſſario fruat deo.4.di.45.q.vni.cōtra.1.ꝯclō.
3 Utrū beati videāt in verbo aliquā creaturā.3.di.14.q.2.contra.2.cōcluſionem.
¶Bonum.
1 Utrū ratio boni ſit abſoluta.1.diſt.34.q.1.
2 Utrū bonitas ſit veritas.1.diſ.3.q.3.cōtra.3.cōcluſionē.
3 Utrū bonū habeat rationem finis.2.di.34.q.1.
4 Utrum bonum ⁊ ens cōuertātur.ibidem.
5 Utrū appetibilitas icludat in ratione boni.ibidē.
6 Utrū nō ſuſceptiuo boni:oppoſita malitia poſſit ineſſe.2.diſ.40.cōtra.2.cōclō.

Charitas.

1 Utrū charitas ſit habitus creatus in anima.1.diſt.17.q.1.
2 Utrū hō ex charitate debeat diligere deū pluſq̄ ſe.3.di.27.
3 Utrū obʒ charitatis ſit deꝰ ſub ratione beatificatiui.3.diſ.27.q.vni.ꝯtra.2.cōcluſionem.
¶Character.
1 Utrū character ſit forma abſoluta.4.di.4.ꝯtra.2.ꝯcluſionē.
2 Utꝝ character ſit diſpō ad grāʒ 4.di.4.q.vnica.ꝯtra.3.ꝯclō.
3 Utrū ſit idē character ſacerdotalis et clauis eccleſie.4.diſt.19.q.vnica.ꝯtra.2.cōcluſionē.
4 Utꝝ character ſex ordinū extēdat ſe ad actꝰ iteriores.4.diſt.24.contra.1.cōcluſionem.
¶Cadauer.
1 Utrū forma cadaueris ſit ſemꝑ einſdē ſpeciei.2.di.15.q.1.cōtra 3.cōcluſionem.
¶Celum.
1 Utrū celū agat in iſta inferiora per motū.2.diſt.14.
2 Utrū in celo ſit ꝓpria materia.2.diſt.12.ꝯtra.1.cōcluſionē.
3 Utrum materia celeſtiū ſit alterius rationis a materia inferiorū.2.diſtin.12.q.1.contra.2.cōcluſionem.

4 Utrū phs ⁊ Cōmen.tenuerint intelligētias vniri celo vt formas.2.di.3.q.1.ꝯtra.4.ꝯclō.
¶Certitudo.
1 Utruʒ adheſio firma faciat ad certitudinē.3.diſt.25.q.vnica.cōtra.3.concluſionē.
¶Circunciſio.
1 Utrū iudei vſq; ad aſcēſionē tenerent circuncidi.4.diſ.1.q.3.cōtra.2.cōcluſionē.
¶Chriſtus.
1 Utrū xp̄s ſm q̄ homo ſit deus vel perſona diuina.3.di.10.
2 Utrū ſimpliciter ſit cōcedēdū q; chriſtus incepit eſſe vel eſt creatura.3.diſt.11.
3 Utrum chriſtus potuerit peccare.3.diſt.12.
4 Utruʒ anima chriſti habuerit gratiam actu ⁊ formaliter infinitam.3.di.13.
5 Utrū aīa xp̄i ſit formaliter ſciēs ſcientia creata.3.di.14.q.1.
6 Utrum aīa xp̄i in verbo videat oīa alia a verbo.ibidē.q.2.
7 Utrū aīa xp̄i ex ſua ꝯipotentia reſpectu ꝓprij corꝑis appetitū ſenſitiuū a dolore ſenſibili preſeruare potuerit.3.diſt.15.
8 Utrū dolor in aīa xp̄i tpe paſſionis peruenerit vſq; ad rōnē ſuperiorē.3.diſt.16.
9 Utrū xp̄s deſierit eſſe hō in ſuo deſcēſu ad inferos.3.diſt.21.
10 Utrū Chriſtus ſoluerit penaʒ dāni.4.diſt.20.q.vnica.cōtra 1.concluſionē.
11 Utrum rō inferior xp̄i voluerit ſuā paſſionē.3.diſ.16.q.vnica.cōtra.2.cōcluſio.
12 Utrum in chriſto fuerit neceſſitas moriendi.ibidem cōtra.3.concluſionem.
13 Utrū velle xp̄i fuerit infinituʒ 3.di.18.q.vni.ꝯtra.1.cōclōnē.
14 Utrum xp̄s meruerit etiā non diſpoſitis.ibidē contra.3.concluſionem.
15 Utrū idē actus in chriſto fuerit meritū ⁊ premium.ibidem contra.4.cōcluſionē.
16 Utrū in morte xp̄i remanſerit idē corpus.3.diſt.21.contra.1.concluſionem.
17 Utrū anima xp̄i deſcēderit ad inferos tm̄ per effectū.ibidem cōtra tertiā cōcluſionē.
18 Utrū xp̄s in triduo fuerit totꝰ in inferno.ibidem cōtra.4.cōcluſionem.
19 Utrū in xp̄o fuerit ſcientia naturaliter acquiſita.3.diſ.14.q.1.ꝯtra.4.cōcluſionē.
¶Clauis.
1 Utrū quilibet ſacerdos poſſit vti claue quā hʒ in quēlibet.4.diſtin.19.
2 Utrum claues eccleſie ſint due abſolute ſeparabiles.4.diſt.19.q.vnica.cōtra.2.cōcluſionē.
¶Coexiſtentia.
1 Utrū coexiſtētia dei ad futura ſit ponēda.1.diſt.37.q.1.cōtra concluſionem.
2 Utrum deus coexiſtat inſtanti.ibidem.
¶Cognoſcere.
1 Utrū deꝰ cognoſcat futura cōtingentia.1.diſt.38.q.2.
2 Utrū deus cognoſcēdo eſſentiā cognoſcat ꝓprietates.1.di.35.q.3.ꝯtra.1.cōcluſionē.
3 Utrū deꝰ ſit in aliquo ex eo q̄ cognoſcit illud.1.diſt.37.q.2.cōtra.6.concluſionē.
4 Utrū diuinus intellectus habeat contingentem habitudinem ad cognita.1.di.38.q.1.cōtra.3.concluſionē.
5 Utrum cognitio diuina de futuris ſit infallibilis.1.di.38.q.2.cōtra.4.cōcluſionē.
6 Utrum aliqua cognitio creata ſit cognitio ſui.3.di.14.q.1.cōtra.1.cōcluſionem.
7 Utrum deus aliter cognoſcat fienda q̄ ea que nunq̄ fient.3.diſtin.14.q.2.contra.3.concluſionem.
8 Utrū pro pn̄ti ſtatu poſſimꝰ cognoſcere quiditates ſubſtantiarū ſeparatarū.1.diſt.1.q.1.cōtra.5.cōcluſionem.

¶Compoſitum.
1 Utrũ tota vnitas compoſiti ſit
forma.4.di.44.q.1. contra.1.
concluſionẽ.
¶Conceptio.
1 Utrũ beata virgo ſit concepta
in peccato originali.3.diſtin.3.
2 Utrum beata virgo aliq̃d acti
ue egerit in cõceptione chriſti.
3.diſtin.4.
¶Confeſſio.
1 Utrũ cõfeſſio facta ab eo q̃ non
eſt ↄtrit⁹ nec penitẽs aliquid
valeat.4.diſt.17.q.2.
2 Utrũ ſi cõfeſſio nõ ſit integra:
poſſit aliquid valere ad ſalutẽ
4.diſt.18.
3 Utrũ cõfeſſio in quolibet caſu
ſit celanda.4.diſt.21.q.2.
¶Confirmatio.
1 Utrum ſimplex ſacerdos poſſit
cõfirmare.4.diſt.7.q.2.
¶Conſtitui vel cõſtituere.
1 Utrũ filius cõſtituatur in eſſe
perſonali per ſpirationẽ acti=
uam.1.diſt.11.
2 Utrũ diuine pſone ↄſtituantᷣ i
eſſe pſonali ꝓprietatib⁹ relati
uis ⁊ eiſdẽ diſtiguatᷣ.1.di.38.
3 Utrũ pr̃initas vt diuia ↄſtituat
patrẽ.1.diſt.37.q.vnica. cõtra
3.cõcluſionem.
¶Contraria.
1 Utrũ forme cõtrarie ſint ſimul
1.di.17.q.2.ↄtra.1.dictum.
¶Cõſecratio.
1 Utrũ cõſecratio virginũ ⁊ regũ
conferat gratiã.4.diſt.25.con
tra.2.concluſionẽ.
2 Utrum plures ſacerdotes poſ=
ſint eandẽ hoſtiã conſecrare.
4.di.13.ↄtra.1.cõcluſionẽ.
¶Contingentia.
1 Utrũ ↄtingẽtia ordinetᷣ ex aliq̃
actu intrinſeco diuine volũta=
tis.1.di.38.q.1.ↄtra.2.ↄcl'onẽ.
2 Utrũ ꝓpõ de futuro ↄtigẽti ſit
vera vel falſa.1.di.38.q.2.con=
tra.7.cõcluſionem.
3 Utrũ aliq̃d ſit contingẽs.1. di.
45.q.2.cõtra.2.cõcluſionẽ.
4 Utrũ diuina ꝓuidẽtia reb⁹ cõ
tigẽtib⁹ neceſſitatẽ ĩpõat.p°.d.
39.q.vnica.ↄ̃ ſcdam ↄcl'onẽ.
¶Contritio.
1 Utrũ ↄtrit⁹ ⁊ penitẽs poti⁹ de=
beat eligerᷣ penã iferni vl' oino
nõ ee.q̃ꝫ peccare.4.di. 17.q.1.
¶Conſcientia.
1 Utrũ ↄſcia ſit habit⁹.2.diſ.29.
q.vnica.ↄ̃.4.cõcluſionem.
2 Utrũ ↄſcia ptineat ad itellectũ
ibidem ↄ̃ quintã cõcluſionẽ.
3 Utrũ erronea ↄſcia obliget. ibi
dem cõtra.8.cõcluſionem.
4 Utrũ i aliq̃ caſu ſequẽs ↄſciam
erroneã nõ peccet.ibidem.
¶Corpus.
1 Utrũ idẽ corp⁹ poſſit eẽ ſil'i di
uerſis locis.4.d.10.ↄ̃.1. cõclu.
2 Utrũ corpus agat tm̃ p motũ.
2.diſtin.14.in principio.
¶Corpus Chriſti.
1 Utrũ corp⁹ xp̃i ſit i ſacrᷣo eucha
riſtie realr.4.diſt.10.q.pria.
2 Utrũ corp⁹ xp̃i ſit i euchariſtia
totaliter.ibidem.q.2.
3 Utrũ corpus xp̃i ſit in euchari
ſtia mobil'r.ibidem.q.4.
4 Utrũ corpus xp̃i ſit in altari p
modũ pñtie.4.di.10.q.prima.
contra primam cõcluſionem.
5 Utrũ corp⁹ xp̃i poſſit ſe mouere
a pñtia ſpecierum.4.diſt.10.
6 Utrũ corpis xp̃i quantitas ha
beat ꝓpriũ modũ ſub ſpẽb⁹.
ibidẽ.q.2.ↄtra ſcdam ↄcl'onẽ.
7 Utrũ ſi ſacrᷣa agũt ad deſitio=
nem panis: neceſſario agũt ad
tranſitũ in corpus xp̃i. 4.diſt.
prima cõtra q̃rtã cõcluſionẽ.
8 Utrũ corp⁹ xp̃i poſſit eẽ in alta
ri manẽte ſb̃a panis.4.diſt.11.
q.vnica.ↄ̃ tertiã ↄcluſionem.
9 Utrũ ſpẽs ſint materia ſacrᷣi eu=
chariſtie.4.di.8.ↄ̃.1.ↄcl'onẽ.
10 Utrũ in euchariſtia detur acci
denti p ſe ſubſiſtere.4. diſ. 12.
q.vnica.ↄtra primã ↄcl'onem.
11 Utrũ in euchariſtia qualitas
ita ſit ſine ſubiecto ſicut quãti
tas.4.di.12.ↄtra primã ↄclu.
12 Utrũ in generatiõe ex ſpẽbus
euchariſtie aduẽiat noua ma=
teria.ibidẽ ↄtra ſcdam cõclu.
13 Utrũ quãtitas euchariſtie poſ
ſit nãliter corrũpi.ibi.
14 Utꝝ panis remaneat i eucha
riſtia poſt ↄſecratiõeꝫ.4.di.11.
¶Corruptum.
1 Utꝝ corruptũ poſſit idẽ nume
ro repari.4.di. 43.q.1.
2 Utrũ reparatio corrupti poſſit
dici vera mutatio.4.diſ.43.q.
1.cõtra ſcdam ↄcl'onem.
3 Utrũ maneat eadẽ q̃ñtitas i ge
nerato ⁊ corrupto.2.diſ.13.q.1.
cõtra ſcdam ↄclu.
¶Creatio.
1 Utrũ creatõ ſit aliq̃d.2.d.1.q.2
2 Utrũ potẽtia creãdi poſſit cõi=
cari creature.ibi.q.3.
3 Utrũ creatio ſit diuinuꝫ velle.
2.d.1.q.2.contra ſcdam conclu
ſionem.
4 Utrũ iſta ſit ↄcedenda. Creatio
fuit ab eterno.ibi.
5 Utrũ creatio paſſiua ſit rel'o vl'
idẽ ꝙ creatura.ibidẽ ↄtra ter=
tiã ſiue quartã ↄclu.
6 Utrũ creatio ⁊ ↄſeruatio diſtin
guantᷣ.2.diſt.1.q.2.cõtra ſepti=
mam ↄcluſionem.
7 Utrũ creatio duret tm̃ per in=
ſtans.ibidem.
8 Utrũ detᷣ creatio.ibidẽ ↄtra no
nam cõclu.
¶Creatura.
1 Utrũ creatura ſit prius nã nõ
ens q̃ꝫ ens.2.di.pͥma.q.1.cõtra
ↄcl'onem.
2 Utrũ creatura q̃ñtũ ad eſſe eẽn=
tie ſit a deo.2.di.1.q.1. cõtra no
nam cõcluſionẽ.
3 Utrũ recte dicatᷣ ꝙ creatura de
ſe ſit nihil.ſcdi ſniaꝝ.
¶Crux.
1 Utrũ crux xp̃i ſit adorãda ado=
ratiõe latrie.3.di.9.ↄ̃.3. cõclu.

Deus.

1 Utrũ deus poſſit aliquo nomi
ne proprio deſignari.1.di.22.
2 Utrũ deus vere ⁊ formal'r ali=
quid intelligat.1.diſ.35.
3 Utrũ poſſit demõſtrari ꝙ deus
intelligat.ibidem.
4 Utrum eſſentia diuina ſit obie
ctum adequatum diuini intel
lectus.primo.diſ.35.q.2.artic.
primo.
5 Utrũ deus ſit vbiq̃ꝫ.1.di.17.
6 Utrũ deus ſciat futura ↄtingẽ
tia.1.diſt.38.ibidem.
7 Utrũ de⁹ ꝓ pñti ſtatu a nobis
ſit intelligibilis.1.di.2.q.2.
8 Utrũ deũ eſſe ſit per ſe notum.
1.diſt.2.q.2.
9 Utrũ ꝓpõ: de⁹ eſt hõ: ſit ꝓpria.
3.di.4.cõtra ſcdam concluſio=
nem.
¶Demon.
1 Utrũ primũ pctm̃ diaboli fue=
rit ſupbia.2.di.4.q.vnica con
tra tertiã conclu.
2 Utrũ pctm̃ demonis magis re
ducatᷣ ad ſupbiã.ibi.
3 Utrũ voluntas demonis poſſit
bene velle.2.di.7.q.1.cõtra ſe=
cundã ↄcl'onem.
4 Utrũ demonis nãlia ſint ſplen
didiſſima.ibi.
5 Utruꝫ demon neceſſario velit
malũ.ibidem.
6 Utrũ volũtas demonis aħ pri
ma adheſionẽ fuerit imobilis
ibidem.
¶Delectatio.
1 Utrũ deus ſit immediatuꝫ ob
iectum delectationis: an viſio.
3.di.26.q.vnica.cõtra ſecundã
concluſionem.
¶Dependentia.
1 Utrũ forma depẽdens ab agẽ=
te creato ⁊ increato depẽdeat
ab vtroq̃ꝫ vnica dependentia.
2.di.1.q.3.
¶Difficultas.
1 Utrũ q̃libet effect⁹ ſit ifinite dif
ficultatis.2.diſ.1.q.2.cõtra.11.
concluſionem.
¶Diligere.
1 Utrum pater ⁊ filius diligant
ſe ſpirituſancto.primo.diſtin.
32.q.1.
2 Utrum dilectionis dei ſit mo=
dus.3.diſ.30.q.vnica.cõtra.6.
concluſionem.

5 Utrū oēs p̄rimi sint ex charitate diligēdi.ibidē ꝯtra.7.cōclu.
4 Utrū diligere amicū sit magis meritoriū ꝙ diligere inimicū. ibidem cōtra.8.cōclusionē.
¶Distinctio.
1 Utrū forma sit entitas a materia distincta.2.dist.26.
2 Utrū aliqd distinguat̄ rōne a se.1.di.8.q.4.ꝯtra.5.cōclu.
3 Utrū distinctio fortis sit entitas addita forti.1.di.3.q.1.ꝯtra 2.conclu.
¶Diuitie.
1 Utrꝝ diuitie bñfortunatorꝫ sint ab angelis.1.di.38.q.2.in fi.
¶Donum.
1 Utrum donum sit nomen proprium spūssancti.1.dist.18.
2 Utrū dona spūssancti sint habitꝰ distincti a ꝟtute.3.di.34.
3 Utrū firmitas ꝟtutis differat a firmitate doni.3.di.35.q.vnica cōtra.1.conclu.
4 Utrū in p̄ria possint eē actꝰ donorꝫ.ibidē cōtra.2.cōclusionē.
¶Dolor.
1 Utrū cōtrictio reqrat̄ ad dolorē.3.di.15.q.vnica.ꝯtra.4.ꝯcl.

Episcopus.

1 Utrū ep̄atꝰ sit ordo.4.dist.25.
2 Utruꝫ p̄tas sacerdotij ꝛ epi sit eadē.4.di.25.ꝯtra.1.cōclu.
¶Equalitas.
1 Utrū tres psone diuine sint penitus equales.1.dist.19.
¶Effectus.
1 Utrū idē effectus numero possit esse a diuersis causis.2.dis. 20.q.vnica.cōtra.3.cōclu.
¶Ens.
1 Utrū entis sit vnus cōceptus. 1.di.2.q.1.cōtra.1.cōclu.
2 Utrū oē ens creatū sit ex se defectibile.1.distin.8.q.2.contra 2.conclusionem.
3 Utrū ens sit genꝰ.1.dis.8.q.4. cōtra.4.cōclusionē.
4 Utrū ens dicat̄ vniuoce.1.dist. 1.q.1.cōtra.8.conclu.
5 Utrū aliud a deo sit ab eo effectiue.2.di.p̄ma.q.2.contra.8. conclusionem.
6 Utrū nullo modo ens possit fieri post hoc instans.2.di.6.qō. vnica.
¶Esse.
1 Utrū in christo sint plura esse. 3.distin.6.
2 Utrū aliq̄ creatura subsistēs sit suū eē existētie.1.di.8.q.1.
3 Utrū creatura cōponat̄ ex esse ꝛ eēntia.primo.dis.8.q.1.cōtra primā ꝯclonem.
4 Utrū eē sit tm̄ respectꝰ.ibideꝫ.
5 Utrū qd est pro instāti quo est necesse sit eē.1.dist.38.q.2.ꝯtra quartā ꝯclonem.
¶Esse diuinum.
1 Utrū eē p eēntiā dei ꝛ p potentiam distinguant̄.1.di.37.q.2. cōtra octauā ꝯclonem.
2 Utrū diuinū eē cōicari creature iplicet.3.di.5.q.2.
¶Essentia diuina.
1 Utrū eēntia diuina sit formalis terminus gn̄atiōis diuine. 1.distin.5.
2 Utrū eēntia sit sola p̄ncipiū totale p̄ductiōis filij.1.di.7.q.1. cōtra scdām ꝯclonē.
3 Utrum eēntia diuina sit spēs: ibidem cōtra tertiā ꝯclonē.
4 Utrū diuina essentia sm aliaꝫ ꝛ aliā rōnē sit silitudo oim.primo di.36.q.vnica ꝯ primā conclusionem.
5 Utrum essentia diuina possit esse intellectio imutans intellectum creatuꝫ.3. distin.1 .q. prima.
6 Utrū eēntia diuina sit suppositum.primo.disti.26.q. vnica contra tertiā cōclonem.
¶Elementum.
1 Utrū elementa actu maneant in mixto.2.dist.15.qō.1.contra scdām ꝯclonem.
¶Eternitas.
1 Utrū eternitas mensuret diuinā gn̄ationē.primo.dist.9.
2 Utrū ratio eternitatis cōsistat in vniformitate.1. distin.9 .q.

2.contra primam cōclusionē.
¶Eua.
1 Utrum ex minima carne Ade potuerit formari corpus Eue. scdō distin.19.
¶Euiternum.
1 Utrū euiternorꝫ sit vnū tm̄ euū scdō. disti.2.q.2.cōtra sextam cōclusionem.
¶Euum.
1 Utrū i euo sit successio.2.di.2. q.2.ꝯ.5.ꝯclonē.
2 Utrū euuꝫ sit subiectiue in aia chri.2 .dis.2.q. 2.ꝯtra septimaꝫ ꝯclonē.
3 Utrum euum sit subiectiue in primo angelo. ibidem col.3.
4 Utrum euū sit mere naturale.ibidem col.4.
¶Extensio.
1 Utrum extensio sit qd ad ditum rei extense. 2.dis .18.q.vnica.
¶Extrema vnctio.
1 Utrum extrema vnctio sit sacramentum.4. dist.23.
2 Utruꝫ Christus fuerit vsus vnctōe.4. di.24.ꝯtra.3.ꝯclonē.
¶Extremum.
1 Utrū de extremo ad extremuꝫ nō veniat̄ nisi p mediū.2.di.3. q.2. contra.4.ꝯclonē.

Fides.

1 Utrꝝ fides sit ꝟtꝰ infusa di.24.
2 Utrū fides sit de visis.3. dis.25.
3 Utrum fides remaneat in patria.3.dist.31.
4 Utrum fides forata sit magis virtꝰ fide informi.dist.3.24.q. vnica ꝯtra p̄mā ꝯclonē.
5 Utrū discredēs vnū articulum possit hr̄e fidē de alijs.ibidem contra.3.conclusionem.
6 Utrū obm fidei sit p̄ma virtus reuelās. ibideꝫ ꝯtra quartam conclusionem.
7 Utrū fides sit ō scitis.3.di.25.q. vni.contra.2.conclusio.
8 Utrū fides sit certior scia. ibideꝫ contra tertiam conclusionem.
¶Finis.
1 Utrū vniꝰ rei possint eē duo fines 2.di.1.q.2.circa finem.
¶Filius.
1 Utruꝫ plures filij possint esse in diuinis.primo.dist.7.q.2.
¶Filiatio.
1 Utrum in Christo sint due filiationes.tertio.dist.7.
¶Forma.
1 Utrum forma eucharistie sit cōueniens.quarto.dist.8.
2 Utrū in hoīe sit alia forma. p̄ter animā intellectiuā.2.dist.15.
3 Utrum forme cōueniat esse p se. p̄o.dist.8.q.1.ꝯtra.1.ꝯclonē.
4 Utrum formā habeat intrinsece partes.primo.dist.17.q.2. cōtra septimā ꝯclusionē.
5 Utrū forma educat̄ de potentia m̄ae.2.di.17.q.vnica.ꝯtra secūdam conclusionem.
6 Utrū de rōne forme sint: facere cōpositionē:eē possibile ꝛ habere rationem partis.3. dist.5. q.2.
¶Florere.
1 Utruꝫ florere sit flores emittere p̄o.di.32.q.1.ꝯtra.1.ꝯclonē.
¶Frui.
1 Utrum frui sit actus volūtatis. primo.dist.1.q.prima.
2 Utrum vltimo fine p intellectū apprehēso: necessario fruatur creata voluntas.p̄o.di.1.q.3.
3 Utruꝫ fruitio sit delectatio. p̄mo di.1.q.1.ꝯtra tertiā ꝯclonē.
4 Utrū fruamur visione dei. ibidem contra quintā ꝯclonē.
5 Utrum eodē actu fruamur deo et fruitione.ibidem.
6 Utrū fruēs deo possit suspēdere actū fruitiōis.p̄o.di.1.q.3.cōtra quartam cōclonem.Item.2. di. 7.q.1.
¶Futurum.
1 Utrū futurū vt futurū possit eē scitū.p̄o.di.38.q.2.ꝯ.1.ꝯclonē.

Generare.

1 Utrum generare ꝛ p̄rnitas sint idem in deo.primo.dist.27.
2 Utrū ista sit ꝯcedēda: deus genuit deū.p̄mo.dist.4.ar.2.

3 Utrũ pr̃ genuerit filiũ nã.p̃o.di.6.

¶Generatio.

1 Utrũ gñatio in diuinis diſtinguat̃ a ſpiratõe.p̃o.di.13.ar.2.

2 Utrũ in gñatiõe fiat reſol'o vſqꝫ ad materiaꝫ primaꝫ.2.diſ.15.q.prima.

¶Genus.

1 Utrum deus ſit in genere.p̃mo.diſt.8.q.2.

2 Utrũ genus habeat ꝓpriã nãm.p̃o.di.8.q.3.ꝯtra p̃mã ꝯcl'oneꝫ.

¶Gratia.

1 Utrum gr̃a ſit virtus.2.di.26.

2 Utrũ hñs gr̃am poſſit mereri cũ cõdigno glorians.2.di.27.

3 Utrũ in ſacra ſcriptura p̃cipiat̃ ꝙ habeam⁹ gratiaꝫ.2.di.26.

4 Utrũ hõ ſine gr̃a poſſit p̃cepta legis implere.2.diſt.28.

5 Utrũ deus poſſit eẽ in aliquo ꝑ gr̃am: ⁊ nõ ſiẽ obm cognitum.p̃o.di.37.q.2.ꝯtra.5.cõcl'onem.

6 Utrũ cũ gr̃a infundant̃ virtutes morales.3.di.33.q.vnica.cõtra.3.ꝯcl'onẽ.

7 Utruꝫ hõ decedẽs cũ gr̃a ⁊ ſine charitate ſaluaret̃.2.diſt.26.

8 Utrũ gratia ſit nobilior charitate.ibidem.

9 Utrum virtutes profluãt a gr̃a naturaliter.ibidem.

10 Utrũ gr̃a ſit ſubiectiue in eſſentia anime.ibidem.

11 Utrũ gratia ſit ſeminariuꝫ glorie.2.diſt.27.

12 Utrũ hõ i p̃nti ſtatu: poſſit vitare ſingula mortalia ſine gr̃a habituali.2.diſ.28.q.vnica.cõtra quartam conclu.

13 Utruꝫ exñs in mortali poſſit ſe ad gr̃am p̃parare ꝓpria virtute.2.di.28.

¶Grauia.

1 Utrum grauia ⁊ leuia moueant̃ a ſeipſis vel a generante.2.diſ.6.q.vnica.

2 Utrum grauia poſſint dici mouere ſeipſa.ibidem.

¶Gloria.

1 Utrũ gl'ia det̃ gratie.4.diſt.14.q.2.cõtra ſcdam cõcluſionẽ.

Habitus.

1 Utrum ex humanis actib⁹ acq̃ratur habit⁹ in appetitu ſenſitiuo.3.diſt.33.q.vnica.

2 Utrum habit⁹ ſint neceſſarij potentijs.primo.diſt.17.q.prima cõtra primaꝫ cõcluſionem.

3 Utrum actiuitas habit⁹ ſit determinare potentiã ad actũ.3.diſt.23.

4 Utrũ habit⁹ intendat actũ per ſe.primo.ibidem.

5 Utrum actus cõcurrãt tantum diſpoſitiue ad generationem habit⁹.3.diſ.35.q.vnica contra ſecundã concluſionem.

6 Utruꝫ habitus ſit principiũ intelligendi.2.diſt.3.

¶Homo.

1 Utrum in hoie ſit aliqua forma ſubſtãtialis p̄ter aĩmã intellectiuã.2.diſt.15.q.1.cõtra tertiam ꝯcl'onẽ.

2 Utrum in hoie ſint plures aĩe.ſcdo.diſt.15.

In alio eſſe.

1 Utrũ vna diuina perſona ſit in alia.primo.diſt.19.q.1.

¶Idea.

1 Utrũ pluralitas rõnum diſtinguat̃ in deo ꝑ reſpect⁹ rõis.p̃o.diſ.36.q.vnica.cõtra.2.ꝯclu.

2 Utrꝫ oia ſint deo eternal'r p̃ntia ẜ ſuas rões vl' ideas.ibidem.

¶Imago.

1 Utrum imago trinitatis repiat̃ in creaturis.p̃o.diſt.3.q.2.

2 Utrũ p̃tes imaginis diſtiguant̃ ab eis in qb⁹ ſunt ibidẽ.q.3.

¶Incarnatio.

1 Utrũ ſi homo nõ peccaſſet: filius dei incarnat⁹ fuiſſet.ſecundo.diſt.1.circa principium.

¶Inchoatio forme.

1 Utrum ante gñationẽ cõpoſiti ſubſtantialis p̄cedat aliq̃d forme per generationẽ inducende.ſcdo.diſt.17.

2 Utrũ det̃ ichoatio formaꝝ.ſcdo.diſt.17.ꝯ ſecundã ꝯcl'onem.

¶Indiuiduatio.

1 Utrũ ſb̃a indiuiduet̃ ꝑ ſeipſaꝫ ſcdo.diſt.3.q.1.ꝯtra ſcdam concluſionem.

2 Utrũ p̃ncipiũ indiuiduationis ſit q̃ntitas iterminata.ibidem.

3 Utrũ ſit querẽdũ p̃ncipiũ indiuiduationis cõtrahẽs ſpecieꝫ.ibidem.

4 Utrũ ſb̃a mãlis indiuiduet̃ formal'r ꝑ q̃ntitatẽ.ibi.

5 Utrũ mã ſit principium indiuiduationis.ibidẽ.

6 Utrũ forma indiuiduet̃: q̃ recipit̃ in mã.ibi.

7 Utrũ ſpecies cõtrahat̃ ad indiuiduum per aliquid poſitiuũ.ibidem.

¶Indiuiſibile.

1 Utrũ detur indiuiſibile in rebus corporalibus.2.diſt.1.q.1.ꝯtra ſecũdã ꝯcl'onẽ.

2 Utrum indiuiſibile poſſit moueri.ibidem.

¶Infernus.

1 Utrum pena inferni poſſit minui ante diem iudicij.4.diſti.22.circa finem.

2 Utrũ organa ſenſuũ dãnatoꝝ caleſient real'r.4.di.44.q.4.cõtra primã ꝯcl'onem.

3 Utrũ pena dãnatoꝝ ſit eſſentialis diſplicẽtia de deo.4.di.44.q.4.cõtra tertiã ꝯcl'oneꝫ.

¶Infidelis.

1 Utrũ quelibet actio infidelis ſit pctm̃.2.diſt.41.

2 Utrũ actus infideliũ poſſint eẽ boni moral'r.2.diſt.28.contra ſcdam ꝯcl'onem.

¶Infinitum.

1 Utrũ deus vel eius potẽtia ſit infinita.1.diſt.43.

2 Utrũ deus cognoſcat infinita.1.di.35.q.2.ꝯtra.3.ꝯcl'o.

3 Utrũ qualibet magnitudine finita ſit dabilis maior.1.diſtin.44.q.vni.cõtra.5.ꝯcl'o.

4 Utrũ in ꝑfectionib⁹ ſpecificis ſit ꝓceſſus in infinitũ.ibi.contra ſextam cõcluſionem.

5 Utrũ aliquis intell'ꝰ poſſit cognoſcere infinitũ.ibidẽ contra octauã ꝯcl'onem.

6 Utrũ de rõne infiniti ſit ſucceſſio temporalis.ibidem.

¶Influxus ſpecierum.

1 Utrũ aĩa q̃ ſeparata magis ſit capax influxus ſpecierũ.4.d.50.q.1.cõtra quartã ꝯcl'o.

2 Utrũ ſpẽs in intellectu ꝑfluãt ibidem.ꝯtra q̃ntã ꝯcl'onem.

3 Utrũ ſpẽs influant̃ in ſeparationẽ anime.ibidem.

4 Utrũ in ſomnis fiat maior receptio influxus ſpẽrum.ibidem.cõtra quartã ꝯcl'onem.

¶Informitas materie.

1 Utrũ iformitas mãe duratiõe p̄ceſſerit ei⁹ foꝛatiõeꝫ.2.di.13.

¶Immutabile.

1 Utrũ aliqua creatura ſit immutabilis.1.di.8.q.3.

¶Immaterialitas.

1 Utrꝫ imãlitas ſit cã itellectiõis 1.di.35.q.1.ꝯ p̃mã ꝯcl'onem.

¶Innaſcibilitas.

1 Utrũ inaſcibilitas ſit ꝓprietas ꝯſtitutiua p̃ris.1.diſt.28.

2 Utrũ inaſcibilitas dicat aliq̃d poſitiuũ.1.diſt.28.q.vnica.cõtra primã ꝯcl'onem.

3 Utrũ innaſcibilitas ſit notio.ibidẽ ꝯtra ſeptimã ꝯcl'onem.

Impaſſibilitas.

1 Utrũ ipaſſibilitas corpis glorioſi: proueniat ex pleno dñio aĩe.4.di.44.q.2.ꝯ.2.ꝯcl'o.

2 Utrũ ceſſatio motus celi ſit cã impaſſibilitatis ibidem.

3 Utrũ ipaſſibilitas ꝓueniat ex aliq̃ forma paſſiua.ibi.

4 Utrũ ipaſſibilitas erit per formam inherentẽ.ibidem.

¶Impeccabilitas.

1 Utrũ alicui creature ꝯferri potuerit vt ſit impeccabilis per nãm.2.di.22.

2 Utrꝫ creatura ſit ipeccabil' q̃ ẽ ex nihilo.2.di.22.q.vnica.

¶Inſtans.

1 Utrꝫ det̃ inſtãs finẽs.2.di.2.q.2.ꝯtra.2.ꝯcl'o.

2 Utrũ iter inſtãtia t̃pis diſcreti

cadat mediũ.2.di.5. circa finẽ.
3 Utrũ qeſcẽs in toto tpe ⁊i vltio inſtãti ei⁹ ſit ſub eadẽ forã. 2. di.6.q.vnica.
4 Utrũ ſit dare vltimũ inſtãs i oi qete in quo inſtãti qeuit in termino a quo.ibi.
5 Utrũ ſit dare vltimũ inſtãs qetis:in quo mobile ſe habeat vt prius.ibidem.
6 Utrũ ſit poſſe aliqd i toto tpe pcedẽti qeſcere in vno termino ⁊ poſtea invltio inſtãti illi⁹ tẽporis eẽ in alio termino.ibi.

Instrumentum.

1 Utrũ inſtrũ diſponat ad effectũ pncipalis agẽtis.2. di.1.q.3.cõtra.2.ↄclonem.

Intenſio.

1 Utrũ forã intẽdat pp maiorez participationẽ ſubi.1.di.17.q. 2.cõtra ſcdam ↄclonem.
2 Utrũ forã intẽdat:qz dat aliud ⁊ aliud eſſe ſubiecto.ibidem.
3 Utrũ pciſa cauſa intẽſionis ſit diſpõ ſubi.ibidem.
4 Utrũ intẽſionis forẽ terminus a quo:ſit priuatio.ibi.

Intentio.

1 Utrũ intẽtio ſit act⁹.1.di.1 .q.1. cõtra quartã ↄclonem.
2 Utrũ pma intẽtio ſit obm conceptionis pme ⁊ ſcda ſcde.1.d. 23.q.vnica.cõtra.1.ↄclo.

Intellectus.

1 Utrũ aliq actiuitas ſit attribuẽda intellui poſſi reſpectu act⁹ intelligendi.4.di.49.q.4.cõtra ſcdam ↄclonem.
2 Utrũ qditas rei mãlis ſit noſtri intellus obm pro pñti ſtatu.1. di.2.q.1.cõtra.3.ↄclonẽ.
3 Utrũ intells ſit potẽtia actiua. 1.di.35.q.1.cõtra qrtã ↄclo.
4 Utrũ intells poſſit excecari.3. diſt.36.
5 Utrũ ſit neceſſe ponere intellm agẽtẽ.2.d.3.q.2.cõtra octauaz concluſionem.
6 Utrũ Itells ſit ita liber ſicut voluntas.2.di.24.q.vnica.
7 Utrũ intells ſit memoria.1.diſ. 3.q.4.ↄ tertiã ↄclonem.
8 Utrũ intells directe cognoſcat ſingulare.1.diſt.35.q.2.contra ſextã ↄclonem.
9 Utrũ pmo cognitũ ab itellu ſit ſingulare.2.d.3.q.2.

Intelligere.

1 Utrũ actus intells diſtinguat a ſpẽ.4.di.41.q.5.ↄ.1.ↄclo.
2 Utrũ intellectio ſit idẽ realr cũ intellu.1.di.35.q.1.ↄ.1.ↄclu.
3 Utrũ itelligere dicat abſolutũ. an ſolũ reſpectũ.2.di.1.q.2. circa principium.
4 Utrũ oẽ intelligere ſit actio elicita.ibidem.
5 Utrũ intelligere ſit pati ab obiecto.ibidem.

Intellectualis ſubſtantia.

1 Utrũ ſube intellectuales cõponant ex mãli pncipio ⁊ forali. 2.d.3.q.1.circa pn.
2 Utrũ ſz Ariſt.vna intelligẽtia intelligat aliã p eẽntiã ſuã.2. diſt.3.q.2.

Indulgentie.

1 Utrũ per indulgẽtias poſſit aliquid remitti de pena ſatiſfactoria.4.di.20.
2 Utrũ papa auctoritatiue poſſit qs voluerit penas relaxare.4. diſt.20.cõtra pmã ↄclonez.

Iudicium.

1 Utrũ xps in gñali iudicio indicãs ſm formã hũanã:oſtẽſur⁹ ſit reprobis diuinã.4.di.46.

Iuſtitia.

1 Utrũ in deo ſit iuſtitia cõmutatiua.1.di.44.q.vnica. ↄtra ſextam ↄclonem.
2 Utrũ redditio premij p merito pertineat ad iuſtitiã diſtributiuam.2.di.27.

Liberũ arbitriũ.

1 Utrũ liberũ arbitriũ ſit potẽtia pure paſſiua.2.di.24.
2 Utrũ liberũ arbitriũ includat arbitriũ ⁊ voluntatẽ.2. di.24. ↄtra.4.ↄclonem.
3 Utrũ defectibilitas ↄueniat formaliter libero arbitrio ex nã ſua.2.

ſua.2.di.44.cõtra ſcdam concluſionem.

Locus.

1 Utrũ locus ſit quãtitas.2.d.2. q.1.cõtra.3.cõclu.
2 Utrũ ordo ad cõtinẽs ſit de ratione loci.ibidem.
3 Utruz locus ſit poſitio.ibidez.
4 Utrũ per diuinã potẽtiã fieri poſſit:vt duo corpa ſint ſimul i eodẽ loco ppꝛio.quarto.diſti. 44.q.3.ↄ tertiã ↄclonem.

Logica.

1 Utrum logica ſit ſcia practica. pº plogi.q.2.cõtra.4.ↄclo.

Lumen glorie.

1 Utrũ lumẽ glie reqrat ad viſionẽ glorie.4.diſ.49.q.4. cõtra ſcdam cõcluſionem.
2 Utrũ lumen glie reqrat ad vigorandũ intellm.ibidem.

Magnitudo.

1 Utrũ ſit dare maximã magnitudinẽ vel creaturã quã poſſit deus facere.pº.di.42.

Malum.

1 Utrũ malũ ſit aliqua nã poſitiua.2.di.34 .q.2.
2 Utrũ malũ ſufficiẽter diuidat p culpã ⁊ penã.2.di.36.
3 Utrũ malũ minuat habilitatẽ nature ad bonũ.2.di.34. contra tertiã conclo.

Materia.

1 Utruz materia ſit vniuerſalis 2.di.3.q.1.
2 Utrũ mãe diſtinguant p reſpectũ ad actũ.2.di.12.qõ.1. ↄtra ſcdam ↄclonem.
3 Utrũ mãe pme hereãt imediate aliq accña abſoluta.2.di.13. cõtra.3.ↄclo.
4 Utrũ ex paruo poſſit nãlr fieri magnũ abſqȝ rare factiõe ⁊ additione materie.2.diſt.19.
5 Utrũ mã poſſit eſſe ſine forma 2.diſt.13.

Mater.

1 Utrũ in matre ſit potẽtia gñatiua.3.di.3.

Matrimonium.

1 Utrũ matrimoniũ ſit ſacrm. 4.diſt.26.
2 Utrũ mrimoniũ b.Marie habuerit bona excuſantia illud. quarto.diſtin.30.
3 Utrũ matrimonio ↄueniat diffinitio ſacri.4.di.1.ↄ.1.ↄclo.
4 Utrũ matrimoniũ dicat vniuoce ſacrm.4.diſt.26.cõtra primam cõcluſionem.
5 Utrũ mrimoniũ ſit qlitas.ibi. cõtra tertiã ↄcluſionem.
6 Utrũ cognoſcẽs vxorẽ ad vitandam fornicationẽ in ſe peccet. 4.di.30.cõtra ſcdam cõclu.
7 Utrũ liceat hrẽ plures vxores abſqȝ dei diſpẽſatione.4. diſt. 33.q.vnica. cõtra .1.cõclonem.

Maximum.

1 Utrũ maximũ in gñe ſit cauſa alioꝝ.pº.diſt.3.q.1.cõtra quartam rõnem.s.Thome.

Meliorare.

1 Utrũ deus ex ſua īfinitate:poſſit oẽm creaturã in infinitum facere meliorẽ.pº.diſt.43.
2 Utrũ melioratis aliqb⁹ partib⁹ vniuerſi: ipm deterioraret.4. di.44.q. vnica.cõtra.7.ↄclo.

Meritum.

1 Utrũ preſcia meritorũ ſit cã pdeſtinationis.pº.di.41.
2 Utrũ hñs grãm poſſit cõdigne mereri gloriã.2.di.27.
3 Utrũ meritũ xpi fuerit infinitũ 4.diſt.15.q.vnica.cõtra primã concluſionem.
4 Utrũ reſurgẽs i plrib⁹ meritis: reſurgat ad maiorẽ gliaz.4.d. 14.q.2.ↄ ſcdam cõcluſionem.
5 Utrũ meritũ paſſiõis ſanctoꝝ pertineat ad theſaurũ ecclie. 4.di.20.cõtra pmã ↄclonem.
6 Utrũ meritũ poſſit eẽ in iſtãti. 2.diſt.5.cõtra.4.ↄclonem.
7 Utrũ meritũ nri actus ſit ex eo qd eſt a ſpũſancto.2.di.27.
8 Utrũ in purgatorio poſſit eſſe actus merẽdi.4.diſtin.21.q.1. poſt primam cõcluſionem.

Minimum.

1 Utrũ detẽ minimũ nãle.2.diſt.

19.in principio.

¶Miſceri.

1 Utrū hoſtie vel ſanguini a duo
bus cōſecrato poſſit aliqd mi-
ſceri.4.diſt.13.

¶Mixtum.

1 Utrū mixtū corrūpat̄ ex actio-
ne qualitatū elementariuꝫ.2.
diſtin.30.

¶Miſſio.

1 Utrū quelibet diuina perſona
mitatur.p̄mo.diſ.25.

2 Utrū aliqua pſona diuina mit
tatur nulla alia miſſa.ibideꝫ.

¶Motus.

1 Utrū ceſſante motu celi ;ceſſa-
bit oīs alteratio.4.diſ.44.q.
5.cōtra p̄mam ꝯclonem.

2 Utrū motus ſit ꝑꝑ imobile.1.
di.1.q.3.cōtra p̄mā ꝯclonē.

3 Utrū motꝰ habeat ſpēm a ſe.1.
di.13.q.1.ꝯ p̄mā ꝯclonem.

4 Utrū motus ⁊ forma acq̄ſita ꝑ
motū ſint idē.2.diſ.1.q.2.cōtra
quintā cōclonem.

5 Utrū idē poſſit ſeipm mouere
2.diſtin.6.ꝯtra p̄mam conclu
ſionem.

6 Utrū motū localr̄ acq̄rat vbi.
2.di.6.cōtra ſcdam ꝯclonem.

7 Utrū motꝰ aliquo mō poſſit eē
in inſtāti.2.di.6.

8 Utrū motus celi ſit ei rō agēdi.
2.di.14.in principio.

9 Utrū motus p̄mus ſit cā alioꝝ
ibidem cōtra.2.ꝯclo.

10 Utrū reparatio corrupti poſſit
dici vera mutatio.4.diſ.43.q.
1.contra ſcdam ꝯclonem.

11 Utrū bonis deſcēdētis ex alta
turri ⁊ moriētis in medio ſint
duo motus.2.di.15.q.1.contra
tertiā conclonem.

12 Utrū p̄ma cā moueat p̄mū ce-
lum tm̄ ꝑ modū finis ſm phꝫ.
1.di.43.q.vnica.ꝯ.1.ꝯclo.

¶Mutatum eſſe.

1 Utrū detur mutatū eſſe.2.diſt.
2.q.2.cōtra.2.cōclu.

¶Mundus.

1 Utrū mūdū incepiſſe ſit demō
ſtrabile.2.diſt.1.

Neceſſarium.

1 Utrū de mēte phi aliq̄ necīa ha
beāt cām ſue necitatis.1.di.3.
q.1.cōtra.3.rōnem.s.T.

¶Nihil.

1 Utrū iſta poſſit ꝯcedi. Nihil ſit
aliqd.2.di.1.q.2.cōtra nonā cō
cluſionem.

2 Utrū nihil ſit terminꝰ a q̄ crea
tionis.2.di.1.q.3.

3 Utrū nihil ⁊ ens infinite diſtēt
ibidem.

4 Utꝝ agēs creatū poſſit ānihila
re.ibi.ꝯ ſcdam ꝯclonē.

¶Notio.

1 Utrū ſint ponēde notiones in
diuinis.1.di.19.q.vnica.cōtra
primā cōcluſionem.

¶Numerus.

1 Utrū forma numeri ꝯponat̄ ex
vnitatibus.pᵒ.diſt.24.q.1.cō-
tra ſextā cōcluſionem.

2 Utrū vltima vnitas ſit forma
numeri ibidem.

3 Utrū ſit ꝓprie ⁊ formalr̄ nume
rus in diuinis.1.di.24.

¶Nutritio.

1 Utrū noua forā vl̄ ꝑs forē ſit
terminꝰ nutritiōis.2.d.15.q.1.

Odium.

1 Utrū actꝰ q̄ eſt odire deū poſſit
ſepari a deformitate.2.diſ.37.

¶Omnipotentia.

1 Utrū potētia gn̄andi ſub oīpo
tentia claudat̄.1.di.2.

2 Utꝝ ī deo ſit oīpotētia.1.d.42.

¶Opinio.

1 Utrū opinio ⁊ ſcīa poſſint eē ſi-
mul de eodē.3.di.25.cōtra cō-
cluſionem ſcdam.

¶Oratio.

1 Utrū ſancti q̄ ſunt in patria vi
deāt orōnes nr̄as.4.di.45.

¶Ordo.

1 Utrū ordo ſit ſacr̄m.4.di.4.

2 Utrū ſimplices ſacerdotes poſ
ſent ex ꝯmiſſiōe pape ordinare
ep̄ꝫ.4.d.7.q.2.ꝯ.2.ꝯclonem.

3 Utrū ordo ī gn̄ali diuidat̄ ī ſpā
les ordīes.4.diſ.24.ꝯ.2.ꝯclo.

4 Utrū ſenſus exterior ꝑcipiat cō
ueniētiā obiecti ſui in ordine
ad potētiā.3.di.15.circa finē.

¶Ornatus.

1 Utrū ī pnīa ſit ponēdꝰ ornatꝰ
4.di.22.q.1.cōtra.3.ꝯclonem.

¶Originale.

1 Utꝝ aliqui defectus origīales
poſſint hr̄e rōnē culpe.2.di.31.
q.vnica cōtra.2.cōclu.

2 Utrū originale ſit habitꝰ.ibidē
cōtra tertiā cōcluſio.

3 Utrū carētia ſit formale ī pctō
originali.ibidem.

4 Utꝝ pctm̄ origīale ſit priꝰ ī eēn
tia aīe ſbiue q̄ꝫ in potētijs.2.d.
31.cōtra.2.ꝯclo.

5 Utrū pctm̄ originale cauſet̄ in
aīa a carne infecta.ibidē cōtra
tertiā cōcluſionem.

6 Utrū origīale ꝯtrahat̄ ī inſtāti
īfuſionis aīe.ibidem.

7 Utrū ſcds vel tertiꝰ hō potue-
rit ita inficere carnē ſicut Adā
ibidem.

8 Utrū paruuli decedētes cū ſo-
lo originali dolebūt.2.di.33.q.
vnica cōtra.2.cōcluſionem.

9 Utrū pena ſenſus debeat̄ ori-
ginali.2.di.37.cōtra ſcdam cō
cluſionem.

10 Utrū deus poſſit delere culpā
originalem ſine gr̄e infuſione.
4.di.1.q.2.cōtra ſcdam cōclu.

Peccatum.

1 Utrū in quolibet peccato ſit ali
quis actus.2.diſt.35.

2 Utrū pctm̄ poſſit eē in actibus
intellectus.2.di.39.

3 Utrum omne pctm̄ ſit morta-
le.2.diſt.43.

4 Utrū pctm̄ veniale ꝑoſſit remit
ti ſine mortali.4.diſ.16.

5 Utrū defectus quos in nobis
ſentimus:ſint pena originalis
2.diſt.50.

6 Utrū pctm̄ veniale poſſit repe
riri cū ſolo originali.4.diſt.15.
q.vni.cōtra.3.ꝯclonem.

7 Utꝝ culpa ⁊ pena nociua rōne
culpe ſint idē.4.di.17.contra
ſecundā ꝯclonem.

8 Utrū pctō veniali per ſe debea
tur pena eterna.4.di.21.q.1.

9 Utrū deordinatio diſtinguat
pctā.2.di.43.q. vnica contra
tertiam ꝯclonem.

10 Utrū mortalitas ⁊ venialitas
diſtinguat ſpēs eiuſdeꝫ gn̄is.
ibidē cōtra.4.ꝯclonem.

11 Utrū ſupbia ⁊ cupiditas ſint
radix oīm pctōꝝ.ibidē contra
quintam ꝯclonem.

¶Penitentia.

1 Utrū pnīa tollat culpā:ſtante
reatu.4.diſt.14.

2 Utrū poſt pniam reſurgat ſem
per hō in equali charitate ibi.

3 Utrū pnīa hēat ꝑtes.4.di.16.

4 Utrū pnīa interior:ſit res ſacr̄i
pnīe.4.di.22.q.1.

5 Utrū pnīe ꝑtes ſint tres.4.di.
16.q.2.contra tertiā ꝯcloneꝫ.

6 Utrū pnīa eſſet in lege veteri
ſacr̄m.ibidem.

7 Utrum ſacr̄m pnīe debeat dici
ſacr̄m ꝯfeſſionis.4.diſ.14.q.1.
cōtra primā ꝯclonem.

8 Utrū pnīa ſit virtus.ibidē cō-
tra ſcdam ꝯclonem.

9 Utrū pctm̄ ſit mā pnīe.ibidem
cōtra tertiā ꝯclonem.

10 Utrū pnīa tollat totū reatum.
ibidē cōtra quartā ꝯclonem.

¶Perſona.

1 Utrū perſona ſit ſecunde intē-
tionis.1.diſt.23.

2 Utrū pſona dicat̄ ī diuinis q̄d
cōe tribus.1.diſt.25.

3 Utrū pſone diuine ꝯſtituant̄.1.
di.26.q. vnica.cōtra.3.ꝯclo.

4 Utrū diſtinctio diuinaꝝ pſona
rū poſſit eē ꝑ relonē incōpoſſi-
biles.1.di.11.q.vnica.cōtra pri
mam ꝯclonem.

¶Poſſibile.

1 Utrū poſſibile nō eſſe q̄nq̄ꝫ non
ſit.1.diſt.3.q.4.

¶Potentia.

1 Utrū in parte ſit aliqua poten-
tia reſpectu eterne gn̄ationis
1.diſtin.7.

2 Utrū potētia peccādi ſit a deo.

2.diſtin.44.

3 Utrũ de⁹ poſſit dare oẽm vigorẽ p̄ eſſentiã quẽ põt p̄ acc̄ns. 4.di.49.q.4.ↄtra.2.cõcl̄onẽ.

4 Utrũ de⁹ poſſit facere imediate quicq̇d facit mediate.ibidẽ.

5 Utrũ deĩ potẽtia obiectiua.1.di.3.q.4.cõtra.4.concluſionẽ.

6 Utrũ potẽtia ⁊ act⁹:ſint in eodem genere.ibidem.

7 Utrũ potentia diuina ſit rõ cognoſcẽdi contẽta in ea.1.di.35.q.3.cõtra ſecũdã cõcluſionem

8 Utrũ potẽtia obedientialis ſit eſſentia nature cum tali reſpectu.1.di.42.q.vnica.cõtra primã cõcluſionẽ.

9 Utrũ deus poſſit facere implicãtia ↄtradictionẽ.ibidẽ.cõtra ſecũdã cõcluſionẽ.

10 Utrũ deus poſſit facere q̄ preterita non fuerint.ibidem.

11 Utrũ de⁹ poſſit facere magnitudinẽ actu infinitã.1.di.44. contra quartũ correlarium.

12 Utrũ de⁹ poſſit facere omnes partes ꝓportionales actu. ibidẽ cõtra tertiã cõcluſionẽ.

13 Utrũ potẽtia motiua organica efficiat motũ.2.diſt.1.q.2.cõtra.2.cõcluſionem.

14 Utrũ de⁹ poſſit facere hominẽ ſine quãtitate.2.diſt.3.q.1.

15 Utrũ deus poſſit facere aliud vniuerſuȝ diſtictũ ſpecie.1.di 44.q.vnica.ↄtra.7.cõcl̄onẽ.

16 Utrũ pura potẽtia ſit quid infinitũ.2.diſt.12.q.1.cõtra ſecundam cõcluſionẽ.

¶ Predeſtinatio.

1 Utrum predeſtinati de neceſſitate ſaluentur.1.di.40.

2 Utrũ predeſtinatio ſit ordo.1.di.40.q.vnica.cõtra.1.cõclu.

3 Utrũ deus preſciuerit numerũ predeſtinatorũ.1.di.39.q. vnica.cõtra ſeptimã concluſionẽ.

¶ Preſens.

1 Utrum omnia ſint eternaliter deo preſentia ſm̄ ſuas exiſtentias.1.diſt.36.

¶ Perpetuum.

1 Utruȝ perpetuũ poſſit nõ eſſe 2.diſ.1.q.2.cõtra.8.cõcluſſonẽ.

¶ Principium.

1 Utrum ly principiũ ſignificet notionẽ diſtinctã.1.di.29.

2 Utrũ pater ⁊ fili⁹ ſint vnũ principiũ ſpiritusſancti.1.di.12.

3 Utrũ cognitio principiȷ̃ perficiatur ex cognitione cõcluſionis.3.diſt.14.q.2.

¶ Proceſſio.

1 Utrũ generatio ⁊ proceſſio ſpiritusſancti ſint alterius rationis.1.diſt.13.

2 Utrũ tp̄alis ꝓceſſio ſp̄ũſſancti ſit eius ꝓprietas.1.diſt.14.

¶ Proprietas.

1 Utrũ proprietates perſonales ſint diuina eſſentia.1.diſt.33.

Quantitas.

1 Utrũ quãtitas interminata ſit ponenda.2.di.3.

2 Utrum quantitas ſit ratio diuiſibilitatis in indiuiduo.2.diſtin.3.q.1.

3 Utrũ quantitas habeat alias partes a partibus materie.2.diſtin.18.

4 Utrum quãtitas ſit ſubſtãtia.2.diſt.18.

Recidiuum.

1 Utrũ peccata per penitẽtiã dimiſſa aliquo modo redeãt per recidiuũ.4.di.22.q.2.

¶ Reatus.

1 Utrũ reatus ſit.4.diſt.14.q.1. cõtra quartã cõcluſionẽ.

2 Utrũ aliq̇s reat⁹ in iferno poſſit expiari.4.di.22.circa finẽ.

¶ Relatio.

1 Utrũ inter deũ et creaturã ſit relatio realis.1.di.30.

2 Utrũ ſit proceſſus in infinitũ:ſi vna relatio fundatur in alia. 4.di.4.q.vnica.ↄtra.4.ↄclu.

3 Utrũ i vno patre ſint plures relationes paternitatis.1.diſ.7. q.2.ↄtra.1.cõcluſionẽ.

4 Utrũ aliqua relatio ſit ens realẽ.1.di.30.q.1.cõtra.1.cõclu.

5 Utrũ ſimilitudo ⁊ eq̄litas ſint relationes reales.ibidem.

6 Utrũ relatio totius ⁊ partis ſit realis.ibidem.

7 Utrum relatio ſcibilis ⁊ ſciẽtie ſit realis.ibidem.

8 Utrũ dñiũ ⁊ ſeruitus ſint relationes reales.ibidem.

9 Utrũ relatio realis ſit entitas diſtincta a fundamẽto.ibidẽ. cõtra ſecundã concluſionẽ.

10 Utrũ relatio diſtãtie aliq̇d ponat in diſtantibus.ibidem.

11 Utrũ ſenſibilis ad ſenſuȝ:ſit relatio realis.ibidẽ.ↄtra.3.ↄcl̄.

12 Utrum entis ad non ens ſit relatio realis.1.diſt.30.q.2.cõtra primã cõcluſionem.

13 Utrũ eq̄litas ſit relatio fundata ſup̄ vnitate quãtitatis.1.di. 31.q.vnica.ↄtra.1.cõcluſionẽ.

14 Utrũ equalitas ſit relatio realis.ibidẽ.ↄtra tertiã ↄcl̄onẽ.

15 Utrũ relationes diſtinguãtur iter ſe realiter.1.di.33.q. vnica. cõtra tertiã cõcluſionem.

¶ Res.

1 Utruȝ ſecluſa imortalitate aĩe debeat ciuis expõere ſe morti ꝓ defenſione reipublice.4.di. 17.q.1.cõtra tertiã cõcluſionẽ.

2 Utrum res predicent̄.1.diſt.8. q.4.cõtra tertiã cõcluſionem.

¶ Reſurrectio.

1 Utrũ reſurrectio oĩm erit in eodẽ inſtãti.4.diſt.43.q.2.

2 Utrũ in reſurrectione aĩa reſumat idẽ corp⁹ numero q̄d pri⁹ habuit.4.di.44.q.1.

3 Utrũ corpora ſanctoꝝ poſt reſurrectionẽ erũt impaſſibilia. 4.diſt.44.q.2.

4 Utrũ organizatio i reſurrectione fiet in inſtãti.4.diſt.44.q. 2.cõtra.3.cõcluſionẽ.

5 Utrũ prius mortui prius reſurgẽt.ibidẽ.ↄtra.4.ↄcluſionẽ.

¶ Reprobatio.

1 Utrũ deus aliquẽ reprobet pro libito volũtatis ſue.1.diſt.41. q.vnica.contra primam cõcluſionem.

Sacramentum.

1 Utrũ in ſacramẽtis noue legis ſit virt⁹ gr̃e cãtiua.4.di.1.q.1.

2 Utrũ ſacramenta veteris legis carent gratiã.ibidẽ.q.2.

3 Utrũ ſacr̃a veteris legis poſt xp̄i paſſionẽ poſſint ſine peccato obſeruari.4.di.1.q.3.

4 Utrũ diffinitio ſacramenti ſit bona.4.di.1.ↄtra.1.ↄcluſionẽ.

5 Utrũ omne ſacramẽtũ cõſiſtat ex verbis.4.diſt.1.cõtra.2. cõcluſionem.

6 Utruȝ ante ſuſceptionẽ ſacr̃i ⁊ gratie requirat̄ diſpoſitio.ibidem.cõtra tertiã concluſionẽ.

7 Utrũ predicta diſpoſitio cauſetur in inſtanti.ibidem.

8 Utrũ oporteat ponere virtutẽ inherentẽ ſacramentis.ibidẽ.

¶ Sapientia.

1 Utrũ pater ſit ſapiẽs ſapiẽtia genita.1.diſt.32.

¶ Satiſfactio.

1 Utrũ aliqua pura creatura potuerit ſatiſfacere ꝓ tota nã humana collapſa.3.diſt.18.

2 Utrum homo poſſit deo ſatiſfacere pro peccato.4.di.15.

3 Utrũ ſatiſfactio in mortali ſit valida.4.q.diſt.15.q.vnica. cõtra.3.cõcluſionẽ.

¶ Scientia.

1 Utrũ practicũ ⁊ ſpeculatiuũ eſſentialiter diuidãt ſciẽtiã.1.ꝓlogi.q.2.cõtra.6.concluſionẽ.

2 Utrũ ſcia dicat̄ vl̄is ꝑ mediũ 1.di.35.q.3.cõtra.4.cõcluſio.

3 Utrũ ſcientia dei ſit practica ⁊ ſpeculatiua.ibidẽ.cõtra.8.cõcluſionem.

¶ Spes.

1 Utrũ ſpes ſit virtus theologica a fide ⁊ charitate diſtincta. 3.diſt.26.

2 Utrũ deus ſit immediatũ obiectũ ſpei.3.di.26.q.vni.cõtra.2. concluſionem.

¶ Species.

1 Utrũ ſit danda ſpecies acquiſita.1.di.35.q.1.cõtra.1.cõclu.

2 Utrū species ſit intellectio.ibidem.cōtra.2.cōcluſionē.
3 Utrū apparentia obiectiua:ſit ſpecies.3.di.14.q.1.
4 Utrum ſint ponēde ſpecies intelligibiles.2.diſt.3.q.2.cōtra 4.cōcluſionē.
5 Utrū ſint ponēde ſpecies ſenſibiles.ibidē.
6 Utrū ſint ponēde ſpēs in intellectu noſtro.ibidem.

Spiritusſanctus.

1 Utrū ſpiritusſanctus procedat vt amor.1.diſt.10.
2 Utrū ſpiritusſanctus pcedat a patre ⁊ filio.1.di.11.
3 Utrū ſpiritusſanct⁹ diſtinguatur a filio formaliter ibidem.
4 Utrū ſpiritusſanctus procedat vt talis impreſſio.1.diſt.10.q.vnica.cōtra.1.cōcluſionē.
5 Utrū ſpiritusſanct⁹ poſſit dici pater chriſti.3.diſ.4.contra.3.concluſionem.

Status innocentie.

1 Utrum homo in ſtatu innocētie potuerit peccare venialiter 2.diſtin.21.
2 Utrū in ſtatu inocētie Adā videret deū per eſſentiā.2.di.23.
3 Utrū homo naturalr ante peccatum ſine auxilio gratie eſſet ſufficiēs facere actū moraliter bonum.2.di.29.
4 Utrū in ſtatu innocētie virgines peperiſſent.ibidem.
5 Utrū in ſtatu innocētie:ſoli electi nati fuiſſent.2.di.20.cōtra.3.concluſionē.

Subtilitas.

1 Utrū corpora glorioſa p dotē ſubtilitatis poſſint eſſe ſimul cū alio corpore.4.diſ.44.q.3.
2 Utrū dos ſubtilitatis ſit qlitas inherēs.4.di.44.q.1.ā.1.ↄcl.

Succeſſiuum.

1 Utrū ad eē ſucceſſiuū ſufficiat: q poſt quaſdā partes ſint alie.2.di.2.q.2.cōtra.2.cōcl.

Theologia.

1 Utrum theologia ſit ſcientia.primo prolo.q.1.
2 Utrū theologia ſit ſcientia practica.ibidem.q.2.
3 Utrum theologie ſubiectū ſit deus.ibidem.q.4.
4 Utrū theologia ſit vna ſciētia.ibidē.q.3.

Totum.

1 Utrū totū eē hois remaneat in aīa ſeparata.4.di.43.ā.3.ↄcl.
2 Utrū partes vnite ſint cā neceſſaria toti⁹.3.diſt.2.q.vnica.
3 Utrū totū ſit idē q ſue partes.ibidē cōtra.2.conclu.
4 Utrū pars plus diligat bonū totius q̄ proprium.3.diſt.27.cōtra.3.cōclu.
5 Utrū partes totius etherogenei differant ſubſtātialiter.2.di.15.q.1.

Tempus.

1 Utrū tps ſit ſubiectiue in pmo motu.2.diſt.2.q.2.
2 Utrū tempus ſit quātitas per ſe.ibidem.
3 Utrū tempus ſit res diſtincta corpore.ibidem.
4 Utrū nūc cauſet tps.ibidē.
5 Utrū ſit idē nūc in toto tpe.ibi.
6 Utrum detur tēpus diſcretū.ibidem.
7 Utrū duo tempora poſſint eſſe ſimul.ibidem.
8 Utrū tps habeat eſſe cōpletuʒ extra animā.ibidē.
9 Utrum aliquod tēpus ſit preſens.ibidem.

Trinitas.

1 Utrum vnus deus ſit tres perſone.1.diſt.2.q.3.

Ubi.

1 Utrū vbi ſit.2.diſt.6.q.vnica.
2 Utrū vbi ſit locus.ibidē.

Uerbum.

1 Utrū verbū increatū emanet per modum intellectionis actualis.1.di.27.q.2.
2 Utrū beati forment verbū.4.di.41.q.5.cōtra.1.cōclu.
3 Utrū creature videant in vbo ſicut in ſpeculo.4.di.49.q.6.cōtra.1.cōcluſionem.
4 Utrū creature cognoſcant in vbo ſicut ↄcto in pncipio.ibi.
5 Utrū verbū ſit forma inherēs noſtro intellectui.1.diſt.27.q.2.cōtra primā cōcluſionē.
6 Utrū verbū producatur.ibidē
7 Utrū verbū perfectius repſentet q̄ species.ibidem.
8 Utrū verbū diuinū ſit rō creādi.2.di.1.q.3.cōtra.4.cōclu.

Ueritas.

1 Utrū veritas ſm ſuā rationeʒ formalē ſit in aīa vel in rebus.1.diſt.19.q.3.
2 Utrū verū ſit tm̄ obiectiue in intellectu.ibidē cōtra.1.cōclu.

Ueſtigium.

1 Utrū ea penes q̄ attēdit veſtigiū diſtinguant ab his in qb⁹ ſunt.1.di.3.q.3.

Uirtus.

1 Utrū virtutes habituales ſint homini neceſſarie.3.di.23.
2 Utrū virtutes cardinales ſint inter ſe cōnexe.3.diſt.36.
3 Utrū virt⁹ includat reſpectū.3.di.23.
4 Utrum virtus ſit pura relatio ibidem.
5 Utrum virtus ſit ens per accidens.ibidem.
6 Utrū virtus moralis ſit ſimpliciter qualitas.3.diſt.33.
7 Utrū virtutes ſint ſubiectiue ī appetitu ſenſitiuo vel in volūtate.3.di.33.circa principiū.
8 Utrū virtutes remanebūt in patria.3.di.35.
9 Utrū virtutes morales diſponant voluntatē vt mobilem a ratione.ibidem.
10 Utrū vna virtus ſit ratio eſſendi alteri q ſit virtus.3.diſt.36.

Uiſio.

1 Utrū viſio diuie eētie ſit poſſis creature nālr.4.diſ.49.q.4.
2 Utrū diuina eſſentia ab ītellectu creato per ſimilitudinem videatur.ibidem.q.5.
3 Utrum videntes deum videāt omnia que ipſe videt: aut que videri in eo poſſunt.ibidē.q.8.
4 Utrū diuina eſſentia poſſit videri ſine gaudio videntis.4.di.45.q.vnica.ↄtra.1.conclu.
5 Utrū vidēs oīa creabilia p ſpēs creatas cōphēderet diuinā potentiā.4.di.49.q.6.ā.1.ↄclu.
6 Utrū viſio beatifica ſit qd pfectius reſpectu dei q̄ ſui vel alterius obiecti.3.di.14.q.1.
7 Utrū viſio diuine eſſentie reddat videntem impeccabilem.2.diſt.7.
8 Utrū viſio beatifica ſit act⁹ elicitus.2.di.3.q.2.

Unio.

1 Utrū vnio diuine nature cum humana ſit maxima vnio creata.3.diſt.5.q.1.
2 Utrū diuina eētia vel pſonalr pprietas poſſit vniri nāe create per modū forme.2.diſti.5.q.2.
3 Utrum vnio verbi ſit relatio.3.di.5.q.1.circa principium.
4 Utrum albedo ſic poſſit vniri deo q diceret albū.3.di.14.q.1.contra.1.concluſionem.

Uniuerſale.

1 Utrū vniuerſalia ſint actu extra intellectū.3.diſt.5.q.3.
2 Utrū effect⁹ vltimus ſit a cauſa vniuerſaliſſima.2.diſt.1.q.3.

Unitas.

1 Utrū vnitas dei poſſit ex creaturis demonſtrari.1.diſ.3.q.1.
2 Utrū ad vnitatē eiuſdē ſuppoſiti:reqrat vnitas māe.4.diſ.44.q.1.cōtra.3.conclu.
3 Utrū vnitas numeralis addat aliquid ſupra rē q̄ dr vna.1.di.24.q.1.cōtra.1.conclu.
4 Utrū ratio vnius ſit negatiua.ibidem cōtra.2.conclu.

Uoluntas.

1 Utrū in deo ſit velle intrinſecū reſpectu creaturaꝝ.1.di.45.
2 Utrū oē diuinū velle itrinſecū ſemper impleatur.ibidem.
3 Utrū volūtas poſſit oēm actū ſuſpēdere circa finē apphēſuʒ.4.di.49.q.3.ↄtra.2.cōcluſio.
4 Utrū eodē actu volum⁹ finē ⁊

ea q̄ ſunt ad finē.pͦ.diſt.pma.
q.1.cōtra quartā conclu.
5 Utrū volitio q̄ꝑius erat finis ⁊ eiꝰ qđ eſt ad finē ⁊ poſtea eſt tm̄ oꝛdinati ad finē:ſit eadē.pͦ di.1.q.1.cōtra quartā ꝯclu.
6 Utrū velle diuinū ⁊ facere ſint idē.1.diſt.1.q.2.
7 Utrū oēm volitionē p̄cedat in tellectus vel econtra.2. diſt.3.
8 Utrū voluntas poſſit velle cō tradictoꝛia ⁊ impoſſibilia.2. di.4.q.vnica.cōtra ſecundam concluſionem.
9 Utrū volitio diuina ſit elicita. 1.di.45.q.1.cōtra.3.cōclu.
10 Utrū creature ſint volite a deo neceſſario.1.di.45.q.2.contra ſcđam concluſionem.
11 Utrū deus determinet ad pꝛo ducere ꝑ velle ſibi intrinſecuꝫ ibidem cōtra tertiā cōclu.
12 Utrū deus ꝑ ſuū velle ſit cā re rum.ibi.cōtra.4.cōclu.
13 Utrū voluntas determinet ſe. 2.di.24.
14 Utrū voluntas moueat ſe.ibi dem.cōtra q̄ntā cōclu.
15 Utrū volitio poſſit eſſe ſine a ctuali intellectione.2.di.25.
16 Utrū obm̄ cauſet volitionē per ſe.ibidem.
17 Utrū poſt actꝰ volūtatis ſit a deo.ibidem.
18 Utrū viatoꝛ abſq; dei auxilio poſſit recte moralr̄ velle agere 2.di.38.q.vnica.
19 Utrum recta ratio ſit regula voluntatis ⁊ actuuꝫ humano rum.2.diſt.35.q.vnica.

Uotum.

1 Utrum votum cōtinentie āne xum oꝛdinibꝰ ſacris impediat oꝛdinatū:ne ſimul habere poſ ſit plures vxoꝛes.4.di.37.

Uti.

1 Utrum vti ſit actus voluntatꝭ pꝛimo.di.1.q.2.

Finis indicis in ſeptuaginta ⁊ duodecim q̄ōnes altiſſime diſpu tatas per quatuoꝛ libꝛos Senten tiarum Joā.Capꝛeoli viri pꝛecla riſſimi oꝛdinis pꝛedicatoꝛum.

Regeſtum

AA quaternio. BB duernio.